

Analiza integrată a teritoriului aferent Geoparcului aspirant UNESCO Oltenia de sub Munte și a zonei de influență

Echipa de elaborare

Urb. Codruț Papina
Urb. Mădălina Rusen
Urb. Ana Dragomir
Urb. Ioana Sandu
Urb. Daria Duțu
Urb. Miruna-Mihaela Cioacă

Beneficiar

Asociația Kogayon

Cuprins

PARTEA 1 – CONTEXT STRATEGIC ȘI TERITORIAL.....	11
CONTEXTUL GLOBAL ȘI EUROPEAN PRIVIND DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ	12
Opțiuni de finanțare.....	14
PARTEA 2 – ANALIZĂ TERITORIALĂ	18
1. STRUCTURA SOCIO-DEMOGRAFICĂ.....	18
1.1 Populație	19
1.2 Structura populației.....	26
1.3 Mișcarea naturală a populației.....	35
1.4 Mișcarea migratorie	39
1.5 Sinteza	41
2. CAPITAL UMAN ȘI CONDIȚII DE VIAȚĂ	43
2.1 Nivel de educație	44
2.2 Riscul de sărăcie și excluziune socială.....	48
2.3 Venituri și forță de muncă	53
2.4 Sinteza	63
3. PROFILUL ECONOMIC	67
3.1 Performanța economică locală	67
3.2 Întreprinderi.....	69
3.3 Structura și dinamica investițiilor publice și private la nivel teritorial.....	95
3.4 Sinteza	107
4. AGRICULTURA	108
4.1 Context agricol județean.....	109
4.2 Dezvoltarea sectorului economic agricol.....	112
4.3 Sinteza	123
5. DEZVOLTAREA IMOBILIARĂ	125
5.1 Piața imobiliară.....	126
5.2 Sinteza	127
6. EDUCAȚIE	129
6.1 Infrastructura de învățământ.....	130
6.2 Efectiv școlar și promovabilitate	140
6.3 Sinteza	155
7. SĂNĂTATE	157

OLTENIA DE SUB MUNTE

7.1 Infrastructura sanitară	158
7.2 Personal medical	162
7.3 Sănătatea populației	163
7.4 Sintează	166
8. ASISTENȚĂ SOCIALĂ	168
8.1 Servicii sociale publice și private	169
8.2 Sintează	177
9.TURISM	179
9.1 Infrastructura turistică	180
9.2 Vizitatori și turiști	185
9.3 Trasee turistice	208
9.4 Sintează	212
10. PETRECEREA TIMPULUI LIBER	216
10.1 Infrastructura culturală și de petrecere a timpului liber	216
Număr și tipologii de evenimente culturale anuale	221
10.2 Sintează	223
11. ADMINISTRAREA TERITORIULUI	225
11.1 Dinamica teritoriului	226
11.2 Mobilitate	254
11.3 Utilități publice	261
11.4 Locuințe	274
11.5 Sintează	290
12.CADRUL NATURAL	293
12.1 Biodiversitate și arii naturale	294
12.2 Sintează	297
13. OBIECTIVE DE PATRIMONIU	299
13.1 Patrimoniu natural	300
13.2 Patrimoniu cultural	302
13.3 Sintează	314
PARTEA 3 – CONSTELAȚII DE ACTORI	317

Listă Figuri

Figură 1 Teritoriul Oltenia de Sub Munte	10
Figură 2 Evoluția comparativă a populației – nivel regional, județean și zona de studiu, 2010-2024	19
Figură 3 Populația totală după domiciliu la nivelul UAT-urilor analizate, în anul 2024.....	20
Figură 4 Ponderea populației vârstnice (65+) în 2010 și 2024 și media perioadei 2010–2024.....	21
Figură 5 Dinamica populației totale după domiciliu la nivelul UAT-urilor analizate, în perioada 2010-2024	21
Figură 6 Variația densității populației (2010–2024) la nivel național, regional, județean și local.....	23
Figură 7 Dinamica densității populației la nivelul UAT-urilor analizate, în intervalul 2010-2024	23
Figură 8 Rata de creștere naturală a populației (%) în județele României pe intervale de ani 2014-2024, 2019-2024, 2014-2019	24
Figură 9 Rata de creștere naturală a populației pe intervale de ani 2014-2024, 2019-2024, 2014-2019	25
Figură 10 Structura pe grupe de vârstă a județului Vâlcea, anii 2014-2019-2024	26
Figură 11 Structura pe grupe de vârstă procentuală, an 2024.....	27
Figură 12 Piramida vârstelor populației cu domiciliul în zona de studiu, în anul 2024	28
Figură 13 Raportul de dependență demografică la nivel regional și național, anul 2024	29
Figură 14 Raportul de dependență demografică, anul 2024	30
Figură 15 Raport de dependență a tinerilor în zona de studiu, în anul 2024	30
Figură 16 Raport de dependență a vârstnicilor în zona de studiu, în anul 2024	31
Figură 17 Raport de înlocuire a forței de muncă în zona de studiu, în anul 2024.....	32
Figură 18 Raport de îmbătrânire demografică în zona de studiu, în anul 2024	33
Figură 19 Profilul confesional al populației la nivelul UAT-urilor analizate, în anul 2024	34
Figură 20 Profilul confesional al populației la nivelul județului Vâlcea, în anul 2024	34
Figură 21 Populația la nivelul UAT-urilor din zona de studiu pe etnii, în anul 2024	35
Figură 22 Populația la nivelul județului Vâlcea pe etnii, în anul 2024.....	35
Figură 23 Rata natalității la nivel național, regional și județean, anii 2012-2023	36
Figură 24 Dinamica ratei natalității UAT-urilor analizate, în intervalul 2012-2023.....	36
Figură 25 Dinamica ratei mortalității la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023.....	38
Figură 26 Dinamica ratei mortalității în zona de studiu, 2010-2016-2023.....	38
Figură 27 Dinamica ratei migrației la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023	39
Figură 28 Dinamica ratei migrației la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	40
Figură 29 Dinamica procentului populației (15 la 64 ani) care a absolvit nivelul primar de studii în teritoriu, anii 2010-2023.....	44
Figură 30 Creșterea procentuală a populației (15 la 64 de ani) care a absolvit nivelul primar de studii în teritoriu în intervalul 2010-2021.....	45
Figură 31 Procent din populație (15 la 64 ani) care a absolvit studii secundare în județul Vâlcea, anii 2010-2021	46
Figură 32 Procent din populație (15 la 64 ani) care a absolvit studii secundare la nivelul zonei de analiză, anii 2010-2021	46
Figură 33 Procent din populație (15 la 64 de ani) care a absolvit studii medii superioare, postliceale, non-terțiare în județul Vâlcea, anii 2010-2021.....	47
Figură 34 Procent din populație (15 la 64 de ani) care a absolvit studii medii superioare, postliceale, non-terțiare la nivelul zonei de analiză, anii 2010-2021	47
Figură 35 Rata deprivării materiale severe, anii 2010-2020, la nivel regional și național	51
Figură 36 Rata riscului de sărăcie între anii 2015-2023, la nivel regional și național.....	52
Figură 37 Veniturile totale medii lunare (lei/gospodărie) la nivel național, regional și macroregiuni de dezvoltare, anii 2010-2023	53
Figură 38 Veniturile totale medii lunare (în lei) pe o gospodărie la nivel național, regional, anii 2010-2023.....	54
Figură 39 Dinamica procentului din totalul populației a adulților (20-64 ani) salariați, între anii 2010-2022, la nivel național, regional și județean	55
Figură 40 Dinamica procentului din totalul populației a adulților (20-64 ani) salariați, între anii 2010-2022, zonă studiu	55
Figură 41 Dinamica numărului de salariați la nivel național, regional și județean, anii 2018-2022	57
Figură 42 Dinamica numărului total de salariați la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2018-2022	60
Figură 43 Dinamica numărului de salariați în cadrul zonei de studiu în anul 2018, pe sectoare economice	61
Figură 44 Dinamica numărului de salariați în cadrul zonei de studiu în anul 2022, pe sectoare economice	62
Figură 45 Rata șomajului la nivelul UAT-urilor în anul 2023	62

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 46 Dinamica numărului întreprinderilor active la nivelul zonei de studiu, între anii 2010-2022	70
Figură 47 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Bărbătești, între anii 2010-2022	72
Figură 48 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Bunești, între anii 2010-2022	73
Figură 49 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Costești, între anii 2010-2022	74
Figură 50 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Măldărești, între anii 2010-2022	75
Figură 51 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Muereasca, între anii 2010-2022	76
Figură 52 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Băile Govora, între anii 2010-2022	77
Figură 53 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Băile Olănești, între anii 2010-2022	78
Figură 54 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Horezu, între anii 2010-2022	79
Figură 55 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Ocnele Mari, între anii 2010-2022	81
Figură 56 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Păușești, între anii 2010-2022	82
Figură 57 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Păușești Măglași, între anii 2010-2022	82
Figură 58 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Slătioara, între anii 2010-2022	83
Figură 59 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Stoenеști, între anii 2010-2022	84
Figură 60 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Tomșani, între anii 2010-2022	85
Figură 61 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Vaideeni, între anii 2010-2022	86
Figură 62 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Vlădești, între anii 2010-2022	87
Figură 63 Distribuția cifrei de afaceri (în RON) a întreprinderilor active pe sectoare economice - an 2022	88
Figură 64 Distribuția cifrei totale de afaceri (în %) a întreprinderilor active pe sectoare economice la nivelul zonei de studiu - an 2022	92
Figură 65 Volumul de lemn recoltat – la nivel național, 2010-2023 (UM: mii metri cubi)	92
Figură 66 Volumul de lemn recoltat – la nivel regional și județean, 2010-2023 (UM: mii metri cubi)	93
Figură 67 Evoluția cheltuielilor bugetare ale județului Vâlcea și ponderea acestora în bugetul general consolidat (2016–2022). ..	95
Figură 68 Cheluieli publice în zona de studiu (milioane lei), în 2016-2022, zonă studiu	96
Figură 69 Distribuția cheltuielilor publice în zona de studiu, în 2016-2022, zonă studiu	97
Figură 70 Distribuția cheltuielilor private în zona de studiu, în 2016-2022	103
Figură 71 Ramuri agricole – nivel național, anii 2010-2022	109
Figură 72 Ramuri agricole – nivel județean, anii 2010-2022	109
Figură 73 Evoluția cifrei de afaceri în agricultură, zona de studiu, anii 2018-2022	112
Figură 74 Evoluția cifrei de afaceri în Exploatare forestieră și Silvicultură, zona de studiu, anii 2018-2022	113
Figură 75 Evoluția profitului în agricultură, anii 2018-2022	114
Figură 76 Evoluția profitului în Exploatare forestieră și Silvicultură, 2018-2022	115
Figură 77 Evoluția numărului de angajați în sectorul agricol, anii 2018-2022	116
Figură 78 Evoluția numărului de angajați în Exploatare forestieră și Silvicultură, 2018-2022	116
Figură 79 Dinamica numărului unităților de învățământ la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023	130
Figură 80 Numărului unităților de învățământ primar și gimnazial, la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	131
Figură 81 Distribuția unităților de învățământ primar și gimnazial, raportat la numărul de persoane între 6-15 ani - an 2023 ..	132
Figură 82 Numărului unităților de învățământ liceal, la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	133
Figură 83 Dinamica numărului de săli de clasă la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	133
Figură 84 Dinamica numărului de săli de clasă la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2016-2023	134
Figură 85 Dinamica numărului de laboratoare școlare la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	134
Figură 86 Dinamica numărului de laboratoare școlare la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2016-2023	135
Figură 87 Dinamica numărului de săli de gimnastică la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	135
Figură 88 Dinamica numărului de săli de gimnastică la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2016-2023	136
Figură 89 Dinamica numărului de ateliere școlare la nivelul județului Vâlcea și zona de studiu, anii 2010-2023	137
Figură 90 Dinamica numărului de terenuri de sport la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	138
Figură 91 Dinamica numărului de echipamente IT la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	139
Figură 92 Dinamica numărului de echipamente IT la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2016-2023	139
Figură 93 Dinamica elevilor înscriși în învățământul preuniversitar, anii 2010-2023	140
Figură 94 Dinamica elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special), anii 2010- 2023	141
Figură 95 Dinamica elevilor înscriși în învățământul liceal la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010- 2023	142
Figură 96 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului primar(inclusiv special), anii 2010-2023	143
Figură 97 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului primar(inclusiv special), la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	145

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 98 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului gimnazial (inclusiv special), la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	145
Figură 99 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului gimnazial (inclusiv special), la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023.....	146
Figură 100 Dinamica raportul dintre numărul cadrelor didactice și numărul elevilor, anii 2013-2018-2023	146
Figură 101 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului liceal, la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	148
Figură 102 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului liceal, la nivelul UAT-urilor studiate, anii 2010-2023	148
Figură 103 Dinamica raportul dintre numărul cadrelor didactice și numărul elevilor, anii 2013-2018-2023	149
Figură 104 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului postliceal, la nivelul județului Vâlcea și UAT Horezu, anii 2010-2023	149
Figură 105 Dinamica numărului total de absolvenți, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2022.....	150
Figură 106 Dinamica numărului total de absolvenți, la nivelul zonei de studiate, anii 2010-2016-2022.....	150
Figură 107 Dinamica numărului de absolvenți de învățământ primar și gimnazial, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2022.....	151
Figură 108 Dinamica numărului de absolvenți de învățământ primar și gimnazial, la nivelul zonei studiate, anii 2010-2016-2022	152
Figură 109 Dinamica numărului de absolvenți de învățământ liceal, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2022	152
Figură 110 Dinamica numărului de absolvenți de învățământ liceal, la nivelul zonei studiate, anii 2010-2016-2022.....	153
Figură 111 Dinamica numărului de unități sanitare – spitale, la nivel regional, județean și local, anii 2010-2023.....	158
Figură 112 Spitalele la nivel județean și razele de deservire (izocrone)	159
Figură 113 Dinamica numărului de cabinete medicale de familie, la nivel județean și Oltenia de sub Munte anii 2010-2023....	160
Figură 114 Dinamica numărului cabinetelor stomatologice, la nivel județean și Oltenia de sub Munte anii 2010-2023.....	161
Figură 115 Dinamica numărului de paturi în unitățile sanitare, la nivel regional, județean și local, anii 2010-2023.....	161
Figură 116 Dinamica procentului personalului medical raportat la numărul de locuitori la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2015-2023.....	162
Figură 117 Număr de locuitori la medic de familie	163
Figură 118 Dinamica speranței de viață la naștere (ani), la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023	164
Figură 119 Dinamica ratei mortalității infantile, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023	164
Figură 120 Dinamica ratei mortalității infantile, la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023.....	165
Figură 121 Numărul beneficiarilor de asistență socială, pe regiuni de dezvoltare, macroregiuni și nivel național în anii 2010, 2023	169
Figură 122 Dinamica numărului unităților de cazare disponibile la nivel național, anii 2010-2023.....	180
Figură 123 Dinamica numărului unităților de cazare disponibile la nivel regional și județean, anii 2010-2023	180
Figură 124 Dinamica numărului unităților de cazare disponibile la nivelul zonei analizate, anii 2010-2023	181
Figură 125 Dinamica numărului de locuri-zile- hoteluri, la nivelul județului și UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	182
Figură 126 Dinamica numărului de locuri-zile- apartamente și camere de închiriat, la nivelul județului și UAT-urilor analizate, anii 2021-2023.....	183
Figură 127 Dinamica numărului de locuri-zile – pensiuni turistice, la nivelul județului și UAT-urilor analizate, anii 2010-2023 ..	183
Figură 128 Dinamica numărului de locuri-zile – pensiuni agroturistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	185
Figură 129 Dinamica numărului total de persoane cazate la nivel național, anii 2010-2023.....	186
Figură 130 Dinamica numărului total de persoane cazate la nivel regional și județean, anii 2010-2023	186
Figură 131 Dinamica numărului total de persoane cazate la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023.....	187
Figură 132 Dinamica numărului de persoane cazate -hoteluri, la nivel regional, județean, și local (UAT-uri), anii 2010-2023	188
Figură 133 Dinamica numărului de persoane cazate -cabane turistice, la nivel național, anii 2010-2023	189
Figură 134 Dinamica numărului de persoane cazate -cabane turistice, la nivel regional și județean, anii 2010-2023	189
Figură 135 Dinamica numărului de persoane cazate -cabane turistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	190
Figură 136 Dinamica numărului persoane cazate -campinguri, la nivel național, anii 2010-2023.....	191
Figură 137 Dinamica numărului de persoane cazate-campinguri, la nivel regional și județean, anii 2010-2023	191
Figură 138 Dinamica numărului de persoane cazate -campinguri, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	192
Figură 139 Dinamica numărului de persoane cazate -pensiuni turistice, la nivel național, anii 2010-2023	193
Figură 140 Dinamica numărului de persoane cazate -pensiuni turistice, la nivel regional și județean, anii 2010-2023.....	193
Figură 141 Dinamica numărului de persoane cazate - pensiuni turistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023.....	194
Figură 142 Dinamica numărului de persoane cazate - pensiuni agroturistice, la nivel național, anii 2010-2023	195

Figură 143 Dinamica numărului de persoane cazate - pensiuni agroturistice, la nivel regional și județean, anii 2010-2023.....	195
Figură 144 Dinamica numărului de persoane cazate -pensiuni agroturistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	197
Figură 145 Dinamica numărului total de înnoptări în structuri de primire turistică, la nivel național, anii 2010-2023	198
Figură 146 Dinamica nr. total de înnoptări în structuri de primire turistică, la nivel regional și județean anii 2010-2023.....	199
Figură 147 Dinamica nr. total de înnoptări în structuri de primire turistică, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	199
Figură 148 Dinamica numărului de înnoptări -hoteluri, la nivel național, anii 2010-2023.....	200
Figură 149 Dinamica numărului de înnoptări -hoteluri, la nivel regional și județean, anii 2010-2023	201
Figură 150 Dinamica numărului de înnoptări -hoteluri, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	201
Figură 151 Dinamica nr. de înnoptări -apartamente și camere de închiriat, la nivel național, anii 2010-2023	202
Figură 152 Dinamica nr. de înnoptări -apartamente și camere de închiriat, la nivel regional și județean, anii 2010-2023.....	202
Figură 153 Dinamica nr. de înnoptări -apartamente și camere de închiriat, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	203
Figură 154 Dinamica numărului de înnoptări -cabane turistice, la nivel național, anii 2010-2023.....	204
Figură 155 Dinamica numărului de înnoptări -cabane turistice, la nivel regional și județean, anii 2010-2023	205
Figură 156 Dinamica numărului de înnoptări -cabane turistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	205
Figură 157 Dinamica numărului de înnoptări -pensiuni agroturistice, la nivel național, anii 2010-2023.....	206
Figură 158 Dinamica numărului de înnoptări -pensiuni agroturistice, la nivel regional și județean, anii 2010-2023	206
Figură 159 Dinamica numărului de înnoptări -pensiuni turistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023	207
Figură 160 Numărul mediu de zile petrecute de către turiști, la nivelul UAT-urilor analizate, perioada 2010-2023.....	208
Figură 161 Trasee cicloturism	211
Figură 162 Dinamica numărului de biblioteci la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023	217
Figură 163 Dinamica numărului de biblioteci la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010 și 2023	217
Figură 164 Dinamica numărului de instituții de spectacol, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2017	218
Figură 165 Dinamica numărului de muzee, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2017	219
Figură 166 Dinamica numărului de muzee la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010 și 2023.....	220
Figură 167 Suprafața totală mp an 2014, pie chart-uri suprafețe per tipologii – 2014.....	228
Figură 168 Utilizarea terenurilor (tabel asociat mai jos).....	230
Figură 169 Dinamica suprafeței agricole la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014	232
Figură 170 Suprafața agricolă la nivelul UAT-urilor analizate, comparație anii 2010 și 2014	232
Figură 171 Suprafața agricolă an 2014, corelată cu creșterea suprafeței agricole 2010-2014	233
Figură 172 Dinamica suprafeței arabile la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014	234
Figură 173 Suprafața arabilă an 2014, corelată cu creșterea suprafeței arabile 2010-2014	235
Figură 174 Dinamica suprafeței de pășuni la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014	235
Figură 175 Suprafața de pășuni la nivelul UAT-urilor analizate, comparație anii 2010 și 2014	236
Figură 176 Suprafața pășuni, an 2014, corelată cu creșterea suprafeței de pășuni 2010-2014	237
Figură 177 Dinamica suprafeței de fânețe la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014	238
Figură 178 Suprafața de fânețe, la nivelul UAT-urilor analizate, comparație anii 2010 și 2014	238
Figură 179 Suprafața fânețelor, an 2014, corelată cu creșterea suprafeței de fânețe 2010-2014	239
Figură 180 Dinamica suprafeței de vii și pepiniere viticole, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014	240
Figură 181 Dinamica suprafeței de livezi și pepiniere pomicole, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014.....	241
Figură 182 Suprafața livezilor și pepinierelor pomicole, an 2014, corelată cu creșterea suprafeței de livezi și pepiniere pomicole, 2010-2014.....	242
Figură 183 Variația anuală a suprafeței de pădure (administrare RNP) – județul Vâlcea, 2011-2018.....	242
Figură 184 Dinamica suprafeței terenurilor neagricole totale, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014	243
Figură 185 Suprafața terenurilor neagricole, an 2014, corelată cu creșterea suprafeței de terenuri neagricole, 2010-2014.....	244
Figură 186 Dinamica suprafeței ocupate cu păduri și altă vegetație forestieră după proprietate la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014.....	245
Figură 187 Suprafața ocupată cu păduri și altă vegetație forestieră după tipul de proprietate la nivel zonei de studiu, 2014 ...	246
Figură 188 Dinamica suprafeței ocupate cu păduri și altă vegetație forestieră aflată în proprietate privată la nivel zonei de studiu anii 2010 - 2014	246
Figură 189 Păduri și păduri aflate în zone protejate la zonei de studiu	247
Figură 190 Creșterea suprafeței acoperite cu arbori (2000-2020) și pierderea suprafeței acoperite cu arbori (2001-2024).....	247
Figură 191 Creșterea suprafeței acoperite cu arbori (2000-2020) și pierderea suprafeței acoperite cu arbori (2001-2024).....	248
Figură 192 Dinamica suprafeței ocupată cu ape, bălți, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014	249
Figură 193 Dinamica suprafeței ocupată cu apă, bălți la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2014.....	250

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 194 Dinamica suprafeței ocupată cu construcții, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014	251
Figură 195 Suprafața ocupată cu construcții, an 2014, corelată cu creșterea suprafeței ocupată de construcții, 2010-2014	251
Figură 196 Dinamica suprafeței căi de comunicații și căi ferate, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014	252
Figură 197 Dinamica suprafeței căi de comunicații și căi ferate la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2014.....	253
Figură 198 Dinamica suprafeței terenurilor degradate și neproductive la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014 ..	253
Figură 199 Dinamica suprafeței terenurilor degradate și neproductive la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2014.....	254
Figură 200 Proiectele de infrastructură în execuție sau planificate pentru zona de studiu.....	255
Figură 201 Traseele rutiere și feroviare	256
Figură 202 Distribuția spațială a infrastructurii de transport public	259
Figură 203 Dinamica lungimii străzilor orășenești, 2010-2023	260
Figură 204 Starea drumurilor.....	260
Figură 205 Dinamica lungimii totale a rețelei simple de distribuție a apei potabile la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023.....	262
Figură 206 Populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă (media anuală), la nivel județean, în regiunea Sud-Vest Oltenia, perioada 2010–2023	263
Figură 207 Populația conectată la sistemele de canalizare și epurare a apelor uzate (număr de persoane), la nivel județean și regional, în perioada 2010–2023	264
Figură 208 Dinamica lungimii totale a conductelor de canalizare la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023.....	265
Figură 209 Dinamica lungimii totale a conductelor de canalizare la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023	265
Figură 210 Consumul de lemn de foc pentru uz propriu (mii m ³), la nivel regional și județean, 2023–2024	266
Figură 211 Dinamica energiei termică distribuită la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023	267
Figură 212 Dinamica energiei termică distribuită la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023.....	267
Figură 213 Dinamica lungimii rețelei de gaze naturale de la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023.....	268
Figură 214 Dinamica lungimii rețelei de gaze naturale de la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023.....	268
Figură 215 Dinamica suprafeței spațiilor publice din interiorul localităților la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023.....	269
Figură 216 Dinamica suprafeței spațiilor verzi din interiorul localităților la nivel județean, anii 2010-2023.....	270
Figură 217 Dinamica suprafeței spațiilor verzi din interiorul localităților la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023.....	270
Figură 218 Dinamica mediei suprafeței spațiilor verzi pe cap de locuitor, anii 2010-2023	271
Figură 219 Dinamica numărului de autoturisme la nivel național, regional și județean, anii 2015-2022	272
Figură 220 Dinamica numărului de autoturisme la nivelul zonei de studiu, anii 2015-2022	272
Figură 221 Numărul total de mașini raportat număr de locuitori.....	273
Figură 222 Dinamica numărului de locuințe terminate la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023.....	274
Figură 223 Dinamica numărului de locuințe terminate la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2020-2023.....	275
Figură 224 Dinamica numărului total de locuințe la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023	276
Figură 225 Dinamica numărului total de locuințe la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023	276
Figură 226 Dinamica numărului de locuințe proprietate publică la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023	277
Figură 227 Dinamica numărului de locuințe proprietate publică la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023	278
Figură 228 Dinamica numărului de locuințe proprietate privată la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023	278
Figură 229 Dinamica numărului de locuințe proprietate privată la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023	279
Figură 230 Dinamica autorizațiilor clădirilor rezidențiale la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	280
Figură 231 Dinamica autorizațiilor clădirilor rezidențiale la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023.....	280
Figură 232 Dinamica autorizațiilor clădirilor administrative la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	281
Figură 233 Dinamica autorizațiilor clădirilor administrative la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2022.....	282
Figură 234 Dinamica autorizațiilor hoteluri și clădiri similare la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	282
Figură 235 Dinamica autorizațiilor clădirilor pentru comerț cu ridicata și amănuntul la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	283
Figură 236 Dinamica autorizațiilor pentru alte clădiri la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023.....	284
Figură 237 Dinamica autorizațiilor pentru alte clădiri la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023	284
Figură 238 Dinamica suprafeței medii locuibile la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	285
Figură 239 Dinamica suprafeței medii locuibile la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023	285
Figură 240 Creșterea suprafeței medii locuibile la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023	286
Figură 241 Dinamica suprafeței medii locuibile – proprietate privată la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	286
Figură 242 Dinamica suprafeței medii locuibile – proprietate privată la nivelul zonei studiate, anii 2010-2016-2023	287
Figură 243 Dinamica suprafeței medii locuibile – proprietate privată la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023	287

Figură 244 Dinamica suprafeței medii locuibile – proprietate privată la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023	288
Figură 245 Rețeaua hidrografică a zonei de studiu.....	295
Figură 246 Aree naturale protejate, monumente ale naturii și situri Natura 2000 Sursă: PATJ (Plan de Amenajare a Teritoriului Județean) Vâlcea, Partea 1, Aprilie 2020 ; Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă Județul Vâlcea 2023-2030	300
Figură 247 Zone cu concentrare de patrimoniu cultural, natural și atracții turistice.....	314

Listă Tabele

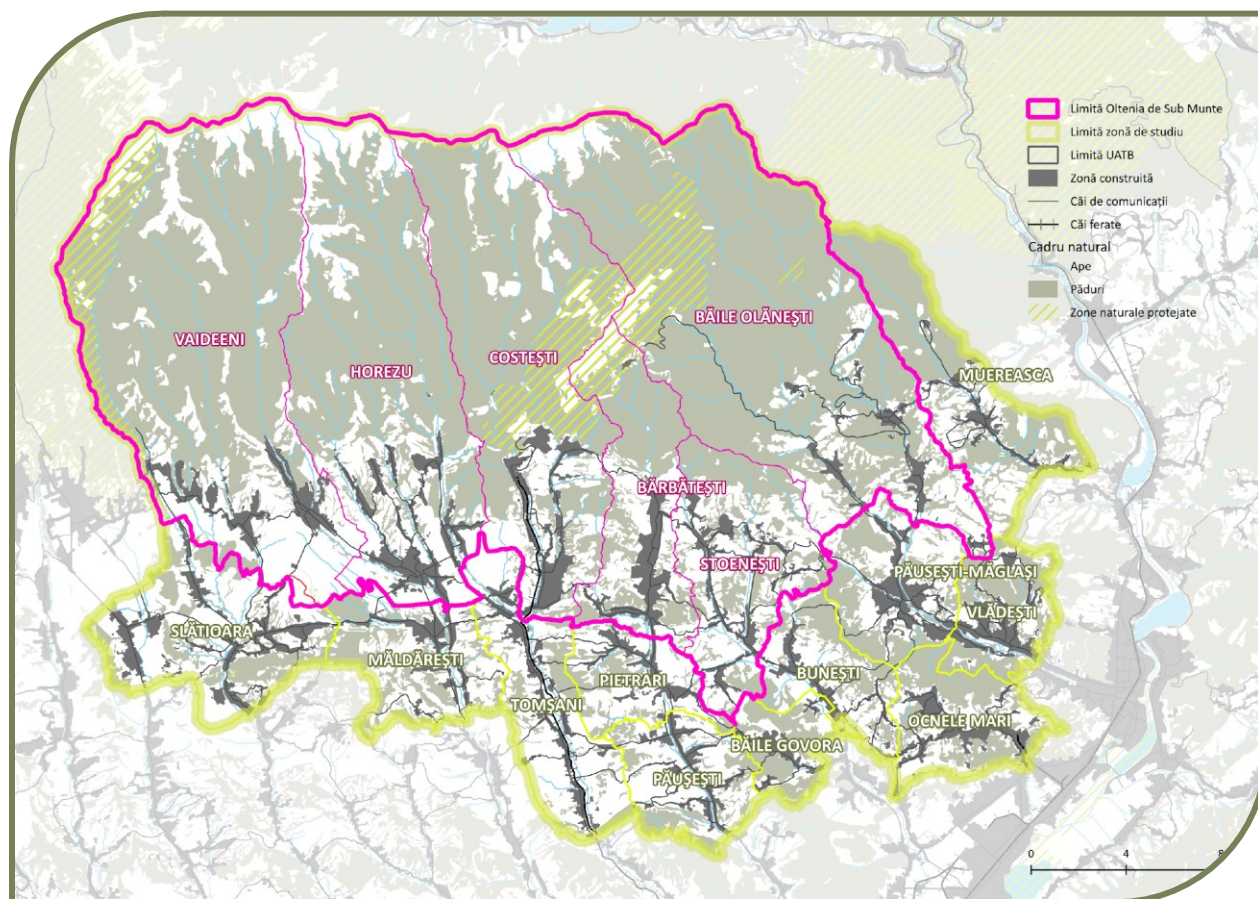
Tabel 1 Structura pe grupe de vârstă, anii 2014-2019-2024.....	27
Tabel 2 Sinteză analiză pe indicatori.....	41
Tabel 3 Rata abandonului școlar la nivel județean, regional și național, anii 2010-2022	49
Tabel 4 Indicatori aferenți populației din comunitățile marginalizate la nivelul județului Vâlcea	50
Tabel 5 Numărul mediu de salariați din totalul populației a adulților (20-64 ani), între anii 2010-2022, zonă studiu	56
Tabel 6 Numărul de salariați pe sectoare economice între anii 2018-2022, zonă studiu	57
Tabel 7 Tabel elemente de sinteză educație.....	63
Tabel 8 Tabel elemente de sinteză salariați-șomeri.....	Error! Bookmark not defined.
Tabel 9 Produsul intern brut pe locuitor la nivel de macroregiune, regiune și județ, anii 2016-2020 (lei/locuitor).....	68
Tabel 10 Distribuția cifrei de afaceri din întreprinderile active după sectorul economic în 2018-2022, zonă studiu	89
Tabel 11 Top 10 firme din zona de studiu.....	93
Tabel 12 Distribuția cheltuielilor publice în zona de studiu în 2016-2022, zonă studiu.....	97
Tabel 13 Distribuția cheltuielilor private în zona de studiu, în 2016-2022	104
Tabel 14 Producția totală de fructe la nivelul județului Vâlcea, anii 2014-2018.....	110
Tabel 15 Morfotipologii agricole și peisaje specifice	121
Tabel 16 Valoriile medii de vânzare proprietăți (imobile și terenuri)	126
Tabel 17 Personal didactic și unități de învățământ, pe niveluri de educație, medii de rezidență, din regiunea SUD-VEST OLTENIA anii 2010-2023	143
Tabel 18 Tabel sinteză educație.....	155
Tabel 19 Tabel sinteză infrastructură sanitară.....	166
Tabel 20 Tabel furnizori de servicii sociale publice și private – județ	169
Tabel 21 Tabel furnizori de servicii sociale publice și private – zona de studiu	171
Tabel 22 Infrastructură și servicii sociale oferite la nivelul zonei de studiu	172
Tabel 23 Anexa E1 – Locuințe sociale – regiunea Sud-Vest Oltenia	174
Tabel 24 Tabel servicii sociale din județul Vâlcea licențiate în baza legii 197/2012 – august 2024	174
Tabel 25 Trasee turistice	209
Tabel 26 Tabel elemente de sinteză – infrastructură turistică.....	212
Tabel 27 Tabel elemente de sinteză – infrastructura turistică.....	223
Tabel 28 Suprafața totală a județului Vâlcea și a UAT-urilor analizate, anii 2010-2014 (UM: Hectare).....	226
Tabel 29 Suprafațe per UAT-uri. Anul 2014	227
Tabel 30 Utilizarea terenurilor.....	231
Tabel 31 Numărul mediu de locuitori pe locuință, anii 2010-2023.....	289
Tabel 32 Tabel sinteză utilizarea terenurilor	290
Tabel 33 Tabel elemente de sinteză utilități publice	292
Tabel 34 Situri natura 2000, județul Vâlcea	294
Tabel 35 Numărul monumentelor istorice în funcție de natura lor pe UAT-uri. Surse: PATJ Vâlcea și Lista monumentelor istorice pe Județul Vâlcea (2015).....	303
Tabel 36 Genuri artistice reprezentate pentru patrimoniul cultural imaterial în în localitățile din Județul Vâlcea. Sursă: Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă Județul Vâlcea 2023-2030.....	304
Tabel 37 Obiective de patrimoniu natural și patrimoniu cultural identificate în zona de studiu.....	308

Zona de analiză

Oltenia de sub Munte este o regiune situată în județul Vâlcea, România, propusă pentru recunoaștere ca Geoparc Internațional UNESCO, aflat în prezent în stadiul de geoparc aspirant. Teritoriul acoperă o suprafață de 635,6 km² și include 6 unități administrativ-teritoriale (UAT) – Vaideeni, Horezu, Costești, Bărbătești, Stoenști și Băile Olănești – care formează nucleul geoparcului, alături de alte 11 localități adiacente care beneficiază indirect de activitățile asociate acestuia. În total, zona cuprinde 39 de sate, două orașe-stațiuni și alte două comune (Vaideeni și Costești) - stațiuni turistice de interes local, având un potențial ridicat de dezvoltare durabilă prin turism și valorizarea patrimoniului natural și cultural.

Poziționarea strategică a Olteniei de sub Munte, între Munții Căpățâanii la nord și zona colinară a Vâlcii la sud, permite o conectare eficientă cu zonele adiacente printr-o rețea de drumuri care valorifică relieful de tranziție. Șoseaua Transalpina (DN67C), una dintre cele mai spectaculoase șosele din România, oferă acces sezonier către județele Gorj, Sibiu și Alba. La sud, DN67 leagă Râmnicu Vâlcea de Horezu și Târgu Jiu, facilitând mobilitatea localnicilor și a vizitatorilor. Astfel, Oltenia de sub Munte funcționează ca o punte între zonele montane și colinare, conectând destinații turistice și centre economice regionale.

Figură 1 Teritoriul Oltenia de Sub Munte

Sursă: Prelucrarea consultantului

PARTEA 1 – CONTEXT STRATEGIC ȘI TERITORIAL

CONTEXTUL GLOBAL ȘI EUROPEAN PRIVIND DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ

La nivel global, politicile de dezvoltare durabilă au fost integrate într-un cadru strategic mai larg al Națiunilor Unite, concretizat prin **Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale Organizației Națiunilor Unite 2030 (UNSDG2030)**. Aceste obiective au fost adoptate în cadrul Summitului pentru Dezvoltare din septembrie 2015 și fac parte din **Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă**, un program global de acțiune care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economică, socială și de mediu. Agenda 2030 identifică 17 obiective majore care acoperă toate aspectele esențiale ale societății.

La nivel european, **Declarația Ministerială de la Geneva privind Locuirea și Dezvoltarea Urbană Durabilă** sprijină implementarea priorităților **Agendei Urbane - Habitat III și ale Agendei 2030**. Aceasta subliniază provocări precum: accesibilitatea locuințelor din punct de vedere financiar, schimbările climatice, întărirea legăturilor urban-rural și planificarea centrată pe cetățean. Soluțiile promovate prin această declarație includ:

- Locuințe accesibile și eficiente energetic;
- Inovare, incluziune și sprijinirea perspectivelor pentru tineri;
- Eficientizarea serviciilor publice pentru a susține dezvoltarea durabilă și echilibrul de gen;
- Integrarea persoanelor cu dizabilități și a vârstnicilor în procesul de planificare;
- Orașe compacte, verzi și reziliente;
- Revitalizarea fondului construit, eficientizare termică și tranziția către surse regenerabile de energie;
- Soluții TIC pentru gestiunea urbană, cu respectarea confidențialității și securității datelor;
- Întărirea guvernanței locale, cu implicarea comunităților și asociațiilor de proprietari.

La nivel european, **Politica de Coeziune** reprezintă principala politică de investiții în dezvoltarea teritorială pentru perioada 2021-2027. Principale obiective ce vor ghida perioada 2021-2027 se referă la:

- **Europă mai inteligentă:** Promovarea inovării și digitalizării.
- **Europă mai verde:** Tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon.
- **Europă mai conectată:** Îmbunătățirea mobilității și conectivității.
- **Europă mai socială:** Implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale.
- **Europă mai aproape de cetățeni:** Susținerea dezvoltării locale durabile.

Pactul Verde European¹ își propune transformarea Uniunii Europene în primul continent neutru din punct de vedere climatic până în anul 2050 prin:

- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55% până în 2030 (comparativ cu nivelurile din 1990);
- Plantarea a 3 miliarde de arbori până în 2030;
- Crearea unei economii moderne, eficiente și competitive, decuplată de utilizarea resurselor.

În perioada 2021-2027 Cadrul Financiar Multianual (CFM) are o valoare de 1.074,3 miliarde EUR. Acest buget este completat de instrumentul NextGenerationEU, destinat sprijinirii redresării economice post-

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

pandemie, care adaugă 750 de miliarde EUR, rezultând un total de 1.824,3 miliarde EUR pentru această perioadă. Principalele puncte ce vizează dezvoltarea teritorială se referă la:

- **Piața unică, inovare și sectorul digital:** 143,4 miliarde EUR sunt alocate pentru consolidarea pieței unice, promovarea inovației și dezvoltarea sectorului digital.
- **Coeziune, reziliență și valori:** 1.099,7 miliarde EUR, inclusiv fonduri din NextGenerationEU, sunt destinate promovării coeziunii economice, sociale și teritoriale, precum și întăririi rezilienței și valorilor europene.
- **Resurse naturale și mediu:** 373,9 miliarde EUR sunt dedicate politicii agricole comune, pescuitului și protecției mediului, cu un accent deosebit pe combaterea schimbărilor climatice.

Pactul Verde servește, de asemenea, ca un plan de redresare economică post-pandemie COVID-19. O treime din cele 1,8 trilioane EUR alocate prin **NextGenerationEU** și bugetul pe 7 ani al UE va sprijini inițiativele incluse în acest pact.

Strategia UE pentru biodiversitate până în 2030 reprezintă un angajament al Uniunii Europene pentru protejarea naturii și inversarea pierderii biodiversității. Această strategie este parte integrantă a **Pactului Verde European** și își propune să plaseze biodiversitatea pe un traseu de redresare până în anul 2030, stabilind obiective clare și măsuri concrete pentru realizarea acestui scop:

- **Ameliorarea ecosistemelor degradate și îmbunătățirea conectivității lor:** Se urmărește restaurarea a cel puțin 30% din terenurile și apele degradate din UE, inclusiv a ecosistemelor vitale pentru captarea carbonului și pentru reducerea riscurilor de dezastre naturale.
- **Crearea unei rețele de arii protejate:** Extinderea rețelei existente de arii protejate, astfel încât cel puțin 30% din suprafața terestră și maritimă a UE să fie protejată legal, iar cel puțin 10% să beneficieze de protecție strictă.
- **Plantarea a 3 miliarde de arbori până în 2030:** Această inițiativă are scopul de a sprijini biodiversitatea și de a contribui la atingerea obiectivelor de reducere a emisiilor de carbon.
- **Reducerea utilizării pesticidelor și a poluării solului:** Se urmărește reducerea cu 50% a utilizării pesticidelor chimice și a celor periculoase până în 2030, precum și reducerea pierderii nutrienților din sol cu cel puțin 50%.
- **Reconstrucția peisajelor agricole:** Integrarea măsurilor pentru biodiversitate în Politica Agricolă Comună, promovând practici agricole sustenabile și utilizarea terenurilor agricole pentru creșterea diversității speciilor.

Adoptată ca parte a strategiei, **Legea pentru Restaurarea Naturii** stabilește obiective obligatorii pentru refacerea ecosistemelor în fiecare stat membru.

Pentru atingerea obiectivelor, UE a alocat resurse financiare semnificative prin:

- **Programul LIFE:** Cel mai important instrument al UE dedicat finanțării proiectelor de mediu și climă;
- **Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR):** Sprijină conservarea biodiversității în zonele rurale;
- **Orizont Europa:** Finanțează cercetarea și inovațiile necesare pentru implementarea soluțiilor bazate pe natură.

Farm to Fork² este o componentă a Pactului Verde European, având ca obiectiv transformarea sistemului alimentar al Uniunii Europene într-unul echitabil, sănătos și prietenos cu mediul. Această strategie recunoaște că sistemele alimentare actuale contribuie semnificativ la emisiile globale de gaze cu efect de seră, la pierderea biodiversității și la impacturi negative asupra sănătății publice. În abordarea acestor provocări, strategia stabilește o serie de obiective:

- Reducerea utilizării și a riscului pesticidelor chimice cu 50% până în 2030.
- Diminuarea utilizării îngrășămintelor cu cel puțin 20% până în 2030.
- Reducerea vânzărilor de antimicrobiene pentru animalele de fermă și acvacultură cu 50% până în 2030, pentru a combate rezistența antimicrobiană.
- Atingerea unei proporții de 25% din terenurile agricole dedicate agriculturii ecologice până în 2030.

Opțiuni de finanțare

Politica Agricolă Comună (PAC)³ este un parteneriat esențial între agricultură și societate, având ca scop asigurarea unei aprovizionări stabile cu alimente, protejarea veniturilor fermierilor și menținerea vitalității zonelor rurale. Pentru perioada 2021-2027, PAC beneficiază de un buget total de **387 de miliarde EUR**, distribuit între **Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA)** – 291,1 miliarde EUR, destinat plăților directe către fermieri și măsurilor de piață – și **Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)** – 95,5 miliarde EUR, alocat dezvoltării rurale și implementării programelor specifice.

Obiectivele PAC 2023-2027 reflectă integrarea aspectelor sociale, economice și de mediu, urmărind:

- **Sprijinirea veniturilor agricole echitabile**, pentru a asigura un trai decent fermierilor.
- **Creșterea competitivității** prin promovarea tehnologiilor și practicilor inovatoare.
- **Reziliența climatică**, prin contribuții la atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea.
- **Protecția mediului**, prin conservarea peisajelor și biodiversității.
- **Revitalizarea zonelor rurale**, consolidând structura socio-economică a comunităților.

În România, **Planul Național Strategic (PNS) 2023-2027**⁴ adaptează obiectivele PAC⁵ la specificul local, susținând inițiativele pentru mediu și climă prin dezvoltarea rurală, implementarea schemelor ecologice în cadrul plăților directe, sprijin redistribuit complementar și măsuri dedicate tinerilor fermieri. Programul oferă oportunități în susținerea dezvoltării economice și sociale a zonelor rurale din România. Prin acest program, sunt finanțate microîntreprinderi care dezvoltă activități de turism rural și agrement, diversificând economia rurală și crescând atractivitatea teritoriilor. În domeniul patrimoniului cultural, PNS sprijină reabilitarea, restaurarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu local de categoria **B** și a patrimoniului **neclasificat**, în funcție de nevoile identificate în teritoriile LEADER.

² https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy_en?prefLang=ro

³ https://agriculture.ec.europa.eu/cap-my-country/cap-strategic-plans/romania_ro

⁴ <https://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/plan-national-strategic/2024/PS-PAC-2023-2027-v7.1-aprobata.pdf>

⁵ https://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/2022/PNS_2023-2027-versiunea_1.2-21.11.2022.pdf

LEADER (Legături între acțiunile de dezvoltare a economiei rurale)

Programul LEADER, parte integrantă a PNS, facilitează dezvoltarea locală prin implicarea Grupurilor de Acțiune Locală (GAL), parteneriate public-private care elaborează și implementează strategii de dezvoltare locală. Prin finanțări dedicate, LEADER sprijină înființarea microîntreprinderilor în turismul local (start-up-uri), adaptate specificului zonelor (e.g., turism cultural, gastronomic, ecoturism). De asemenea, programul contribuie la conservarea patrimoniului cultural local și la diversificarea economiei rurale.

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)

PNDR reprezintă principalul instrument de finanțare nerambursabilă pentru dezvoltarea rurală în România, susținut de Uniunea Europeană și Guvernul României. Acesta include măsuri diverse pentru modernizarea și diversificarea economiei rurale, precum:

- **Investiții în exploatații agricole**, pentru creșterea viabilității fermelor.
- **Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri**, încurajând stabilirea acestora în mediul rural.
- **Dezvoltarea activităților neagricole**, prin finanțarea microîntreprinderilor și întreprinderilor mici non-agricole.
- **Îmbunătățirea infrastructurii rurale**, prin investiții în drumuri, alimentare cu apă și canalizare.

Programul Regional (PR) Sud-Vest Oltenia sprijină dezvoltarea infrastructurii publice de turism, contribuind la creșterea atractivității și accesibilității stațiunilor turistice din mediul rural prin proiecte de valoare mai mare de 200.000 EUR. În ceea ce privește patrimoniul cultural, programul finanțează conservarea obiectivelor de patrimoniu local (categoria B) și național (categoria A), inclusiv din patrimoniul UNESCO, în mediul rural și urban. Totodată, POR sprijină consolidarea rolului culturii și turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea.

Programul Competitivitate, Inovare și Digitalizare în Domeniul Cultural (PCIDIF) susține digitalizarea sectorului cultural, promovând accesibilitatea și modernizarea resurselor culturale. Acest program contribuie la integrarea culturii în strategiile economice moderne, stimulând inovarea și creșterea atractivității patrimoniului cultural.

Programul Incluziune și Dezvoltare Socială (PIDS) este axat pe reabilitarea obiectivelor turistice și culturale în cadrul strategiilor DLRC urbane, având ca priorități dezvoltarea economică, creșterea incluziunii sociale și promovarea inovației sociale. Prin aceste intervenții, programul contribuie la regenerarea urbană, încurajând valorificarea patrimoniului cultural în contexte economice sustenabile.

În completarea acestora este **Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)** al României, cu un buget total de **28,5 miliarde EUR**, este structurat în jurul a **16 componente**, cu scopul redresării economice a țării în urma COVID-19.

Printre acestea, **Componenta 11 – Turism și cultură** și **Componenta 10 – Fondul local** sunt deosebit de relevante pentru dezvoltarea teritorială și urbanism. Componenta 11 vizează investiții în infrastructura turistică și culturală, contribuind la revitalizarea zonelor cu potențial în aceste domenii. Componenta 10 se concentrează pe dezvoltarea infrastructurii locale, inclusiv modernizarea drumurilor, rețelelor de apă și canalizare, și proiecte de eficiență energetică pentru clădirile publice, îmbunătățind astfel calitatea vieții în comunitățile locale.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Analiza documentelor strategice din județul Vâlcea include Strategiile de Dezvoltare Locală ale unităților administrativ-teritoriale Horezu, Băile Olănești, Băile Govora, Ocnele Mari, Costești, Stoenesti și Vlădești. Pentru celelalte localități din zona de studiu, nu au fost identificate strategii de dezvoltare. În completare, au fost analizate Planul de Amenajare Teritorială Județeană Vâlcea și Strategia de Dezvoltare Județeană Vâlcea.

Documentele strategice analizate prezintă aliniere între nivelurile local și județean, evidențiată prin următoarele aspecte comune:

- Dezvoltarea infrastructurii de transport, incluzând modernizarea drumurilor și creșterea conectivității;
- Valorificarea patrimoniului natural și cultural pentru promovarea turismului;
- Eficiența energetică și tranziția către surse regenerabile;
- Digitalizarea administrației publice pentru creșterea eficienței și transparenței.

Totuși, au fost identificate și contradicții. Unele strategii locale abordează superficial problemele demografice și reducerea discrepanțelor urban-rural, priorități fundamentale la nivel județean. De asemenea, există diferențe între documentele locale în ceea ce privește complexitatea măsurilor propuse pentru educație, sănătate și infrastructură socială.

Puncte tari:

- Coerență generală între documentele strategice județene și cele locale.
- Prioritizarea sustenabilității și a eficienței energetice în proiectele propuse.
- Identificarea unor proiecte bine definite, cu potențial de implementare rapidă.
- Consultarea comunităților locale în stabilirea direcțiilor strategice.

Puncte slabe:

- Lipsa documentelor strategice pentru anumite localități din zona de studiu.
- Abordarea insuficientă a problemelor demografice, cum ar fi depopularea.
- Diferențe majore între strategiile locale în ceea ce privește detalierea și bugetarea proiectelor.

Strategiile de dezvoltare locală ale acestor UAT-uri oferă o imagine asupra priorităților locale, axate pe modernizarea infrastructurii, promovarea turismului, eficiența energetică și îmbunătățirea calității vieții. În lipsa strategiilor de dezvoltare pentru alte localități din zona de studiu, aceste concluzii sunt reprezentative doar pentru UAT-urile menționate. Planul de Amenajare Teritorială Județeană și Strategia de Dezvoltare Județeană completează această perspectivă prin identificarea unor priorități strategice care contribuie la reducerea disparităților teritoriale, la îmbunătățirea conectivității și la sprijinirea dezvoltării durabile a județului. Cele două documente oferă o analiză și un set de direcții, măsuri și proiecte comprehensive. Totuși având în vedere că Strategia de Dezvoltare Județeană este finalizată mai târziu, prezintă ultima versiune a proiectelor planificate pentru perioada următoare de către Autoritățile Locale Publice.

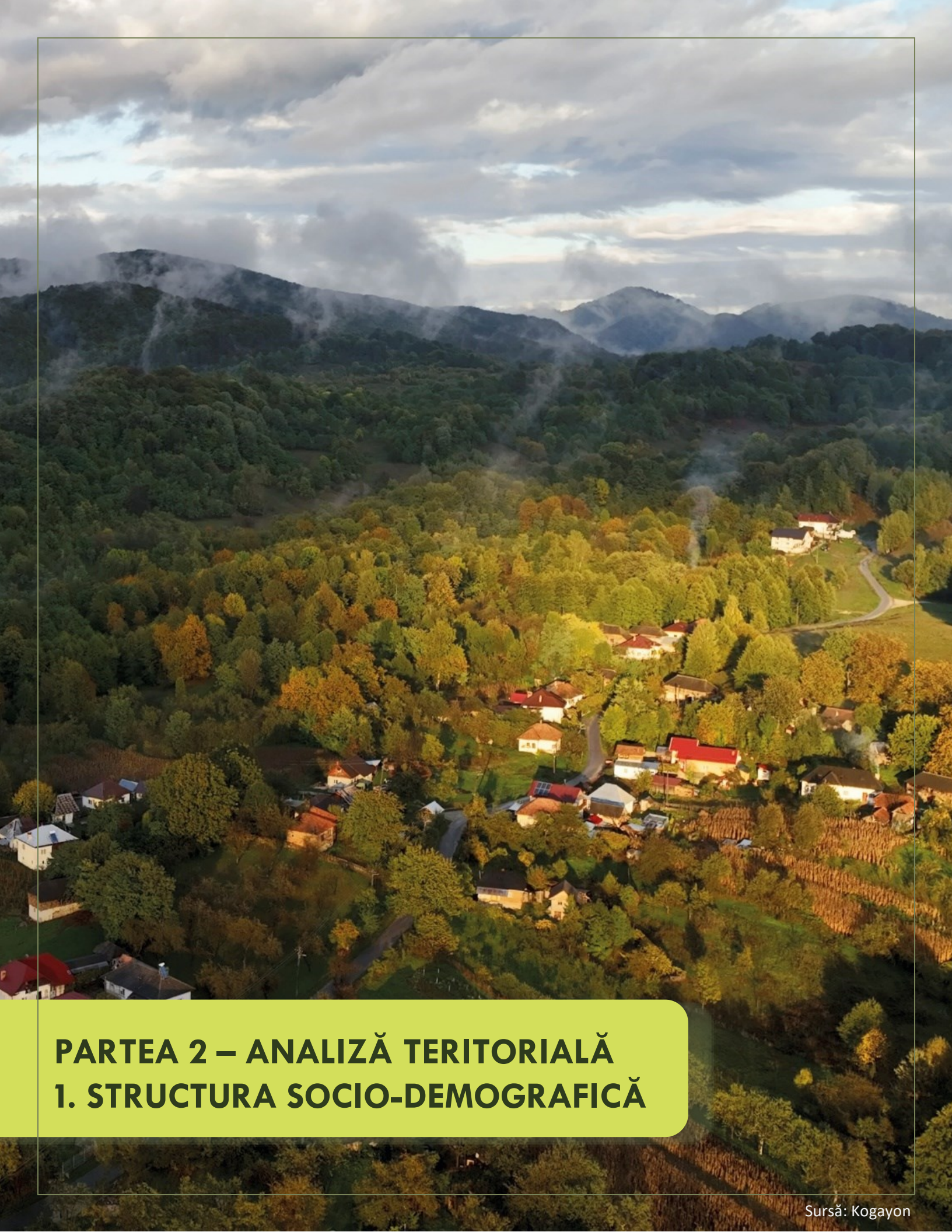
Acestea sunt organizate pe următoarele obiective strategice:

- OS 1: Dezvoltarea capacității administrative prin implementarea unui management performant, digitalizare, dezvoltarea resursei umane și cultivarea relațiilor cu cetățenii și factorii interesați.

OLTENIA DE SUB MUNTE

- OS 2: Creșterea competitivității economice județene prin accentuarea rolului cercetării-dezvoltării, promovării inovației, a specializării inteligente și a digitalizării în domeniile economice competitive.
- OS 3: Organizarea și planificarea durabilă a teritoriului prin asigurarea mobilității durabile, eficientizare energetică și infrastructură verde, accesibilitate și conectivitate la nivel județean.
- OS 4: Dezvoltarea sustenabilă a spațiului rural județean prin diminuarea discrepanțelor de dezvoltare urban-rural.
- OS 5: Dezvoltarea sistemului educațional și de formare profesională în scopul specializării sustenabile a resursei umane și adaptării sale la nevoile factorilor interesați de la nivel județean.
- OS 6: Dezvoltarea sistemului sanitar și de asistență socială.
- OS 7: Creșterea atractivității județene prin îmbunătățirea infrastructurii, valorificarea zonelor urbane, a patrimoniului cultural și a potențialului turistic.
- OS 8: Protecția și conservarea mediului natural și construit.

Planul de Amenajare Teritorială Județeană și Strategia de Dezvoltare Județeană sunt sincronizate, oferind un cadru unitar pentru dezvoltarea sustenabilă a județului. Proiectele identificate sunt relevante și bine adaptate la nevoile specifice ale comunităților, sprijinind o dezvoltare integrată. În plus, aceste documente subliniază importanța tranziției energetice, a digitalizării și a valorificării resurselor locale. Direcțiile strategice stabilite oferă județului Vâlcea oportunitatea de a-și consolida competitivitatea economică și atractivitatea turistică, contribuind la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor și la reducerea disparităților teritoriale.

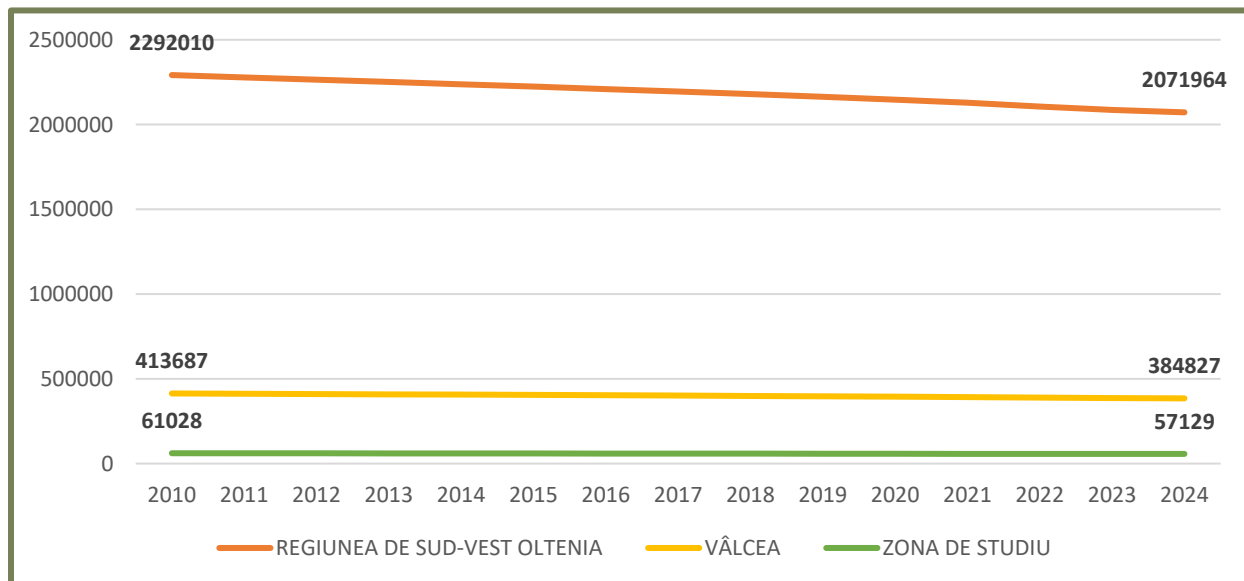
PARTEA 2 – ANALIZĂ TERITORIALĂ

1. STRUCTURA SOCIO-DEMOGRAFICĂ

1.1 Populație

Populația totală după domiciliu

Figură 2 Evoluția comparativă a populației – nivel regional, județean și zona de studiu, 2010-2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel regional** se înregistrează un trend descrescător, de la un număr de **2.292.010 locuitori** în anul 2010, la un număr total de **2.071.964 locuitori** în anul 2024.

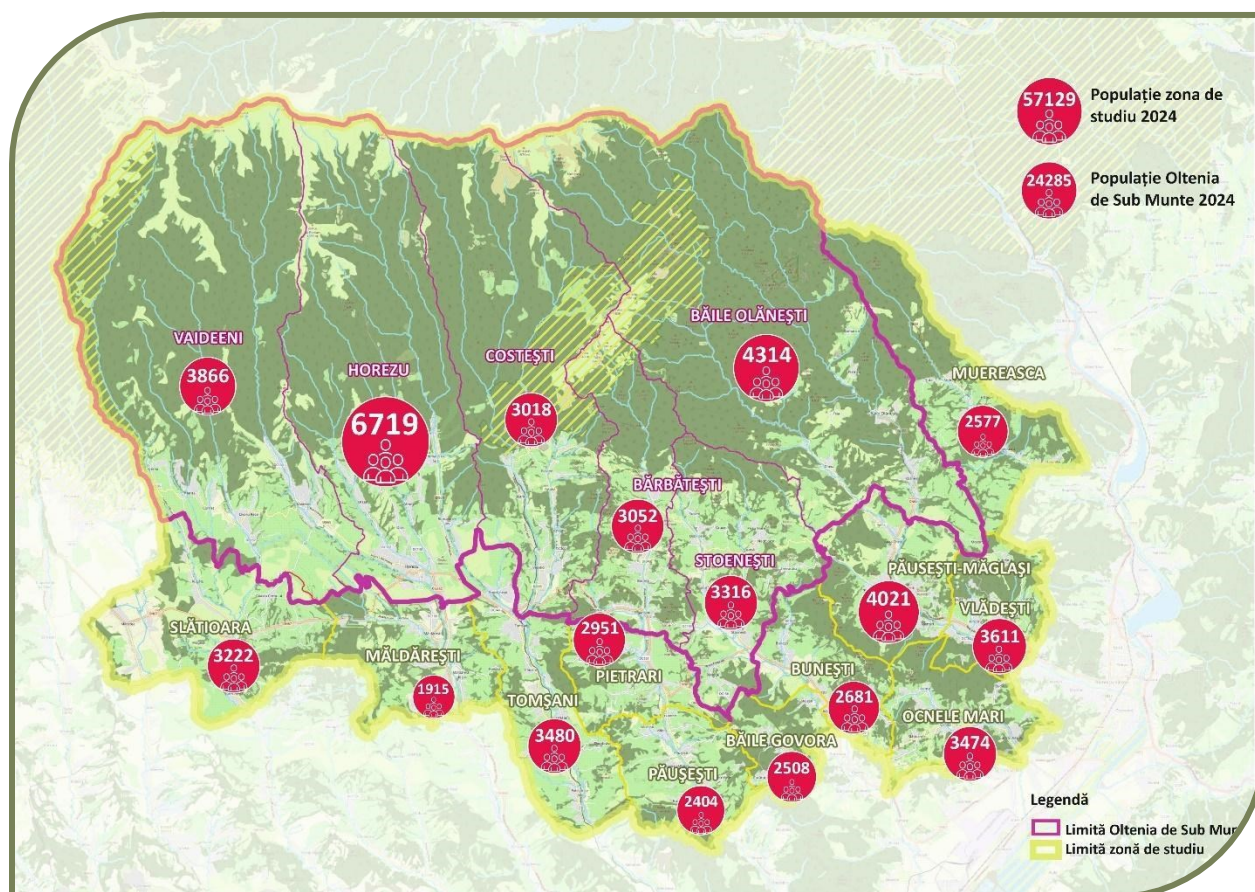
Județul Vâlcea are în anul 2024, un număr de **384.827 locuitori** și se află într-un trend descrescător mai accentuat, reușind să piardă aproape **28.860 de persoane** în această perioadă, ceea ce reprezintă o reducere de aproximativ **7.50%** din populație în 14 ani.

Trendul descrescător este mai accentuat la nivel regional (**-10.72** scădere în perioada de analiză 2010-2024), față de cel de la nivelul județului Vâlcea, unde este o creștere negativă, dar mai mică (**-7.50** în perioada de analiză 2010-2024).

În ceea ce privește evoluția populației în perioada analizată, zona de studiu urmărește același trend descendent precum tendințele de la nivel național, județean și regional.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 3 Populația totală după domiciliu la nivelul UAT-urilor analizate, în anul 2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

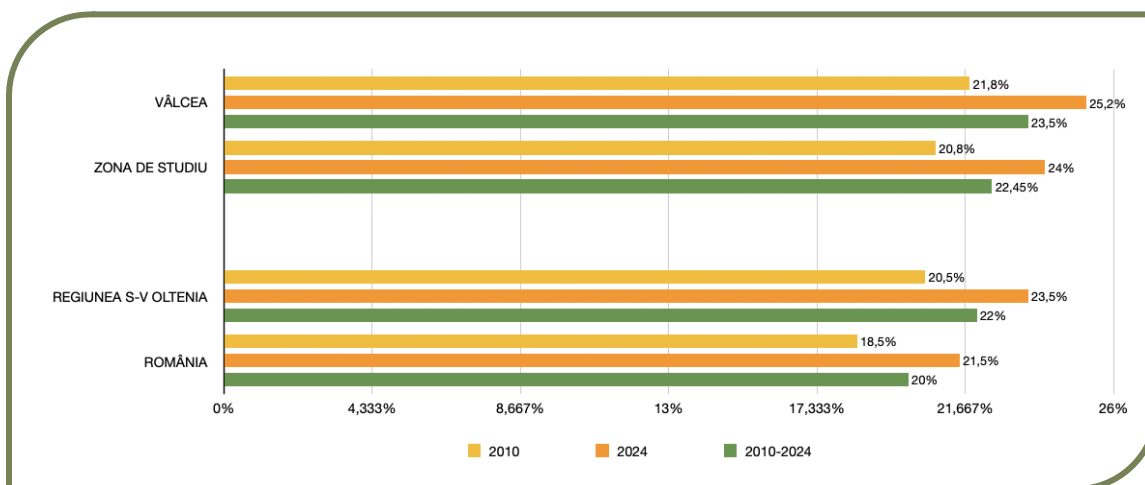
Horezu are cea mai mare populație, cu **6719 locuitori**, fiind cel mai important centru al zonei, urmat de **Băile Olănești** (4314 locuitori) și **Păușești-Măglași** (4021 locuitori), localități cu o populație mare la nivelul zonei de studiu.

Vaideeni (3866 locuitori), **Vlădești** (3611 locuitori), **Tomșani** (3480 locuitori), **Ocnele Mari** (3474 locuitori), **Stoenești** (3316 locuitori), **Slătioara** (3222 locuitori), **Bărbătești** (3052 locuitori), **Costești** (3018 locuitori), **Pietrari** (2951 locuitori), **Bunești** (2681 locuitori), **Muereasca** (2577 locuitori) și **Băile Govora** (2508 locuitori) se încadrează în categoria localităților de dimensiune medie, cu o populație relativ stabilă.

Păușești (2404 locuitori) este o localitate cu populație redusă. **Măldărești** este localitatea cu cea mai mică populație, având doar **1915 locuitori**, ceea ce indică dimensiunea sa redusă comparativ cu restul zonei.

OLTENIA DE SUB MUNTE

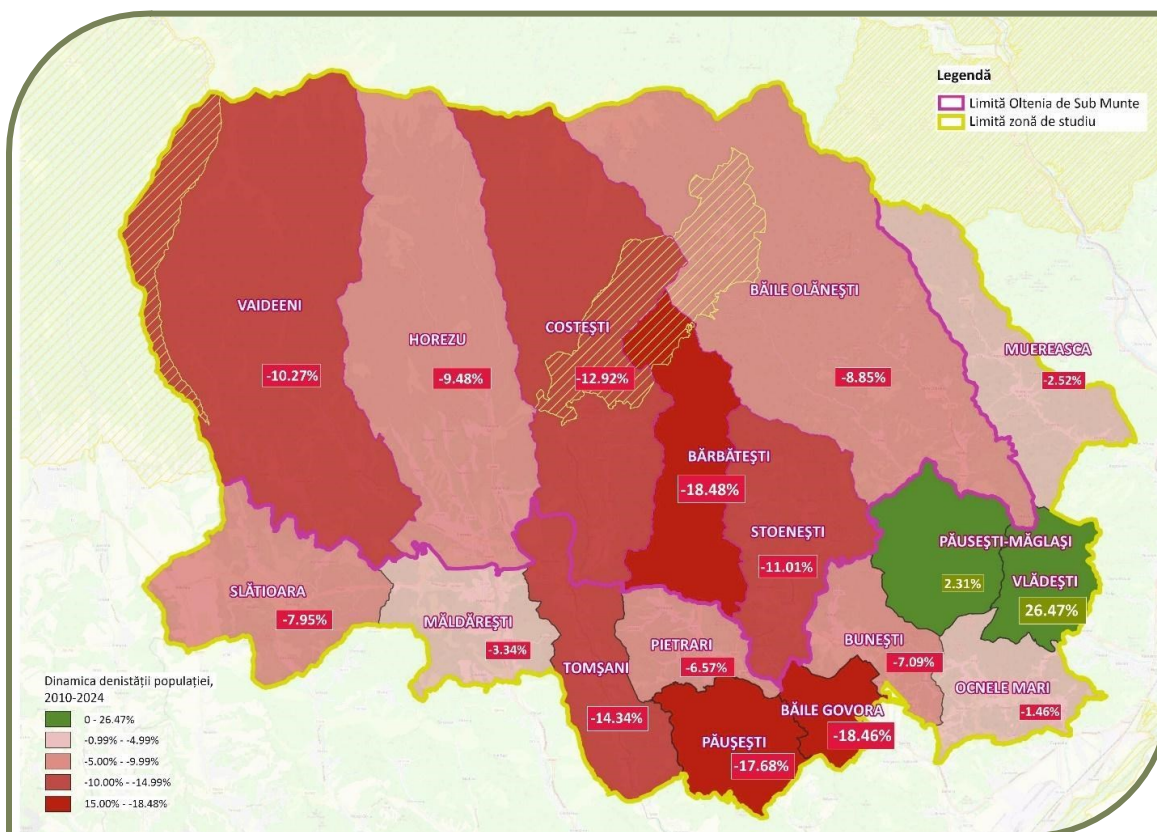
Figură 4 Ponderea populației vârstnice (65+) în 2010 și 2024 și media perioadei 2010–2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

Zona de studiu înregistrează o pondere a populației vârstnice (65+) de aproximativ 20,8% în anul 2010 și de circa 24,0% în anul 2024, rezultând o medie de 22,45% pentru perioada 2010–2024. Această valoare medie se situează peste media națională (20%), ușor sub media județului Vâlcea (23,5%) și foarte apropiată de media regională a Regiunii Sud-Vest Oltenia (22%). Evoluția confirmă o îmbătrânire demografică accentuată, peste nivelul național și comparabilă regional.

Figură 5 Dinamica populației totale după domiciliu la nivelul UAT-urilor analizate, în perioada 2010-2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Majoritatea localităților au înregistrat o scădere a populației în perioada analizată, ceea ce reflectă tendința generală de depopulare a zonei. Aceasta poate fi atribuită:

- Migrației externe (în străinătate) și interne (spre orașe mari pentru oportunități economice);
- Ratei mici de întoarcere a tinerilor la finalizarea studiilor superioare;
- Natalității scăzute și mortalității ridicate, mai ales în mediul rural;
- Declinul economic – reducerea industriei locale și a investițiilor;
- Urbanizarea – zonele apropiate de centre urbane (ex. Râmnicu Vâlcea) tind să fie mai stabile sau chiar să crească, cum este cazul Vlădești;
- Număr redus de rezidenți relocați din alte zone în Oltenia de sub Munte.

Localitățile cu o tendință crescută de depopulare (peste 15%) sunt **Bărbătești – 18.48 %** ; **Băile Govora – 18.46 %** și **Păușești – 17.68 %** . Acestea au fost afectate de îmbătrânirea populației. Localitățile cu o **tendință crescută de depopulare (peste 15%)**, cum sunt **Bărbătești – 18,48%**, **Băile Govora – 18,46%** și **Păușești – 17,68%**, au fost afectate semnificativ de **îmbătrânirea populației**. De asemenea, se poate observa și un **trend ascendent** de creștere al populației, în localitățile **Vlădești** cu un procent de **26.47 %** și **Păușești Măglași – 2.31 %** .

Localitățile care au înregistrat creștere pot indica atractivitate datorită proximității față de orașe (**Vlădești** și **Păușești Măglași** - proximitatea față de orașul Râmnicu Vâlcea), infrastructurii moderne sau proiectelor de dezvoltare. **Băile Olănești** și **Băile Govora**, cunoscute pentru infrastructura turistică, au înregistrat **scăderi** semnificative de **8.85 %** și **18.46 %**, ceea ce din urmă aflându-se în categoria localităților cu un procent accentuat de scădere.

Densitatea populației

Densitatea populației reflectă gradul de ocupare a teritoriului și este un indicator esențial pentru planificarea resurselor și dezvoltarea teritorială.

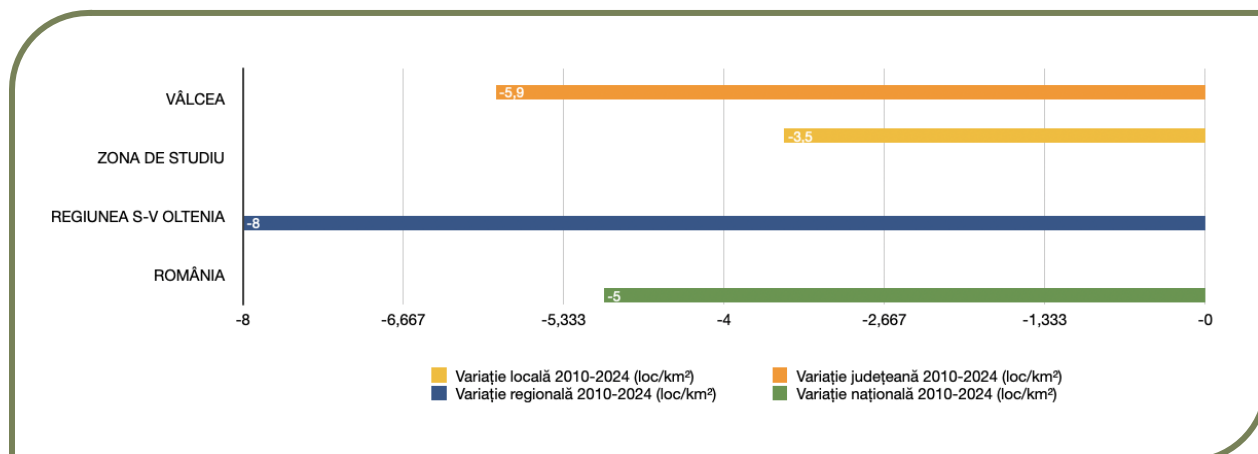
În perioada 2010–2024, densitatea populației a înregistrat o scădere la toate nivelurile teritoriale analizate. Cea mai accentuată reducere se observă la nivel regional, în Regiunea Sud-Vest Oltenia (–8 loc/km²), urmată de județul Vâlcea (–5,9 loc/km²) și de nivelul național (–5 loc/km²). Zona de studiu prezintă o diminuare mai moderată a densității populației (–3,5 loc/km²), situându-se sub valorile de scădere înregistrate la nivel județean, regional și național, ceea ce indică o dinamică demografică relativ mai stabilă în raport cu teritoriile de referință.

Majoritatea localităților analizate se confruntă cu o tendință generală de scădere a densității populației în perioada 2010–2024, însă există și excepții, precum Păușești-Măglași, care a înregistrat o creștere de 2,37%. Creșterea densității populației în Păușești-Măglași sugerează o dinamică locală favorabilă, asociată migrației interne sau dezvoltării teritoriale. Cele mai multe localități mici au suferit scăderi semnificative, reflectând tendințele generale de urbanizare și migrarea populației către centre urbane mai mari.

Localități mai mici, precum Bunești și Măldărești, au înregistrat scăderi constante în perioada 2010–2024. De exemplu, Bunești a înregistrat o scădere de aproximativ 6% între 2010 și 2024, în timp ce Măldărești a avut o diminuare mai redusă, de aproximativ 3%. Localitățile Bărbătești (–15,59%), Băile Govora (–15,58%), Păușești (–15,02%), Tomșani (–12,54%) și Costești (–11,44%) au înregistrat cele mai mari scăderi ale densității populației în perioada analizată.

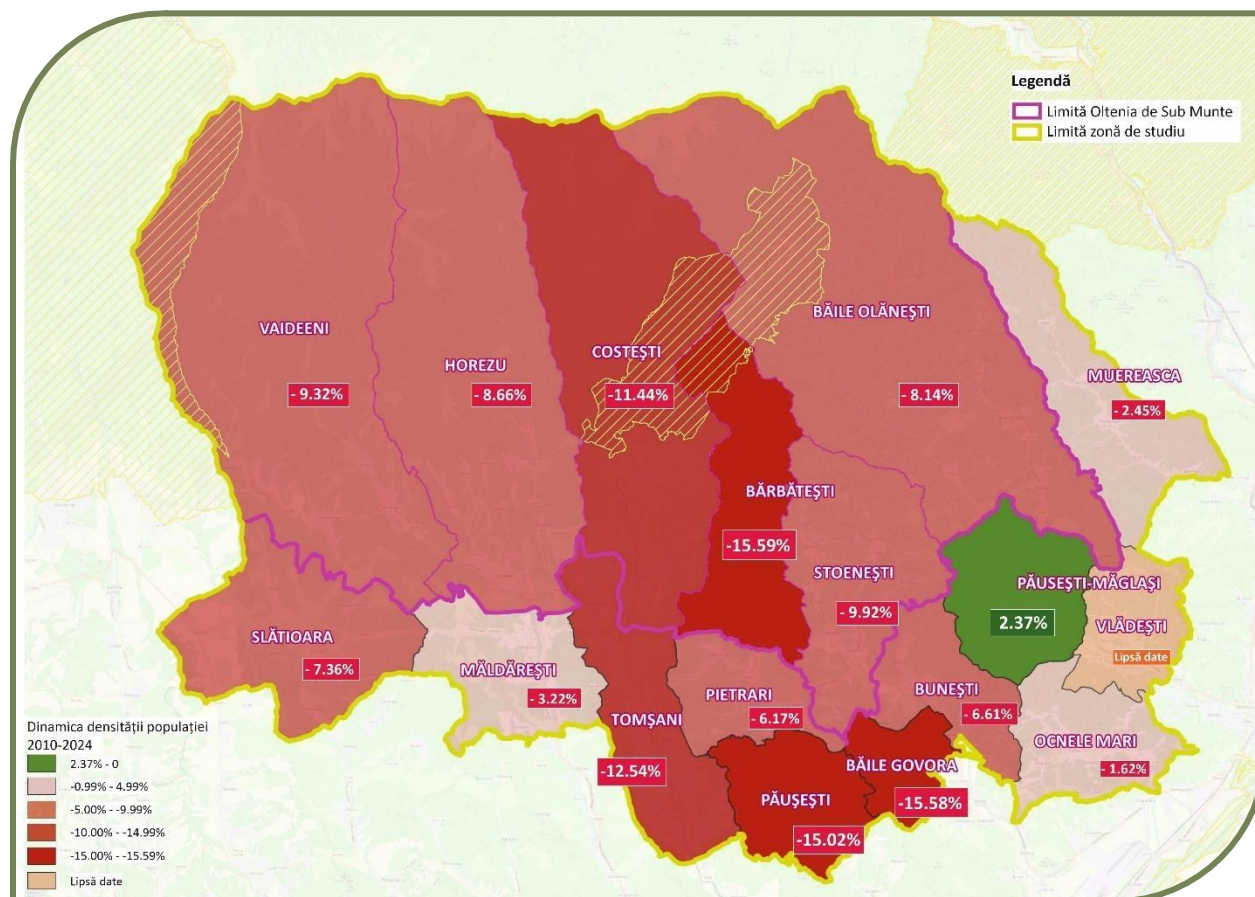
OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 6 Variația densității populației (2010–2024) la nivel național, regional, județean și zona de studiu

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 7 Dinamica densității populației la nivelul UAT-urilor analizate, în intervalul 2010-2024

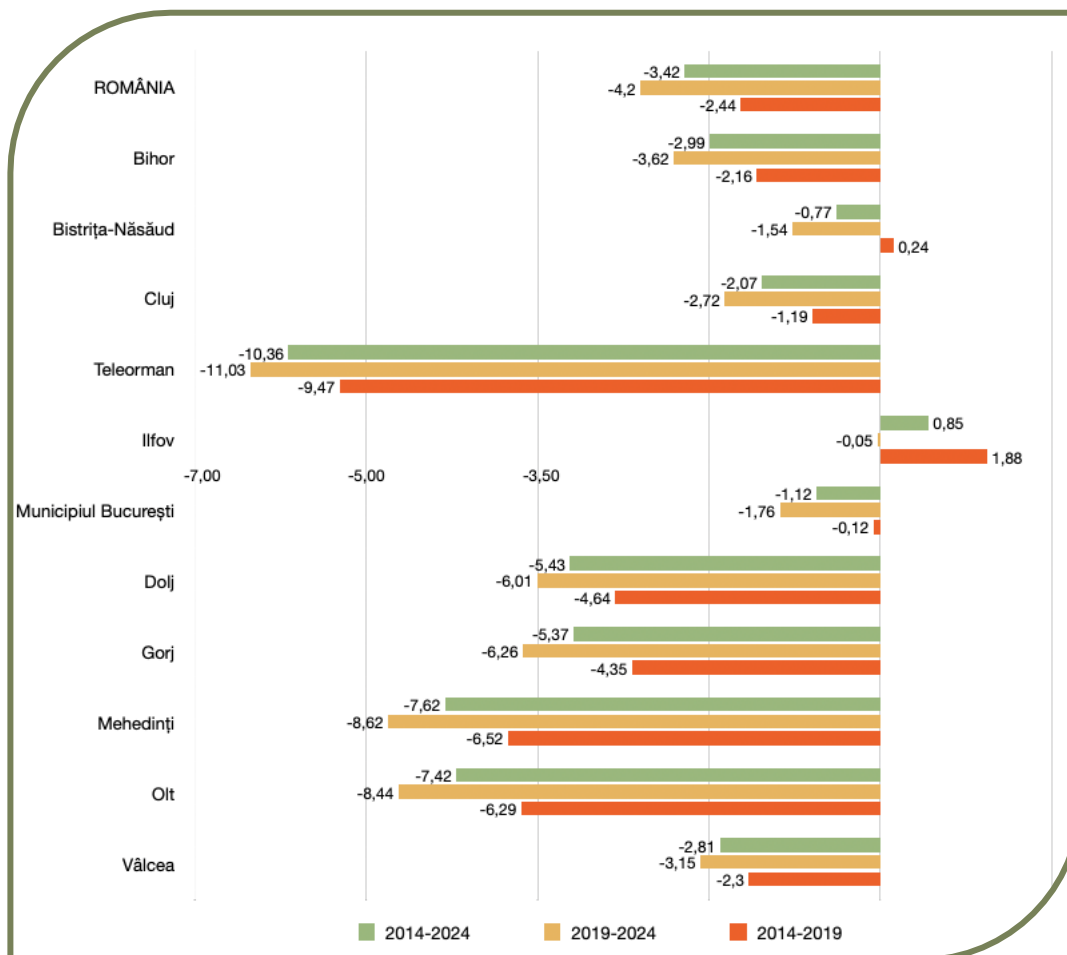

Sursă: Institutul Național de Statistică

Rata de creștere naturală a populației

Rata de creștere naturală a populației este un indicator demografic care reflectă diferența dintre natalitate și mortalitate într-o anumită perioadă de timp.

Figură 8 Rata de creștere naturală a populației (%) în județele României pe intervale de ani 2014-2024, 2019-2024, 2014 - 2019

Sursă: Institutul Național de Statistică

Rata de creștere naturală a populației din județul **Vâlcea** a fost negativă pe întreaga perioadă 2014–2024, indicând un declin natural persistent. După o medie anuală de –2,30‰ în intervalul 2014–2019, aceasta s-a accentuat la –3,15‰ în perioada 2019–2024, rezultând o rată medie de –2,81‰ pentru întreg intervalul. Evoluția reflectă intensificarea îmbătrânirii demografice și dezechilibrul dintre natalitate și mortalitate, cu potențiale efecte structurale pe termen lung.

Comparativ cu media națională (–3,42‰), județul Vâlcea prezintă un declin natural mai puțin accentuat, dar se înscrie într-un context regional nefavorabil. La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, județe precum Dolj, Mehedinți, Gorj și Olt înregistrează rate mai negative, indicând un declin demografic accentuat, în

OLTENIA DE SUB MUNTE

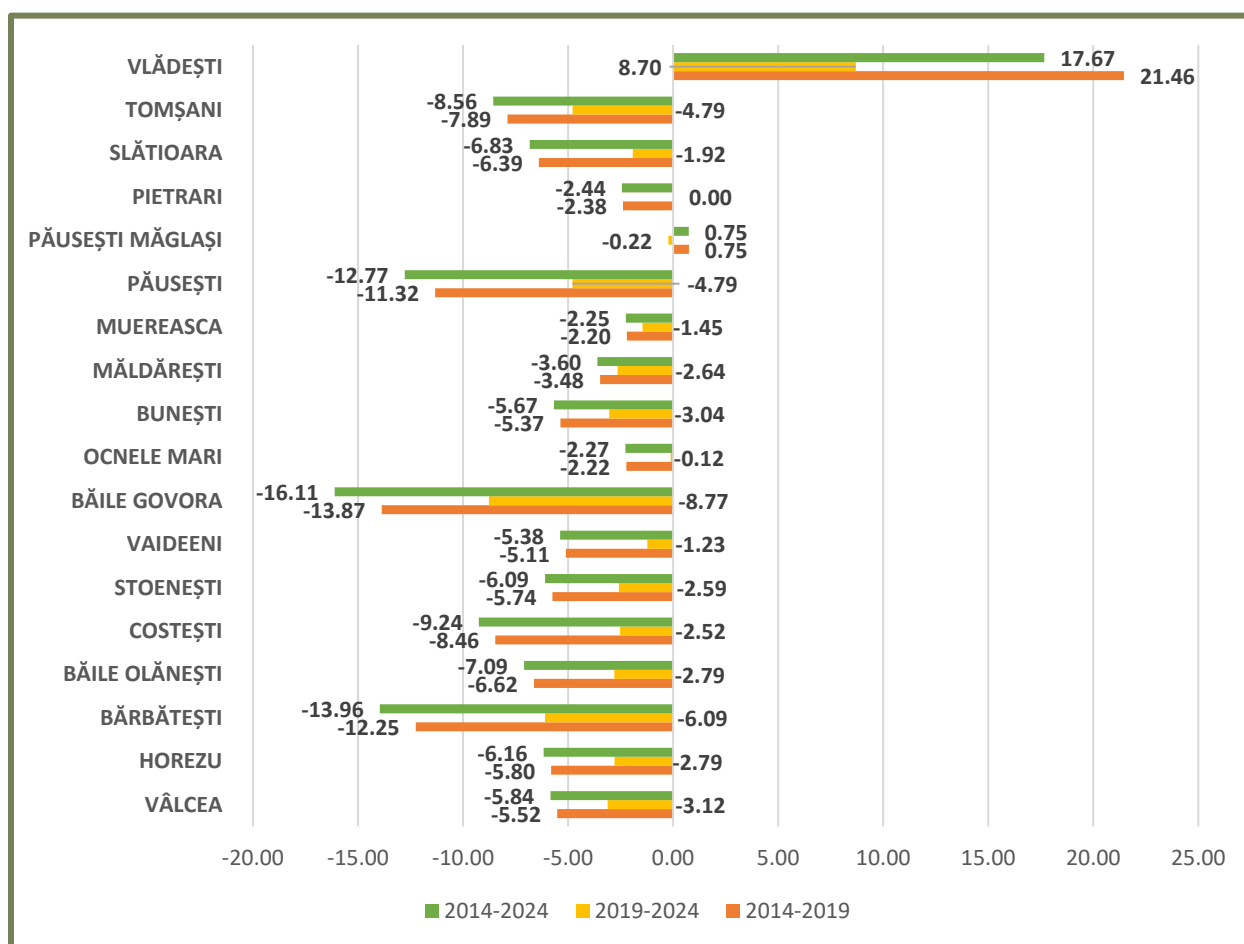
timp ce județul Cluj prezintă o dinamică mai stabilă (-2,07‰). La polul opus, județul Teleorman se confruntă cu un declin natural sever (-10,36‰).

Zona de studiu urmărește aceeași tendință demografică negativă la fel ca cea de la nivel județean.

Localitățile **Băile Govora** (-16.11%), **Bărbătești** (-13.96%) și **Păușești** (-12.77%) au înregistrat cele mai mari scăderi (mai mari de -10.00%) ale ratei de creștere naturală a populației în perioada 2014-2024. Aceste localități au avut o pierdere continuă de populație, iar scăderea a fost constantă și în intervalele 2014-2019 și 2019-2024.

Localitățile **Costești** (-9.24), **Tomșani** (-8.56%), **Băile Olănești** (-7.09%), **Slătioara** (-6.83%), **Horezu** (-6.16%), **Stoenești** (-6.09%), **Bunești** (-5.67%) și **Vaideeni** (-5.38%) prezintă scăderi medii (-5.01% - -9.99%) ale ratei de creștere a populației în perioada 2014-2024. Cele mai mici scăderi (sub -5.00%), în perioada 2014-2024, s-au înregistrat în localitățile **Măldărești** (-3.60%), **Pietrari** (-2.44%), **Ocnele Mari** (-2.27%) și **Muereasca** (-2.25%). **Vlădești** este singura localitate din zona de studiu care a înregistrat o creștere constantă a populației în perioada 2014-2024. Rata de creștere de **17.67%** pe întreaga perioadă sugerează o dezvoltare pozitivă, probabil datorită unor factori economici sau migrației interne favorabile.

Figură 9 Rata de creștere naturală a populației pe intervale de ani 2014-2024, 2019-2024, 2014-2019

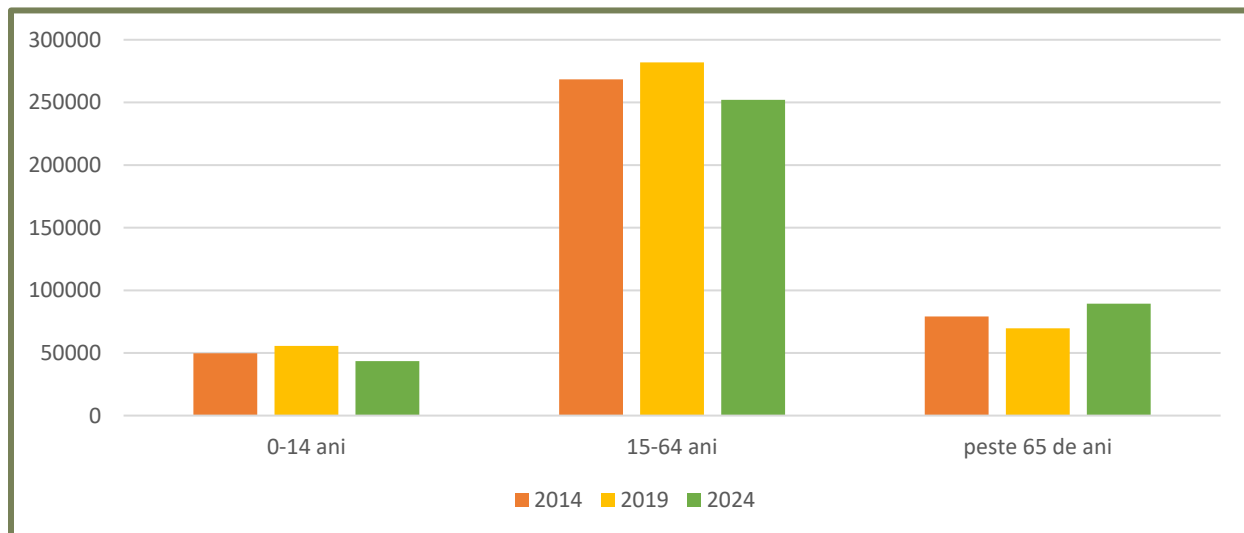

Sursă: Institutul Național de Statistică

1.2 Structura populației

Populația pe grupe de vârstă

Figură 10 Structura pe grupe de vârstă a județului Vâlcea, anii 2014-2019-2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

Structura populației pe grupe de vârstă din județul Vâlcea indică pentru anul 2024 o pondere a **tinerilor** (0-14 ani) de **11.29%** - 43449 persoane, a **adulților** (15-64 de ani) de **65.50%** - 252061 persoane, respectiv a **vârstnicilor** (peste 65 de ani) de **23.21%** - 89317 persoane. Spre comparație, în anul 2014, ponderea tinerilor era de **12.51%** - 49705 persoane ca a populației adulte de **67.57%** - 268382 persoane, iar cea a vârstnicilor de **19.92%** - 79124 persoane.

În 2014, tinerii reprezentau **12.51%** din populație, iar în 2024 această pondere a scăzut la **11.29%**. Aceasta indică o tendință de scădere a nașterilor, fenomen asociat cu migrarea tinerilor către alte zone (în special urbanizate) pentru educație și locuri de muncă. Procentul adulților din populație a scăzut de la **67.57%** în 2014 la **65.50%** în 2024. Aceasta sugerează o micșorare a populației active care contribuie la economia județului, iar în același timp, o presiune mai mare pe resursele disponibile pentru susținerea vârstnicilor. Acest fenomen poate duce la o scădere a productivității economice și poate pune în pericol sustenabilitatea economiei pe termen lung. Ponderea vârstnicilor a crescut semnificativ de la **19.92%** în 2014 la **23.21%** în 2024. Aceasta reflectă un proces de îmbătrânire a populației.

La **nivelul județului** populația tinerilor (0-14 ani) a scăzut semnificativ, de la **55.629 persoane** în 2014 la **43.449 persoane** în 2024. Segmentul populației adulte (25-44 ani) a înregistrat o scădere, de la **125.785 persoane** în 2014 la **95.947 persoane** în 2024, ceea ce reflectă îmbătrânirea populației active. Segmentul vârstnicilor (60-84 ani) a crescut semnificativ, de la **88.337 persoane** în 2014 la **95.481 persoane** în 2024, indicând o tendință de îmbătrânire demografică la nivel de județ. Categoria celor peste 85 de ani a crescut semnificativ, de la **6.569 persoane** în 2014 la **16.964 persoane** în 2024.

Localitățile din zona de studiu prezintă o scădere a numărului de persoane din grupa tinerilor (0-14 ani) în 2024, în comparație cu anul 2014. Anul 2019 a prezentat o creștere semnificativă pentru fiecare localitate a numărului de persoane tinere, urmată fiind de un trend descendent în anul 2024.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Toate localitățile analizate prezintă un fenomen evident de îmbătrânire demografică, reflectat prin creșterea ponderii populației de peste 60 de ani și reducerea segmentelor tinere.

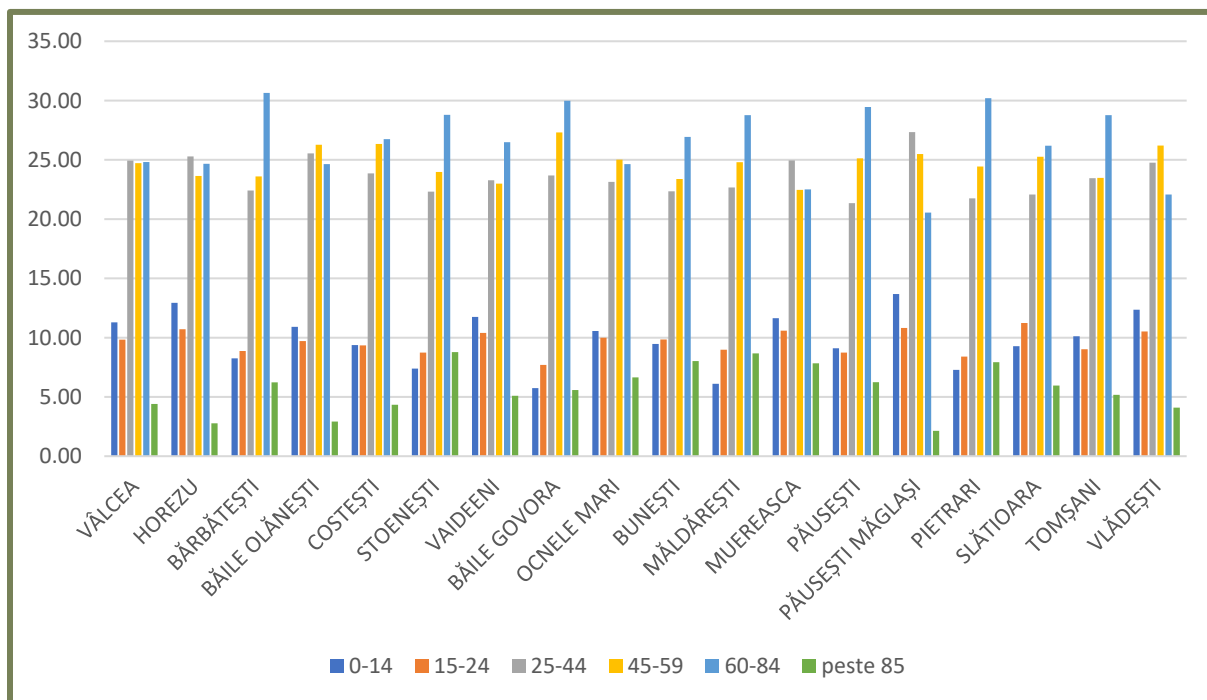
În zona de studiu, **segmentul populației active (25–44 ani)** a **scăzut** între 2014 și 2024. Această scădere poate avea implicații negative asupra pieței muncii și economiei locale. Localități precum **Măldărești, Bunești, Stoenеști, Muereasca** arată o **creștere** mai accentuată a **populației de peste 85 de ani**.

Tabel 1 Structura pe grupe de vârstă, anii 2014-2019-2024

	2014						2019						2024					
	0-14	15-24	25-44	45-59	60-84	peste 85	0-14	15-24	25-44	45-59	60-84	peste 85	0-14	15-24	25-44	45-59	60-84	peste 85
VÂLCEA	55629	48482	125785	82489	88337	6569	49705	41260	113004	88519	94286	10437	43449	37845	95947	95141	95481	16964
UAT																		
HOREZU	1030	878	2115	1584	1409	117	916	723	1970	1619	1524	160	869	720	1699	1588	1657	186
BĂRBĂTEȘTI	404	392	921	689	979	93	332	298	854	724	928	114	252	271	684	720	935	190
BĂILE OLĂNEȘTI	598	562	1458	896	1014	92	521	453	1298	1001	1064	101	471	419	1102	1133	1063	126
COSTEȘTI	396	401	954	627	850	69	307	340	830	716	814	89	283	282	720	795	807	131
STOENEȘTI	408	378	973	611	1056	92	331	341	823	705	1032	172	245	290	740	795	955	291
VAIDEENI	564	512	1096	793	1020	89	499	438	1000	850	1002	125	454	402	900	889	1024	197
BĂILE GOVORA	303	300	889	662	708	50	246	209	768	684	765	77	144	193	594	685	752	140
OCNELE MARI	533	433	1049	690	779	69	456	358	935	758	839	132	367	347	804	869	856	231
BUNEȘTI	454	322	825	474	690	68	362	279	728	560	728	108	254	264	599	627	722	215
MĂLDĂREȘTI	229	248	581	379	515	32	186	192	511	450	547	81	117	172	434	475	551	166
MUEREASCA	416	346	785	453	579	56	361	293	768	504	592	97	300	273	643	579	580	202
PĂUSEȘTI	323	304	707	544	757	76	276	247	611	560	737	94	219	210	513	604	708	150
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	618	549	1265	736	759	64	571	486	1168	905	824	76	550	435	1099	1025	826	86
PIETRARI	358	332	858	575	836	64	263	296	758	656	861	117	215	248	642	721	891	234
SLĂȚIOARA	469	397	994	613	894	75	377	344	863	710	878	113	299	362	711	814	844	192
TOMȘANI	410	412	997	767	1088	104	357	371	914	786	1078	149	352	314	816	817	1001	180
VLĂDEȘTI	423	351	996	608	568	27	455	343	968	772	711	73	446	380	894	946	797	148

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 11 Structura pe grupe de vârstă procentuală, an 2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Grupa vârstnicilor (peste 65 de ani) prezintă un trend ascendent în anul 2024, în toate localitățile din zona de studiu, în comparație cu anul 2014, ceea ce duce la creșterea segmentului vârstnic, consecință a scăderii natalității și a sporului natural negativ. Aceste schimbări semnaleză o tranziție demografică ce necesită măsuri proactive pentru a atenua efectele economice și sociale ale îmbătrânirii populației.

Grupele de vârstă de peste 60 de ani reprezintă o proporție semnificativă a populației în toate localitățile, atingând valori între **22% și 31%**.

Grupul de 0-14 ani reprezintă sub **12%** din populația județului, cu valori mai mici în localități precum, **Băile Govora** (5.74%) și **Măldărești** (6.11%), unde se înregistrează cele mai scăzute procente în anul 2024. Localități, **Vlădești** (12.35%) și **Păusești Măglași** (13.68%) au procente relativ mai mari, dar totuși sub valorile de la grupele de peste 45 de ani.

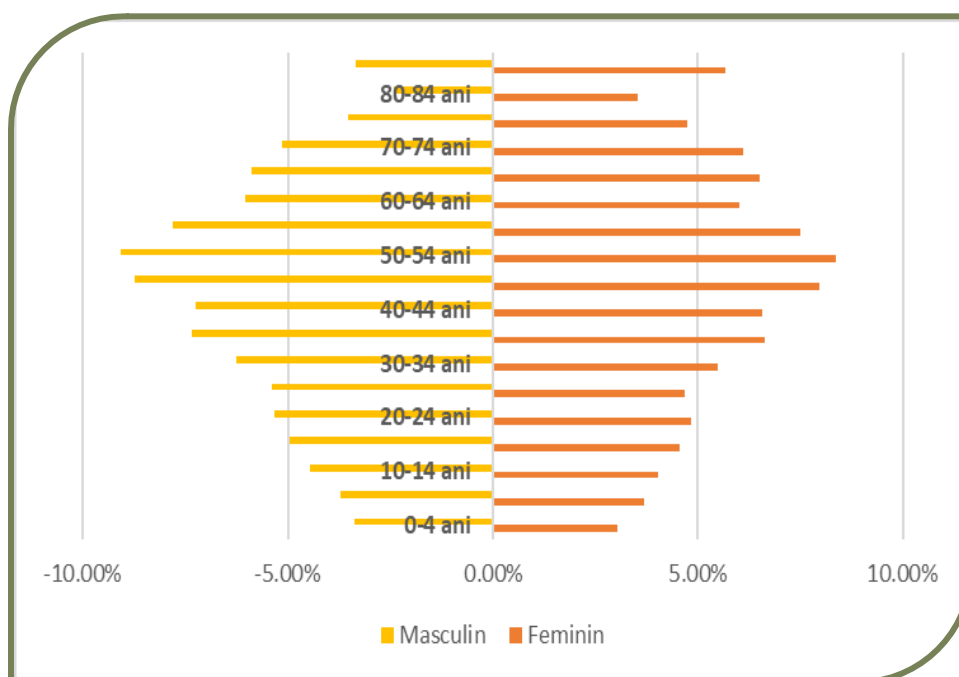
Creșterea semnificativă a populației vârstnice (60–84 ani și peste 85 de ani) va pune o presiune suplimentară pe serviciile sociale și medicale în județ.

Atât județul Vâlcea cât și localitățile din zona de studiu se confruntă cu un declin demografic în rândul populației tinere și active, în paralel cu o creștere accentuată a populației vârstnice.

Populația pe sexe

Structura pe sexe a populației cu domiciliul în județul Vâlcea indică faptul că în anul 2024, **53.022 persoane (46,92% din total)** erau de sex **masculin**, iar **59.995 persoane (53,08% din total)** de sex **feminin**. Procentul de feminizare al populației este mai accentuat decât cel de la **nivel național (51,2%)** și în creștere față de anul 2010 (**52,04%**).

Figură 12 Piramida vârstelor populației cu domiciliul în zona de studiu, în anul 2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Structura arată o populație echilibrată între bărbați și femei la grupele de vârstă mai mici (0-14 ani), ceea ce indică o distribuție demografică uniformă în rândul populației tinere. **Totuși, la grupele de vârstă peste 60 de ani, proporția femeilor este mai mare**, ceea ce este un tipar obișnuit, având în vedere speranța de viață mai mare la femei.

În grupele de vârstă de mijloc (30-50 ani), procentul bărbaților este ușor mai ridicat decât cel al femeilor, ceea ce poate fi corelat cu factori socio-economici sau migraționali.

Grupele de vârstă mai mici (0-14 ani) și adolescenții (15-24 ani) au valori mai mici decât grupele de vârstă de peste 30 de ani. Numărul tinerilor este în scădere față de cel al adulților.

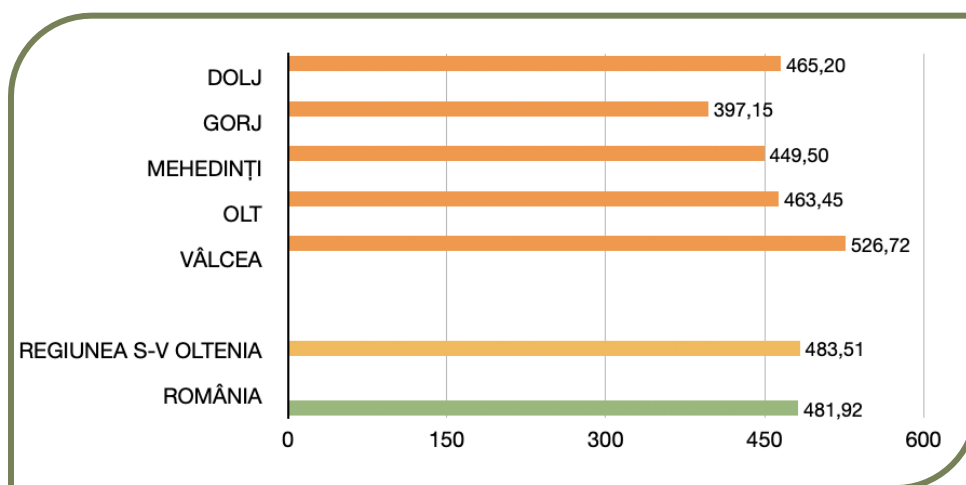
Explicațiile pentru acest fenomen de creștere a ponderii persoanelor de sex feminin sunt date de două tendințe majore:

- pe de o parte, fenomenul de migrație internă antrenează tradițional mai mult femeile decât bărbații.
- pe de altă parte, femeile au o speranță de viață cu circa 6 ani mai ridicată decât a bărbaților, context în care acestea reprezintă circa 60% din totalul populației care a trecut de vârsta de 65 de ani. Astfel, pe măsură ce fenomenul de îmbătrânire demografică se accentuează, ponderea femeilor în totalul populației crește.

Dependența demografică

Raportul de dependență demografică este raportul dintre numărul persoanelor de vârstă "dependentă" (persoane sub 15 ani și de peste 64 ani) și populația în vârstă de muncă (15-64 ani) exprimat la 1000 de persoane.

Figură 13 Raportul de dependență demografică la nivel regional și național, anul 2024

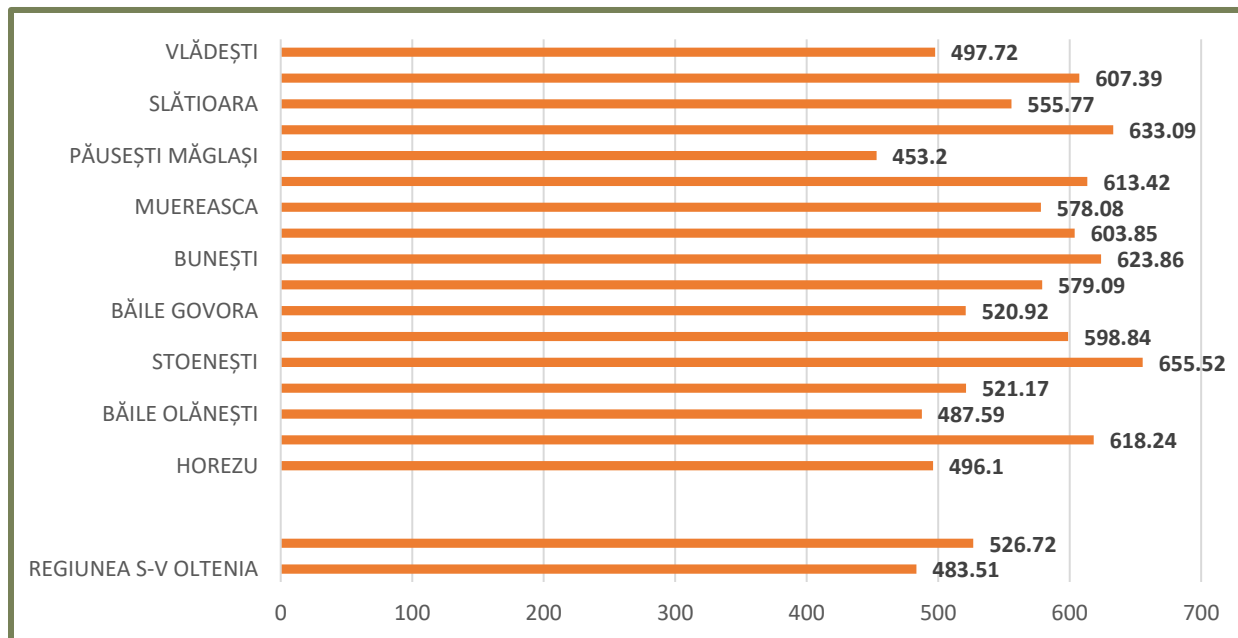
Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul **județului Vâlcea**, raportul de dependență demografică este de **526.72 ‰** și se situează peste media regională (483.51 ‰) sau națională (481.92 ‰). Majoritatea localităților din zona de studiu au valori mai mari decât în Regiunea Sud-Vest Oltenia, excepție face localitatea **Păușești Măglași - 453.2 ‰**.

OLTENIA DE SUB MUNTE

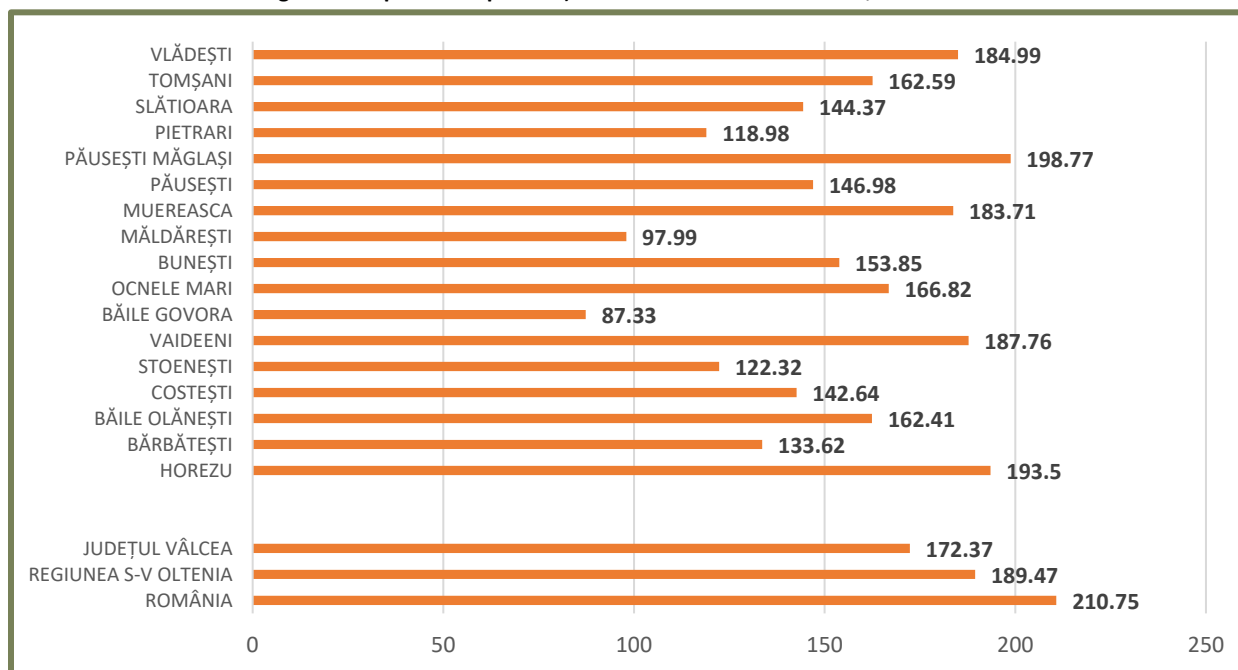
Cele mai mari valori (peste 600.00‰) sunt înregistrate în localitățile **Stoenești** (655.52‰), **Pietrari** (633.09‰), **Bunești** (623.86‰), **Bărbătești** (618.24‰), **Păusești** (613.42‰), **Tomșani** (607.39‰) și **Măldărești** (603.85‰).

Figură 14 Raportul de dependență demografică, anul 2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 15 Raport de dependență a tinerilor în zona de studiu, în anul 2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Raportul de dependență a tinerilor este o măsură demografică care arată numărul de persoane tinere (0-14 ani) raportat la numărul de persoane din populația activă (15-64 ani).

Raportul mediu de dependență a tinerilor pentru întregul județ este **172,37**, ceea ce indică aproximativ 172 de tineri (0-14 ani) la fiecare 1.000 de persoane active (15-64 ani).

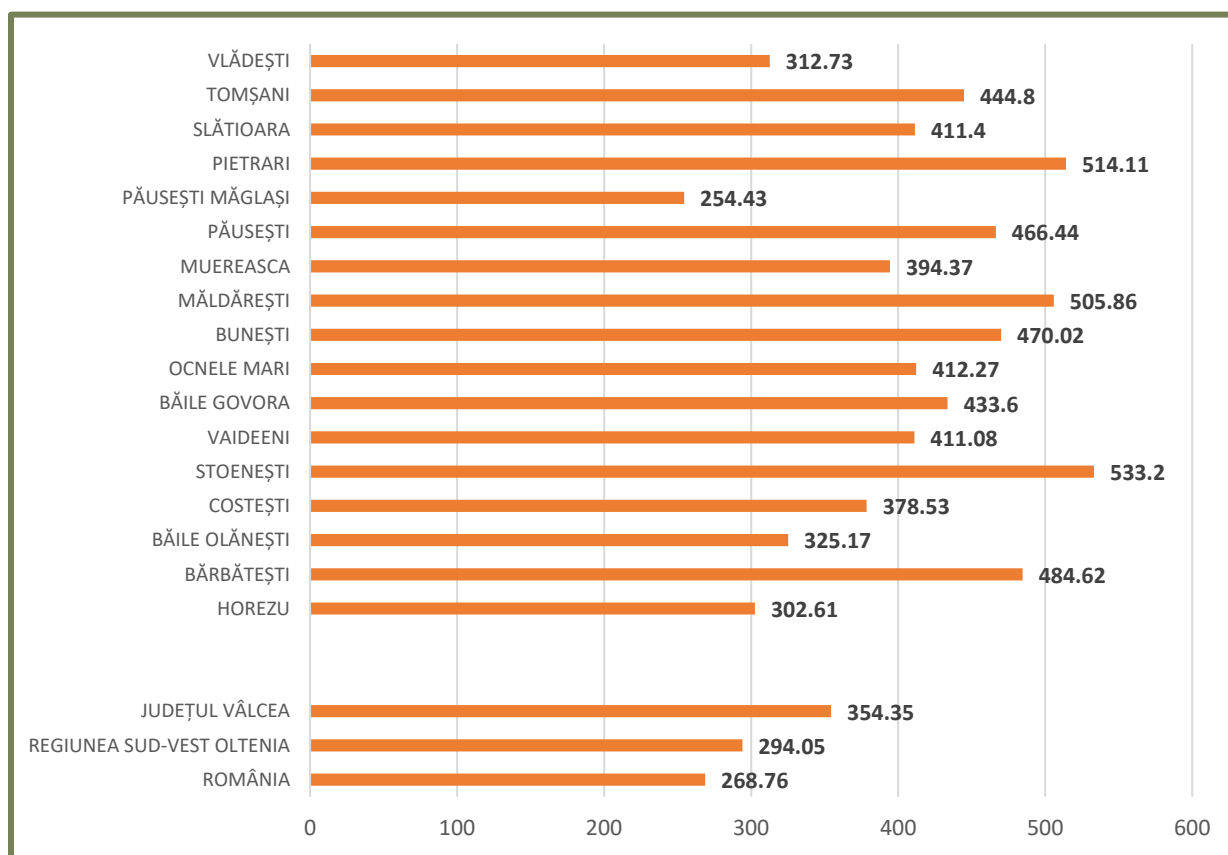
La nivel național, raportul de dependență a tinerilor este **210.75** (la 1.000 de locuitori activi), fiind mai ridicat decât în **regiunea Sud-Vest Oltenia (189.47‰)** și în **județul Vâlcea (172,37‰)**.

Se remarcă variații semnificative între UAT-urile din zona de studiu, de la un minim de **87,33‰ (Băile Govora)** la un maxim de **198,77‰ (Păușești Măglași)** care depășește și media de la nivelul județului. Aceste diferențe pot reflecta factori precum: natalitatea, migrația, politicile locale sau oportunitățile pentru familiile cu copii, dar și diferențe mari în structura de vârstă a populației între zonele din județ.

UAT-urile cu valori ridicate, **Păușești Măglași (198.77‰)**, **Muereasca (183.71‰)**, **Vlădești (184.99‰)** indică o populație tânără mai numeroasă, ceea ce poate fi un semn pozitiv pentru viitorul demografic, dar pune presiune asupra populației active.

Raportul de dependență a vârstnicilor este o măsură demografică ce indică numărul de persoane vârstnice (65+ ani) raportat la numărul de persoane din populația activă (15-64 ani).

Figură 16 Raport de dependență a vârstnicilor în zona de studiu, în anul 2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

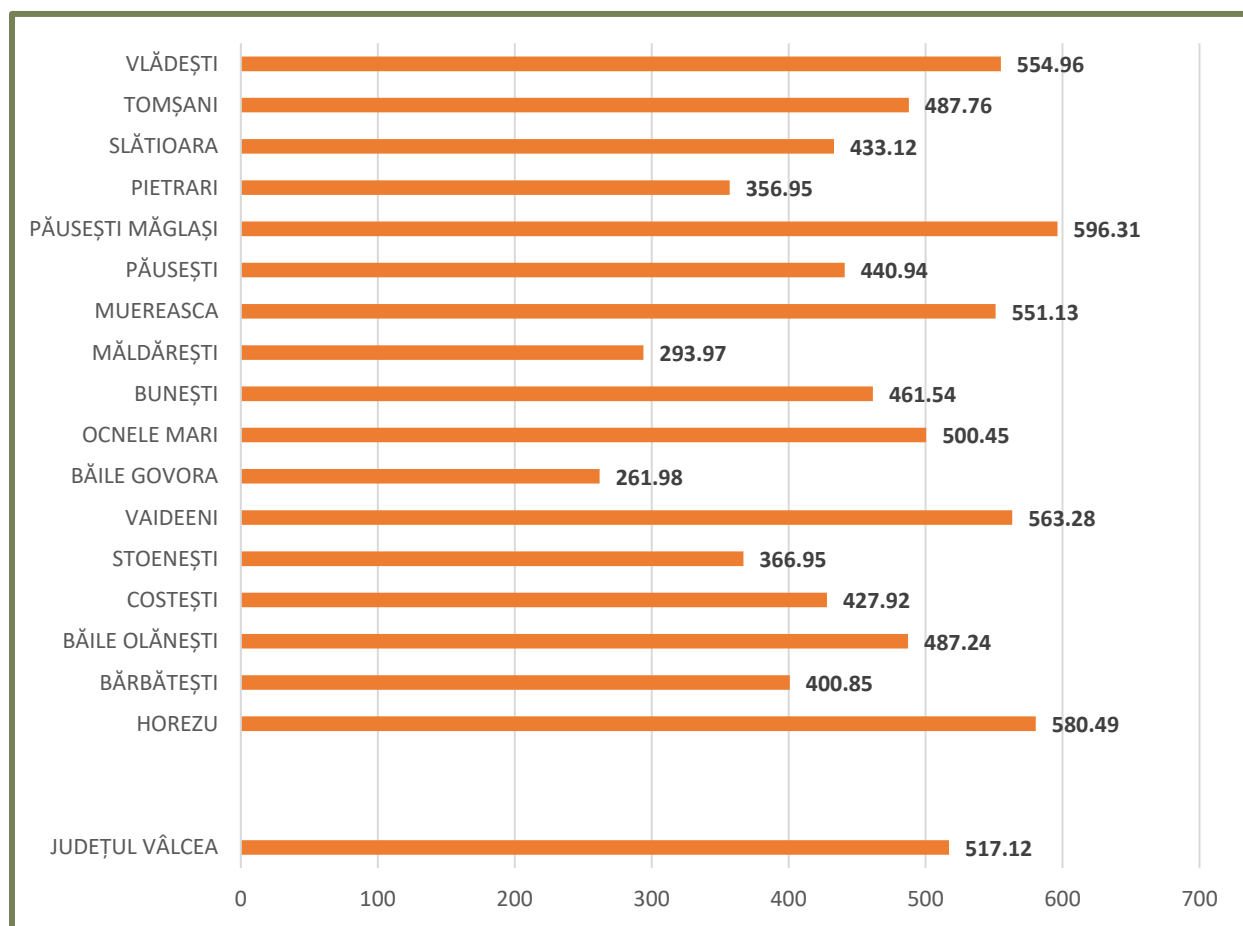
Valorile de la **nivel național** (268.76‰) și **regional** (294.05‰) sunt semnificativ **mai mici** decât cea de la **nivel județean** (354.35‰).

La nivelul județului Vâlcea, raportul de dependență a vârstnicilor este de **354.35 ‰** și se situează peste media națională – **268.76 ‰** și cea regională (Regiunea Sud-Vest Oltenia) – **294.05 ‰**. Cu toate acestea majoritatea localităților au o valoare peste media de la nivel regional, cu excepția localității **Păusești Măglași** (254.43 ‰).

La nivelul zonei de studiu, 13 din totalul de 17 localități ce alcătuiesc zona, înregistrează valori mai mari decât media de la nivelul județului Vâlcea (354.35‰): **Stoenești** (533.2‰), **Pietrari** (514.11‰), **Măldărești** (505.86‰), **Bărbătești** (484.62‰), **Bunești** (470.02‰), **Păusești** (466.44‰), **Tomșani** (444.8‰), **Băile Govora** (433.6‰), **Ocele Mari** (412.27‰), **Slătioara** (411.4‰), **Vaideeni** (411.08‰), **Muereasca** (394.37‰), și **Costești** (378.53‰).

Raportul de dependență a vârstnicilor cel mai ridicat este prezent în localitatea **Stoenești** – **533.2‰**, indicând o proporție semnificativă de persoane vârstnice (peste 65 de ani) în raport cu populația activă (15-64 ani). Aceasta indică o presiune mare asupra populației active, care trebuie să susțină o proporție semnificativă de persoane vârstnice.

Figură 17 Raport de înlocuire a forței de muncă în zona de studiu, în anul 2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Rata de înlocuire a forței de muncă este un indicator care reflectă capacitatea unei economii sau a unei regiuni de a înlocui locurile de muncă vacante sau de a asigura continuitatea forțată de muncă pe măsură ce angajații părăsesc piața muncii (de obicei prin pensionare, migrație sau alte cauze). Un raport echilibrat între locurile de muncă vacante și cele ocupate este crucial pentru o economie sustenabilă, mai ales în fața îmbătrânirii populației și a migrației.

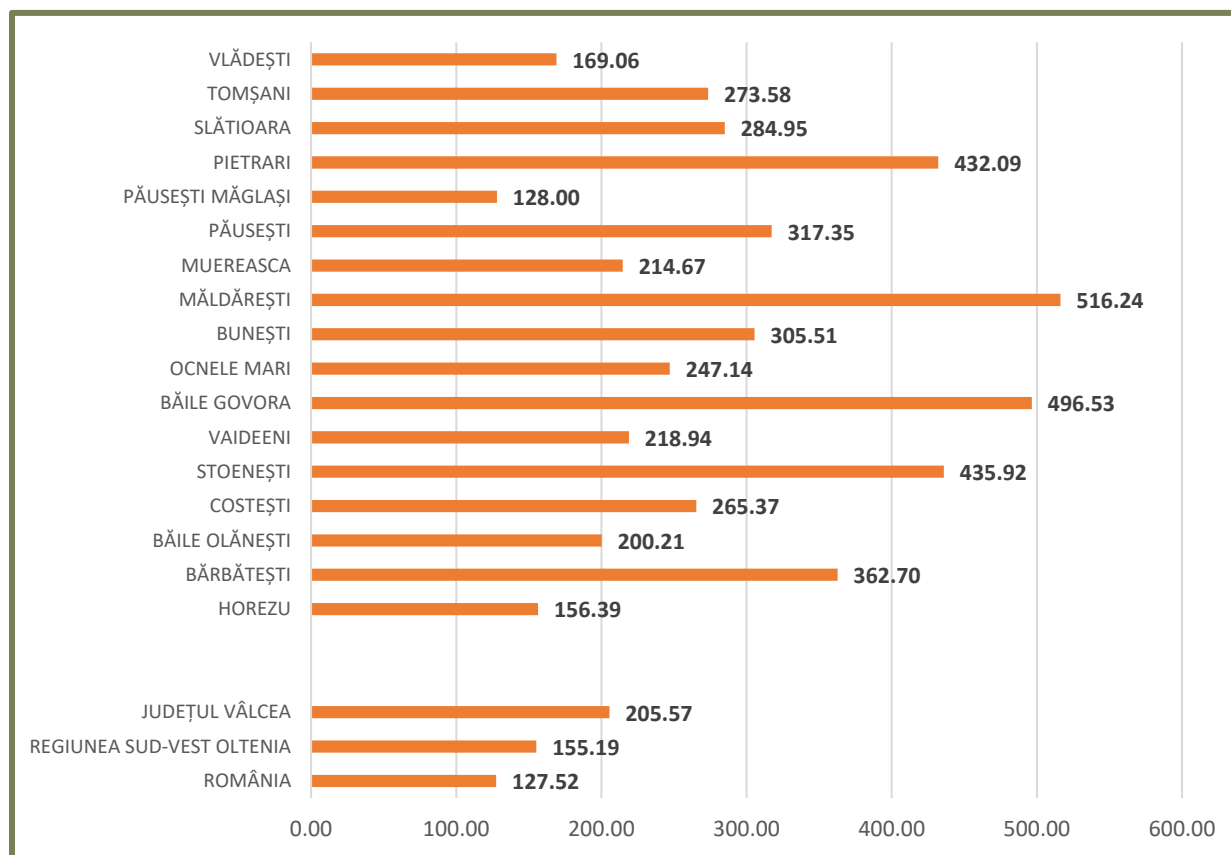
La nivelul zonei de studiu sunt localitățile care **depășesc valoarea** de la **nivel județean** (517.12‰), iar acestea sunt **Păusești Măglași** (596.31‰), **Horezu** (580.49‰), **Vaideeni** (563.28‰), **Vlădești** (554.96‰), și **Muereasca** (551.13‰). Acestea indică o capacitate mai bună de reînlocuire a forței de muncă, ceea ce poate sugera o migrație pozitivă a forței de muncă.

Stațiunile balneare (Băile Olănești, Ocnele Mari), Horezu, au valori apropiate de media județului, ceea ce sugerează un echilibru relativ stabil, datorită activităților economice din turism care atrag și păstrează forța de muncă.

Localitățile cu **valori** mai **scăzute** (sub 300.00‰) sunt **Măldărești** (293.97‰) și **Băile Govora** (261.98‰).

Raportul de îmbătrânire demografică Indicele de îmbătrânire demografică a populației reprezintă numărul persoanelor vârstnice (de 65 ani și peste) care revine la 100 de persoane tinere (sub 15 ani) (conform INSSE).

Figură 18 Raport de îmbătrânire demografică în zona de studiu, în anul 2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

Raportul de îmbătrânire demografică al județului Vâlcea este de **205.57**, semnificativ mai mare decât cel pentru România, **127.52** și chiar peste regiunea Sud-Vest Oltenia, **155.19**. Aceasta indică un proces de îmbătrânire mai accelerat în județul Vâlcea decât în alte zone ale țării.

Localitatea **Măldărești** are cel mai ridicat raport de îmbătrânire demografică, **516.24**, ceea ce sugerează o populație predominant vârstnică și o posibilă scădere a numărului de tineri.

Pietrari, Stoenеști și Băile Govora au, de asemenea, valori ridicate (**432.09; 435.92 și 496.53**), indicând situații similare de îmbătrânire accentuată. Pe de altă parte, localități precum **Vlădești (169.06)** și **Horezu (156.39)** au valori mai apropiate de media națională, sugerând o distribuție mai echilibrată între populația tânără și cea vârstnică.

Localitățile cu rapoarte ridicate de îmbătrânire demografică vor avea dificultăți în a menține echilibrul economic și social, deoarece o populație vârstnică necesită mai multe resurse pentru sănătate și servicii sociale.

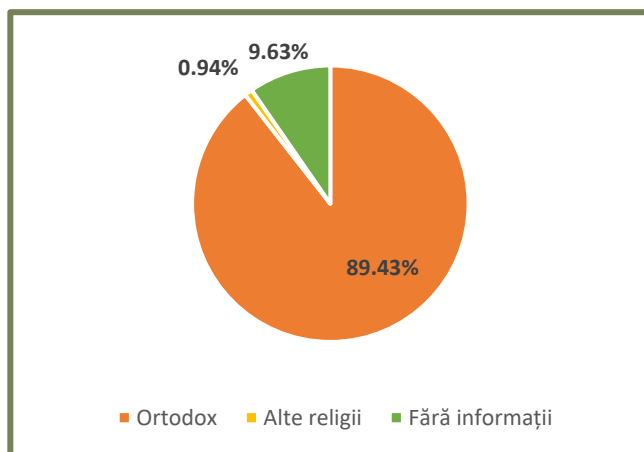
Populația după religie și etnie

În ceea ce privește profilul confesional la nivelul județului Vâlcea, majoritatea de **89.43%** din populația recenzată este compusă din creștini ortodocși. Din restul de **9.63%** (informație indisponibilă) numai **0.94%** procente din respondenți și-au declarat religia, dintre care majoritatea penticostali, adventiști de Ziua a Șaptea, atei, etc..

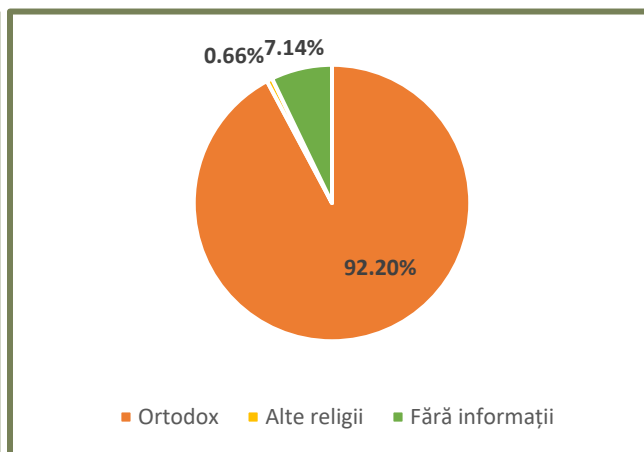
Profilul confesional al județului Vâlcea, conform datelor recenzate, indică o dominare clară a creștinilor ortodocși, care reprezintă **89.43%** din populația totală. Aceasta reflectă tradiția istorică și culturală a regiunii, unde ortodoxia a fost predominantă.

Confesiunile minoritare, precum penticostalii, adventiștii de Ziua a Șaptea și atei, sunt prezente într-o proporție redusă (**0.94%**), ceea ce sugerează o diversitate religioasă modestă.

Figură 20 Profilul confesional al populației la nivelul județului Vâlcea, în anul 2024

Figură 19 Profilul confesional al populației la nivelul UAT-urilor analizate, în anul 2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

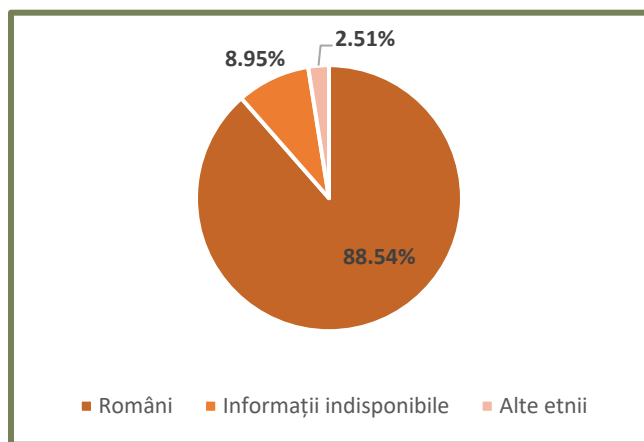
La fel ca la nivelul județului Vâlcea, majoritatea populației din UAT-urile analizate este compusă din creștini, subliniind caracterul tradiționalist și stabilitatea culturală a zonei.

Profil etnic

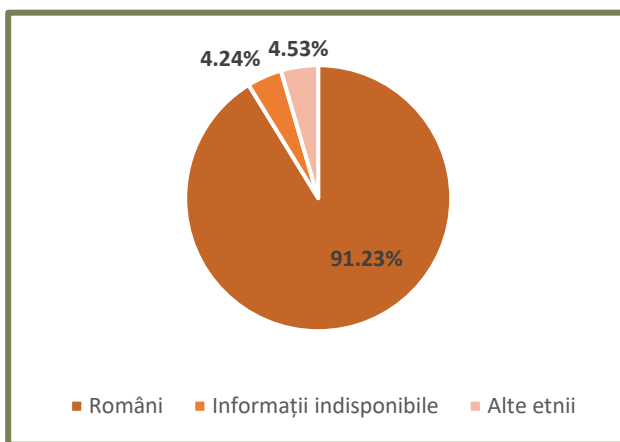
Majoritatea de 88.54% a populației din județul Vâlcea este formată din români. Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică numai 2.51% din totalul respondenților s-au declarat ca fiind de altă etnie, în timp ce 8.95%, nu au oferit nicio informație.

Dintre cele 8558 de persoane declarate de altă etnie, 96.21% sunt romi, iar restul (maxim 3.79%) sunt germani, turci, italieni, etc..

Figură 22 Populația la nivelul județului Vâlcea pe etnii, în anul 2024

Figură 21 Populația la nivelul UAT-urilor din zona de studiu pe etnii, în anul 2024

Sursă: Institutul Național de Statistică

Și la nivelul UAT-urilor analizate majoritatea populației este formată din români în procent de **91.23%**. Un procent de **4.53%** s-au declarat ca fiind de altă etnie, iar pentru **4.24%** nu au fost informații disponibile.

1.3 Mișcarea naturală a populației

Rata natalității

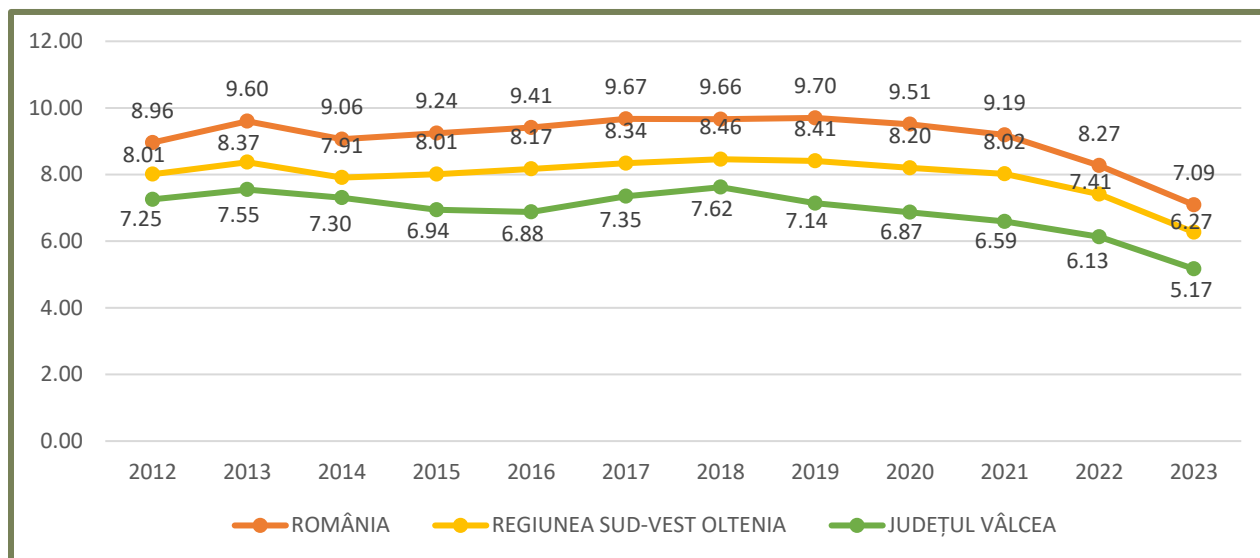
Rata natalității raportează numărul nașterilor din cursul unui an la populația medie din acel an. Valoarea este exprimată la 1000 locuitori.

La **nivel național** se înregistrează un trend descendent de la **8.96‰** în anul 2012, la **7.09‰** în anul 2024. Acest trend descrescător se poate observa și la nivel regional, dar și județean.

Județul Vâlcea prezintă o scădere semnificativă, de la **7,25‰** în 2012 la **5,17‰** în 2023, ceea ce indică o situație mai problematică comparativ cu media regională și națională. În toți anii analizați, rata județului Vâlcea este sub media regiunii și a țării, ceea ce poate indica probleme demografice semnificative, cum ar fi îmbătrânirea populației sau migrația tinerilor.

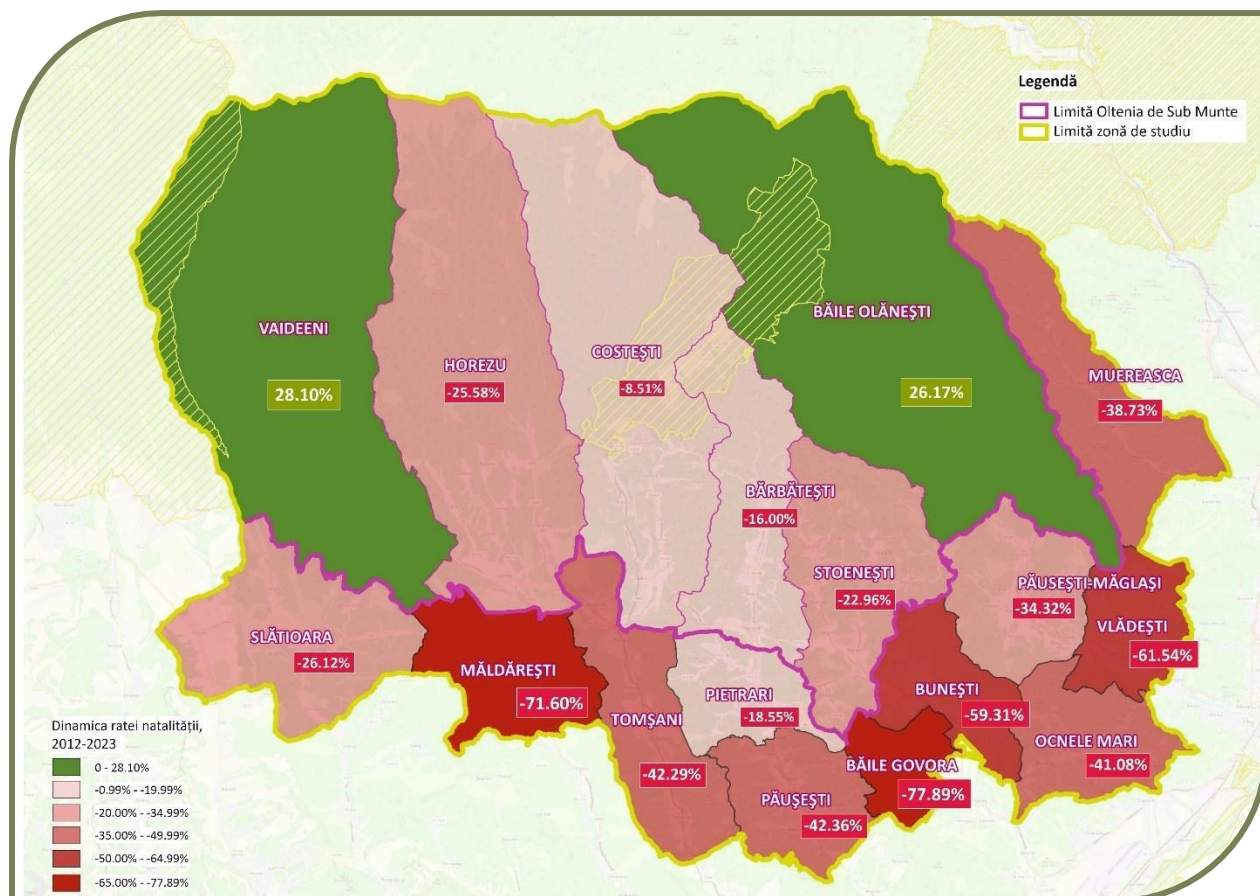
OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 23 Rata natalității la nivel național, regional și județean, anii 2012-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 24 Dinamica ratei natalității UAT-urilor analizate, în intervalul 2012-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Localitățile **Vlădești și Păușești-Măglași** au rate mai mari de-a lungul perioadei analizate, ajungând la **12.45%** în **2015**, Vlădești, și la **10.52%** în **2014**, Păușești-Măglași. Însă din anul 2020, se poate observa un trend descrescător pentru localitatea **Vlădești**, ajungând de la **9.57%** în 2012 la **3.68%** în 2023. Scăderea ratei natalității în localitatea Vlădești între 2012 și 2023 este de **aproximativ 61,5%**.

Alte localități, precum **Băile Govora și Măldărești**, înregistrează cele mai mici valori la nivelul zonei de analiză. În **Băile Govora**, pentru anii **2019, 2020 și 2022**, rata natalității este indicată drept **0%**. Acest lucru semnifică faptul că, în acești ani, nu s-au înregistrat nașteri în localitate, ceea ce poate semnala o scădere dramatică a natalității.

Băile Govora de la o rată de **7.14%** în 2012 a ajuns la **1.58%** în 2023. Scăderea ratei natalității în localitatea Băile Govora între 2012 și 2023 este de **77,87%**. Măldărești de la o rată de **5.52%** în 2012 a ajuns la **1.57%** în 2023. Scăderea ratei natalității în localitatea Măldărești între 2012 și 2023 este de **71,56%**. Cele două localități au cea mai mare scădere la nivelul localităților analizate.

Partea sudică a ariei de studiu înregistrează cele mai mici valori ale dinamicii ratei natalității, analizate în intervalul 2012-2023. Sunt localizate UAT-urile, **Măldărești (-71.60%)**, **Băile Govora (-77.89%)**, **Vlădești (-61.54%)** care prezintă cele mai mici procente. Zonele mai apropiate de zone urbane sau turistice, precum **Băile Govora**, au înregistrat scăderi accentuate.

Zona, Oltenia de Sub Munte, formată din UAT-urile, Vaideeni (+28.10%), Horezu (-25.58%), Costești (-8.51%), Bărbătești (-16.00%), Stoenesti (-22.96%) și Băile Olănești (26.17%), înregistrează valori mai crescute decât celelalte localități, chiar dacă majoritatea acestora au valori cu minus. **Vaideeni și Băile Olănești** au înregistrat **creșteri** semnificative ale ratei natalității, peste cele de la nivel național, regional și județean.

Zonele cu creștere ar putea beneficia de suplimentarea serviciilor (școli, grădinițe, centre medicale).

Localitățile cu scădere a natalității necesită intervenții pentru a reduce declinul demografic, cum ar fi investiții în infrastructură, locuri de muncă și sprijin pentru familii.

Rata mortalității

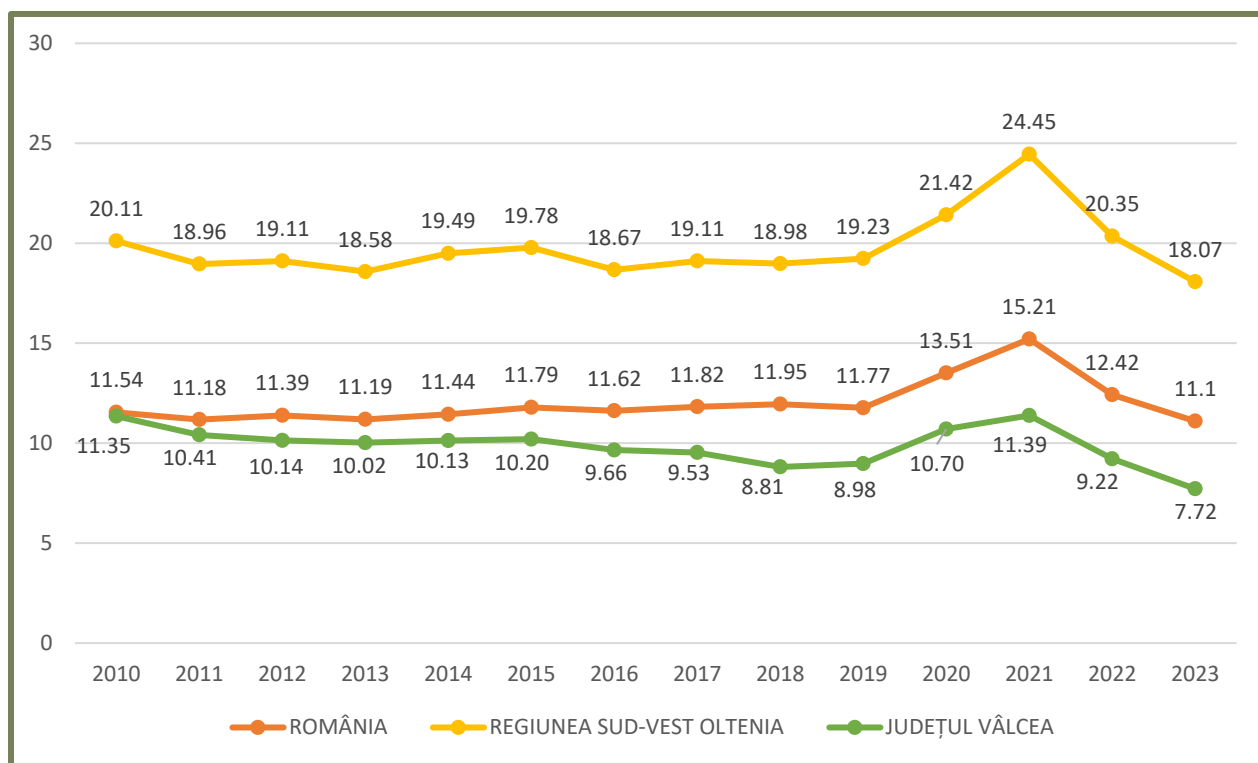
Rata mortalității este un indicator demografic care exprimă numărul de decese într-o populație raportat la 1.000 de locuitori într-un anumit interval de timp (de obicei, un an).

Regiunea Sud-Vest Oltenia are valori semnificativ mai ridicate față de media națională, depășind constant **18%** în majoritatea anilor, atingând un vârf de **24.45%** în 2021.

În **județul Vâlcea**, rata mortalității este mai mică decât în Regiunea Sud-Vest Oltenia și la nivel național. Valoarea maximă în județ este de **11.39%** în 2021, iar cea minimă este de **7.72%** în 2023, indicând o scădere în ultimii ani.

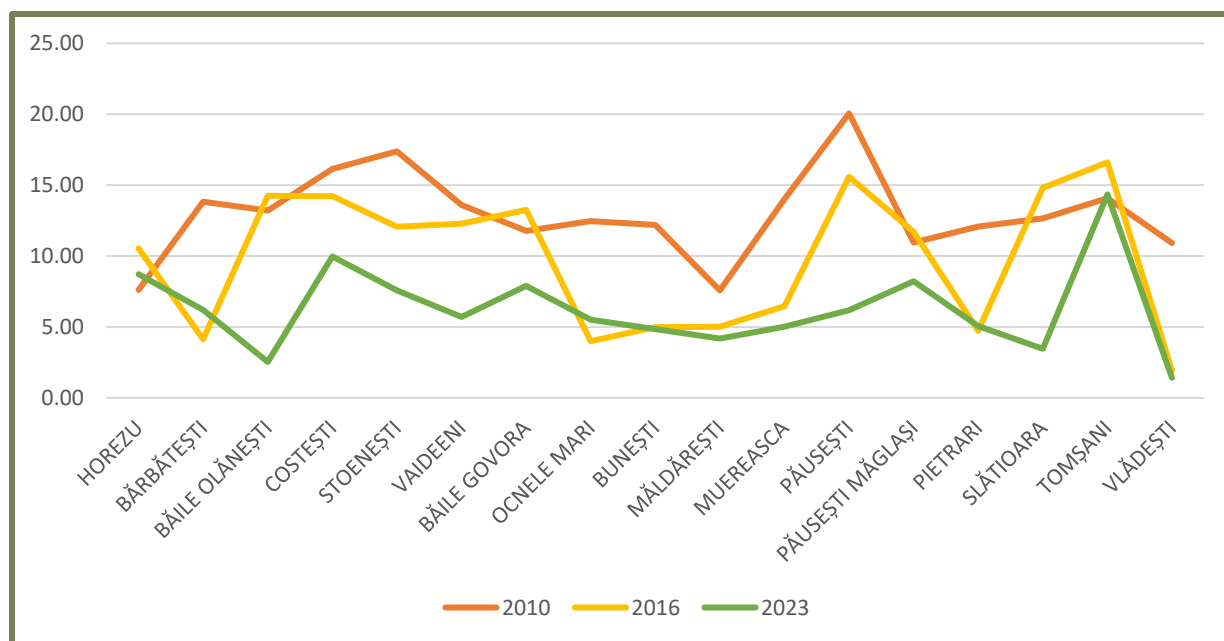
OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 25 Dinamica ratei mortalității la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 26 Dinamica ratei mortalității în zona de studiu, 2010-2016-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Cele mai ridicate valori în 2023, comparativ cu datele de la nivel județean, sunt atinse în localitățile **Tomșani - 14.34%**, care are și o creștere de 0.27% față de anul 2010 - **14.07%**, **Costești - 9.97%**, care are o scădere de 6.17% față de anul 2010 - **16.14%** și **Horezu - 8.72%**, care are o creștere de **1.11%** față de anul 2010 - **7.61%**.

Cea mai scăzută valoare, în anul 2023, la nivelul întregii zone de analiză este întâlnită în localitatea **Vlădești - 1.42%**. Un exemplu remarcabil care a înregistrat o scădere semnificativă a ratei mortalității, de aproximativ **87.03%** din 2010 până în 2023, scăzând de la **10.92%** la **1.42%**. Aceasta poate semnala îmbunătățiri semnificative în condițiile de trai, accesul la servicii medicale, sau alte politici de sănătate publică implementate.

Horezu a înregistrat o creștere semnificativă (**+14,51%**), fapt cauzat de creșterea populației îmbătrânită sau alte condiții locale nefavorabile.

Zona de sud a ariei de studiu prezintă scăderi ale ratei mortalității, unele chiar semnificative, **Vlădești (-87.03%)**, **Slătioara (-72.67%)**, dar și o creștere în UAT **Tomșani (+1.91%)**.

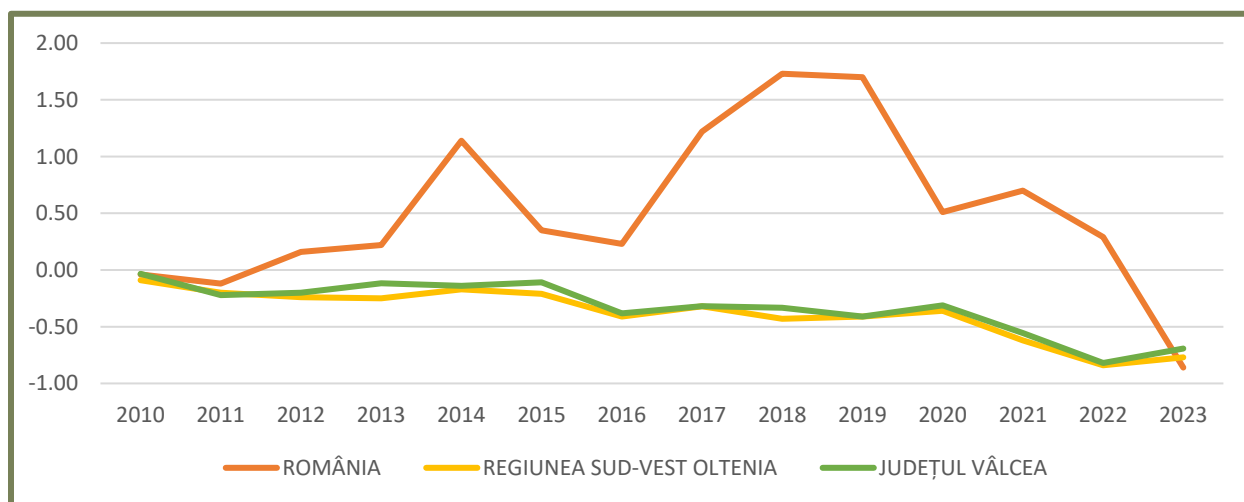
De asemenea, se observă diferențe mari între localități în ceea ce privește evoluția ratei mortalității, ceea ce sugerează că măsurile implementate la nivel local au un impact semnificativ asupra acestui indicator demografic.

1.4 Mișcarea migratorie

Rata migrației (imigranți - emigranți)

Rata migrației, adesea denumită „soldul migrației”, se referă la diferența dintre numărul de imigranți (persoane care vin într-o țară sau localitate) și numărul de emigranți (persoane care părăsesc o țară sau localitate) într-o perioadă determinată. Aceasta este exprimată de obicei la 1.000 de locuitori sau la 100.000 de locuitori și poate fi un indicator al fluxurilor demografice, economicilor sau politice dintr-o anumită zonă.

Figură 27 Dinamica ratei migrației la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

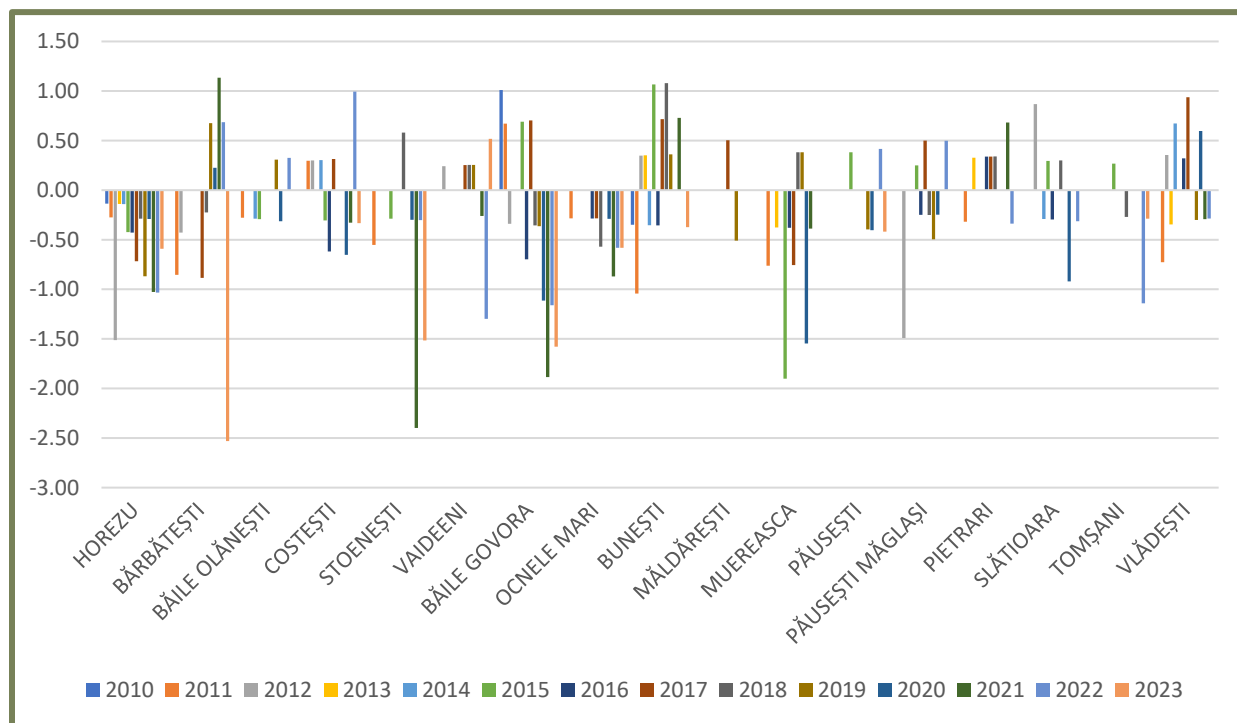
Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivel național, regional și județean se înregistrează o creștere a scăderii ratei migrației în intervalul 2010-2023.

În **județul Vâlcea**, rata migrației este, de asemenea, negativă în majoritatea anilor, cu fluctuații mai mici decât la nivel național sau regional, dar indicând totuși o tendință de migrație mai mare decât de imigrație. În anul 2023, rata migrației era de **-0.69‰**, comparând cu anul 2010 cand era **-0.03‰**, diferența fiind de **-0.66‰**. Aceasta sugerează un trend de plecare mai mare al populației din județ, ceea ce poate reflecta factori economici, sociale sau alte condiții care au influențat migrarea populației.

Figură 28 Dinamica ratei migrației la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Muereasca a avut rate mari de migrație negativă în 2015 și 2020 (**-1.90‰** și **-1.55‰**), ceea ce reflectă un fenomen semnificativ de emigrări din aceste localități, posibil din cauza lipsei locurilor de muncă și a oportunităților economice.

Vaideeni a înregistrat o migrație ușor negativă în 2021 (**-0.26‰**) și 2022 (**-1.30‰**), dar în general migrația a fost aproape de zero și peste, ajungând la **0.52‰** în anul **2023**, ceea ce sugerează o stabilitate demografică relativă în această localitate.

Localitățile precum **Băile Olănești** și **Costești** au avut o migrație aproape nulă sau ușor negativă, ceea ce indică o stabilitate a populației în aceste zone. Aceste localități pot fi atractive pentru localnici sau pentru potențialii noi locuitori datorită caracteristicilor lor economice sau geografice. **Rata migrației** în județul **Vâlcea** și în localitățile sale este în general negativă, ceea ce subliniază un fenomen de emigrare constantă, mai ales în zonele rurale, unde lipsa locurilor de muncă și a infrastructurii economice contribuie semnificativ la acest flux.

1.5 Sinteză

Tendințe de dezvoltare per UAT în domeniul socio-demografic.

Tabel 2 Sinteză analiză pe indicatori

	Populație	Densitatea populației	Rata de creștere naturală a populației	Rata natalității	Rata mortalității	Rata migrației
JUDEȚUL VÂLCEA	↘	↘	↘	↘	↘	↗
HOREZU	↘	↘	↘	↘	↗	↗
BĂRBĂTEȘTI	↘	↘	↘	↘	↘	↗
BĂILE OLĂNEȘTI	↘	↘	↘	↗	↘	→
COSTEȘTI	↘	↘	↘	↘	↘	↘
STOENEȘTI	↘	↘	↘	↘	↘	↘
VAIDEENI	↘	↘	↘	↗	↘	↗
BĂILE GOVORA	↘	↘	↘	↘	↘	↘
OCNELE MARI	↘	↘	↘	↘	↘	↗
BUNEȘTI	↘	↘	↘	↘	↘	↗
MĂLDĂREȘTI	↘	↘	↘	↘	↘	↘
MUEREASCA	↘	↘	↘	↘	↘	↗
PĂUSEȘTI	↘	↘	↘	↘	↘	↘
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	↗	↗	↗	↘	↘	↗
PIETRARI	↘	↘	↘	↘	↘	↗
SLĂTIOARA	↘	↘	↘	↘	↘	↘
TOMȘANI	↘	↘	↘	↘	↗	↘
VLĂDEȘTI	↗	0	↗	↘	↘	↗

Legendă

▪ creștere ↗ creștere puternică ↗ stabilitate → declin puternic ↘ lipsă date 0

Criză demografică exprimată prin scădere accelerată și îmbătrânirea populației

Declinul demografic al regiunii este determinat de o combinație de factori, printre care natalitatea scăzută, îmbătrânirea populației și migrația către centre urbane mai dezvoltate, cele mai afectate fiind localitățile rurale situate între cei trei poli locali:

- Râmnicu Vâlcea (în afara zonei de studiu) exercită o influență majoră asupra regiunii atât din punct de vedere economic, cât și prin migrația populației, fiind cel mai apropiat centru urban dezvoltat. Astfel, există un efect de „spillover” în cazul UAT-urilor rurale aflate în proximitatea orașului, precum Vlădești și Păusești-Măglași. Deși afectate de un trend demografic negativ, și localitățile Ocnele Mari și Muereasca se află sub această influență, cu posibile creșteri pozitive în următorii ani.
- Horezu și c. Băile Olănești. Deși nivelul de polarizare al acestor zone nu poate fi demonstrat ca un efect direct al migrației interne, este posibil ca diversitatea mai mare a serviciilor și infrastructurii să atragă populație din localitățile învecinate.

Din punct de vedere socio-demografic, capitalul uman și dezvoltarea economică a UAT-urilor din est – Muereasca, Păușești-Măglași, Vlădești, Ocnele Mari – sunt cel mai puternic influențate de dinamica de creștere și dezvoltare a centrului urban. În orice caz, pentru întreaga zonă de studiu, Râmnicu Vâlcea trebuie perceput ca un factor strategic și o oportunitate pentru teritoriu, contribuind la specializare economică și valorificarea peisajului. Chiar și localitățile mai îndepărtate, precum Vaideeni și Slătioara, situate la aproximativ o oră de mers cu mașina, se află sub influența acestui centru urban.

Diferențele tot mai mari între numărul de persoane din generații conduc la presiune asupra sistemelor sociale

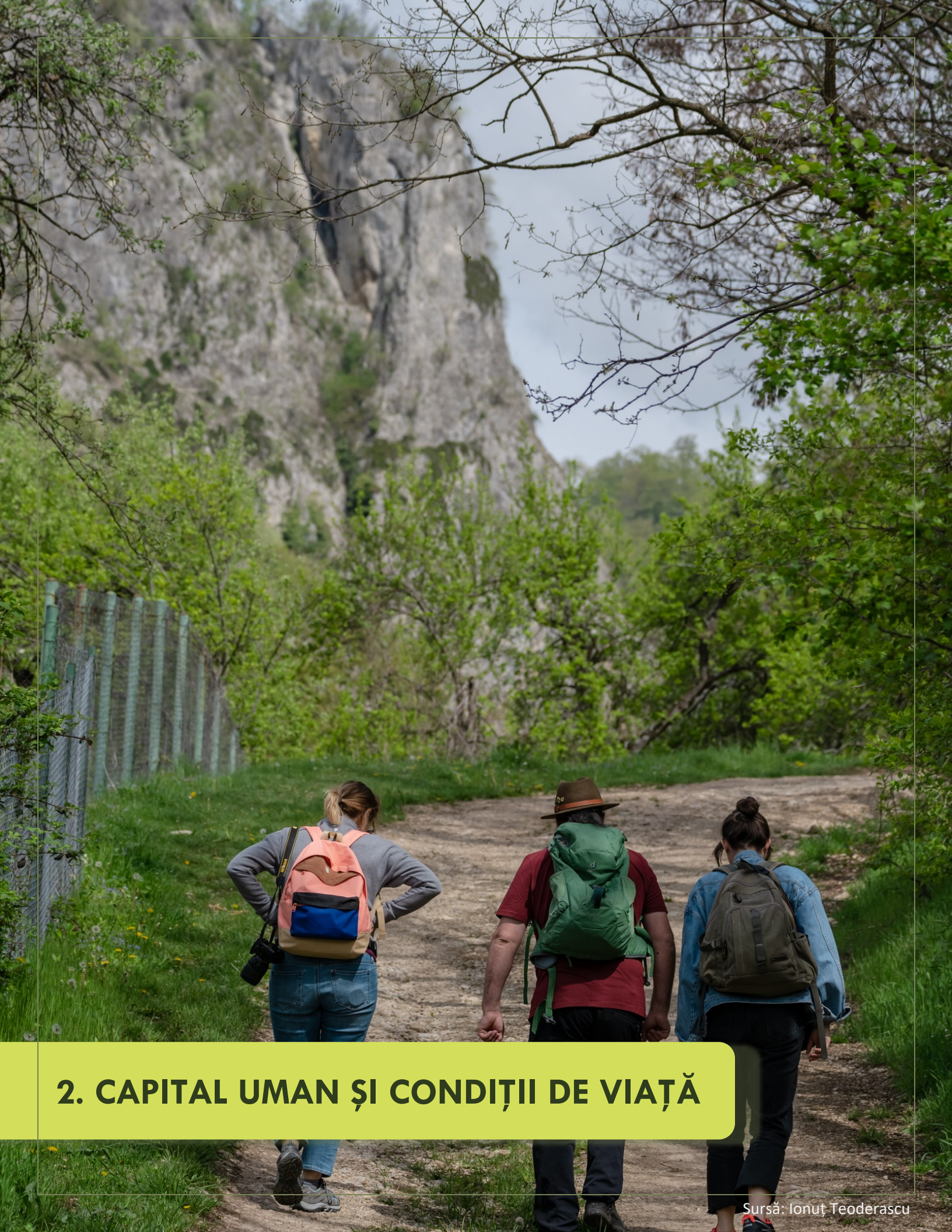
Fenomenul migrației este puternic legat de lipsa oportunităților de muncă și de accesul limitat la servicii esențiale. Tinerii migrează pentru studii și locuri de muncă mai bine plătite, ceea ce crește rata de dependență demografică și reduce forța de muncă locală.

Vârstnicii sunt de asemenea un grup foarte vulnerabil, în special femeile peste 60 de ani, care depind de o infrastructură medicală insuficient dezvoltată și al căror trai și acces la servicii medicale depind în mare măsură de pensia medie, estimată la 2.758 RON (conform mediilor naționale și regionale). În acest context, accesibilitatea serviciilor de sănătate devine o problemă critică, în special în ceea ce privește ambulatoriile și spitalele de urgență. Pentru localitățile identificate, distanța de peste 30 de minute până la cel mai apropiat spital de urgență reprezintă un obstacol major. De asemenea, această deficiență în infrastructură medicală influențează atât demografia, cât și migrația populației - accesul la infrastructură de sănătate fiind un factor esențial pentru cei care iau în considerare relocarea din mediul urban în zonele rurale sau pentru cei care decid să rămână în regiune.

Migrația negativă și exodul forței de muncă

Pentru a combate acest declin, sunt necesare strategii integrate care să coreleze dezvoltarea economică și infrastructura socială. Consolidarea serviciilor publice – în special educația și sănătatea – este esențială pentru menținerea populației și atragerea unor noi locuitori. Conectivitatea îmbunătățită cu Râmnicu Vâlcea poate stimula mobilitatea zilnică a forței de muncă, oferind oportunități economice fără a implica relocarea permanentă. De asemenea, valorificarea resurselor locale poate contribui la dezvoltarea durabilă a regiunii.

Dezvoltarea infrastructurii comunitare este considerată un alt pilon important pentru combaterea disfuncțiilor privind trendurile demografice. Aceste dotări sunt esențiale pentru îmbunătățirea calității vieții, prin promovarea spiritului de comunitate și a sentimentului de apartenență. Pentru a menține populația în zonă și chiar pentru a atrage alte familii (în vederea dezvoltării zonei), dotările de bază nu sunt suficiente. În ziua de astăzi, pentru a putea justifica "sacrificiile" unui trai în mediul rural față de cel urban, dezvoltarea zonei trebuie să concentreze resursele pe consolidarea COMUNITĂȚILOR și a sentimentului de APARTENENȚĂ (la grup, dar și la teritoriu), prin valorificarea elementelor unice de peisaj - identificând soluțiile care pun împreună cele două dimensiuni: COMUNITATE și PEISAJ. Astfel, cum poate PEISAJUL să capete valoare prin participarea COMUNITĂȚII, și cum poate COMUNITATEA să fie inclusivă, sănătoasă, rezilientă, fără discrepanțe majore și să aibă acces la un trai de viață optim prin valorificarea PEISAJULUI.

A photograph showing three people from behind as they hike on a dirt path. The person on the left is a woman with a pink and blue backpack. The person in the middle is a man wearing a hat and a large green backpack. The person on the right is a woman with a brown backpack. They are walking towards a large, craggy rock face in the background, with green trees and foliage on either side of the path.

2. CAPITAL UMAN ȘI CONDIȚII DE VIAȚĂ

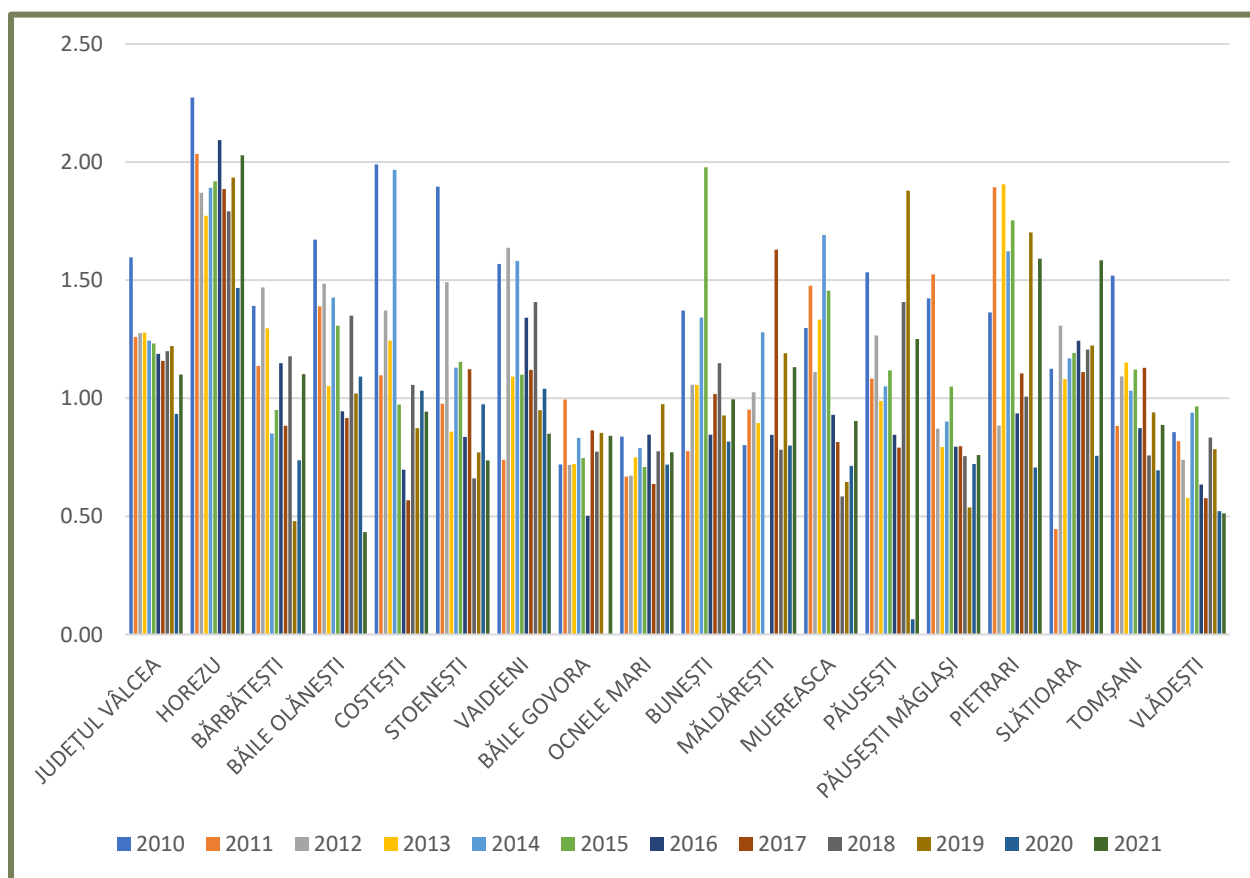
2.1 Nivel de educație

Procent din populație care a absolvit studii primare

La nivelul județului **Vâlcea** se poate observa o tendință de scădere a procentului din populație (15 la 64 de ani) care a absolvit nivelul primar de studii în teritoriu, de la 1.60 % în anul 2010, la un procent de 1.10% în anul 2021.

Băile Olănești (-285,82%), Costești (-110,95%), Stoenesti (-157,22%) și Vlădești (-67,02%) indică o situație alarmantă a din punct de vedere al evoluției negative al procentului din populație (15 la 64 de ani) care a absolvit nivelul primar de studii în teritoriu. Această problemă poate fi din cauza scăderii populației din categoria de vârstă (0-14 ani) și a infrastructurii aferente sistemului educațional.

Figură 29 Dinamica procentului populației (15 la 64 ani) care a absolvit nivelul primar de studii în teritoriu, anii 2010-2023

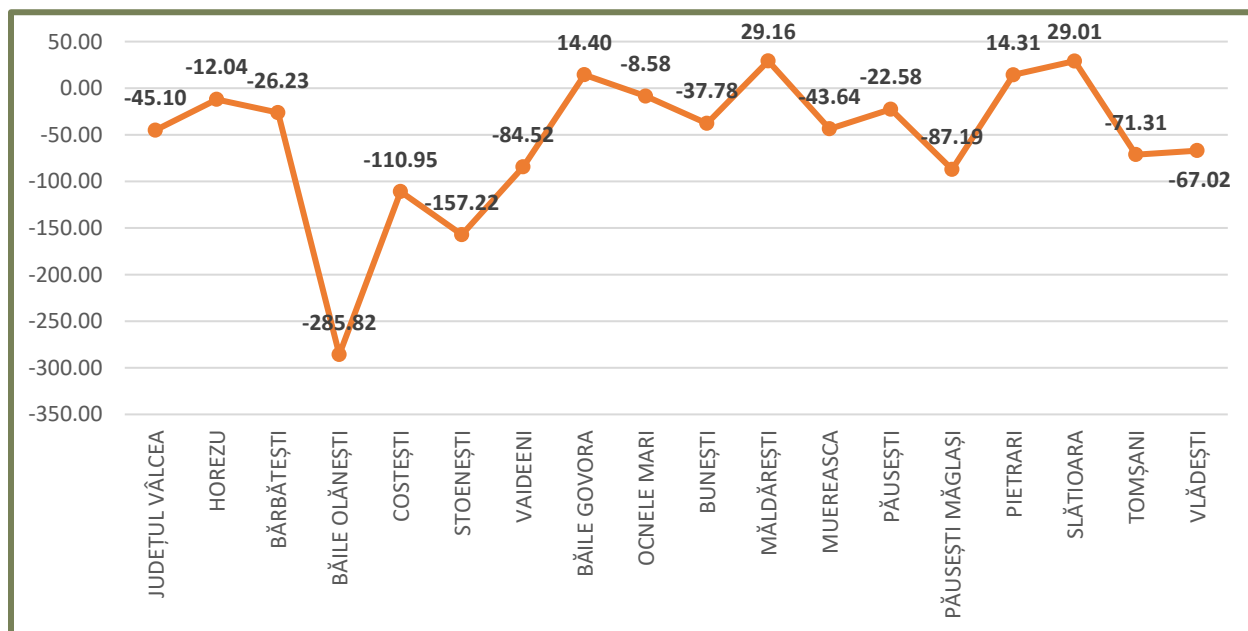

Sursă: Institutul Național de Statistică

În localitățile, **Băile Olănești, Costești, Stoenesti**, numărul persoanele ce fac parte din grupa de vârstă 15-64 ani, a scăzut considerabil în intervalul 2014-2024, lucru ce poate fi vizibil și în procentele aferente populației care a absolvit nivelul primar de studii în teritoriu. Există un contrast semnificativ în evoluția procentului populației (15-64 ani) cu studii primare în cadrul UAT-urilor.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 30 Creșterea procentuală a populație (15 la 64 de ani) care a absolvit nivelul primar de studii în teritoriu în intervalul 2010-2021

Sursă: Institutul Național de Statistică

Majoritatea UAT-urilor aflate în zona de analiză prezintă o scădere a procentului din populație (15 la 64 de ani) care a absolvit nivelul primar de studii în teritoriu, excepție făcând localitățile **Măldărești (29.16%)**, **Pietrari (14.31%)**; **Slătioara (29.01%)**; și **Băile Govora (14.40%)**.

Procent din populație care a absolvit studii secundare

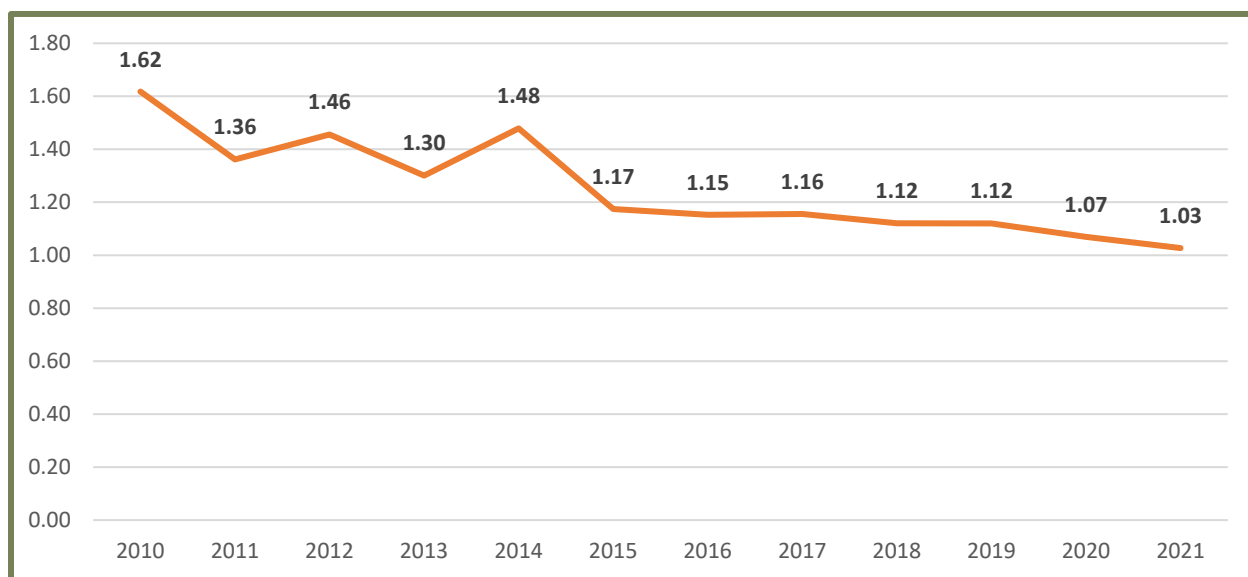
Scopul studiilor secundare este de a pregăti elevii pentru viața profesională, învățământul superior sau continuarea educației vocaționale. În teritoriu, accesul la aceste tipuri de educație poate varia semnificativ, în funcție de dezvoltarea infrastructurii educaționale și a cererii de pe piața muncii.

Populația (15 la 64 ani) care a absolvit studii secundare în teritoriu scade de la **1.62% în 2010 la 1.03% în 2021**, la nivelul județului Vâlcea, se poate observa o **diferență de 0.59%**. Reducerea ratei sugerează că procentul populației între 15 și 64 de ani care a absolvit studii secundare este în scădere. Acest lucru ar putea fi cauzat de factori precum migrația persoanelor mai educate, acces limitat la educație sau alte motive socio-economice.

La nivelul UAT-urilor, situația este una defavorabilă, deoarece procente sunt în scădere sau chiar stagnare. Singurele localități, în cadrul cărora se produce o creștere a procentului populației între 15 și 64 de ani care a absolvit studii secundare, sunt Horezu (de la **1.02% în anul 2010 la 5.48% în anul 2021**) și Băile Govora (de la **0.00 în anul 2010 la 0.78% în anul 2021**). Băile Olănești (de la 1.18% în 2010 la 0.70% în anul 2021) și Ocnele Mari (de la 18.39% în anul 2010 la 0.00 în anul 2021) au avut un trend descendent în perioada 2010-2021.

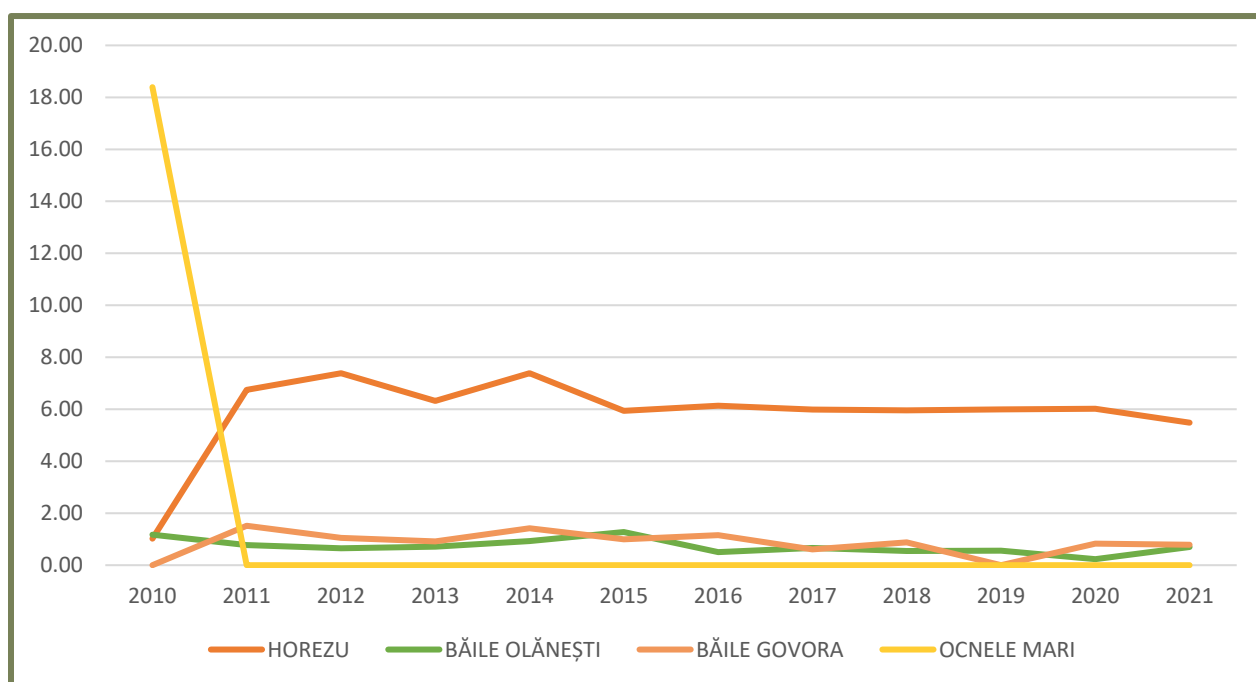
OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 31 Procent din populație (15 la 64 ani) care a absolvit studii secundare în județul Vâlcea, anii 2010-2021

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 32 Procent din populație (15 la 64 ani) care a absolvit studii secundare la nivelul zonei de analiză, anii 2010-2021

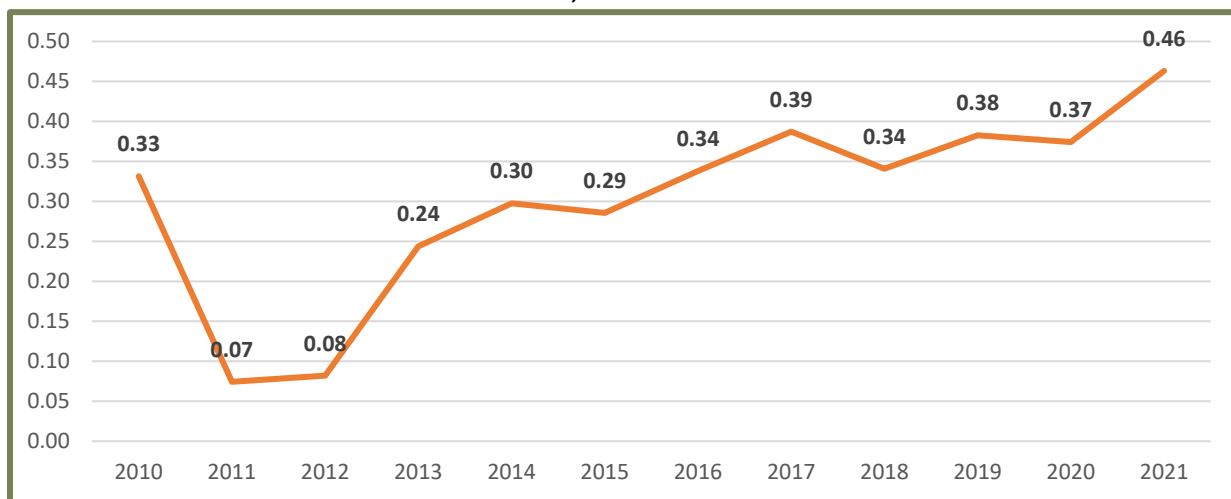

Sursă: Institutul Național de Statistică

Procent din populație care a absolvit studii medii superioare, postliceale, non-terțiare

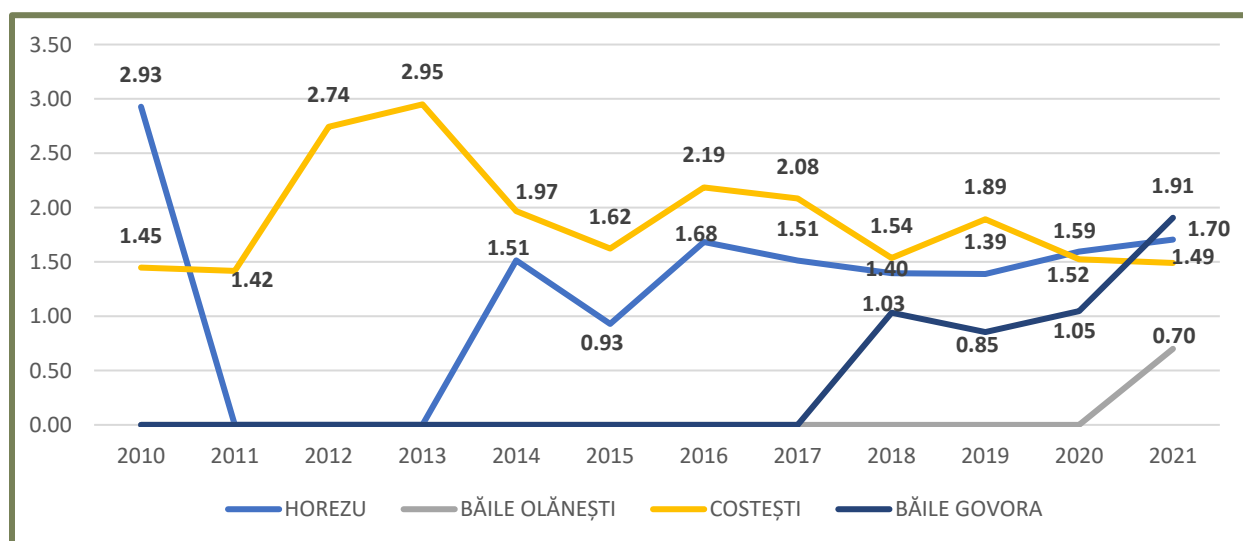
Procentul general al populației din județul Vâlcea care a absolvit acest nivel de studii a crescut lent, de la **0.33%** în 2010 la **0.46%** în 2021, indicând o ușoară îmbunătățire în accesul sau interesul pentru acest nivel de educație. În majoritatea UAT-urilor analizate, procentul este foarte scăzut sau inexistent (0.00% pentru mai mulți ani consecutivi), ceea ce indică un nivel redus de absolvire a studiilor medii superioare sau postliceale în multe dintre aceste localități. UAT-urile cu valori mai ridicate sugerează o mai bună infrastructură educațională sau o populație mai predispusă la continuarea studiilor medii superioare și postliceale.

Figură 33 Procent din populație (15 la 64 de ani) care a absolvit studii medii superioare, postliceale, non-terțiare în județul Vâlcea, anii 2010-2021

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 34 Procent din populație (15 la 64 de ani) care a absolvit studii medii superioare, postliceale, non-terțiare la nivelul zonei de analiză, anii 2010-2021

Sursă: Institutul Național de Statistică

Învățământul postliceal și de maiștri a fost cel mai afectat de fenomenul abandonului școlar, însă trendul descrescător din ultimii ani sugerează o îmbunătățire treptată pentru Horezu, Băile Govora, și Băile Olănești cu o nouă secție. În Horezu, școala postliceală formează profesioniști în domeniul sănătății și asistenței medicale, în timp ce în Băile Govora, învățământul postliceal sanitar pregătește specialiști pentru tratamente balneoclimaterice, inclusiv balneofiziokinetoterapie și recuperare.

La Băile Olănești, Liceul Tehnologic pregătește elevi în domeniile turismului și alimentației.

La Costești, Liceul Tehnologic din cadrul Școlii Profesionale Speciale Bistrița oferă formare la nivel liceal și profesional în domenii precum tehnician electromecanic, mecanic auto și mecanic agricol, tehnician transporturi și tehnician în agricultură ecologică (care prezintă un trend ușor descrescător privind numărul de absolvenți).

2.2 Riscul de sărăcie și excluziune socială

Procent din totalul populației fără educație/ fără niciun nivel de studii absolvite

Procentul populației fără educație sau fără niciun nivel de studii absolvite reprezintă un indicator important care reflectă nivelul de alfabetizare și accesul la educație în teritoriu.

În **anul 2011**, se înregistra un număr de **336.487 persoane**, populația stabilă de 10 ani și peste, din care **10.125 persoane** erau fără școală absolvită și reprezintă un procent de **3.01%** în județul Vâlcea. S-au identificat și **3.743 persoane analfabete**, un procent de **1.11%** din **totalul de populație** și un procent de **36.97%** din totalul de **persoane fără școală absolvită**. Acest procent ridicat este cauzat de existența unor medii defavorizate, cu acces redus la resurse educaționale sau alte bariere cum ar fi condițiile economice, culturale sau sociale.

Acest lucru indică necesitatea unor programe specifice de alfabetizare și sprijin educațional pentru categoriile vulnerabile.

În **anul 2021**, se înregistra un număr de **341.861 persoane**, populația stabilă de 10 ani și peste, din care **13.805 persoane** erau fără școală absolvită și reprezintă un procent de **4.04%** în județul Vâlcea. S-au identificat și **2.122 persoane analfabete**, un procent de **0.62%** din **totalul de populație** și un procent de **15.37%** din totalul de **persoane fără școală absolvită**.

Procentul și numărul persoanelor fără școală absolvită a crescut de la **3.01%** în **2011**, **10.125 persoane**, la **4.04%** din populația stabilă de 10 ani și peste, **13.805 persoane**, în **2021**, nu aveau nicio școală absolvită. Numărul persoanelor fără școală absolvită a crescut cu 3.680 persoane. Această creștere poate indica dificultăți mai mari de acces la educație pentru anumite categorii de populație sau lipsa unor programe eficiente pentru reducerea acestui fenomen.

În **2021**, doar **15.37%** dintre persoanele fără școală absolvită erau analfabete (2.122 persoane), comparativ cu **36.97%** în 2011 (3.743 persoane). Această scădere semnificativă sugerează că, deși numărul persoanelor fără școală absolvită a crescut, multe dintre acestea au dobândit totuși abilități de alfabetizare, ceea ce reflectă progrese pozitive în educație.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Rata abandonului școlar

Rata abandonului școlar se referă la procentul de elevi care părăsesc sistemul de educație formală înainte de finalizarea unui anumit nivel de învățământ, fără a obține o calificare. Indicatorul este monitorizat atât la nivel național, cât și european, având implicații semnificative asupra dezvoltării economice și sociale.

Tabel 3 Rata abandonului școlar la nivel județean, regional și național, anii 2010-2022

JUDEȚUL VÂLCEA	An 2010	An 2011	An 2012	An 2013	An 2014	An 2015	An 2016	An 2017	An 2018	An 2019	An 2020	An 2021	An 2022
Învațământ primar și gimnazial	1,6	1	0,1	0,9	1,9	1,4	0,7	1,1	1,5	1	0,2	1,2	0,8
Învațământ primar	1,2	0,7	-	0,8	1,6	1,4	0,9	1,4	1,5	1,3	0,5	1,3	0,7
Învațământ gimnazial	2	1,2	0,3	1,1	2,3	1,4	0,5	0,8	1,4	0,7	-	1	0,9
Învațământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	-	3	1,7	2,1	2,8	3,4	2,1	1,7	1,8	1,9	1,4	1,2	0,9
Învațământ liceal	3,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Învațământ profesional	15,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Învațământ postliceal și de maiștri	9,7	5,6	15,9	11,9	13,3	10,7	8,1	9,8	12	7,2	7,2	7	6,6
REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA	An 2010	An 2011	An 2012	An 2013	An 2014	An 2015	An 2016	An 2017	An 2018	An 2019	An 2020	An 2021	An 2022
Învațământ primar și gimnazial	1,5	1,5	1,1	1,1	2	1,6	1,5	1,5	1,8	1,4	1,1	1,4	1,2
Învațământ primar	1,3	1,3	0,8	0,9	2	1,7	1,5	1,6	1,8	1,5	1,3	1,8	1,3
Învațământ gimnazial	1,6	1,7	1,5	1,2	2,1	1,4	1,4	1,4	1,8	1,3	0,8	0,9	1
Învațământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	-	3,7	2,3	2,8	3,6	3,4	2,5	2,4	2,5	2,1	1,4	1,8	1
Învațământ liceal	3,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Învațământ profesional	17,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Învațământ postliceal și de maiștri	5,5	5	9,7	9,3	10,7	10	8,2	8,2	8	6,3	6	5,8	5,5
ROMÂNIA	An 2010	An 2011	An 2012	An 2013	An 2014	An 2015	An 2016	An 2017	An 2018	An 2019	An 2020	An 2021	An 2022
Învațământ primar și gimnazial	1,8	1,8	1,4	1,5	2	1,8	1,6	1,7	1,6	1,3	1,2	1,2	1,2
Învațământ primar	1,6	1,6	1,1	1,3	1,8	1,7	1,5	1,6	1,6	1,3	1,3	1,3	1,3
Învațământ gimnazial	2	1,9	1,7	1,9	2,1	2	1,8	1,8	1,7	1,3	1	1	1,2
Învațământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	-	4,2	2,9	2,9	3,5	3,6	2,6	2,6	2,6	2	1,7	2,1	1
Învațământ liceal	3,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Învațământ profesional	19,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Învațământ postliceal și de maiștri	6,3	6,1	8,9	7,9	10,7	9,7	10	9,2	9,7	7,5	7,1	8,7	8

Sursă: INS Tempo

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivel **național și regional**, se observă o **scădere** similară a **ratei abandonului** în toate categoriile educaționale, însă ritmul de reducere este mai lent decât în Vâlcea, ceea ce plasează județul într-o poziție favorabilă.

Județul Vâlcea prezintă rate mai mici ale abandonului școlar comparativ cu regiunea Sud-Vest Oltenia și nivelul național în învățământul primar și gimnazial. În 2022, la nivelul învățământului primar și gimnazial, rata din Vâlcea (**0,8%**) este inferioară celei din Sud-Vest Oltenia (**1,2%**) și României (**1,2%**). Însă la nivelul învățământului postliceal și de maiștri, județul Vâlcea are o rată de **6,6%** în 2022, peste rata de la Regiunea Sud-Vest Oltenia, **5,5%** în 2022, și sub media de la nivel național, **8%** în 2022.

În învățământul primar și gimnazial, rata abandonului a scăzut de la 1,6% în 2010 la 0,8% în 2022. Acest lucru indică o îmbunătățire în menținerea copiilor în sistemul educațional de bază.

În învățământul liceal, rata abandonului a variat ușor, dar tendința generală arată o stagnare, cu valori în jur de 1%. În învățământul postliceal și de maiștri, abandonul a scăzut de la **9,7%** în 2010 la **6,6%** în 2022, ceea ce sugerează o îmbunătățire treptată.

Zone defavorizate din punct de vedere geografic

Sunt considerate ca aparținând **zonei montane defavorizate** ⁶:

1. UAT-urile (comune sau orașe) situate la altitudini medii mai mari sau egale cu 600 de metri, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control) ce aparțin de aceste UAT;

2. Unitățile administrativ-teritoriale de bază situate la altitudini medii între 400 – 600 metri și care au o pantă medie egală sau mai mare de 15%, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control) ce aparțin de aceste UAT.

Zonele dezavantajate, conform listei de unități administrativ-teritoriale din PNDR - Anexa 4A - Zone defavorizate, sunt: **Băile Olănești, Bărbătești, Costești, Horezu, Muereasca, Stoenesti și Vaideeni**.

Procent din totalul populației expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială (comunități marginalizate)

Tabel 4 Indicatori aferenți populației din comunitățile marginalizate la nivelul județului Vâlcea

Comună	Sat	Populație (nr.)	Procent populație romă în zonele marginalizate	Nr. locuitori ce trăiesc în zonele marginalizate			
				1-169	170-256	257-418	419 și peste
Bujoreni	Lunca	739	sub 20%				X
Bunești	Rapanești	485	peste 20%		X		
Caineni	Cainenii Mari	692	sub 20%		X		
Daești	Babuești	97	sub 20%	X			

⁶ Metodologia de delimitare a Zonei Montane Defavorizare – Orintări strategice naționale pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate 2014-2020

OLTENIA DE SUB MUNTE

Madulari	Dimulești	174	sub 20%		X		
Otesani	Sub Deal	57	sub 20%	X			
Racovița	Balota	475	sub 20%			X	
Salatrucel	Serbănești	439	sub 20%	X			
Susani	Ramești	1044	sub 20%		X		
Vaideeni	Vaideeni	2575	peste 20%				X

Sursă: Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România

Acești indicatori reflectă dimensiunile economice și sociale ale vulnerabilității populației și sunt utilizați pentru a evalua condițiile de trai ale comunităților marginalizate.

Localitatea unde procentul populației rome în zonele marginalizate depășește 20%, sunt **Bunești – Rapanesti și Vaideeni**. În celelalte localități, procentul populației rome este sub 20%, ceea ce poate indica că marginalizarea este cauzată de alți factori socio-economici.

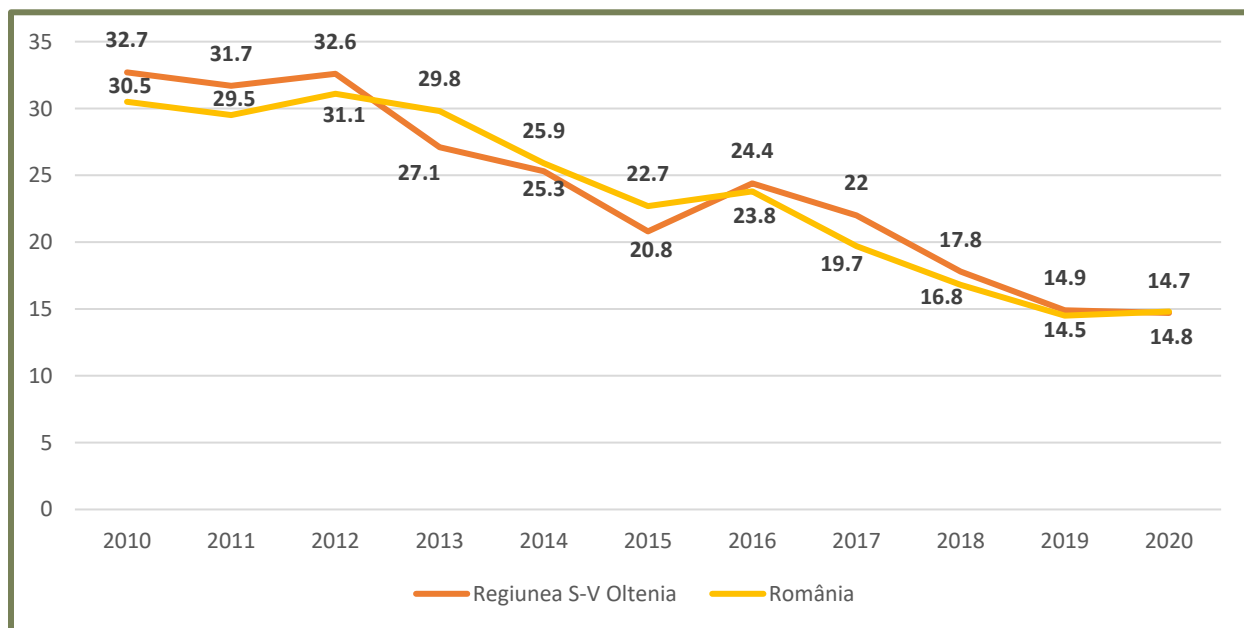
Vaideeni (2575 locuitori) și Susani – Ramești (1044 locuitori) sunt cele mai mari localități din punct de vedere al numărului populației. **Vaideeni** are și un număr foarte mare de persoane care trăiesc în zonele marginalizate. (419 și peste locuitori)

Există și sate cu un număr mic din punct de vedere al populației, Daești – Babuești (97 locuitori) și Otesani – Sub Deal (57 locuitori), care au populații marginalizate, în ciuda numărului redus al populației.

Localitățile cu numărul cel mai mare al locuitorilor ce trăiesc în **zonele marginalizate** sunt **Bujoreni – Lunca și Vaideeni – Vaideeni** cu **419 și peste locuitori**.

Localitățile **Vaideeni și Bunești** pot avea nevoie de **programe sociale dedicate** pentru integrarea comunităților rome, având în vedere ponderea lor ridicată în zonele marginalizate.

Figură 35 Rata deprivării materiale severe, anii 2010-2020, la nivel regional și național

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Rata deprivării materiale severe a scăzut semnificativ în perioada analizată, atât la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, cât și la nivel național. Pentru România, rata a scăzut de la **30,5%** în 2010 la **14,8%** în 2020, iar pentru Sud-Vest Oltenia, de la **32,7%** la **14,7%** în aceeași perioadă.

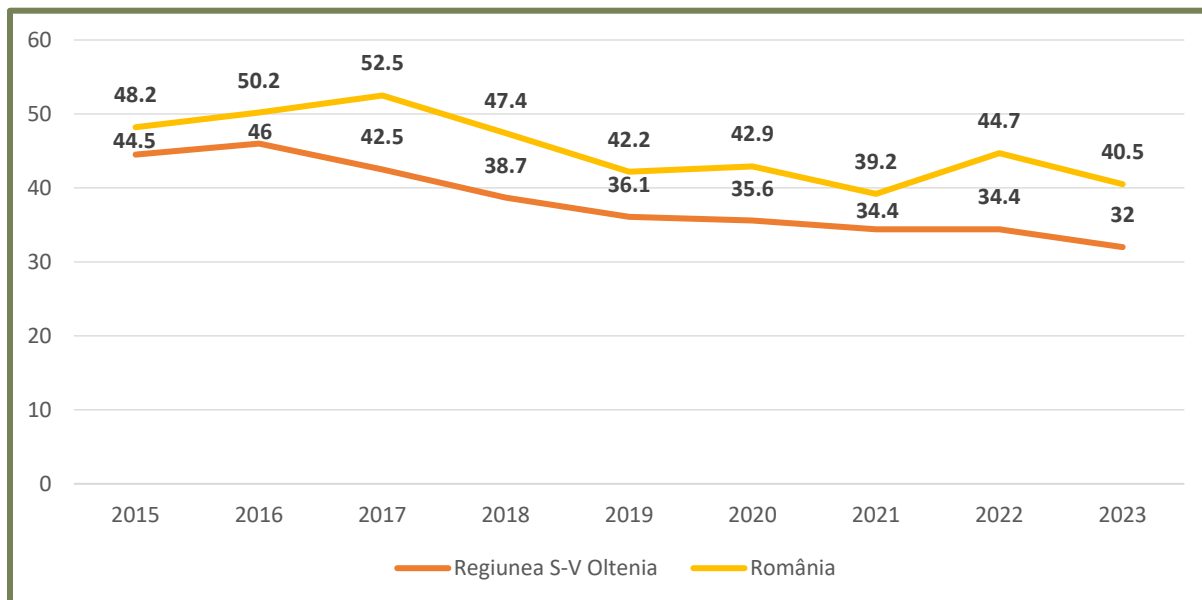
Deși valorile inițiale din 2010 arătau o deprivare mai mare în Sud-Vest Oltenia comparativ cu media națională, diferențele s-au redus semnificativ până în 2020, cele două ajungând la valori similare.

Reducerea semnificativă a ratei deprivării materiale severe poate fi atribuită creșterii economice, îmbunătățirii programelor sociale, accesului la educație și măsurilor de sprijinire a populației vulnerabile din această perioadă.

Această analiză arată o îmbunătățire a condițiilor economice și sociale în decursul unui deceniu, însă este necesar un efort constant pentru a menține această tendință pozitivă și a reduce în continuare discrepanțele regionale.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE)

Figură 36 Rata riscului de sărăcie între anii 2015-2023, la nivel regional și național

Sursă: Institutul Național de Statistică

În ambele cazuri (Regiunea Sud-Vest Oltenia și România), rata riscului de sărăcie sau excluziune socială a scăzut în mod semnificativ între 2015 și 2023. Pentru regiunea Sud-Vest Oltenia, scăderea este de la **44,5%** în 2015 la **32%** în 2023. La nivel național, această rată a scăzut de la **48,2%** în 2015 la **40,5%** în 2023.

În fiecare an din perioada analizată, rata în regiunea Sud-Vest Oltenia a fost mai mică decât media pe România, indicând o situație relativ mai bună în această regiune în comparație cu restul țării.

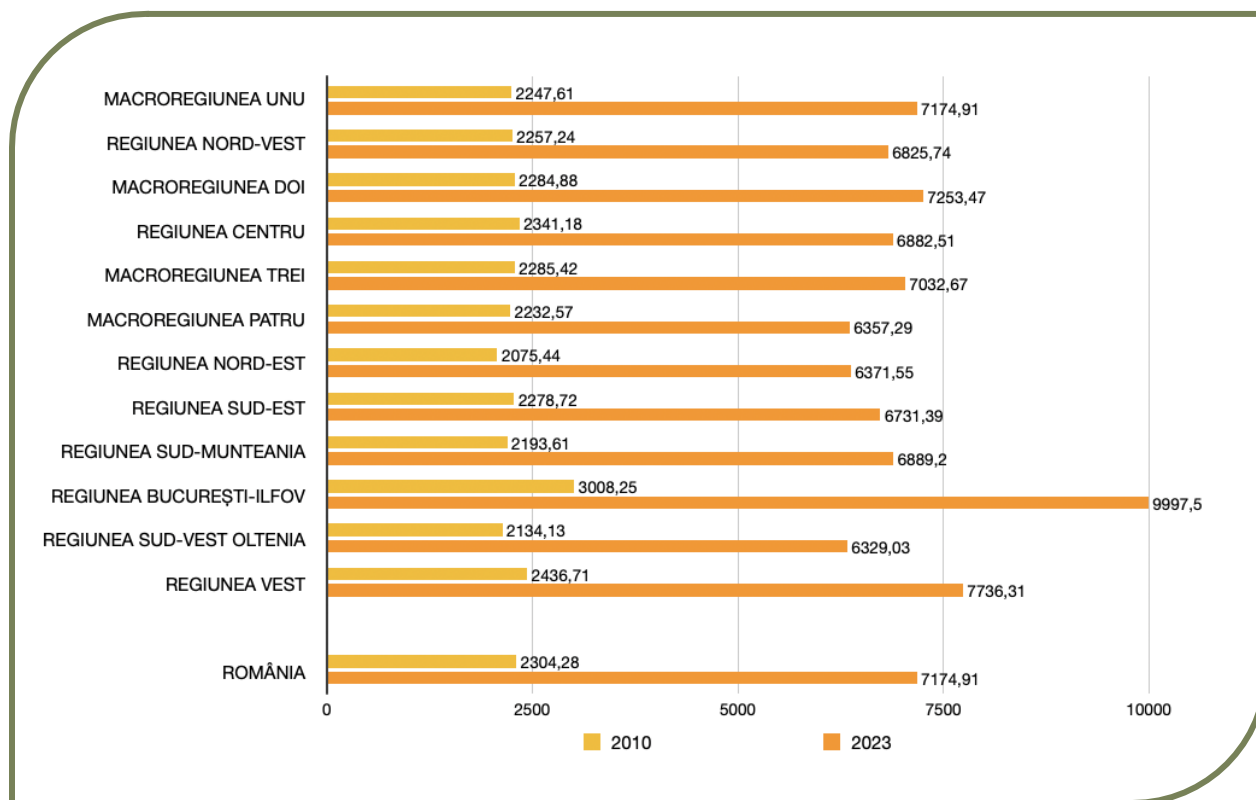
Aceste date subliniază progrese în reducerea riscului de sărăcie și excluziune socială, dar indică și nevoia continuării eforturilor pentru a accelera îmbunătățirile, mai ales în anii care urmează.

2.3 Venituri și forță de muncă

Venitul mediu disponibil pe gospodăriei

Veniturile totale reprezintă ansamblul veniturilor brute formate din veniturile bănești, indiferent de sursa de proveniență (exclusiv împrumuturile și creditele luate, sumele retrase din depozitele constituite la CEC Bank, alte bănci și instituții similare) precum și contravaloarea veniturilor în natură (consumul uman și furajer de produse alimentare și nealimentare din resursele proprii ale gospodăriei, respectiv mărfurile și serviciile obținute gratuit sau cu reducere de preț de la agenții economici publici și privați) care nu au caracter de salariu în natură.

Figură 37 Veniturile totale medii lunare (lei/gospodărie) la nivel național, regional și macroregiuni de dezvoltare, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

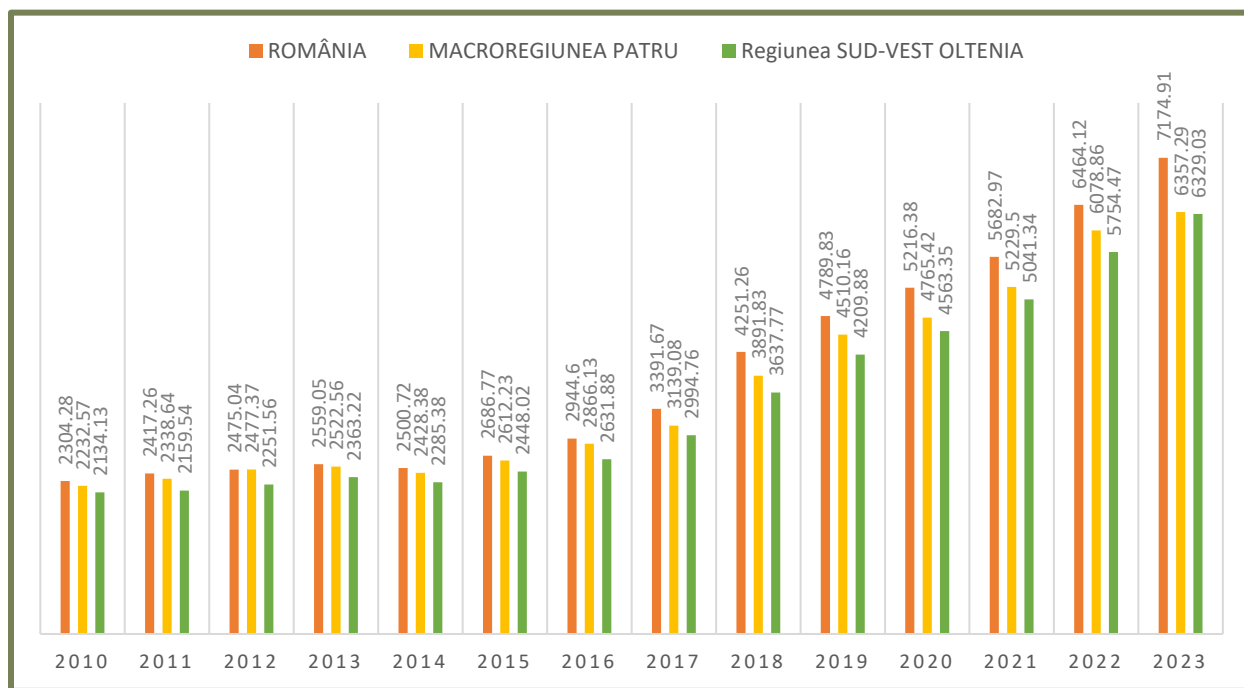
La nivel național, venitul mediu disponibil a crescut semnificativ, de la 2304.28 lei în 2010 la 7174.91 lei în 2023, marcând o creștere de aproximativ 211%. În Macroregiunea Patru, venitul a crescut de la 2232.57 lei în 2010 la 6357.29 lei în 2023, creștere de aproximativ 185%. Regiunea Sud-Vest Oltenia înregistrează o creștere de aproximativ 197%, de la 2134.13 lei în 2010 la 6329.03 lei în 2023.

Comparativ, Regiunea Nord-Est a înregistrat o dinamică apropiată (+207%), atingând 6.371,55 lei/gospodărie, în timp ce Regiunea Sud-Est a avut un nivel mai ridicat al veniturilor în 2023 (6.731,39 lei), în pofida unei creșteri procentuale similare (+196%).

OLTENIA DE SUB MUNTE

La polul superior, Regiunea București–Ilfov a cunoscut cea mai accentuată creștere a veniturilor (+232%), ajungând la 9.997,50 lei/gospodărie, valoare semnificativ peste media națională. În ansamblu, deși veniturile au crescut în toate regiunile, dinamica rămâne diferențiată teritorial, evidențiind persistența disparităților regionale.

Figură 38 Veniturile totale medii lunare (în lei) pe o gospodărie la nivel național, regional, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Procent din totalul populației a adulților (20-64 ani) salariați

La **nivel național**, procentul de adulți salariați a crescut treptat din 2010 (**30,23%**) până în 2022 (**37,7%**), marcând o creștere de 7,47 puncte procentuale în 12 ani. În Regiunea Sud-Vest Oltenia, tendința este similară, deși valorile sunt în general mai mici decât media națională. În 2022, procentul a fost de **30,9%**, comparativ cu **37,7%** la nivel național.

Procentul salariaților din județul Vâlcea a fost în general mai ridicat decât media regională Sud-Vest Oltenia și relativ apropiat de media națională. În 2022, a ajuns la **33,44%**. Creșterea în județul Vâlcea între 2010 (**27,69%**) și 2022 (**33,44%**) este de **5,75** puncte procentuale, indicând o îmbunătățire constantă, dar mai lentă decât cea națională.

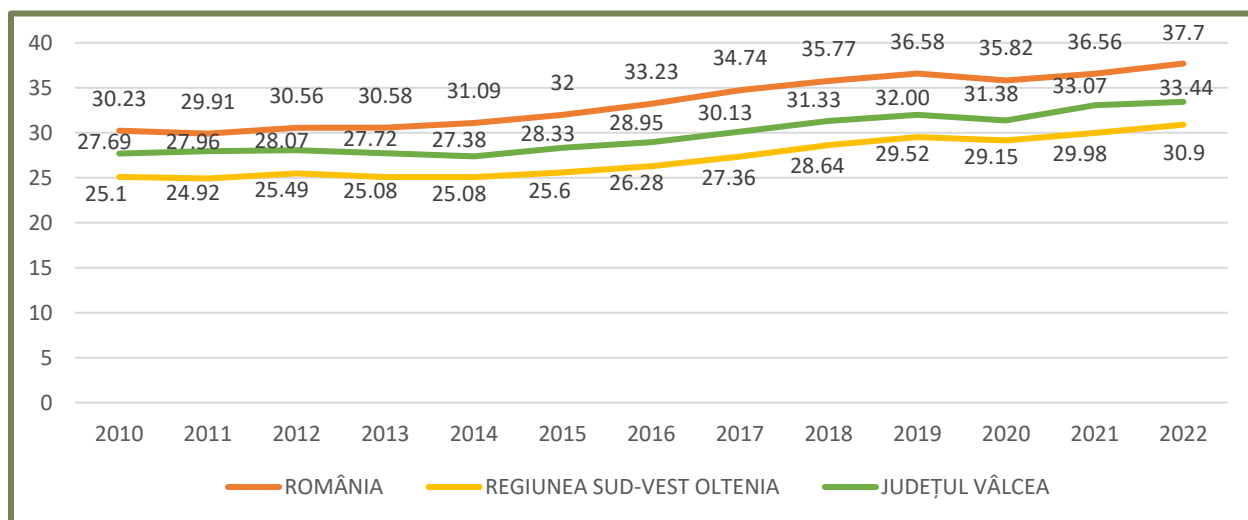
La nivelul UAT-urilor, **Băile Olănești** prezintă valorile cele mai mari, cu o creștere semnificativă de la **28.59%** în 2010 la **47.36%** în 2022. Aceasta poate fi explicată prin potențialul economic legat de turism și servicii.

Procentul salariaților în perioada analizată, 2010- 2022, în Pietrari, Păusești-Măglași și Vaideeni este semnificativ mai mic. De exemplu, în Pietrari, procentul a fost de **6.95%** în 2022, în timp ce în Vaideeni doar **7,61%** și **6.26%** în Păusești-Măglași.

OLTENIA DE SUB MUNTE

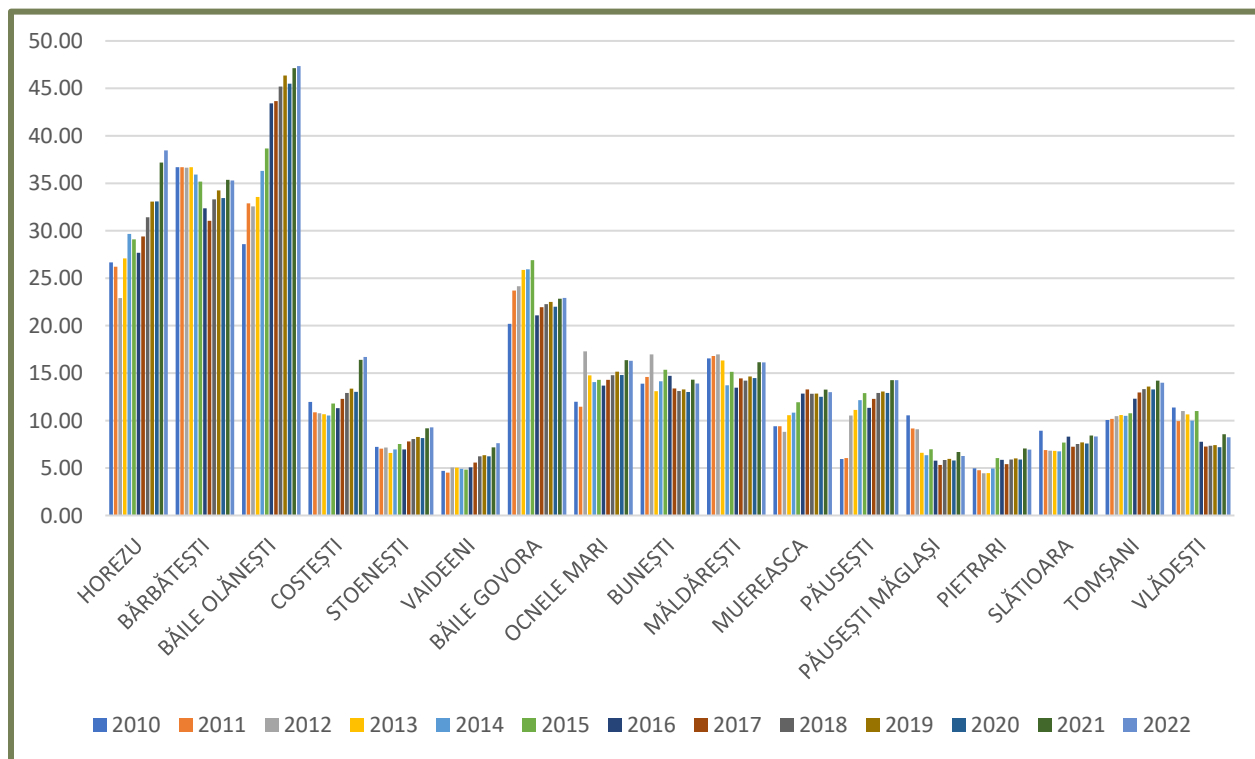
Zonele urbane, cum ar fi Horezu și Băile Olănești, tind să aibă procente mai ridicate de salariați datorită diversității economiei (turism, comerț) locale. **Zonele rurale**, cum ar fi Păusești-Măglași sau Vaideeni, au valori mult mai scăzute, reflectând dependența de agricultură și locuri de muncă informale.

Figură 39 Dinamica procentului din totalul populației a adulților (20-64 ani) salariați, între anii 2010-2022, la nivel național, regional și județean

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 40 Dinamica procentului din totalul populației a adulților (20-64 ani) salariați, între anii 2010-2022, zonă studiu

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Tabel 5 Numărul mediu de salariați și ponderea din totalul populației adulților (20-64 ani), între anii 2010-2022, zonă studiu

NR.CRT	LOCALITĂȚI	NR. DE SALARIAȚI (pers.)		PONDEREA SALARIAȚILOR	
		2018	2022	2018	2022
1.	HOREZU	1108	1148	15,94%	16,93%
2.	BĂRBĂTEȘTI	154	176	4,71%	5,73%
3.	BĂILE OLĂNEȘTI	672	800	15,07%	18,29%
4.	COSTEȘTI	93	126	2,96%	4,18%
5.	STOENEȘTI	125	241	3,63%	7,29%
6.	VAIDEENI	143	239	3,63%	6,20%
7.	BĂILE GOVORA	211	261	7,50%	10,09%
8.	OCNELE MARI	27	71	0,77%	2,06%
9.	BUNEȘTI	22	59	0,79%	2,16%
10.	MĂLDĂREȘTI	100	120	5,05%	6,22%
11.	MUEREASCA	80	71	3,05%	2,74%
12.	PĂUSEȘTI	53	132	2,08%	5,50%
13.	PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	496	499	12,40%	12,44%
14.	PIETRARI	162	179	5,50%	6,05%
15.	SLĂTIOARA	185	289	5,55%	9,07%
16.	TOMȘANI	156	161	4,22%	4,59%
17.	VLĂDEȘTI	326	407	9,98%	11,67%

Sursă: Institutul Național de Statistică

Între 2010 și 2022, ponderea salariaților în populația adultă (20–64 ani) a înregistrat **evoluții diferite la nivelul localităților din zona de studiu**. În majoritatea cazurilor se observă o creștere a ponderii, chiar și acolo unde numărul absolut de salariați a stagnat sau a scăzut, ceea ce indică influența dinamicii demografice asupra structurii ocupării.

Cele mai ridicate ponderi ale salariaților se regăsesc în Horezu și Băile Olănești, confirmând rolul acestora ca centre locale de ocupare. Creșteri semnificative ale ponderii se remarcă în localități precum Slătioara, Vlădești și Stoenеști, în timp ce Ocnele Mari și Bunești, deși înregistrează valori reduse ale ocupării formale, prezintă o creștere a ponderii salariaților în perioada analizată.

Numărul de salariați pe sectoare economice

Numărul de salariați total

Procentul de creștere de la nivelul județului **Vâlcea (3.51%)** este mai mare decât cel de la nivel național (3.23%) și cel regional (3.17%).

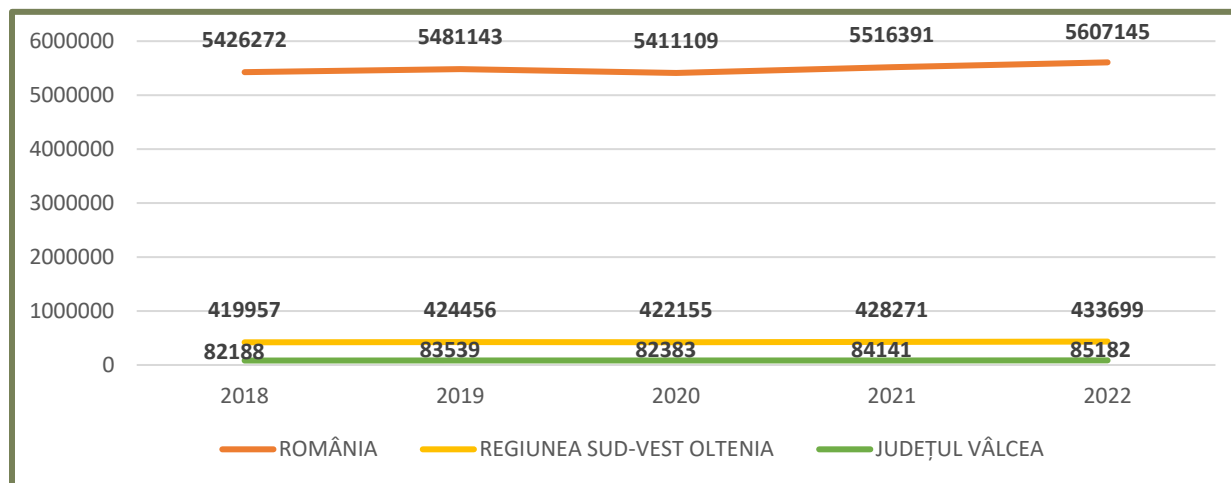
Toate localitățile prezintă creșterii în ceea ce privește numărul de salariați în perioada 2018-2022, sugerând o dinamică economică pozitivă la nivelul județului Vâlcea. Excepție face localitatea Muereasca

OLTENIA DE SUB MUNTE

care are o scădere de 12.68%. Cele mai mari creșterii sunt întâlnite în UAT-urile Bunești (62.71%), Ocnele Mari (61.97%) și Păusești (59.85%). Aceste localități mici, au creșteri spectaculoase procentuale, dar aceste creșteri pot fi influențate de numărul inițial mic de salariați.

Se poate observa că numărul total de salariați a crescut în majoritatea localităților, ceea ce indică o dezvoltare economică în zona studiată.

Figură 41 Dinamica numărului de salariați la nivel național, regional și județean, anii 2018-2022

Sursă: Institutul Național de Statistică

Numărul de salariați pe sectoare economice

Tabel 6 Numărul de salariați pe sectoare economice între anii 2018-2022, zonă studiu

NR.CRT	LOCALITĂȚI	SECTOR ECONOMIC	NR. DE SALARIAȚI (pers.)	
			2018	2022
1.	HOREZU	AGRICULTURĂ	38	44
		COMERȚ	174	236
		HORECA	131	150
		PRODUCȚIE	367	305
		SERVICII	101	143
		TRANSPORT	242	232
		TURISM	55	38
		TOTAL	1108	1148
2.	BĂRBĂTEȘTI	AGRICULTURĂ	10	3
		COMERȚ	48	45
		HORECA	8	26
		PRODUCȚIE	13	19
		SERVICII	23	20
		TRANSPORT	52	66
		TURISM	0	0
		TOTAL	154	179
3.	BĂILE OLĂNEȘTI	AGRICULTURĂ	0	0

OLTENIA DE SUB MUNTE

		COMERȚ	112	172
		HORECA	15	18
		PRODUCȚIE	198	300
		SERVICII	19	22
		TRANSPORT	7	19
		TURISM	321	269
		TOTAL	642	800
4.	COSTEȘTI	AGRICULTURĂ	14	35
		COMERȚ	29	25
		HORECA	4	4
		PRODUCȚIE	23	26
		SERVICII	11	20
		TRANSPORT	9	9
		TURISM	3	7
		TOTAL	93	126
5.	STOENEȘTI	AGRICULTURĂ	0	0
		COMERȚ	20	39
		HORECA	2	2
		PRODUCȚIE	15	29
		SERVICII	17	39
		TRANSPORT	71	98
		TURISM	0	1
		TOTAL	125	208
6.	VAIDEENI	AGRICULTURĂ	8	14
		COMERȚ	30	33
		HORECA	19	25
		PRODUCȚIE	57	78
		SERVICII	17	59
		TRANSPORT	10	13
		TURISM	2	5
		TOTAL	143	227
7.	BĂILE GOVORA	AGRICULTURĂ	0	0
		COMERȚ	14	11
		HORECA	0	1
		PRODUCȚIE	49	58
		SERVICII	41	79
		TRANSPORT	10	19
		TURISM	99	93
		TOTAL	213	261
8.	OCNELE MARI	AGRICULTURĂ	0	0
		COMERȚ	11	20
		HORECA	0	0
		PRODUCȚIE	10	27
		SERVICII	9	22
		TRANSPORT	12	13
		TURISM	0	0
		TOTAL	42	82
9.	BUNEȘTI	AGRICULTURĂ	0	0
		COMERȚ	6	7
		HORECA	0	1

OLTENIA DE SUB MUNTE

		PRODUCȚIE	2	17
		SERVICII	14	28
		TRANSPORT	1	7
		TURISM	0	0
		TOTAL	23	60
10.	MĂLDĂREȘTI	AGRICULTURĂ	0	
		COMERȚ	2	3
		HORECA	0	0
		PRODUCȚIE	63	79
		SERVICII	10	9
		TRANSPORT	4	6
		TURISM	21	23
		TOTAL	100	120
11.	MUEREASCA	AGRICULTURĂ	0	0
		COMERȚ	27	29
		HORECA	0	0
		PRODUCȚIE	31	25
		SERVICII	13	16
		TRANSPORT	18	14
		TURISM	0	0
		TOTAL	89	84
12.	PĂUSEȘTI	AGRICULTURĂ	1	0
		COMERȚ	15	15
		HORECA	3	4
		PRODUCȚIE	4	45
		SERVICII	39	58
		TRANSPORT	16	14
		TURISM	1	2
		TOTAL	79	138
13.	PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	AGRICULTURĂ	21	22
		COMERȚ	55	66
		HORECA	15	9
		PRODUCȚIE	106	95
		SERVICII	298	295
		TRANSPORT	5	10
		TURISM	0	2
		TOTAL	500	499
14.	PIETRARI	AGRICULTURĂ	1	1
		COMERȚ	77	75
		HORECA	0	2
		PRODUCȚIE	72	75
		SERVICII	11	21
		TRANSPORT	1	5
		TURISM	0	0
		TOTAL	332	179
15.	SLĂTIOARA	AGRICULTURĂ	3	5
		COMERȚ	5	13
		HORECA	10	18
		PRODUCȚIE	93	135
		SERVICII	27	45

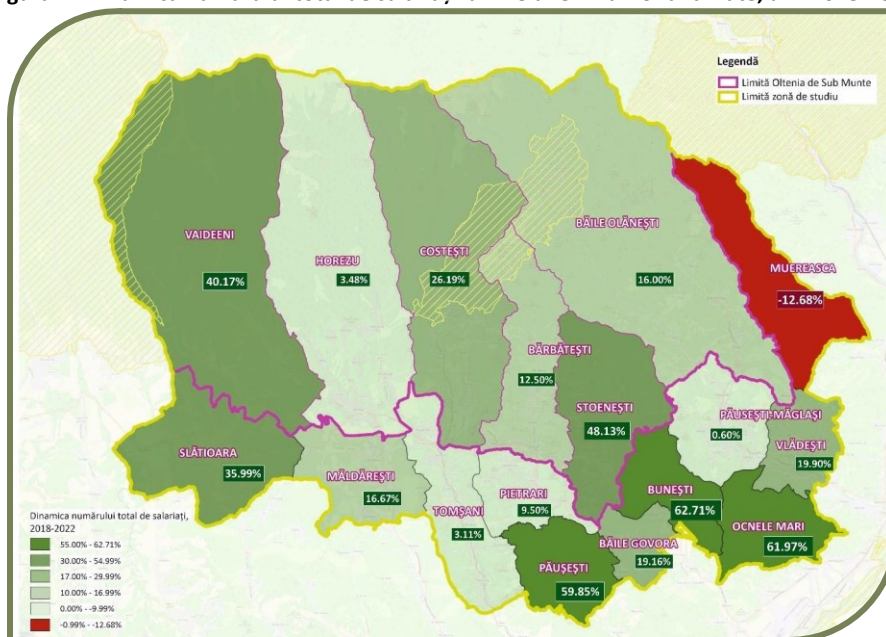
OLTENIA DE SUB MUNTE

		TRANSPORT	38	46
		TURISM	6	9
		TOTAL	182	271
		AGRICULTURĂ	2	0
16.	TOMȘANI	COMERȚ	26	27
		HORECA	0	0
		PRODUCȚIE	87	74
		SERVICII	4	17
		TRANSPORT	37	42
		TURISM	0	1
		TOTAL	157	161
		AGRICULTURĂ	2	0
17.	VLĂDEȘTI	COMERȚ	48	71
		HORECA	32	37
		PRODUCȚIE	119	116
		SERVICII	96	143
		TRANSPORT	18	14
		TURISM	11	26
		TOTAL	326	407

Sursă: Institutul Național de Statistică

Agricultura înregistrează un număr redus de angajați în majoritatea localităților analizate, cu excepția unor UAT-uri rurale precum Păușești Măglași (21 angajați în 2018) și Horezu (38 angajați), ceea ce poate indica migrarea forței de muncă către alte sectoare, mecanizarea activităților agricole sau reducerea ponderii economice a agriculturii. La nivelul UAT-urilor analizate, sectorul producției reprezintă principalul angajator din mediul privat, urmat de sectorul serviciilor. Horezu se remarcă prin cea mai diversificată structură economică, cu un număr ridicat de salariați în aproape toate sectoarele, în special în producție (367 angajați) și comerț (174 angajați).

Figură 42 Dinamica numărului total de salariați la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2018-2022

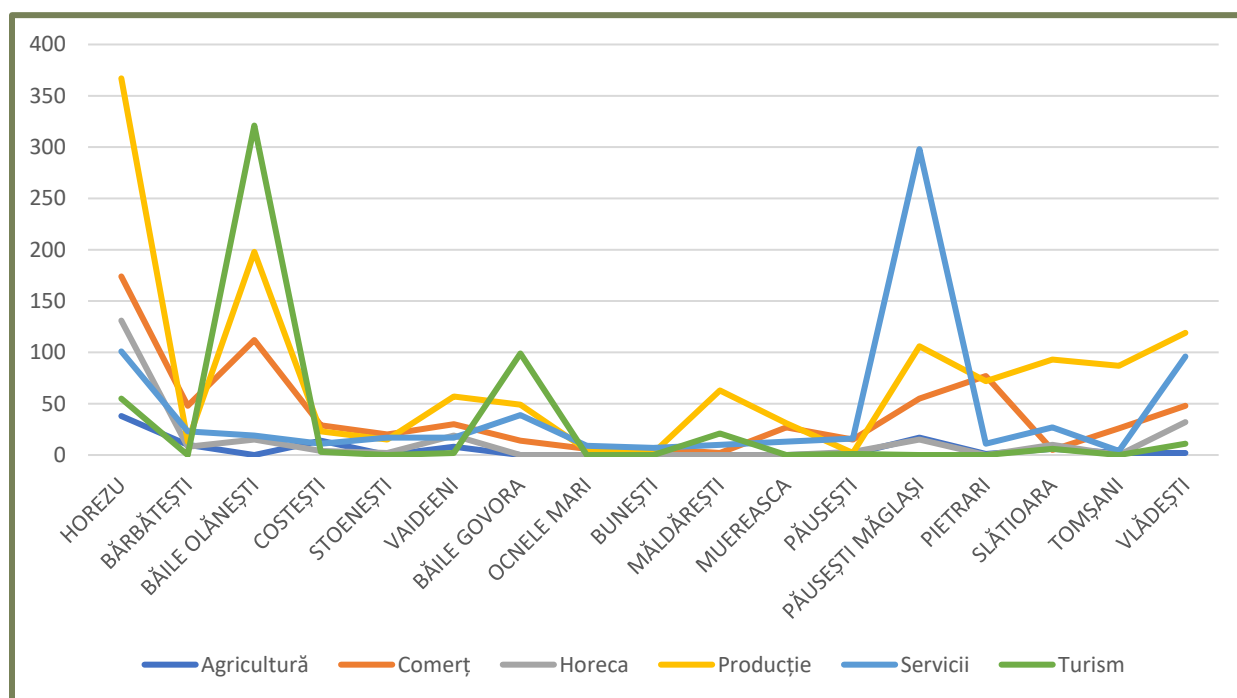
Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Băile Olănești se remarcă printr-un număr foarte mare de angajați în sectorul **turism (321 angajați)**, ceea ce indică o specializare puternică în această industrie datorită caracterului turistic al localității.

Păușești-Măglași înregistrează un număr mare de angajați în **servicii (298)**, ceea ce indică o posibilă orientare către activități non-industriale și servicii publice sau private.

Figură 43 Dinamica numărului de salariați în cadrul zonei de studiu în anul 2018, pe sectoare economice

Sursă: Listă Firme

În **Horezu**, se observă o ușoară creștere a numărului de salariați în **comerț (236 angajați față de 174 angajați în 2018)** și o creștere în **horeca (150 angajați față de 131 angajați)**. Acest lucru sugerează o dezvoltare economică locală, mai ales în **servicii și turism**.

În **Băile Olănești**, sectorul de **turism** rămâne dominant, cu un număr mare de salariați, **269 angajați**, deși în scădere față de **321 angajați în 2018**. Acest lucru poate indica o scădere a activității turistice sau o diversificare economică.

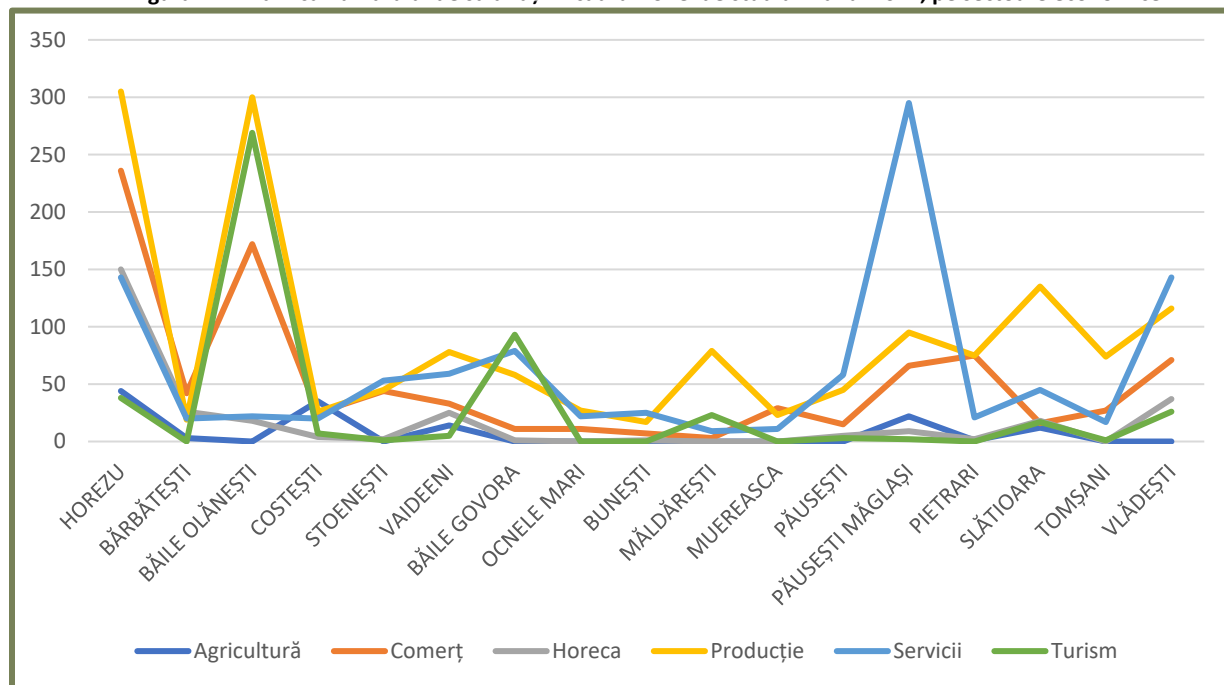
Băile Govora continuă să fie o localitate turistică, cu un număr mare de angajați în turism, 93 angajați, și servicii, 79 angajați, confirmând rolul său de stațiune balneară. **Ocnele Mari, Muereasca, și Bunești** au un număr mic de salariați în toate sectoarele, ceea ce indică o economie slab dezvoltată sau o dependență de alte surse de venit (migrație, activități informale).

Agricultura rămâne slab reprezentată, cu valori mici în aproape toate localitățile. Doar în **Horezu**, 44 angajați, și **Costești**, 35 angajați, se înregistrează cifre semnificative, sugerând o contribuție mai mare a agriculturii în aceste zone. Se observă o creștere generală în sectoarele de **servicii și horeca** în majoritatea localităților, ceea ce reflectă o tendință spre dezvoltare turistică și terțiară.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Localitățile cu potențial turistic, **Băile Olănești**, **Băile Govora** și **Horezu**, se remarcă printr-un număr semnificativ al persoanelor ce lucrează în sectorul turismului, confirmând rolul acestuia în generarea locurilor de muncă.

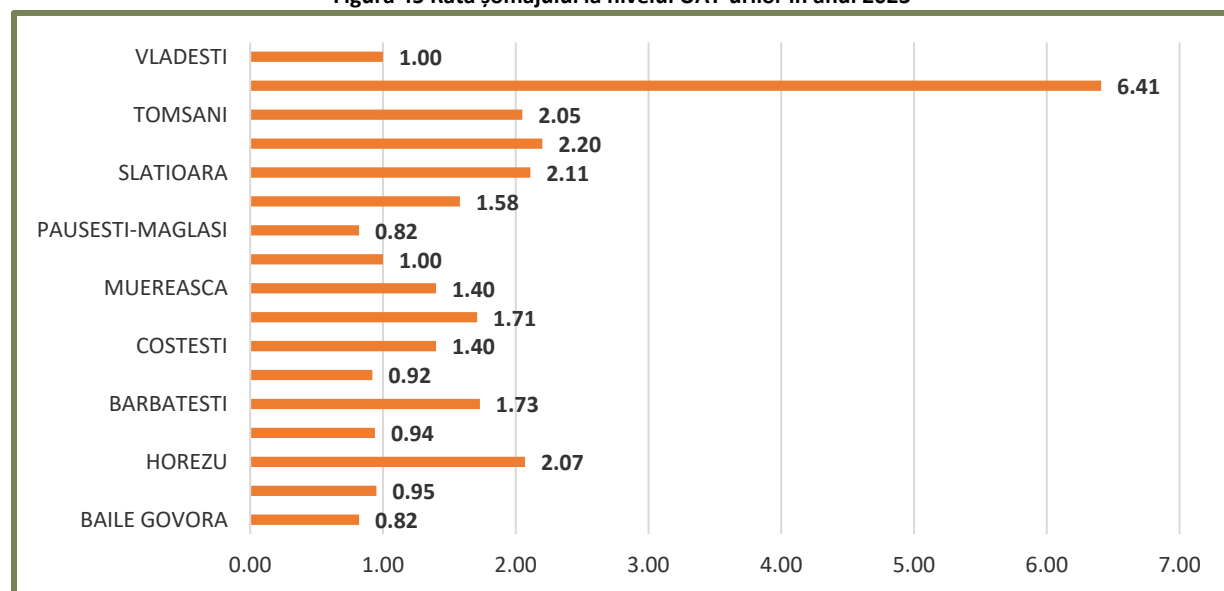
Figură 44 Dinamica numărului de salariați în cadrul zonei de studiu în anul 2022, pe sectoare economice

Sursă: Listă Firme

Procent din totalul populației a adulților (20-64 ani) șomeri

Figură 45 Rata șomajului la nivelul UAT-urilor în anul 2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivel județean, rata șomajului a scăzut semnificativ, de la **5.31% în 2010** la **1.99% în 2022**, cu o ușoară creștere în **2023 (2.13%)**. Această reducere indică o îmbunătățire a condițiilor economice. Rata șomajului, la nivel județean, este semnificativ mai mică decât în majoritatea UAT-urilor analizate.

Cele mai mici rate ale șomajului, în anul 2023, sunt înregistrate în localitățile **Băile Govora, Păușești-Măglași (0.82%)** și **Băile Olănești (0.95%)**.

Cele mai mari rate ale șomajului, în anul 2023, sunt înregistrate în **Vaideeni, 6.41%**, cu o scădere semnificativă față de anul 2010 când atingea valoarea de 15.44%.

Stoenești, 2.20%; Slătioara, 2.11%, Horezu, 2.07% și Tomșani, 2.05%, au înregistrat valori peste media județului.

Localitățile turistice pot continua să valorifice potențialul și resursele turistice pentru a menține și a reduce în unele cazuri, rata șomajului.

Pentru localitățile cu șomaj ridicat, precum Vaideeni și Stoenești, se poate lua în considerare investiții în formare profesională, susținerea antreprenoriatului local și atragerea de investitori.

2.4 Sintează

Tabel 7 Tabel elemente de sinteză educație

	Nivel de Educație primar	Nivel de Educație secundar	Nivel de Educație postliceale	Dinamica procentului% din totalul populației a adulților (20-64 ani) salariați	Șomeri Total
JUDEȚUL VÂLCEA	↘	↘	↘	→	↘
HOREZU	↘	↗	→	↗	↘
BĂRBĂTEȘTI	↘	o	o	→	↘
BĂILE OLĂNEȘTI	↘	→	↗	→	↘
COSTEȘTI	↘	o	→	→	↘
STOENEȘTI	↘	o	o	↗	↘
VAIDEENI	↘	o	o	↗	↘
BĂILE GOVORA	↘	↘	↗	↗	↘
OCNELE MARI	↘	↘	o	↗	↘
BUNEȘTI	↘	o	o	↗	↘
MĂLDĂREȘTI	↗	o	o	↗	↘
MUEREASCA	↘	o	o	→	↘
PĂUSEȘTI	↘	o	o	→	↘
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	↘	o	o	↗	↘
PIETRARI	↘	o	o	↗	↘
SLĂTIOARA	↗	o	o	↘	↘
TOMȘANI	↘	o	o	→	↘
VLĂDEȘTI	↘	o	o	↘	↘

OLTENIA DE SUB MUNTE

Legendă

• creștere ↗ stabilitate → declin ↘ declin puternic (creștere economică) ↘ lipsă date O

Tabel 6 - Tabel elemente de sinteză salariați-șomeri

	Nr. Salariați	Salariați agricultură	Salariați comerț	Salariați turism	Salariați horeca	Salariați producție	Șomeri
JUDEȚUL VÂLCEA	↗	O	O	O	O	O	↘
HOREZU	↗	↗	↗	↘	↗	↘	↘
BĂRBĂTEȘTI	↗	↘	↘	O	↗	↗	↘
BĂILE OLĂNEȘTI	↗	O	↗	↘	↗	↗	↘
COSTEȘTI	↗	↗	↘	↗	→	↗	↘
STOENEȘTI	↗	O	↗	↗	→	↗	↘
VAIDEENI	↗	↗	↗	↗	↗	↗	↘
BĂILE GOVORA	↗		↘	↘	↗	↗	↘
OCNELE MARI	↗	O	↗	O	O	↗	↘
BUNEȘTI	↗	O	↗	O	↗	↗	↘
MĂLDĂREȘTI	↗	O	↗	↗	O	↗	↘
MUEREASCA	↘	O	↗	O	O	↘	↘
PĂUSEȘTI	↗	↘	→	↗	↗	↗	↘
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	↘	↗	↗	↗	↘	↘	↘
PIETRARI	↘	→	↘	O	↗	↗	↘
SLĂTIOARA	↗	↗	↗	↗	↗	↗	↘
TOMȘANI	↗	↘	↗	↗	O	↘	↘
VLĂDEȘTI	↘	↘	↗	↗	↗	↘	↘

Legendă

▪ creștere ↗ stabilitate → declin ↘ lipsă date O

Educație, formare și oportunități de muncă

Din perspectiva procentului de populație care a absolvit studii aferente ciclului secundar se observă o tendință negativă în cadrul UAT-urilor Băile Olănești și Băile Govora, singurul UAT cu trend pozitiv fiind Horezu. Pe lângă declin demografic, această statistică poate indica faptul că elevii aleg să studieze în UAT-ul vecin, unde învățământul poate fi perceput ca fiind mai performant.

De asemenea observăm închiderea ciclului liceal în Ocnele Mari - lucru care sprijină acest argument privind mobilitatea efectivului școlar în teritoriu.

Această tendință necesită o analiză detaliată în cadrul atelierelor locale pentru a identifica cauzele și posibilele soluții.

Învățământul postliceal și de maiștri a fost cel mai afectat de fenomenul abandonului școlar, însă trendul descrescător din ultimii ani sugerează o îmbunătățire treptată pentru Horezu, Băile Govora, și Băile Olănești cu nouă secție. **Acest ciclu de formare poate deveni un element esențial pentru reținerea populației tinere active în zonă, dar necesită o mai bună aliniere cu oportunități de muncă.**

În Horezu, școala postliceală formează profesioniști în domeniul sănătății și asistenței medicale, în timp ce în Băile Govora, învățământul postliceal sanitar pregătește specialiști pentru tratamente balneoclimaterice, inclusiv balneofiziokinetoterapie și recuperare.

La Băile Olănești, Liceul Tehnologic pregătește elevi în domeniile turismului și alimentației.

La Costești există Școala Profesională Specială Bistrița care promovează programele educaționale și terapeutic-recuperatorii centrate pe valori și principii ale educației incluzive. Aceasta oferă învățământ profesional în următoarele domenii: Turism și Alimentație, Construcții, Instalații și Lucrări Publice, Fabricarea Produselor din Lemn, Mecanică, Industrie textilă și pielărie.

Liceul Horezu, una dintre cele mai mari unități de învățământ din județul Vâlcea – nu include specializări în servicii turistice, deși Horezu are statut de stațiune turistică de interes național, iar localitățile învecinate Costești și Vaideeni sunt recunoscute ca stațiuni de interes local, cu o creștere constantă a unităților de cazare și alimentație

Pentru a susține dezvoltarea economică și a reține forța de muncă tânără în regiune, este necesar să se implementeze măsuri care să îmbunătățească legătura dintre formarea profesională și cerințele pieței muncii locale.

Principalele domenii de activitate în regiune sunt comerțul, turismul, construcțiile și serviciile, cu Horezu concentrându-se pe comerț și producție, Băile Olănești pe turism și HoReCa, și Păușești-Măglași pe comerț și servicii. De asemenea, zonele cu un număr de locuri de muncă semnificative sunt Horezu, Băile Olănești și Păușești-Măglași, fiecare având sectoare economice distincte, ce necesită o mai bună corelare cu oferta educațională pentru a sprijini dezvoltarea sustenabilă a regiunii.

Se observă o aliniere oportună între posibilitățile de formare în domeniul sănătății, turismului, serviciilor și transporturilor.

Cu toate acestea, se consideră necesară dezvoltarea unor noi profile educaționale care să răspundă atât cerințelor pieței muncii locale, cât și sectoarelor economice sub-dezvoltate. Printre acestea se numără

turismul experiențial, inclusiv formarea de ghizi montani, agricultura ecologică și agro-turismul, precum și meșteșugurile și prelucrarea lemnului.

Aceste măsuri necesită o colaborare între actorii implicați în educație, investitori/afaceri locale, și autoritățile locale care pot sprijini prin diverse programe anumite ramuri de activitate economică.

Reducerea disparităților teritoriale privind capitalul uman și calitatea vieții

Din punct de vedere a capitalului uman, accesul la educație și oportunități de muncă pentru un trai mai bun, sunt necesare măsuri de integrare a comunităților marginalizate din Bunești, Vaideeni, și asigurarea unei accesibilități facile pentru UAT-urile aflate în zone geografice defavorizate, în special cu o populație redusă - Muereasca.

Astfel, deși în ultimii ani s-au făcut progrese în modernizarea rețelelor de apă-canal și a drumurilor comunale ori județene, zonele montane (Muereasca) și localitățile periferice (Bunești, Vaideeni, Romanii de Sus) rămân expuse marginalizării din cauza infrastructurii incomplet adaptate (drumuri slab întreținute, zone neracordate la rețele edilitare).

Dacă rata șomajului în județul Vâlcea a coborât la sub 2% în 2022 (de la 5,31% în 2010), Vaideeni depășește cu mult acest nivel (6,41%), indicând un acces limitat la locuri de muncă. În localitățile mai izolate, schimbarea domeniului de activitate și migrația persoanelor apte de muncă au condus doar la o ușoară scădere a șomajului, fără a reduce semnificativ decalajele teritoriale. În plus, există un decalaj educațional: generațiile vârstnice au un nivel mai scăzut de studii, iar tinerii absolvenți de studii superioare părăsesc frecvent comunele, ceea ce perpetuează deficitul de personal calificat.

Totuși, există și semne de redresare: încurajarea fermelor de familie și a asociațiilor agricole (ex. procesarea de fructe și lactate), sprijinirea micilor afaceri în turism rural, meșteșuguri sau agroturism (ceramica de Horezu) și crearea unor facilități (subvenții, proiecte de voluntariat) destinate tinerilor pot contribui la revitalizarea capitalului uman.

3. PROFILUL ECONOMIC

3.1 Performanța economică locală

PIB (Produsul intern brut) pe cap de locuitor

PIB-ul pe cap de locuitor este un indicator economic care măsoară valoarea totală a bunurilor și serviciilor produse într-un an într-o regiune, raportată la populația acelei regiuni. Calculul său poate oferi informații despre nivelul de trai și performanța economică a unei zone.

Tabel 8 Produsul intern brut pe locuitor la nivel de macroregiune, regiune și județ, anii 2016-2020 (lei/locuitor)

	2016	2017	2018	2019	2020
MACROREGIUNI					
MACROREGIUNEA PATRU	33.688,3	38.335,3	44.058,5	49.299,1	48.860,7
MACROREGIUNEA TREI	55.8802,4	62.699,4	70.457,3	78.875,9	79.675,7
MACROREGIUNEA DOI	27.102,7	31.003,3	35.322,0	38.932,1	39.346,4
MACROREGIUNEA UNU	35.305,0	40.939,8	46.147,6	51.324,8	52.292,0
REGIUNI					
Nord - Vest	34.347,3	40.567,0	45.192,6	50.974,1	51.985,6
Centru	36.359,0	41.350,4	47.199,1	51.711,0	52.629,5
Nord	23.388,0	27.341,1	31.170,9	35.092,8	36.316,4
Sud	32.010,0	35.862,2	40.853,8	44.069,0	43.413,4
București-Ilfov	89.065,4	100.571,5	111.318,2	125.759,2	126.821,8
Sud - Muntenia	30.588,9	33.584,8	38.442,7	41.545,4	41.698,0
Sud - Vest Oltenia	27.503,8	32.429,7	38.131,3	42.753,2	42.591,4
Vest	40.512,5	44.812,3	50.510,0	56.376,3	55.614,1
JUDEȚE REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA					
Dolj	27.914,8	32.623,6	38.047,6	43.560,3	44.008,7
Gorj	37.063,9	42.484,0	49.205,8	58.148,8	55.246,4
Mehedinți	21.946,5	28.122,1	33.382,8	32.241,5	36.512,5
Olt	22.350,9	26.919,5	31.362,3	34.801,3	32.354,8
Vâlcea	27.875,1	32.243,8	39.211,4	43.631,9	44.361,6
COMPARAȚIE CU ALTE JUDEȚE					
Municipiul București	100.140,7	113.296,9	125.695,1	142.893,5	145.125,5
Cluj	50.271,2	60.767,1	67.092,5	75.815,7	78.548,5
Brașov	46.942,8	52.363,8	59.151,4	64.486,1	64.900,2
Giurgiu	17.206,0	20.064,0	29.023,2	26.301,6	32.660,7
Vaslui	17.908,5	20.346,4	23.447,9	25.120,6	25.612,6
Botoșani	18.515,0	21.898,1	25.398,4	28.492,0	28.925,0

Sursă: Institutul Național de Statistică

PIB-ul pe cap de locuitor a crescut constant în perioada 2016–2020 pentru toate județele, regiunile și macroregiunile analizate. La nivelul **Macroregiunii 4** (cuprinde regiunile Sud-Vest Oltenia și Vest), PIB-ul pe locuitor a crescut de la **33.688,3 lei în 2016** la **48.860,7 lei în 2020**, situându-se sub Macroregiunile 1 și 3, dar peste Macroregiunea 2.

La nivel regional, **Sud-Vest Oltenia** a înregistrat o creștere de la **27.503,8 lei în 2016** la **42.591,4 lei în 2020**, poziționându-se sub regiunile Vest și București-Ilfov, dar peste regiunile Nord și Sud-Muntenia.

În cadrul Macroregiunii 4, **județul Vâlcea** a crescut de la **27.875,1 lei/locuitor în 2016** la **44.361,6 lei/locuitor în 2020**, situându-se aproape de media regională și peste județele Olt și Mehedinți, dar sub Gorj și Dolj. Comparativ cu alte județe din țară, Vâlcea se află la un nivel mediu, semnalând o dezvoltare economică moderată, dar constantă pe perioada analizată.

3.2 Întreprinderi

Distribuția întreprinderilor active la nivelul zonei de studiu

Bărbătești - Numărul întreprinderilor active a crescut de la **64** în 2010 la **112** în 2022, ceea ce reprezintă o creștere absolută de 48 întreprinderi și o rată de creștere procentuală de aproximativ 75%. Acest lucru indică o economie dinamică, în creștere a localității, semnalând o diversificare sau extindere a activităților economice.

Bunești - Numărul întreprinderilor active s-a dublat în intervalul 2010-2022, de la **18** în 2017 la **37** în 2022. Această evoluție indică o dinamizare economică în localitate, semnalând o intensificare a activităților economice și o posibilă creștere a investițiilor.

Costești - Numărul întreprinderilor active variază între 27 și 39, fără fluctuații foarte mari, ceea ce sugerează o anumită stabilitate. Fluctuațiile anuale între 2010 și 2022, creșterea din 2015 la **39 întreprinderi**, urmată de scăderea în 2020 la 31 și revenirea la **37 întreprinderi** în 2022, pot reflecta condiții economice externe, cum ar fi crize economice, pandemii sau alte schimbări socio-economice.

Măldărești - Numărul întreprinderilor active a crescut de la **13** în 2010 la **26** în 2022, ceea ce indică o tendință pozitivă pe termen lung și o dezvoltare economică în localitate. Creșterea constantă sugerează un mediu favorabil dezvoltării economice. Acest lucru poate atrage noi investitori și poate încuraja diversificarea activităților economice în localitate.

Muereasca - Numărul întreprinderilor a crescut de la **17** în 2010 la **31** în 2022, ceea ce indică o tendință pozitivă în dezvoltarea sectoarelor de afaceri. În ultimii ani (2020-2022), numărul de întreprinderi a variat în jur de 31-32, ceea ce sugerează o stabilizare mai accentuată decât în anii precedenți.

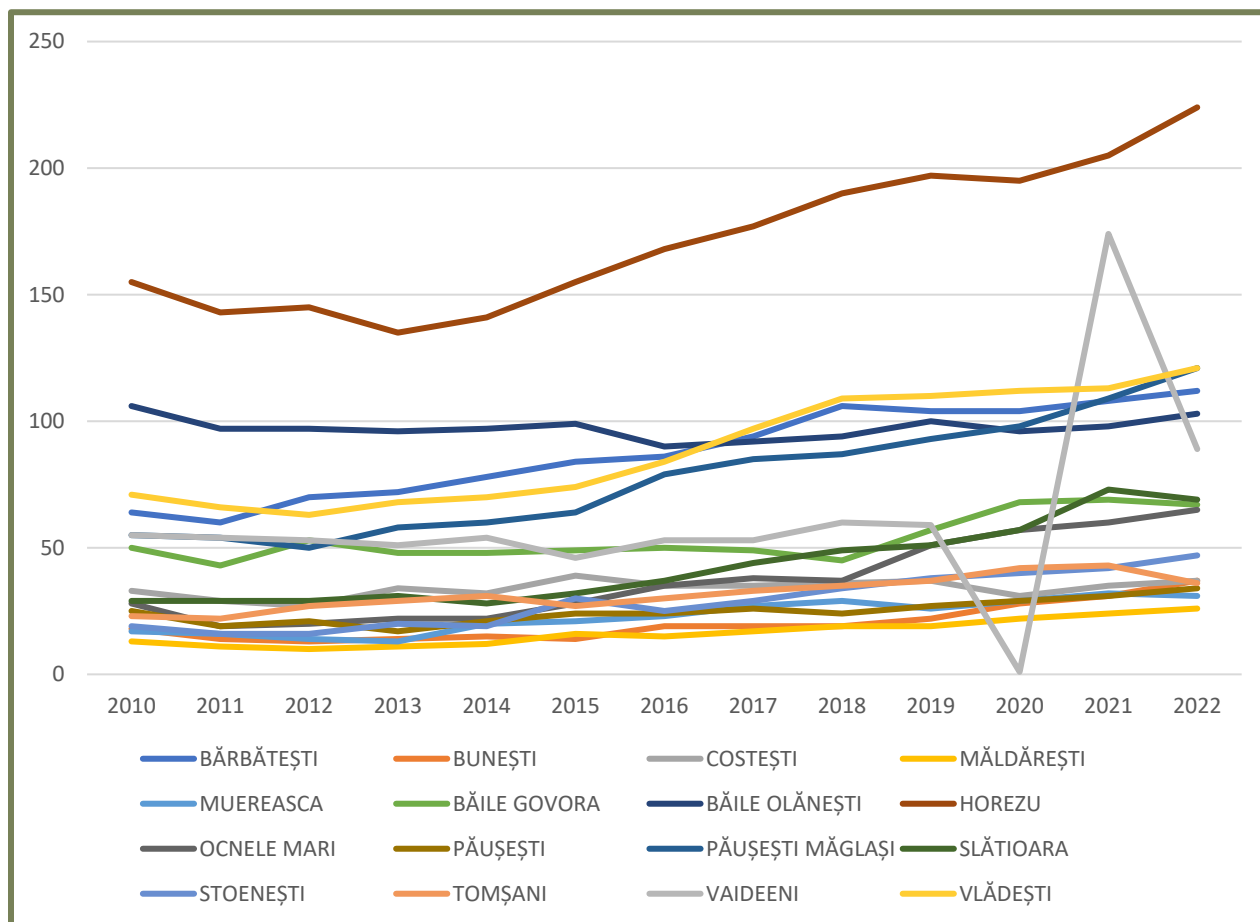
Băile Govora - Numărul întreprinderilor active a crescut de la **50** în 2010 la **67** în 2022, marcând o creștere de aproximativ **34%**. Perioadele cele mai dinamice au fost între 2019 și 2021, când numărul întreprinderilor a crescut rapid, de la **57** în 2019 la **69** în 2021.

Băile Olănești - Numărul întreprinderilor active a scăzut de la **106** în anul 2010 la **103** în anul 2022. Perioada 2010-2016 a fost caracterizată de o scădere treptată a numărului de întreprinderi active, atingând cel mai scăzut nivel în 2016, **90 întreprinderi**.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Horezu - În perioada analizată, numărul întreprinderilor active a crescut semnificativ, de la **155** în 2010 la **224** în 2022. Aceasta reprezintă o creștere de aproximativ **45%**, ceea ce indică o dezvoltare economică susținută în localitate.

Figură 46 Dinamica numărului întreprinderilor active la nivelul zonei de studiu, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Creșterea constantă a întreprinderilor active sugerează o atractivitate sporită a localității pentru antreprenori și investitori, posibil datorită dezvoltării turismului și meșteșugurilor tradiționale (ceramica de Horezu). Horezu prezintă o creștere economică mai dinamică în comparație cu alte localități analizate, sugerând o poziție importantă în cadrul zonei.

Ocnele Mari - Numărul total al întreprinderilor active a crescut semnificativ, de la 28 în 2010 la 65 în 2022, ceea ce reprezintă o creștere de peste 130%. Creșterea numărului de întreprinderi active poate fi legată de valorificarea potențialului turistic al localității pentru salinile turistice.

Păușești - Numărul întreprinderilor active a crescut de la 25 în 2010 la 34 în 2022, ceea ce indică o creștere anuală moderată.

Numărul întreprinderilor a fost relativ stabil între 2010 și 2015, variind între 19 și 24. Începând cu 2016, se observă o creștere mai susținută, ceea ce ar putea indica îmbunătățiri economice locale.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Păușești Măglași - Numărul întreprinderilor active a crescut semnificativ, de la **55** în 2010 la **121** în 2022, reprezentând o creștere de peste 100% în 12 ani. Începând cu 2016, numărul întreprinderilor a crescut rapid, de la **64** în 2015 la **121** în 2022, indicând o perioadă de expansiune economică mai pronunțată.

Localitatea Păușești Măglași a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de întreprinderi active între 2010 și 2022, cu o accelerare notabilă după 2015.

Slătioara - Numărul total de întreprinderi active a crescut semnificativ, de la **29** în 2010 la un maxim de **73** în 2021, urmat de o ușoară scădere la 69 în 2022. Între 2010 și 2015, numărul întreprinderilor a oscilat ușor, înregistrând scăderi și creșteri moderate. După 2015, creșterea a fost mai susținută, marcând un salt semnificativ începând cu 2017, când numărul întreprinderilor a crescut de la 37 în 2016 la 73 în 2021.

Stoenești - Numărul de întreprinderi a crescut în intervalul 2010-2022, de la 19 întreprinderi în 2010 la un număr de 47 întreprinderi în 2022.

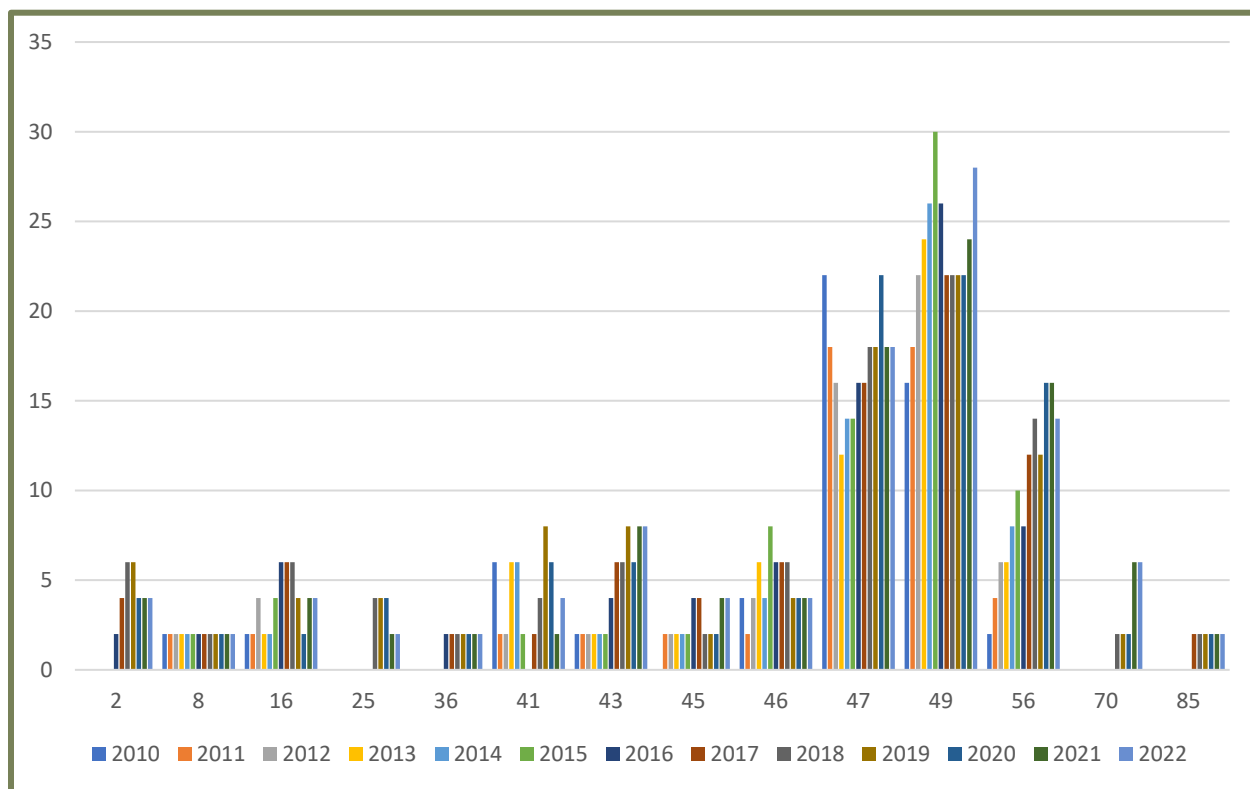
Tomșani - Numărul întreprinderilor a crescut în intervalul 2010-2022, de la **23 întreprinderi** în 2010 la **36 întreprinderi** în 2022. Creșterea nu este una liniară, există perioade de scădere sau creștere, cum ar fi între 2015 și 2016 (de la 27 întreprinderi la 30 întreprinderi) sau între 2021 și 2022 (de la 43 întreprinderi la 36 întreprinderi).

Vaideeni - Numărul întreprinderilor înregistrează o creștere de la 55 întreprinderi în anul 2010 la 89 în anul 2022, după ce atinge maximumul de întreprinderi în anul 2021, 174. Între anul 2010-2019, numărul întreprinderilor active a fost relativ stabil, oscilând între 46-60 întreprinderi. Însă în anul 2020, se observă o scădere drastică la doar 1 întreprindere.

Vlădești - Numărul întreprinderilor active în Vlădești a crescut constant între 2010 și 2022, de la **71 întreprinderi** la **121 întreprinderi**, ceea ce indică o dezvoltare economică semnificativă și un mediu favorabil pentru afaceri. Un avantaj pentru dezvoltarea economiei îl reprezintă și proximitatea față de Municipiul Râmnicu Vâlcea.

Distribuția întreprinderilor active pe sectoare/activități economice la nivel de UAT

Figură 47 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Bărbătești, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

2 - Silvicultură și exploatare forestieră

8 - Alte activități extractive

16 - Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn

25 - Industria construcțiilor metalice și a produselor din lemn

36 - Captarea, tratarea și distribuția apei

41 - Construcții de clădiri

43 - Lucrări speciale de construcții

47 - Comerț cu amănuntul

46 - Comerț cu ridicata cu excepția autovehiculelor și motocicletelor

49 - Transporturi terestre și prin conducte

56 - Restaurante și servicii de alimentație

70 - Activități ale direcțiilor, birourilor administrative

85 - Învățământ

45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul

Bărbătești

Transporturi terestre și transporturi prin conducte este cel mai reprezentativ sector, menținând un număr ridicat de întreprinderi active, între 16 și 30 (vârful în anul 2015) pe parcursul perioadei. Numărul întreprinderilor active a crescut de la 16 în anul 2010 la 28 în anul 2022.

Un alt sector economic activ este **comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor** menținând un număr ridicat de întreprinderi active, între 12 și 22 pe parcursul perioadei.

Restaurante și alte activități de alimentație, numărul întreprinderilor din acest sector a crescut semnificativ, de la 2 în 2010 la 14 în 2022. Aceasta poate reflecta o cerere mai mare pentru servicii de alimentație, posibil datorită creșterii turismului în zonă.

Localitatea **Bărbătești** se află într-un proces de modernizare economică, cu accent pe dezvoltarea serviciilor și a transporturilor, precum și pe sprijinirea activităților comerciale. Totuși, agricultura și industria au o pondere scăzută, ceea ce poate limita potențialul economic pe termen lung.

Bunești

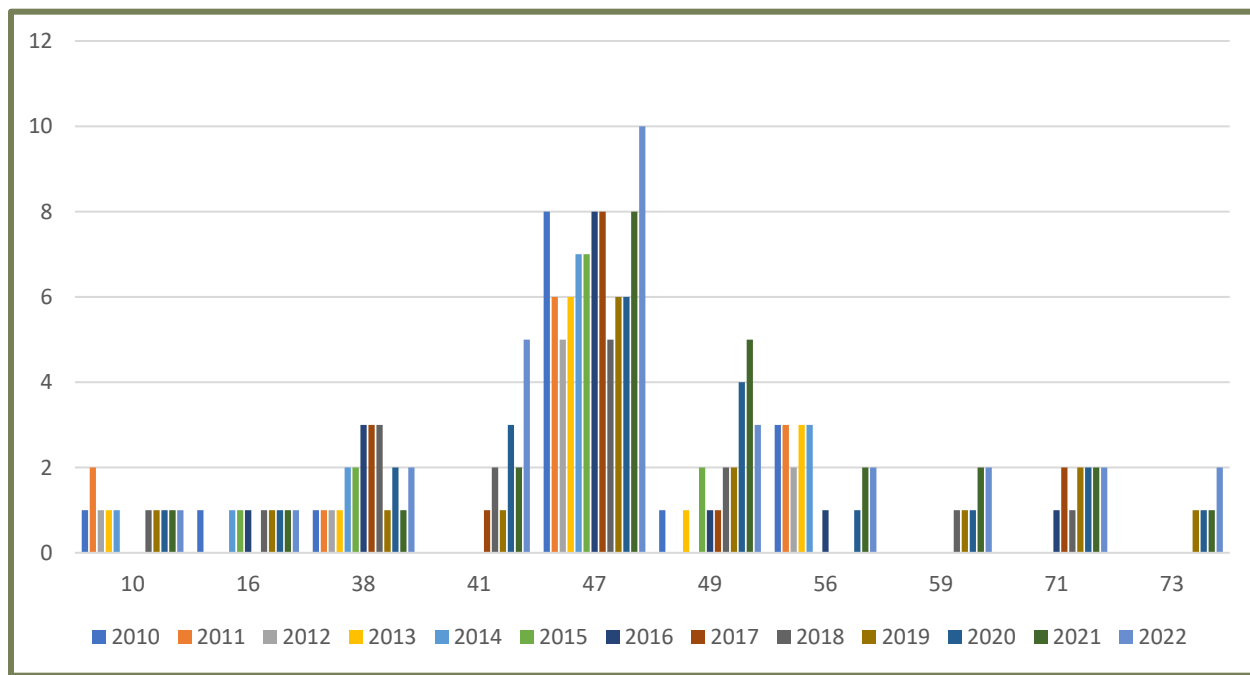
Comerțul cu amănuntul reprezintă sectorul cu cel mai mare număr de întreprinderi active pe întreaga perioadă, crescând de la 8 întreprinderi în 2010 la 10 în 2022. Comerțul este sectorul economic principal al UAT-ului Bunești.

Construcții de clădiri înregistrează o creștere importantă de la 1 întreprindere în 2017 la 5 în 2022, sugerând o intensificare a activităților din sectorul construcțiilor, probabil datorită unor cereri mai mari de dezvoltare imobiliară sau infrastructură.

Sectorul transporturi terestre a crescut de la 1 întreprindere în 2010 la 3 în 2022, indicând o dezvoltare a activităților de transport, posibil datorită conectivității mai bune sau creșterii cererii pentru transporturi de mărfuri sau persoane.

Apariția sectoarelor, activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune; înregistrări audio și activități de editare muzicală; activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică și publicitate și activități de studiere a pieței, sugerează un potențial de dezvoltare și modernizare a economiei.

Figură 48 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Bunești, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

10- Industrie alimentară

16- Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn

38- Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor

41- Construcții de clădiri

47- Comerț cu amănuntul

49- Transporturi terestre și prin conducte

56- Restaurante și servicii de alimentație

59- Activități de producție cinematografică, video

71- Activități de arhitectură și inginerie

73- Publicitate și activități de studiere a pieței

Costești

Transporturi terestre și transporturi prin conducte este cel mai puternic sector economic, având o creștere semnificativă a numărului de întreprinderi de la **6** în 2010 la **11** în 2022. Acest lucru indică o importanță majoră a transporturilor pentru economia locală.

În **sectorul comerț cu amănuntul**, deși numărul de întreprinderi a scăzut față de 2010, 6 întreprinderi în 2010, 3 în 2022, sectorul rămâne încă activ, reflectând prezența unei piețe de consum locale.

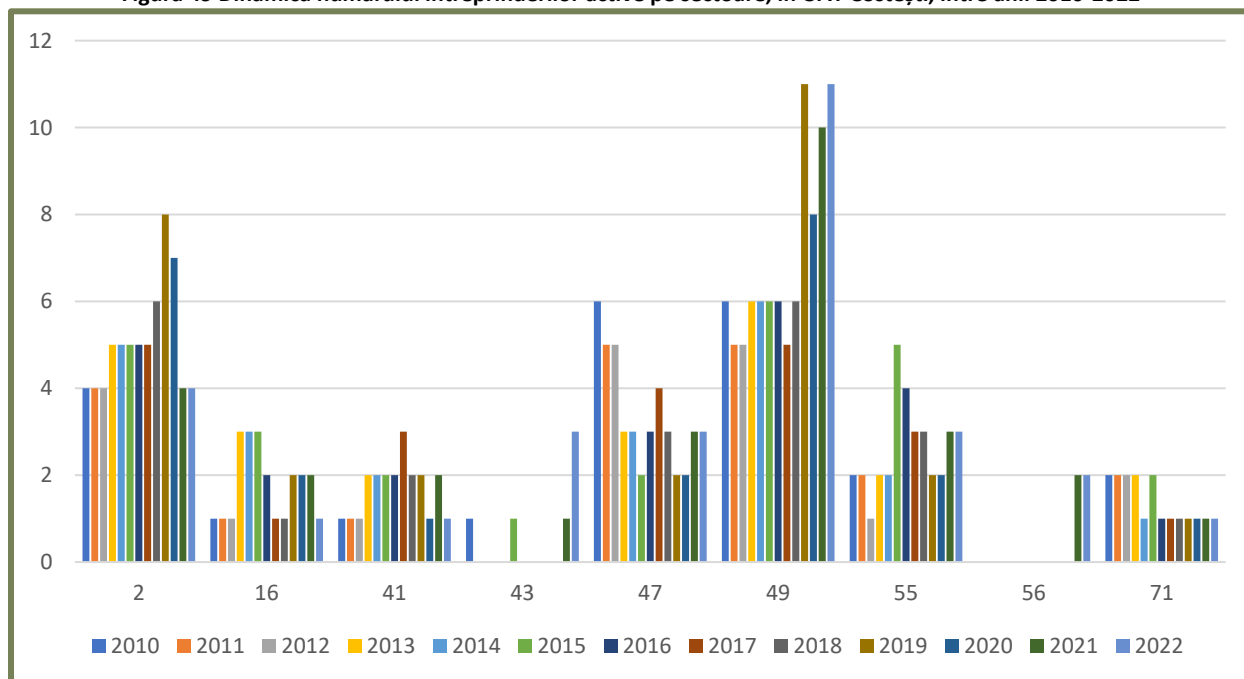
Sectorul **silvicultură și exploatare forestieră** a rămas constant de la 4 întreprinderi în 2010 la 4 și în anul 2022, având un vârf în anul 2019, de 8 întreprinderi.

Sectorul **restaurante și alte activități de servicii de alimentație** apare doar în 2021 și 2022 (2 întreprinderi), ceea ce indică o diversificare recentă în oferta de servicii.

Numărul de întreprinderi a scăzut de la 3 în 2013 la 1 în 2022, în sectorul **prelucrarea lemnului**, reflectând fie o scădere a resurselor, fie o schimbare în gestionarea acestui sector.

Economia locală din Costești este caracterizată de un sector de transporturi terestre și transporturi prin conducte.

Figură 49 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Costești, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

OLTENIA DE SUB MUNTE

Legendă

2- Silvicultură și exploatare forestieră

16- Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn

41- Construcții de clădiri

43- Lucrări speciale de construcții

47- Comerț cu amănuntul

49- Transporturi terestre și prin conducte

55- Hoteluri și alte facilități de cazare

56- Restaurante și servicii de alimentație

71- Activități de arhitectură și inginerie

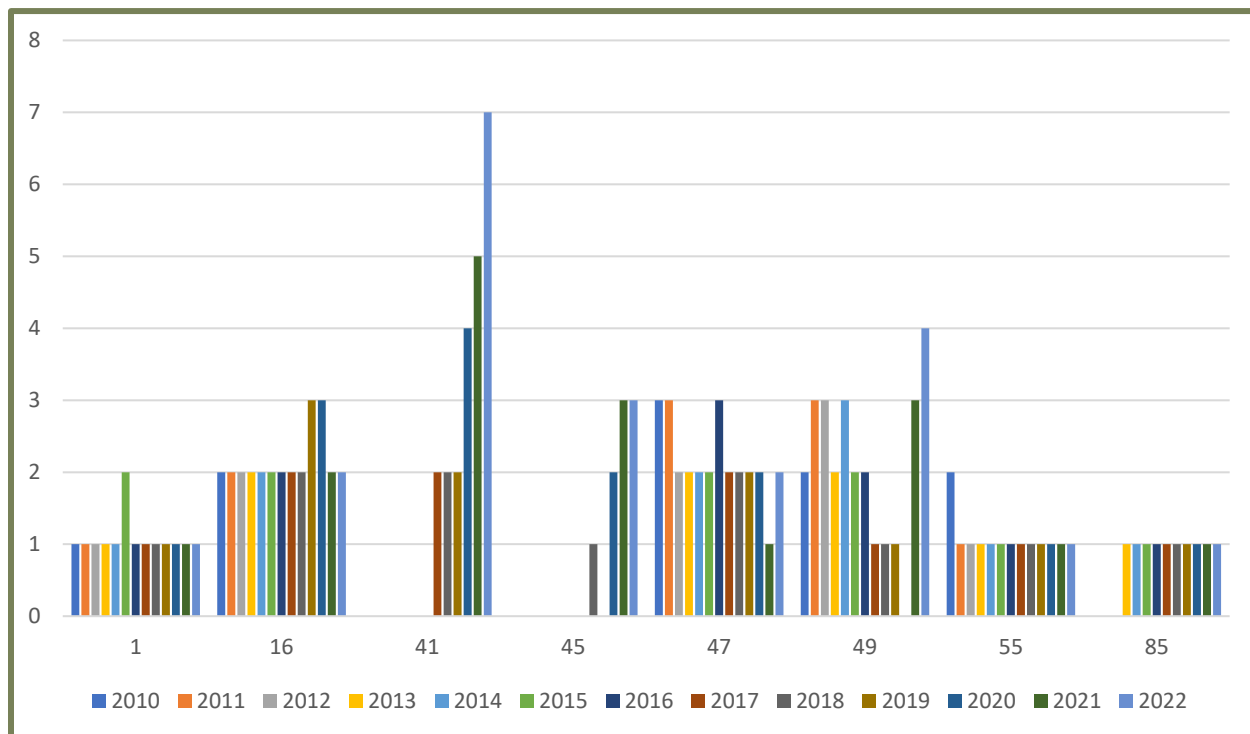
Măldărești

Sectorul **prelucrarea lemnului** este unul dintre cele mai stabile și importante sectoare, având între 2 și 3 întreprinderi active pe parcursul perioadei. În anul 2010, s-au înregistrat 2 întreprinderi și au rămas așa și în anul 2022.

Transporturi terestre și transporturi prin conducte are o creștere de la 2 întreprinderi în 2010 la 4 în 2022, sugerează importanța transporturilor în economia locală.

Economia localității **Măldărești** a evoluat semnificativ, cu accent pe creșterea în domenii precum construcțiile, transporturile și diversificarea în servicii moderne (informatică, leasing, suport administrativ). Totuși, domeniile tradiționale, precum prelucrarea lemnului și agricultura, rămân importante pentru identitatea economică a zonei. Aceste tendințe sugerează o economie în expansiune și diversificare, cu potențial pentru dezvoltare ulterioară.

Figură 50 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Măldărești, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

OLTENIA DE SUB MUNTE

Legendă

01- Agricultură

16- Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn

41- Construcții de clădiri

45- Comerț cu ridicata și cu amănuntul

47- Comerț cu amănuntul

49- Transporturi terestre și prin conducte

55- Hoteluri și alte facilități de cazare

85- Învățământ

Muereasca

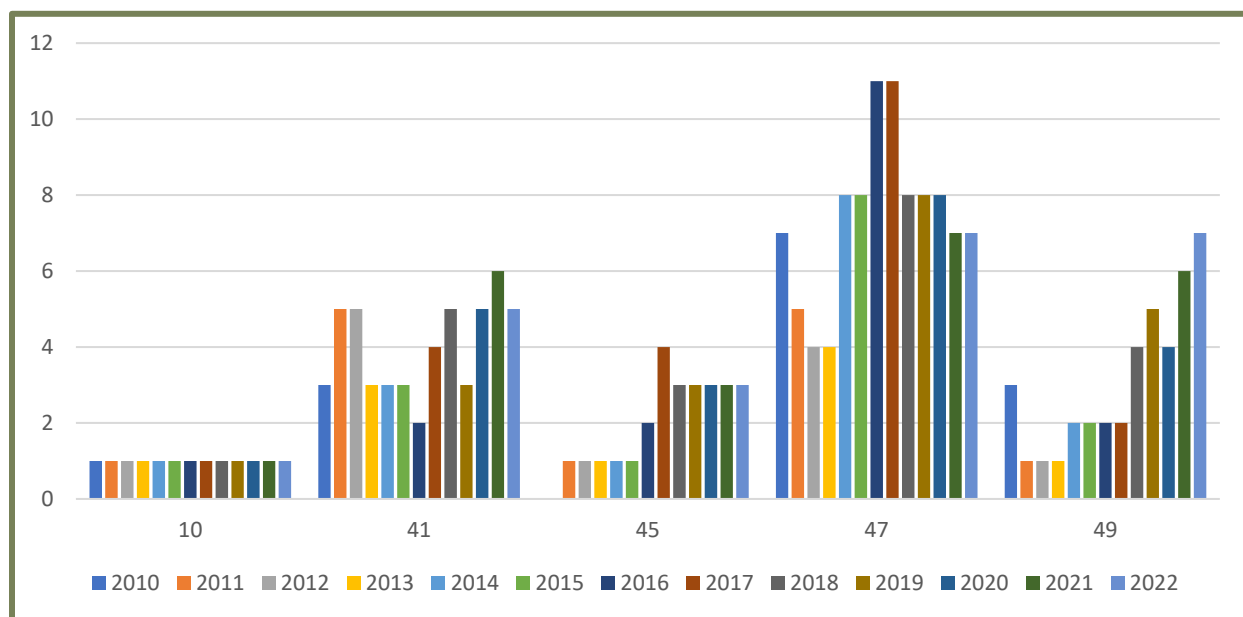
Sectorul **construcții de clădiri** a crescut de la **3 întreprinderi** în anul 2010 la **5 întreprinderi** în anul 2022, având un vârf de **6 întreprinderi** în anul 2021.

Sectorul **comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor** a fluctuat în intervalul 2010-2022, ajungând la **7 întreprinderi** în 2022, după un vârf de **11** în 2016-2017. Acest sector rămâne un pilon important al economiei locale.

Sectorul **transporturilor terestre și prin conducte**, a avut creșterii constante, de la **3 întreprinderi** în 2010 la **7** în 2022. Acest sector este în expansiune, sugerând o cerere sporită pentru servicii de transport.

Creșterea semnificativă a transporturilor și construcțiilor reflectă o **dinamică pozitivă**, iar potențialul de dezvoltare în comerț și servicii indică oportunități economice viitoare.

Figură 51 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Muereasca, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

10- Industria alimentară

41- Construcții de clădiri

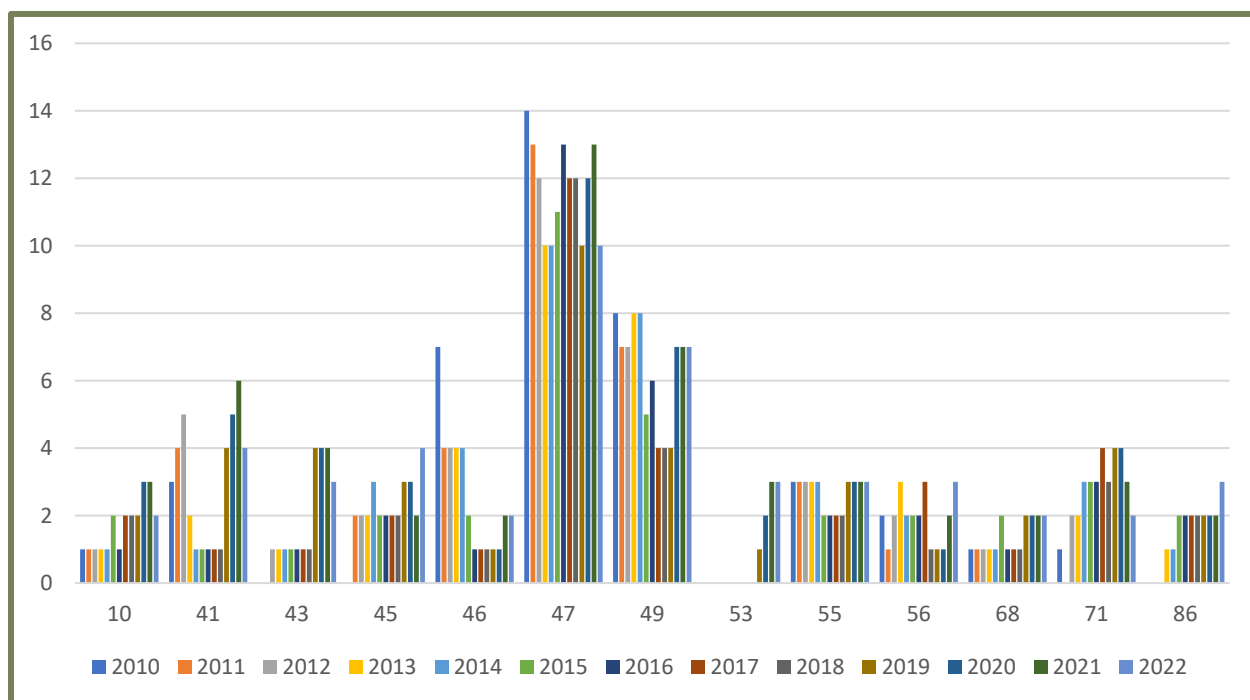
45- Comerț cu ridicata și cu amănuntul

47- Comerț cu amănuntul

49- Transporturi terestre și prin conducte

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 52 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Băile Govora, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

10- Industria alimentară

41- Construcții de clădiri

43- Lucrări speciale de construcții

45- Comerț cu ridicata și cu amănuntul

46- Comerț cu ridicata

47- Comerț cu amănuntul

49- Transporturi terestre și prin conducte

53- Activități de poștă și de curier

55- Hoteluri și alte facilități de cazare

56- Restaurante și servicii de alimentație

68- Tranzacții imobiliare

71- Activități de arhitectură și inginerie

86- Activități referitoare la sănătatea umană

Băile Govora

În UAT **Băile Govora**, există o diversitate semnificativă de sectoare economice. Se observă prezența atât a activităților tradiționale (agricultură, prelucrarea lemnului, construcții), cât și a unor sectoare moderne, precum tehnologia informației, publicitate sau activități financiare.

Sectorul transporturi terestre și transporturi prin conducte a înregistrat fluctuații, ajungând la 7 întreprinderi active în 2020-2022 de la 8 întreprinderi în 2010. Se poate observa o cerere pentru servicii de logistică și mobilitate.

Activitățile referitoare la **sănătate umană** au crescut de la 1 întreprindere în 2013 la 3 în 2022, indicând o atenție mai mare acordată serviciilor medicale în localitate.

Restaurante și alte activități de servicii de alimentație au avut o creștere, ajungând la 3 întreprinderi în 2022, ceea ce reflectă potențialul turistic al zonei.

Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor a înregistrat o scădere între 2010 (14 întreprinderi) și 2022 (10 întreprinderi), ceea ce poate indica o reducere a consumului local sau apariția altor surse de aprovizionare.

Localitatea **Băile Govora** este cunoscută pentru potențialul său, **turismul balnear**. Se remarcă o constantă în sectorul hotelier, cu 3 întreprinderi active în aproape toată perioada analizată, sugerând o cerere constantă pentru cazare.

Băile Olănești

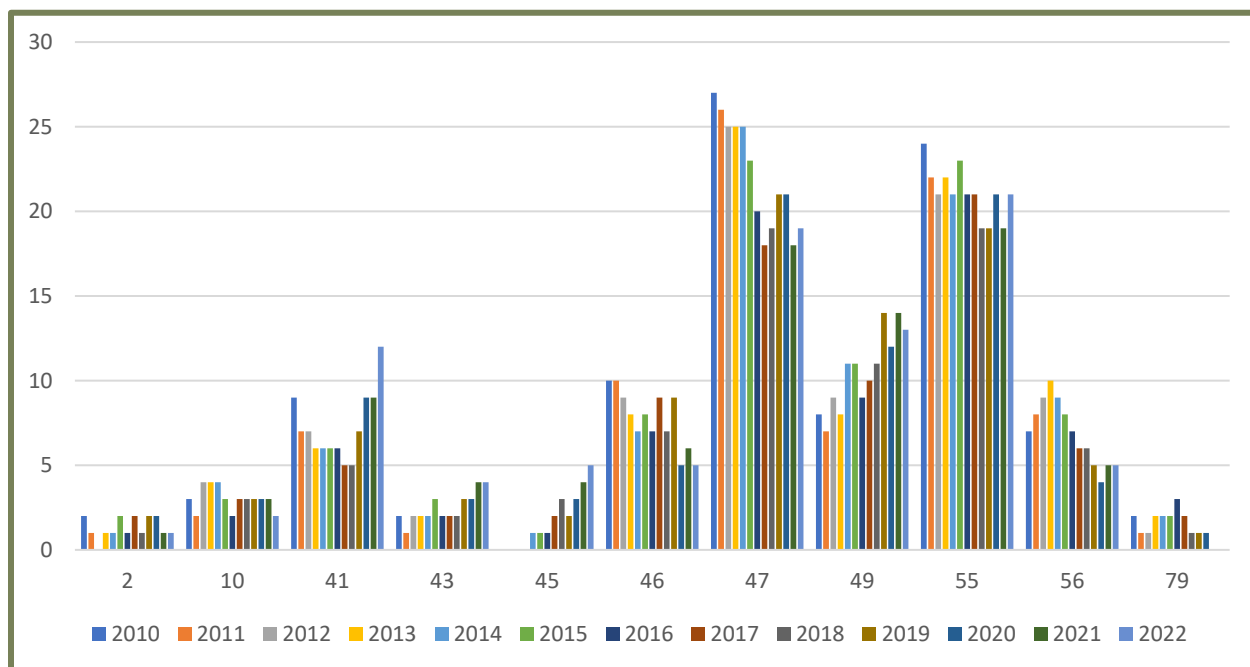
Sectorul **hoteluri și alte facilități de cazare** rămâne unul dintre cele mai importante, cu un număr relativ constant de întreprinderi (19-24). În intervalul de analiză, 2010-2022, valorile sunt în general constante, însă are loc o scădere a întreprinderilor de la **24** în anul inițial, 2010, la **21** în 2022.

Numărul întreprinderilor din sectorul **restaurante și alte activități de servicii de alimentație** a scăzut treptat, de la **10 întreprinderi** în 2013 la **5 întreprinderi** în 2022.

Numărul întreprinderilor din sectorul **construcții de clădiri** a crescut de la 9 în 2010 la 12 în 2022. Aceasta indică o creștere a investițiilor în infrastructură sau dezvoltări imobiliare.

Sectorul **comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor** prezintă un trend descendent în intervalul de analiză, de la **27 de întreprinderi** în 2010 la **19** în 2022, însă este unul dintre cele mai productive sectoare, cu un număr mare de întreprinderi.

Figură 53 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Băile Olănești, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

2- Silvicultură și exploatare forestieră

10- Industria alimentară

47- Comerț cu amănuntul

49- Transporturi terestre și prin conducte

OLTENIA DE SUB MUNTE

41- Construcții de clădiri

43- Lucrări speciale de construcții

45- Comerț cu ridicata și amănuntul

46- Comerț cu ridicata

55- Hoteluri și alte facilități de cazare

56- Restaurante și servicii de alimentație

79- Activități ale agențiilor turistice

Sectorul **transporturi terestre și transporturi prin conducte** este în creștere, cu un număr de întreprinderi crescând de la 8 în 2010 la 13 în 2022, reflectând nevoia de mobilitate și logistică.

Distribuția întreprinderilor arată o economie orientată spre turism și servicii conexe. Stabilitatea numerică a sectorului hotelier și de cazare, alături de diversificarea serviciilor de recreere, susține rolul de stațiune balneară a localității.

Economia localității Băile Olănești este caracterizată prin turism și servicii, alături de o ușoară diversificare economică în sectorul construcțiilor și transporturilor.

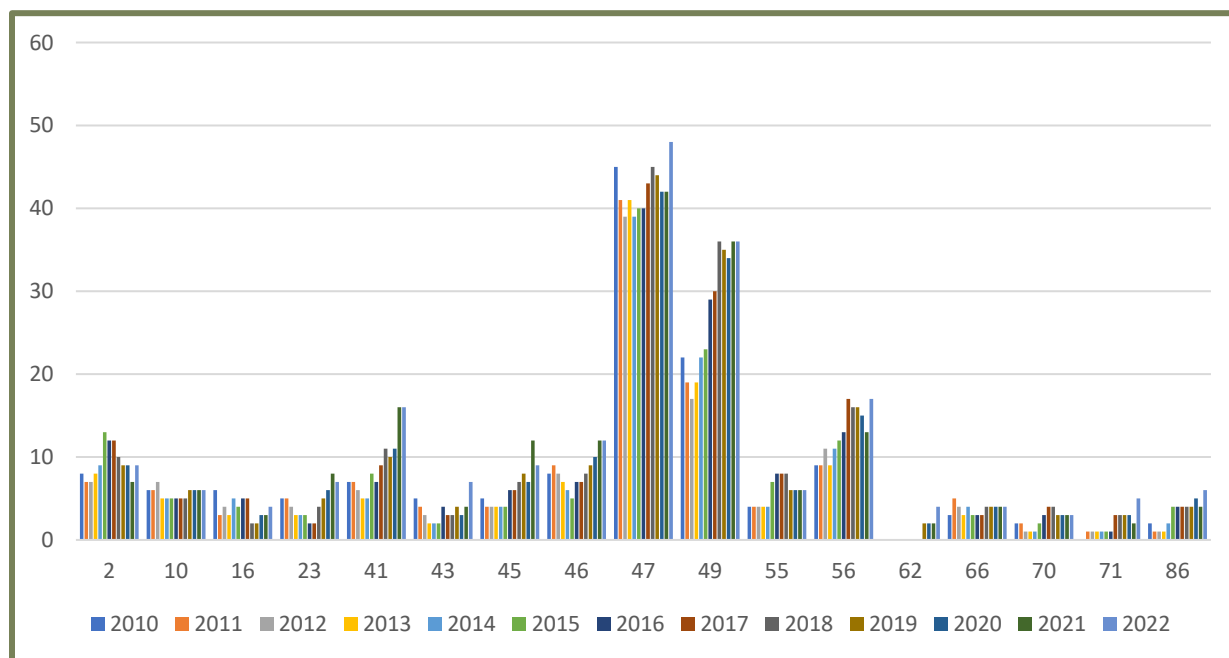
Horezu

Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor este cel mai dezvoltat sector, cu o creștere constantă, de la 45 întreprinderi în 2010 la 48 în 2022. Horezu poate reprezenta un centru comercial pentru zona adiacentă.

În sectorul transporturi terestre și transporturi prin conducte, numărul întreprinderilor a crescut semnificativ, de la 22 în 2010 la 36 în 2022, ceea ce indică dezvoltarea infrastructurii și creșterea cererii pentru servicii de transport.

Numărul de întreprinderi în sectorul construcții de clădiri a crescut considerabil, de la 7 în 2010 la 16 în 2022, ceea ce sugerează o creștere a investițiilor în construcții și dezvoltare imobiliară.

Figură 54 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Horezu, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

OLTENIA DE SUB MUNTE

Legendă

2- Silvicultură și exploatare forestieră	49- Transporturi terestre și prin conducte
10- Industria alimentară	55- Hoteluri și alte cazări
16- Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn	56- Restaurante și servicii de alimentație
23- Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	62- Activități de servicii – tehnologia informației
41- Construcții de clădiri	66- Activități auxiliare pentru intermediari financiare
43- Lucrări speciale de construcții	70- Activități de management
45- Comerț cu ridicata și cu amănuntul	71- Activități de arhitectură și inginerie
46- Comerț cu ridicata	86- Activități sănătatea umană
47- Comerț cu amănuntul	

În sectorul hoteluri și alte facilități de cazare, Horezu înregistrează o creștere de la 4 întreprinderi în 2010 la 6 în 2022, ceea ce evidențiază potențialul turistic al zonei.

Sectorul de prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite a înregistrat o scădere în intervalul de analiză 2010-2022, de la 6 întreprinderi în 2010 la 4 în 2022.

Activitățile de arhitectură și inginerie înregistrează o creștere de la 1 întreprindere în 2011 la 5 în 2022, ceea ce sugerează un interes mai mare pentru proiectare și planificare tehnică.

Horezu are potențialul de a-și consolida poziția ca pol economic și turistic în zona de studiu, dacă continuă să investească în diversificarea economiei și în promovarea specificului local.

Ocnele Mari

Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor este un sector în creștere de la **3 întreprinderi** în 2010 la **9 întreprinderi** în 2022.

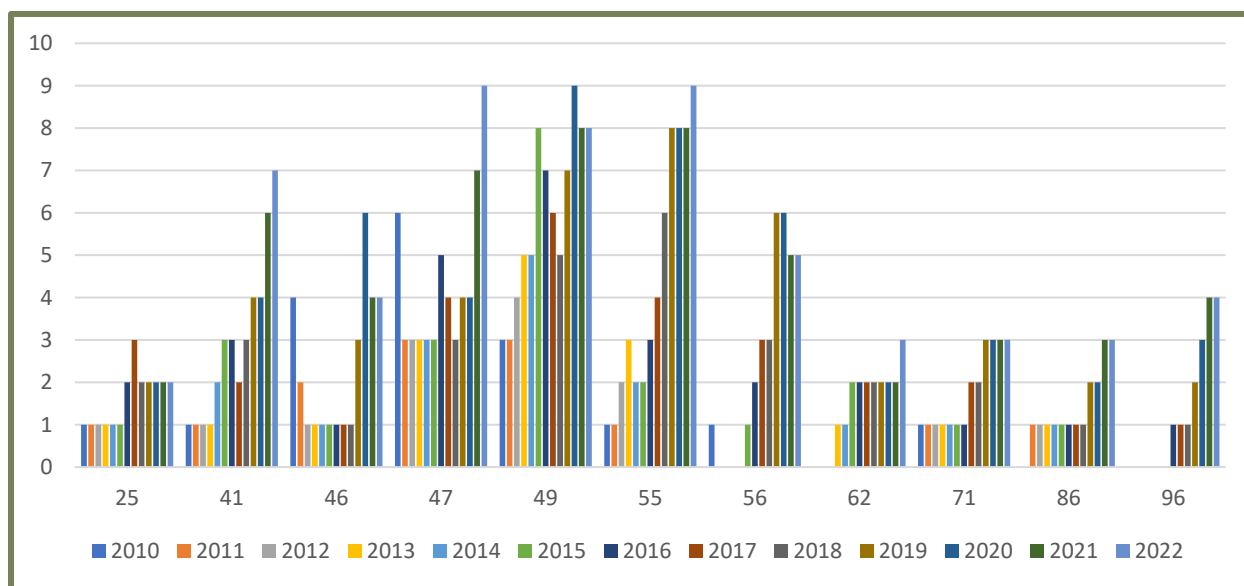
Sectorul **transporturi terestre și transporturi prin conducte** a înregistrat o creștere de la **3 întreprinderi** în anul 2010 la **8 întreprinderi** în 2022. Prezintă o evoluție constantă, indicând o cerere crescută în acest sector.

Sectorul **hoteluri și alte facilități de cazare** a înregistrat o creștere semnificativă de la **1 întreprindere** în 2010 la **9 întreprinderi** în 2022. Este un indicator al valorificării potențialului turistic al localității, având în vedere resursele naturale și salinile din zonă.

Sectorul **activități referitoare la sănătatea umană** a crescut de la **1 întreprindere** în 2011 la **3 întreprinderi** în 2022, o dezvoltare benefică pentru locuitorii din zonă.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 55 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Ocnele Mari, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

25- Industria construcțiilor metalice
41- Construcții de clădiri
46- Comerț cu ridicata
47- Comerț cu amănuntul
49- Transporturi terestre și prin conducte
55- Hoteluri și alte cazări

56- Restaurante și alte servicii de alimentație
62- Activități de servicii- tehnologia informației
71- Activități de arhitectură și inginerie
86- Activități sănătate umană
96- Alte activități de servicii

Păușești

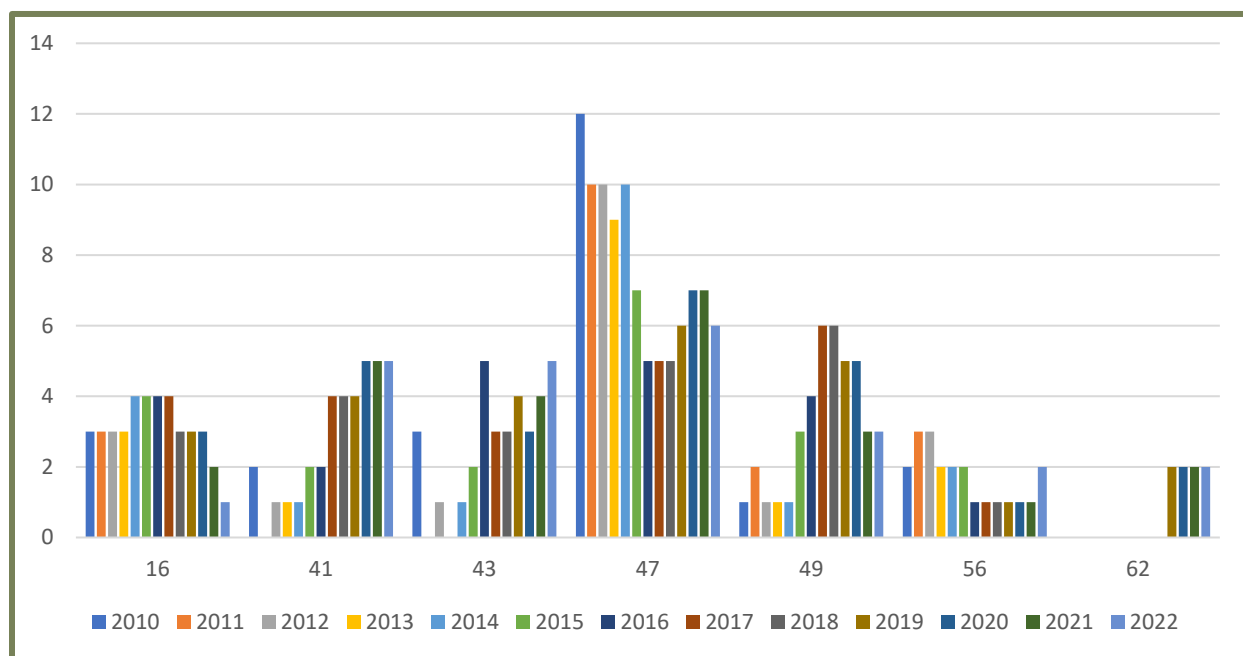
Sectorul **comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor** a înregistrat o scădere în intervalul de analiză de la **12 întreprinderi** în 2010 la **6** în 2022.

Sectorul **construcții de clădiri** prezintă o creștere de la **2** în 2010 la **5 întreprinderi** în 2022. Aceasta sugerează o creștere a activității în domeniul construcțiilor, probabil datorită investițiilor în infrastructură sau construcții rezidențiale.

Cel mai dezvoltat sector al UAT-ului Păușești este comerțul cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor, deși prezintă un trend descendent din 2010 până în 2022, acesta are cel mai mare număr de întreprinderi.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 56 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Păușești, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

16- Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn

41- Construcții din lemn

43- Lucrări speciale de construcții

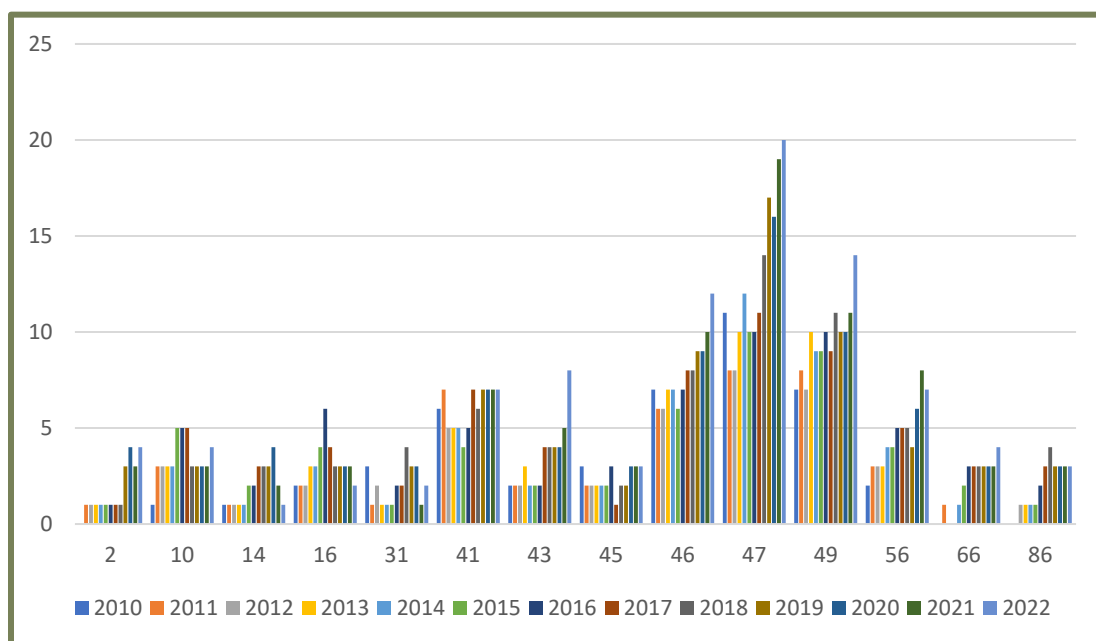
47- Comerț cu amănuntul

49- Transporturi terestre și prin conducte

56- Restaurante și servicii de alimentație

62- Activități de servicii- tehnologia informației

Figură 57 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Păușești Măglași, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

2- Silvicultură și exploatare forestieră
10- Industria alimentară
14- Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
16- Prelucrarea lemnului
31- Fabricarea de mobilă
41- Construcții de clădiri
43- Lucrări speciale de construcții

45- Comerț cu ridicata și amănuntul
46- Comerț cu ridicata
47- Comerț cu amănuntul
49- Transporturi terestre și prin conducte
56- Restaurante și servicii de alimentație
66- Activități auxiliare pentru intermediari financiare
86- Activități sănătate umană

Păușești-Măglași

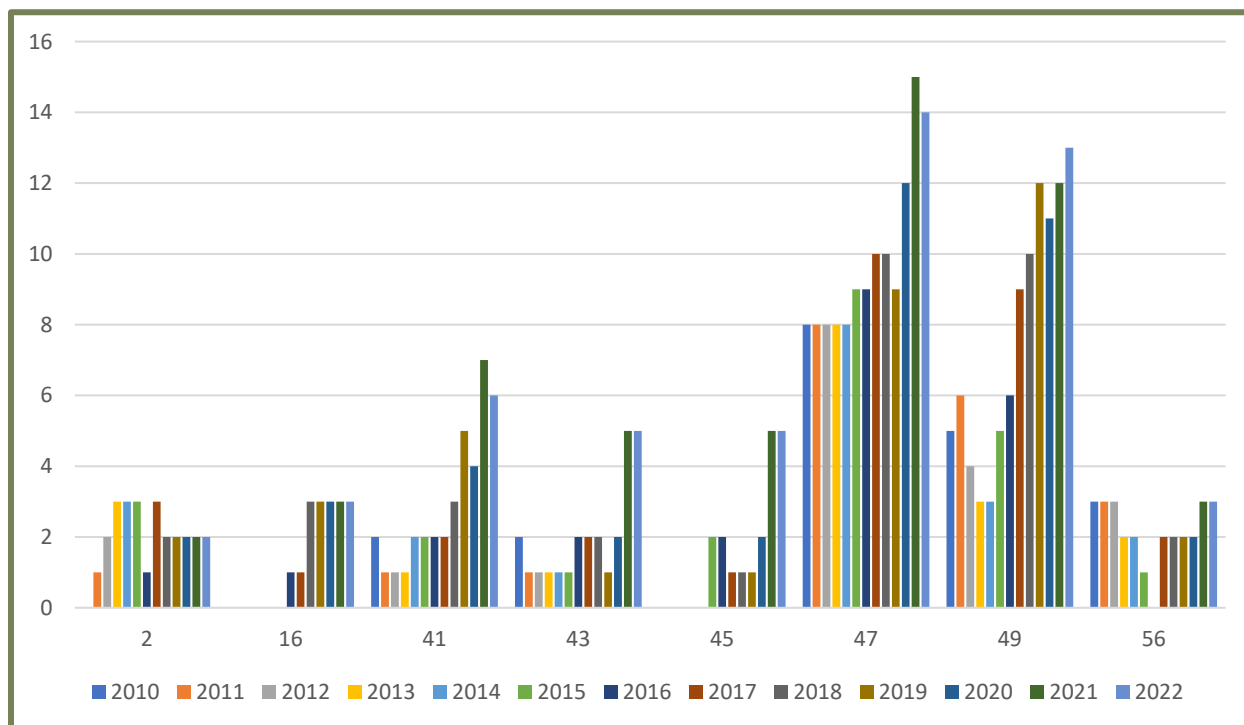
Localitatea **Păușești Măglași** prezintă o diversificare a sectoarelor economice, cu activități distribuite în agricultură, industrie, construcții, comerț, transporturi, și servicii.

Sectorul **silvicultură și exploatare forestieră** a înregistrat o creștere de la 1 întreprindere în anul 2011 la 4 întreprinderi în anul 2022.

Sectorul **comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete** a crescut de la 7 întreprinderi în 2010 la 12 întreprinderi în 2022. De asemenea, li la nivelul sectorului comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor se înregistrează o creștere de la 11 întreprinderi în 2010 la 20 în 2022.

Păușești Măglași prezintă o economie cu sectoare diversificate, cu creșteri notabile în comerț, transporturi și servicii, precum și o evoluție pozitivă în sănătate și alimentație publică.

Figură 58 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Slătioara, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

OLTENIA DE SUB MUNTE

Legendă

2- Silvicultură și exploatare forestieră
16- Prelucrarea lemnului
41- Construcții de clădiri
43- Lucrări speciale de construcții

45- Comerț cu ridicata și amănuntul
47- Comerț cu amănuntul
49- Transporturi terestre și prin conducte
56- Restaurante și servicii de alimentație

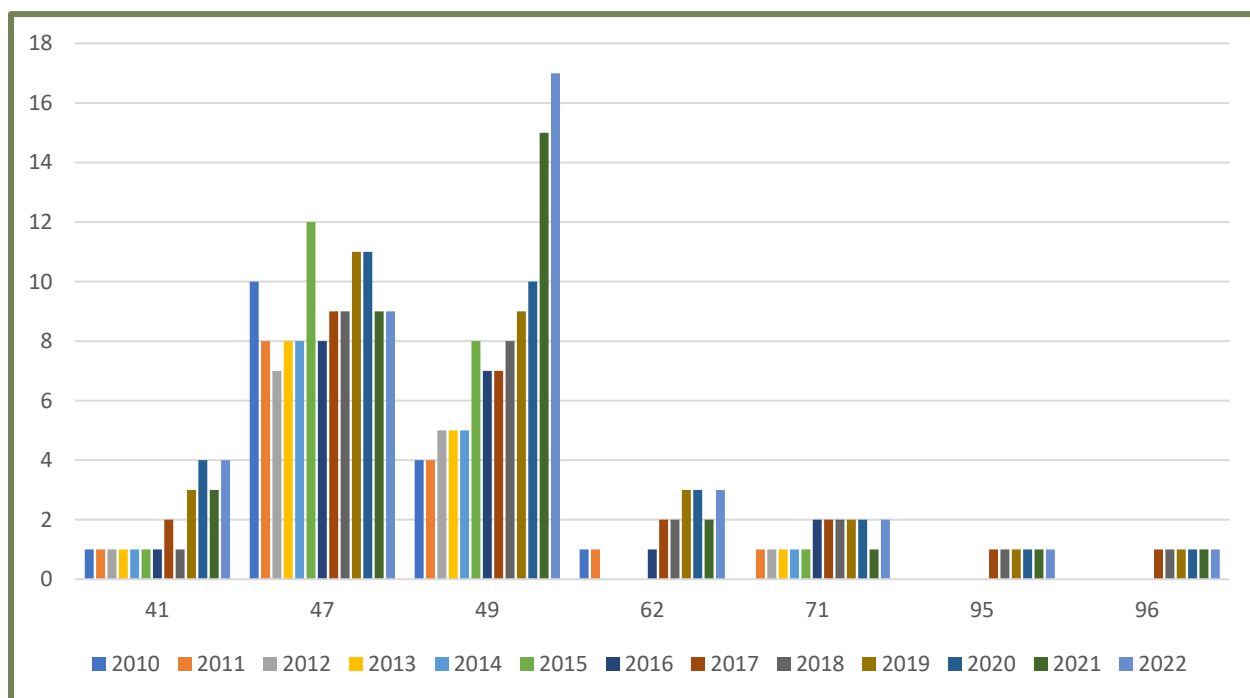
Slătioara

Sectorul **comerțului cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor**, este sectorul principal, având o tendință de creștere constantă din 2010 până în 2022, ceea ce sugerează o cerere stabilă și o dezvoltare continuă a comerțului în localitate. În anul 2010 erau **8 întreprinderi**, iar în anul 2022, numărul a ajuns la **14 întreprinderi**.

Sectorul **transporturi terestre și transporturi prin conducte** a înregistrat creștere în intervalul de analiză, de la **5 întreprinderi** în anul 2010 la **13 întreprinderi** în 2022, ceea ce indica o dezvoltare a infrastructurii sau o cerere crescută pentru acest tip de servicii.

Sectoarele **construcții de clădiri și lucrări speciale de construcții** au înregistrat creșteri în perioada de analiză, de la **2 întreprinderi** în 2010, ambele sectoare, la **6** (primul sector) și **5 întreprinderi** (al doilea sector) în anul 2022.

Figură 59 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Stoenеști, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

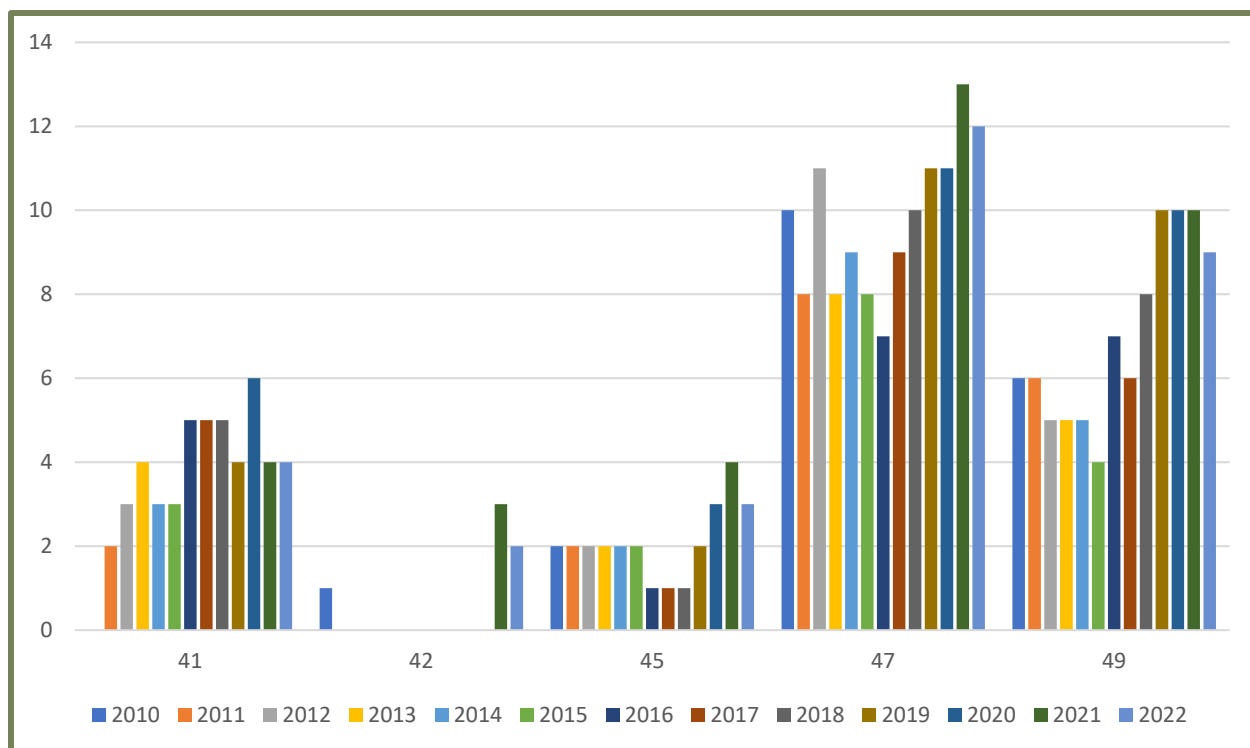
41- Construcții de clădiri
47- Comerț cu amănuntul
49- Transporturi terestre și prin conducte
62- Activități de servicii- tehnologia informației

71- Activități de arhitectură și inginerie
95- Reparații de calculatoare
96- Alte activități de servicii

Stoenești

Sectorul **comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor** este unul dintre cele mai stabile și dominante sectoare menținând un număr semnificativ de întreprinderi în intervalul 7-12 pe perioada analizată. Acest sector a înregistrat o scădere de la **10 întreprinderi** în 2010 la **9 întreprinderi** în 2022. Sectorul **transporturi terestre și transporturi prin conducte** are o creștere semnificativă de la **4 întreprinderi** în 2010 la **17 întreprinderi** în 2022.

Figură 60 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Tomșani, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

41- Construcții de clădiri

42- Lucrări de geniu civil

45- Comerț cu ridicata și amănuntul

47- Comerț cu amănuntul

49- Transporturi terestre și prin conducte

Tomșani

Sectorul **construcții de clădiri** are o creștere de la **2 întreprinderi** în anul 2011 la **4 întreprinderi** în anul 2022, având un vârf de 6 întreprinderi în anul 2020.

Sectorul **comerțul cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor** este cel mai activ sector, având un număr mare de întreprinderi pe întreaga perioadă de analiză. Are o creștere de la **10 întreprinderi** în anul 2010 la **12 întreprinderi** în anul 2022.

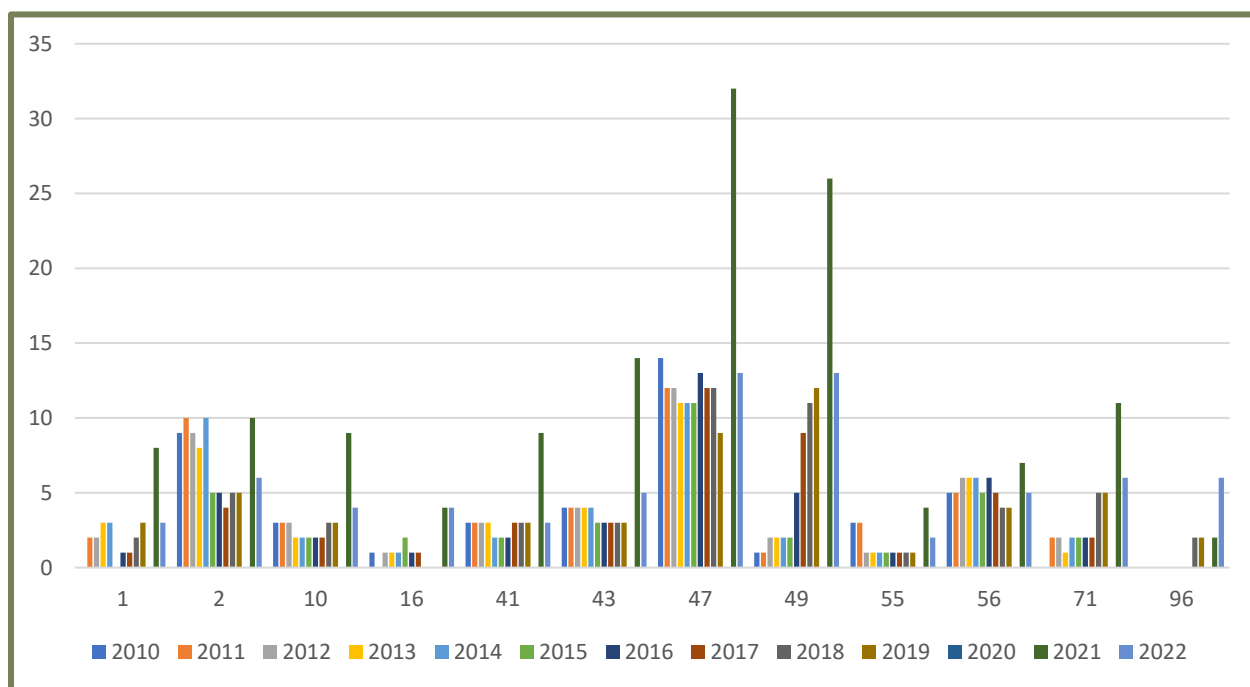
OLTENIA DE SUB MUNTE

Un alt sector dezvoltat este **transporturi terestre și transporturi prin conducte** care înregistrează o creștere de la **6 întreprinderi** în 2010 la **9 întreprinderi** în anul 2022.

Vaideeni

Sectorul **silvicultură și exploatare forestieră** este prezent cu un număr cuprins între 4-10 întreprinderi pe înreg intervalul de analiză, 2010-2022, mai puțin în anul 2020, când nu sunt raportate date. Acesta înregistrează însă o scădere a numărului de întreprinderi, de la **9 întreprinderi** în anul 2010 la **6 întreprinderi** în anul 2022.

Figură 61 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Vaideeni, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

1- Agricultură	47- Comerț cu amănuntul
2- Silvicultură și exploatare forestieră	49- Transporturi terestre și prin conducte
10- Industria alimentară	55- Hoteluri și alte cazări
16- Prelucrarea lemnului	56- Restaurante și servicii de alimentație
41- Construcții de clădiri	71- Activități de arhitectură și inginerie
43- Lucrări speciale de construcții	96- Alte activități de servicii

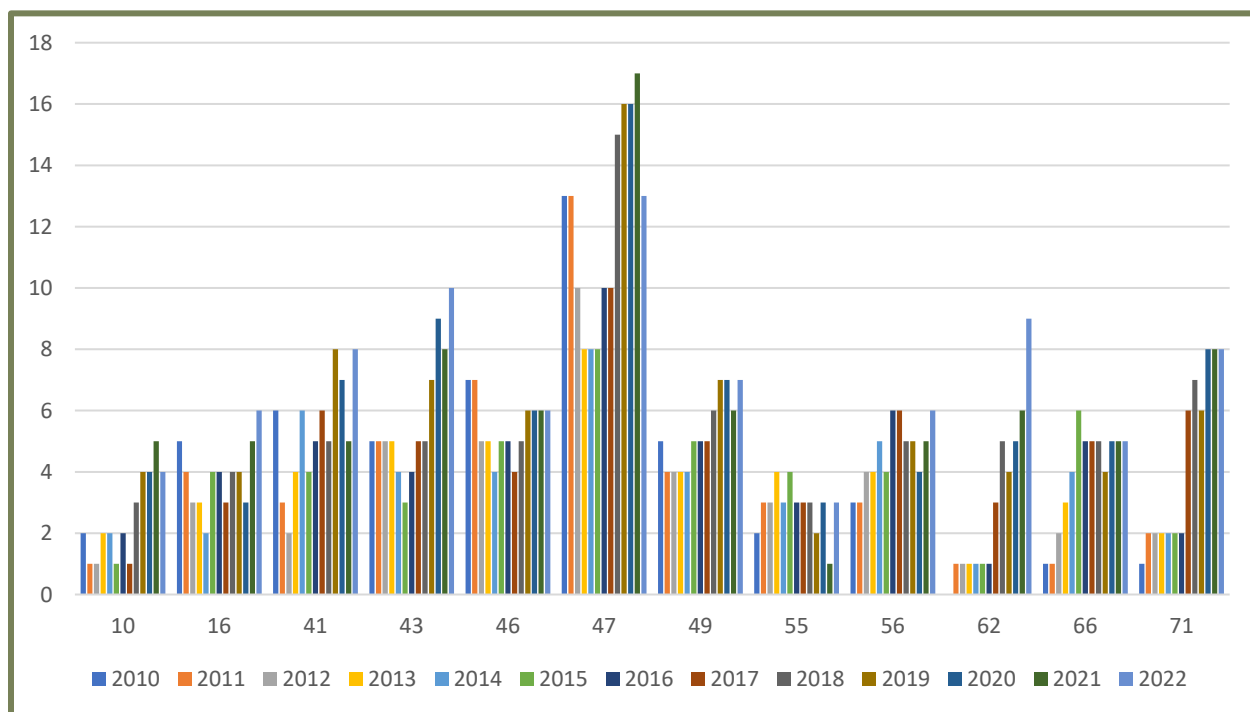
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor, acest sector prezintă o scădere de la 14 întreprinderi în 2010 la 13 întreprinderi în 2022, însă este sectorul cel mai dezvoltat de la nivelul localității.

Sectorul **transporturi terestre și transporturi prin conducte** înregistrează o creștere de la 1 întreprindere în anul 2010 la 13 întreprinderi în anul 2022. Alături de sectorul comerț cu amănuntul, acesta este un sector cheie pentru economia UAT-ului Vaideeni.

Vlădești

Sectoarele **construcții de clădiri și lucrări speciale de construcții** au înregistrat creșterii în intervalul de analiză 2010-2022. **Construcțiile de clădiri** de la **6 întreprinderi** în 2010, a ajuns la **8 întreprinderi** în 2022. Sectorul **lucrări speciale de construcții** de la **5 întreprinderi** în 2010, a ajuns la 10 întreprinderi în anul 2022.

Figură 62 Dinamica numărului întreprinderilor active pe sectoare, în UAT Vlădești, între anii 2010-2022

Sursă: eDemos

Legendă

10- Industria alimentară

16- Prelucrarea lemnului

41- Construcții de clădiri

43- Lucrări speciale de construcții

46- Comerț cu ridicata

47- Comerț cu amănuntul

49- Transporturi terestre și prin conducte

55- Hoteluri și alte cazări

56- Restaurante și servicii de alimentație

62- Activități de servicii- tehnologia informației

66- Activități auxiliare pentru intermediari financiare

71- Activități de arhitectură și inginerie

Sectorul **comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor**, reprezintă o componentă importantă a economiei locale, menținând un număr constant de întreprinderi în intervalul de analiză. Numărul de întreprinderi înregistrate în anul 2010, **13**, a rămas neschimbat și în anul 2022. Vârful a fost atins în anul 2021, când numărul de întreprinderi a crescut la 17.

Sectorul **transporturi terestre și transporturi prin conducte** a înregistrat o creștere în perioada de analiză, de la **5 întreprinderi** în 2010 la **7 întreprinderi** în 2022.

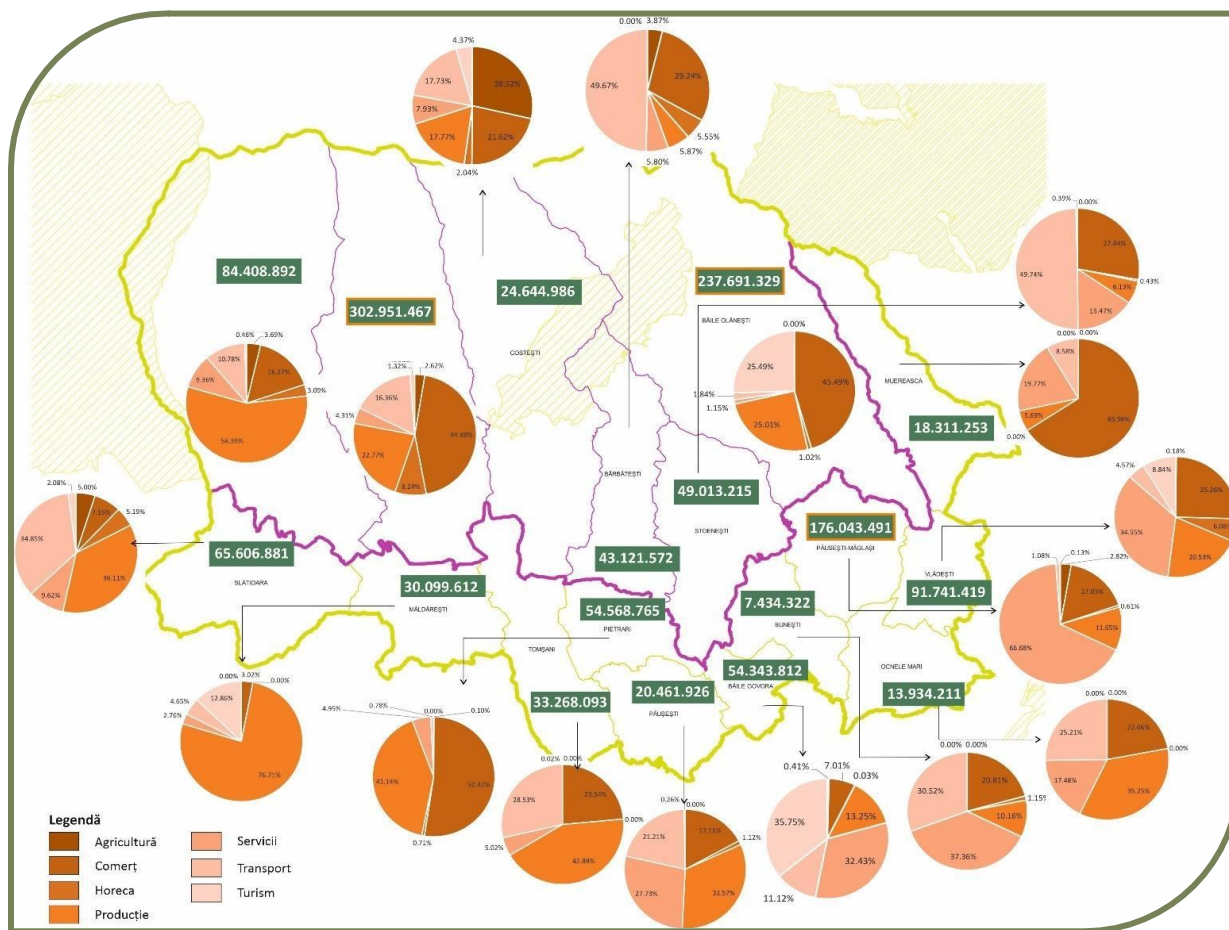
Vlădești prezintă o economie locală în expansiune, cu o tendință clară de diversificare și adaptare la cerințele economice moderne.

Distribuția cifrei de afaceri din întreprinderile active după sectorul economic

Distribuția cifrei de afaceri a întreprinderilor active pe sectoare economice este un indicator important pentru a înțelege structura și performanța economică a unei regiuni. Acesta arată cât de mult contribuie fiecare sector (agricultură, industrie, construcții, servicii etc.) la economia locală. Totalul cifrei de afaceri la nivelul zonei de studiu este de 1,308,644,046 RON (aproximativ 265,37 MEUR). Dintre localitățile studiate, UAT-urile cu cea mai mare contribuție la cifra de afaceri din regiune sunt **Horezu** (302.951.467 RON - 60.88 MEUR), **Băile Olănești** (237.691.329 RON - 47.76 MEUR) și **Păușești-Măglași** (176.043.491 RON - 35.38 MEUR). Acest lucru poate reflecta dezvoltarea infrastructurii turistice și economice din aceste zone.

Localitățile Bunești, Ocnele Mari, au cifre de afaceri mai reduse, indicând o economie locală concentrată pe activități de mică anvergură.

Figură 63 Distribuția cifrei de afaceri (în RON) a întreprinderilor active pe sectoare economice - an 2022

Sursă: Prelucrare QGIS

OLTENIA DE SUB MUNTE

Tabel 9 Distribuția cifrei de afaceri din întreprinderile active după sectorul economic în 2018-2022, zonă studiu

NR.CRT	LOCALITĂȚI	SECTOR ECONOMIC	CIFRA DE AFACERI	
			2018	2022
1.	HOREZU	AGRICULTURĂ	5037791	7924840
		COMERȚ	64139132	134446057
		HORECA	11818425	24959086
		PRODUCȚIE	53727754	68981202
		SERVICII	6727587	13057016
		TRANSPORT	34411263	49570703
		TURISM	4695305	4012563
2.	BĂRBĂTEȘTI	AGRICULTURĂ	2799915	1669202
		COMERȚ	5279592	12609692
		HORECA	690717	2395241
		PRODUCȚIE	1975251	2530017
		SERVICII	1859797	2500997
		TRANSPORT	8052795	21416423
		TURISM	-	-
3.	BĂILE OLĂNEȘTI	AGRICULTURĂ	0	0
		COMERȚ	54809029	108114625
		HORECA	1305040	2434094
		PRODUCȚIE	38105037	59456971
		SERVICII	2911671	2733111
		TRANSPORT	1030747	4384653
		TURISM	52036688	60567875
4.	COSTEȘTI	AGRICULTURĂ	1346601	7029234
		COMERȚ	4220550	5328755
		HORECA	460990	503319
		PRODUCȚIE	2315561	4379435
		SERVICII	788765	1955426
		TRANSPORT	2706884	4370752
		TURISM	316228	1078065
5.	STOENEȘTI	AGRICULTURĂ	250	250
		COMERȚ	3587790	13644349
		HORECA	94849	212372
		PRODUCȚIE	1455679	3002186
		SERVICII	2959974	7581067
		TRANSPORT	10138643	24380861
		TURISM	87538	192130
6.	VAIDEENI	AGRICULTURĂ	1510939	3111418
		COMERȚ	7814809	13736854
		HORECA	1524419	2609883
		PRODUCȚIE	13599011	47561229
		SERVICII	1409180	7897917
		TRANSPORT	1289259	9103197
		TURISM	136730	388394
7.	BĂILE GOVORA	AGRICULTURĂ	90360	225565
		COMERȚ	4155010	3809734
		HORECA	5435	16908

OLTENIA DE SUB MUNTE

		PRODUCȚIE	4275894	7199784
		SERVICII	3515739	17621390
		TRANSPORT	3243612	6042180
		TURISM	14044840	19428251
8.	OCNELE MARI	AGRICULTURĂ	0	0
		COMERȚ	870671	3073627
		HORECA	0	0
		PRODUCȚIE	2820122	4911772
		SERVICII	746472	2435444
		TRANSPORT	1139911	3513368
		TURISM	0	0
9.	BUNEȘTI	AGRICULTURĂ	-	-
		COMERȚ	940523	1546717
		HORECA	99770	85412
		PRODUCȚIE	347520	755082
		SERVICII	677957	2777928
		TRANSPORT	1188052	2269183
		TURISM	-	-
10.	MĂLDĂREȘTI	AGRICULTURĂ	-	-
		COMERȚ	711506	907751
		HORECA	-	-
		PRODUCȚIE	7674702	23091456
		SERVICII	761629	831055
		TRANSPORT	903981	1399444
		TURISM	2309013	3869906
11.	MUEREASCA	AGRICULTURĂ	-	-
		COMERȚ	8305837	12077526
		HORECA	-	-
		PRODUCȚIE	3645514	1041471
		SERVICII	2471129	3620738
		TRANSPORT	1291455	1571518
		TURISM	-	-
12.	PĂUSEȘTI	AGRICULTURĂ	78560	0
		COMERȚ	3014366	3500432
		HORECA	329577	228319
		PRODUCȚIE	156157	6663960
		SERVICII	1964475	5673433
		TRANSPORT	1312517	4340521
		TURISM	58608	55261
13.	PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	AGRICULTURĂ	2895951	4965518
		COMERȚ	21897256	29977826
		HORECA	1200555	1065518
		PRODUCȚIE	8633408	20503383
		SERVICII	96885282	117388029
		TRANSPORT	756813	1892670
		TURISM	10325	250547
14.	PIETRARI	AGRICULTURĂ	40476	55432
		COMERȚ	17888776	28549480
		HORECA	83560	386185
		PRODUCȚIE	15050144	22449755

OLTENIA DE SUB MUNTE

		SERVICII	1640392	2699602
		TRANSPORT	62450	428311
		TURISM	-	-
15.	SLĂTIOARA	AGRICULTURĂ	967647	3278544
		COMERȚ	766055	4692304
		HORECA	1204828	3406333
		PRODUCȚIE	8227817	23690338
		SERVICII	1787446	6311960
		TRANSPORT	11130175	22865414
		TURISM	1339566	1361988
16.	TOMȘANI	AGRICULTURĂ	123950	0
		COMERȚ	4336935	7831657
		HORECA	-	-
		PRODUCȚIE	10756428	14267947
		SERVICII	396958	1668545
		TRANSPORT	7718667	9494689
		TURISM	0	5255
17.	VLĂDEȘTI	AGRICULTURĂ	24175	164826
		COMERȚ	15435660	23169399
		HORECA	3636991	5577208
		PRODUCȚIE	12332556	18834012
		SERVICII	13357988	31699011
		TRANSPORT	3774907	4190295
		TURISM	2478311	8106668

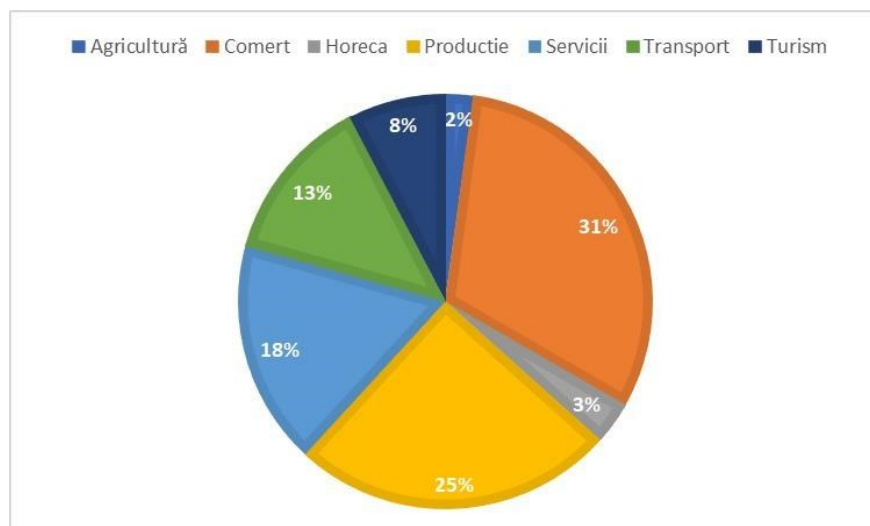
Sursă: Institutul Național de Statistică

Se observă o diversitate mare între UAT-uri în funcție de sectoarele economice predominante, reprezentată prin diagramele circulare. Localitatea **Horezu** contribuie semnificativ, având cifra de afaceri cea mai mare din regiune. Sectoarele economice principale sunt **comerțul (44.38%)**, **producția (22.77%)** și **transport (16.36%)**. **Bunești** are o cifră de afaceri mai redusă (7.434.322 RON), sugerând o economie locală limitată, posibil axată pe agricultură și servicii minime.

Zonele turistice (ex. Băile Olănești, Horezu, Băile Govora) au cifre de afaceri mari datorită contribuției turismului, producției artisanale și serviciilor conexe. **Zonele rurale** (ex. Vaideeni, Bunești) au economii mai mici, fiind dominate de agricultură. **Localitățile periurbane** (ex. Vlădești) arată un echilibru între producție și alte sectoare economice.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 64 Distribuția cifrei totale de afaceri (în %) a întreprinderilor active pe sectoare economice la nivelul zonei de studiu - an 2022

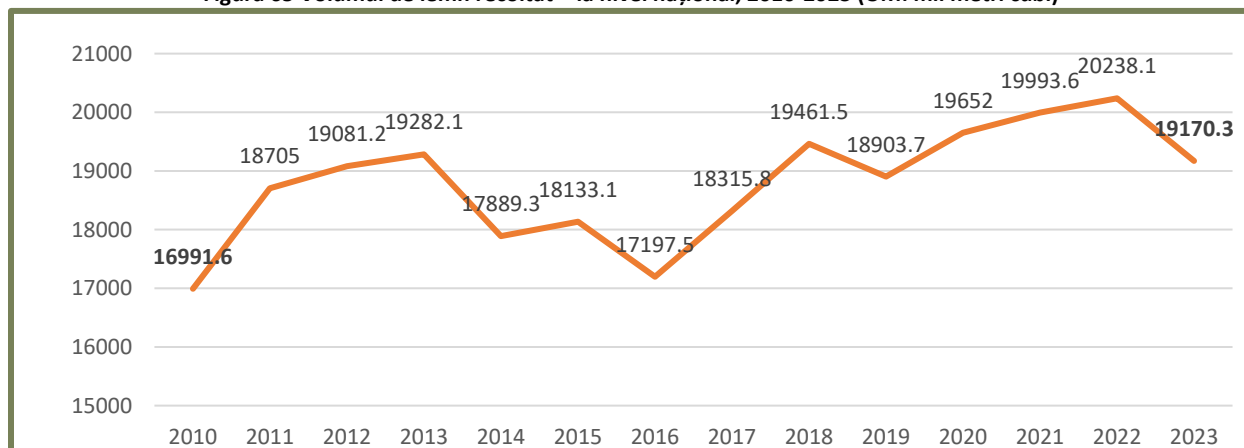
Sursă: eDemos

Structura economică este marcată de o **predominanță a comerțului și producției**, ceea ce arată un profil economic orientat spre activități tranzacționale și industriale. Sectorul serviciilor și al transportului are o contribuție solidă, în timp ce turismul și Horeca par a fi **subdezvoltate** sau **neexploatate strategic** în zona analizată.

Volumul de lemn recoltat anual

Volumul de lemn recoltat reprezintă volumul brut de masă lemnoasă pe picior din partizile aferente anului de producție pentru care se întocmește cercetarea statistică, recoltat până la data de 31 decembrie a anului respectiv. Nu constituie masă lemnoasă recoltată, masă lemnoasă ramasă pe picior.⁷

Figură 65 Volumul de lemn recoltat – la nivel național, 2010-2023 (UM: mii metri cubi)

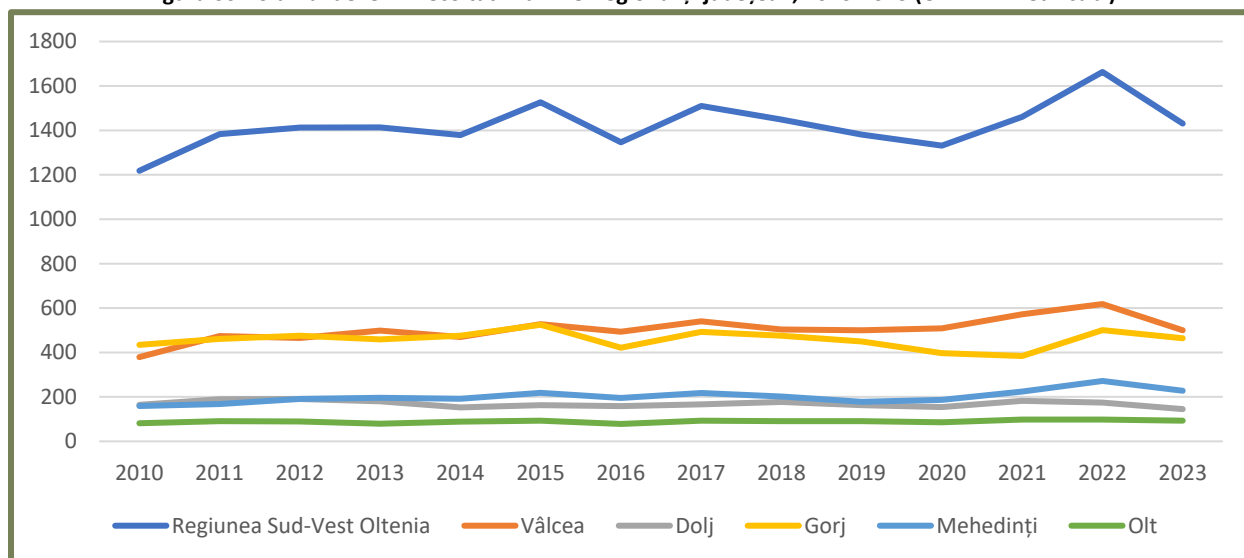

Sursă: Institutul Național de Statistică

⁷ Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 66 Volumul de lemn recoltat – la nivel regional și județean, 2010-2023 (UM: mii metri cubi)

Sursă: Insititutul Național de Statistică

La nivel național se înregistrează o creștere a volumului de lemn recoltat în perioada de analiză, de la 16.991,6 mii metri cubi în anul 2010 la 19.170,3 mii metri cubi. Maxima atinsă în această perioadă de analiză, 2010-2023, a fost de 20.238,1 mii metri cubi în anul 2022.

Volumul total recoltat în regiune a fluctuat semnificativ, având un vârf în anul 2022, 1663 mii metri cubi, și o scădere în anul 2023, 1430,5 mii metri cubi. Totuși este într-o creștere față de anul 2010, cand volumul total recoltat era de 1218,2 mii metri cubi.

Județul Vâlcea a avut cel mai mare volum de lemn recoltat în perioada de analiză, ajungând la un maxim de 618 mii metri cubi în anul 2022. Însă în anul 2023, se înregistrează o scădere considerabilă, ajungându-se la 500,3 mii metri cubi.

Județul Gorj urmărește un trend ascendent, având cantități mari de lemn recoltat, de la 434,7 mii metri cubi în anul 2010 la 464,2 mii metri cubi în anul 2023.

Județul Olt are cele mai mici cantități de lemn recoltat, înregistrând valori relativ constante, fără variații semnificative.

Tabel 10 Top 10 firme din zona de studiu

Nr	Localitate OdsM	Firma	Cifra de afaceri 2022
1	Costesti	ELVINIC WOOD SRL	5,485,936
2	Pausesti Maglasi	FAGOFORST SRL Total	3,819,005
3	Horezu	LA ILIUTA SRL	3,510,310
4	Horezu	VIOEVI SRL	2,474,062
5	Slatioara	FERMA DE CURCANI SLATIOARA SRL	1,988,318

OLTENIA DE SUB MUNTE

6	Barbatesti	CARLEX SPEDITION SRL	1,669,202
7	Vaideeni	DAVIAND FOREST SRL	1,497,030
8	Slatioara	MIHUTA FOREST SRL	1,290,226
9	Horezu	R.N.P. ROMSILVA ADMINISTRATIA PARCULUI NATIONAL BUILA VANTURARITA RA	1,084,473
10	Pausesti Maglasi	TOMESCU FOREST SRL	1,054,871

Sursa: listafirme.ro

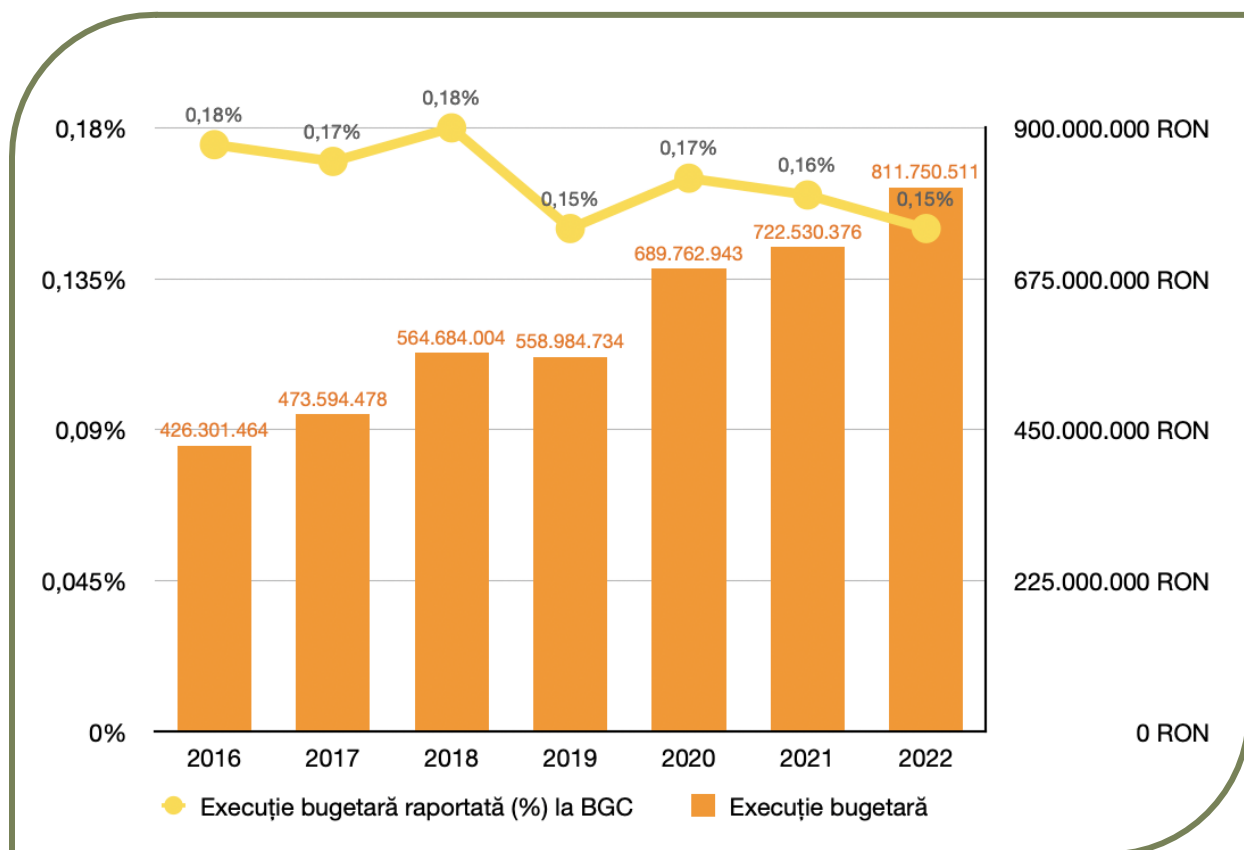
Firme precum **ELVINIC WOOD SRL** din Costești și **FAGOFOREST SRL** din Păușești-Măglași au fost motoarele principale de creștere economică în aceste localități, ceea ce sugerează o dezvoltare industrială exploatărilor forestiere în zonele respective. Firmele mari din domeniul silvic au un rol important în economia locală: Deși contribuțiile firmelor individuale la cifra de afaceri la nivel județean au fost relativ reduse, întreprinderile mari din Costești, Păușești-Măglași și Horezu demonstrează că dezvoltarea silviculturii este susținută de câteva companii de amploare, care contribuie semnificativ la creșterea economică și la crearea de locuri de muncă în aceste zone în special în domeniul silviculturii și al exploatării forestiere.

Acesta lucru este în special vizibil în Costești unde atât numărul întreprinderilor active în prelucrarea lemnului cât și cel al întreprinderilor în silvicultură și exploatare forestieră a fost în scădere în ultimii ani. În Horezu, numărul de întreprinderi active în prelucrarea lemnului a cunoscut o scădere slabă de-a lungul anilor, în timp ce numărul întreprinderilor active în silvicultură și exploatare forestieră a cunoscut o creștere slabă. Excepție face Păușești-Măglași unde s-a observat o creștere a numărului de întreprinderi în silvicultură și exploatare forestieră.

3.3 Structura și dinamica investițiilor publice și private la nivel teritorial

Investițiile publice

Figură 67 Evoluția cheltuielilor bugetare ale județului Vâlcea și ponderea acestora în bugetul general consolidat (2016–2022)

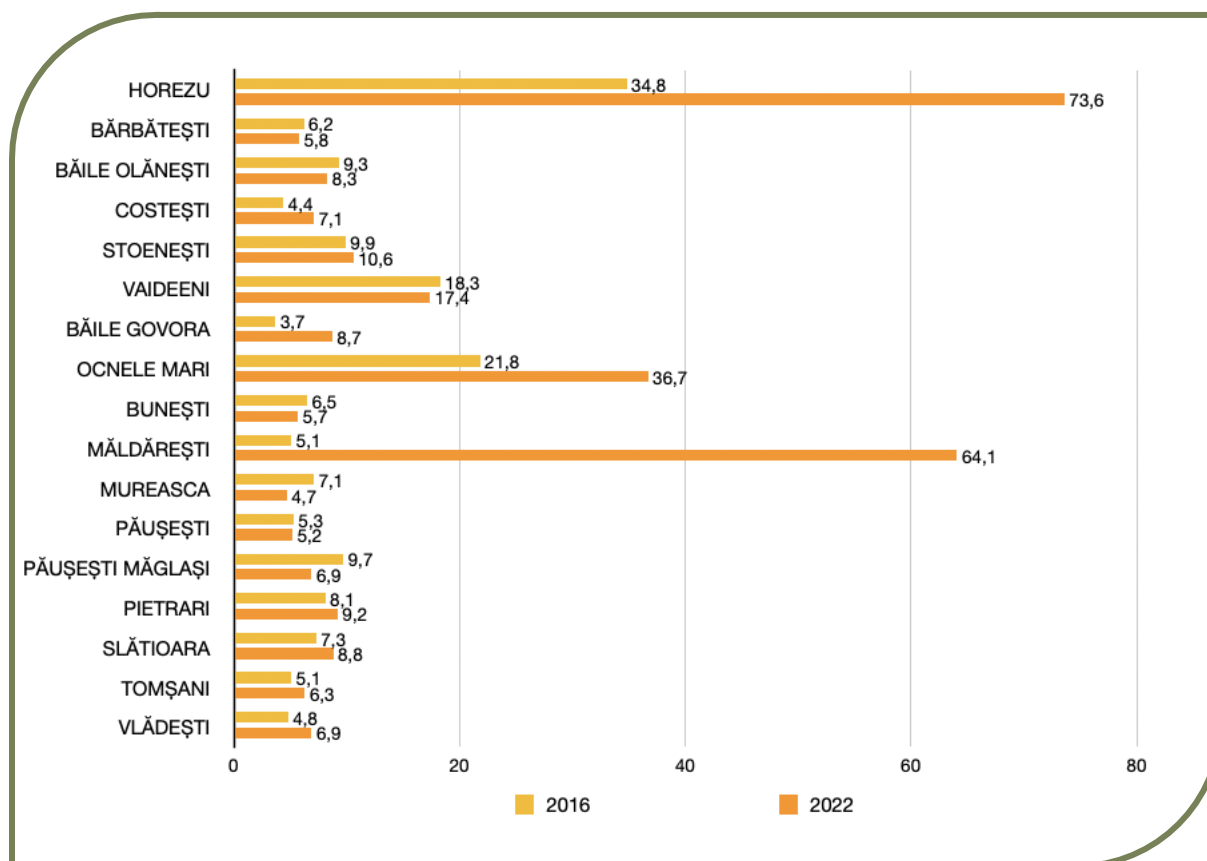
Sursă: Funky Citizens

În perioada 2016–2022, execuția bugetară a județului Vâlcea a înregistrat o **creștere constantă**, de la aproximativ **426,3 milioane lei** în 2016 la **811,7 milioane lei** în 2022. Aceste sume reprezintă, în medie, **0,15% din totalul cheltuielilor raportate anual în bugetul general consolidat**, ceea ce indică o pondere relativ stabilă și redusă în contextul bugetului național.

Raportat la populația rezidentă, cheltuielile publice gestionate la nivelul județean în Vâlcea, au variat între **1.247 lei și 2.018 lei per cap de locuitor** în perioada 2016–2020, iar între **2.018 lei și 2.604 lei pe cap de locuitor** în intervalul 2020–2022. Această evoluție reflectă o **creștere semnificativă a valorii absolute a cheltuielilor**, dar și o **dinamică mai lentă comparativ cu expansiunea bugetului național**, menținând astfel contribuția județului la un nivel modest în cadrul finanțelor publice generale.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 68 Cheltuieli publice în zona de studiu (milioane lei), în 2016-2022, zonă studiu

Sursă: Kogayon

Între anii **2016 și 2022**, cheltuielile publice din zona de studiu au cunoscut o **creștere semnificativă**, deși ritmul acesteia diferă între localități. Cele mai mari creșteri se observă în **Horezu** (de la 34,8 la 73,6 milioane lei), **Măldărești** (de la 5,1 la 64,1 milioane lei) și **Ocnele Mari** (de la 21,8 la 36,7 milioane lei), ceea ce indică o intensificare a investițiilor locale și a proiectelor finanțate din fonduri publice.

În schimb, unele localități precum **Bărbătești**, **Mureasca** sau **Păușești** au înregistrat o ușoară scădere sau stagnare a cheltuielilor, semn al unei capacități bugetare limitate. Per ansamblu, se remarcă o **tendință generală de creștere a volumului cheltuielilor publice**, susținută în principal de centrele urbane și de comunele cu proiecte de dezvoltare activă.

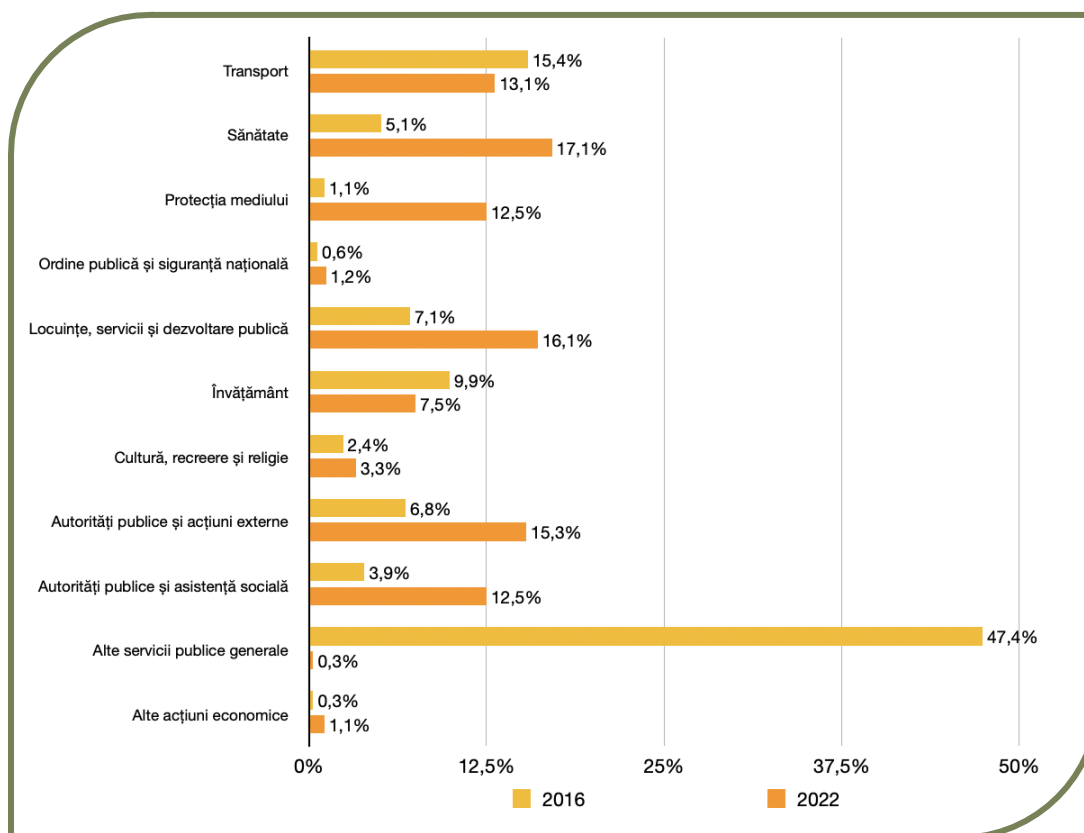
Între anii 2016 și 2022 se observă o schimbare semnificativă în structura cheltuielilor publice la nivelul localităților din Oltenia de sub Munte. Domenii precum **sănătatea**, **locuințele și serviciile publice**, dar și **administrația publică** au cunoscut creșteri majore, reflectând o reorientare a priorităților către infrastructura socială și calitatea vieții.

Cheltuielile pentru **sănătate** au crescut de peste trei ori, ajungând la **17,1% din total** în 2022, iar cele pentru **locuințe, servicii și dezvoltare publică și autorități publice** s-au apropiat fiecare de **16%**. Această evoluție sugerează o intensificare a investițiilor în modernizarea localităților și în îmbunătățirea serviciilor publice.

OLTENIA DE SUB MUNTE

În schimb, domenii precum **învățământul** și **transporturile** au înregistrat scăderi procentuale, de la **9,9%** la **7,5%** și respectiv de la **15,4%** la **13,1%**, deși rămân importante în structura bugetară.

Figură 69 Distribuția cheltuielilor publice în zona de studiu, în 2016-2022, zonă studiu

Sursă: Kogayon

Un aspect notabil este creșterea considerabilă a ponderii cheltuielilor pentru **protecția mediului**, care a urcat de la **1,1%** la **12,5%**, indicând o atenție tot mai mare pentru sustenabilitate și gestionarea resurselor naturale.

În același timp, **cheltuielile pentru alte servicii publice generale** au scăzut semnificativ (de la **47,4%** la **doar 0,3%**), ceea ce sugerează o redistribuire a bugetelor către domenii mai specifice și cu impact direct asupra populației.

Tabel 11 Distribuția cheltuielilor publice în zona de studiu în 2016-2022, zonă studiu

NR.CRT	LOCALITĂȚI	DOMENII	CHELTUIELI PUBLICE (RON)	
			2016	2022
1.	HOREZU	Transport	2,921,916	2,242,580
2.		Sănătate	14,668,704	45,533,212
3.		Protecția mediului	390,475	933,743
4.		Ordine publică și siguranță națională	390,214	941,608
5.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	401,318	2,674,896
6.		Învățământ	8,475,421	7,337,256

OLTENIA DE SUB MUNTE

7.		Cultură, recreere și religie	949,809	3,155,246
8.		Autorități publice și acțiuni externe	4,226,354	5,844,520
9.		Asigurări și asistență socială	1,510,078	3,645,464
10.		Alte servicii publice generale	255,801	349,344
11.		Alte acțiuni economice	765,484	700,000
		TOTAL	34,955,574	73,357,869
12.	BĂRBĂTEȘTI	Transport	2,011,837	3,105,119
13.		Sănătate	93,528	443,938
14.		Protecția mediului	26,100	180,646
15.		Ordine publică și siguranță națională	44,676	53,868
16.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1,063,888	1,032,820
17.		Învățământ	1,281,429	699,064
18.		Cultură, recreere și religie	412,983	175,214
19.		Autorități publice și acțiuni externe	604,889	1,241,118
20.		Asigurări și asistență socială	668,331	1,763,280
21.		Alte servicii publice generale	17,647	-
22.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	6,225,308	8,695,067
23.	BĂILE OLĂNEȘTI	Transport	1,416,622	3,288,503
24.		Sănătate	-	69,835
25.		Protecția mediului	-	-
26.		Ordine publică și siguranță națională	231,847	378,037
27.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1,474,540	3,288,503
28.		Învățământ	1,344,512	370,638
29.		Cultură, recreere și religie	136,944	176,650
30.		Autorități publice și acțiuni externe	123,718	279,607
31.		Asigurări și asistență socială	25,800	120,838
32.		Alte servicii publice generale	14,181	187,700
33.		Alte acțiuni economice	-	49,135
		TOTAL	4,768,164	8,209,446
34.	COSTEȘTI	Transport	864,780	819,735
35.		Sănătate	28,140	60,796
36.		Protecția mediului	77,487	14,224
37.		Ordine publică și siguranță națională	29,234	12,852
38.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	572,989	1,141,993
39.		Învățământ	975,212	357,429
40.		Cultură, recreere și religie	316,486	701,463
41.		Autorități publice și acțiuni externe	904,713	2,206,180
42.		Asigurări și asistență socială	638,507	1,696,469
43.		Alte servicii publice generale	19,706	3,856
44.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	4,427,254	7,014,997
45.	STOENEȘTI	Transport	4,619,853	1,788,461
46.		Sănătate	22,004	151,134
47.		Protecția mediului	1,020,767	165,634
48.		Ordine publică și siguranță națională	-	-
49.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	423,386	1,852,030
50.		Învățământ	1,196,118	2,018,597
51.		Cultură, recreere și religie	885,222	413,808
52.		Autorități publice și acțiuni externe	967,310	2,304,584

OLTENIA DE SUB MUNTE

53.		Asigurări și asistență socială	759,020	1,936,492
54.		Alte servicii publice generale	4,005	7,494
55.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	9,897,685	10,638,234
56.	VAIDEENI	Transport	5,016,070	5,338,014
57.		Sănătate	27,492	454,334
58.		Protecția mediului	207,920	193,646
59.		Ordine publică și siguranță națională	337,752	121,032
60.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	5,804,483	394,828
61.		Învățământ	1,830,323	1,105,548
62.		Cultură, recreere și religie	424,932	480,341
63.		Autorități publice și acțiuni externe	2,355,972	2,278,421
64.		Asigurări și asistență socială	1,347,657	3,876,665
65.		Alte servicii publice generale	5,698	4,977
66.		Alte acțiuni economice	114,515	2,761,852
		TOTAL	17,472,814	17,009,658
67.	BĂILE GOVORA	Transport	132,758	1,404,747
68.		Sănătate	7,021	98,321
69.		Protecția mediului	3,924	131,503
70.		Ordine publică și siguranță națională	-	78,037
71.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1,218,838	242,689
72.		Învățământ	691,727	179,580
73.		Cultură, recreere și religie	1,000	114,760
74.		Autorități publice și acțiuni externe	528,572	1,437,643
75.		Asigurări și asistență socială	418,310	1,216,142
76.		Alte servicii publice generale	10,020	25,603
77.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	3,012,170	4,929,025
78.	OCNELE MARI	Transport	5,509,741	6,178,734
79.		Sănătate	28,619	148,626
80.		Protecția mediului	455,358	1,511,404
81.		Ordine publică și siguranță națională	398,008	674,164
82.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2,402,066	10,077,971
83.		Învățământ	5,070,828	1,814,119
84.		Cultură, recreere și religie	1,631,125	2,500,541
85.		Autorități publice și acțiuni externe	3,837,303	7,916,786
86.		Asigurări și asistență socială	2,161,799	4,908,609
87.		Alte servicii publice generale	231,606	526,727
88.		Alte acțiuni economice	51,484	285,160
		TOTAL	21,777,937	36,542,841
89.	BUNEȘTI	Transport	3,924,547	163,798
90.		Sănătate	846	100,240
91.		Protecția mediului	15,000	60,781
92.		Ordine publică și siguranță națională	23,111	67,275
93.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	84,627	1,319,946
94.		Învățământ	820,170	699,042
95.		Cultură, recreere și religie	427,612	138,737
96.		Autorități publice și acțiuni externe	850,649	1,505,832
97.		Asigurări și asistență socială	425,286	737,013
98.		Alte servicii publice generale	14,026,558	-

OLTENIA DE SUB MUNTE

99.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	20,598,406	4,592,664
100.	MĂLDĂREȘTI	Transport	2,052,645	5,800,553
101.		Sănătate	28,024	65,368
102.		Protecția mediului	-	31,793,678
103.		Ordine publică și siguranță națională	-	49,476
104.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	36,361	20,763,305
105.		Învățământ	574,918	254,744
106.		Cultură, recreere și religie	973,264	220,617
107.		Autorități publice și acțiuni externe	732,196	3,735,980
108.		Asigurări și asistență socială	589,226	1,345,722
109.		Alte servicii publice generale	15,397	-
110.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	5,002,031	64,029,443
111.	MUREASCA	Transport	670,802	154,397
112.		Sănătate	-	-
113.		Protecția mediului	-	3,500
114.		Ordine publică și siguranță națională	1,359	119,083
115.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	4,146,106	150,097
116.		Învățământ	936,699	528,042
117.		Cultură, recreere și religie	79,721	43,965
118.		Autorități publice și acțiuni externe	599,940	1,696,831
119.		Asigurări și asistență socială	730,723	1,989,900
120.		Alte servicii publice generale	13,906	-
121.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	7,179,256	4,685,815
122.	PĂUȘEȘTI	Transport	2,284,487	555,367
123.		Sănătate	34,226	63,387
124.		Protecția mediului	80,174	165,281
125.		Ordine publică și siguranță națională	35,904	49,115
126.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	474,421	193,631
127.		Învățământ	956,543	611,071
128.		Cultură, recreere și religie	73,895	275,747
129.		Autorități publice și acțiuni externe	626,339	1,724,027
130.		Asigurări și asistență socială	790,585	1,591,893
131.		Alte servicii publice generale	14,551	-
132.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	5,370,125	5,229,519
133.	PĂUȘEȘTI MĂGLAȘI	Transport	4,181,237	1,038,536
134.		Sănătate	106,613	53,136
135.		Protecția mediului	-	-
136.		Ordine publică și siguranță națională	42,726	12,352
137.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1,480,171	195,764
138.		Învățământ	1,340,361	723,580
139.		Cultură, recreere și religie	171,878	222,323
140.		Autorități publice și acțiuni externe	1,646,317	2,474,711
141.		Asigurări și asistență socială	779,195	2,215,214
142.		Alte servicii publice generale	14,983	-
143.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	9,763,481	6,935,616

OLTENIA DE SUB MUNTE

144.	PIETRARI	Transport	5,422,502	1,613,940
145.		Sănătate	33,072	217,946
146.		Protecția mediului	-	106,531
147.		Ordine publică și siguranță națională	47,287	46,461
148.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	171,095	378,582
149.		Învățământ	1,181,940	3,691,303
150.		Cultură, recreere și religie	85,559	275,051
151.		Autorități publice și acțiuni externe	605,146	1,296,553
152.		Asigurări și asistență socială	577,790	1,584,439
153.		Alte servicii publice generale	7,908	-
154.		Alte acțiuni economice	14,056	45,652
		TOTAL	8,146,355	9,256,458
155.	SLĂTIOARA	Transport	2,732,092	561,089
156.		Sănătate	29,280	504,391
157.		Protecția mediului	543,261	207,738
158.		Ordine publică și siguranță națională	36,340	9,405
159.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	442,404	252,086
160.		Învățământ	1,212,503	926,092
161.		Cultură, recreere și religie	210,239	201,766
162.		Autorități publice și acțiuni externe	1,198,628	3,172,799
163.		Asigurări și asistență socială	880,376	2,980,731
164.		Alte servicii publice generale	50,357	-
165.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	7,335,480	8,815,097
166.	TOMȘANI	Transport	1,805,129	1,396,380
167.		Sănătate	81,411	69,759
168.		Protecția mediului	-	18,416
169.		Ordine publică și siguranță națională	19,702	60,839
170.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	327,573	271,385
171.		Învățământ	1,249,745	475,066
172.		Cultură, recreere și religie	152,221	212,039
173.		Autorități publice și acțiuni externe	811,081	1,548,771
174.		Asigurări și asistență socială	553,956	2,290,075
175.		Alte servicii publice generale	20,811	-
176.		Alte acțiuni economice	529	-
		TOTAL	5,022,158	6,342,730
177.	VLĂDEȘTI	Transport	952,895	967,595
178.		Sănătate	-	-
179.		Protecția mediului	555,522	166,565
180.		Ordine publică și siguranță națională	41,284	139,948
181.		Locuințe, servicii și dezvoltare publică	696,605	703,273
182.		Învățământ	965,711	612,546
183.		Cultură, recreere și religie	133,448	241,147
184.		Autorități publice și acțiuni externe	976,419	2,484,228
185.		Asigurări și asistență socială	443,848	1,408,335
186.		Alte servicii publice generale	90,623	234,110
187.		Alte acțiuni economice	-	-
		TOTAL	4,856,355	6,957,747

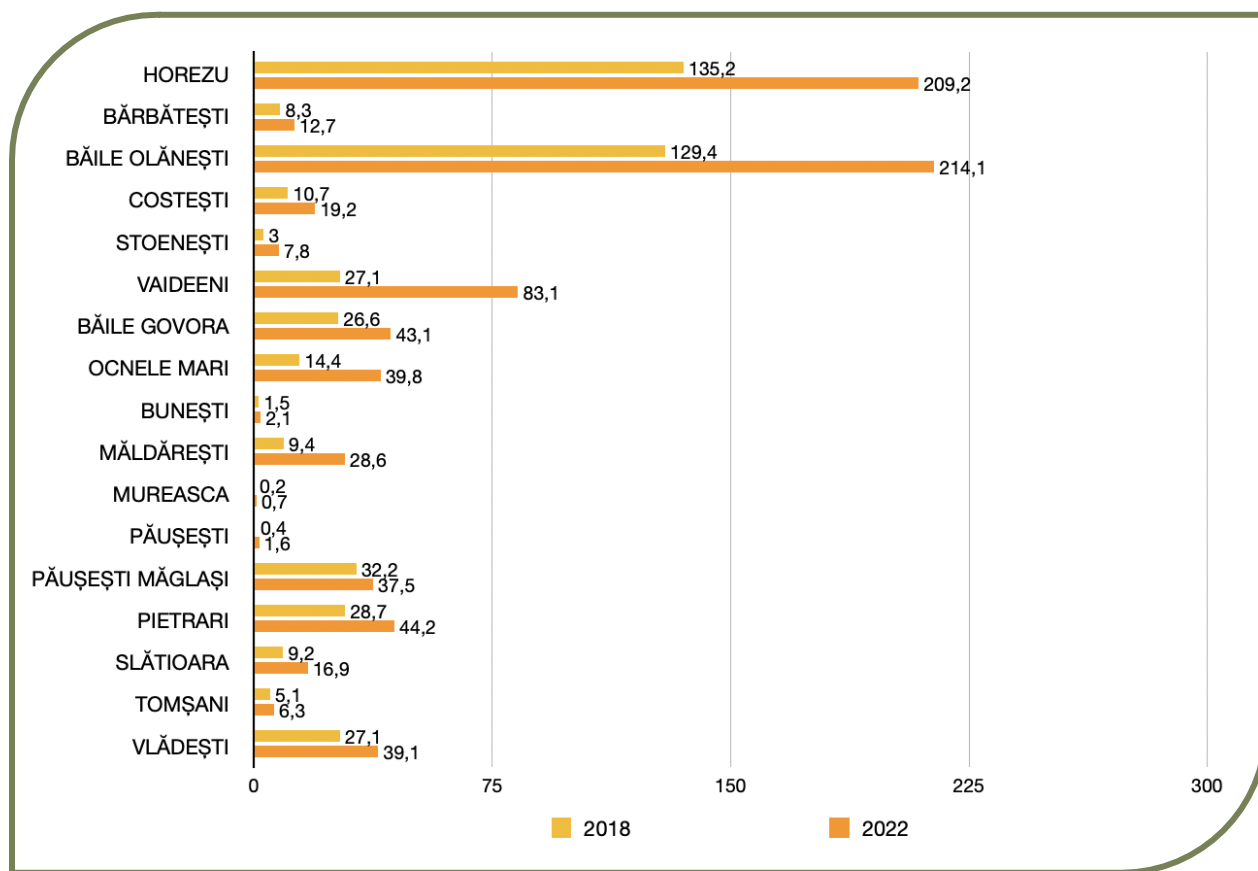
Sursă: Kogayon

Investițiile private

Între anii **2018 și 2022**, cheltuielile private din zona de studiu au înregistrat o **creștere semnificativă**, reflectând o intensificare a activității economice și o diversificare a investițiilor locale. Cele mai mari creșteri s-au observat în **Băile Olănești** (de la 129,4 la 214,1 milioane lei), **Horezu** (de la 135,2 la 209,2 milioane lei) și **Vaideeni** (de la 27,1 la 83,1 milioane lei), ceea ce sugerează o dezvoltare accentuată a mediului de afaceri și o consolidare a sectoarelor cu potențial turistic și productiv. De asemenea, localități precum **Ocnele Mari**, **Pietrari** și **Băile Govora** au înregistrat evoluții consistente, cu valori aproape duble față de anul 2018, semn al unei dinamici economice pozitive în zonele periurbane și turistice.

În schimb, comune mai mici precum **Mureasca**, **Păușești** sau **Bunești** se mențin la un nivel redus al cheltuielilor, indicând o activitate economică limitată și o concentrare redusă a capitalului privat.

Figură 70 Cheltuieli private în zona de studiu (milioane lei), în 2016-2022

Sursă: Kogayon

Per ansamblu, se observă o **tendință clară de creștere a investițiilor private**, susținută în principal de localitățile cu profil turistic, industrial și de servicii, ceea ce conturează o **consolidare a mediului antreprenorial local** și o **diversificare a economiei** la nivel teritorial.

OLTENIA DE SUB MUNTE

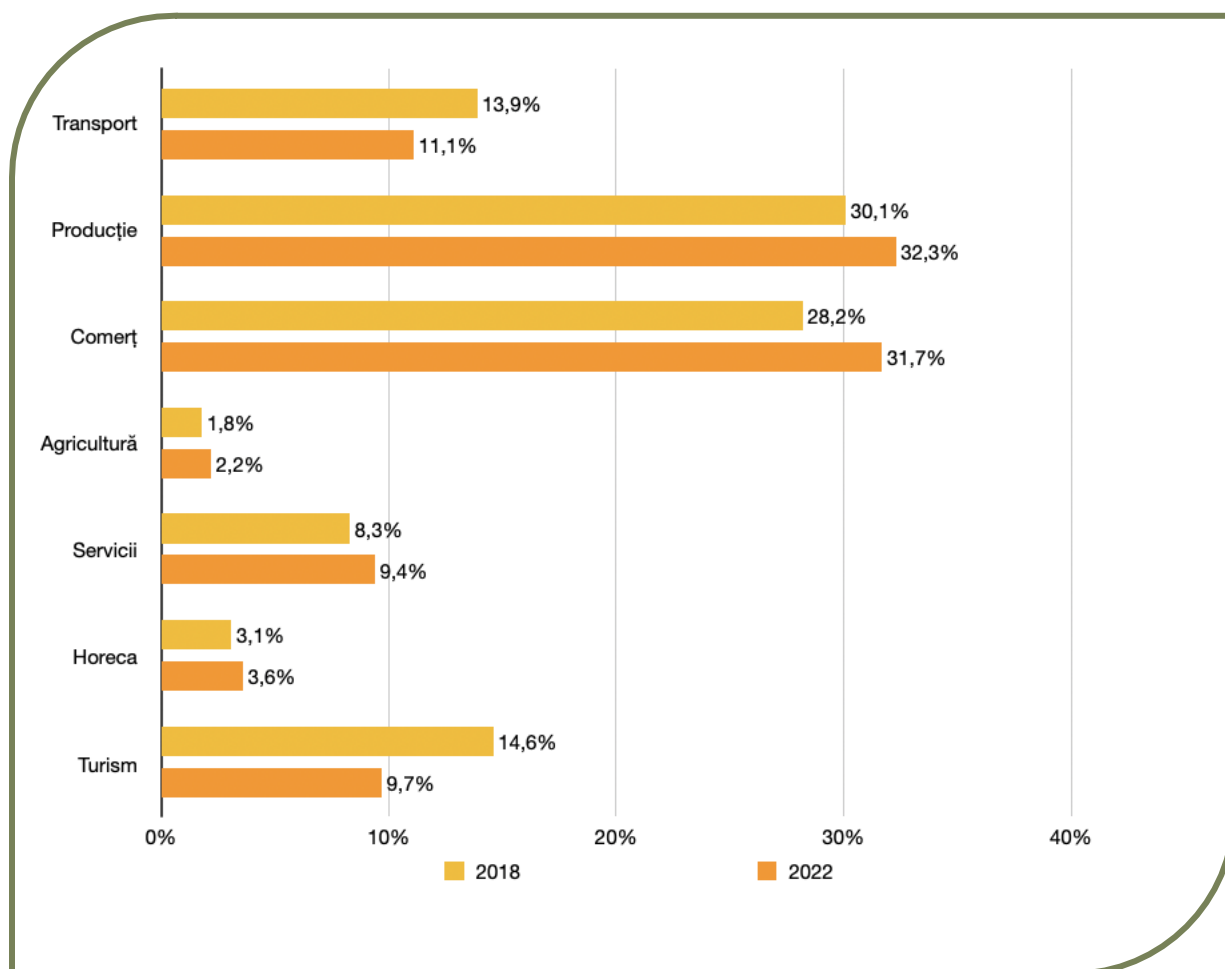
Între anii **2018 și 2022**, structura cheltuielilor private din localitățile analizate din zona Olteniei de sub Munte s-a modificat semnificativ, reflectând adaptarea mediului de afaceri la noile condiții economice și investiționale.

Cele mai importante domenii rămân **producția și comerțul**, care cumulează împreună peste **63% din totalul cheltuielilor private** în 2022, față de aproximativ 58% în 2018. Această creștere evidențiază extinderea activităților industriale și consolidarea rețelelor comerciale, în special în centrele economice precum Horezu, Băile Olănești sau Pietrari.

De asemenea, se remarcă o **creștere a ponderii serviciilor** (de la 8,3% la 9,4%) și a **sectorului Horeca** (de la 3,1% la 3,6%), indicând o orientare tot mai accentuată către activități de suport economic, turism și servicii complementare.

În schimb, **turismul și transporturile** înregistrează o scădere procentuală – turismul de la 14,6% la 9,7%, iar transporturile de la 13,9% la 11,1% –, ceea ce sugerează o redistribuire a cheltuielilor către domenii mai productive și mai stabile în contextul economic recent.

Figură 71 Distribuția cheltuielilor private în zona de studiu, în 2016-2022

Sursă: Kogayon

OLTENIA DE SUB MUNTE

Totodată, **agricultura** își menține o pondere redusă, dar ușor crescătoare (de la 1,8% la 2,2%), semn al unei modernizări lente, însă constante, a exploatațiilor locale. Per ansamblu, structura cheltuielilor private arată o **maturizare a economiei locale**, cu accent pe **investiții în producție, comerț și servicii**, în timp ce sectoarele tradiționale precum transportul și turismul par să se stabilizeze la un nivel moderat, în linie cu tendințele de diversificare și eficientizare a mediului privat.

Tabel 12 Distribuția cheltuielilor private în zona de studiu, în 2016-2022

NR.CRT	LOCALITĂȚI	DOMENII	CHELTUIELI PRIVATE (RON)	
			2018	2022
1.	HOREZU	Transport	7,144,370	13,486,032
2.		Producție	9,835,026	17,917,120
3.		Comerț	18,065,806	36,604,965
4.		Agricultură	2,895,135	5,383,839
5.		Servicii	3,716,852	5,242,503
6.		Horeca	2,473,530	4,216,087
7.		Turism	9,974,342	12,808,764
8.		TOTAL	54,105,061	95,659,310
9..	BĂRBĂTEȘTI	Transport	4,977,781	9,865,083
10.		Producție	1,555,655	1,086,254
11.		Comerț	806,495	570,061
12.		Agricultură	-	-
13.		Servicii	978,928	1,120,202
14.		Horeca	0	65,043
15.		Turism	-	-
16.		TOTAL	8,318,859	12,706,643
17.	BĂILE OLĂNEȘTI	Transport	916,882	4,531,782
18.		Producție	29,097,833	57,068,951
19.		Comerț	51,461,806	103,043,915
20.		Agricultură	0	0
21.		Servicii	2,628,059	1,794,323
22.		Horeca	1,062,366	1,408,868
23.		Turism	44,197,397	46,168,420
24.		TOTAL	129,364,343	213,015,259
25.	COSTEȘTI	Transport	2,608,215	2,218,024
26.		Producție	1,056,230	3,912,152
27.		Comerț	4,564,075	5,236,555
28.		Agricultură	1,542,960	6,044,040
29.		Servicii	270,474	430,133
30.		Horeca	320,714	642,939
31.		Turism	298,951	761,878
32.		TOTAL	10,661,619	19,245,721
33.	STOENEȘTI	Transport	7,584,689	12,476,123
34.		Producție	5,376,261	8,434,675
35.		Comerț	4,721,030	6,293,987
36.		Agricultură	1,023,415	4,866,239
37.		Servicii	1,078,274	2,136,012
38.		Horeca	178,962	319,850
39.		Turism	314,957	428,530
40.		TOTAL	20,277,588	34,955,416

OLTENIA DE SUB MUNTE

41.	VAIDEENI	Transport	1,865,401	3,094,656
42.		Producție	2,518,754	3,692,474
43.		Comerț	1,144,830	2,086,631
44.		Agricultură	1,946,312	4,387,529
45.		Servicii	974,220	1,623,328
46.		Horeca	0	128,950
47.		Turism	2,396,585	3,115,902
48.		TOTAL	10,845,102	18,129,470
49.	BĂILE GOVORA	Transport	3,167,064	5,338,556
50.		Producție	4,745,537	6,635,102
51.		Comerț	3,615,482	3,235,344
52.		Agricultură	71,074	224,124
53.		Servicii	1,723,832	11,391,796
54.		Horeca	0	35,179
55.		Turism	13,292,565	16,288,773
56.		TOTAL	26,615,554	43,148,874
57.	OCNELE MARI	Transport	7,844,527	10,956,420
58.		Producție	5,412,613	7,238,330
59.		Comerț	1,129,802	6,066,243
60.		Agricultură	0	89,594
61.		Servicii	1,026,048	3,284,119
62.		Horeca	185,476	426,905
63.		Turism	7,844,527	10,956,420
64.		TOTAL	23,442,993	38,017,031
65.	BUNEȘTI	Transport	39,905	0
66.		Producție	312,893	244,747
68.		Comerț	675,779	1,327,027
69.		Agricultură	0	0
70.		Servicii	476,335	540,305
71.		Horeca	-	-
72.		Turism	-	-
73.		TOTAL	1,504,912	2,112,079
74.	MĂLDĂREȘTI	Transport	1,002,966	1,204,477
75.		Producție	5,867,381	22,938,048
76.		Comerț	683,558	848,110
77.		Agricultură	-	-
78.		Servicii	209,672	816,627
79.		Horeca	0	0
80.		Turism	1,656,326	2,777,022
81.		TOTAL	9,419,903	28,584,284
82.	MUREASCA	Transport	0	455,716
83.		Producție	0	223,417
84.		Comerț	213,610	26,239
85.		Agricultură	-	-
86.		Servicii	0	0
87.		Horeca	-	-
88.		Turism	-	-
89.		TOTAL	213,610	705,372
90.	PĂUȘEȘTI	Transport	10,448	458,147
91.		Producție	0	872,759

OLTENIA DE SUB MUNTE

92.		Comerț	355,915	316,402
93.		Agricultură	-	-
94.		Servicii	0	0
95.		Horeca	-	-
96.		Turism	4,526	1,553
97.		TOTAL	370,889	1,648,861
98.	PĂUȘEȘTI MĂGLAȘI	Transport	200,695	543,916
99.		Producție	6,642,508	11,954,095
100.		Comerț	3,569,377	4,885,996
101.		Agricultură	2,863,455	3,245,164
102.		Servicii	18,942,681	16,271,339
103.		Horeca	1,020	453,112
104.		Turism	-	189,229
105.		TOTAL	32,219,736	37,542,851
106.	PIETRARI	Transport	7,883	33,650
107.		Producție	15,416,667	18,781,141
108.		Comerț	12,506,975	22,185,249
109.		Agricultură	7,883	33,650
110.		Servicii	4,152,781	6,447,362
111.		Horeca	0	284,027
112.		Turism	1,424,582	2,317,800
113.		TOTAL	33,508,771	50,082,879
114.	SLĂTIOARA	Transport	2,684,709	5,428,396
115.		Producție	4,731,408	7,562,487
116.		Comerț	2,349,527	4,223,875
117.		Agricultură	125,973	328,611
118.		Servicii	1,125,806	2,218,231
119.		Horeca	-	-
120.		Turism	583,240	1,165,873
121.		TOTAL	11,600,663	20,927,473
122.	TOMȘANI	Transport	1,198,450	2,259,937
123.		Producție	4,074,890	6,972,805
124.		Comerț	1,395,705	2,818,373
125.		Agricultură	2,527,942	5,876,094
126.		Servicii	895,472	1,540,281
127.		Horeca	-	-
128.		Turism	648,993	1,027,605
129.		TOTAL	10,741,452	21,494,095
130.	VLĂDEȘTI	Transport	4,824,795	8,956,010
131.		Producție	9,623,184	14,201,687
132.		Comerț	3,546,227	6,984,112
133.		Agricultură	618,420	1,045,756
134.		Servicii	2,603,241	4,786,204
135.		Horeca	0	317,426
136.		Turism	2,067,598	3,156,482
137.		TOTAL	23,283,465	39,447,677

Sursă: Kogayon

3.3 Sintează

Horezu se remarcă printr-o economie diversificată și dinamică, cu un număr crescut de întreprinderi active. Dezvoltarea comerțului, producției și transportului sugerează o atractivitate sporită pentru investiții, susținută de ceramica tradițională de Horezu, un brand recunoscut și exploatat economic.

Localitățile turistice Băile Olănești, Horezu și Băile Govora contribuie semnificativ la cifra de afaceri regională, beneficiind de producție artizanală, servicii conexe și un număr mare de angajați în sectorul HoReCa. Totuși, HoReCa prezintă o dezvoltare uniformă, indicând un potențial de extindere a infrastructurii turistice și a programelor de formare profesională pentru a susține acest sector.

În timp ce Horezu și Costești demonstrează o creștere economică constantă, alte localități precum Stoenesti, Pietrari și Tomșani rămân slab dezvoltate, cu un număr redus de întreprinderi și activități economice limitate. Această disparitate economică sugerează necesitatea unor politici locale diferențiate pentru a stimula investițiile și dezvoltarea economică uniformă.

Agricultura rămâne slab reprezentată în majoritatea localităților, cu excepția Horezu și Costești, unde creșterea cifrei de afaceri și numărului de angajați sugerează o mai bună valorificare a resurselor existente. În general, agricultura este devansată de alte sectoare economice, fiind necesară o modernizare a proceselor agricole și o integrare mai eficientă în lanțurile comerciale.

În special pentru localitățile rurale sau cele cu o economie slab dezvoltată, diversificarea activităților economice reprezintă o oportunitate. Agricultura ecologică, agroturismul și producția artizanală sunt sectoare cu potențial de dezvoltare, care pot contribui la revitalizarea economiilor locale.

În contextul unei economii predominant bazate pe turism, comerț și producție, programele de formare profesională trebuie să fie adaptate pentru a răspunde cerințelor acestor industrii. Dezvoltarea competențelor în HoReCa, comerț și meșteșuguri poate susține creșterea economică regională.

Exploatarea resurselor naturale – Activitățile de exploatare a lemnului au fluctuat în ultimii ani, cu un volum total recoltat semnificativ. Presiunea asupra fondului forestier necesită o tranziție către practici sustenabile, în vederea conservării resurselor naturale pe termen lung. În același timp, firmele mari din domeniul silvic joacă un rol important în economia locală: deși contribuțiile individuale la cifra de afaceri județeană sunt relativ reduse, întreprinderi de amploare din localități precum Costești, Păușești-Măglași și Horezu demonstrează că dezvoltarea sectorului silvic este susținută în principal de câțiva actori economici majori.

Între 2016 și 2022, investițiile publice din județul Vâlcea au crescut semnificativ în termeni absoluți, însă ponderea lor în bugetul general consolidat a rămas redusă și stabilă ($\approx 0,15\%$), indicând o creștere aliniată dinamicii naționale, fără consolidarea poziției relative a județului. La nivelul zonei de studiu, evoluția este puternic polarizată: **Horezu, Ocnele Mari și Măldărești** concentrează cele mai mari creșteri ale cheltuielilor publice, în timp ce majoritatea celorlalte localități – **Bărbătești, Mureasca, Păușești, Bunești, Slătioara, Tomșani, Vlădești** – înregistrează niveluri reduse sau creșteri limitate, reflectând capacități investiționale și administrative mai slabe. Investițiile private (2018–2022) se intensifică în special în **Horezu și Băile Olănești**, urmate de **Vaideeni, Ocnele Mari și Pietrari**, confirmând rolul localităților turistice și cu economie diversificată ca poli de atracție pentru capitalul privat. Structural, producția și comerțul își consolidează ponderea, în timp ce turismul și transporturile scad relativ, sugerând o maturizare a economiei locale și o concentrare a investițiilor în sectoare mai stabile.

4. AGRICULTURA

4.1 Context agricol județean

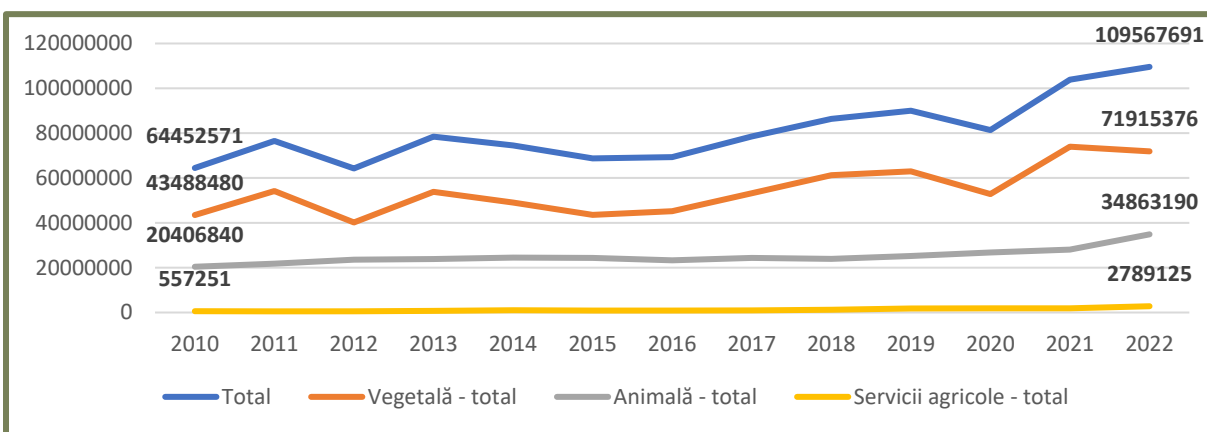
Ponderea populației ocupate în agricultură și silvicultură:

- Agricultură și silvicultură reprezintă 26.4% din populația ocupată (care au loc de muncă) din județul Vâlcea.
- În zona de nord a județului predomină exploatarea lemnului, iar în sud, creșterea animalelor și pomicultura sunt subramuri importante.

Ramuri agricole

Ramurile agricole se referă la diferitele domenii de activitate din agricultură, fiecare având un rol specific în producția de alimente, materii prime și alte resurse.

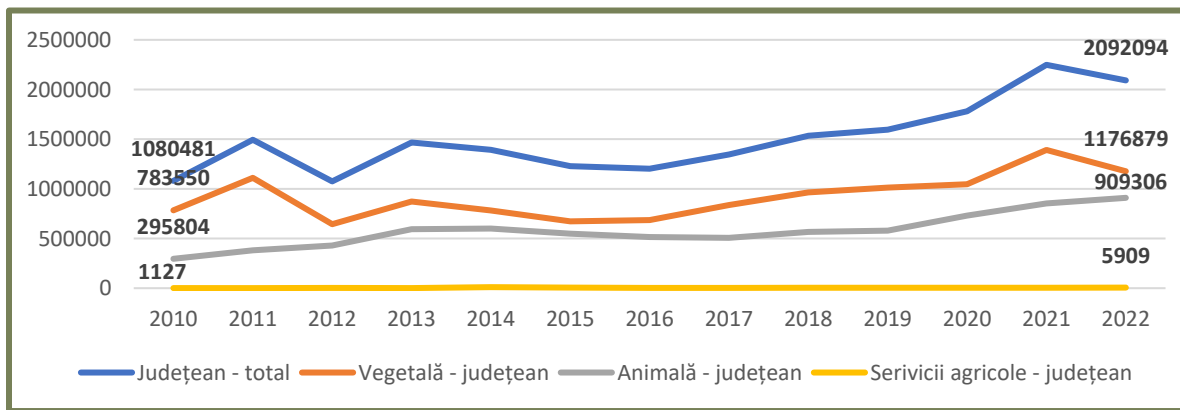
Figură 72 Ramuri agricole – nivel național, anii 2010-2022

Sursa: eDemos

Producția vegetală reprezintă cea mai mare parte a agriculturii, cu o creștere semnificativă în special după anul 2020. Deși serviciile agricole reprezintă o componentă mai mică din valorile totale, acestea au crescut substanțial, mai ales în ultimii ani, 2018-2022.

Figură 73 Ramuri agricole – nivel județean, anii 2010-2022

Sursa: eDemos

OLTENIA DE SUB MUNTE

Evoluția de la nivel județean urmează în mare parte tendințele naționale. Creșterea sectorului zootehnic este mai moderată comparativ cu cel vegetal, dar rămâne constantă.

Sectorul agricol s-a consolidat semnificativ în perioada 2010-2022, cu o creștere notabilă în producția vegetală și animală. Agricultura devine tot mai modernizată, cu un rol important în economie, iar tendințele recente indică o evoluție pozitivă pentru viitor.

Probleme identificate în sectorul agricol: Fragmentarea terenurilor, dificultăți în mecanizarea lucrărilor, lipsa cooperării între fermieri, probleme legate de dotări și capacitatea productivă a terenurilor. La acestea se adaugă lipsa cadastrului, a succesiunii și a actelor de proprietate, care împiedică vânzarea terenurilor către cei interesați să inițieze afaceri, inclusiv în ferme agricole.

Structura terenurilor agricole în Vâlcea (2018): Terenuri agricole - 43% din suprafața județului (aprox. 2.463 kmp).

Din suprafața agricolă: Arabil: 36%, Pășuni și fânețe: 57%, Vii: 2% și Livezi: 5%

Proprietatea terenurilor agricole (2018): Total teren agricol: 242.856 ha (Proprietate privată: 81,89% (198.869 ha), Proprietate de stat: 18,11% (43.987 ha))

Culturi predominante în Vâlcea (2018): Cele mai mari suprafețe arabile sunt cultivate cu porumb (42.100 ha) și grâu. Pe suprafețe mai mici se cultivă plante furajere, cartofi și legume.

Pășuni și fânețe naturale: Acoperă aproximativ 57% din suprafața agricolă totală (pășuni - 44%, fânețe 13,4%), predominând în jumătatea nordică a județului, inclusiv în UAT-urile din zona de studiu (Voineasa 99,5%, Mălaia 97,6%, Brezoi 93,8%).

Producția agricolă (2018): Valoarea totală: 1.534.705 lei (prețuri curente) – (Producția vegetală: 62,8% (964.470 lei), Producția animală: 36,9% (566.608 lei))

Producția agricolă detaliat:

- **Total producție agricolă:**
Cereale: 207.075 tone
Legume (total): 114.080 tone
Plante uleioase: 1.077 tone
Cartofi: 53.143 tone
Furaje: 491.949 tone
Pomicultură și viticultură: 128.741 tone
- **Total teren arabil:** 80.348 ha
Cartofi: 53.143 tone
Furaje: 491.949 tone

Producția totală de fructe la nivelul județului Vâlcea

Tabel 13 Producția totală de fructe la nivelul județului Vâlcea, anii 2014-2018

Fructe	2014	2015	2016	2017	2018
Prune	53.833	46.032	46.598	43.165	64.569

OLTENIA DE SUB MUNTE

Mere	15.412	14.479	15.886	14.756	35.094
Pere	2.691	1.072	2.025	1.872	2.398
Piersici	241	211	288	155	173
Nectarine	9	3	2	1	3
Cirese	2.102	1.969	1.946	1.328	2.291
Caise	1.409	943	1.036	997	1.186
Nuci	1.594	1.705	1.778	2.231	3.097
Capsuni	1.433	1.468	1.252	1.417	1.416
Alte fructe	597	684	632	672	736
Fructe din grădinile familiale	81	95	95	95	79
Total- vii pe rod	19.769	22.192	21.952	28.240	17.699
TOTAL	99.171	90.853	94.490	94.929	128.741

Sursa: DJ INSSE Vâlcea

*unitate de măsură – tone

Zona rurală a localităților are o economie agricolă tradițională, axată pe ferme familiale de mici dimensiuni. Se practică policultura de subzistență: cultivarea porumbului, cartofilor și legumelor pentru consum propriu, alături de creșterea animalelor (în special bovine pentru lapte și carne, ovine pentru lână și lapte, caprine și porcine) și pomicultură (prunul fiind predominant, alături de măr și alte fructe). În sudul județului (zona Drăgășani, în afara microregiunii vizate) viticultura este o ramură importantă, însă în localitățile subcarpatice de nord-vest pomicultura (prun, măr) și prelucrarea fructelor (de exemplu producerea tradițională de țuică de prune) au o pondere mai mare. Județul Vâlcea se remarcă de altfel, la nivel regional, prin aceste domenii: în Regiunea Sud-Vest Oltenia, Vâlcea ocupa primul loc ca suprafață cultivată cu pomi fructiferi, având circa 14.049 ha livezi și pepiniere pomicole în anii 2000⁸. Această resursă pomicolă bogată conferă zonei Horezu – Bunești – Pietrari – Tomșani un potențial important în producția de fructe și produse derivate (magiun, țuică, etc.), deși mare parte a livezilor sunt în sistem extensiv (tradițional), cu producții variabile de la un an la altul și cu valorificare preponderent locală.

Evoluția efectivelor de animale (2010-2018):

- Deși sectorul zootehnic a suferit un declin semnificativ în perioada 2000–2021, în special în ceea ce privește efectivele de bovine, unele ramuri din sectorul privat – precum creșterea de ovine, caprine, cabaline, păsări și mai ales albine – au început să manifeste semne de redresare.

⁸ dadrvalcea.ro

OLTENIA DE SUB MUNTE

Apicultura, în mod particular, a înregistrat un avans de 112%, datorită condițiilor naturale favorabile.

- În Regiunea Sud – Vest Oltenia, județul Valcea ocupă primul loc în ceea ce privește creșterea animalelor ca număr de bovine (109.000 capete) și ca suprafețe cultivate cu pomi (inclusiv pepiniere), respectiv cu 14.049 ha.

Sectorul zootehnic rămâne o componentă importantă a agriculturii locale, însă trendul general a fost de scădere a efectivelor de animale, în special al bovinelor, pe fondul schimbărilor socio-economice. Totuși, în perioada 2000–2021, efectivele de bovine au înregistrat un declin puternic, în special după aderarea României la UE (2007), când multe gospodării mici au ieșit din piață. La nivel național, producția de carne de bovine a scăzut cu aproape 50% în aceeași perioadă, iar în județele montane, precum Vâlcea, cu aproximativ 39%. Județul a pierdut astfel poziția fruntașă în sectorul bovin. Scăderea este explicată prin: fragmentarea terenurilor, rentabilitatea scăzută, migrația tinerilor, și îmbătrânirea fermierilor. În multe cazuri, gospodăriile au renunțat la vaci din lipsă de sprijin și personal apt de muncă.

Apicultura a cunoscut o dezvoltare stabilă în județ, datorită condițiilor naturale favorabile (păduri de salcâm, fânețe, flora spontană). Vâlcea se numără printre județele cu cei mai mulți apicultori certificați ecologic, iar mierea locală este apreciată la nivel național.

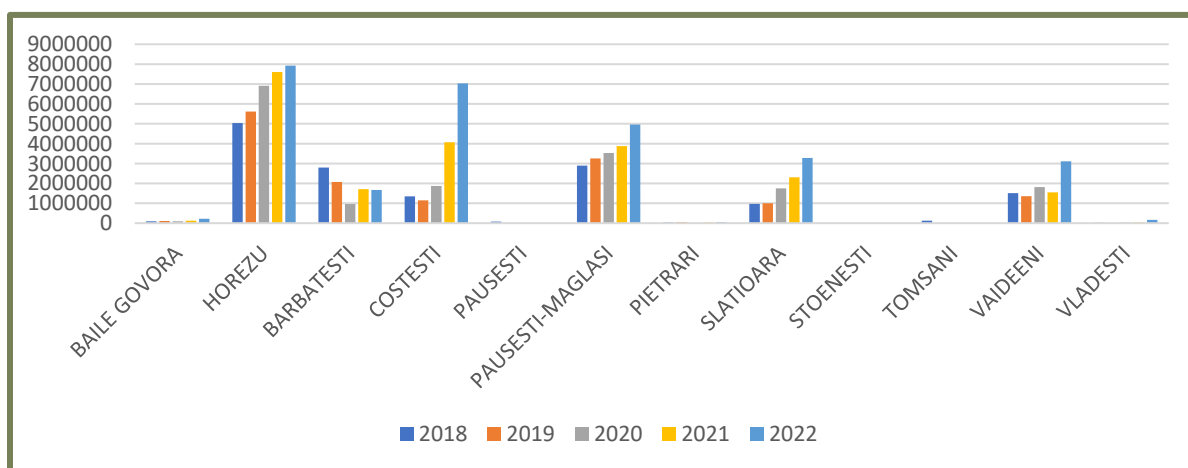
4.2 Dezvoltarea sectorului economic agricol

Evoluția cifrei de afaceri 2018-2022

Creșteri majore ale cifrei de afaceri:

- **Vaideeni** a înregistrat o creștere de 106%, sugerând o dezvoltare constantă, contribuind cu 0.19% din activitatea agricolă în 2018 și 0.14% în 2022.
- **Costești** a înregistrat o creștere de 422% între 2018 și 2022, ceea ce poate indica o performanță ascendentă a activităților agricole.

Figură 74 Evoluția cifrei de afaceri în agricultură, zona de studiu, anii 2018-2022

Sursă: listafirme.ro

OLTENIA DE SUB MUNTE

Creșteri constante și stabilitate:

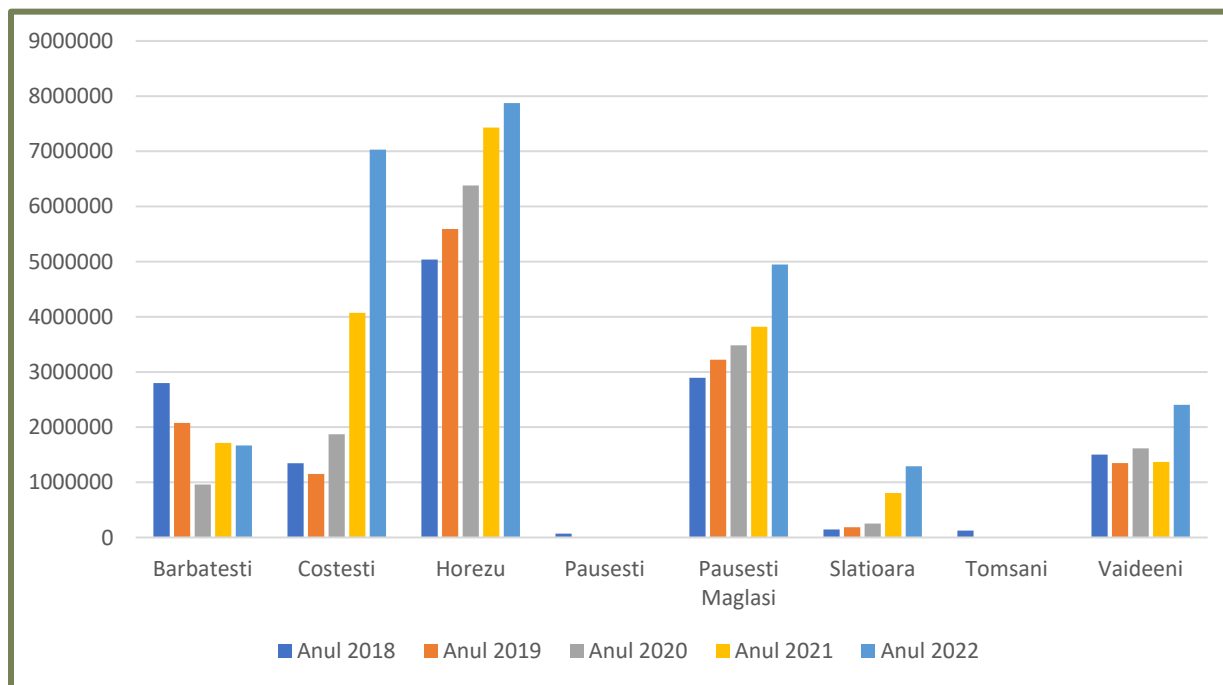
- **Horezu** a înregistrat o creștere de 57%, rămânând un important centru agricol. Contribuția sa la nivelul județului a fost de 0.63% în 2018 și a crescut la 0.37% în 2022, indicând o agricultură bine dezvoltată.
- **Păușești-Măglași** a înregistrat o creștere de 71%, contribuind cu 0.36% din activitatea județului în 2018 și 0.23% în 2022.

Activitate redusă: **Bărbătești** a înregistrat o scădere de 40% a cifrei de afaceri în agricultură între 2018 și 2022. Contribuția sa a scăzut de la 0.35% în 2018 la 0.08% în 2022, ceea ce indică dificultăți în menținerea activității agricole.

Sectorul Exploatare forestieră în cadrul zonei de studiu se regăsește doar în UAT-urile Bărbătești, Costești, Horezu, Păușești, Păușești-Măglași, Slătioara, Tomșani, Vaideeni. În ceea ce privește sectorul Silvicultură și alte activități forestiere, acesta este prezent doar în UAT-urile Horezu, Păușești-Măglași și Vaideeni. Pentru acestea cifra de afaceri totală a crescut de la **13,9 mil. lei** la **25,2 mil. lei** (+81%), indicând o evoluție pozitivă a sectorului. Per ansamblu, activitatea s-a **concentrat în câteva localități dinamice (Costești, Horezu, Păușești Măglași, Vaideeni)**, în timp ce alte UAT-uri și-au redus sau încetat complet implicarea în sector astfel:

- **Creșteri majore:** Costești (+422%), Slătioara (+787%), Păușești Măglași (+71%), Vaideeni (+60%) și Horezu (+56%), care rămâne liderul zonei (7,87 mil. lei).
- **Scăderi/închideri:** Bărbătești (-40%), Păușești și Tomșani (-100%).

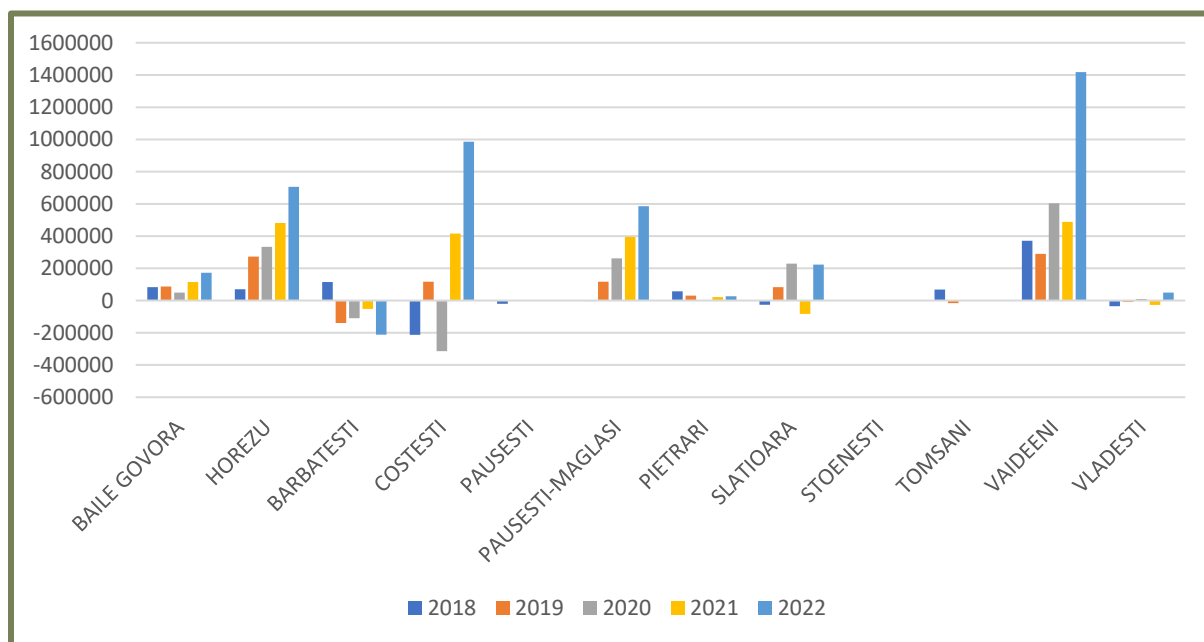
Figură 75 Evoluția cifrei de afaceri în Exploatare forestieră și Silvicultură, zona de studiu, anii 2018-2022

Sursă: listafirme.ro

Evoluția profitului în agricultură

Figură 76 Evoluția profitului în agricultură, anii 2018-2022

Sursă: listafirme.ro

Creșteri mari: Horezu a avut o creștere impresionantă de **911%** a profitului și a devenit un contributor important la economia agricolă a județului. Vaideeni a crescut cu **282%** și a ajuns să contribuie semnificativ la profitul județean. Costești a trecut de la pierderi la profit, cu o creștere de **563%**.

Păușești-Măglași a înregistrat o creștere masivă de **15.711%**, revenind de la pierderi și aducând un profit solid în 2022. Slătioara a recuperat pierderile și a avut o creștere de **959%**.

Bărbătești a trecut de la profit la pierderi, cu o scădere de **284%**, iar Vlădești a avut o scădere de dar a reușit să se redreseze parțial cu **239%**.

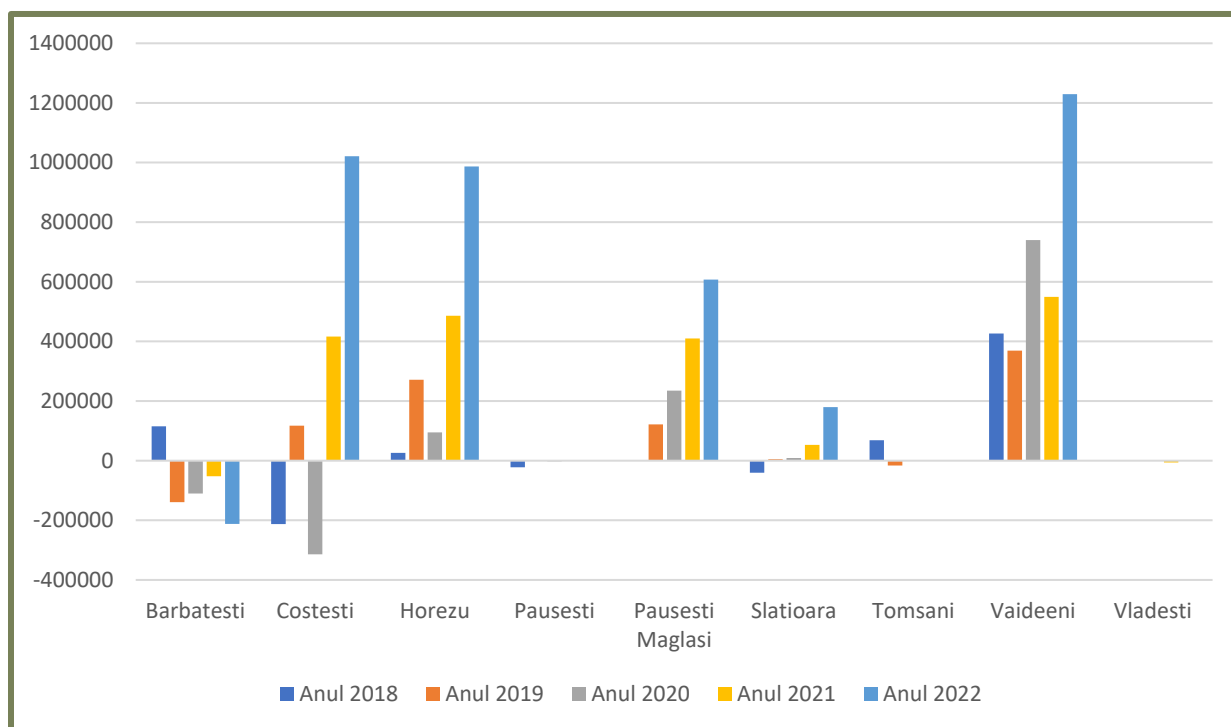
Creșterile abrupte ale profitului în unele localități (ex. Horezu, Vaideeni, Păușești-Măglași) pot reflecta și o **trecere la fiscalizarea activităților agricole** sau o **îmbunătățire a raportării financiare**, nu doar o performanță economică exclusiv organică. Astfel de salturi indică și o formalizare progresivă a sectorului agricol local, mai ales în contextul accesării de fonduri și subvenții condiționate de statut fiscal clar.

La nivelul UAT-urilor în care există activități de exploatare forestieră și silvicultură, conform datelor obținute de la listafirme.ro, profitul din perioada 2018–2022 arată o tendință generală de creștere, dar cu diferențe între localități. Per total, profitul sectorului a crescut de la 361 mii lei la 3,81 milioane lei, ceea ce indică o îmbunătățire a rezultatelor economice.

- Evoluție pozitivă: în Vaideeni, Horezu, Costești și Păușești Măglași, profitul a crescut semnificativ, aceste localități contribuind cel mai mult la rezultatul general.
- Evoluție negativă: în Bărbătești, Slătioara, Păușești și Tomșani, profitul a scăzut sau activitatea a fost oprită.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 77 Evoluția profitului în Exploatare forestieră și Silvicultură, 2018-2022

Sursa: listafirme.ro

Evoluția numărului de angajați în sectorul agricol

Horezu a înregistrat o creștere a numărului de angajați din agricultură, de la **38 angajați** în 2018 la **44 angajați** în 2022, ceea ce indică o ușoară revitalizare a acestui sector.

Costești arată o creștere consistentă, de la **14 angajați** în 2018 la **35 angajați** în 2022, ceea ce sugerează o investiție mai mare în agricultură sau o atragere a forței de muncă în acest domeniu.

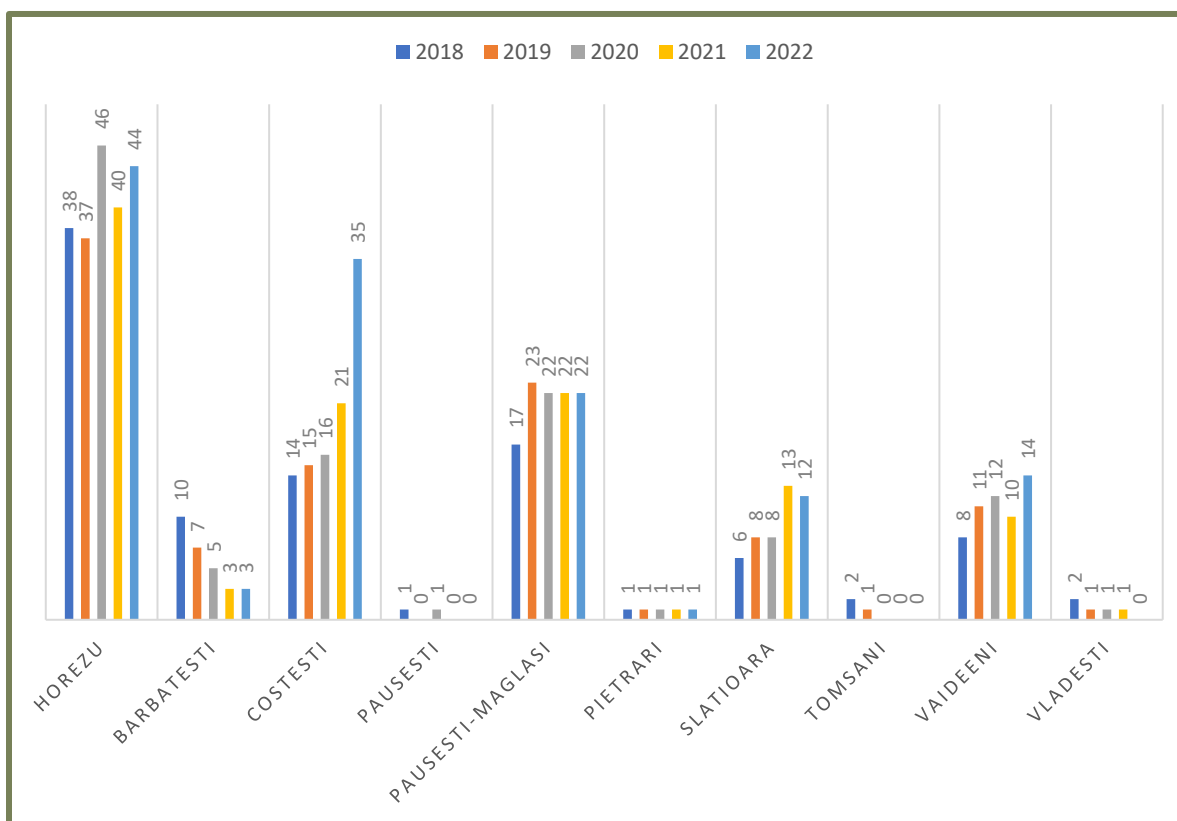
Vlădești a pierdut complet angajații din agricultură, scăzând de la **2 angajați** în 2018 la **0 angajați** în 2022, ceea ce ar putea indica o migrare a populației active spre alte sectoare sau zone.

Tomșani și **Păușești** au înregistrat o scădere a numărului de angajați, până la 0 angajați în 2022, sugerând o posibilă abandonare a activităților agricole.

Fluctuațiile din sectorul agricol pot fi influențate de factori precum trecere la fiscalizarea activităților agricole sau o îmbunătățire a raportării financiare, condițiile climatice, migrația forței de muncă, mecanizarea agriculturii sau schimbarea preferințelor economice ale populației.

OLTENIA DE SUB MUNTE

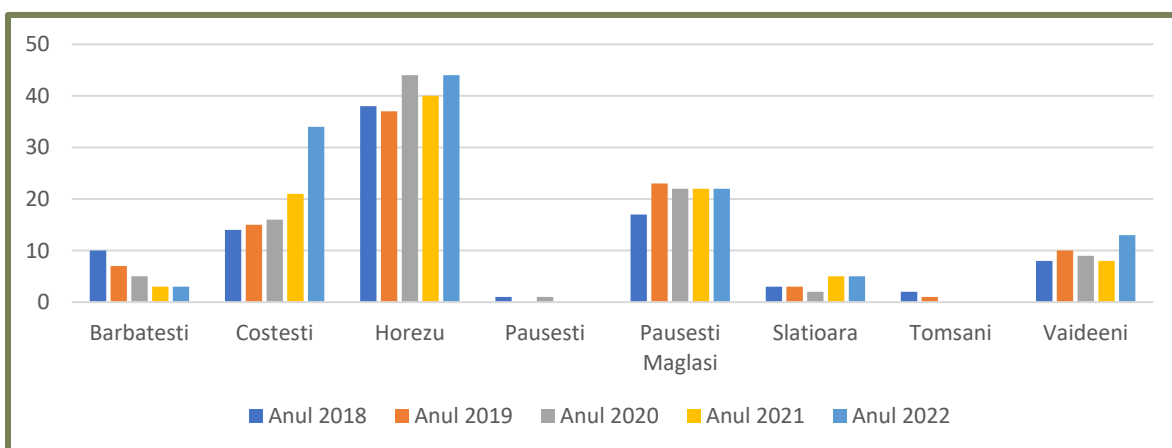
Figură 78 Evoluția numărului de angajați în sectorul agricol, anii 2018-2022

Sursa: listafirme.ro

La nivelul UAT-urilor în care se desfășoară activități de exploatare forestieră și silvicultură, conform datelor obținute de la listafirme.ro, numărul de angajați a înregistrat o creștere moderată în perioada 2018–2022. Per total, numărul angajaților a crescut de la 93 la 121 (+30%), ceea ce arată o extindere a activității și a capacității de muncă în sector.

Figură 79 Evoluția numărului de angajați în Exploatare forestieră și Silvicultură, 2018-2022

Sursa: listafirme.ro

Văideeni

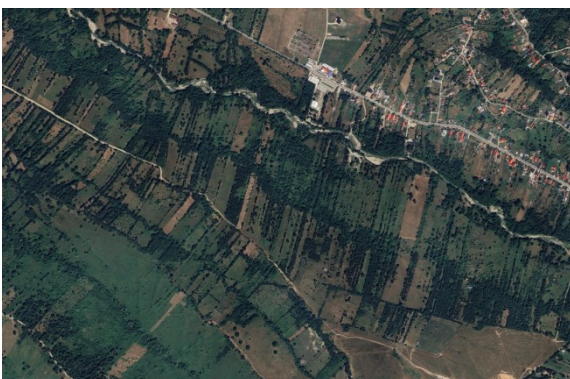

Fig. 1 (stânga sus) Loturi de livezi compacte, delimitate de coridoare de vegetație spontană (valoroasă pentru mobilitatea biodiversității).

Fig. 2 (dreapta sus) Loturi de livezi în apropierea zonelor de locuit, compacte (de dimensiuni reduse), aparent abandonate.

Fig. 3 (stânga jos) Loturi agricole, înguste, cu potențial eficient de irigare (curs de apă) - pretabil pentru cultivatii de dimensiuni reduse, și nu producții la scară largă industrială.

Horezu

Horezu include atât terenuri agricole medii, cât și mari, fiind oportună producția agricolă mixtă (culturi și creșterea animalelor). De asemenea atât Măldărești, cât și Horezu au terenuri mai mari, ce ar putea permite dezvoltarea unor inițiative agricole comune sau cooperative.

Fig. 4 (stânga) Loturi de livezi și loturi agricole de dimensiuni medii. Este posibil ca parte din aceste terenuri să fie folosite pentru hrănirea animalelor.

Fig. 5 (dreapta) Loturi agricole de dimensiuni mari și zone de pășune.

Costești - Horezu

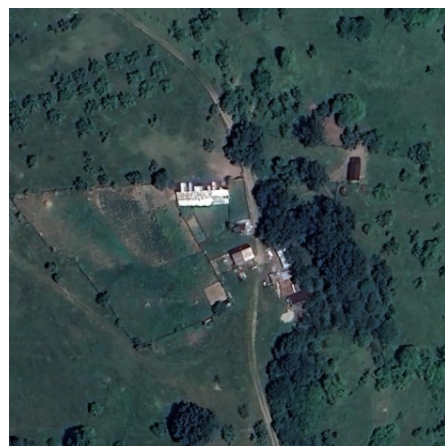

Fig. 6 (stânga sus) Zone de pajiște/pășune și zone de pădure
 Aceste terenuri reprezintă o resursă relevantă pentru creșterea animalelor. Peisajul agricol este influențat de prezența râurilor din zonă, care creează condiții favorabile pentru dezvoltarea agriculturii. Terasile fluviatile și pajiștile riverane sunt comune, fiind utilizate în principal pentru pășunat și culturi agricole.

Fig.7 (dreapta) Ferme

Bărbătești - Stoenеști

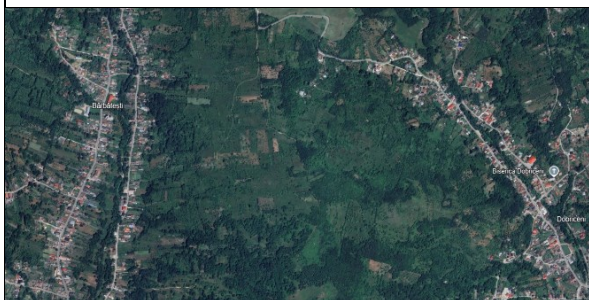
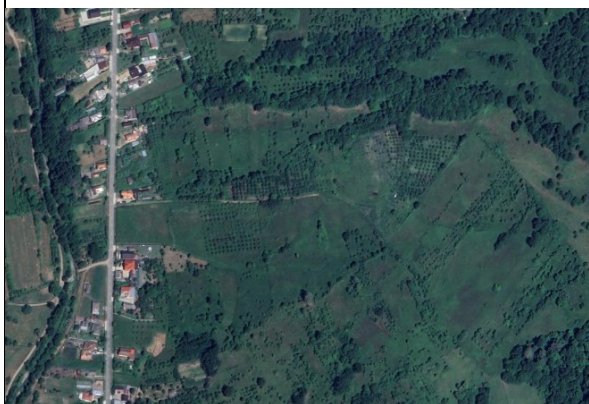
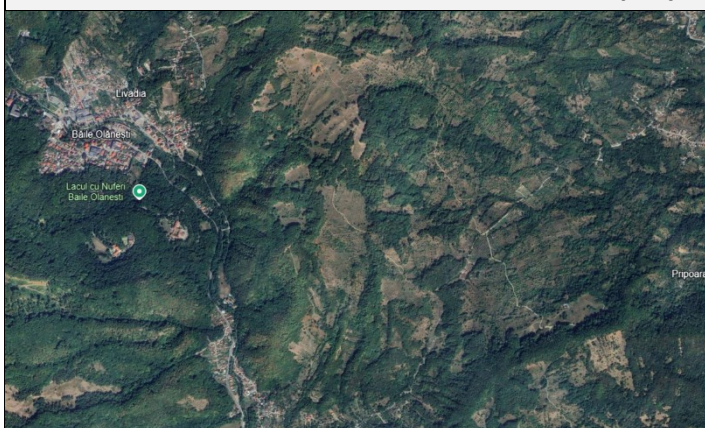

Fig.8,9,10 Peisaj mozaicat cu zone ample de livezi, delimitate în mod organic de zone de pădure/vegetație densă, aspect pozitiv pentru mobilitatea biodiversității.

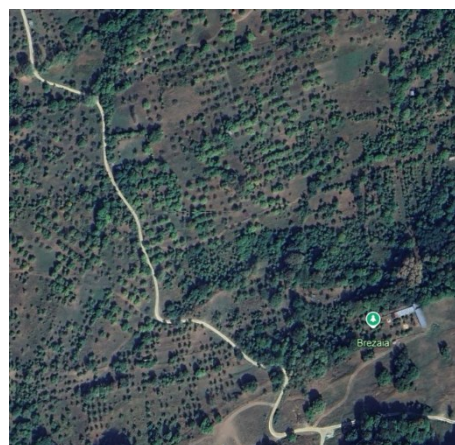

Băile Olănești (zona Est)

Zona Băilor Olănești, spre sud-estul UAT-ului (în direcția Muereasca), prezintă goluri extinse în zonele împădurite, utilizate pentru cultivarea intensivă a pomilor fructiferi.

Acest peisaj, bine reprezentat în zona Băilor Olănești, constituie un element distinctiv al teritoriului studiat. Similar turismului viticol, această formă de agricultură are un potențial semnificativ pentru dezvoltarea unui turism de nișă. Peisajul impresionează prin alinierea ordonată a culturilor, prin ritmurile sezoniere—înflorirea și recoltarea—și prin amplasarea plantațiilor pe culmile dealurilor, oferind perspective panoramice spectaculoase.

Băile Olănești (zona Vest)

Din cauza reliefului dificil (zonă muntoasă, cu dealuri și văi pronunțate), terenul nu este la fel de accesibil pentru pomicultură. Totuși, aceste pajiști reprezintă o resursă valoroasă pentru creșterea animalelor. Pentru aceste unități de peisaj, o direcție importantă de explorare include:

- Nevoile fermierilor și crescătorilor de animale în raport cu siguranța față de fauna sălbatică, prin soluții precum: Programe de sprijin pentru instalarea gardurilor electrice; Programe de sprijin pentru câini de pază (ciobănești); Mecanisme de informare și sprijin pentru fermieri privind notificarea autorităților și accesul la eventuale compensări în caz de atacuri ale animalelor sălbatice.
- Măsuri de conservare a biodiversității pajiștilor, în cazul în care acestea se dovedesc valoroase prin prezența unor specii autohtone relevante pentru calitatea produselor animale. În acest context, pot fi explorate programe de protejare a speciilor și conservare a biodiversității.

Slătioara

Fig.11 Zone agricole de dimensiuni reduse, anexate gospodăriilor, predominant livezi.

Măldărești

Fig. 12 Spre deosebire de Slătioara, în Măldărești sunt prezente loturi de dimensiuni mai mari, însă, la fel, anexate gospodăriilor și utilizate preponderent pentru agricultura de subsistență.

Păușești	Bunești
 <i>Fig. 13 Peisajul este fragmentat, cu loturi agricole înguste și alungite. Acest tip de parcelare sugerează o agricultură tradițională de tip fânaș sau grădini asociate gospodăriilor.</i> Combi-nația de zone locuite și terenuri agricole indică un model de agricultură semi-rurală, probabil predominant de subzistență sau mică producție locală. Terenurile cultivate sunt intercalate cu zone de vegetație spontană, ceea ce poate fi benefic pentru biodiversitate, dar indică și posibile terenuri neexploata-te sau abandonate.	 <i>Fig. 14 Loturi agricole anexate gospodăriilor</i> Zona prezintă un peisaj agrar fragmentat, cu terenuri cultivate și suprafețe în tranziție spre abandon.
Tomșani / Pietrari	
 <i>Fig. 15 Loturi arabile</i> Zonele agricole mici, anexate gospodăriilor (ex. Slătioara, Măldărești, Tomșani/Pietrari), indică o agricultură de subzistență, cu potențial limitat pentru dezvoltare la scară mare. Aceste zone pot beneficia de o dezvoltare sustenabilă bazată pe diversificarea activităților economice, valorificarea tradițiilor locale și atragerea de noi surse de venit prin integrarea agriculturii cu turismul și prin inovarea tehnologică.	 <i>Fig.16 Livezi și gospodării</i>

Tabel 14 Morfotipologii agricole și peisaje specifice

Sursă: Google Earth

Distribuția tipologiilor agricole arată o **puternică influență a reliefului** asupra modului de utilizare a terenului. Zonele montane sau cu pante pronunțate (ex. Băile Olănești Vest) sunt mai puțin favorabile agriculturii intensive, dar sunt esențiale pentru creșterea animalelor și biodiversitate. În schimb, zonele mai joase și accesibile (ex. Horezu, Costești, Slătioara) au terenuri mai extinse și potențial pentru culturi agricole mai variate. Fragmentarea terenurilor în Vaideeni și Bărbătești-Stoenești, cu livezi compacte și coridoare vegetale, indică un **peisaj mozaicat**, care favorizează atât agricultura sustenabilă, cât și conservarea biodiversității.

Coridoarele de vegetație spontană din Vaideeni și restul localităților sunt esențiale pentru mobilitatea biodiversității. Acestea pot juca un rol crucial în menținerea habitatelor pentru specii polenizatoare, ceea ce îmbunătățește productivitatea agricolă. Pajiștile extinse din Horezu și Băile Olănești Vest sunt **resurse valoroase pentru agroecologie**, dar necesită măsuri pentru protecția împotriva atacurilor faunei sălbatice. Programe de sprijin pentru fermieri, cum ar fi garduri electrice sau câini ciobănești, pot contribui la rezolvarea acestor probleme.

În Băile Olănești Est, livezile intensive pot deveni o problemă ecologică dacă nu sunt gestionate sustenabil. Utilizarea pesticidelor și monoculturilor poate duce la degradarea solului și pierderea biodiversității locale. **Predominanța agriculturii de subzistență** în multe dintre localități (ex. Slătioara, Măldărești, Tomșani) sugerează o economie agricolă slab integrată în piețele comerciale. În aceste zone, ar putea fi utile inițiative de **cooperative agricole** sau parteneriate locale pentru dezvoltarea unor lanțuri de aprovizionare mai eficiente.

În Horezu și Costești, unde există terenuri mai mari, agricultura ar putea susține activități semi-industriale sau producția pentru piețe externe, în timp ce **livezile bine organizate din Băile Olănești Est** pot susține un model de agricultură de valoare adăugată (ex. turism rural, produse ecologice, ateliere educaționale despre pomicultură).

Pășunatul prin transhumanță mică se mai practică încă, iar la Vaideeni reprezintă ocupația caracteristică a localității. Acesta are un mare potențial, atât din perspectiva agriculturii și valorificării lactatelor și altor produse locale, cât și ca activitate turistică conexasă: amenajarea stânilor și sălașurilor de vară pentru servirea mesei, precum și organizarea de experiențe turistice, cum ar fi plimbări cu căruța sau călăritul la stână, pentru degustarea produselor tradiționale păstorești.

Fenomenul împăduririi pajiștilor și fânețelor

Un proces cu impact semnificativ asupra peisajului și biodiversității îl reprezintă împădurirea naturală a pajiștilor și fânețelor, considerate în prezent printre cele mai amenințate habitate. Acest fenomen poate fi explicat prin doi factori principali: în zona alpină, schimbările climatice determină urcarea altitudinală a limitei pădurii, iar în zona de deal și submontană, abandonul terenurilor și reducerea utilizării tradiționale (cositul fânețelor și livezilor) favorizează regenerarea naturală a pădurii.

Efectele sunt multiple: pierderea biodiversității caracteristice pajiștilor și fânețelor, creșterea riscului de conflicte între oameni și carnivorele mari (care se apropie de sate în lipsa zonelor-tampon și găsesc hrană în livezile abandonate), dar și dispariția treptată a unor practici tradiționale și a modului de viață rural asociat acestora.

4.3 Sintează

La nivel local, se observă o dinamică și performanță economică variabilă între localități, cu unele UAT-uri din nordul zonei precum Costești, Vaideeni și Horezu posibil reflectând o consolidare a activităților agricole și alte UAT-uri din Sud-Estul zonei precum Păușești, Pietrari, Tomșani, Vlădești și Stoenști cu performanță scăzută. **Creșterile abrupte ale profitului în unele localități (ex. Horezu, Vaideeni, Păușești-Măglași) pot reflecta, în unele cazuri, fiscalizarea unor activități anterior informale sau o îmbunătățire a raportării financiare, mai degrabă decât o performanță economică exclusiv organică.** Astfel de salturi indică și o formalizare progresivă a sectorului agricol local, mai ales în contextul accesării de fonduri și subvenții condiționate de statut fiscal clar.

În ceea ce privește distribuția cifrei de afaceri a firmelor active pe sectoare economice, agricultura reprezintă aproximativ un sfert din economia locală în Costești, ceea ce îl evidențiază ca principal pol agricol al zonei. Totuși, deși agricultura reprezintă aproximativ un sfert din economia sa locală, Costești are o cifră de afaceri redusă și un aport economic mai mic față de Vaideeni și Horezu în economia generală a zonei de studiu. În schimb, în Slătioara, Vaideeni și Horezu, agricultura contribuie cu mai puțin de 5% la economia locală, reflectând o pondere redusă a sectorului agricol în aceste localități.

Putem spune că, deși agricultura se dezvoltă în anumite localități, ea nu este principalul motor economic al regiunii, fiind devansată de alte sectoare care generează mai multe locuri de muncă și care au un aport mai mare la cifra de afaceri locală a întreprinderilor.

Deși numărul de salariați din agricultură a crescut în Horezu, Costești, Vaideeni, Păușești-Măglași și Slătioara, în linie cu performanța economică a acestor localități, alte sectoare precum producția, comerțul, serviciile și HoReCa angajează mult mai mulți oameni. Acest lucru indică faptul că economia locală este susținută în principal de aceste domenii.

Capacitatea de dezvoltare agricolă este influențată de suprafață, resurse și terenurile productive, dar depinde la fel de mult de investiții, forță de muncă, infrastructură și conexiunile economice ale sectorului agricol cu alte activități locale.

Atât Costești cât și Horezu au reușit să își îmbunătățească performanța economică agricolă fără a extinde semnificativ suprafețele de teren agricol. Acest lucru ar putea însemna că, în loc de a adăuga mai multe terenuri pentru agricultură, zona a valorificat mai bine resursele existente și a crescut productivitatea pe aceleași suprafețe. Astfel, chiar și fără o expansiune a terenurilor, activitatea agricolă a devenit mai rentabilă și mai eficientă. La polul opus, Vaideeni cunoscut și o scădere puternică a suprafețelor agricole, ce poate arată o reorientare spre alte tipuri de agricultură cu investiții pe suprafețe mai mari.

În general, utilizarea terenurilor pentru suprafețele agricole, arabile, pășuni, fânețe, livezi și pepiniere pomicele a rămas relativ constantă sau a înregistrat creșteri ușoare. Totuși, au fost identificate și zone cu provocări în menținerea acestor suprafețe sau cu potențial de valorificare.

Creșterile în suprafețele de pășuni, livezi și pepiniere pomicele, corelate cu o poziționare din punct de vedere economic printre localitățile cele mai puțin performante (ex. Păușești, Vlădești, Tomșani, Pietrari) sau cu un aport economic mic, pot sugera predominanța agriculturii de subzistență și o economie agricolă slab integrată în piețele comerciale. În aceste zone, ar putea fi utile inițiative de cooperative agricole sau parteneriate locale pentru dezvoltarea unor lanțuri de aprovizionare mai eficiente.

Scăderi majore în suprafețele agricole, pășuni, fânețe sau livezi și pepiniere pomicole s-au înregistrat în Vaideeni, Vlădești și Băile Govora ce sugerează diversificarea activităților economice, conversia terenurilor pentru alte activități și potențiala scădere a interesului pentru activități agricole. Creșteri în suprafețele de pășuni și/sau fânețe în localități precum Muereasca, Vlădești, Pietrari, Păușești, Vaideeni și Horezu, sugerează o extinderea sectorului zootehnic și un potențial pentru susținerea producției locale de produse (lapte, carne), a turismului rural și agroturismului.

Sectorul zootehnic local își păstrează un rol important în economia agricolă a județului, prin diversificare și adaptare la noile condiții

Deși sectorul zootehnic din județul Vâlcea a suferit un declin semnificativ în ultimele decenii – în special în ceea ce privește creșterea bovinelor – din cauza unor factori precum fragmentarea terenurilor, migrația forței de muncă și scăderea rentabilității, unele ramuri precum **apicultura și creșterea de ovine sau păsări au înregistrat semne clare de redresare**. Apicultura, în mod special, s-a dezvoltat constant, susținută de condiții naturale favorabile, iar județul Vâlcea se remarcă astăzi la nivel regional prin numărul ridicat de apicultori ecologici și calitatea produselor apicole.

Pomicultura, un sector strategic pentru economia agricolă locală și județeană

Producția de fructe a înregistrat o creștere semnificativă, în special la prune și mere, iar pomicultura joacă un rol important la nivel județean, Vâlcea fiind primul județ din regiune ca suprafețe cultivate cu pomi (inclusiv pepiniere). Deși majoritatea localităților din zona de studiu nu au suferit modificări semnificative, localitatea Păușești a avut o contribuție remarcabilă la economia județeană, cu creșteri de peste 114% în suprafețele de livezi și pepiniere pomicole. De asemenea, în multe localități ar putea exista o gestionare mai eficientă a resurselor, a proceselor și tehnologiilor de cultivare, precum și o diversificare a culturilor, ceea ce ar contribui la creșterile înregistrate la nivel județean.

An aerial photograph of a mountain village shrouded in mist. The village is nestled in a valley, with houses and buildings scattered across the landscape. The surrounding hills are covered in dense, green forests. The mist is thick and white, creating a dreamy atmosphere. The overall scene is peaceful and scenic.

5. DEZVOLTAREA IMOBILIA

5.1 Piața imobiliară

Distribuție predominant rurală a fondului locativ județean

Conform PATJ la nivelul județului **Vâlcea piața imobiliară este în ușoară creștere în ultimii ani**, înregistrând creșteri la nivelul numărului de locuințe existente, suprafeței locuibile, autorizații de construcții emise. În 2020, majoritatea locuințelor din Regiunea Sud-Vest Oltenia (56,30%) și județul Vâlcea (57,69%) erau situate în mediul rural, reflectând o distribuție predominant rurală a fondului locativ.

În principalele orașe din Vâlcea, numărul locuințelor a fost în creștere, cea mai mare creștere fiind în Râmnicu Vâlcea (+3,03% între 2016 și 2020). În mediul urban, peste 94% dintre locuințe sunt proprietăți private. În cadrul orașelor din zona de studiu fondul de locuințe este: **Horezu (2796), Băile Olănești (2041), Ocnele Mari (1521), Băile Govora (1269) însă acesta este mult sub cifra Râmnicu Vâlcea (47461).**

Valoare medie de vânzare proprietăți (imobile și terenuri) pe categorii de folosință

Cele mai mici valori pentru suprafața medie pentru case sunt în **Băile Govora (100 mp)** și în **Vlădești (139,25 mp)**. Terenurile din Horezu au cea mai mare suprafață medie (**2.363 mp**), iar cele mai mici se află în Tomșani (**1.000 mp**), Păusești Maglași (**1.000 mp**).

Prețurile terenurilor variază între 32.992 EUR (Horezu) pentru un teren și 849.000 EUR (Băile Olănești) pentru o pensiune.

Băile Olănești are o piață diversificată, cu prețuri pentru toate tipurile de proprietăți (apartamente, case, hale, pensiuni, terenuri). Apartamentele sunt relativ accesibile (**72.000 EUR**), în timp ce casele și pensiunile sunt semnificativ mai scumpe.

În **Tomșani**, casele și terenurile au prețuri mici, sugerând o cerere mai scăzută.

Tabel 15 Valoriile medii de vânzare proprietăți (imobile și terenuri)

Localitate	Tip proprietate	Pret mediu EUR	Suprafata medie casa	Suprafata medie teren (mp)
Băile Olănești	Apartment	72000.00	80.00	1876.00
Băile Olănești	Casa	196300.00	178.50	2200.00
Băile Olănești	Hala	100000.00	585.00	-
Băile Olănești	Pensiune	420000.00	763.00	-
Bunești	Casa	262500.00	639.00	628.00
Bunești	Hala	89000.00	-	-
Bunești	Hala + Teren	395000.00	828.00	1575.00
Băile Govora	Casa	79450.00	100.00	830.00
Băile Olănești	Casa	109000.00	180.00	1629.00
Băile Olănești	Pensiune	849000.00	950.00	-

OLTENIA DE SUB MUNTE

Băile Olănești	Teren	40607.50	-	1047.00
Horezu	Casa	132350.00	1450.00	500.00
Horezu	Hala	395000.00	650.00	-
Horezu	Hotel	600000.00	-	1300.00
Horezu	Pensiune	420000.00	762.67	1461.00
Horezu	Teren	32992.00	-	2363.00
Ocnele Mari	Casa	152150.00	257.00	503.00
Ocnele Mari	Teren	33750.00	-	7500.00
Păușești Maglași	Casa	64750.00	143.50	786.00
Păușești Maglași	Teren	78571.43	90.00	1000.00
Stoenești	Teren	33316.67	78.00	1850.00
Tomșani	Casa	17200.00	120.00	1000.00
Tomșani	Teren	41250.00	120.00	1000.00
Vaideeni	Casa	43760.00	-	-
Vlădești	Casa	145750.00	139.25	160.00
Vlădești	Teren	65125.00	-	1272.00
Stoenești	Teren	28610.00	-	2861.00
Stoenești	Teren	26000.00	-	3006.00
Costești	Teren	90000.00	962.00	1380.00

Sursă: Imobiliare.xls, imobiliare olx

Horezu prezintă prețuri mai mari, reflectând o posibilă cerere mai mare pentru proprietăți, în special pentru pensiuni și hoteluri. **Horezu** și **Băile Olănești** sunt zonele cele mai dezvoltate imobiliar, cu prețuri mari și o gamă variată de proprietăți. Localitatea Stoenești are cele mai mici prețuri din zona de analiză.

5.2 Sinteză

Piața imobiliară este foarte diversificată în funcție de localitate: **Horezu** și **Băile Olănești** sunt cele mai active piețe imobiliare, având prețuri ridicate și o gamă variată de proprietăți (apartamente, case, pensiuni, terenuri) iar **Băile Olănești** se remarcă printr-o piață diversificată și prețuri foarte mari pentru pensiuni (849.000 EUR), sugerând o atracție turistică puternică.

Cererea și prețurile reflectă profilul economic și turistic al fiecărei zone:

- **Horezu** are prețuri ridicate, mai ales la pensiuni și hoteluri, ceea ce indică o cerere crescută pentru infrastructură turistică.
- **Tomșani și Păușești Maglași, printre localitățile cu infrastructură și atractivitate turistică slabă** au prețuri mici pentru case și terenuri, sugerând o cerere scăzută sau o atractivitate economică mai redusă.

Suprafața medie a proprietăților variază semnificativ: Casele din Horezu au o suprafață medie de 1.450 mp, mult peste media altor localități, ceea ce poate indica loturi mai mari sau proprietăți mai generoase. Același lucru este valabil și pentru terenurile din Horezu au cea mai mare suprafață medie (2.363 mp), ceea ce poate indica un interes mai mare pentru loturi mari, fie pentru dezvoltări turistice, fie pentru rezidențial. Cele mai mici case sunt în Băile Govora (100 mp) și Vlădești (139,25 mp), ceea ce sugerează o preferință pentru locuințe mai compacte în aceste zone.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Investițiile în pensiuni și hoteluri sunt concentrate în Horezu și Băile Olănești, sugerând un potențial ridicat pentru turism în aceste localități.

Horezu și Băile Olănești sunt centrele imobiliare cele mai dinamice, în timp ce alte localități, precum Stoenesti, Tomșani și Păușești Maglași, au prețuri mai mici și o activitate imobiliară mai redusă.

Dezvoltarea turismului și inițiativele de conservare din zona Parcului Național Buila-Vânturarița (PNBV) au avut un efect direct asupra pieței imobiliare locale. Asociația Kogayon, înființată în 2003 și implicată în administrarea PNBV, a derulat peste 20 de proiecte în zonă, în valoare totală de peste 300.000 de euro, ceea ce a contribuit la atragerea unui număr de peste 25.000 de vizitatori anual și la generarea de beneficii economice pentru regiune estimate la peste 30 de milioane de euro. Această creștere a atractivității turistice a condus la o cerere mai mare pentru proprietăți ecoturistice și de vacanță, în special case, pensiuni și terenuri destinate dezvoltărilor turistice. Proprietățile situate în proximitatea parcului au înregistrat o apreciere a valorii de piață, iar oferta imobiliară s-a diversificat pentru a răspunde cererii investitorilor și turiștilor.⁹

⁹ <https://green-report.ro/de-la-parcul-national-buila-vanturarita-la-geoparc-ul-unesco-oltenia-de-sub-munte/>

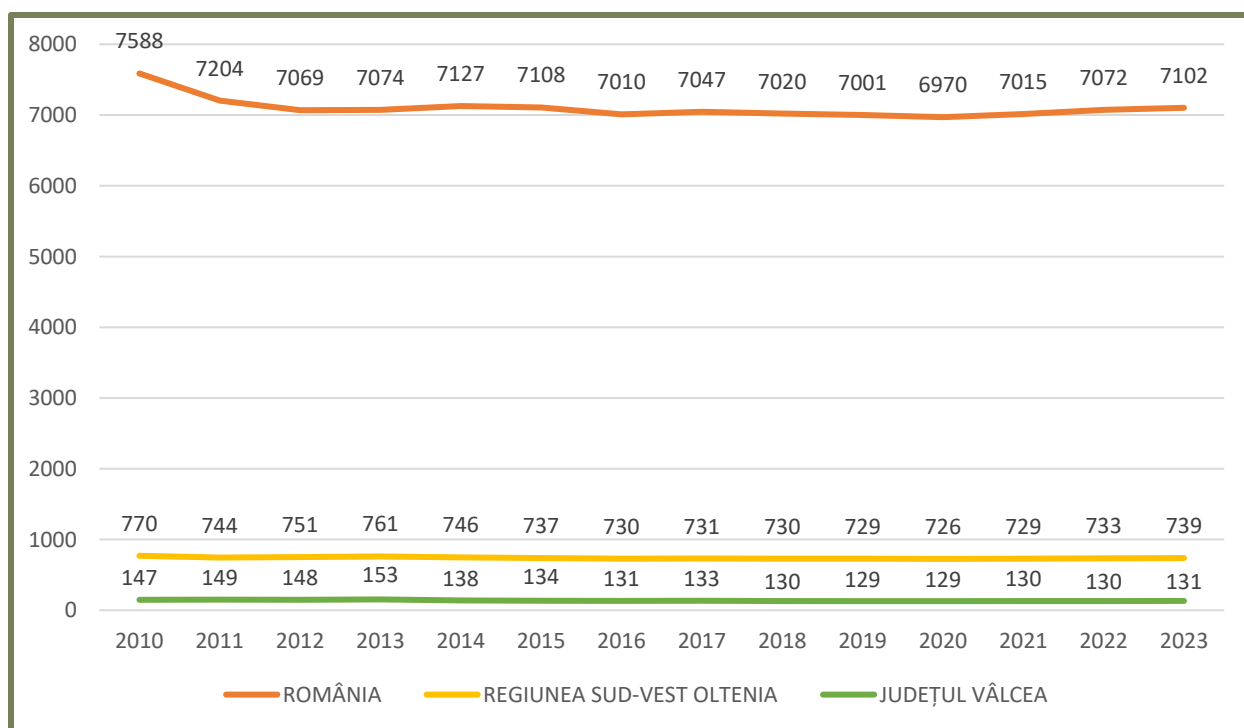
6. EDUCAȚIE

6.1 Infrastructura de învățământ

Numărul unităților de învățământ

Se poate observa o diferență majoră între numărul unităților de învățământ de la **nivel național (7.102 unități)**, **regional (739 unități)** și **județean (131 unități)**, în anul 2023 versus 2010. Acest lucru este de înțeles, deoarece numărul elevilor diferă considerabil de la un an la altul. Numărul unităților de învățământ la **nivel național** a scăzut treptat din 2010 (7.588 unități) până în 2020 (6.970 unități), ceea ce sugerează o restructurare sau închidere a unor școli. După 2020, se observă o ușoară revenire, ajungând la **7.102 unități** în 2023.

Figură 80 Dinamica numărului unităților de învățământ la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Numărul unităților de învățământ din **județul Vâlcea** a **scăzut** de la **147 unități** în 2010 la **129 unități** în 2019 și 2020. După o ușoară creștere în 2021 (**130 unități**), numărul a rămas relativ constant până în 2023, când ajunge la 131 unități. Scăderea constantă poate reflecta o reducere a populației școlare.

Majoritatea UAT-urilor analizate, Bărbătești, Băile Olănești, Stoenesti, Vaideeni, Băile Govora, Ocnele Mari, Bunești, Măldărești, Păusești, Păusești Măglași, Pietrari, Slătioara și Tomșani, au un singur centru educațional activ.

UAT-urile, Vlădești și Costești aveau în 2010 câte două centre educaționale active, dar în 2021 funcționa doar 1 (conf. INSSE). **Horezu** este o excepție notabilă, având 3 unități de învățământ active pe parcursul perioade analizate.

Profilul unităților de învățământ

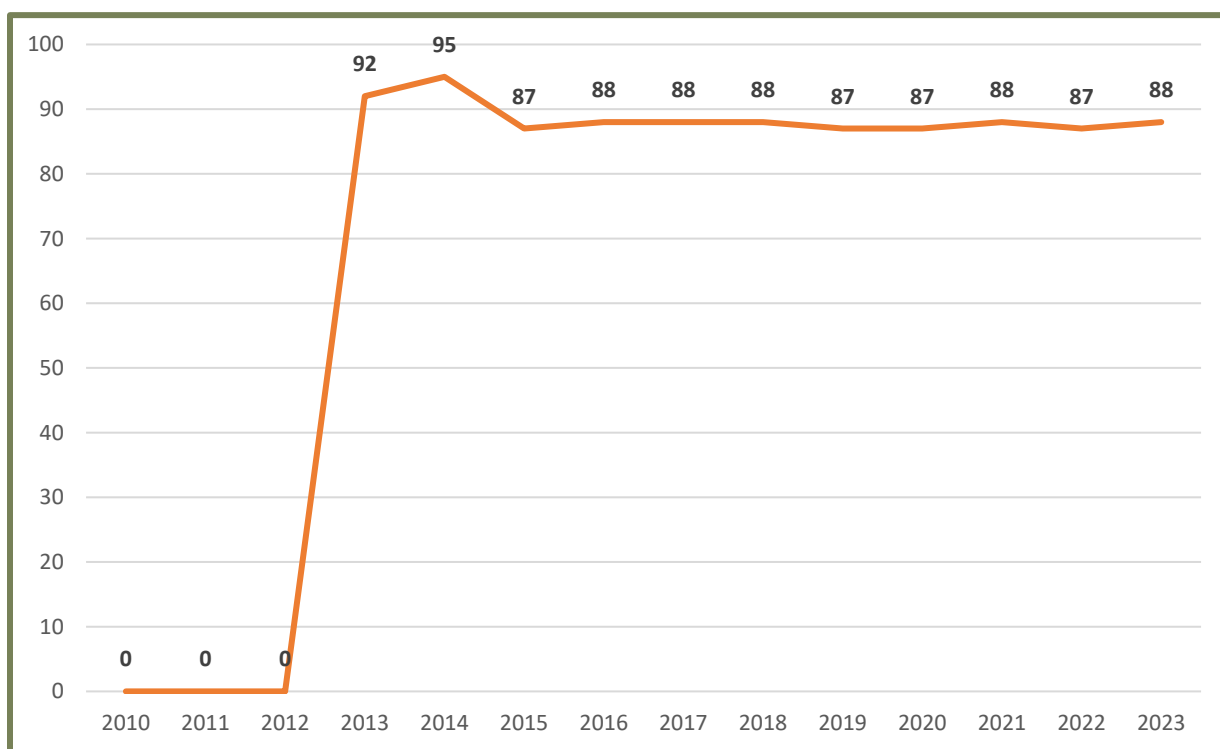
Primar și gimnazial

În **județul Vâlcea**, numărul unităților de învățământ a variat ușor în perioada 2010-2023. În 2010, județul avea 92 de unități, iar în 2023 numărul acestora era de 88. Între anii 2013-2014, numărul unităților de învățământ a crescut ușor (de la 92 la 95), dar după 2014, s-a înregistrat o scădere constantă până în 2023.

La nivelul UAT-urilor, valorile sunt constante în perioada de analiză, începând din anul 2013, numărul unităților de învățământ primar și gimnazial, este de o unitate și se mențin constante până în 2023.

Populația cu vârste între 6 și 15 ani se află într-o perioadă cheie din punct de vedere educațional, întrucât aceasta corespunde nivelurilor de educație primară și gimnazială. Populația cuprinse între 6-15 ani, în Horezu este de 678 de persoane, în Băile Govora de 163 persoane și în Băile Olănești de 362 de persoane.

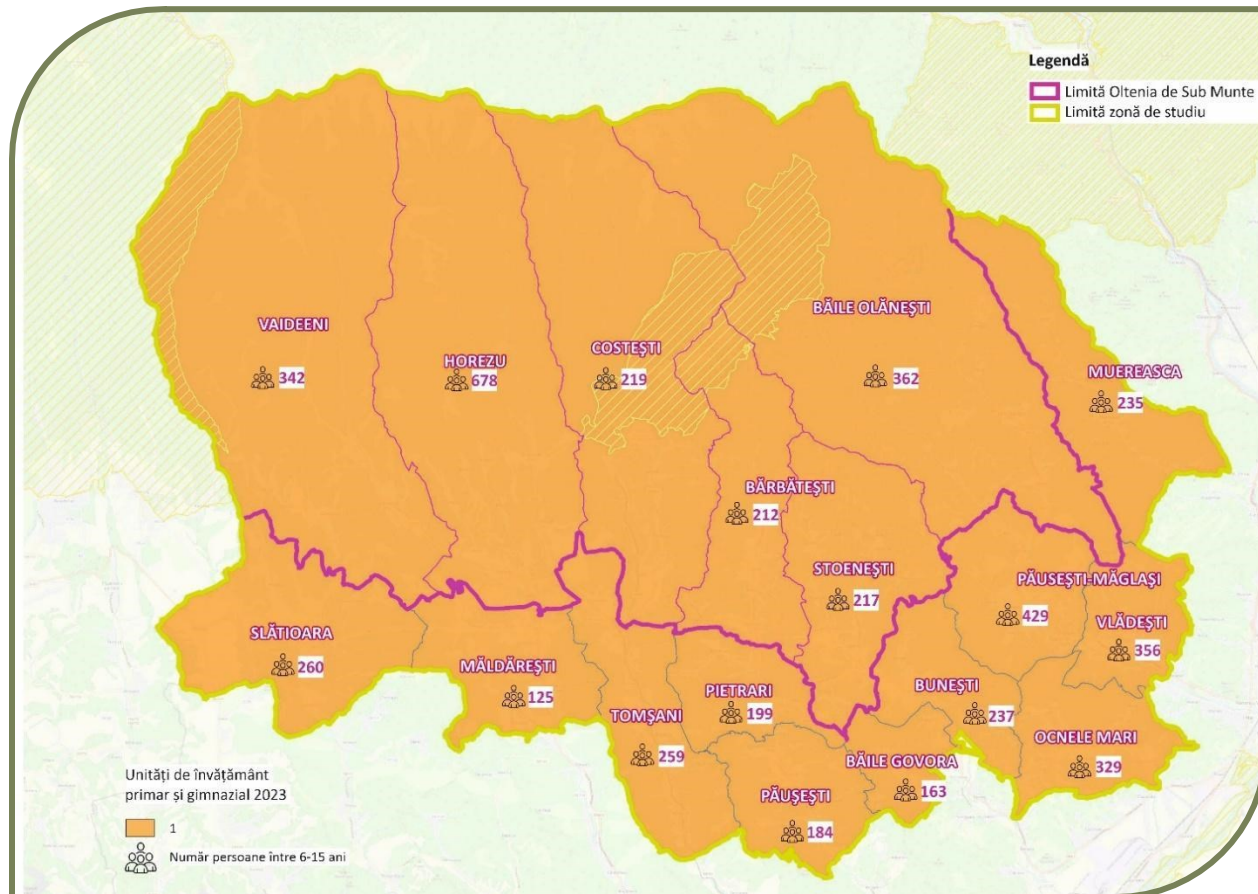
Figură 81 Numărului unităților de învățământ primar și gimnazial, la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 82 Distribuția unităților de învățământ primar și gimnazial, raportat la numărul de persoane între 6-15 ani - an 2023

Sursa: INS Tempo

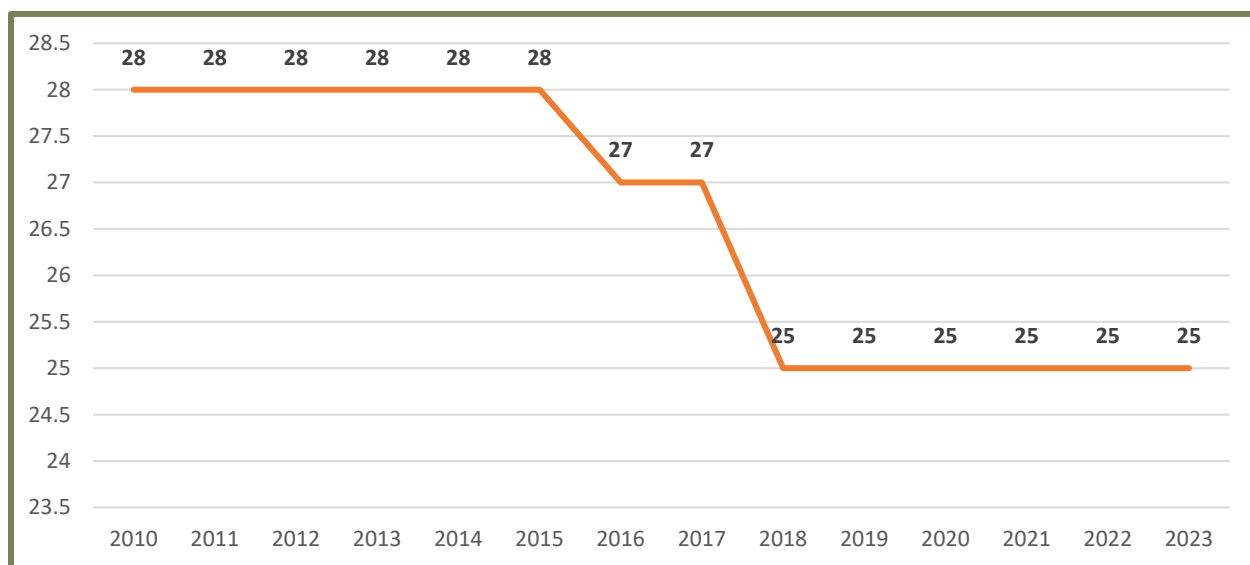
Populația cu vârste între 6 și 15 ani reprezintă un segment esențial al sistemului educațional, iar asigurarea unui acces echitabil și de calitate la educație pentru această grupă de vârstă este crucială pentru dezvoltarea socială și economică a unei societăți.

Liceal

La nivelul **județului Vâlcea**, numărul unităților de învățământ liceal este echilibrat. Între anii 2010 - 2015, prezintă o valoare constantă, apoi sunt scăderii foarte mici, ajungând la 25 de unități de învățământ în anul 2023.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 83 Numărului unităților de învățământ liceal, la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

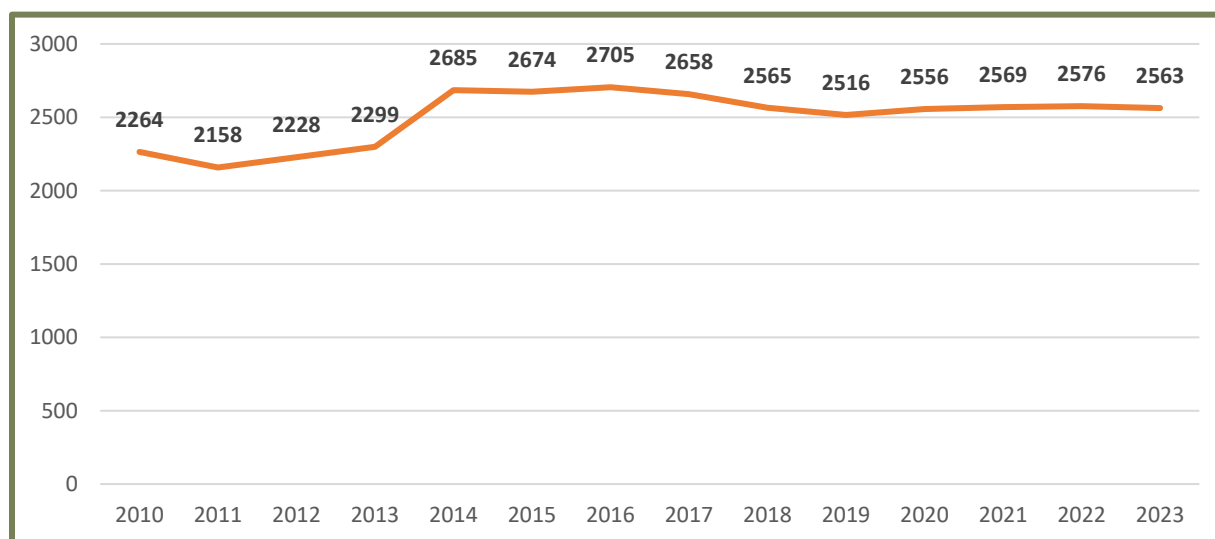
Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul UAT-urilor analizate, unitățile de învățământ liceal sunt prezente doar în anumite localități, Horezu, Băile Olănești, Costești și Băile Govora. Rețeaua de licee a rămas constantă în intervalul 2010-2023, indicând o stabilitate a cererii sau a populației școlare. Localitățile fără licee sunt dependente de facilitățile educaționale ale UAT-urilor menționate mai sus, pentru ca elevi să aibă acces la învățământul liceal.

Gradul de dotare al unităților de învățământ

Săli de clasă

Figură 84 Dinamica numărului de săli de clasă la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

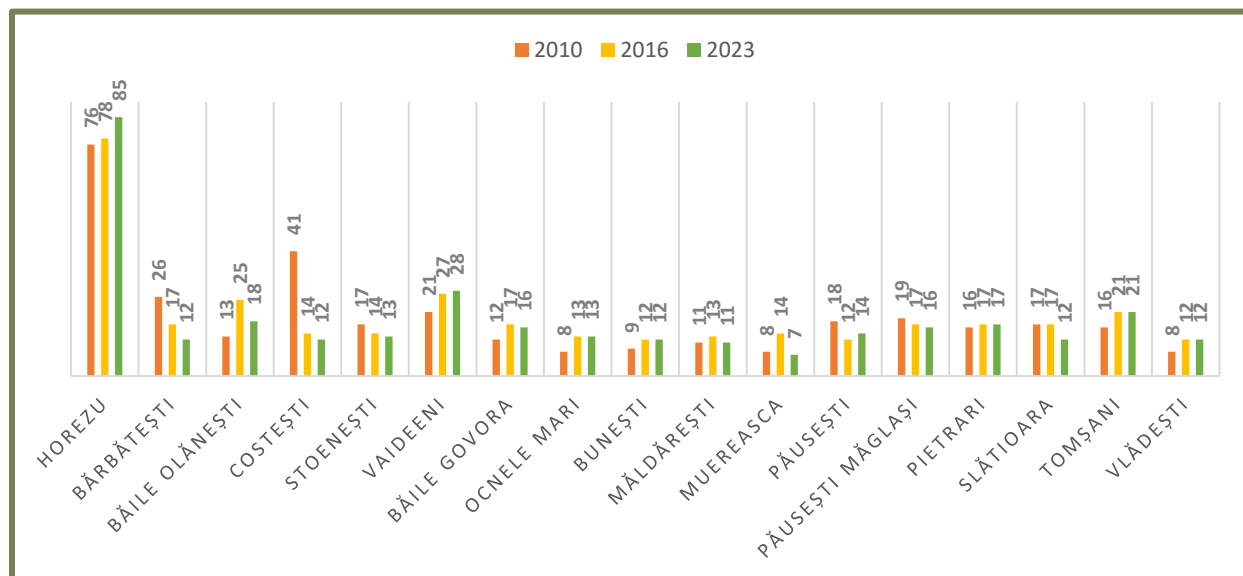

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivelul județului se poate observa o creștere din anul 2010, 2264 săli de clasă, la 2563 săli de clasă în anul 2023.

Figură 85 Dinamica numărului de săli de clasă la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2016-2023

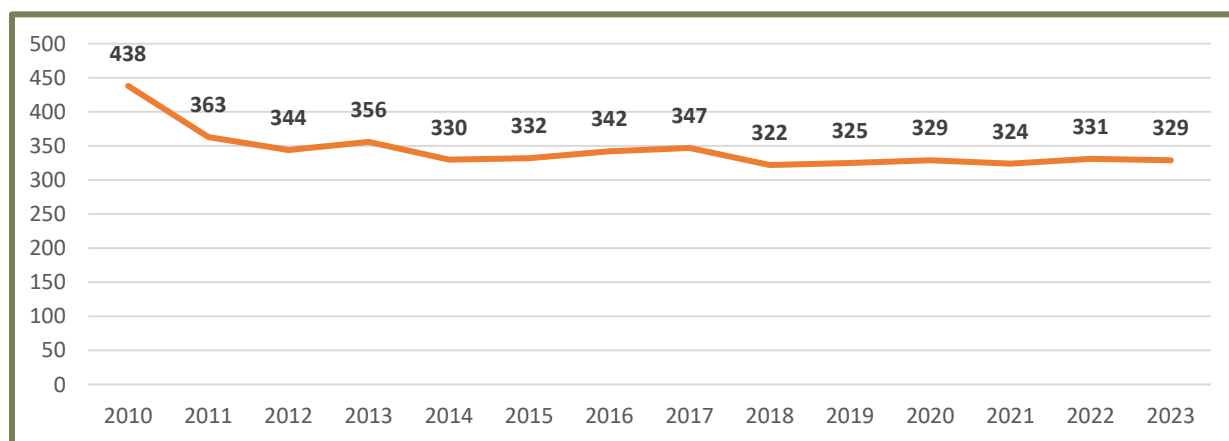

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul UAT-urilor aflate în zona de studiu, situația este echilibrată în unele dintre acestea numărul sălilor de clasă din cadrul unităților de învățământ crește (Horezu de la **76** în anul 2010 la **85** în anul 2023; Băile Olănești de la **13** în 2010 la **18** în 2023), în altele scade (Bărbătești de la **26** în 2010 la **12** în 2023; Stoenesti de la **17** în 2010 la **13** în 2023). Cea mai mare scădere se produce în UAT-ul, **Costești**, care înregistra **41** de săli de clasă în anul 2010, iar apoi alunecă pe un trend descrescător, ajungând la **12** săli de clasă în 2023.

Laboratoare școlare

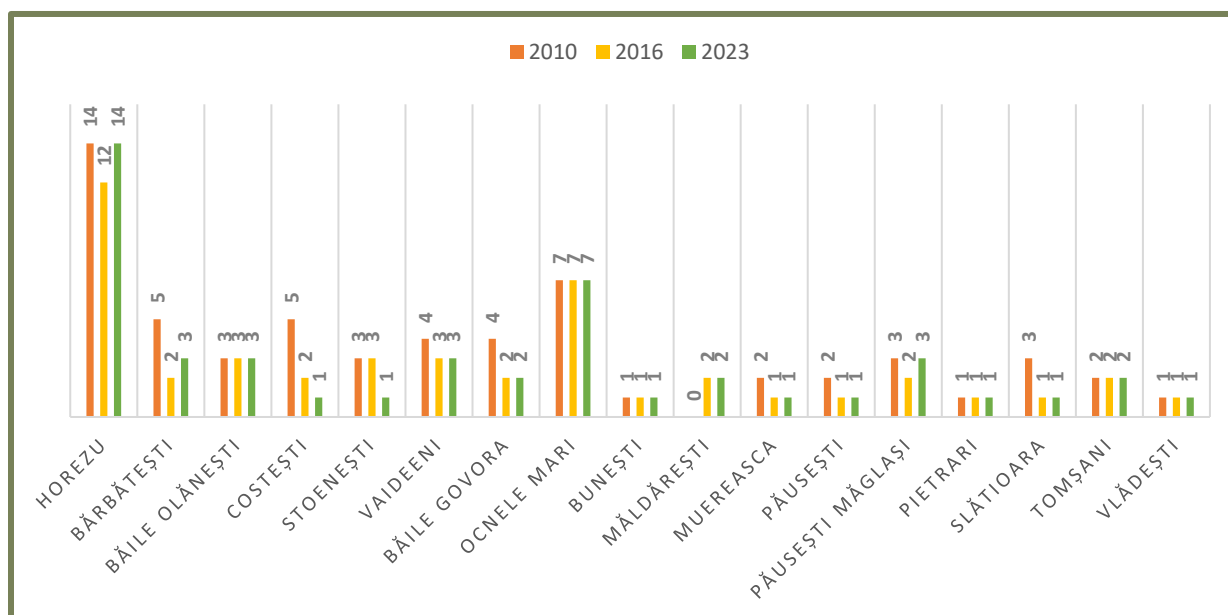
Figură 86 Dinamica numărului de laboratoare școlare la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 87 Dinamica numărului de laboratoare școlare la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2016-2023

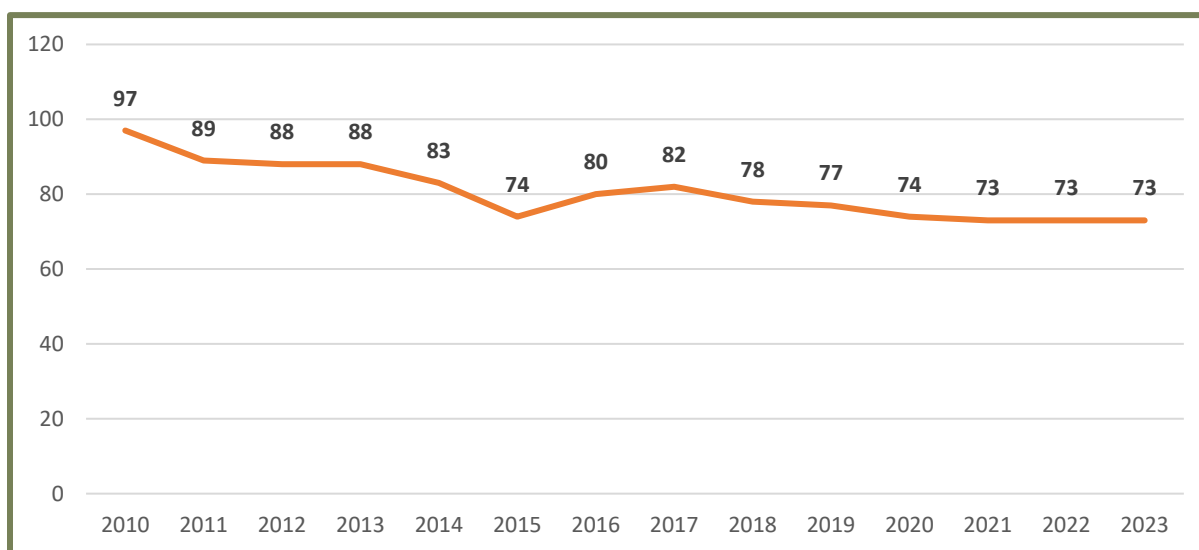

Sursă: Institutul Național de Statistică

Județul Vâlcea prezintă o scădere din punct de vedere al laboratoarelor școlare, în anul 2010, numărul lor era de 438, iar în anul 2023 a scăzut la 329. La nivelul UAT-urilor analizate, valorile sunt destul de constante. Majoritatea numerelor din 2010 sunt menținute și în anul 2023, fiind și mici excepții în care numărul crește (Măldărești de la 0 la 2) sau scade (Bărbătești de la 5 la 3; Costești de la 5 la 1 și prezintă și cea mai mare scădere).

Săli de gimnastică

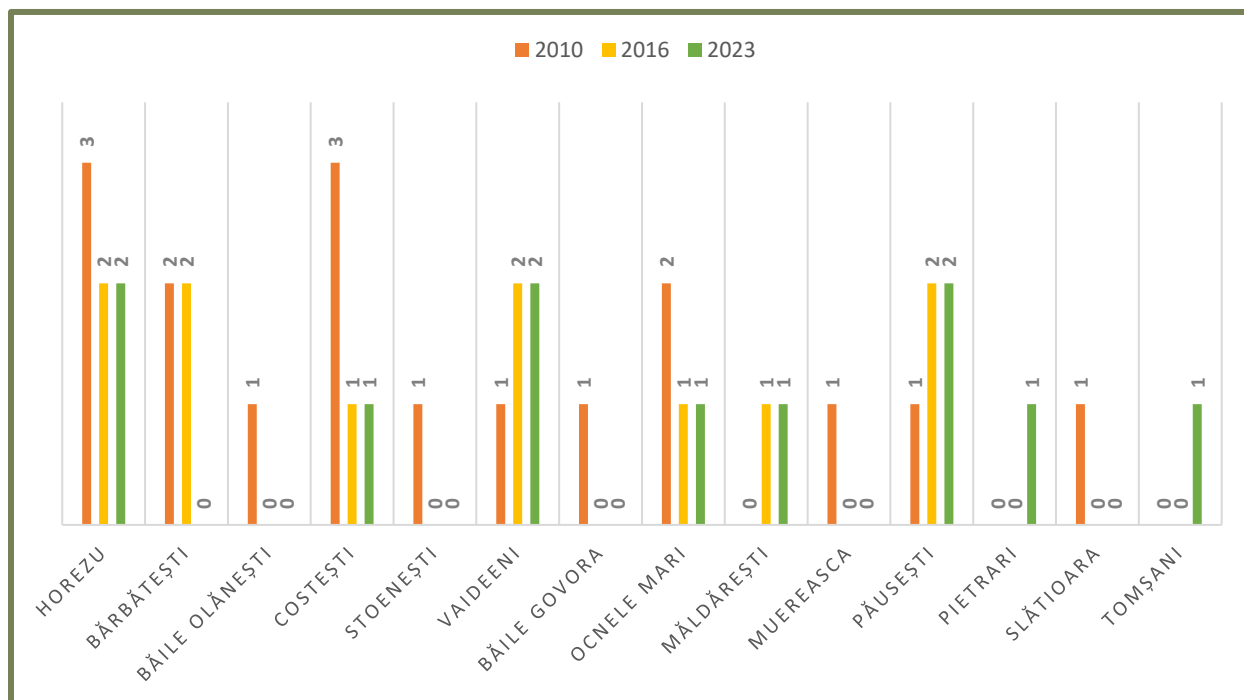
Figură 88 Dinamica numărului de săli de gimnastică la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 89 Dinamica numărului de săli de gimnastică la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2016-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivel județean, numărul de săli de gimnastică a scăzut în perioada de analiză 2010-2023, de la 97 săli în anul 2010 la 73 săli de gimnastică în 2023.

Horezu are cel mai mare număr de săli de gimnastică, cu valori constante între 2 și 4 în perioada analizată, însă înregistrează o scădere în anul 2023, un număr de **2 săli de gimnastică**, față de 2010 când erau **3**.

Bărbătești, Vaideeni, Păușești și Ocnele Mari au avut câte 1-2 săli de gimnastică, dar numărul acestora a scăzut sau a stagnat în anii mai recenti.

Bunești, Păușești Măglași și Vlădești nu beneficiază de săli de gimnastică, nu a fost înregistrată nicio sală în intervalul de analiză 2010-2023.

Este nevoie de investiții suplimentare în infrastructura sportivă pentru a reduce inegalitățile teritoriale și pentru a sprijini practicarea activităților fizice în toate comunitățile.

Ateliere școlare

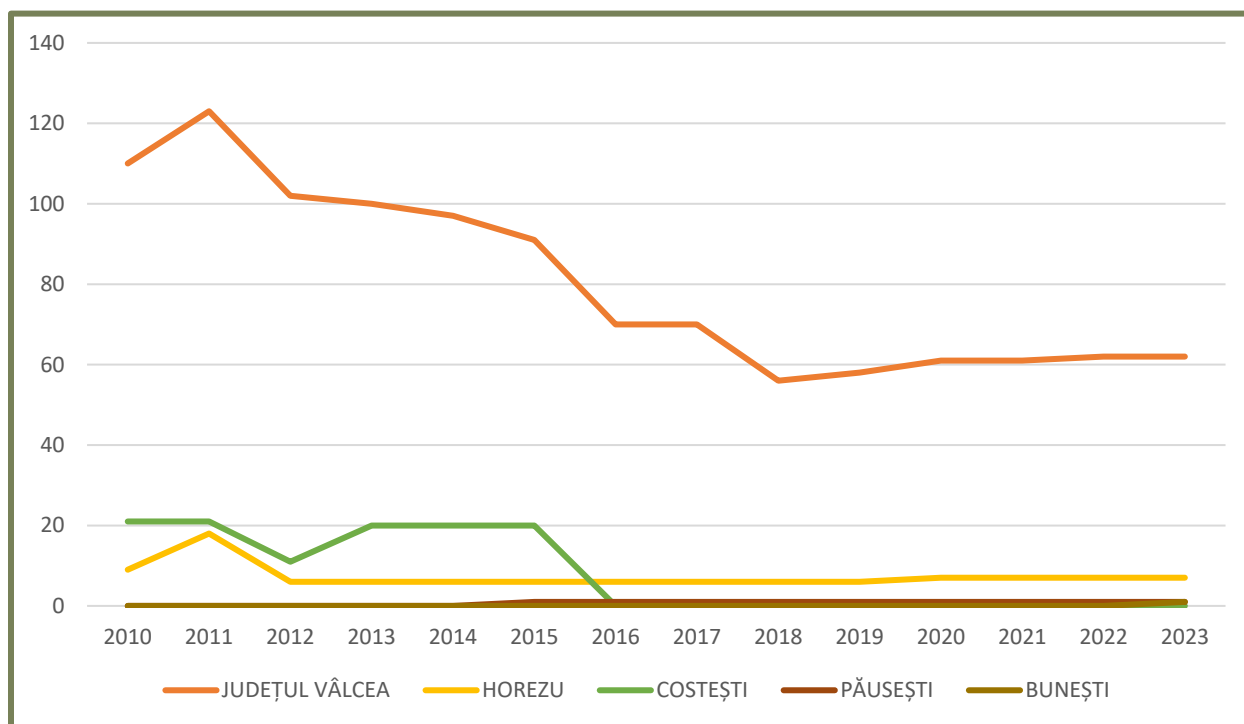
Numărul total de ateliere școlare din județul Vâlcea a scăzut semnificativ, de la 110 în 2010 la doar 62 în 2023, ceea ce reflectă o reducere de aproape 44% în această perioadă. Aceasta poate indica o reorganizare în cadrul sistemului educațional. În multe UAT-uri, datele lipsesc, ceea ce poate însemna fie că nu existau ateliere școlare în acele zone, fie că nu au fost raportate.

În **Horezu**, numărul de ateliere a rămas constant începând cu 2013, la **6-7 ateliere**, ceea ce sugerează stabilitate. Însă în anul 2010 erau 9 ateliere școlare, iar în anul 2023 s-au înregistrat 7, ceea ce indică o scădere în intervalul de analiză.

OLTENIA DE SUB MUNTE

În **Păușești**, începând cu 2015, există un atelier școlar care s-a menținut constant până în 2023. Aceasta poate indica o inițiativă locală de a susține educația practică.

Figură 90 Dinamica numărului de ateliere școlare la nivelul județului Vâlcea și zona de studiu, anii 2010-2023

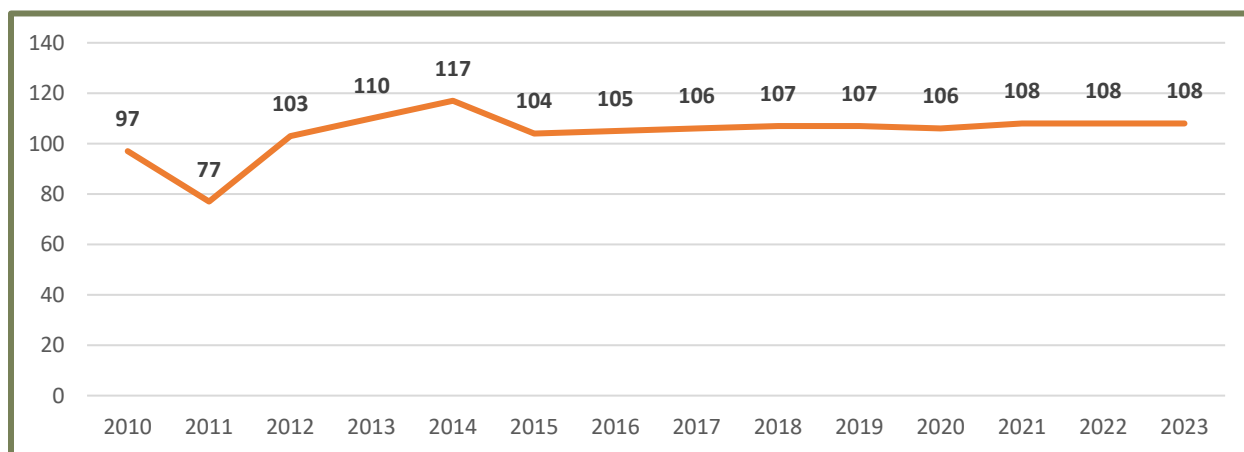
Sursă: Institutul Național de Statistică

La **Bunești**, în 2023 apare pentru prima dată un atelier școlar raportat. Acesta poate fi rezultatul unei inițiative recente pentru a sprijini activitățile educaționale din zonă. **Costești** a înregistrat cele mai mari valori în perioada 2010-2015, însă apoi are loc o scădere semnificativă, de la 20 de ateliere în 2015, la lipsa acestora după 2016. Este posibil ca atelierele să fi fost închise sau redistribuite către alte localități. Totodată merită menționat că în localitate funcționează în continuare Școala Profesională Specială Bistrița, unde se desfășoară activități educaționale dedicate atât copiilor cu dizabilități, cât și celor care urmează școala profesională. Această unitate include propriile ateliere – funcționale și echipate – folosite în formarea practică a elevilor, fiind singurele active în prezent la Costești.

Reducerea numărului de ateliere școlare poate fi asociată cu factori precum lipsa de finanțare, scăderea populației școlare sau modificări în prioritățile sistemului educațional. UAT-urile mai dezvoltate, cum ar fi Horezu, au menținut un număr relativ constant de ateliere, în timp ce alte zone, precum Costești, au pierdut aceste facilități complet.

Terenuri de sport

Figură 91 Dinamica numărului de terenuri de sport la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Numărul total de terenuri de sport la nivel de județ a crescut inițial de la 97 în 2010 la 117 în 2014, după care a scăzut la 104 în 2015 și s-a stabilizat în jurul valorii de 108 între 2021 și 2023. Aceasta indică un interes inițial pentru dezvoltarea infrastructurii sportive, urmat de o stagnare în ultimii ani.

La nivel județean, infrastructura sportivă a cunoscut o creștere moderată până în 2014, urmată de o stagnare.

Horezu a menținut un număr constant de **2 terenuri de sport** pe întreaga perioadă, ceea ce arată o lipsă de investiții noi în infrastructură. În **Bărbătești**, numărul terenurilor a scăzut de la **2** în 2010 la **1** după 2019, ceea ce poate indica o reducere a resurselor alocate.

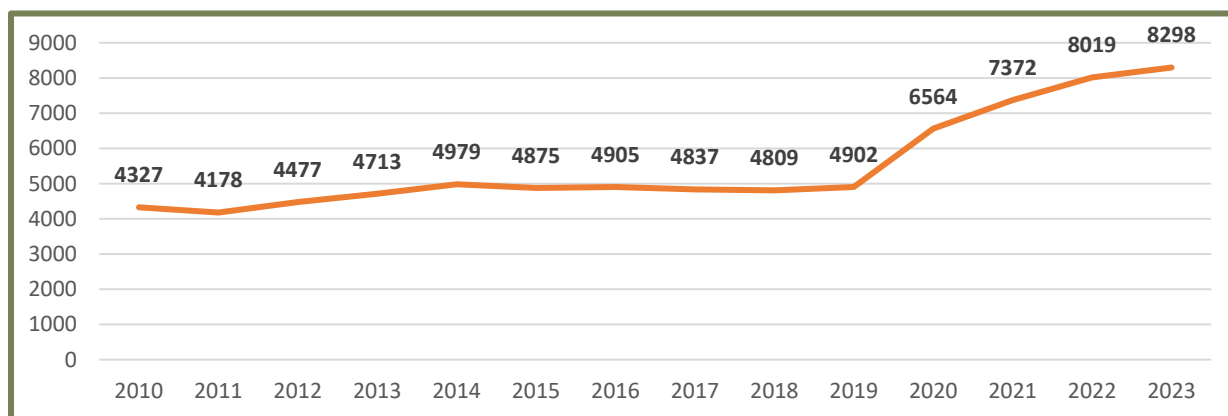
Tomșani a înregistrat în 2010, un număr de 2 terenuri de sport pe care l-a păstrat și în anul 2023. În **Costești**, numărul a scăzut de la **3 terenuri** în 2010 la **1 teren** după 2016, reflectând o reducere a facilităților sportive.

UAT Vaideeni, numărul de terenuri a rămas în mare parte stabil la **1**, cu o ușoară variație între 2010 și 2014. Prezintă o scădere de la 2 terenuri în 2010 la un singur teren în 2023. În **Stoenești**, a apărut un teren nou în 2023, ceea ce indică o investiție recentă în această infrastructură. **Păușești Măglași** și **Pietrari**, ambele localități au câte un teren de sport începând cu 2017 și l-au menținut până în prezent.

În anul 2010 în localitățile Stoenești, Măldărești, Muereasca, Păușești Măglași și Pietrari, nu se înregistra niciun teren de sport, iar în anul 2023, toate înregistrează un teren de sport. În multe localități, investițiile în terenuri de sport au fost limitate, iar în unele cazuri terenurile existente au dispărut, **Bunești** și **Vlădești**.

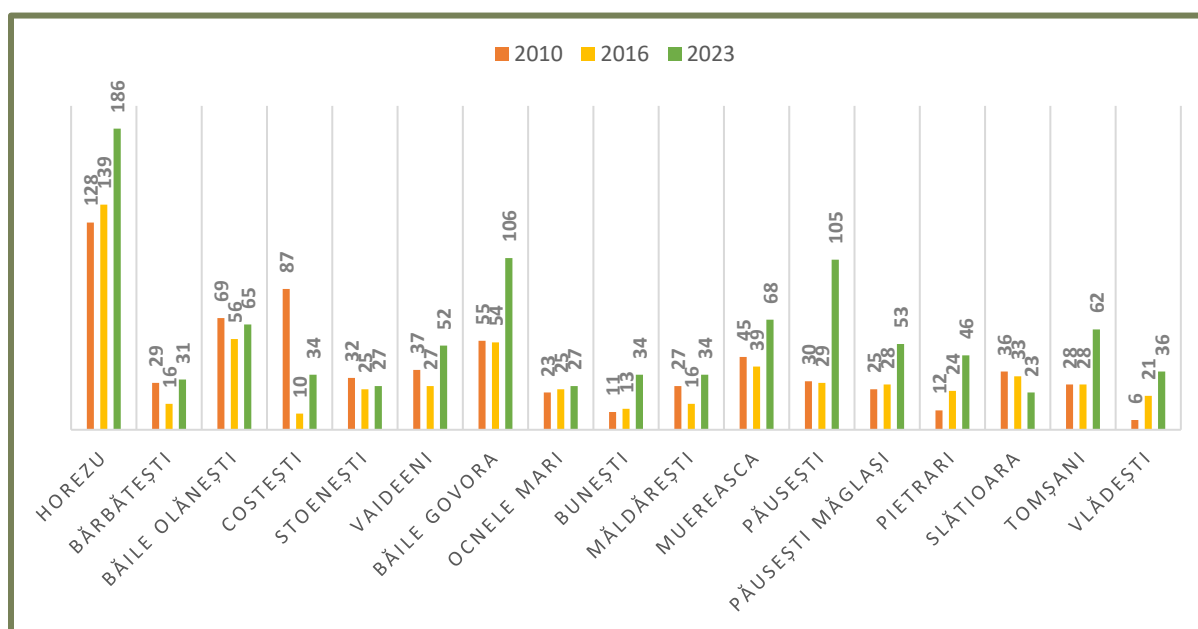
PC-uri / Echipamente IT

Figură 92 Dinamica numărului de echipamente IT la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 93 Dinamica numărului de echipamente IT la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2016-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Numărul total de PC-uri / echipamente IT la nivel județean a crescut constant, de la **4327** în 2010 la **8298** în 2023, aproape dublându-se în această perioadă. Aceasta indică o investiție semnificativă în digitalizare și echipamente IT, mai ales în ultimii ani, probabil pentru a susține educația și alte activități în mediul digital.

Județul **Vâlcea** a înregistrat o creștere semnificativă a echipamentelor IT, cu un accent mai mare după 2020, probabil datorită necesității educației digitale.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Numărul de echipamente a crescut de la **128** în 2010 la **186** în 2023 în **UAT Horezu**, cu o creștere mai accentuată după 2020. Aceasta arată o prioritate pentru digitalizare în această localitate.

Păușești a avut o creștere masivă după 2020, ajungând de la **29** echipamente la **105** în 2021, nivel pe care l-a menținut până în 2023. **Băile Govora**, numărul de echipamente a rămas stabil între 2010 și 2020, dar a înregistrat o dublare semnificativă în 2021, ajungând la **106**.

În mai multe localități, creșteri semnificative ale numărului de echipamente IT sunt evidente începând cu 2020, cel mai probabil datorită pandemiei COVID-19, care a generat o nevoie crescută de digitalizare în școli și alte instituții.

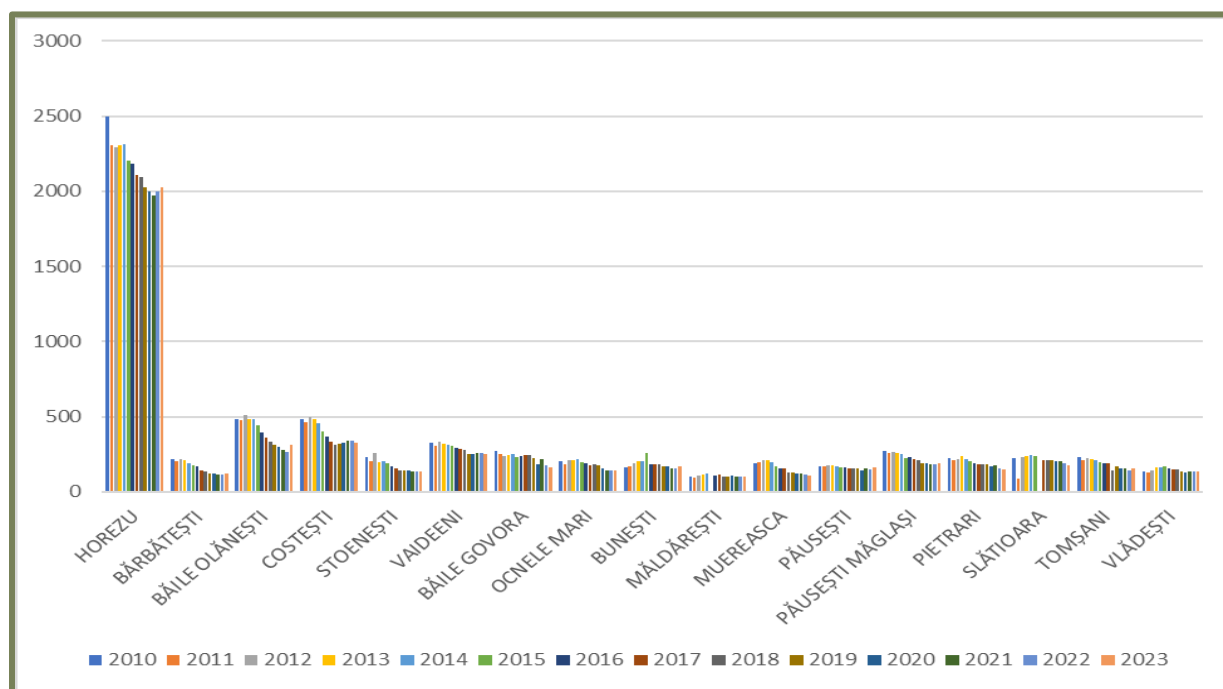
6.2 Efectiv școlar și promovabilitate

Elevii înscriși în învățământul preuniversitar per nivel

Trendul descrescător întâlnit la populația cu vârste cuprinse între 0-14 ani, se resimte și în valorile cuprinse în intervalul de studiu, 2010-2023, în care numărul elevilor înscriși în învățământul preuniversitar scade considerabil.

În mediul rural, școlile sunt cele mai afectate de scăderea populației. Trendul descrescător al numărului de elevi poate determina diminuarea fondurilor pentru învățământul preuniversitar, afectând calitatea educației și condițiile din școli.

Figură 94 Dinamica elevilor înscriși în învățământul preuniversitar, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

UAT-urile, **Bunești**, 163 elevi înscriși în învățământul preuniversitar în 2010 a ajuns la un număr de 172 de elevi în 2023; **Măldărești**, 102 elevi înscriși în învățământul preuniversitar în 2010 a ajuns la un număr

de 105 elevi în 2023; și **Vlădești**, 134 elevi înscriși în învățământul preuniversitar în 2010 a ajuns la un număr de 135 elevi în 2023, au prezentat creșteri ale numărului de elevi înscriși în învățământul preuniversitar.

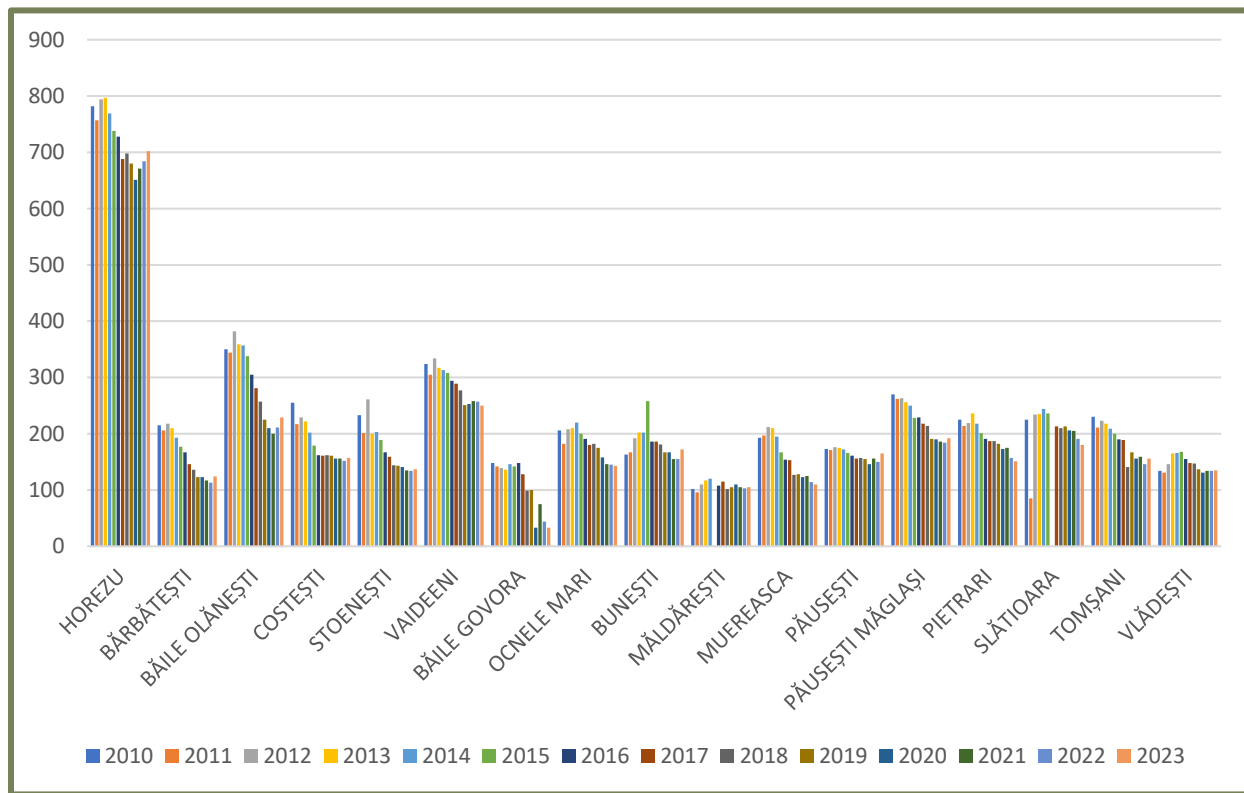
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)

Scăderea populației din grupa de vârstă 0 -14 ani reflectă o natalitate mai mică, fenomen întâlnit nu doar la nivel local, ci și național. Aceasta duce automat la reducerea numărului de elevi care intră în ciclurile de învățământ primar și gimnazial.

Trendul descrescător al populației din categoria 0-14 ani și scăderea numărului de elevi în învățământul preuniversitar reflectă schimbările demografice și migraționale. Acestea necesită măsuri adaptative în sistemul educațional, pentru a asigura un acces egal la educație și menținerea calității învățământului, în special în zonele rurale.

UAT-ul, **Băile Govora**, prezintă o scădere mare de la 148 de elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial, în anul 2010, a ajuns la 33 de elevi înscriși, în anul 2023. Între anii 2010-2023, s-a produs o **scădere de 77,70%** a numărului de elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial. Sunt prezente și trei localități care urmăresc un trend ascendent, iar acestea sunt **Bunești, Vlădești și Măldărești**.

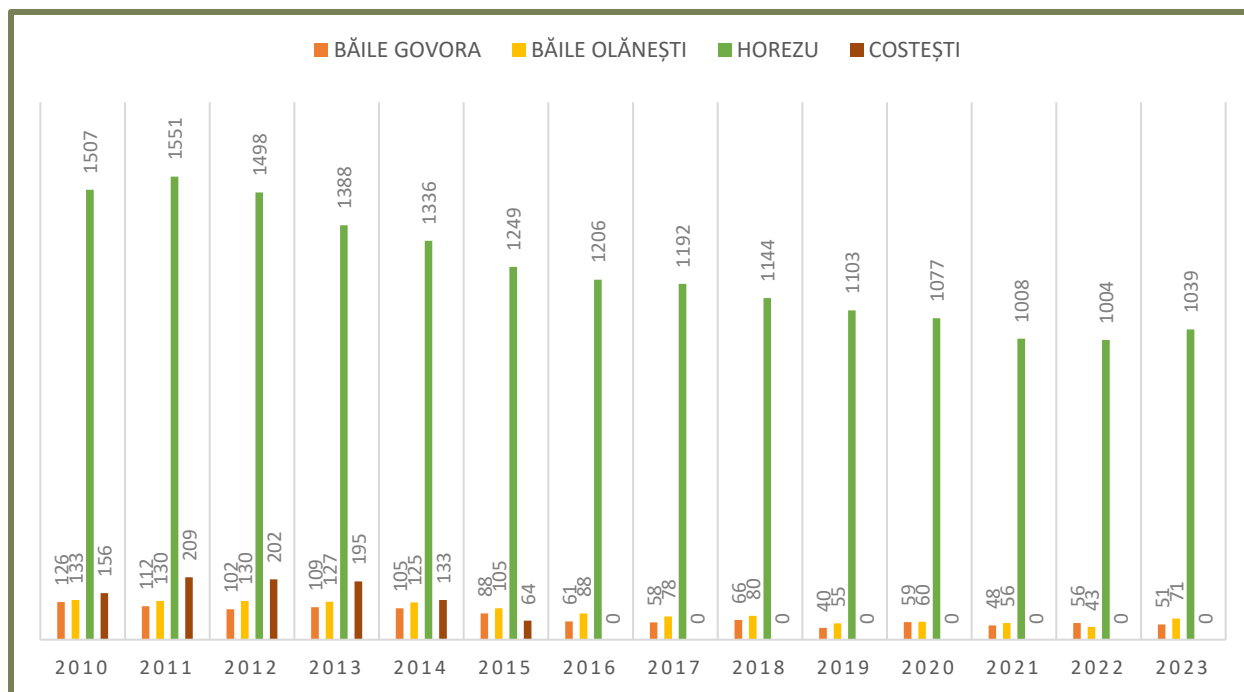
Figură 95 Dinamica elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special), anii 2010- 2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 96 Dinamica elevilor înscriși în învățământul liceal la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010- 2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Cel mai **mare număr de elevi înscriși** în învățământul liceal este în **Horezu**.

În intervalul de analiză, valorile fluctuează însă tendința generală observată în cazul UAT-ului **Horezu** este una descrescătoare. Numărul elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial scade semnificativ de la **1507** în 2010 la **1039** în 2023, ceea ce indică un declin constant, fără perioade notabile de creștere, singura fiind în anul 2011 (**1551** elevi înscriși).

Aceste fluctuații minore care pot apărea de la un an la altul sunt, de obicei, influențate de factori demografici (migrație, natalitate), economici sau de schimbările în sistemul educațional din zonă. Totuși, scăderea generală este clară și indică o problemă structurală legată de depopularea sau reducerea numărului de copii în vârstă școlară.

Numărul cadrelor didactice pe niveluri de învățământ

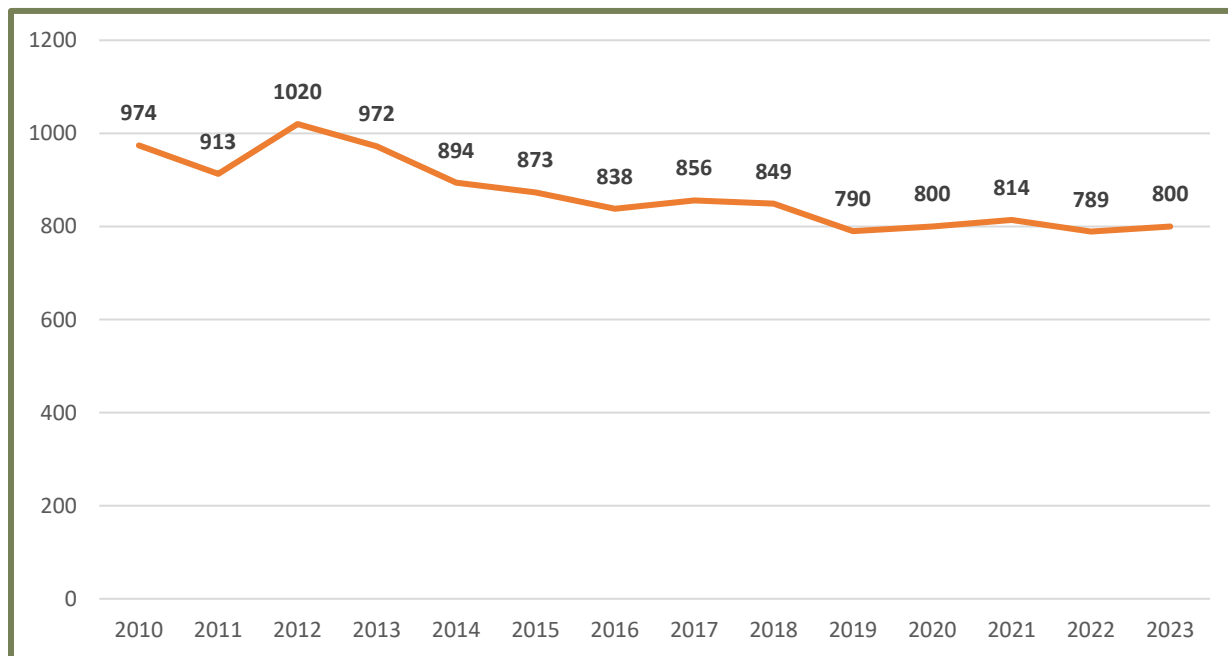
Învățământ primar (inclusiv învățământul special)

Se poate observa un trend descendent la nivelul județului Vâlcea, de la 974 cadre didactice în anul 2010, s-au înregistrat 800 cadre didactice în anul 2023.

În cele mai multe UAT-uri numărul de cadre didactice scade în perioada de analiză desfășurată între anii 2010 și 2023. Această tendință este argumentată / susținută de scăderea numărului de elevi înscriși în învățământul preuniversitar.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 97 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului primar(inclusiv special), anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Tabel 16 Personal didactic și unități de învățământ, pe niveluri de educație, medii de rezidență, din regiunea SUD-VEST
OLTENIA anii 2010-2023

Niveluri de educație	Medii de rezidență	Județe	Personal didactic		Unități de învățământ	
			2010	2023	2010	2023
Învățământ antepreșcolar	urban	Dolj	-	46	-	-
		Gorj	-	50	-	1
		Mehedinți	-	27	-	-
		Olt	-	49	-	4
		Valcea	-	7	-	-
	rural	Dolj	-	-	-	-
		Gorj	-	-	-	-
		Mehedinți	-	-	-	-
		Olt	-	-	-	-
		Valcea	-	-	-	-
Învățământ preșcolar	urban	Dolj	641	692	24	32
		Gorj	326	307	5	12
		Mehedinți	234	215	15	7
		Olt	365	352	26	12
		Valcea	421	401	-	-
	rural	Dolj	474	381	-	2
		Gorj	319	211	-	-
		Mehedinți	241	169	-	-
		Olt	409	290	5	1
		Valcea	315	225	-	-
	urban	Dolj	627	806	74	79

OLTENIA DE SUB MUNTE

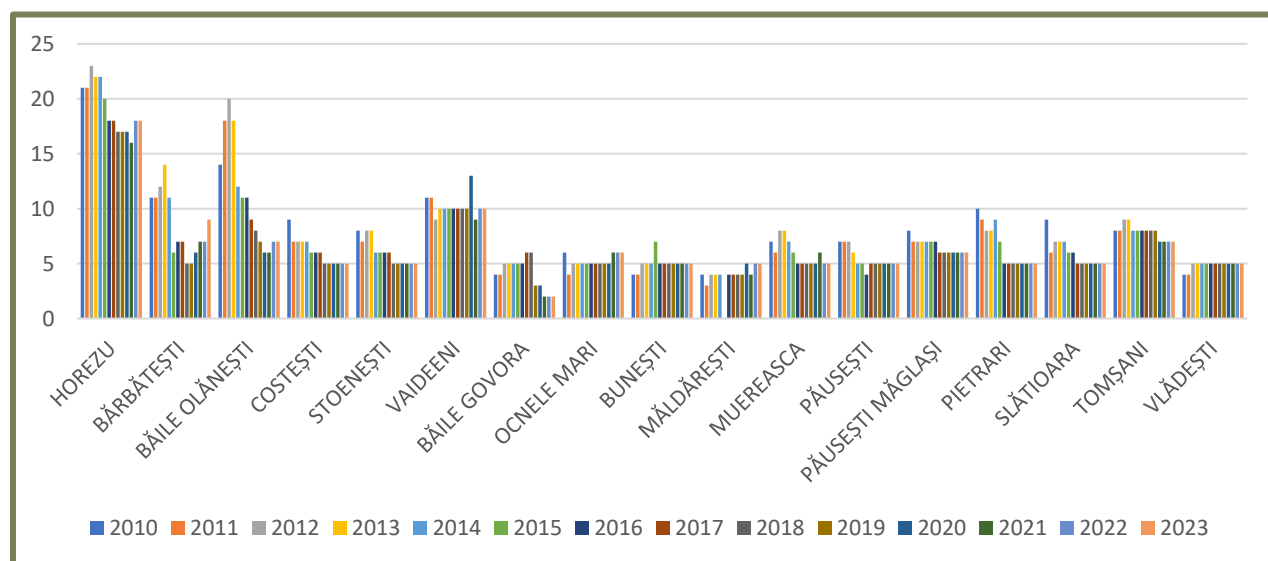
Învățământ primar (inclusiv învățământul special)		Gorj	370	381	41	44
		Mehedinți	286	288	37	32
		Olt	423	383	48	48
		Valcea	419	407	-	-
	rural	Dolj	819	627	109	104
		Gorj	495	361	63	60
		Mehedinți	361	305	64	63
		Olt	606	490	108	104
		Valcea	555	393	-	-
Învățământ gimnazial (inclusiv învățământul special)	urban	Dolj	1134	1212	61	73
		Gorj	645	541	35	40
		Mehedinți	490	419	32	38
		Olt	689	562	33	30
		Valcea	711	663	-	-
	rural	Dolj	1372	1181	97	93
		Gorj	743	648	54	50
		Mehedinți	636	545	60	59
		Olt	1162	805	100	96
		Valcea	1202	950	-	-
Învățământ liceal	urban	Dolj	1980	1672	37	37
		Gorj	1157	925	24	23
		Mehedinți	806	709	16	16
		Olt	1070	869	25	22
		Valcea	1202	923	-	-
	rural	Dolj	205	112	12	8
		Gorj	193	146	9	9
		Mehedinți	118	91	4	4
		Olt	65	96	8	8
		Valcea	53	30	6	6
Învățământ profesional	urban	Dolj	0	5	0	1
		Gorj	5	3	1	2
		Mehedinți	0	4	0	1
		Olt	12	24	-	4
		Valcea	-	-	-	-
	rural	Dolj	-	9	-	6
		Gorj	-	24	-	10
		Mehedinți	-	-	-	-
		Olt	-	-	-	-
		Valcea	-	-	-	-
Învățământ postliceal și de maistri	urban	Dolj	51	113	-	19
		Gorj	11	29	-	14
		Mehedinți	23	33	-	8
		Olt	75	77	-	10
		Valcea	10	39	-	-
	rural	Dolj	51	111	-	1
		Gorj	11	29	-	-
		Mehedinți	23	33	-	2
		Olt	75	77	-	-
		Valcea	10	39	-	-
	urban	Dolj	1405	1219	3	2

OLTENIA DE SUB MUNTE

Învățământ universitar		Gorj	145	130	1	1
		Mehedinți	-	-	-	-
		Olt	-	-	-	-
		Valcea	43	19	-	-
	rural	Dolj	1405	1219	-	-
		Gorj	145	130	-	-
		Mehedinți	-	-	-	-
		Olt	-	-	-	-
		Valcea	43	19	-	-

Sursă: Institutul Național de Statistică

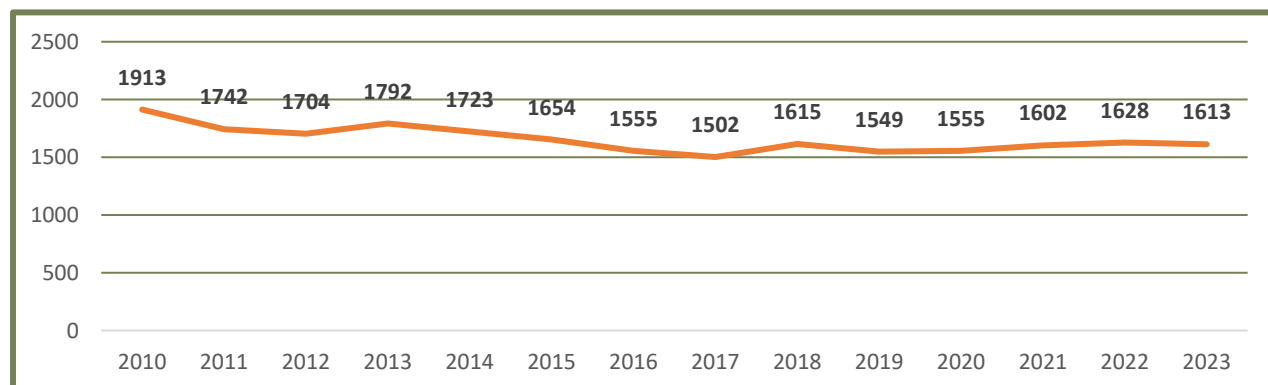
Figură 98 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului primar(inclusiv special), la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Învățământ gimnazial (inclusiv învățământul special)

Figură 99 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului gimnazial (inclusiv special), la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

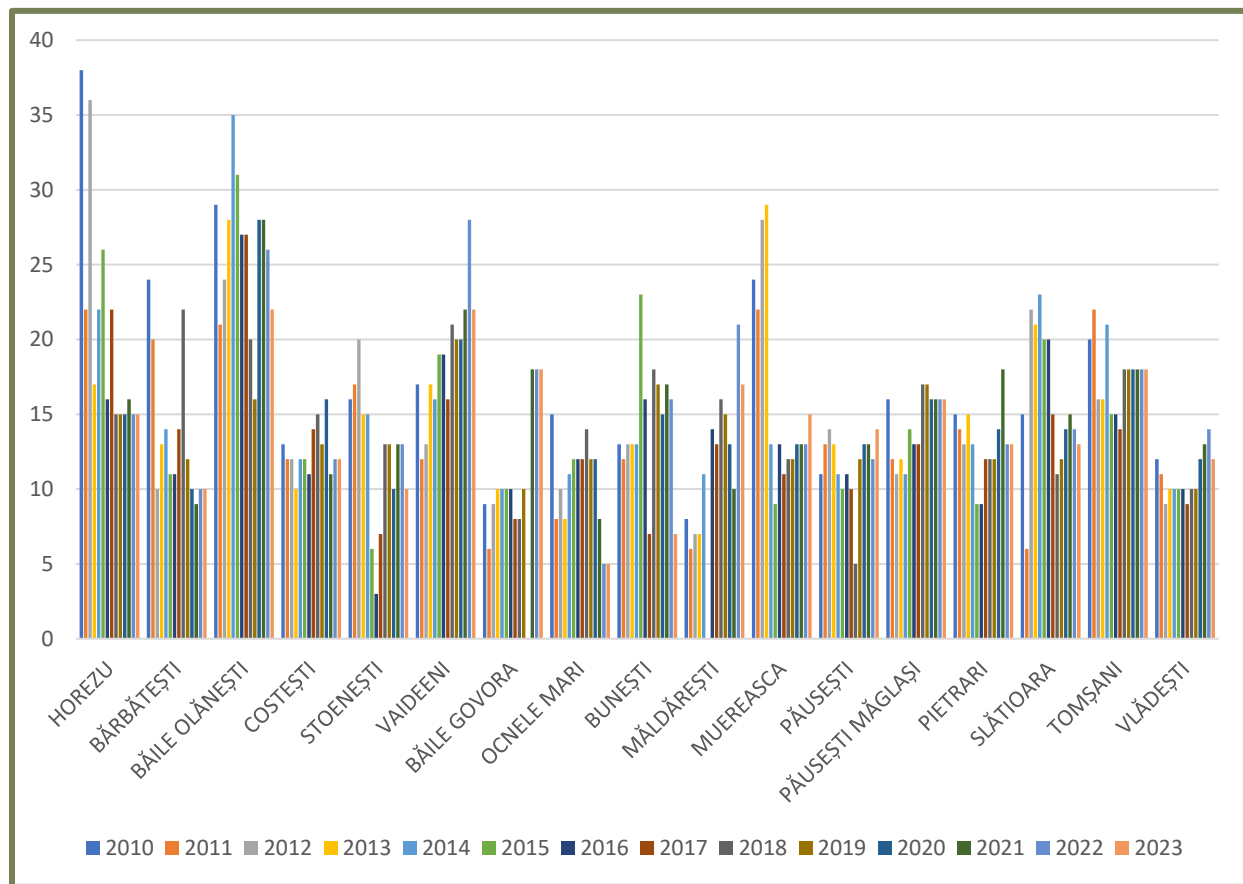

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Se poate observa un trend descendent la nivelul județului Vâlcea, de la **1913 cadre didactice** în anul 2010, s-au înregistrat **1613 cadre didactice** în anul 2023.

Figură 100 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului gimnazial (inclusiv special), la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

În **UAT Horezu**, numărul de cadre didactice a scăzut de la 38 în anul 2018 la 15 cadre didactice în anul 2023.

Localitățile mai mici, precum **Stoenești**, **Muereasca**, **Tomșani**, prezintă o scădere constantă a numărului de cadre didactice, ceea ce reflectă, cel mai probabil, un declin al populației școlare sau reorganizarea școlilor.

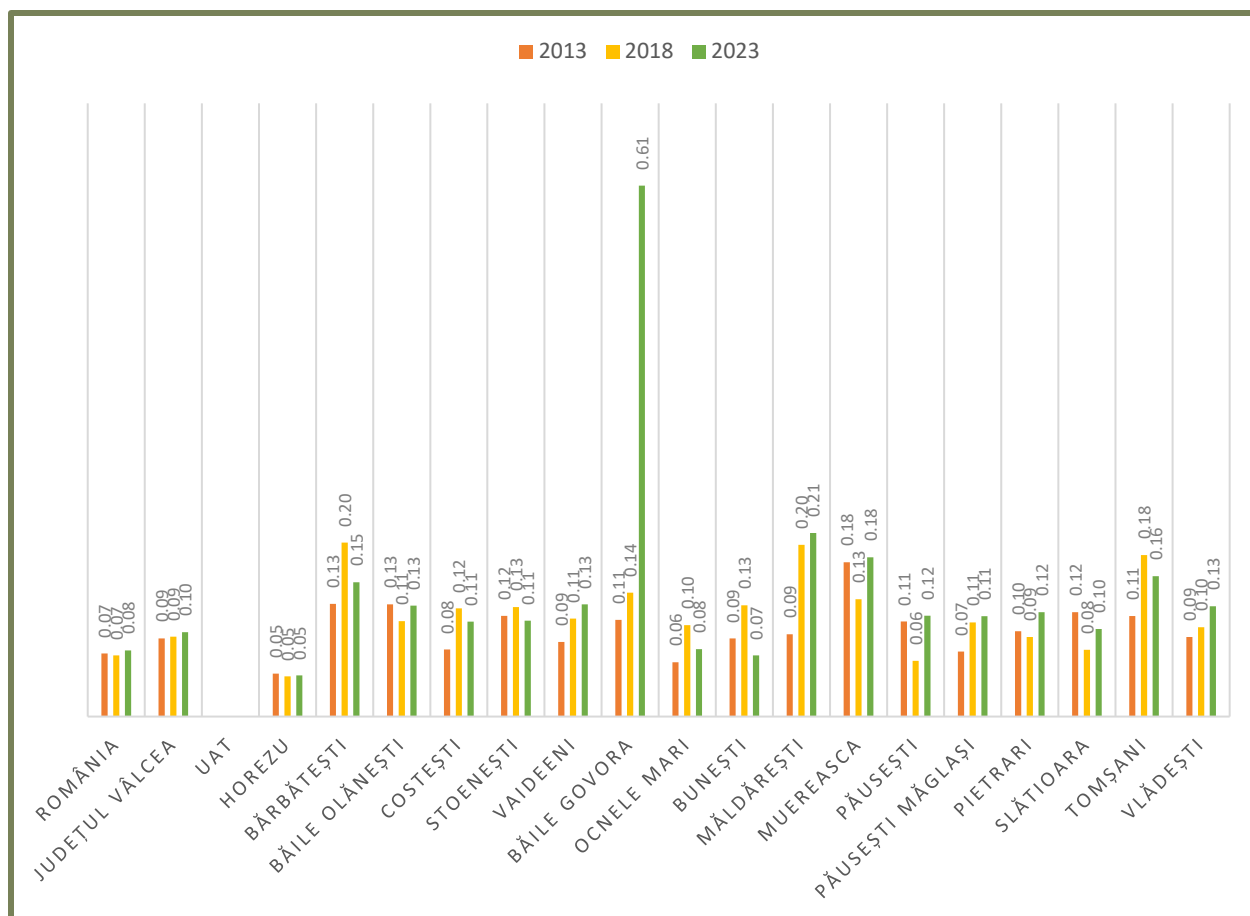
În **Vaideeni**, deși a avut fluctuații, numărul cadrelor didactice a crescut de la 17 în anul 2010 la 22 în anul 2023, având un vârf de 28 în anul 2022.

Număr cadrelor didactice raportat la număr elevi

Raportul dintre numărul cadrelor didactice și numărul elevilor poate fi calculat pentru fiecare UAT (unitate administrativ-teritorială) în anii 2010 și 2023. Acest raport reflectă câți profesori revin, în medie, la un elev.

Figură 101 Dinamica raportul dintre numărul cadrelor didactice și numărul elevilor, anii 2013-2018-2023

OLTENIA DE SUB MUNTE

Sursă: Institutul Național de Statistică

În județul Vâlcea, raportul cadre didactice/elevi a crescut de la 0,09 în 2013 și 2018 la 0,10 în 2023, ceea ce poate indica o scădere a populației școlare.

Horezu menține un raport constant (**0,05**) între cadre didactice și elevi pe întreaga perioadă, sugerând eficiență ridicată în utilizarea personalului educațional.

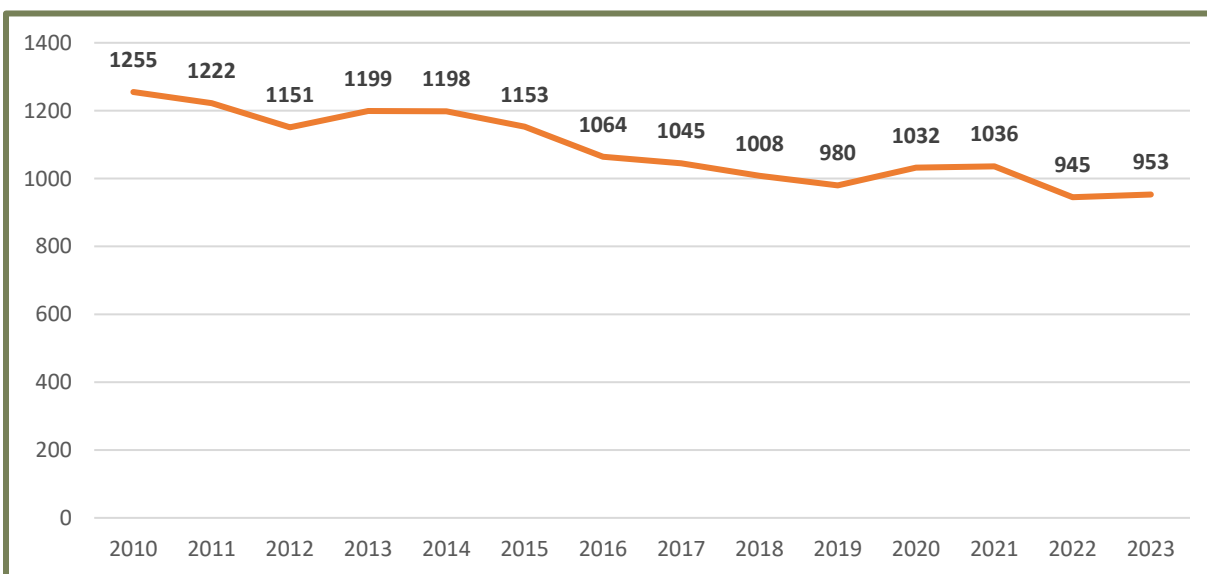
Băile Govora a avut cea mai mare creștere semnificativă a raportului, de la **0,11** în 2013 la **0,61** în 2023. Aceasta reflectă un număr scăzut de elevi, dar cu menținerea unui număr stabil de profesori. Raporturile foarte mari în 2023, **0,61**, pot indica o utilizare ineficientă a resurselor umane, cu prea puțini elevi în raport cu numărul de cadre didactice (33 de elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial, cu 20 de cadre didactice).

UAT-urile cu raporturi scăzute, precum **Horezu**, pot semnală o densitate mare de elevi per cadru didactic, ceea ce poate afecta calitatea educației. UAT-uri precum **Vaideeni** și **Măldărești** au raporturi crescute, indicând o reducere a numărului de elevi mai accentuată decât a cadrelor didactice.

Experiențele locale indică o problemă în mediul rural: scăderea numărului de elevi și reducerea orelor la anumite discipline determină cadrele didactice să predea în mai multe școli pentru a-și completa norma, ceea ce poate afecta calitatea procesului educațional.

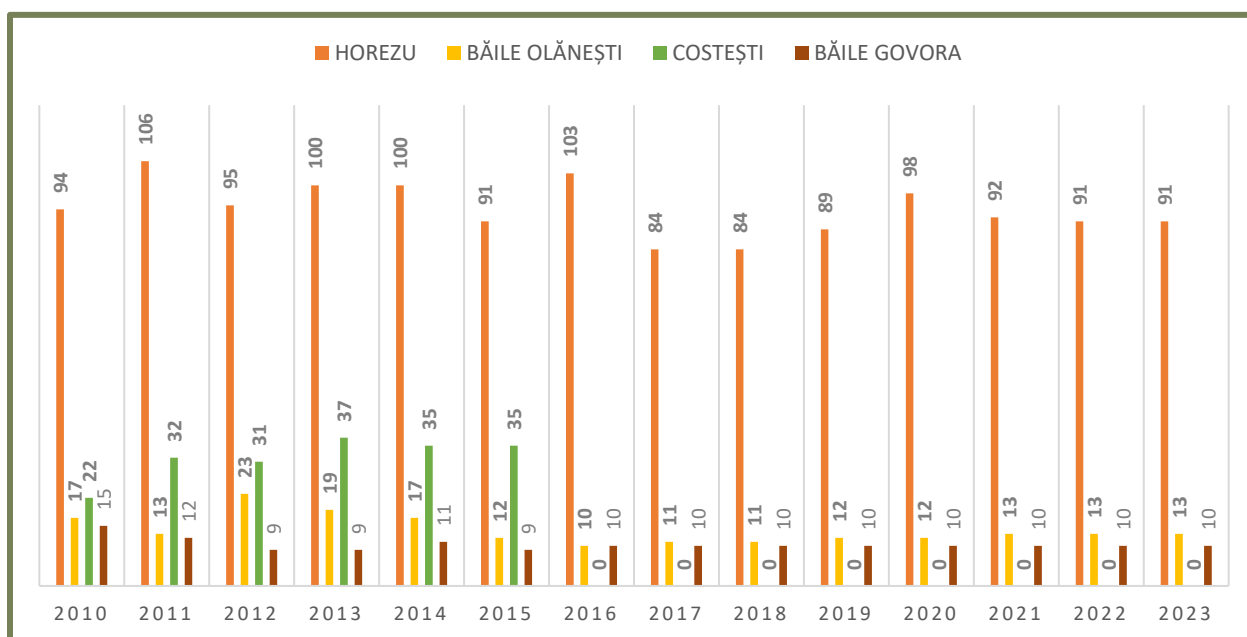
Învățământ liceal

Figură 102 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului liceal, la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

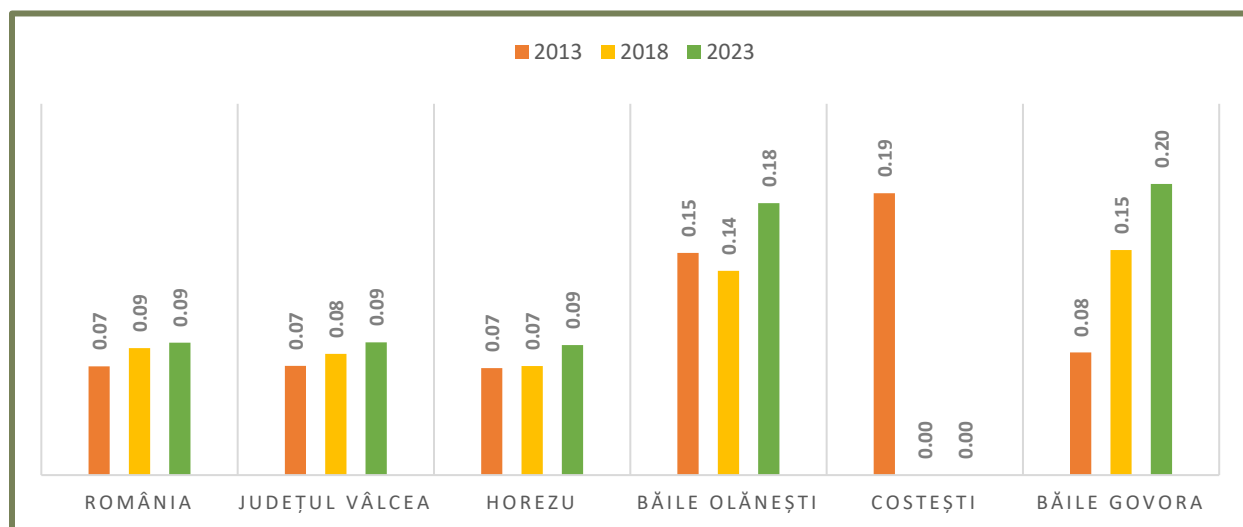
Figură 103 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului liceal, la nivelul UAT-urilor studiate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Număr cadrelor didactice raportat la număr elevi

Figură 104 Dinamica raportul dintre numărul cadrelor didactice și numărul elevilor, anii 2013-2018-2023

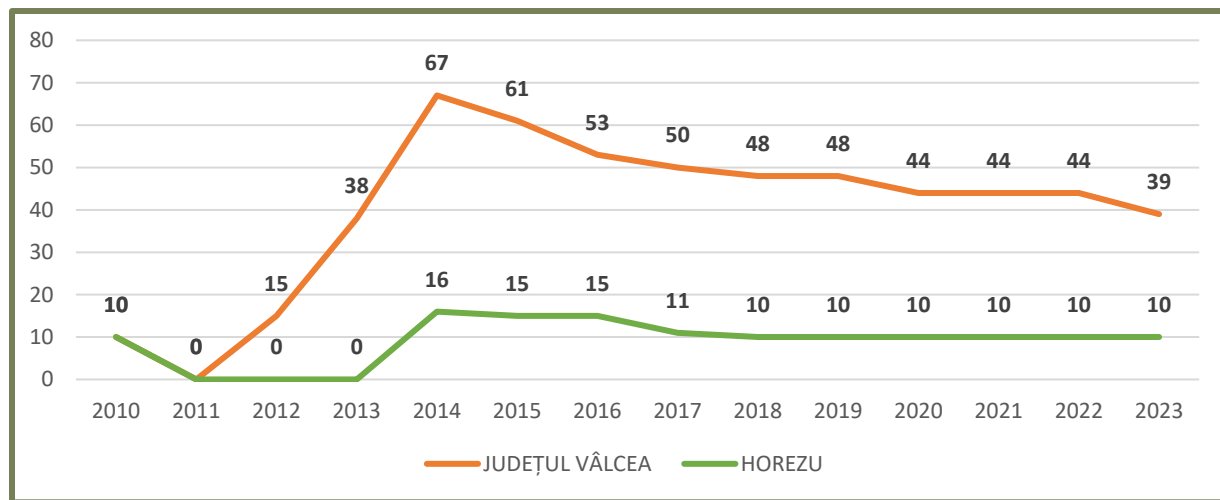

Sursă: Institutul Național de Statistică

Valorile de la nivel național și județean sunt identice în anii 2013 și 2023. Județul Vâlcea și UAT-ul Horezu se încadrează în media națională.

Învățământ postliceal (inclusiv învățământul special)

Figură 105 Dinamica numărului de cadre didactice aferente învățământului postliceal, la nivelul județului Vâlcea și UAT Horezu, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Numărul cadrelor didactice a crescut semnificativ între 2010, 10 cadre didactice, și 2014, 67 cadre didactice, când a fost și punctul de maxim al perioadei de analiză. După anul 2014, numărul a scăzut treptat, ajungând la 39 de cadre didactice în anul 2023.

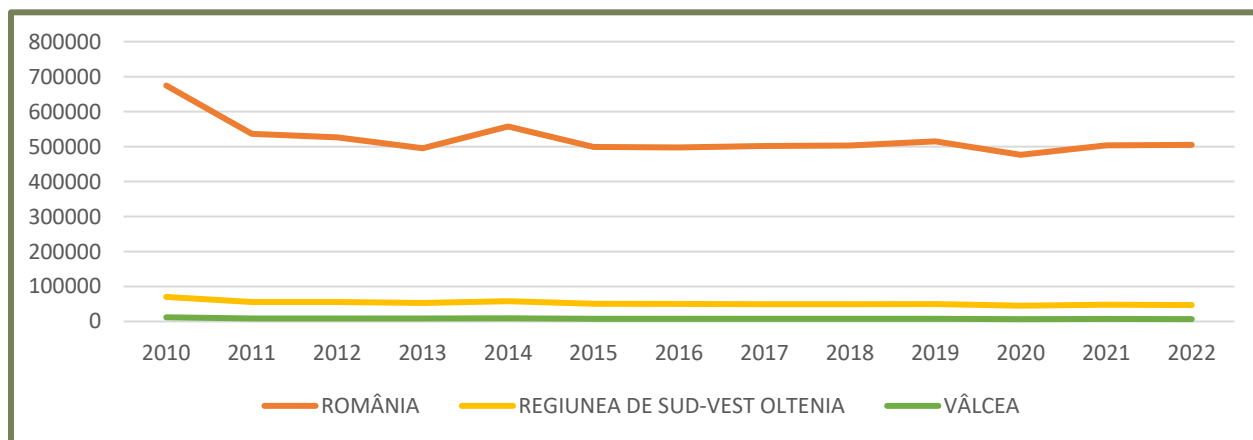
OLTENIA DE SUB MUNTE

Numărul cadrelor didactice din Horezu a fost constant între 2018 și 2023, menținându-se la 10 cadre didactice. Stabilitatea numărului de cadre didactice din Horezu poate sugera un rol bine definit al acestei localități în oferirea educației postliceale, cu o contribuție modestă la nivel județean.

La nivelul județului, scăderea recentă ar putea indica necesitatea unor măsuri pentru revitalizarea acestui sector educațional.

Absolvenți pe niveluri de învățământ

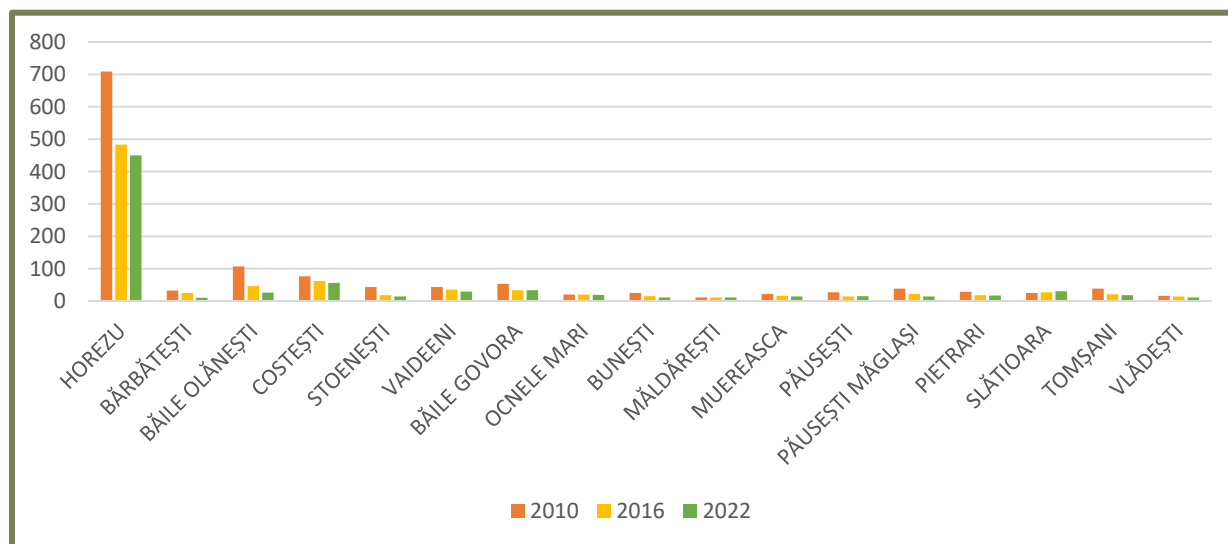
Figură 106 Dinamica numărului total de absolvenți, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2022

Sursă: Institutul Național de Statistică

Se poate observa o tendință de scădere la nivel **național** de la **674.713 absolvenți** în anul 2010 la **504.991 absolvenți** în anul 2022; **regional**, de la **70.210 absolvenți** în anul 2010 la **47.227 absolvenți** în anul 2022 și la nivelul **județului Vâlcea**, de la **11.974 absolvenți** în anul 2010 la **6.827 absolvenți** în anul 2022.

Figură 107 Dinamica numărului total de absolvenți, la nivelul zonei de studiate, anii 2010-2016-2022

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

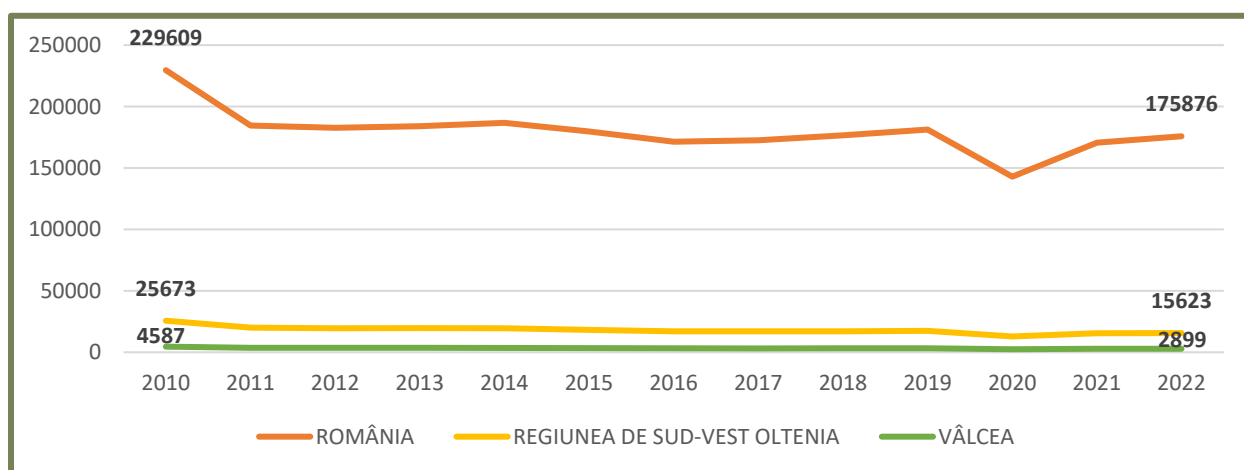
La nivelul UAT-urilor analizate se păstrează trendul descendent al absolvenților de la nivelurile superioare.

Localitatea **Slătioara** este singura excepție în care numărul absolvenților a crescut de la **25** de persoane în anul 2010 la **30** de persoane absolvente în anul 2022.

În localitatea **Măldărești** se păstrează valori consecvente, cu mici fluctuații de-a lungul anilor, dar în anul 2022 se păstrează același număr de absolvenți ca în anul 2010, 11.

Absolvenți pe niveluri de învățământ - Primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)

Figură 108 Dinamica numărului de absolvenți de învățământ primar și gimnazial, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2022

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivel național, numărul de absolvenți a scăzut semnificativ din 2010, **229.609**, până în 2020, **142.960**, cu o ușoară revenire în 2021 și 2022, **175.876 absolvenți**.

Tendința descendentă se regăsește și la nivelul Regiunii de Sud-Vest Oltenia și al județului Vâlcea. La **nivelul județului** de la **4.587 absolvenți** în anul 2010, s-a ajuns la un număr de **2.899 absolvenți** în 2022.

În 2020, s-a observat o scădere bruscă a numărului de absolvenți la nivel național și regional, cel mai probabil din cauza dificultăților impuse de pandemia COVID-19.

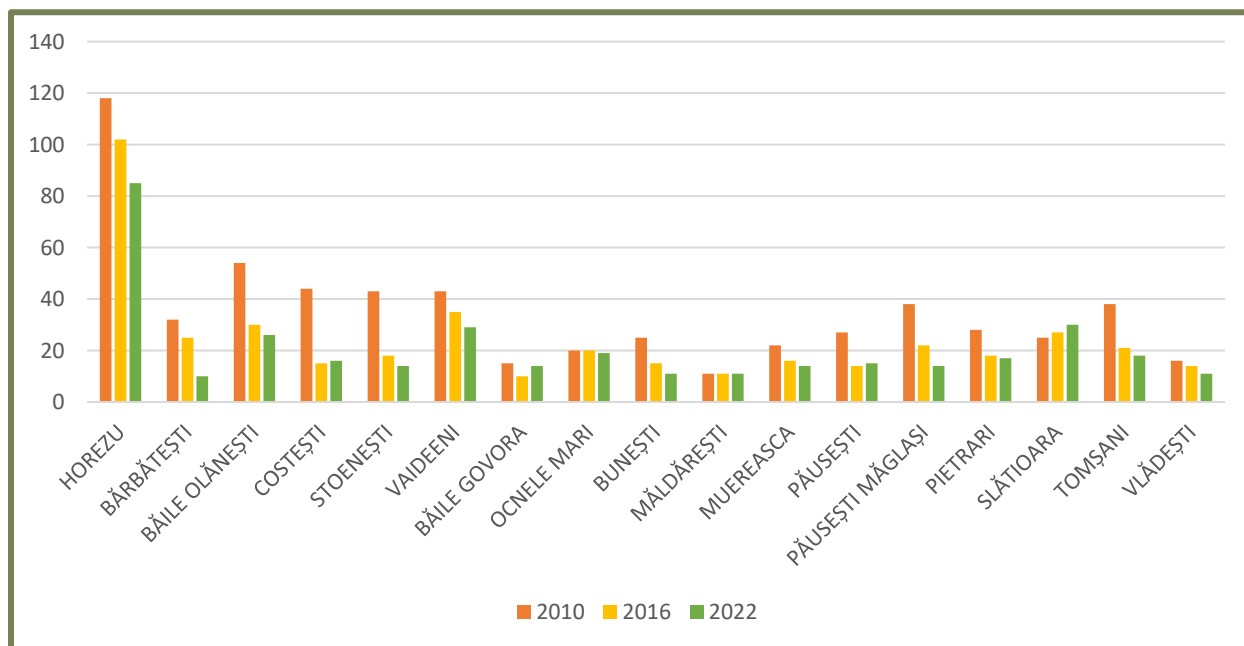
Localitățile mai mari, precum **Horezu** și **Băile Olănești**, au avut fluctuații, dar cu tendințe similare de scădere.

UAT Horezu are numărul cel mai mare de absolvenți în anul 2022, deși urmează un trend descrescător, de la **118 absolvenți** în 2010 la **85 absolvenți** în 2022.

Stoenești înregistrează o scădere semnificativă, de la un număr de **43 absolvenți** în 2010 la doar **14 absolvenți** în anul 2022.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 109 Dinamica numărului de absolvenți de învățământ primar și gimnazial, la nivelul zonei studiate, anii 2010-2016-2022

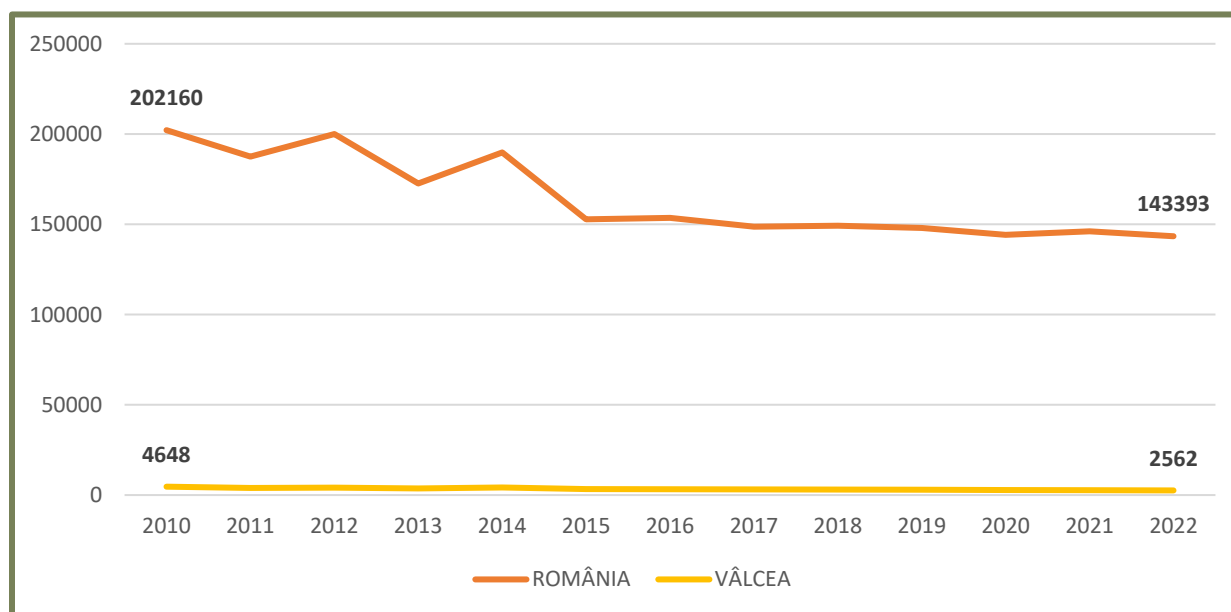

Sursă: Institutul Național de Statistică

Toate UAT-urile analizate înregistrează scăderi ale numărului de elevi absolvenți în perioada de analiză 2010-2022.

Absolvenți pe niveluri de învățământ - Liceal

Figură 110 Dinamica numărului de absolvenți de învățământ liceal, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2022

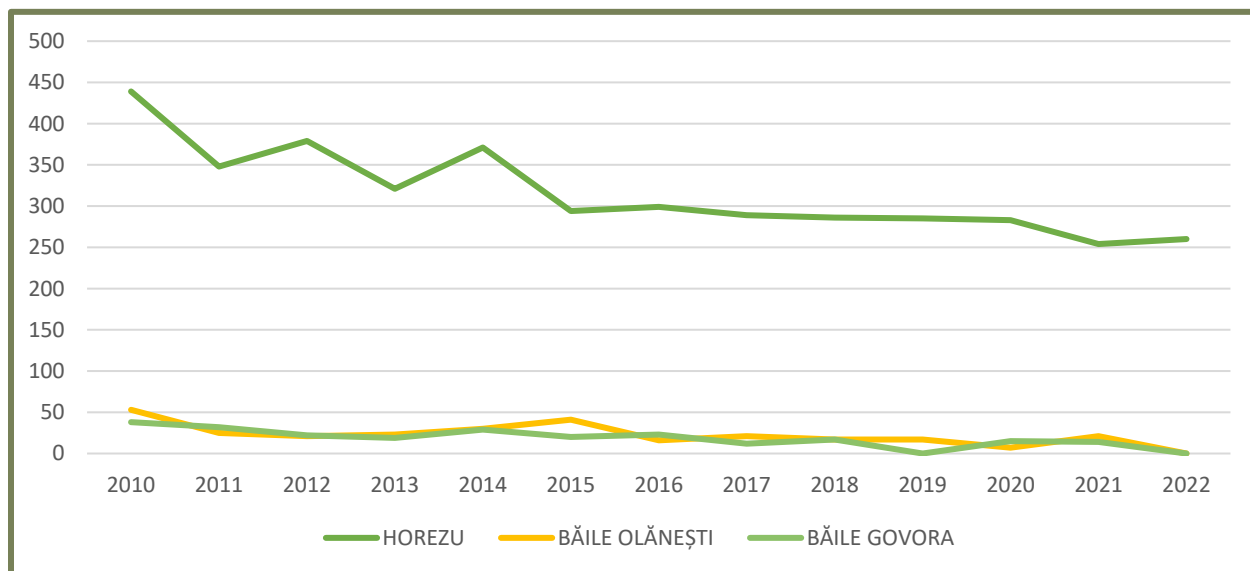
Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivel **național**, numărul de absolvenți de liceu a scăzut de la **202.160** în 2010 la **143.393** în 2022.

Județul Vâlcea urmează aceeași tendință, cu o reducere de la **4.648 absolvenți** în 2010 la **2.562 absolvenți** în 2022, ceea ce indică un declin semnificativ al absolvenților. În **Horezu**, numărul absolvenților a scăzut de la **439** în 2010 la **260** în 2022, ceea ce reprezintă o reducere semnificativă. În **Băile Olănești**, numărul absolvenților a ajuns la **21** în 2021 de la **53** în 2010, iar în anul 2022 nu au fost înregistrate date.

Figură 111 Dinamica numărului de absolvenți de învățământ liceal, la nivelul zonei studiate, anii 2010-2016-2022

Sursă: Institutul Național de Statistică

În **Băile Govora**, numărul absolvenților a fluctuat în primii ani, ajungând la valori foarte mici, **14 absolvenți** în 2021 și lipsa datelor pentru 2022.

În 2020, atât la nivel național, cât și la nivelul județului Vâlcea, s-a înregistrat o scădere mai accentuată a numărului de absolvenți, cauzată probabil de dificultățile educaționale din timpul pandemiei.

În localități Băile Olănești și Băile Govora, numărul de absolvenți este extrem de mic sau inexistent spre sfârșitul perioadei analizate.

Oferta educațională

Structura educațională din Oltenia de sub Munte reflectă o concentrare puternică în jurul orașelor Horezu și Băile Olănești, singurele localități care dispun de licee și școli profesionale. Celelalte comune și sate sunt deservite indirect, prin navetă educațională.

Liceul din Horezu oferă cea mai diversificată gamă de specializări, acoperind atât profiluri teoretice (utile pentru accesul la învățământ superior), cât și tehnologice și profesionale (cu inserție rapidă pe piața muncii). De asemenea, aici funcționează și învățământ profesional de 3 ani, care pregătește tineri în meserii esențiale pentru industrie și construcții.

Liceul din Băile Olănești are un profil clar orientat spre turism, oferind o singură clasă axată pe „Tehnician în turism”. Deși specializarea este bine ancorată în specificul economic al zonei, nu există în ofertă calificări

în alimentație publică (bucătar, ospătar), frecvente în alte regiuni turistice. Această lipsă limitează pregătirea completă pentru sectorul HORECA local. Un dezavantaj suplimentar este localizarea liceului într-o zonă mai puțin accesibilă, dar în același timp aproape de Râmnicu Vâlcea, ceea ce îl face mai puțin atractiv pentru elevii din alte localități, atrăgând în principal tinerii din Băile Olănești.

Școala Profesională Specială din Costești oferă un model valoros de incluziune și formare practică pentru elevii cu CES. Ea oferă calificări adaptate, inclusiv în turism și alimentație, însă impactul numeric rămâne limitat, iar accesul este dedicat unui segment educațional specific.

La nivel postliceal, apar primele legături directe cu domeniul balneoclimatic: școala din Horezu formează personal sanitar general, iar cea din Băile Govora oferă specializări în balneofiziokinetoterapie și recuperare medicală, esențiale pentru dezvoltarea stațiunilor de tratament. În ansamblu, oferta educațională actuală este funcțională dar fragmentată, cu nevoi clare de extindere în meserii legate de turism, alimentație, și servicii de sănătate-balneo.

Liceul „Constantin Brâncoveanu” – Horezu

- **Locuri:** 226 locuri (7 clase a IX-a)
- **Programe oferite:** *Filieră teoretică:* Matematică-Informatică, Științe ale naturii, Filologie, Științe sociale; *Filieră tehnologică:* Tehnician mecanic, Tehnician electrotehnist, Tehnician ecolog

Liceul „Constantin Brâncoveanu” – Horezu (Școală profesională)

- **Locuri:** 36 locuri (3 calificări x 12 locuri)
- **Calificări profesionale:** Zugrav-vopsitor-tapetar (zidar); Electrician exploatare joasă tensiune; Sudor

Liceul Tehnologic „Justinian Marina” – Băile Olănești

- **Locuri:** 24 locuri (1 clasă a IX-a)
- **Specializare:** Tehnician în turism (profil servicii)

Școala Profesională Specială Bistrița – Costești

- **Elevi:** ~170 elevi în total (în toate clasele)
 - **Calificări oferite:** Tâmplar universal; Lucrător în alimentație (bucătar); Lucrător hotelier; Prelucrarea lemnului
- Notă:* Adresată elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES)

Școală postliceală Horezu

- **Programe:** Asistenți medicali generaliști; Programe de îngrijire în sănătate

Școală postliceală sanitară – Băile Govora

- **Specializări:** Balneofiziokinetoterapie; Recuperare medicală

6.3 Sintează

Tabel 17 Tabel sinteză educație

	Nr. Unități de învățământ	Săli de clasă	Laboratoare școlare	Săli de gimnastică	Ateliere școlare	PC-uri	Elevi înscriși primar-gimnazial	Nr. Cadre didactice-primar	Nr. Cadre didactice-gimnazial	Nr. Cadre didactice-liceal	Absolvenți-total
JUDEȚUL VÂLCEA	↘	↗	↘	↘	↘	↗	↘	↘	↘	↘	↘
HOREZU	→	↗	→	↘	↘	↗	↘	↘	↘	↘	↘
BĂRBĂTEȘTI	→	↘	↘	↘	o	↗	↘	↘	↘	o	↘
BĂILE OLĂNEȘTI	→	↗	→	↘	o	↘	↘	↘	↘	↘	↘
COSTEȘTI	↘	↘	↘	↘	↘	↘	↘	↘	↘	↘	↘
STOENEȘTI	→	↘	↘	↘	o	↘	↘	↘	↘	o	↘
VAIDEENI	→	↗	↘	↗	o	↗	↘	↘	↗	o	↘
BĂILE GOVORA	→	↗	↘	↘	o	↗	↘	↘	↗	↘	↘
OCNELE MARI	→	↗	→	↘	o	↗	↘	→	↘	o	↘
BUNEȘTI	→	↗	→	o	→	↗	↗	↗	↘	o	↘
MĂLDĂREȘTI	→	→	↗	↗	o	↗	↗	↗	↗	o	→
MUEREASCA	→	↘	↘	↘	o	↗	↘	↘	↘	o	↘
PĂUSEȘTI	→	↘	↘	↗	→	↗	↘	↘	↗	o	↘
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	→	↘	→	o	o	↗	↘	↘	→	o	↘
PIETRARI	→	↗	→	↗	o	↗	↘	↘	↘	o	↘
SLĂTIOARA	→	↘	↘	↘	o	↘	↘	↘	↘	o	↗
TOMȘANI	→	↗	→	↗	o	↗	↘	↘	↘	o	↘
VLĂDEȘTI	↘	↗	→	o	o	↗	↗	↗	→	o	↘

Legendă

▪ creștere ↗ stabilitate → declin ↘ lipsă date o

La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, sistemul educațional înregistrează o **contracție structurală și o concentrare progresivă în mediul urban și în județele-pivot**, accentuând disparitățile teritoriale și riscurile de deficit de capital uman în zonele rurale și periferice. La nivelul Județului se observă: **Scădere generalizată a personalului didactic** la toate nivelurile de educație preuniversitară între 2010 și 2023, cu pierderi mai accentuate în mediul rural, indicând efecte puternice ale declinului demografic și ale reorganizării rețelei școlare; **Reducerea rețelei educaționale**, prin diminuarea numărului de cadre și a unităților de învățământ, în special la nivel preșcolar, primar și gimnazial, ceea ce afectează accesul la educație în localitățile rurale și periferice.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Raportul de 1 unitate de învățământ primar-gimnazial la 350 de elevi sau 3 unități la 1.000 de tineri (5-14 ani) indică o acoperire relativ rezonabilă la acest nivel, însă distribuția nu reflectă uniform nevoile comunităților dispersate sau izolate. Scăderea efectivelor școlare este determinată de un cumul de factori:

- **Declinul demografic**, mai ales în rândul populației tinere, afectează în mod direct cererea educațională.
- **Mobilitatea școlară crescută** indică preferința elevilor și a familiilor pentru unități de învățământ din centre urbane mai dezvoltate, în special din Râmnicu Vâlcea și Horezu, unde percepția calității este mai ridicată și infrastructura educațională mai bine dotată.
- **Abandonul școlar**, deși în ușoară scădere, persistă în comunitățile vulnerabile, subliniind legătura dintre precaritatea social-economică și accesul la educație de calitate.

În plus, datele privind raportul elevi/profesor (11,94 în medie locală, semnificativ sub media națională) sugerează un **grad redus de ocupare a cadrelor didactice**, ceea ce poate indica atât o infrastructură supradimensionată față de cererea actuală, cât și o potențială risipă de resurse umane. Cazurile extreme, precum Măldărești și Băile Govora, reflectă situații de subîncărcare care afectează eficiența sistemului și justifică reevaluarea rețelei școlare.

Pe termen mediu și lung, dacă tendințele actuale persistă, este necesară o **restructurare strategică** a rețelei educaționale, prin: adaptarea capacității unităților la realitatea demografică, dezvoltarea de soluții de transport școlar pentru mobilitate echitabilă, investiții țintite în dotări și calitatea resursei umane, parteneriate cu centre educaționale regionale pentru a diversifica oferta (ex. învățământ dual, digital sau profesional).

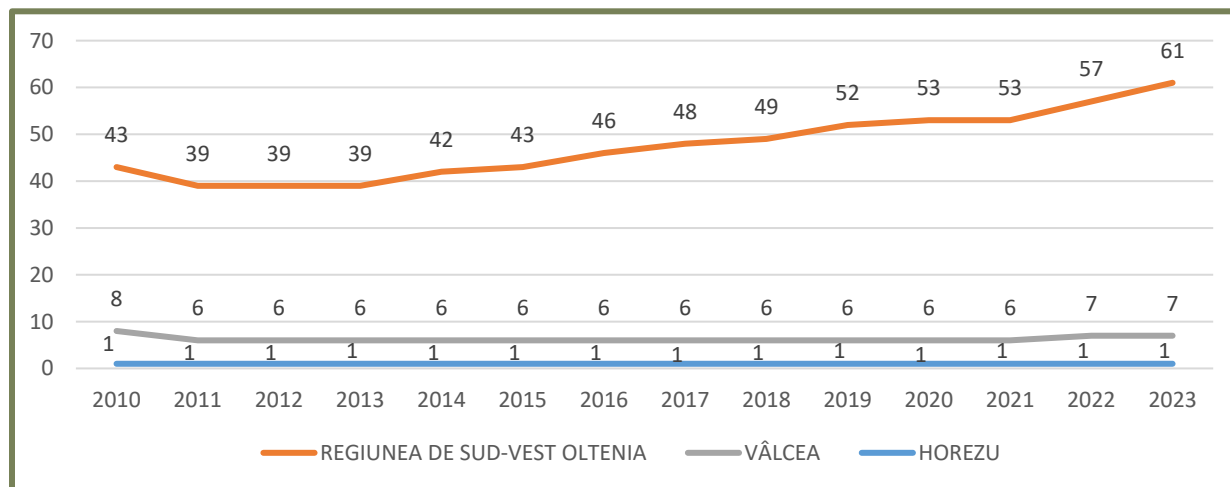
7. SĂNĂTATE

7.1 Infrastructura sanitară

Numărul unităților sanitare – pe categorii de unități

Spitale

Figură 112 Dinamica numărului de unități sanitare – spitale, la nivel regional, județean și local, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național** se poate observa o creștere a numărului unităților sanitare (spitale), de la **503 spitale**, în anul 2010 la **554 spitale**, în anul 2023. Aceasta indică o extindere a infrastructurii medicale în România pe parcursul celor 13 ani. În intervalul de analiză creșterea nu a fost constantă, au existat și fluctuații.

Regiunea de Sud-Vest Oltenia a înregistrat o creștere similară, de la **43 spitale** în 2010 la **61** în 2023. Procentual, această creștere este semnificativă, arătând o mai mare capacitate a regiunii de a răspunde nevoilor medicale.

La nivelul **județului Vâlcea**, numărul spitalelor a rămas relativ constant, cu mici variații între **6** și **7** unități. Această stagnare contrastează cu creșterea la nivel regional și național.

Singurul UAT care figurează cu spitale în această analiză este Horezu, cu un spital menținut constant pe toată perioada. În ultimii ani, spitalul a beneficiat de investiții semnificative pentru modernizare și dotare. Cu fonduri europene de peste 10 milioane de lei, ambulatoriul integrat al spitalului a fost extins și echipat cu aparatură medicală de ultimă generație, inclusiv echipamente performante pentru cabinetele de radiologie și imagistică medicală.

Specialitățile din cadrul Spitalului Orășenesc Horezu sunt: chirurgie generală, dermatovenerologie, diabet zaharat, nutriție și boli metabolice, medicină internă, neurologie, obstetrică-ginecologie, oftalmologie, ORL, ortopedie și traumatologie, pediatrie, pneumologie, psihiatrie, recuperare, medicină fizică și balneologie, reumatologie și urologie.

Conform datelor despre cheltuielile publice, în ultimii 10 ani, bugetul Spitalului Horezu a reprezentat aproximativ 50% din totalul cheltuielilor publice ale celor șase localități ale geoparcului, respectiv 75 milioane de euro dintr-un total de 150 milioane de euro. Cu toate acestea, nu toate specialitățile sunt

OLTENIA DE SUB MUNTE

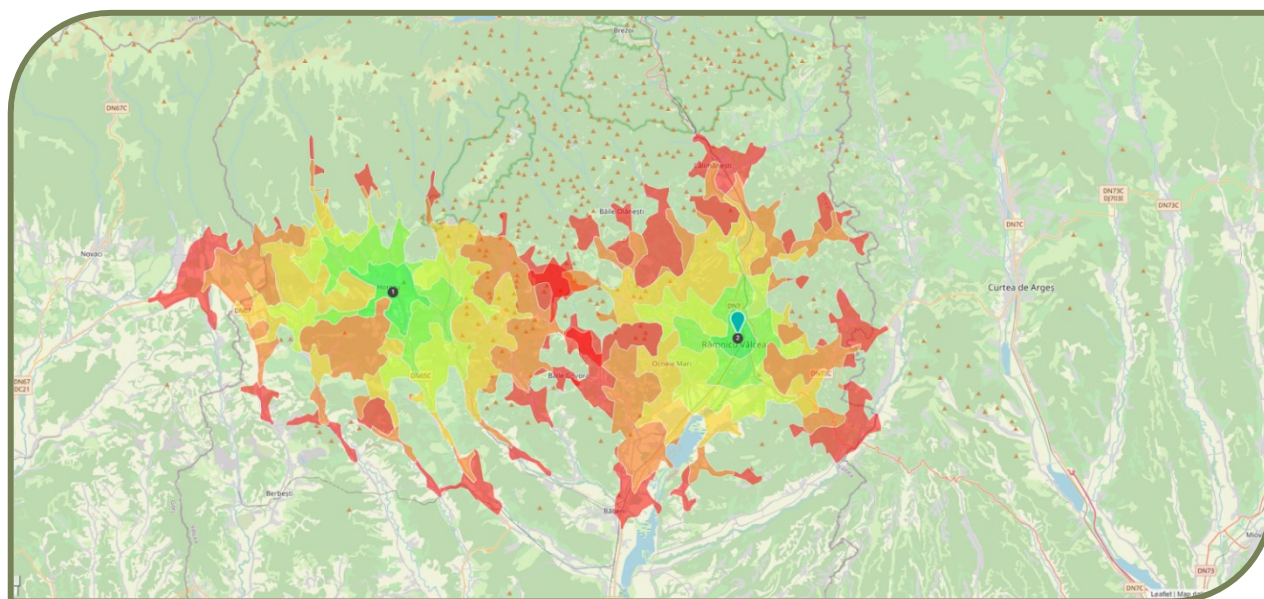
acoperite în totalitate: există dotările necesare, dar deficitul de medici face dificilă asigurarea serviciilor pentru toate specialitățile. Medicina de urgență se confruntă cu cerere în creștere, iar lipsa cadrelor medicale, în special a medicilor, limitează capacitatea spitalului de a răspunde acestei nevoi.

În zona de analiză, zonă cu o densitate redusă de spitale, accesul la îngrijire medicală poate fi mai dificil, mai ales în mediul rural. UAT-urile mai mici sau rurale, cum ar fi Costești, Vaideeni, Bărbătești sau Tomșani, presiunea de deservire rămâne asupra facilităților din centrele urbane precum Horezu sau Râmnicu Vâlcea.

Scăderea populației în anumite zone ar putea duce la sub-utilizarea facilităților medicale. Pe de altă parte, UAT-urile mai mici sau izolate fără spitale pot întâmpina dificultăți în accesarea serviciilor medicale.

În completarea serviciilor oferite de spitalul Horezu, apar două centre medicale (Clinica Sante – Laborator analize și Translar MED). Translar Med oferă serviciile de oftalmologie, obstetrică-ginecologie, cardiologie, pneumologie, ortopedie-traumatologie, psihiatrie, urologie, O.R.L., dermatologie, ortopedie pediatrică, neurologie, medicina muncii, laborator de analize).

Spitalele la nivel județean și razele de deservire (izocrone)

Figură 113 Spitalele la nivel județean și razele de deservire (izocrone)

Sursă: OpenStreetMap database

După cum se poate observa, spitalele sunt localizate preponderent în zonele urbane, Horezu, UAT din cadrul zonei de studiu, sau în centre administrative principale, Râmnicu-Vâlcea.

Zonele verzi indică accesul rapid la servicii medicale, **5-15 minute** deplasare. **Zonele galbene și portocalii** sugerează o accesibilitate mai redusă, cu timp de deplasare mai mare, **20-25 minute**. **Zonele roșii** (30 minute) întâmpină dificultăți în accesul rapid la servicii medicale, în special pentru locuitorii din zonele montane (Băile Olănești, Băile Govora) sau zonele rurale (Bărbătești, Pietrari). Creșterea numărului de unități medicale, spitale, sau dezvoltarea unor centre de urgență în zonele roșii, ar putea reduce timpii de deplasare și facilita accesul la servicii medicale.

Cabinete medicale de familie

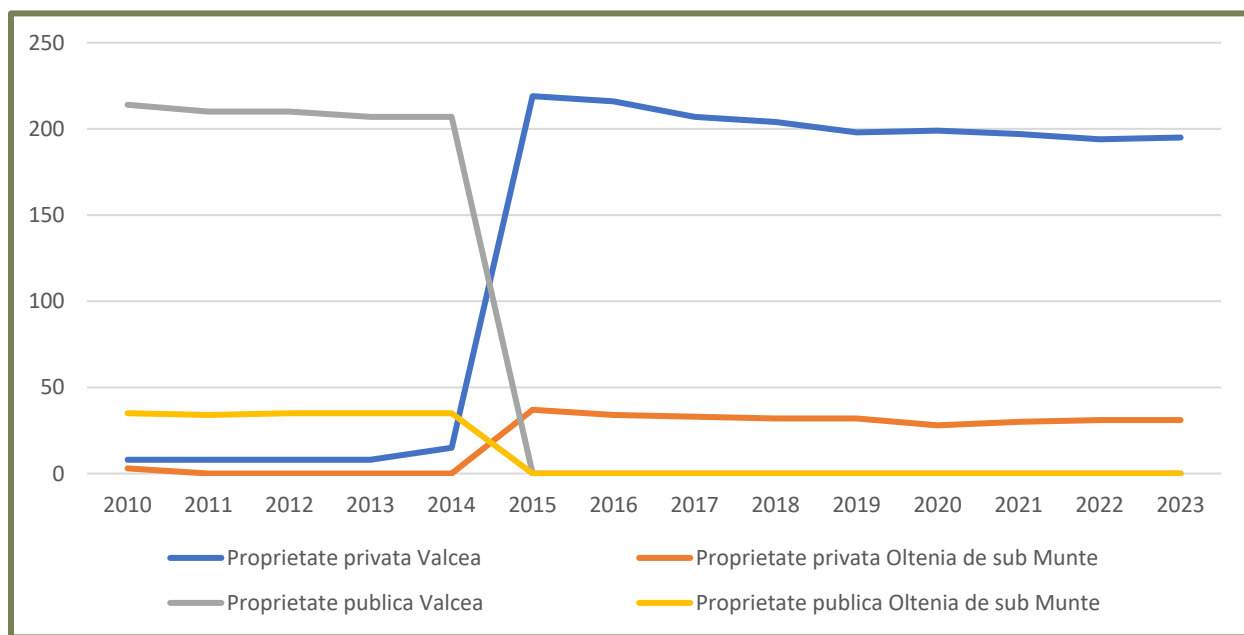
La nivel național și regional valorile sunt într-un trend descendent față de anul inițial, 2010, **11.170** cabinete de familie - România, a ajuns la **10.266** în anul 2023. Regiunea de Sud-Vest Oltenia de la **1.261 cabinete medicale de familie** în anul 2010, la **1.236 cabinete medicale de familie** în 2023. Aceste valori în scădere sunt susținute și de trendul descendent al populației analizate tot în intervalul de anii, 2010 - 2023.

La nivelul UAT-urilor analizate, în intervalul 2010-2014, numărul cabinetelor medicale de familie au rămas constante, păstrând valorile inițiale, după privatizarea serviciilor de sănătate din 2015, se observă o scădere treptată ajungând în anul 2023 cu 31 de cabinete în zona de studiu. . Cele mai multe cabinete medicale se înregistrează în Horezu și Băile Olănești cu câte 3 cabinete medicale..

De asemenea, în cadrul procesului de privatizare a serviciilor de sănătate, a fost generat un transfer de medici de familie, stomatologi și personal sanitar mediu din domeniul public către domeniul privat. A fost constatată o creștere semnificativă a majorității categoriilor de personal medico-sanitar din mediul privat, corelată cu creșterea antreprenoriatului în domeniul medical.

Majoritatea UAT-urilor Oraș Băile Govora, Bărbătești, Costești, Muereasca, Păușești, Păușești-Măglași, Stoenesti, Tomșani, Văideeni, Vlădești prezintă câte două cabinete medicale de familie, iar restul UAT-urilor câte un cabinet.

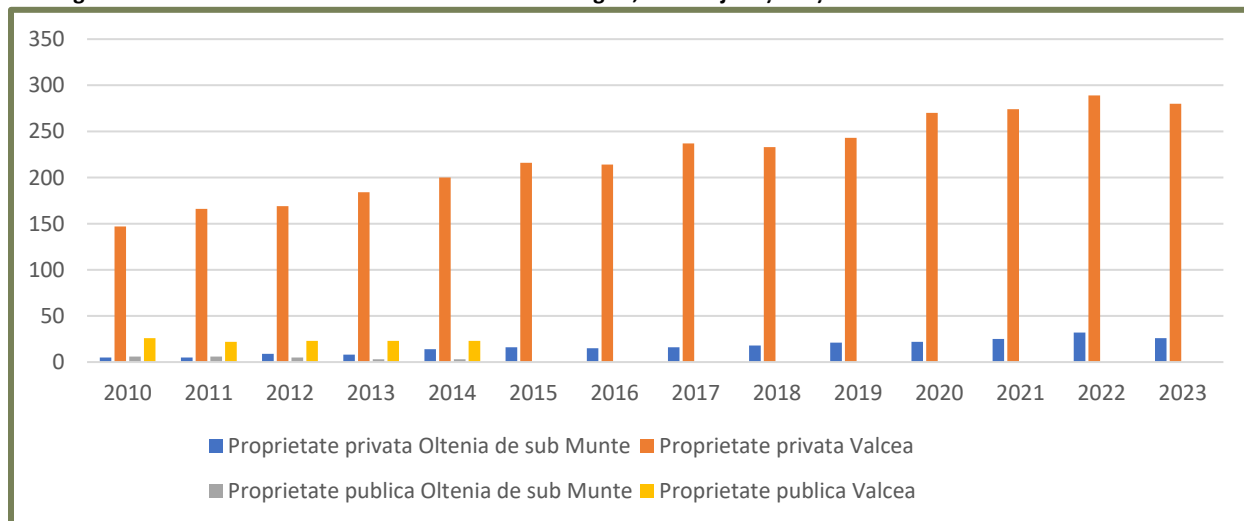
Figură 114 Dinamica numărului de cabinete medicale de familie, la nivel județean și Oltenia de sub Munte anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Cabinete stomatologice

Figură 115 Dinamica numărului cabinetelor stomatologice, la nivel județean și Oltenia de sub Munte anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

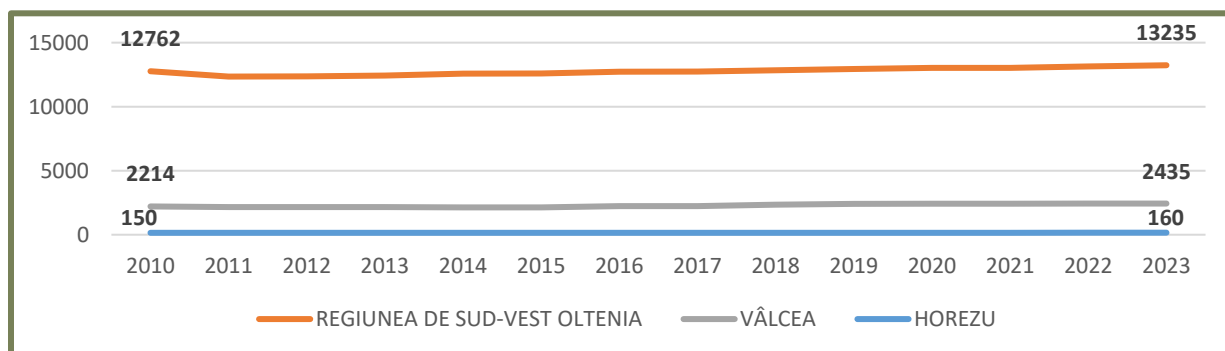
În intervalul 2010-2023, la nivel național și regional se poate observa o creștere a numărului de cabinete stomatologice, de la **12.036** în anul 2010 la **16.946** în anul 2023 la nivel **național**, iar la nivel **regional** de la **846 cabinete stomatologice** în anul 2010 la **1.320 cabinete stomatologice** în anul 2023.

Din totalul de UAT-uri din zona de analiză, doar șase dispun de cabinete stomatologice, Horezu, Costești, Vaideeni, Pietrari și Tomșani, câte unul per localitate. Din anul 2015, informațiile legate de numărul cabinetelor stomatologice nu mai sunt disponibile. **În UAT Bărbătești** a fost înregistrat un cabinet stomatologic în anul 2013.

Paturi în unitățile sanitare

La **nivel național**, există o creștere a numărului de paturi în unități sanitare. Această tendință este reflectată și la nivel regional, județean și la nivelul localității Horezu, singura care dispune de spitale, din cadrul zonei de analiză.

Figură 116 Dinamica numărului de paturi în unitățile sanitare, la nivel regional, județean și local, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

O singură unitate sanitară cu 160 de paturi în anul 2023, la nivelul UAT-urilor din zona de studiu, poate pune în dificultate accesul persoanelor la facilitățile medicale. Din punct de vedere al infrastructurii medicale, zonele rurale, sunt slab deservite.

7.2 Personal medical

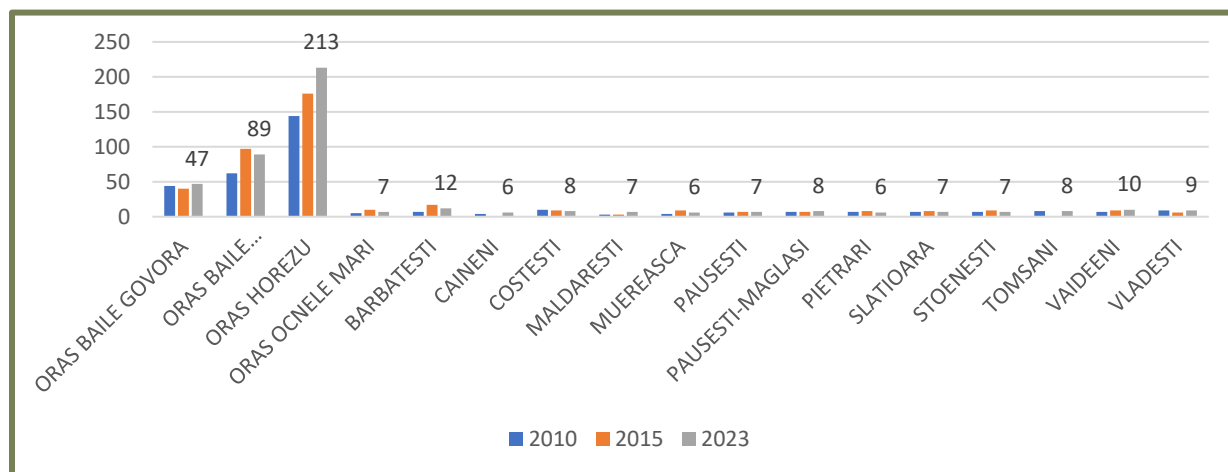
Procent personal medical raportat la numărul de locuitori

La nivelul județului Vâlcea, numărul total al personalului medical a fost relativ stabil, cu o ușoară tendință de creștere pe termen lung (de la 3.385 în 2010 la 3.837 în 2023), reflectând o capacitate generală adecvată. Evoluția personalului medical la nivelul zonei analizate evidențiază diferențe clare între centrele urbane și localitățile rurale. Orașul **Horezu** reprezintă principalul centru medical al zonei, cu un număr semnificativ mai mare de personal medical (între 90 și 260 de persoane), reflectând rolul spitalului în furnizarea serviciilor de sănătate la nivelul zonei.

Orașele cu profil balnear, precum **Băile Olănești** și **Băile Govora**, înregistrează o dinamică oscilantă a personalului medical. De exemplu, Băile Olănești prezintă variații semnificative (între 45 și 113 persoane), sugerând că dezvoltarea turistică influențează direct cererea și oferta serviciilor medicale locale. În localitățile rurale, precum **Bărbătești**, **Costești**, **Pietrari** sau **Vaideeni**, personalul medical este mult mai redus numeric, fiind corelat cu numărul de locuitori.

Este important de amintit că anumite dezechilibre în evoluția numărului de cadre sanitare au apărut în ultimii 15 ani. Odată în cadrul procesului de privatizare a serviciilor de sănătate, a fost generat un transfer de medici de familie, stomatologi și personal sanitar mediu din domeniul public către domeniul privat. A fost constatată o creștere semnificativă a majorității categoriilor de personal medico-sanitar din mediul privat, corelată cu creșterea antreprenoriatului în domeniul medical. Dezechilibrele și fluctuațiile observate în perioada 2020-2022 reflectă clar impactul pandemiei COVID-19 asupra disponibilității și distribuției personalului medical la nivelul UAT-urilor analizate.

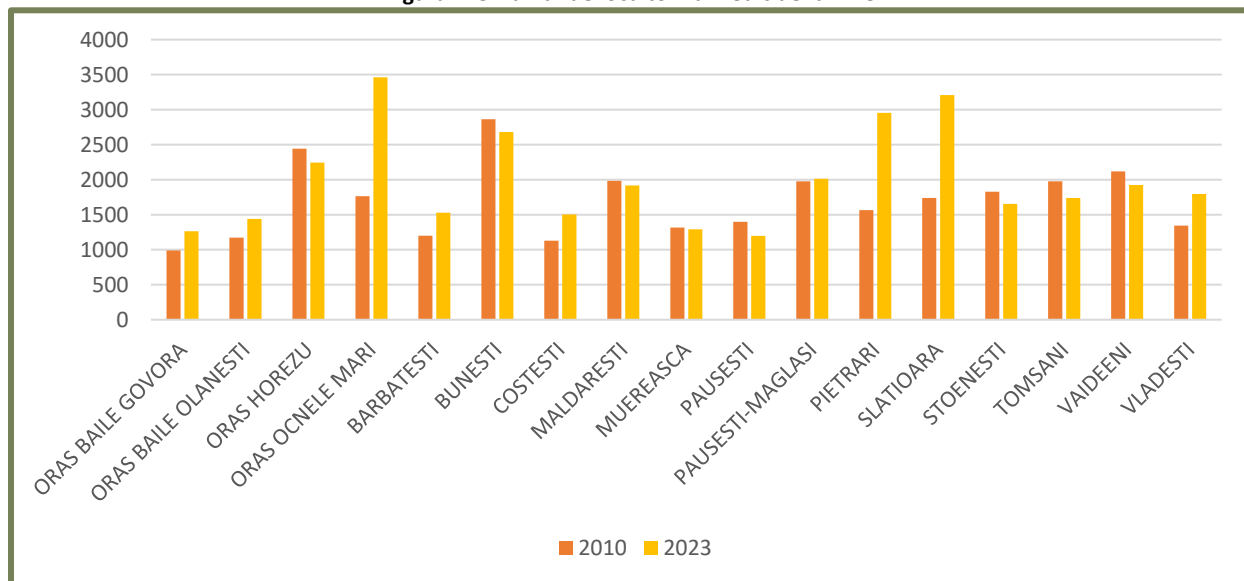
Figură 117 Dinamica procentului personalului medical raportat la numărul de locuitori la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2015-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 118 Număr de locuitori la medic de familie

Referitor la numărul de persoane ce reveneau unui medic de familie în UAT-urile din zona de studiu, această valoare era în medie în anul 2023 de 1.989. Standardele impuse de Ministerul Sănătății cu privire la acest indicator spun că o valorile nu ar trebui să depășească 3.000 de locuitori pe medic. În zona de studiu, doar două UAT-uri depășesc normativul, Ocnele Mari (3.461 loc/med) și Slătioara (3.207 loc/med). În perioada 2020-2022, comunele Costești, Măldărești, Pietrari, Tomșani și Vaideeni nu au avut medic de familie, ceea ce indică o dificultate în timpul pandemiei pentru locuitorii din teritoriu. Totuși, în anul 2023 se observă o distribuție a medicilor de familie potrivită în majoritatea UAT-urilor.

7.3 Sănătatea populației

Speranța de viață la naștere

Speranța de viață la naștere se calculează pe baza datelor referitoare la numărul populației după domiciliu la 1 ianuarie și 1 iulie, al deceselor și migrației interne cu schimbarea domiciliului. Speranța de viață la naștere este denumită durată medie de viață $e(o)$. $E(o)$ - indica numărul mediu de ani pe care poate să-i trăiască un nou născut în condițiile intensității mortalității pe vârste din perioada de referință a tabelii de mortalitate.

Durata medie a vieții reprezintă numărul mediu de ani pe care îi are de trăit un nou născut, dacă ar trăi tot restul vieții în condițiile mortalității pe vârste din perioada de referință.

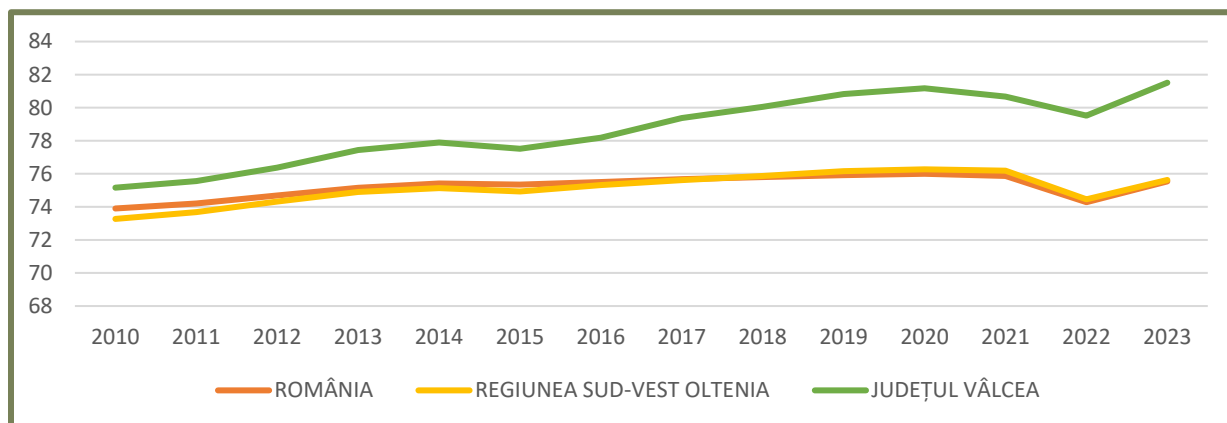
Speranța de viață la naștere a crescut la nivel național, regional și județean, pe parcursul perioadei 2010-2023, ceea ce reflectă îmbunătățirea condițiilor de viață, accesul la servicii medicale și educația pentru sănătate. În **România** de la 73.9 ani în anul 2010 la 75.54 ani în anul 2023. În 2023, diferența dintre județul Vâlcea, **81.51 ani**, și media națională, **75.54 ani**, este semnificativă, **+5.97 ani**.

Județul Vâlcea prezintă valori mai mari ale speranței de viață la naștere comparativ cu media națională și cu Regiunea Sud-Vest Oltenia.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Se observă o scădere a speranței de viață în toate regiunile în 2021-2022, ceea ce reflectă impactul negativ al pandemiei asupra sănătății populației. După scăderea din 2021-2022, în 2023 se remarcă o revenire a speranței de viață, însă valorile nu au atins încă nivelul maxim anterior în unele cazuri.

Figură 119 Dinamica speranței de viață la naștere (ani), la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

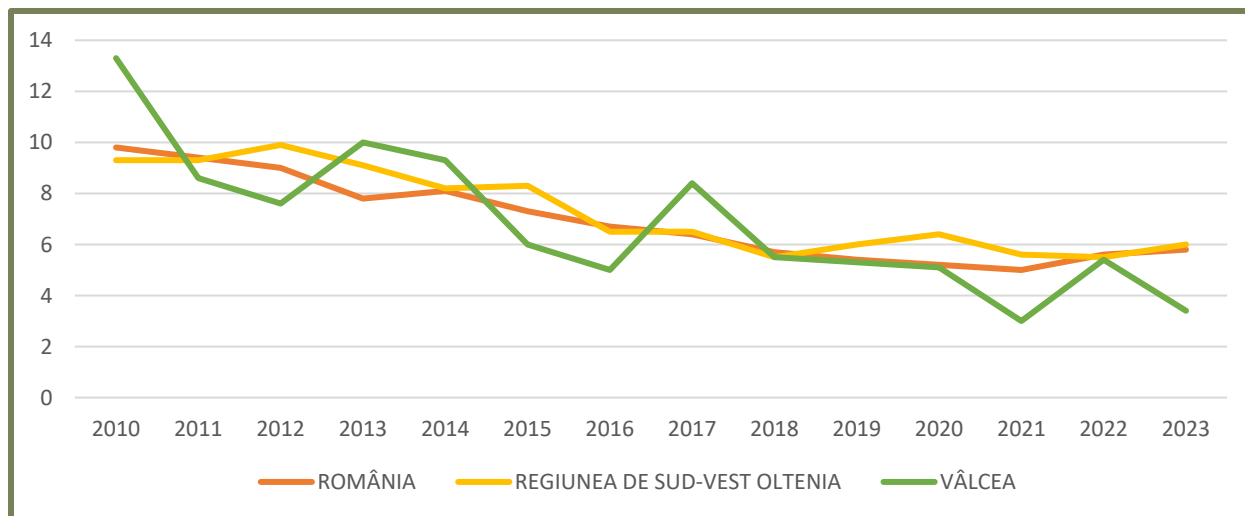
Sursă: Institutul Național de Statistică

Speranța de viață la naștere arată o tendință generală de creștere, dar reflectă și vulnerabilități regionale și impactul evenimentelor majore, precum pandemia. Județul Vâlcea se distinge printr-o speranță de viață semnificativ mai mare decât media. Județul Vâlcea rămâne în mod constant peste media regională și națională, fiind o excepție pozitivă în cadrul regiunii Sud-Vest Oltenia.

Rata mortalității infantile

Rata mortalității infantile - reprezintă numărul de decese în vârstă sub 1 an dintr-un an raportat la numărul de nașcuți-vii din același an și se exprimă în numărul de decese în vârstă sub 1 an la 1000 nașcuți-vii din același an.

Figură 120 Dinamica ratei mortalității infantile, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

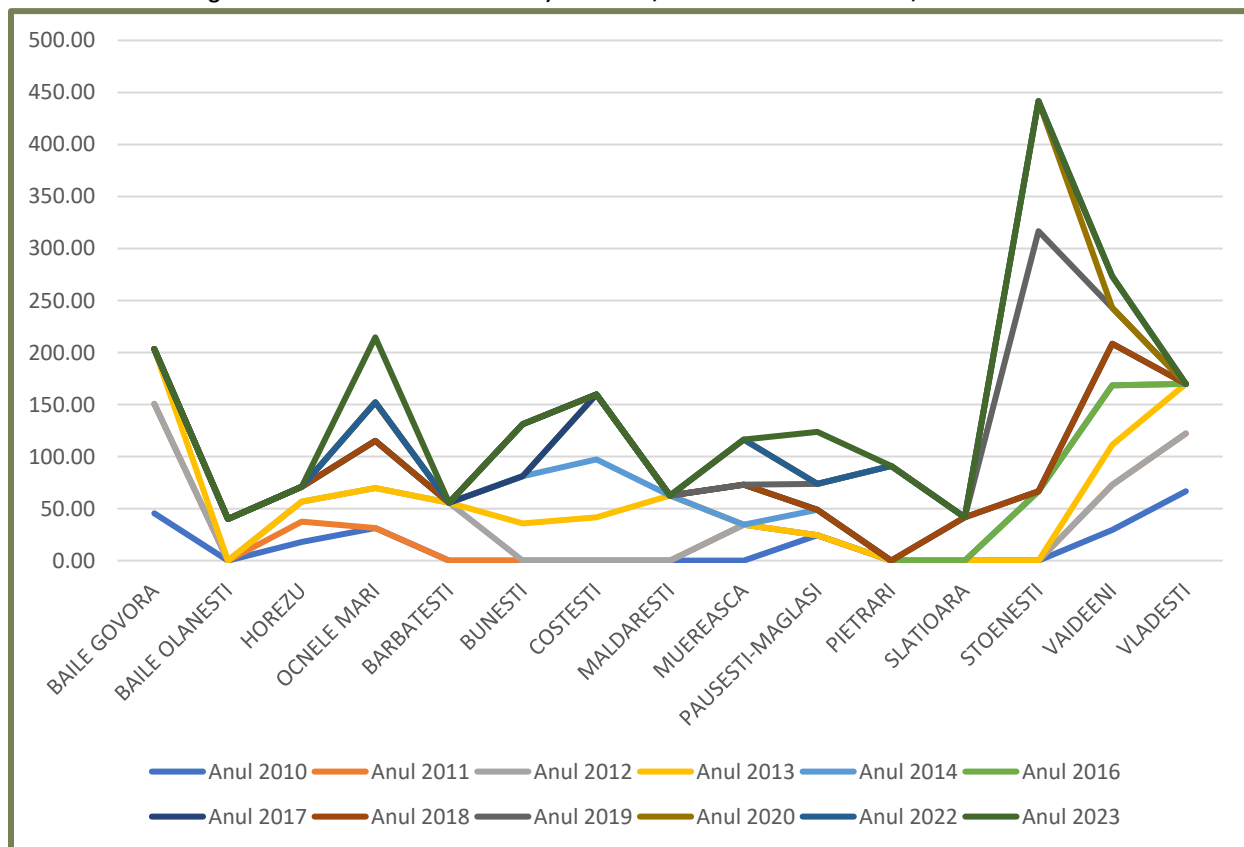
OLTENIA DE SUB MUNTE

Se poate observa un trend descendent la nivel național, regional și județean. La nivel județean, de la **13,3** în anul 2010, s-a ajuns la **3,4** în anul 2023. Scăderea nu este una accentuată încă de la început, au existat fluctuații, însă în anul 2021, a fost cea mai accentuată scădere întâlnită în acest interval 2010-2023.

Reducerea mortalității infantile contribuie la creșterea speranței de viață la naștere, un indicator global al dezvoltării umane.

Dacă scăderea ratei este mai lentă în anumite zone rurale, poate semnala necesitatea unor intervenții mai bine direcționate.

Figură 121 Dinamica ratei mortalității infantile, la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023

Sursa: INS Tempo

Localitatea Stoenesti înregistrează o valoare de 250 % în anul 2019, iar în anul 2020, scade la 125%. Aceste valori sunt influențate de faptul că în acești ani a fost înregistrat un număr mic de nașteri, raportat la un singur deces poate genera o rată procentuală mare.

Băile Govora înregistrează o creștere semnificativă în anul 2011, 105,26%, iar apoi prezintă o scădere semnificativă, la aproape jumătate din valoarea înregistrată în anul 2011, fiind și ultima înregistrată în anul 2013, 52,63%.

Foarte puține localități înregistrează date după anul 2020. De asemenea pentru anii 2015 și 2021 nu au fost găsite date. Localitățile Păușesti și Tomșani nu au date disponibile legate de numărul de decese în vârstă sub 1 an.

7.4 Sintează

Tabel 18 Tabel sinteză infrastructură sanitară

	Nr. Unități sanitare- Spitale	Nr. Unități sanitare- cabinete medicale	Nr. Unități sanitare- Cabinete stomatologice	Speranța de viață la naștere	Rata mortalității infantile
JUDEȚUL VÂLCEA	↘	↘	↘	↗	↘
HOREZU	→	→	→	o	o
BĂRBĂTEȘTI	-	→	o	o	o
BĂILE OLĂNEȘTI	-	→	-	o	o
COSTEȘTI	-	→	o	o	o
STOENEȘTI	-	→	-	o	o
VAIDEENI	-	→	o	o	o
BĂILE GOVORA	-	→	-	o	o
OCNELE MARI	-	→	-	o	o
BUNEȘTI	-	→	-	o	o
MĂLDĂREȘTI	-	→	-	o	o
MUEREASCA	-	→	-	o	o
PĂUSEȘTI	-	→	-	o	o
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	-	→	o	o	o
PIETRARI	-	→	o	o	o
SLĂTIOARA	-	→	-	o	o
TOMȘANI	-	→	o	o	o
VLĂDEȘTI	-	→	-	o	o

Legendă

- creștere ↗
- stabilitate →
- declin ↘
- lipsă date o
- lipsă infrastructură –

În zona Oltenia de sub munte, sistemul de sănătate se caracterizează printr-o infrastructură stabilă, dar cu discrepanțe notabile între mediul urban și cel rural. La nivel județean, numărul spitalelor a rămas constant (6–7 unități), iar spitalul din Horezu, modernizat cu peste 10 milioane de lei din fonduri europene, oferă o gamă largă de servicii medicale, devenind polul de referință pentru întreaga regiune. Totuși, în localități precum Băile Olănești și Băile Govora, relieful dificil și infrastructura rutieră incomplet adaptată determină ca drumul până la cel mai apropiat spital să depășească 30 de minute, limitând accesul rapid la îngrijiri.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Distribuția personalului medical evidențiază o concentrare în centrele urbane: Horezu găzduiește între 90 și 260 de cadre, în timp ce în Băile Olănești și Băile Govora numărul variază între 45 și 113, reflectând influența turismului. În comunele rurale (Bărbătești, Costești, Pietrari, Vaideeni) personalul este mult mai redus, iar raportul mediu de 1.989 locuitori per medic de familie, deși în limitele standardelor, depășește în anumite localități (Ocnele Mari – 3.461, Slătioara – 3.207) pragul recomandat.

Indicatorii de sănătate din zonă arată îmbunătățiri semnificative: speranța de viață a crescut la 81,51 ani în 2023 (cu un avans de 5,97 ani față de media națională), iar rata mortalității infantile a scăzut de la 13,3‰ în 2010 la 3,4‰ în 2023. Aceste progrese reflectă condiții de trai îmbunătățite și un acces mai bun la servicii medicale, însă nu sunt distribuite uniform în întreaga regiune.

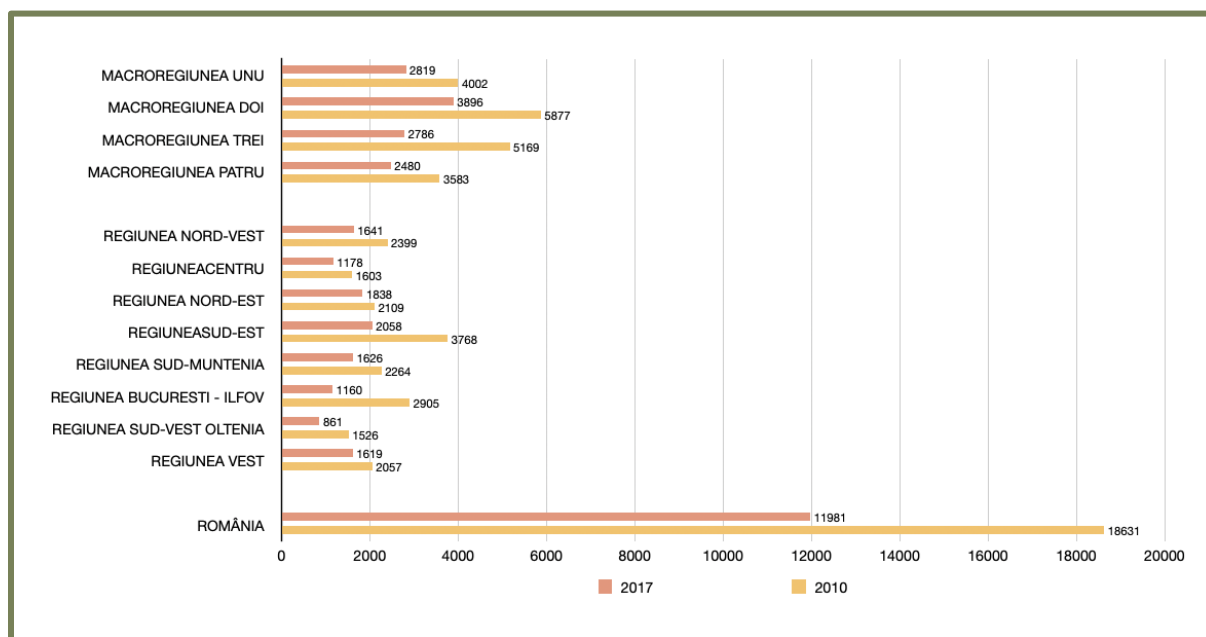
În contextul dezvoltării economice și educaționale, zonele cu potențial turistic (Horezu, Băile Olănești, Băile Govora) atrag investiții în infrastructura medicală și generează un număr mai mare de angajați în sectorul sănătății, în timp ce localitățile rurale, afectate de scăderea populației și migrația specialiștilor, continuă să întâmpine provocări legate de accesul la servicii și de reținerea cadrelor medicale.

8. ASISTENȚĂ SOCIALĂ

8.1 Servicii sociale publice și private

Figură 122 Numărul beneficiarilor de asistență socială, pe regiuni de dezvoltare, macroregiuni și nivel național în anii 2010, 2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Se remarcă o scădere semnificativă a numărului beneficiarilor de asistență socială între anii 2010 și 2023, atât la nivel național, cât și la nivel regional și macroregional. La nivelul României, numărul beneficiarilor s-a redus considerabil, de la 18.631 în 2010 la 11.981 în 2023, indicând o scădere a dependenței de formele de sprijin social. Tendința descendentă se regăsește în toate regiunile de dezvoltare, cu diminuări mai pronunțate în regiunile Sud-Est, Sud-Muntenia și Sud-Vest Oltenia, în timp ce București-Ilfov și Vest se mențin la valori relativ mai reduse pe întreaga perioadă analizată. Această evoluție poate fi corelată cu dinamica favorabilă a pieței muncii și cu îmbunătățirea condițiilor economice generale, deși diferențele teritoriale persistă.

Furnizori de servicii sociale publice și private – județ și zona de studiu

Tabel 19 Tabel furnizori de servicii sociale publice și private – județ

Mediu de rezidență	Denumire Furnizor	Localitate/ Sector	Județ furnizor	Serie și număr certificat în vigoare
Urban	Arhiepiscopia Râmnicului	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/003416
Urban	Asociația Albina Râmnicului	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/010771
Urban	Asociația Autism, Terapie și Nutriție	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/009860
Urban	Asociația AVA Autenticitate, Varietate, Acceptare	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/007322

OLTENIA DE SUB MUNTE

Urban	Asociația Cataleya / Yris	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/008143
Urban	Asociația Centrul Pentru Familie	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/001705
Urban	Asociația Centrul Pentru Stimularea Limbajului și Terapie Comportamentală	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/007321
Urban	Asociația Copii Fără Copilărie din Județul Vâlcea	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/008129
Urban	Asociația Copilărie sub Semnul A.D.H.D	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/009852
Urban	Asociația Creioane Colorate	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/008103
Urban	Asociația de Sprijin a Copiilor Handicapați Fizic România - Filiala Vâlcea	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/001263
Urban	Asociația Națională a Surzilor din România - Filiala Surzilor Vâlcea	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/000748
Urban	Asociația Nevăzătorilor din România Filiala Interjudețeană Vâlcea - Olt	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/008146
Urban	Asociația ONG Casanova	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/002160
Urban	Direcția de Asistență Socială Râmnicu Vâlcea	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/005524
Urban	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/000756
Urban	Fundația Inimă Pentru Inimă	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/000757
Urban	Fundația Phoenix Carita	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/007882
Urban	Protopopiatul Râmnicu Vâlcea	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/006854
Urban	S.C. Casa Davvero S.R.L.	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/006332
Urban	S.C. Senior House S.R.L.	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/005528
Urban	Senior House IV S.R.L.	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	AF/010777

Sursă: Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale – Direcția Generală Politici de Asistență Socială

Furnizori de servicii sociale publice și private – zona de studiu

Tabel 20 Tabel furnizori de servicii sociale publice și private – zona de studiu

Mediu de rezidență	Denumire Furnizor	Tip Localitate	Localitate/ Sector	Județ furnizor	Serie și număr certificat în vigoare
Rural	Mănăstirea Sfântul Nectarie - Vlădești	Comună	Vlădești	Vâlcea	AF/009861
Urban	Parohia Intrarea Maicii Domnului în Biserică, Trăistari	Oraș	Ocnele Mari	Vâlcea	AF/006319
Rural	Primăria Comunei Bunești - Compartiment Asistență Socială	Comună	Bunești	Vâlcea	AF/008630
Rural	Primăria Comunei Muereasca - Compartiment Asistență Socială	Comună	Muereasca	Vâlcea	AF/008642
Rural	Primăria Comunei Păușești - Măglași - Compartiment Asistență Socială	Comună	Păușești Măglași	Vâlcea	AF/007353
Rural	Primăria Comunei Slătioara - Compartiment Asistență Socială	Comună	Slătioara	Vâlcea	AF/008144
Rural	Primăria Comunei Vaideeni - Compartiment Asistență Socială și Autoritate Tutelară	Comună	Vaideeni	Vâlcea	AF/006318
Rural	Primăria Comunei Vlădești - Compartiment Asistență Socială	Comună	Vlădești	Vâlcea	AF/002164
Urban	Primăria Orașului Horezu - Direcția de Asistență Socială	Oraș	Horezu	Vâlcea	AF/008102
Urban	Primăria Orașului Ocnele Mari - Direcția de Asistență Socială	Oraș	Ocnele Mari	Vâlcea	AF/008609
Rural	Sfânta Mănăstire Sărăcinești	Comună	Păușești Măglași	Vâlcea	AF/010797

Sursă: Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale – Direcția Generală Politici de Asistență Socială

Serviciile sociale sunt delimitate în contextul Legii nr. 292/2011 – Legea asistenței sociale, în beneficiile de asistență socială și servicii sociale. În principal Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea funcționează ca instituție ce asigură aplicarea politicilor sociale la nivel județean. Astfel, județul Vâlcea pune la dispoziția locuitorilor servicii pentru tineri și adulți, servicii private pentru copii, servicii pentru adulți cu handicap, servicii publice pentru copii, servicii pentru vârstnici și servicii primare.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Tabel 21 Infrastructură și servicii sociale oferite la nivelul zonei de studiu

UAT	Centre de zi	Sprijin vârstnici	Sprijin persoane cu dizabilități	Ajutoare sociale	Servicii copii
Horezu	Da (copii, proiect: socio-medical)	Centru de zi	Da	VMG, ASF, ajutor încălzire	Centru de zi, consiliere
Bărbătești	Nu	Sprijin informal	Da	VMG, ajutor încălzire	Monitorizare socială
Băile Olănești	Nu	Sprijin ocazional	Da	VMG, ajutor încălzire	After-school integrat, consiliere
Costești	Nu	Sprijin informal	Da	VMG	Monitorizare
Stoenești	Nu	Sprijin informal	Da	VMG	Monitorizare
Vaideeni	Nu	Sprijin informal	Da	VMG	Monitorizare
Băile Govora	Nu	Monitorizare, voluntari	Centru DGASPC + asistenți	VMG, ASF, ajutor încălzire, tichete	Prin școală și campanii
Ocnele Mari	Da (copii, vârstnici)	Centru zi + servicii mobile	Asistenți și Indemnizații	VMG, ASF, ajutor încălzire, tichete	Centru after-school + consiliere
Bunești	Nu	Nu	Da	VMG	Monitorizare
Măldărești	Nu	Nu	Da	VMG	Monitorizare
Muereasca	Nu	Ocazional	Da	VMG	Monitorizare
Păușești	Nu	Ocazional	Da	VMG	Monitorizare
Păușești-Maglași	Propuse în strategie	Propuse în strategie	Da	VMG, ASF, POAD	Monitorizare + tichete
Pietrari	Nu	Ocazional	Da	VMG	Monitorizare
Slătioara	Nu	Ocazional	Da	VMG	Monitorizare
Tomșani	Propuse în strategie	Ocazional	Da	VMG, POAD	Monitorizare
Vlădești	Propuse în strategie	Ocazional	Da	VMG, ASF	Monitorizare

Legenda:

VMG = Venit Minim Garantat

ASF = Alocație pentru Susținerea Familiei

POAD = Programul Operațional „Ajutorarea Persoanelor Defavorizate”

Sursa: Site-urile primăriilor din zona de studiu

Horezu - Dispune de un centru de zi pentru copii (Săliște, 15 beneficiari) și pregătește un centru socio-medical integrat pentru categorii vulnerabile. Primăria oferă sprijin vârstnicilor în comunitate, indemnizații și asistenți personali pentru persoanele cu dizabilități și acordă beneficii sociale (VMG, ajutor de încălzire, ASF).

OLTENIA DE SUB MUNTE

Bărbătești - Oferă servicii sociale prin asistentul social (ajutor la domiciliu, facilitarea accesului la drepturi), gestionează VMG și ajutoare de încălzire și monitorizează situația copiilor.

Băile Olănești - Direcția de Asistență Socială sprijină persoanele vârstnice și cu dizabilități, asigură indemnizații și asistenți personali și gestionează beneficiile sociale (VMG, ajutoare de încălzire, ASF). Copiii primesc suport educațional și tichete sociale, iar în localitate funcționează și cămine private pentru bătrâni.

Costești - Are un centru DGASPC (50 beneficiari) și un centru de consiliere privat (15 beneficiari, al Arhiepiscopiei Râmnicului). Primăria se ocupă de persoanele cu dizabilități, de acordarea VMG și a altor beneficii, precum și de monitorizarea copiilor cu risc.

Stoenești - Asigură servicii pentru vârstnici și persoane cu dizabilități, oferă VMG și monitorizează situația copiilor prin asistență locală.

Vaideeni - Dispune de asistență comunitară (58 beneficiari), acordă ajutoare sociale și susține persoanele cu dizabilități și vârstnicii. Copiii cu risc sunt monitorizați la nivel local.

Băile Govora - Are un centru DGASPC pentru persoane adulte cu dizabilități (23 beneficiari), iar primăria oferă formele de asistență socială (VMG, alocații, ajutor de încălzire) și sprijină vârstnicii și copiii (inclusiv prin tichete sociale).

Ocnele Mari - Funcționează un centru de integrare socio-profesională privat (12 beneficiari, Fundația „Inimă pentru Inimă”) și o cantină socială (100 beneficiari, Parohia Trăistari). Primăria asigură servicii pentru persoanele cu dizabilități (indemnizații, asistenți personali) și acordă VMG și alte beneficii. Copiii au acces la activități after-school și consiliere.

Bunești - Oferă sprijin social prin primărie, acordă VMG și monitorizează copiii din comunitate.

Măldărești - Acordă ajutoare sociale și sprijin pentru persoanele cu dizabilități, iar situația copiilor este urmărită de asistentul social.

Muereasca - Furnizează sprijin de bază pentru vârstnici, persoane cu dizabilități și copii, gestionează VMG și ajutoare sezoniere.

Păușești - Asigură suport pentru vârstnici și persoane cu handicap, gestionează VMG și monitorizează cazurile sociale, oferind asistență copiilor la nevoie.

Păușești-Măglași - Deține un centru de recuperare (28 beneficiari) și servicii de îngrijire la domiciliu (4 beneficiari). Sunt prevăzute planuri de extindere a infrastructurii sociale. Primăria acordă VMG, ASF, POAD și urmărește situația copiilor în colaborare cu școala.

Pietrari - Gestionează dosarele de ajutoare sociale, asigură VMG și supraveghează bunăstarea copiilor, referind cazurile complexe către DGASPC.

Slătioara - Are un centru DGASPC (12 beneficiari), oferă asistență socială și beneficii (VMG), iar copiii sunt sprijiniți prin monitorizare locală.

Tomșani - Acordă ajutoare conform legislației și are în vedere dezvoltarea unor centre sociale. Copiii sunt monitorizați de reprezentanții primăriei. POAD se distribuie punctual.

Vlădești - Dispune de un centru de zi pentru copii în risc (30 beneficiari) și are planuri de dezvoltare a infrastructurii sociale. Se acordă VMG, ASF și alte beneficii, iar cazurile de copii vulnerabili sunt sprijinite de primărie.

Număr de locuințe sociale disponibile

Termenul „locuință socială” este consacrat în legislația românească de apariția Legii Locuinței (114 din octombrie 1996). Articolul 2, alineatul c al actului normativ amintit definește termenul:

Locuință socială – Locuință care se atribuie cu chirie subvenționată unor persoane sau familii, a căror situație economică nu le permite accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței.¹⁰

Anexa E1 – Locuințe sociale

Tabel 22 Anexa E1 – Locuințe sociale – regiunea Sud-Vest Oltenia

Județ	Număr orașe incluse în studiu care au raspuns întrebării referitoare la numărul locuințelor sociale	Număr locuințe sociale raportate
Dolj	-	-
Gorj	7	226
Mehedinți	5	395
Olt	7	407
Vâlcea	9	179

Total orașe= 28, Total locuințe sociale raportate = 1.207

Sursa datelor: ICCV, 2004

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, în anul 2004, numărul locuințelor sociale raportate în județul Vâlcea, 179 locuințe sociale, reprezintă cea mai mică valoare în comparație cu celelalte județe din regiune. Cea mai mare valoare înregistrată este de 407 locuințe sociale în județul Olt.

La nivelul județului Vâlcea, „în cadrul Programului de construcții de locuințe sociale și de necesitate, în municipiul Râmnicu Vâlcea, se derulează obiectivul de investiții „Amenajare locuințe sociale zona Ostroveni”, în cadrul acestui proiect fiind construite 120 de unități locative,(...), aprobată prin Hotărârea Consiliului Local nr. 239/2023.” (sursă: Hotărârea nr. 98 privind repartizarea locuințelor sociale realizate în cadrul obiectivului de investiții „Amenajare locuințe sociale zona Ostroveni” și stabilirea chiriei)

Numărul total de servicii sociale licențiate active

Tabel 23 Tabel servicii sociale din județul Vâlcea licențiate în baza legii 197/2012 – august 2024

Public Privat	Denumire Furnizor	Denumire serviciu social	Localitate / Sector	Județ Serviciu	Nr. Benef.
Public	Agenția Națională Antidrog	Centru de prevenire, evaluare și consiliere antidrog Vâlcea	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	60
Privat	Fundația World Vision România	Centru de resurse comunitare pentru prevenirea abuzului, neglijării și exploatării copilului	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	55

¹⁰ Legea 114/1996, art. 42, litera c – citat în „Locuințe sociale în România – o analiză de ansamblu”, Monica Constantinescu, Marian Dan

OLTENIA DE SUB MUNTE

Privat	Arhiepiscopia Râmnicului	Serviciu social acordat persoanelor adulte – Centru de consiliere și sprijin	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	15
Privat	Arhiepiscopia Râmnicului	Centrul de consiliere și informare Doamna Maria Brâncoveanu	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	20
Privat	Arhiepiscopia Râmnicului	Centrul de consiliere și sprijin Sfântul Grigorie Decapolitul	Costești	Vâlcea	15
Privat	Asociația Anastasia Ioana	Centrul Terapeutic Prietenii Anastasiei	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	20
Privat	Asociația AVA Autenticitate, Varietate, Acceptare	Centrul Multifuncțional Psihosomatic AVA	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	6
Privat	Asociația Centrul pentru Familie	Centru de zi pentru copii	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	12
Privat	Asociația Centrul pentru Stimularea Limbajului și Terapie Comportamentală	Centru de zi pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independentă	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	60
Privat	Asociația Creioane Colorate	Centrul dăruiește speranță	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	3
Privat	Asociația de Sprijin a Copiilor Handicapați Fizic România – Filiala Vâlcea	Centrul de zi „Cozia” pentru copii cu handicap neuromotor	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	25
Privat	Asociația Națională a Surzilor din România – Filiala Surzilor Vâlcea	Asistență și suport pentru persoane adulte cu dizabilități	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	22
Public	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea	Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoanele Adulte cu Dizabilități Govora	Băile Govora	Vâlcea	23
Public	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea	Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoanele Adulte cu Dizabilități Bistrița	Costești	Vâlcea	50
Public	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea	Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Slătioara (CIA Slătioara)	Slătioara	Vâlcea	12
Privat	Fundația Inimă pentru Inimă	Centrul de Integrare Socio-Profesională Oc. Mari	Ocnele Mari	Vâlcea	12
Privat	Parohia Intrarea Maicii Domnului în Biserică, Trăistari	Cantina Socială Sfinții Apostoli Petru și Pavel	Ocnele Mari	Vâlcea	100
Public	Primăria comunei Păușești Măglași – Compartiment Asistență Socială	Centrul de zi de asistență și recuperare	Păușești Măglași	Vâlcea	28
Public	Primăria comunei Păușești Măglași – Compartiment Asistență Socială	Unitate de îngrijiri la domiciliu	Păușești Măglași	Vâlcea	4

OLTENIA DE SUB MUNTE

Public	Primăria Comunei Vaideeni – Compartiment Asistență Socială și Autoritate Tutelară	Serviciul de asistență comunitară Vaideeni	Vaideeni	Vâlcea	58
Public	Primăria Comunei Vlădești – Compartiment Asistență Socială	Centru de îngrijire de zi pentru copii aflați în situații de risc	Vlădești	Vâlcea	30
Public	Primăria Orașului Horezu – Direcția de Asistență Socială	Centru de zi pentru copii Săliște	Horezu	Vâlcea	15

Sursă: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea

Aspecte principale ale asistenței sociale în zona de analiză conform cu strategiile realizate de primăriile celor 17 UAT-uri, GAL Horezu și știri locale

Analiza componentei de asistență socială în comunele din județul Vâlcea relevă o serie de provocări, dar și aspecte pozitive, așa cum rezultă din observațiile extrase din știrile locale și strategiile elaborate de primăriile comunelor și orașelor analizate.

Pe de o parte, există o serie de vulnerabilități și nevoi nesatisfăcute în domeniul social, caracterizate printr-un grad scăzut de calificare al forței de muncă, îmbătrânirea populației active și migrarea tinerilor către zone mai dezvoltate economic. Aceste probleme sunt amplificate de insuficiența centrelor de asistență dedicate copiilor și persoanelor vârstnice, care sunt dificil de susținut financiar și logistic de către autoritățile locale. Totodată, se remarcă o prezență redusă a organizațiilor neguvernamentale și a specialiștilor capabili să furnizeze servicii sociale profesionale. Aplicarea deficitară a legislației în domeniul social și lipsa unor stimulente clare pentru dezvoltarea întreprinderilor sociale contribuie și ele la menținerea unei situații problematice în plan social.

În paralel, activitățile culturale din Căminele și Casele de cultură locale sunt rare sau inexistente, inițiativele culturale fiind limitate din cauza costurilor ridicate atât pentru organizarea evenimentelor cât și pentru participarea locuitorilor la activități culturale externe.

Cu toate acestea, există și elemente favorabile care reflectă potențialul comunităților analizate. În general, există o concepție pozitivă la nivel local în ceea ce privește îngrijirea copiilor și vârstnicilor, fiind identificate centre de zi funcționale pentru aceste categorii vulnerabile în anumite localități. De asemenea, se constată existența unor baze de date actualizate privind cererea și oferta de locuri de muncă și derularea unor programe timpurii de orientare profesională pentru tineri. Comunitățile locale manifestă deschidere față de evoluțiile tehnologice, tendințele actuale privind protecția mediului și necesitatea pregătirii profesionale continue. Evenimentele culturale locale consacrate beneficiază de un grad sporit de receptivitate din partea populației, în special din partea tinerilor, constituind puncte solide pentru dezvoltarea pe termen lung a componentei sociale în comunele analizate.

8.2 Sinteză

Analiza componentei de asistență socială în comunele din județul Vâlcea relevă o serie de provocări, dar și aspecte pozitive, așa cum rezultă din observațiile extrase din știrile locale și strategiile elaborate de primăriile comunelor și orașelor analizate.

Pe de o parte, există o serie de vulnerabilități și nevoi nesatisfăcute în domeniul social, caracterizate printr-un grad scăzut de calificare al forței de muncă, îmbătrânirea populației active și migrarea tinerilor către zone mai dezvoltate economic. Aceste probleme sunt amplificate de insuficiența centrelor de asistență dedicate copiilor și persoanelor vârstnice, care sunt dificil de susținut financiar și logistic de către autoritățile locale. Totodată, se remarcă o prezență redusă a organizațiilor neguvernamentale și a specialiștilor capabili să furnizeze servicii sociale profesionale. Aplicarea deficitară a legislației în domeniul social și lipsa unor stimulente clare pentru dezvoltarea întreprinderilor sociale contribuie și ele la menținerea unei situații problematice în plan social. La nivel național sunt puse la dispoziție finanțări pentru infrastructură și serviciile sociale prin Politica de Coeziune prin Programul Educație și Ocupare, Programul Incluziune și Demnitate Socială, precum și Programul Regional Sud-Vest (Prioritatea 6), de asemenea prin PNRR - Componenta 13 Reforme Sociale.

În paralel, activitățile culturale din Căminele și Casele de cultură locale sunt rare sau inexistente, inițiativele culturale fiind limitate din cauza costurilor ridicate atât pentru organizarea evenimentelor cât și pentru participarea locuitorilor la activități culturale externe.

Cu toate acestea, există și elemente favorabile care reflectă potențialul comunităților analizate. În general, există o concepție pozitivă la nivel local în ceea ce privește îngrijirea copiilor și vârstnicilor, fiind identificate centre de zi funcționale pentru aceste categorii vulnerabile în anumite localități. De asemenea, se constată existența unor baze de date actualizate privind cererea și oferta de locuri de muncă și derularea unor programe timpurii de orientare profesională pentru tineri. Comunitățile locale manifestă deschidere față de evoluțiile tehnologice, tendințele actuale privind protecția mediului și necesitatea pregătirii profesionale continue. Evenimentele culturale locale consacrate beneficiază de un grad sporit de receptivitate din partea populației, în special din partea tinerilor, constituind puncte solide pentru dezvoltarea pe termen lung a componentei sociale în comunele analizate.

9. TURISM

„Județul Vâlcea, datorită poziționării sale geografice, este unul dintre puținele județe din România cu cel mai mare potențial turistic, indiferent de sezon și indiferent de categoriile sociale.

Turismul reprezintă o activitate economică generatoare de valoare adăugată și de locuri de muncă, care contribuie la dezvoltarea economică și socială a județului Vâlcea. Dezvoltarea în domeniul turistic este legată de dezvoltarea durabilă prin următoarele aspecte: impactul pozitiv pe care îl generează asupra bunăstării populației prin generarea locurilor de muncă și creșterea veniturilor economiei locale, utilizarea responsabilă a resurselor naturale și păstrarea integrității naturale, protecția patrimoniului și a destinațiilor culturale.

Tipuri de forme de turism practicate în zonă:

- **Turism balnear, medical și de wellness** – județul Vâlcea dispune de 3 stațiuni balneare recunoscute pe plan național, dar și internațional pentru potențialul și valoarea curativă, respectiv stațiunile Călimănești – Căciulata, Băile Olănești și Băile Govora. Lor li se adaugă la nivelul regiunii studiate stațiunea turistică de interes național Horezu și stațiunile turistice de interes local Ocnele Mari, Vaideeni și Costești. În județ mai sunt de interes național Voineasa și local Brezoi, Mălaia.
- **Turism montan – cicloturism** – zona montană, reprezentând aproximativ o treime din suprafața județului, oferă numeroase atracții: chei, cascade, peșteri, peste 80 de trasee marcate și întreținute, posibilități pentru alpinism, schi și numeroase puncte de belvedere.
- **Turism rural și agroturism** - turismul rural și agroturismul sunt în plină expansiune, dat fiind faptul că turiștii au căutat în perioada pandemiei locuri izolate, ferite de aglomerația urbană.
- **Turism cultural - istoric și monahal/ecumenic** – monumentele arhitecturale și religioase, patrimoniul cultural material și imaterial reprezintă o atracție majoră pentru anumite categorii de turiști ai județului Vâlcea.
- **Turismul activ (sportiv, de vânătoare și pescuit)**
- **Turism științific** – acest tip de turism poate fi practicat prin prisma multitudinii de arii naturale protejate din județul Vâlcea, ce adăpostesc numeroase habitate, specii de plante și animale protejate. De asemenea, acesta este favorizat și de existența a numeroase peșteri.
- **Turism viticol**
- **Turism de afaceri**
- **Turism de fotografie**

La nivelul județului Vâlcea sunt stațiuni balneoclimaterice, respectiv:

- Băile Olănești
- Călimănești – Căciulata
- Băile Govora

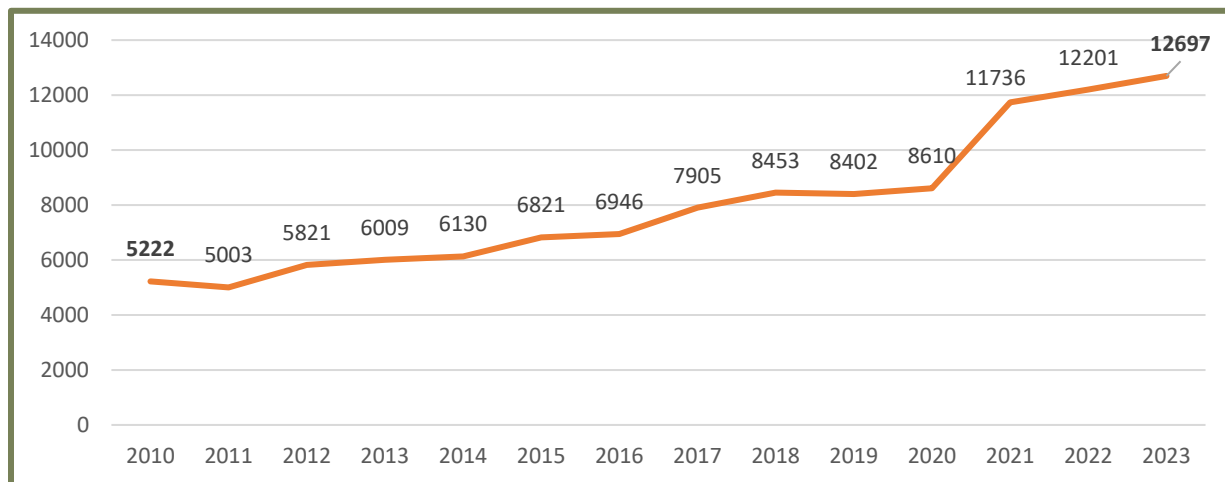
Dezvoltarea durabilă din domeniul turismului este influențată nu doar de atractivitatea zonei și de numărul obiectivelor turistice ci și de serviciile de calitate oferite sau de alte facilități turistice. Hotelurile, motelurile și pensiunile din județul Vâlcea pun la dispoziția turiștilor spații de cazare asigurând și alte prestări de servicii – restaurante, centre de tratament, terenuri de sport, saună, mâncare tradițională etc.”¹¹

¹¹ Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Vâlcea pentru perioada 2023-2030

9.1 Infrastructura turistică

Numărul unităților de cazare disponibile

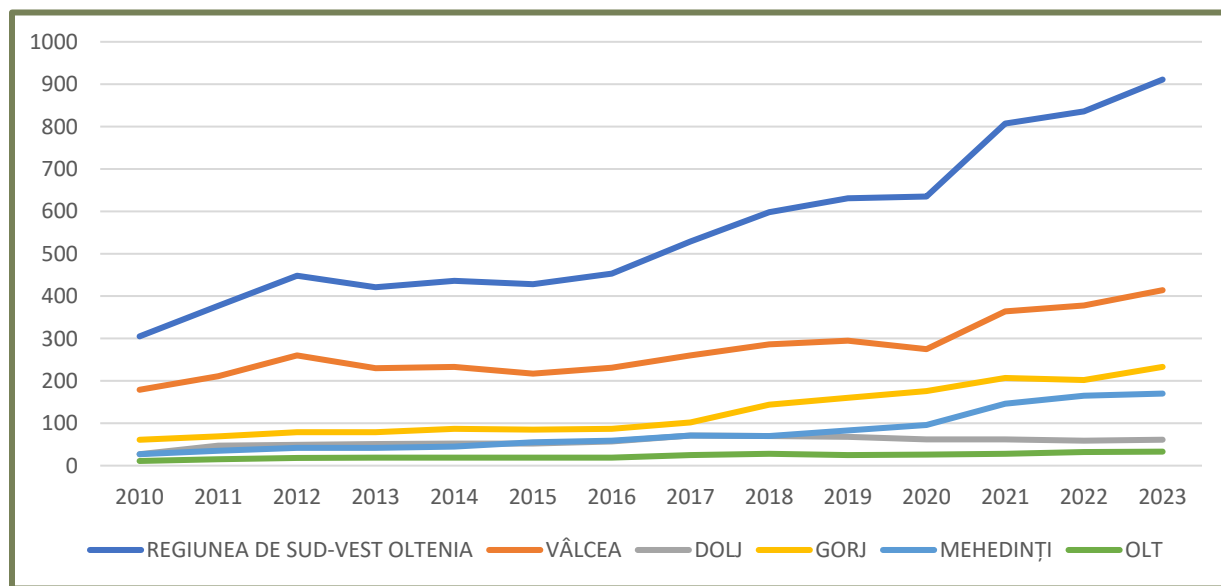
Figură 123 Dinamica numărului unităților de cazare disponibile la nivel național, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, numărul unităților de cazare a urmat o pantă ascendentă, din 2010 de la **5.222**, ajungând în 2023 la **12.697 unități de cazare disponibile**.

Figură 124 Dinamica numărului unităților de cazare disponibile la nivel regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Acest trend se reflectă și în valorile de la nivel regional, de la **305** în anul 2010, la **911** unități de cazare disponibile în anul 2023. În cadrul regiunii se poate observa că județul Vâlcea dispune de o infrastructură de turism mai dezvoltată decât celelalte județe.

OLTENIA DE SUB MUNTE

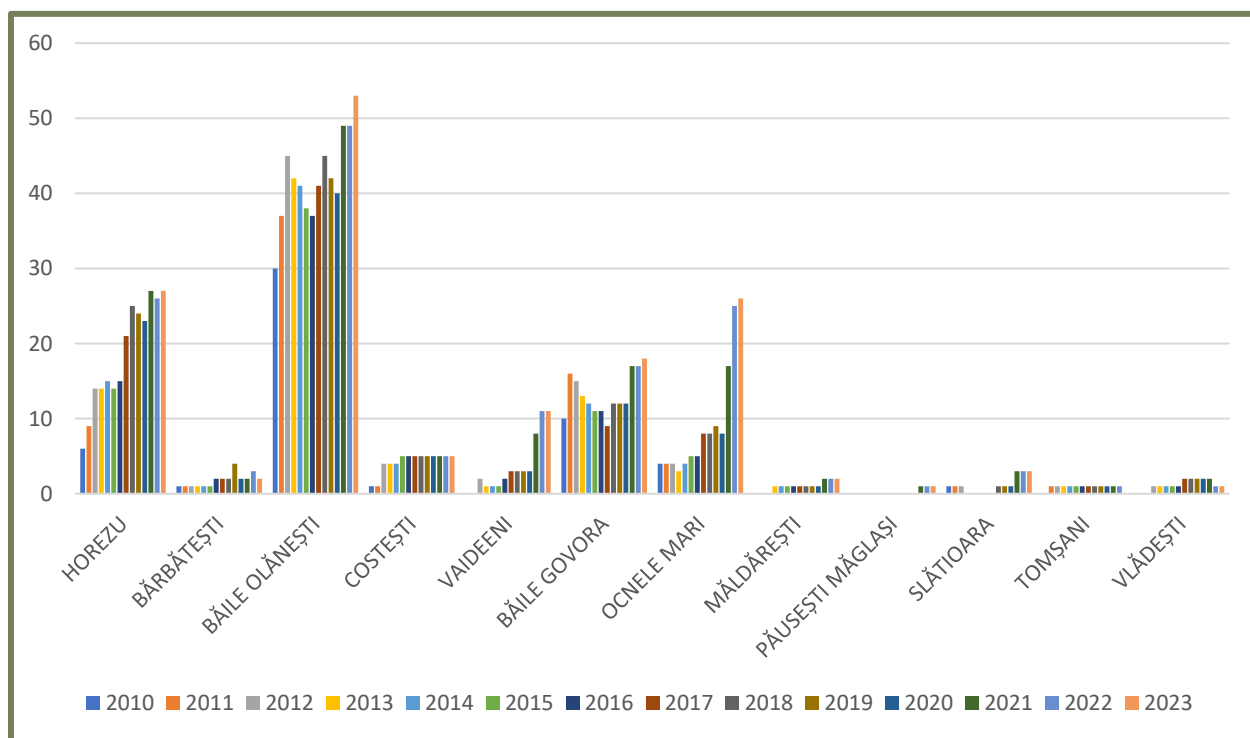
Județul Vâlcea înregistrează o creștere de la 179 de unități de cazare disponibile în anul 2010, la 414 unități de cazare în anul 2023. Reflectă o dezvoltare economică și turistică semnificativă, stimulată de investiții, diversificarea ofertei turistice și interesul tot mai mare pentru destinațiile interne. Cu toate acestea, este esențial ca această tendință să fie însoțită de politici sustenabile și de îmbunătățirea calității serviciilor.

Dezvoltarea industriei de cazare contribuie semnificativ la creșterea sectorului turistic, unul dintre motoarele economiei naționale. La nivelul UAT-urilor analizate, se poate observa de asemenea o creștere a numărului unităților de cazare disponibile.

UAT-urile cu un număr mai mare de unități de cazare clasificate sunt Băile Olănești, **53** în anul 2023; Horezu, **27** în anul 2023; Ocnele Mari, **26** în anul 2023 și Băile Govora, **18** în anul 2023. Acestea beneficiază de un număr mare de unități de cazare comparând cu UAT-urile analizate, ceea ce sugerează o cerere constantă și crescută din partea vizitatorilor. Aceste locații sunt de obicei recunoscute pentru turismul balnear, cultural și istoric, ceea ce le face destinații atractive.

Creșterea numărului de unități de cazare poate contribui la dezvoltarea economică a acestor localități, prin crearea de locuri de muncă (în unități de cazare, restaurante, transport, ghidaj turistic etc.), dar și prin atragerea de investiții. În mod particular, **Horezu**, renumit pentru meșteșugul ceramicii, și **Băile Olănești**, cunoscute pentru băile termale, au un potențial mare de a atrage turiști din diverse colțuri ale lumii.

Figură 125 Dinamica numărului unităților de cazare disponibile la nivelul zonei analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

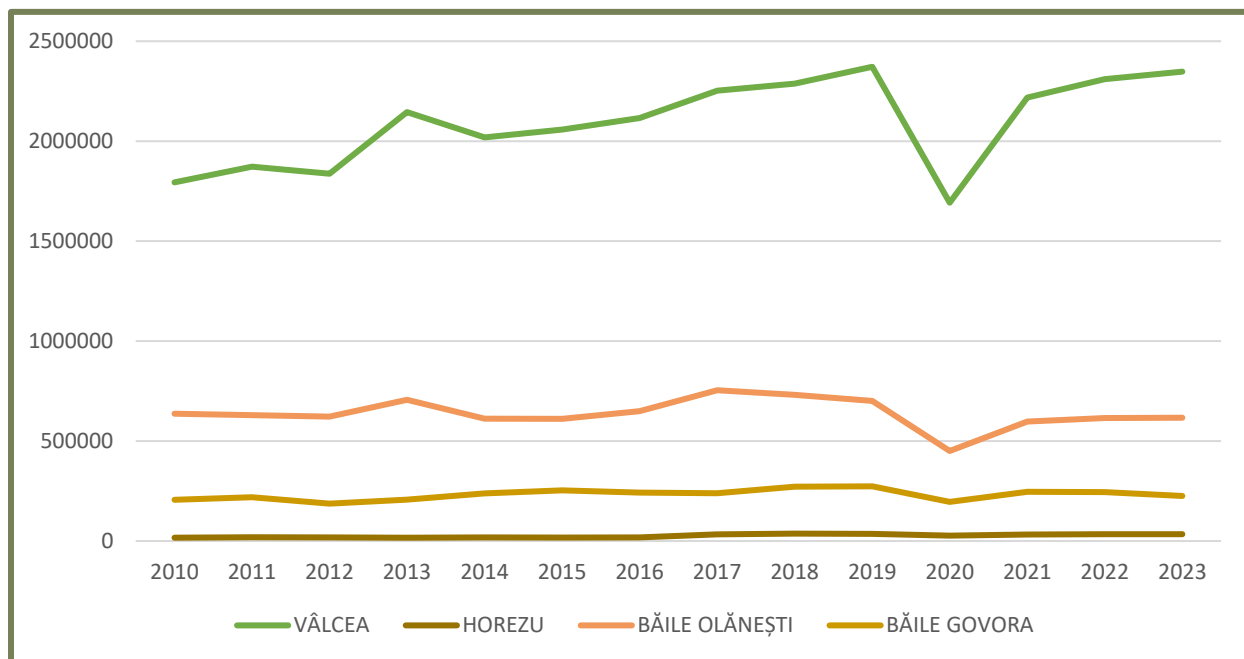
OLTENIA DE SUB MUNTE

Băile Olănești, Horezu, Ocnele Mari și Băile Govora sunt bine poziționate pentru a deveni centre turistice de importanță regională sau națională. Creșterea numărului unităților de cazare sugerează că aceste localități au un potențial ridicat de dezvoltare, iar investițiile în infrastructura turistică și promovarea acestor destinații pot duce la o și mai mare atracție turistică pe termen lung.

Capacitate de cazare turistica în funcție de structurile de primire turistică

Hoteluri - Număr locuri-zile

Figură 126 Dinamica numărului de locuri-zile- hoteluri, la nivelul județului și UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

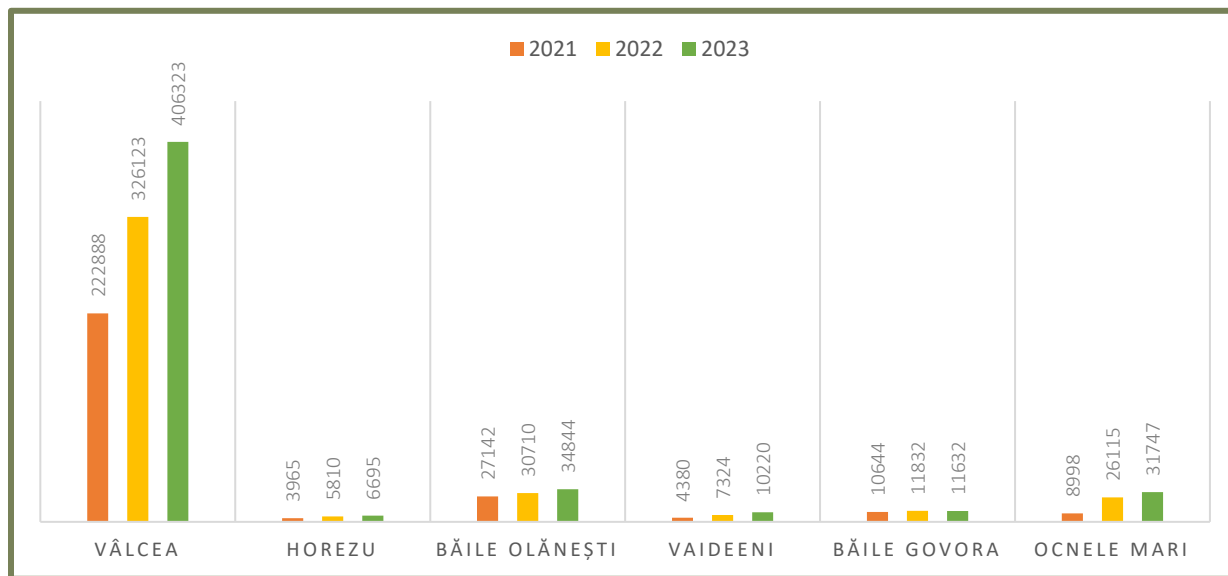
Sursă: Institutul Național de Statistică

Capacitatea de cazare în județul Vâlcea a crescut semnificativ, de la **1.794.135 locuri-zile** în 2010 la **2.348.192** în 2023. Creșterea indică o dezvoltare semnificativă a infrastructurii turistice și o atenție sporită acordată turismului în județ.

Capacitatea de cazare a fost una dintre cele mai mari din județ în **Băile Olănești**, scăzând ușor de la **636.836** în 2010 la **616.659** în 2023, cu fluctuații în funcție de an. Însă se înregistrează un trend ascendent la nivelul localității în intervalul de analiză, 2010-2023. **Băile Govora** a cunoscut o creștere progresivă, de la **206.457 locuri-zile** în 2010 la **225.223** în 2023, ceea ce reflectă o îmbunătățire a ofertelor turistice din stațiune. În **Horezu**, capacitatea de cazare a crescut de la **16.700 locuri-zile** în 2010 la **34.193 locuri-zile** în 2023, înregistrându-se o creștere semnificativă. Acest lucru poate fi legat de potențialul său cultural și turistic.

Apartamente și camere de închiriat - Număr locuri-zile

Figură 127 Dinamica numărului de locuri-zile- apartamente și camere de închiriat, la nivelul județului și UAT-urilor analizate, anii 2021-2023

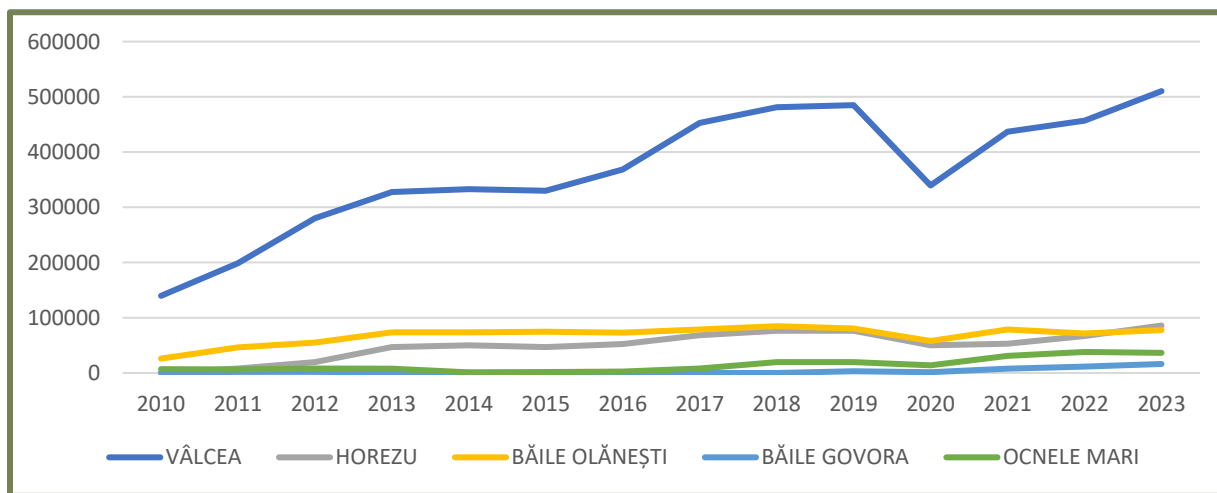
Sursă: Institutul Național de Statistică

Acest tip de structură de primire turistică a apărut în zona de studiu începând cu anul 2021, sau cel puțin din acel an sunt disponibile date care atestă acest fapt.

Valorile UAT-urilor analizate sub valorile de la nivel județean, însă un plus îl reprezintă faptul că acestea urmăresc un trend ascendent. Toate localitățile înregistrează creșteri ale valorilor din anul 2021 până în anul 2023.

Pensiuni turistice și vile turistice - Număr locuri-zile

Figură 128 Dinamica numărului de locuri-zile – pensiuni turistice, la nivelul județului și UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Capacitatea totală de cazare în pensiuni turistice din **județul Vâlcea** a crescut semnificativ pe parcursul perioadei analizate, de la **139.676 locuri-zile** în 2010 la **510.289 locuri-zile** în 2023.

Horezu a înregistrat o creștere masivă a capacității în pensiuni turistice, de la doar **434 locuri-zile** în 2010 la **85.899 locuri-zile** în 2023. Între 2012 și 2017, capacitatea a crescut constant, ajungând la peste 76.000 locuri-zile în 2019. Deși pandemia a redus capacitatea în 2020, **49.984 locuri-zile**, aceasta s-a redresat și a atins un maxim în 2023, ceea ce sugerează o popularitate crescută a localității ca destinație turistică.

În **Băile Olănești**, capacitatea de cazare a înregistrat o creștere de la **26.108 locuri-zile** în 2010 la **77.748 locuri-zile** în 2023. Creșterea a fost constantă între 2010 și 2018, atingând un vârf de **84.718 locuri-zile** în 2018.

Horezu și **Băile Govora**, au pornit de la valori mici în 2010, și au înregistrat în anul 2023, creșteri semnificative. Acest trend ascendent se poate observa și în valorile aferente UAT-urilor Ocnele Mari și Băile Olănești.

Capacitatea totală a **vilelor turistice** în **județului Vâlcea** a avut o evoluție fluctuantă, cu creșteri semnificative între 2010, **136.224 locuri-zile**, și 2019, **203.904 locuri-zile**. În 2020, s-a înregistrat o scădere bruscă, **118.175 locuri-zile**, cauzată de pandemia COVID-19, care a afectat sectorul turistic. După 2020, valorile și-au revenit treptat, atingând **172.728 locuri-zile** în 2023.

Capacitatea de cazare în vile turistice din **Băile Olănești** a avut o evoluție relativ constantă, cu o creștere semnificativă între 2010, 37.663 locuri-zile, și 2017, **50.906 locuri-zile**. În 2020, s-a înregistrat o scădere semnificativă, **30.714 locuri-zile**, dar ulterior capacitatea a început să crească din nou, atingând **37.392 locuri-zile** în 2023.

Capacitatea în vile turistice din **Băile Govora** a crescut semnificativ, începând de la valori foarte mici în 2010, **1.836 locuri-zile**, până la **16.974 locuri-zile** în 2023.

Vile turistice se înregistrează și în localitățile Ocnele Mari și Vlădești, dar într-un număr mult mai mic.

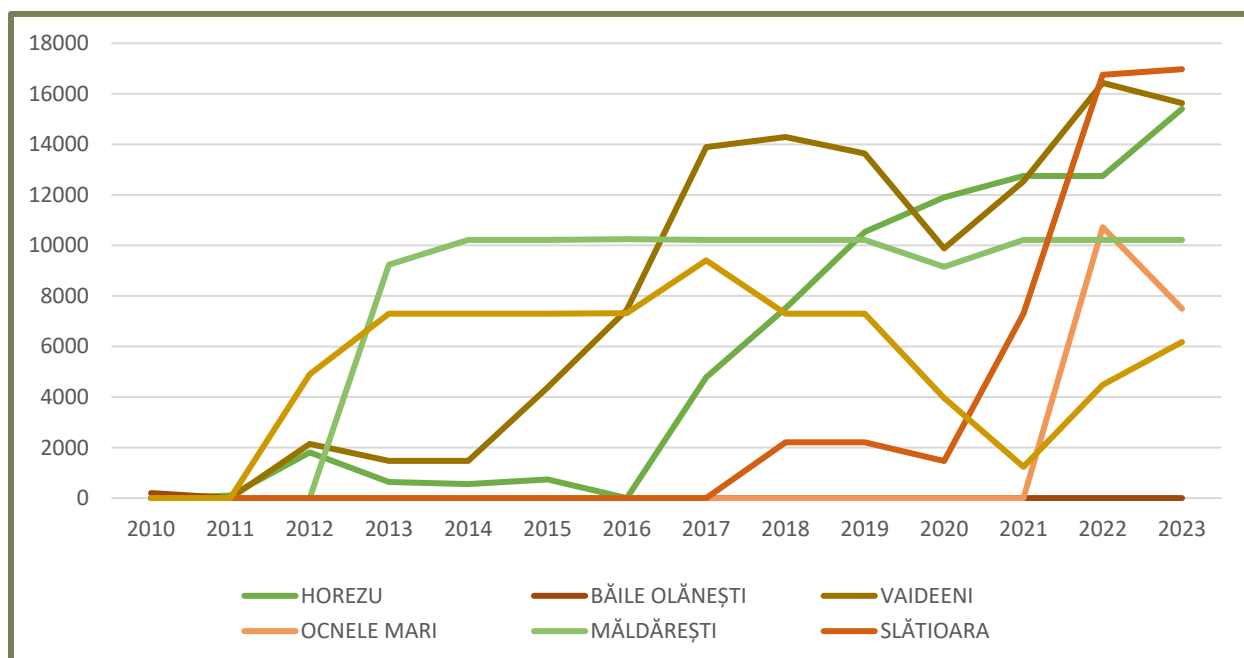
Pensiuni agroturistice - Număr locuri-zile

Pensiunile agroturistice joacă un rol esențial în dezvoltarea turismului rural și în susținerea comunităților locale. Acestea contribuie la diversificarea ofertei turistice și promovează un tip de turism autentic și sustenabil.

Aceste pensiuni oferă turiștilor oportunitatea de a experimenta tradițiile locale, cum ar fi gastronomia specifică, meșteșugurile (cum este ceramica de Horezu), și activități precum plimbările în natură sau vizitele la ferme. Prin urmare, creșterea numărului de unități de cazare poate reflecta și interesul turiștilor pentru astfel de experiențe autentice.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 129 Dinamica numărului de locuri-zile – pensiuni agroturistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Agroturismul în aceste zone se poate combina cu turismul balnear, în special în localitățile precum **Băile Olănești** și **Băile Govora**, oferind vizitatorilor nu doar cazare, ci și îmbinarea experimentării vieții la țară cu activitățile agricole (ex.: cules de fructe, preparare produse locale, descoperirea meșteșugurilor locale), de reconectare cu natura și de sănătate.

După cum se poate observa, pensiunilor agroturistice sunt pe o pantă ascendentă în cadrul UAT-urilor analizate.

Creșterea numărului de pensiuni agroturistice poate oferi oportunități economice atractive pentru tinerii care aleg să se reîntoarcă în zonele rurale și să investească în turism. Astfel, acest fenomen poate contribui la combaterea depopulării în unele regiuni.

9.2 Vizitatori și turiști

Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică pe tipuri de structuri

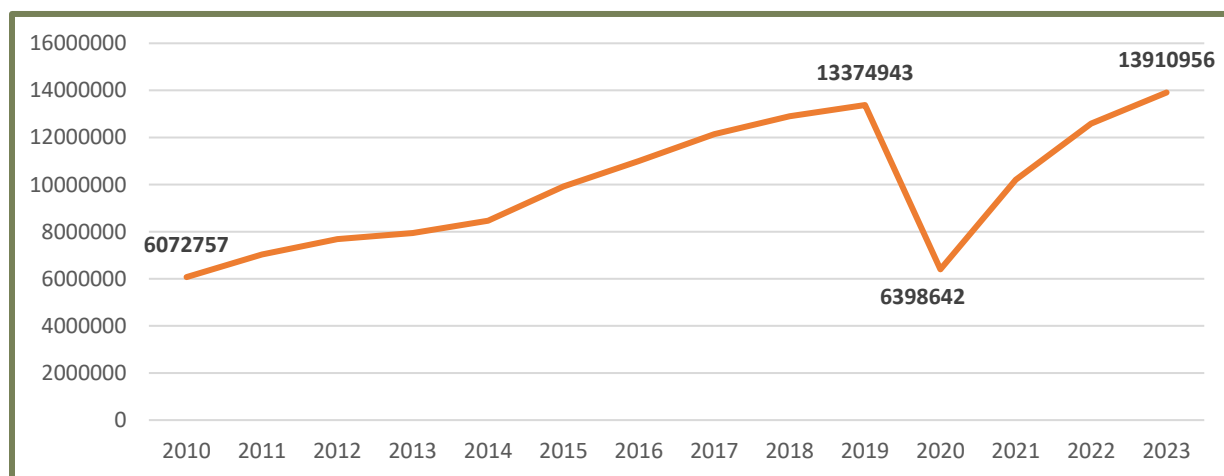
Sosiri ale turiștilor – total

În numărul turiștilor cazați în unitățile de cazare turistică se cuprind toate persoanele (români și străini) care călătoresc în afara localităților în care își au domiciliul stabil, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și stau cel puțin o noapte într-o unitate de cazare turistică în zone vizitate din țară; motivul principal al călătoriei este altul decât acela de a desfășura o activitate remunerată în locurile vizitate.¹²

¹² Definiție Institutul Național de Statistică

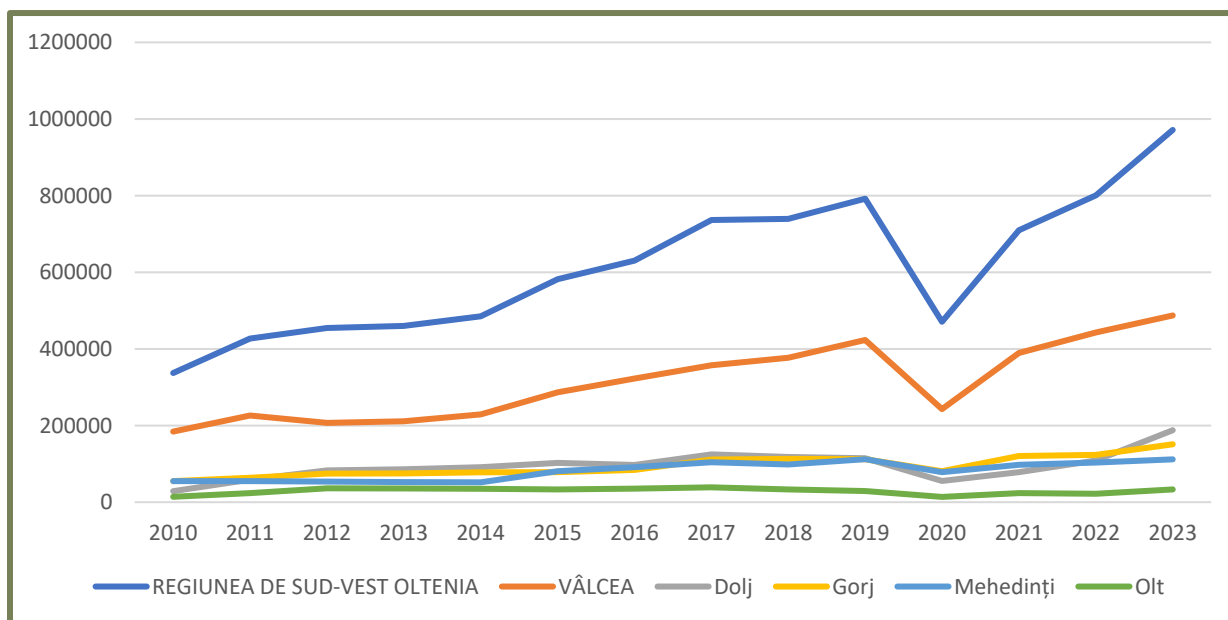
OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 130 Dinamica numărului total de persoane cazate la nivel național, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 131 Dinamica numărului total de persoane cazate la nivel regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, numărul sosirilor turiștilor a crescut semnificativ din 2010 (**6.072.757**) până în 2023 (**13.910.956**). Aceasta indică o creștere continuă a interesului pentru turismul din România, datorită dezvoltării infrastructurii turistice.

În **regiunea Sud-Vest Oltenia**, numărul sosirilor turiștilor a crescut substanțial de la **337.102** în 2010 la **971.441** în 2023. Această creștere arată o dezvoltare constantă a regiunii, în special în județul Vâlcea, care a atras o parte semnificativă din turiști. La nivelul județelor din regiunea Sud-Vest Oltenia se păstrează același trend ascendent ca la nivel național.

OLTENIA DE SUB MUNTE

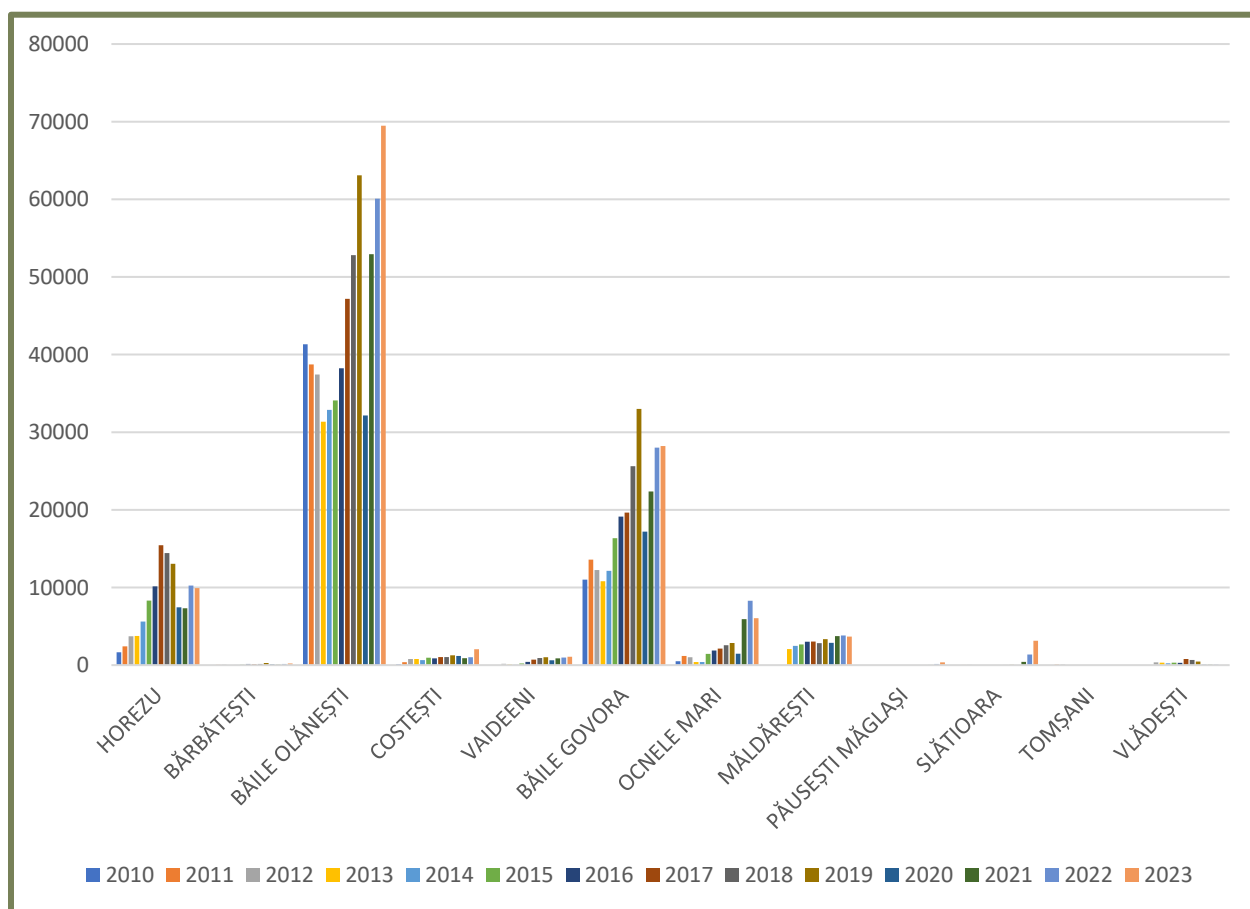
În **județul Vâlcea**, numărul sosirilor turiștilor a crescut de la **184.264** în 2010 la **487.293** în 2023, reprezentând o evoluție notabilă. Aceasta poate fi asociată cu dezvoltarea localităților turistice din județ și creșterea diversității ofertei turistice.

La nivelul UAT-urilor analizate, **Băile Olănești**, este localitatea cu cel mai mare număr sosiri turiști, cu **69.490** în anul 2023, cu o creștere de 40.52% față de anul 2010 (41332 sosiri turiști). Aceasta demonstrează că stațiunea continuă să fie o destinație preferată pentru turismul balnear.

Horezu înregistrează o evoluție importantă, de la **1.648** turiști în 2010 la **9.915** în 2023, fiind probabil favorizată de centru de ceramică tradițională și de atracțiile culturale din zonă.

Băile Govora a avut o creștere semnificativă, atingând **28.213** turiști în 2023, de la **11.021** în 2010, confirmând importanța turismului balnear în județ.

Figură 132 Dinamica numărului total de persoane cazate la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

În localitatea, **Ocnele Mari**, numărul de sosiri a crescut de la **507** turiști în 2010 la **6.039** în 2023, ceea ce reflectă creșterea popularității activităților de recreere și relaxare din această localitate.

Deși numerele sunt încă mici, în localitățile, **Slătioara și Măldărești**, există o tendință de creștere, ceea ce poate indica o dezvoltare lentă, dar constantă.

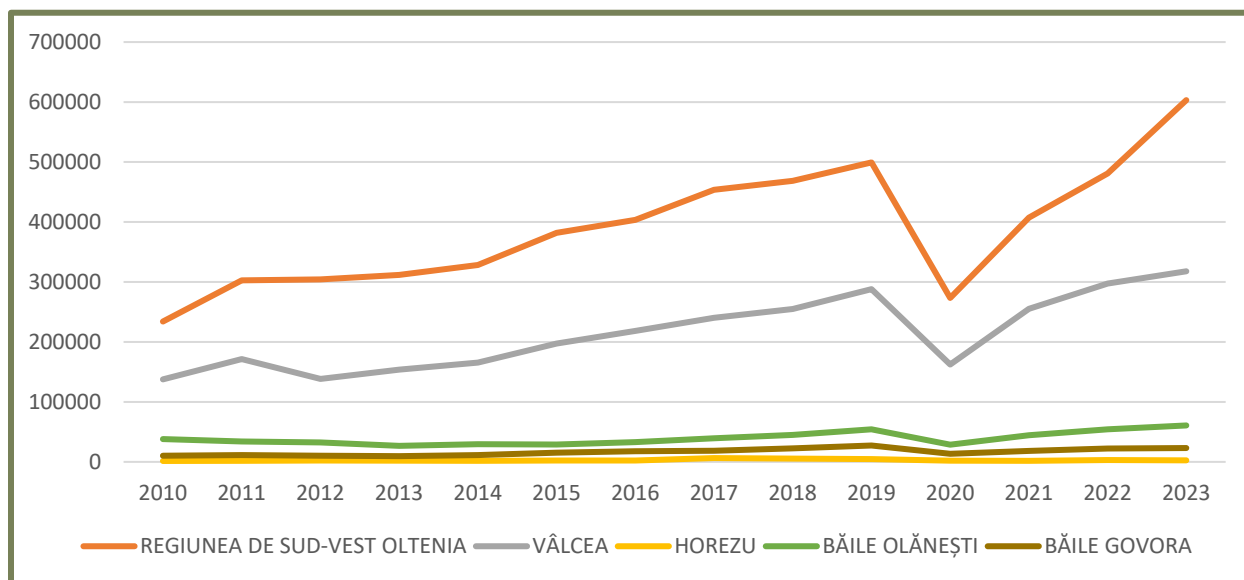
OLTENIA DE SUB MUNTE

Creșterea sosirilor turiștilor în județul Vâlcea și în regiunea Sud-Vest Oltenia reflectă o dezvoltare accelerată a sectorului turistic, în special în stațiunile balneare și localitățile cu atracții culturale. Localitățile cu un număr mare de sosiri, precum Băile Olănești, Horezu și Băile Govora, rămân motoarele principale ale turismului în județ.

Sosiri ale turiștilor – Hoteluri

Numărul sosirilor turiștilor în hoteluri a crescut constant la nivel național, confirmând preferința crescută pentru acest tip de cazare, de la 4.585.211 persoane sosite în anul 2010 la 8.672.380 persoane sosite în anul 2023. Creșterea poate fi explicată prin îmbunătățirea calității serviciilor, diversificarea ofertei și adaptarea hotelurilor la nevoile turiștilor.

Figură 133 Dinamica numărului de persoane cazate -hoteluri, la nivel regional, județean, și local (UAT-uri), anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Regiunea Sud-Vest Oltenia urmează același trend ascendent, de la **234.039** persoane cazate în anul 2010 la un număr de **603.165** persoane sosite în anul 2023. Din totalul de **971.441 persoane cazate (2023)** în toate tipurile de structuri de primire turistică din județul Vâlcea, **603.165 persoane cazate (62%)** au fost înregistrate în hoteluri. Acest lucru demonstrează că hotelurile sunt cea mai populară opțiune de cazare, preferată de majoritatea turiștilor datorită facilităților și serviciilor diversificate pe care le oferă (spa, piscine, tratamente balneare, restaurant etc.).

Restul de **368.276 persoane cazate (38%)** s-au înregistrat în alte tipuri de structuri de primire (pensiuni agroturistice, vile turistice, campinguri, etc.). Această proporție indică un interes semnificativ și pentru alternativele de cazare, în special în zonele rurale sau pentru turiștii care caută experiențe autentice și mai apropiate de natură.

La nivelul județului Vâlcea, din totalul de **487.293** de sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică, **317.796 (aproximativ 65%)** au fost înregistrate în hoteluri. Restul de **169.497 persoane cazate (35%)** au fost înregistrate în alte tipuri de structuri de primire turistică (pensiuni, vile turistice, campinguri, etc.).

OLTENIA DE SUB MUNTE

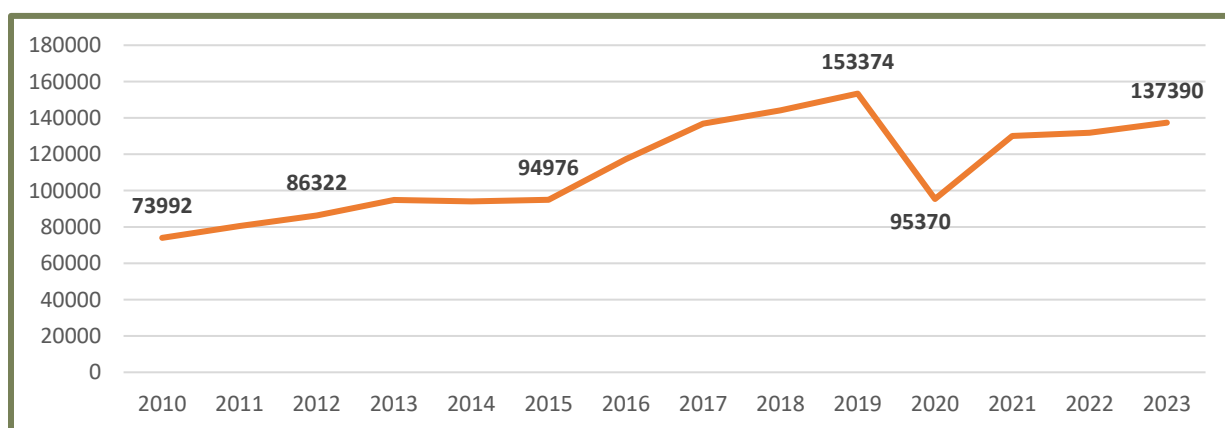
Aceasta evidențiază interesul turiștilor pentru experiențe de cazare alternative, mai ales în zonele rurale sau montane din județ.

Hotelurile domină piața turistică din județ, fiind structurile principale care atrag turiști. Acest fapt este susținut de UAT-urile cu dezvoltare turistică, precum **Băile Olănești, Horezu și Băile Govora**, care înregistrează cele mai multe sosiri.

Sosiri ale turiștilor - Cabane turistice

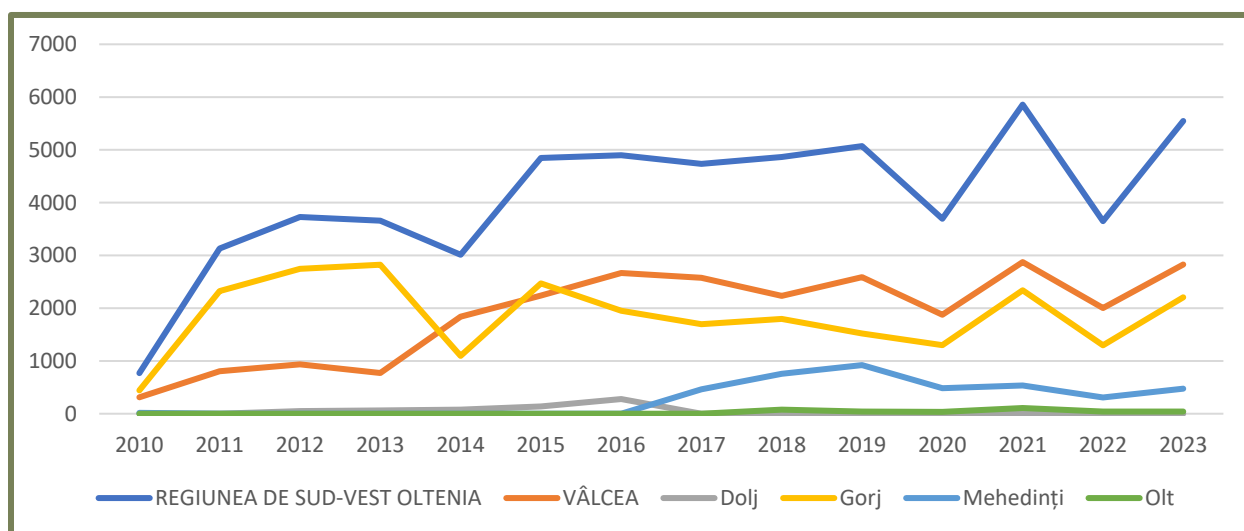
La nivel național, numărul persoanelor cazate în cabane turistice a crescut semnificativ, de la **73.992** în 2010 la **137.390** în 2023. Aceasta indică o creștere constantă a interesului pentru acest tip de cazare, preferat de turiștii care doresc să exploreze zone montane sau mai izolate. Creșterea aparentă din 2010 până în 2023 se poate datora mai multor cauze: ori (1) creșterea numărului de turiști, (2) mai multe cabane au început să își declare activitatea.

Figură 134 Dinamica numărului de persoane cazate -cabane turistice, la nivel national, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 135 Dinamica numărului de persoane cazate -cabane turistice, la nivel regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

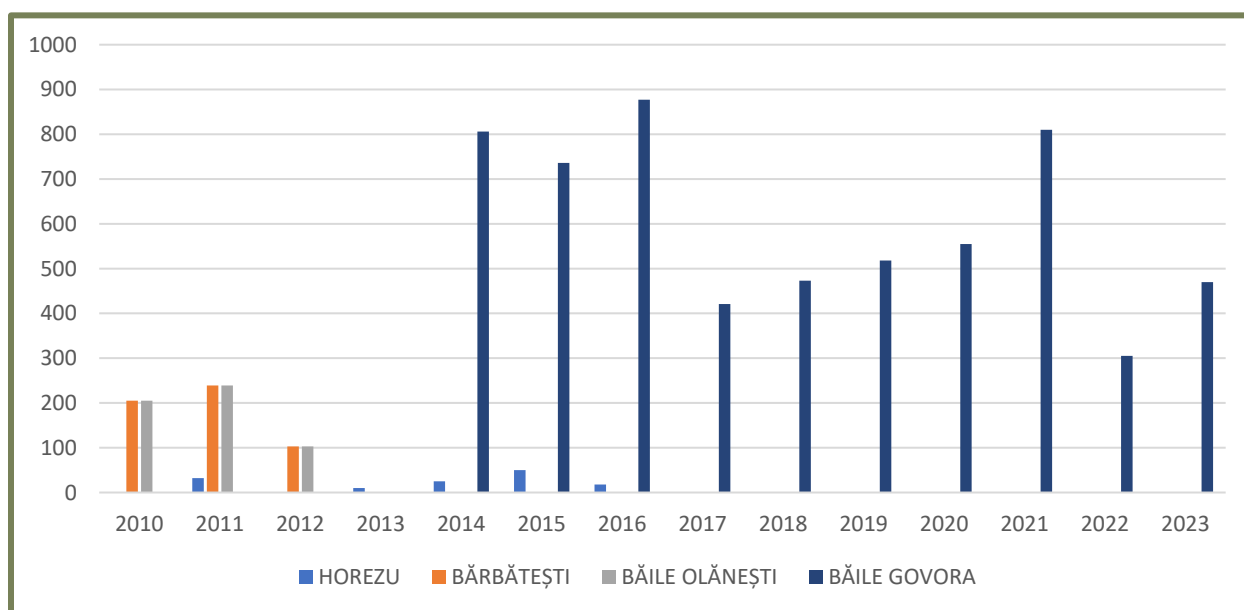
OLTENIA DE SUB MUNTE

În **regiunea Sud-Vest Oltenia**, numărul persoanelor cazate în cabane turistice au fluctuat, în 2023 s-au înregistrat **5.548 persoane cazate**, ceea ce reprezintă o creștere față de 2022 (**769** persoane cazate). Creșterea accentuată arată o revenire a turismului și o creștere a interesului pentru natură și turismul activ.

La nivelul județelor din regiunea Sud-Vest Oltenia se menține același trend ascendent de la nivel național. Județele Vâlcea și Gorj prezintă cele mai mari valori în ceea ce privește numărul turiștilor cazați în unitățile de cazare – cabane turistice.

În **județul Vâlcea**, numărul persoanelor cazate în cabane turistice au crescut de la **311 în 2010** la **2.827 în 2023**, evidențiind o dezvoltare semnificativă a acestui tip de cazare. Cabanele turistice în județ devin tot mai atractive, datorită peisajelor naturale, accesibilității montane și diversificării ofertei.

Figură 136 Dinamica numărului de persoane cazate -cabane turistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

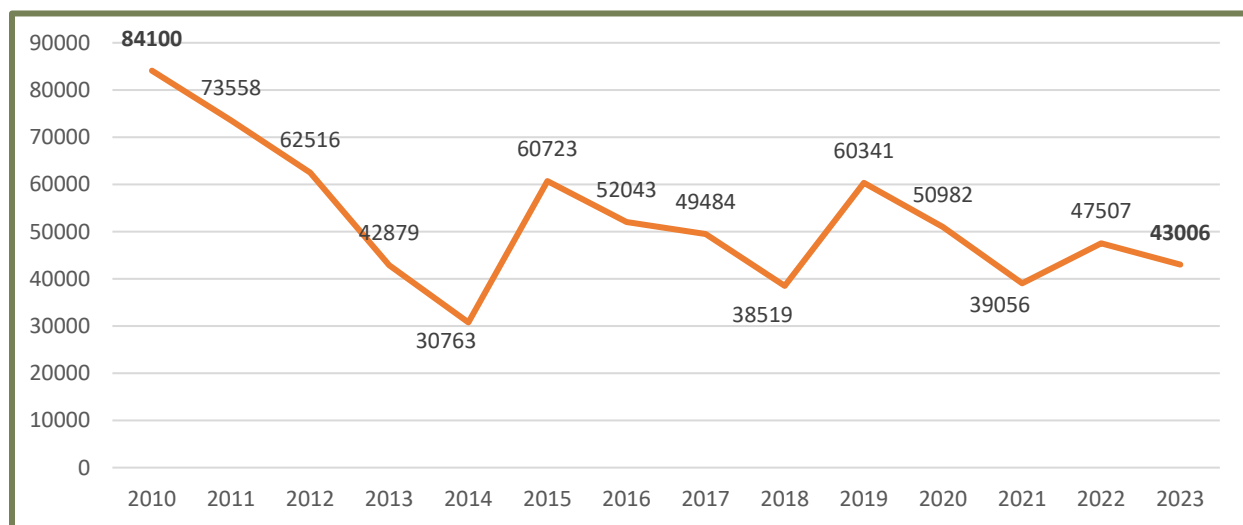
Băile Govora este singurul UAT cu date raportate pentru cabane turistice în 2023, înregistrând **470** persoane cazate, o creștere semnificativă față de anul precedent (**305** persoane cazate în 2022).

Horezu și Băile Olănești nu au date recente raportate, dar prezența lor anterioară în statistici indică potențial pentru revitalizarea acestui segment în aceste zone.

Este importantă promovarea cabanelor turistice din județul Vâlcea în contextul turismului ecologic și montan.

Sosiri ale turiștilor - Campinguri

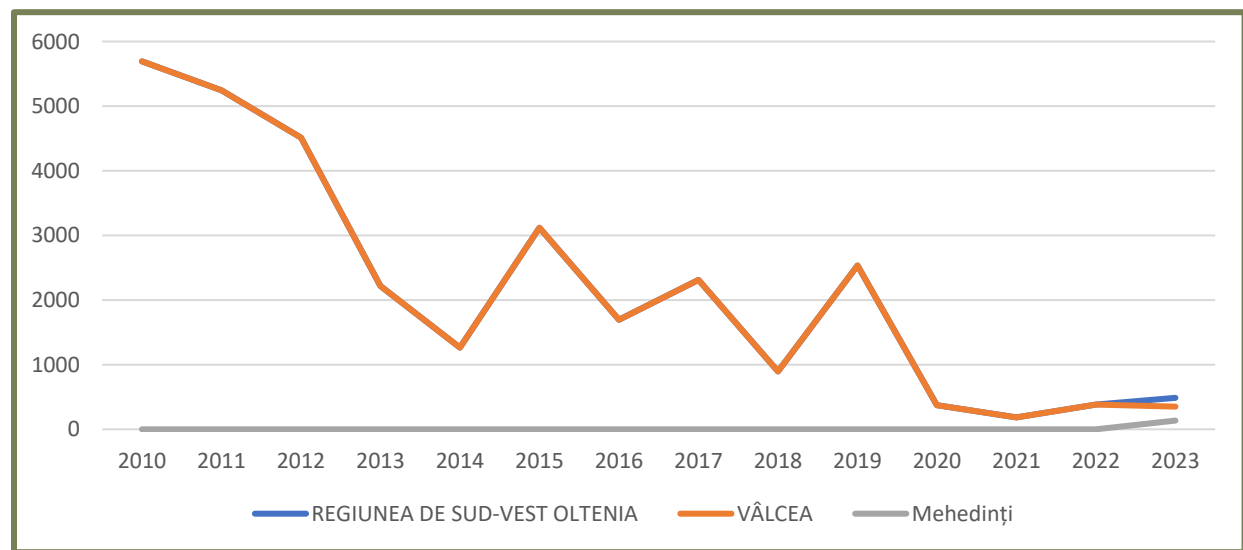
Figură 137 Dinamica numărului persoane cazate -campinguri, la nivel național, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, persoanele cazate în campinguri au scăzut semnificativ, de la **84.100 în 2010** la **43.006 în 2023**, ceea ce indică o scădere a interesului pentru acest tip de structură de cazare.

Figură 138 Dinamica numărului de persoane cazate-campinguri, la nivel regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Acest trend descendent se reflectă și în valorile de la nivel regional. Numărul persoanelor cazate în campinguri a scăzut semnificativ în **regiunea Sud-Vest Oltenia**, de la **5.693 în 2010** la doar **487 în 2023**.

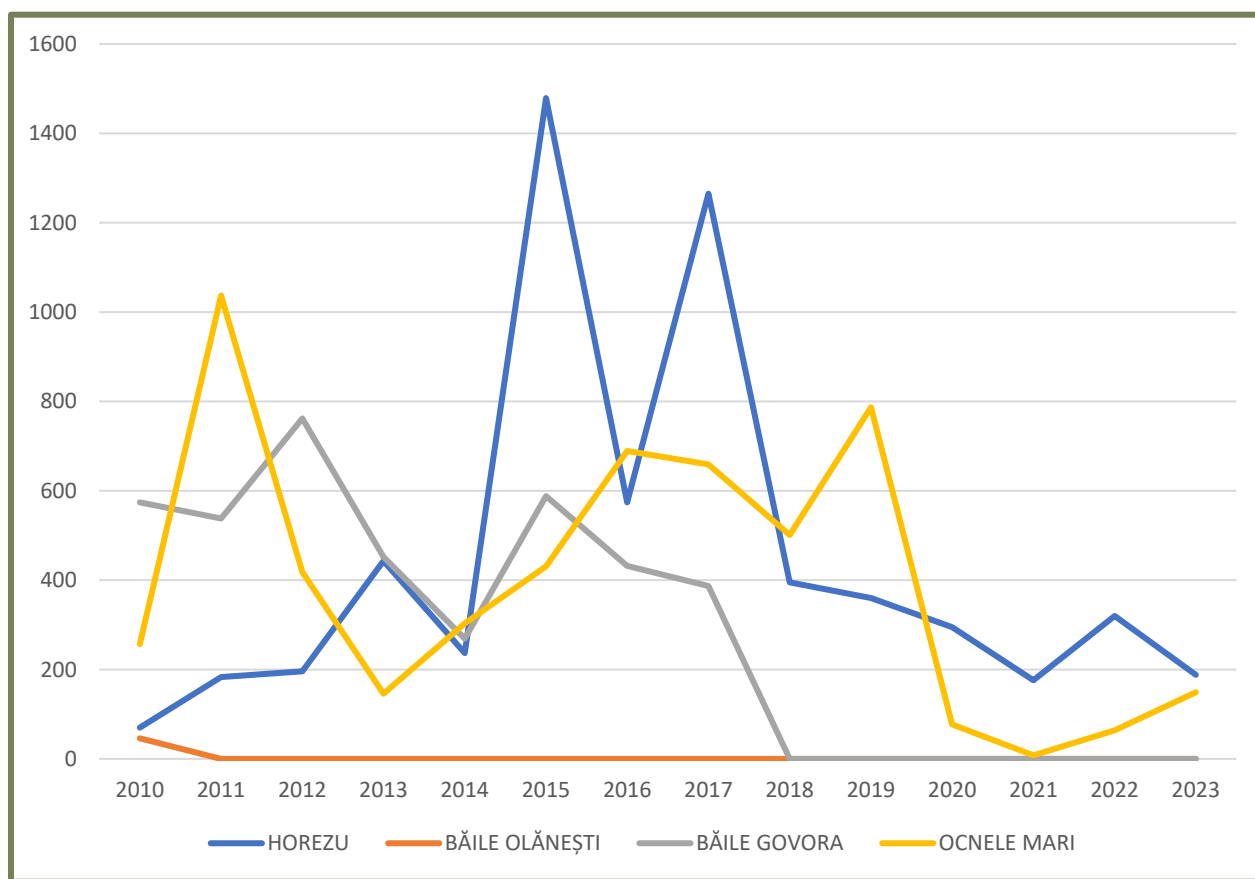
În **județul Vâlcea**, numărul persoanelor cazate în campinguri au scăzut de la **5.693 în 2010** la **352 în 2023**, reflectând aceeași tendință de la nivel regional și național. Este o reducere semnificativă, pe toate niveluri, național, regional și județean, iar acest declin poate fi atribuit mai multor factori cum ar fi lipsa promovării

OLTENIA DE SUB MUNTE

campingurilor ca alternativă atractivă pentru turiști, infrastructura turistică slab dezvoltată pentru campinguri sau creșterea preferinței turiștilor pentru confortul oferit de alte tipuri de cazare (hoteluri, pensiuni, cabane turistice).

Numărul persoanelor cazate în **UAT Horezu** a fluctuat semnificativ, cu valori relativ scăzute în primii ani, **70 persoane** în 2010, și un vârf în 2015, când au fost înregistrate **1.479** persoane cazate în campinguri. După acest vârf, se observă o scădere progresivă până în 2023 (**188** persoane cazate). Dar se înregistrează o creștere dacă comparăm cu anul 2010 cand erau 70 de sosiri. **Băile Govora** au înregistrat valori mai mari comparativ cu alte localități în primii ani, **574 persoane în 2010**, dar numărul persoanelor cazate în campinguri a scăzut considerabil până în **2014 (269 persoane)** înainte de a înregistra o creștere temporară în **2015 (588 persoane)**. După 2016, datele lipsesc, ceea ce face dificilă evaluarea tendinței pe termen lung.

Figură 139 Dinamica numărului de persoane cazate -campinguri, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

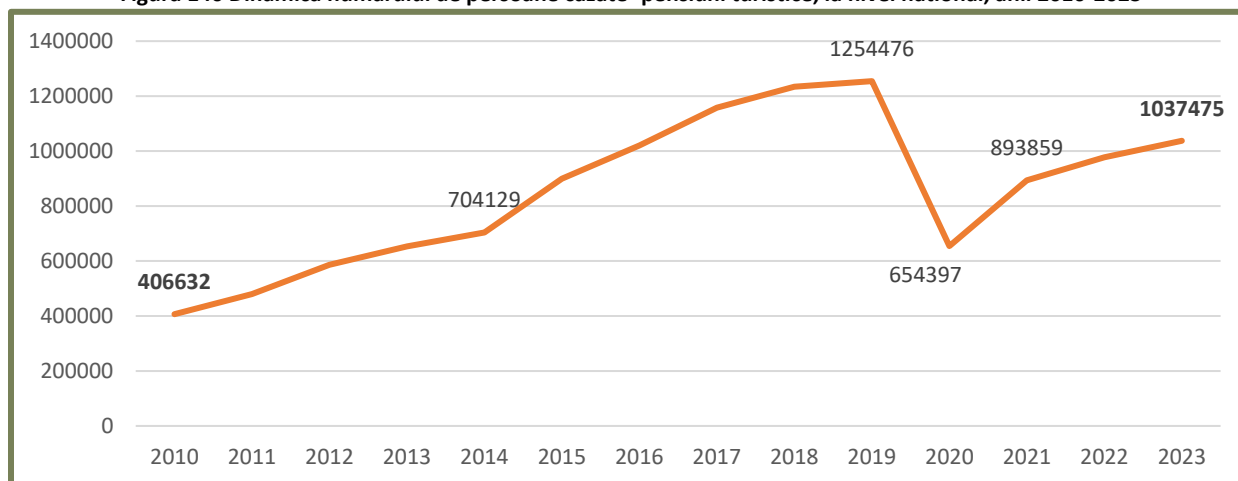

Sursă: Institutul Național de Statistică

Ocnele Mari prezintă fluctuații majore, pornind de la **257** sosiri în anul 2010, apoi un vârf important în **2011 (1.037 sosiri)**, urmat de scăderi semnificative în următorii ani. O revenire în **2017 (689 sosiri)** și un declin abrupt în **2022 (8 sosiri)**, urmat de o ușoară creștere în **2023 (149 sosiri)**.

Sosiri ale turiștilor - Pensiuni turistice

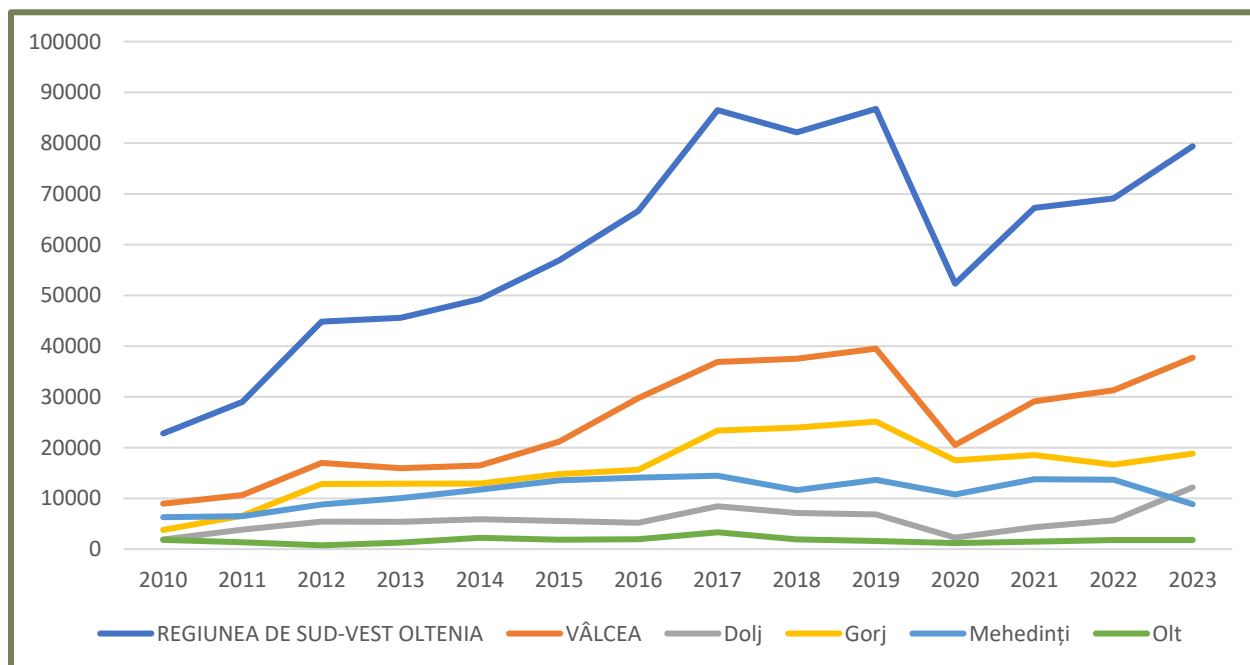
Figură 140 Dinamica numărului de persoane cazate -pensiuni turistice, la nivel național, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, numărul persoanelor cazate în pensiunile turistice a crescut constant, de la **406.632 persoane** în 2010 la un vârf de **1.254.476 persoane** în 2019, ceea ce indică o creștere de peste 200%. În 2020, s-a observat o scădere bruscă la **654.397 persoane** din cauza pandemiei COVID-19, dar recuperarea a fost semnificativă în următorii ani până la **1.037.475 persoane** în 2023.

Figură 141 Dinamica numărului de persoane cazate -pensiuni turistice, la nivel regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Regiunea de Sud-Vest Oltenia a urmat aceeași tendință ascendentă, cu valori crescând de la **22.794 persoane** în 2010 la **86.748 persoane** în 2019. După scăderea din 2020 (**52.299 persoane**), numărul

OLTENIA DE SUB MUNTE

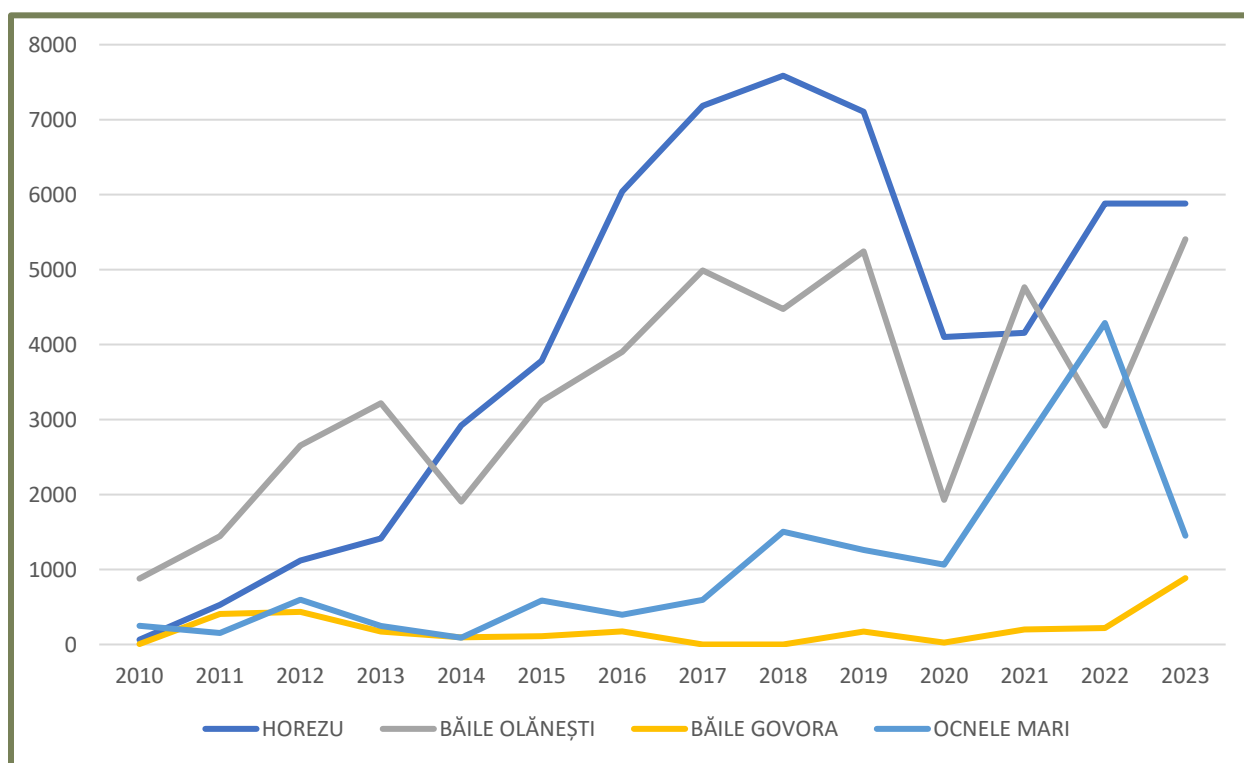
persoanelor cazate în pensiuni turistice a revenit treptat, ajungând la **79.384 persoane în 2023**. Regiunea contribuie cu un procent mic (aproximativ 7%) la totalul numărului de persoane cazate în pensiuni turistice de la nivel național, ceea ce indică potențial de creștere.

La nivelul regiunii, județele păstrează același trend ascendent de la nivel național. Cele mai multe persoane cazate în pensiuni turistice se înregistrează în județul Vâlcea (37.727 persoane în anul 2023), urmat de județele Gorj (18.821 persoane în anul 2023) și Dolj (12.167 persoane în anul 2023).

Numărul persoanelor cazate în pensiuni turistice în județul Vâlcea a crescut de la **8.966 în 2010** la **39.506 în 2019** (aproape de 5 ori mai mult). Numărul persoanelor a scăzut la **20.522** în anul 2020, dar s-au recuperat rapid în 2023, atingând numărul de **37.727** persoane.

Județul Vâlcea reprezintă o parte semnificativă din totalul numărului de persoane cazate în pensiuni turistice în regiunea Sud-Vest Oltenia, contribuind cu aproape **47%** în 2023.

Figură 142 Dinamica numărului de persoane cazate - pensiuni turistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Horezu a avut un număr de **64** sosiri în anul 2010, urmând o creștere semnificativă până în 2018, cu un vârf de **7.586 sosiri**, indicând o popularitate crescută a acestei destinații. După 2019, sosirile au fluctuat, stabilizându-se la **5.880 în 2023**.

Horezu este o destinație turistică importantă pentru pensiunile din Vâlcea, dar are nevoie de strategie pentru menținerea valorilor ridicate pe termen lung.

În UAT, **Băile Olănești**, sosirile au crescut constant până în 2019 (**5.242**), urmate de o scădere în 2020 (**1.929**) și o recuperare în 2023 (**5.405**).

OLTENIA DE SUB MUNTE

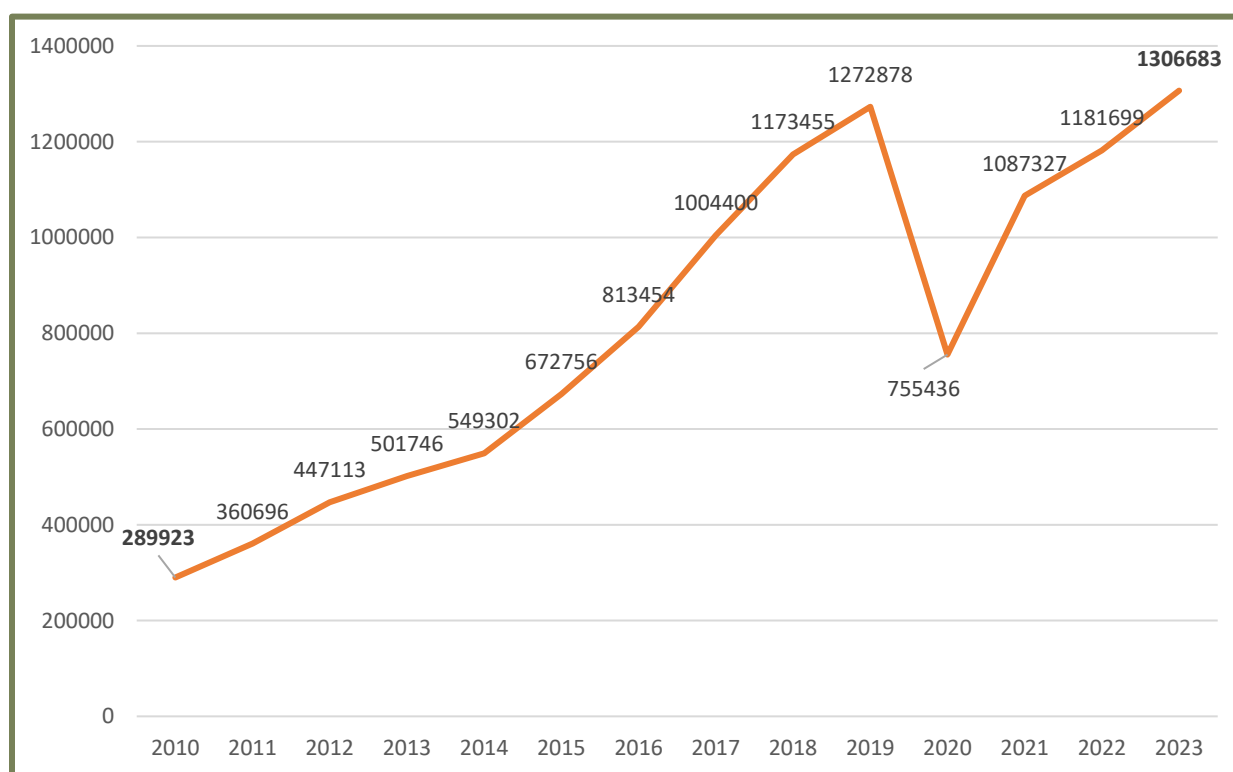
În cadrul UAT-ului, **Băile Govora**, au existat fluctuații majore, numărul sosirilor a rămas scăzut în majoritatea anilor, cu o revenire semnificativă în 2023 (**885 sosiri**). **Băile Govora** este o destinație cu potențial neexploatat, necesitând investiții pentru creșterea atractivității.

Toate UAT-urile au înregistrat scăderi semnificative în anul 2020, când a fost pandemia, dar valorile au crescut după această perioadă.

UAT-urile precum Horezu, Băile Olănești, Ocnele Mari și Băile Govora au potențial de creștere, dar este nevoie de promovare continuă, investiții în infrastructură și diversificarea ofertelor turistice pentru a menține trendul ascendent.

Sosiri ale turiștilor - Pensuni agroturistice

Figură 143 Dinamica numărului de persoane cazate - pensiuni agroturistice, la nivel național, anii 2010-2023

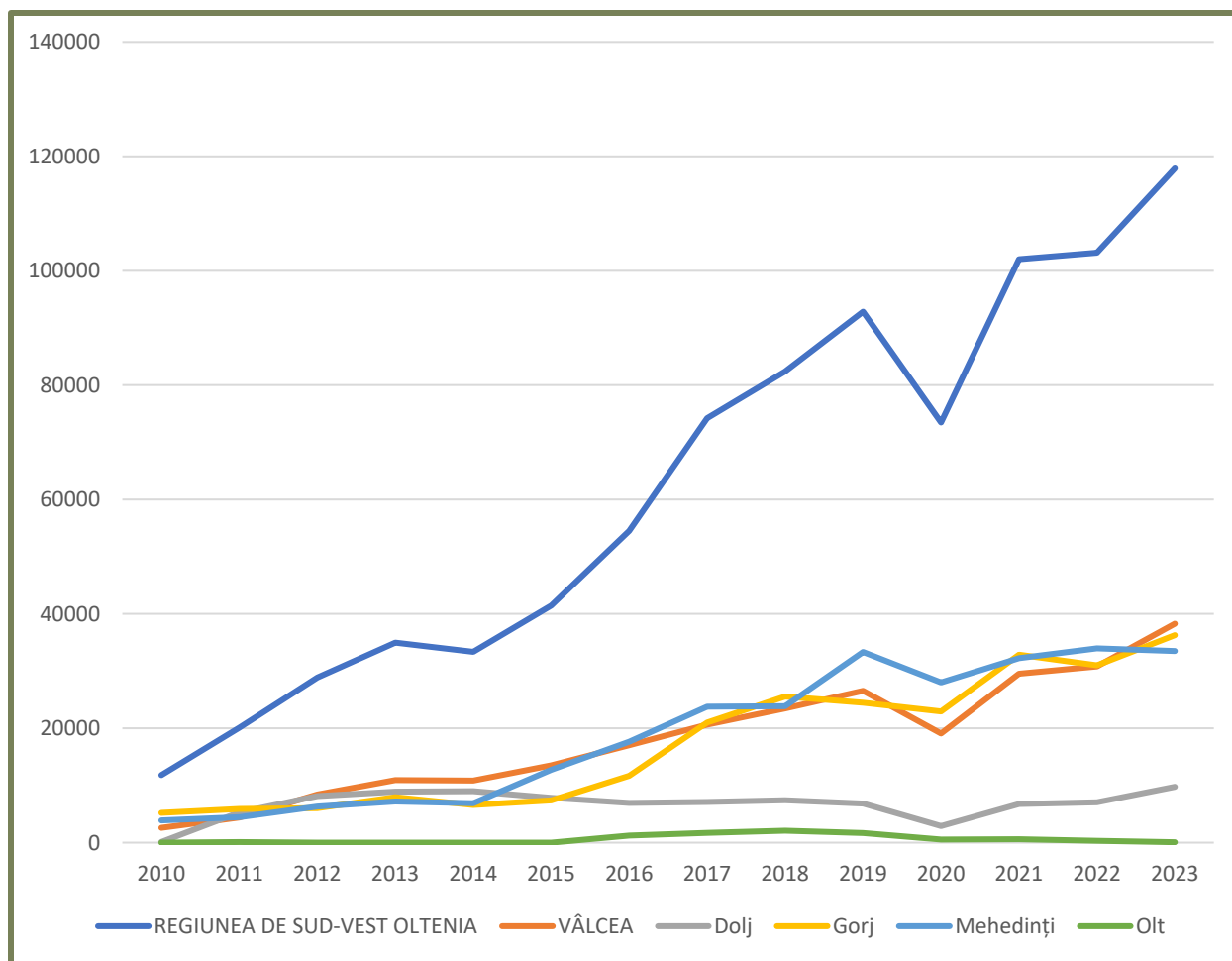

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, numărul persoanelor cazate în pensiunile agroturistice a crescut semnificativ, de la **289.923 în 2010** la **1.306.683 în 2023**, indicând o creștere de peste 350%. În 2020, numărul persoanelor cazate a scăzut considerabil la **755.436**, dar sectorul s-a redresat rapid, depășind valorile pre-pandemie în 2023.

Figură 144 Dinamica numărului de persoane cazate - pensiuni agroturistice, la nivel regional și județean, anii 2010-2023

OLTENIA DE SUB MUNTE

Sursă: Institutul Național de Statistică

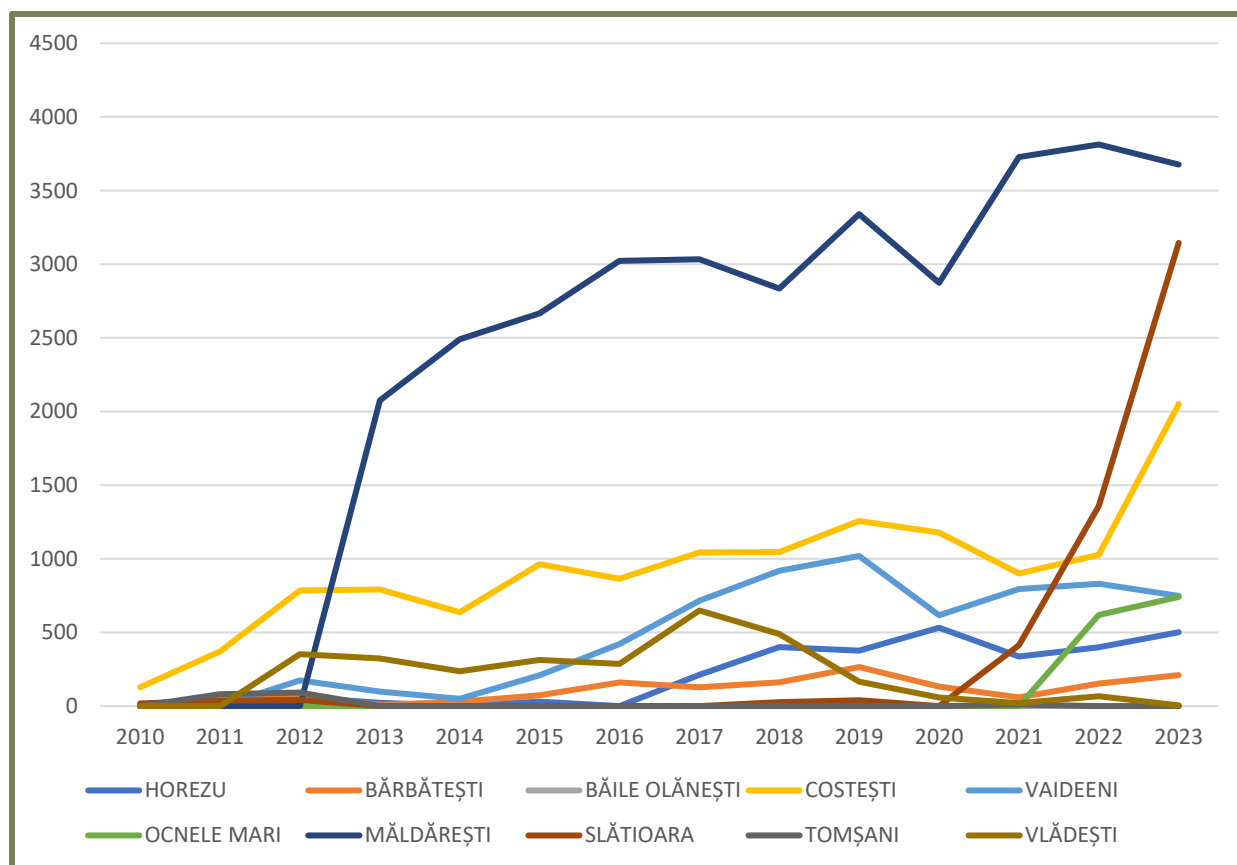
La nivelul **regiunii Sud-Vest Oltenia**, numărul persoanelor a crescut de la **11.804 în 2010** la **117.893 în 2023**. Toate județele din regiune înregistrează o creștere a numărului de persoane cazate în pensiuni agroturistice.

Județul Vâlcea reprezintă aproximativ **32%** din numărul persoanelor cazate în pensiuni agroturistice în Regiunea Sud-Vest Oltenia, confirmându-și statutul de destinație atractivă în acest sector.

Județul Vâlcea prezintă o evoluție ascendentă, numărul persoanelor cazate în pensiuni agroturistice a crescut de la **2.590 în 2010** la **38.285 în 2023**, ceea ce indică un interes din ce în ce mai mare pentru pensiunile agroturistice din județ.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 145 Dinamica numărului de persoane cazate -pensiuni agroturistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Creștere semnificativă în localitatea **Costești**, de la **128 persoane în 2010** la **2.050 persoane în 2023**, ceea ce o plasează printre cele mai atractive destinații din județ din punct de vedere al pensiunilor agroturistice. **Costești** devine o locație de referință pentru pensiunile agroturistice din județ.

Măldărești prezintă o creștere constantă, de la **2.076 persoane în 2013** la **3.677 în 2023**, indicând un interes stabil și în continuă creștere. Este una dintre localitățile cu cele mai multe sosiri din județ.

Slătioara are o creștere spectaculoasă în ultimii ani, de la **18 persoane în 2010** la **3.145 în 2023**, ceea ce arată un interes tot mai mare pentru această zonă. **Slătioara** are un potențial enorm pentru turismul agroturistic, necesitând susținere pentru dezvoltarea infrastructurii.

Vlădești prezintă o scădere considerabilă în ultimii ani, de la **353 persoane cazate în 2012** la doar **5 în 2023**, indicând o diminuare a atractivității. Este nevoie de intervenții pentru revitalizarea turismului agroturistic în această localitate.

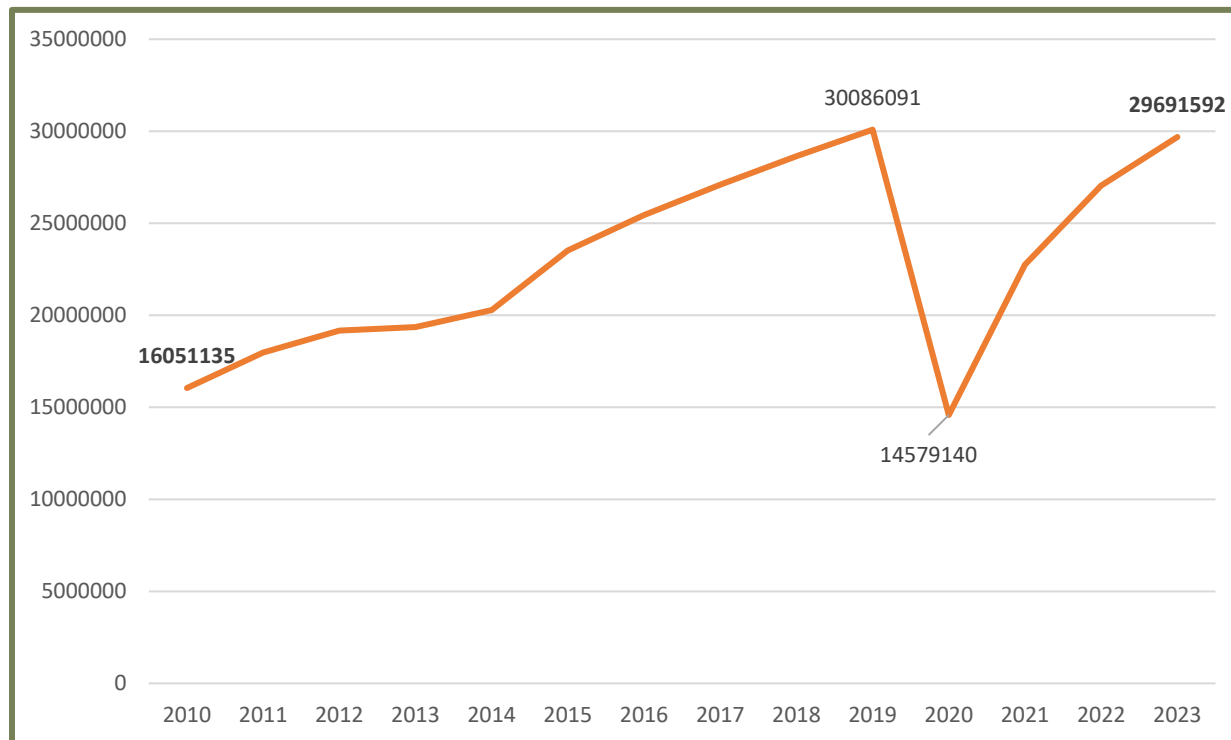
Localități precum Horezu, Bărbătești și Vlădești ar putea beneficia de investiții și promovare suplimentară pentru a atrage mai mulți turiști și a valorifica mai bine potențialul lor.

Înnoptări în structuri de primire turistică

Înnoptarea turistică este intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența spațiului de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt avute în vedere și înnoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de clienți).

Înnoptări – total

Figură 146 Dinamica numărului total de înnoptări în structuri de primire turistică, la nivel național, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național** se poate observa o tendință de creștere. Numărul de înnoptări a crescut de la **16.051.135** în 2010 la **29.691.592** în 2023, marcând o creștere de aproximativ **85%**. În 2020, s-a înregistrat o scădere drastică la **14.579.140 înnoptări**, însă sectorul și-a revenit rapid în 2021 și s-a produs o creștere până în 2023.

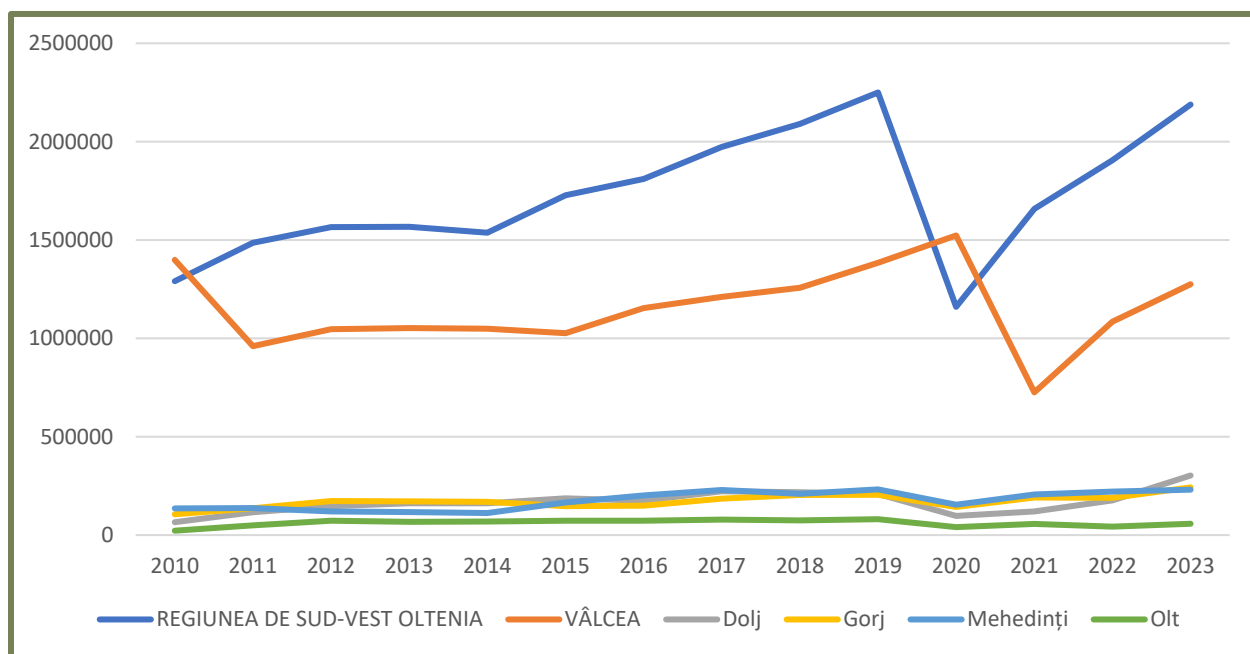
Regiunea Sud-Vest Oltenia prezintă o creștere moderată. Înnoptările au crescut de la **1.290.263 în 2010** la **2.188.646 în 2023**. Regiunea reprezintă aproximativ **7,37%** din totalul național în 2023, ceea ce indică o contribuție relativ mică și un potențial de dezvoltare.

Toate județele înregistrează același trend ascendent ca la nivel național.

La nivelul **județului Vâlcea**, numărul de înnoptări a scăzut de la **1.399.043 în 2010** la **1.275.560 în 2023**, cu scăderi și reveniri semnificative, cu un vârf de **1.523.203. înnoptări** în anul 2020. Județul Vâlcea contribuie cu aproximativ **58%** la totalul înnoptărilor din Regiunea Sud-Vest Oltenia, confirmând importanța județului în turismul regional.

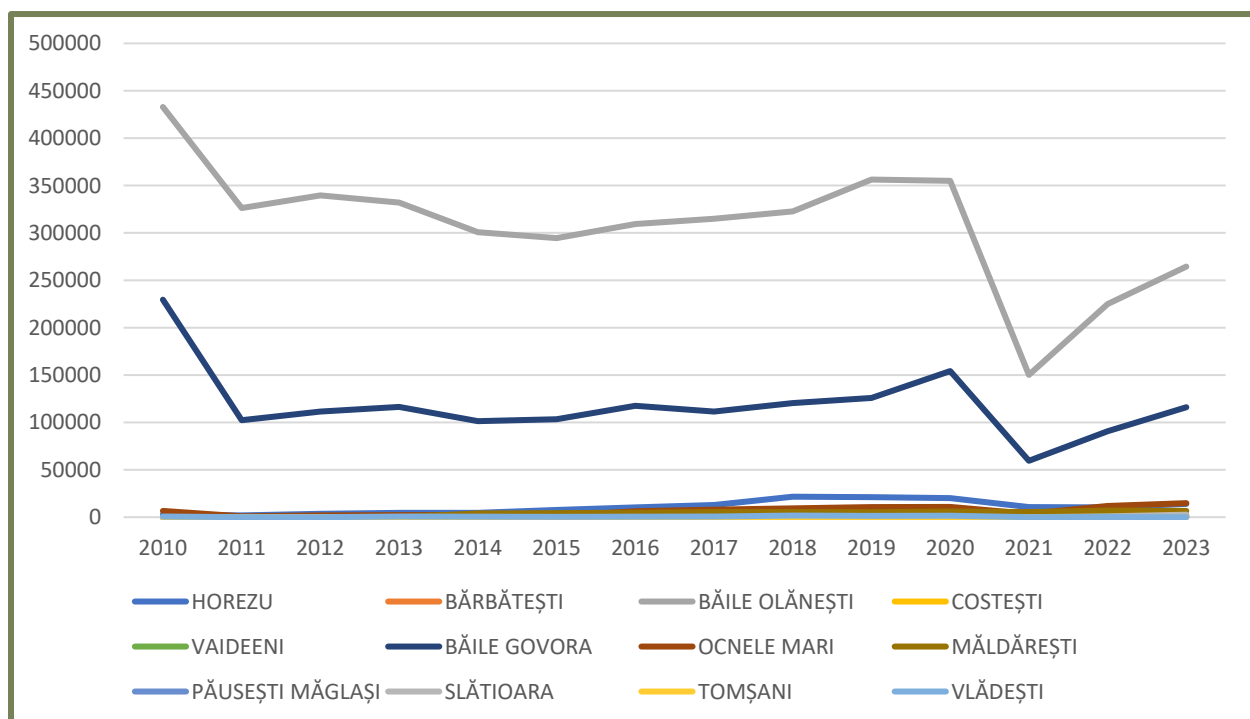
OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 147 Dinamica nr. total de înnoptări în structuri de primire turistică, la nivel regional și județean anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 148 Dinamica nr. total de înnoptări în structuri de primire turistică, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Horezu are o creștere moderată, de la **2.957 înnoptări în 2010 la 14.047 în 2023**. Localitatea devine din ce în ce mai atractivă pentru turiști, însă infrastructura turistică trebuie îmbunătățită.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Băile Olănești, o scădere de la **432.858 în 2010** la **264.507 în 2023**, afectată semnificativ de pandemie în 2020, însă apoi valorile au început să crească. Este unul dintre cele mai vizitate UAT-uri din județ. **Băile Govora**, la fel ca și Băile Olănești are un trend descendent, de la **229.521 în 2010** la **115.986 în 2023**, însă cu o redresare moderată post - pandemie. A doua stațiune importantă din județ, după Băile Olănești, după numărul de înnoptări în 2023.

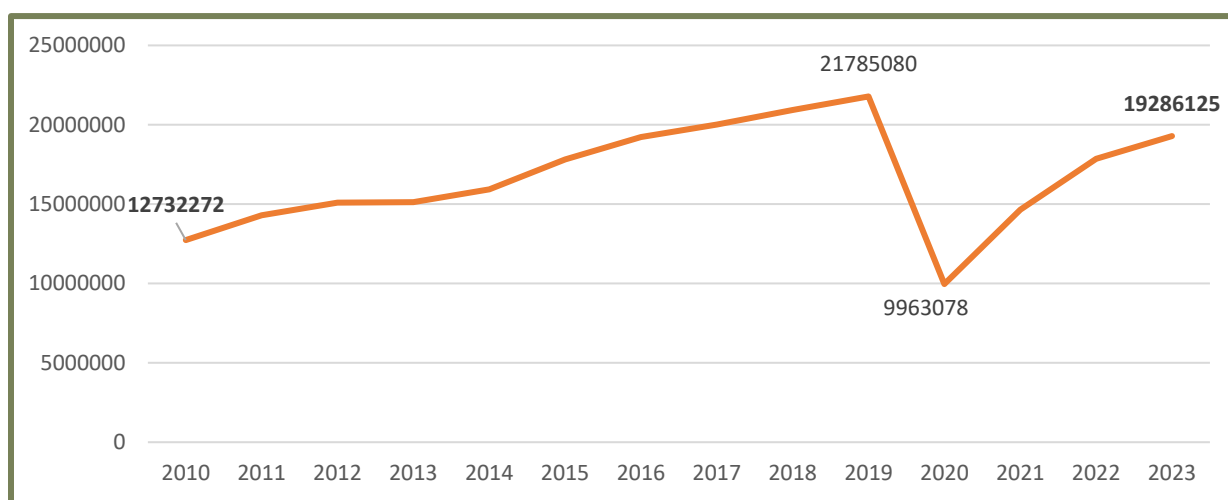
Ocele Mari, creștere semnificativă, de la **6.607 înnoptări în 2010** la **14.791 în 2023**. Demonstrează un potențial de creștere ca destinație turistică.

Măldărești are o creștere constantă, de la **3.847 în 2014** la **6.558 în 2023**. Localitatea atrage turiști prin specificul său cultural și istoric.

O evoluție spectaculoasă, o reprezintă localitatea, **Slătioara**, de la **20 înnoptări în 2010** la **2.647 în 2023**. Începerea exploatarei turistice a potențialului local este evidentă. Scădere semnificativă în localitatea **Vlădești** de la **711 înnoptări în 2010** la doar **81 în 2023**. Este nevoie de strategii pentru revitalizarea turismului în zonă. Localități precum **Horezu**, **Ocele Mari** și **Slătioara** demonstrează un potențial în creștere, în timp ce Vlădești și alte UAT-uri necesită investiții și promovare. Stațiunile balneoclimaterice **Băile Olănești** și **Băile Govora** continuă să fie piloni ai turismului județean, iar revitalizarea și modernizarea acestora ar putea atrage și mai mulți turiști.

Înnoptări - Hoteluri

Figură 149 Dinamica numărului de înnoptări -hoteluri, la nivel național, anii 2010-2023

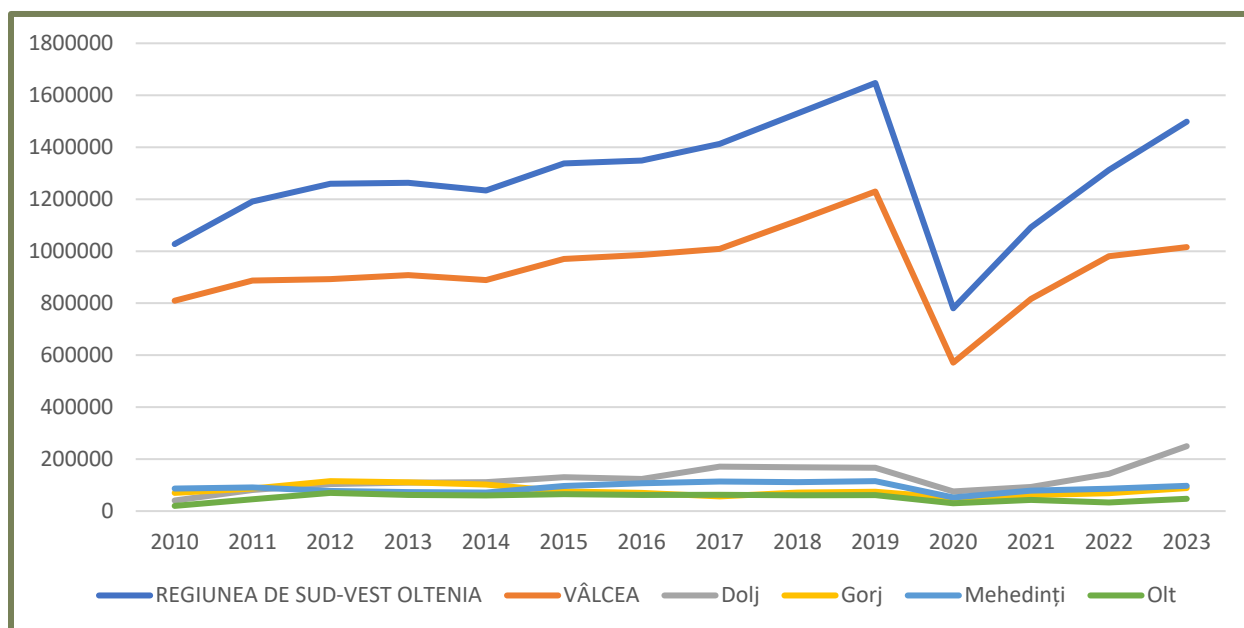

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, numărul de înnoptări a crescut de la **12.732.272 în 2010** la **19.286.125 în 2023**, ceea ce reprezintă o creștere semnificativă de aproximativ **51%** pe parcursul celor 13 ani. În 2020, s-a înregistrat o scădere semnificativă (**9.963.078**), dar sectorul turistic a avut o revenire puternică, atingând valori record în 2022 și 2023, aproape de nivelurile anterioare pandemiei.

OLTENIA DE SUB MUNTE

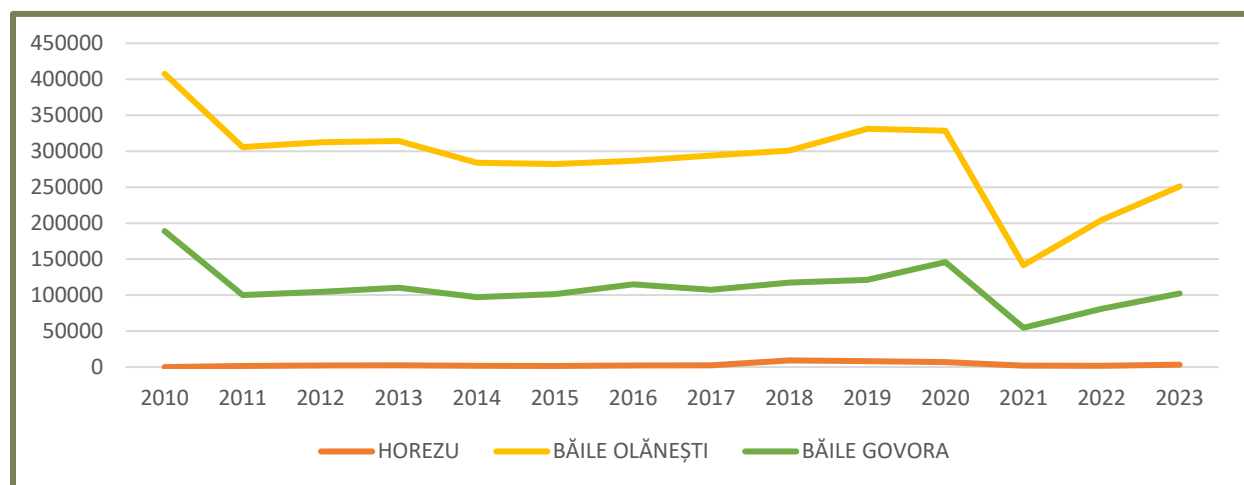
Figură 150 Dinamica numărului de înnoptări -hoteluri, la nivel regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel regional**, numărul de înnoptări a crescut de la **1.027.567 în 2010** la **1.498.581 în 2023**, ceea ce reprezintă o creștere de aproximativ **31%**. Creșterea este mai lentă decât media națională. La nivelul **județului Vâlcea** este vizibil un trend ascendent. Înnoptările au crescut de la **809.704 în 2010** la **1.015.573 în 2023**.

Figură 151 Dinamica numărului de înnoptări -hoteluri, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

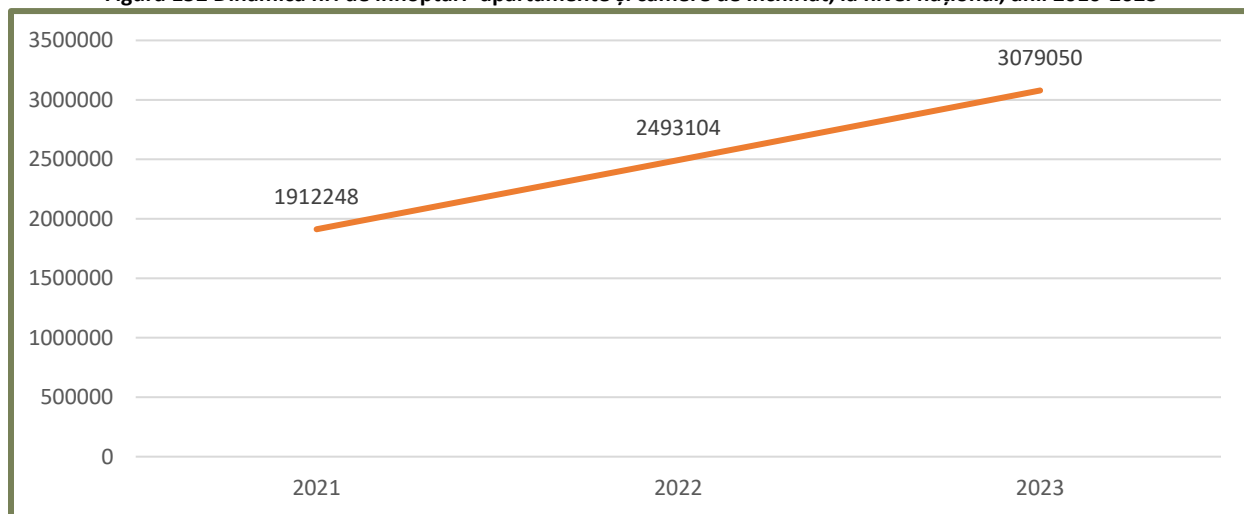
Horezu a pornit de la **1564** de înnoptări în anul 2011, având o creștere semnificativă între 2017 și 2018, cu un vârf de **9.284** înnoptări (2018), însă numărul a scăzut începând cu 2020, ajungând la **3.233** în 2023.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Băile Olănești rămân una dintre cele mai vizitate stațiuni, cu **407.591** înnoptări în 2010 și o scădere până la **250.940** în 2023, influențată de contextul pandemic, dar și de o creștere continuă a turismului balnear. **Băile Govora** este pe o pantă descendentă, de la **188.996** înnoptări în 2010 la **102.292** în anul 2023.

Înnoptări - Apartamente și camere de închiriat

Figură 152 Dinamica nr. de înnoptări -apartamente și camere de închiriat, la nivel național, anii 2010-2023

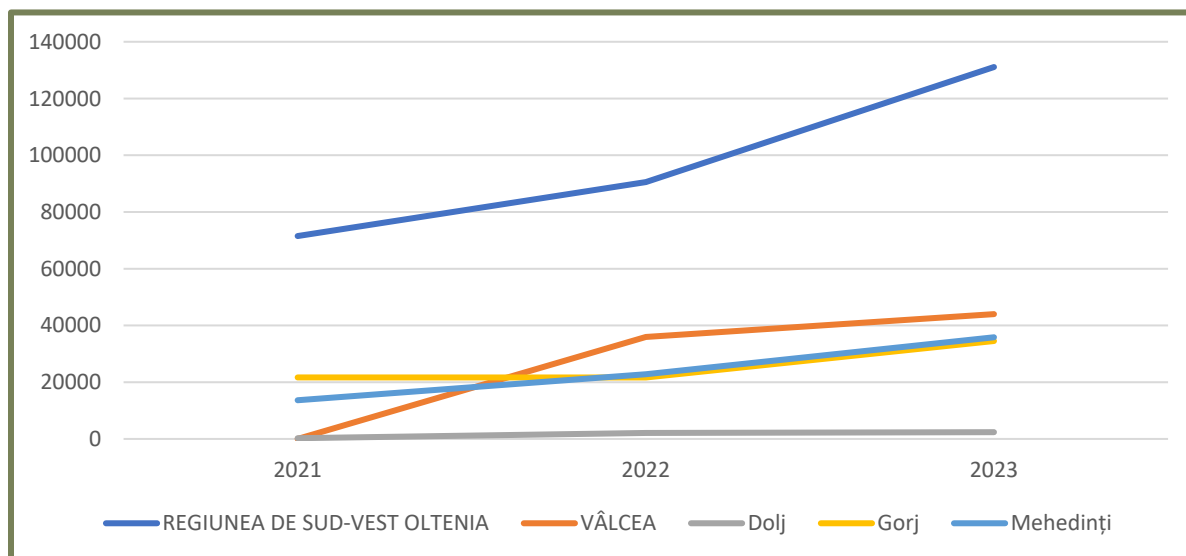

Sursă: Institutul Național de Statistică

Înnoptările turiștilor în structuri de primire turistică, apartamente și camere de închiriat, au apărut după anul 2020, în contextul post-pandemic, când turiștii au căutat spații mai private.

La **nivel național**, în acest interval, numărul de înnoptări în astfel de structuri a crescut semnificativ de la **1.912.248** în 2021 la **3.079.050** în 2023, ceea ce indică o creștere de aproximativ 61,05% în doar doi ani.

Figură 153 Dinamica nr. de înnoptări -apartamente și camere de închiriat, la nivel regional și județean, anii 2010-2023

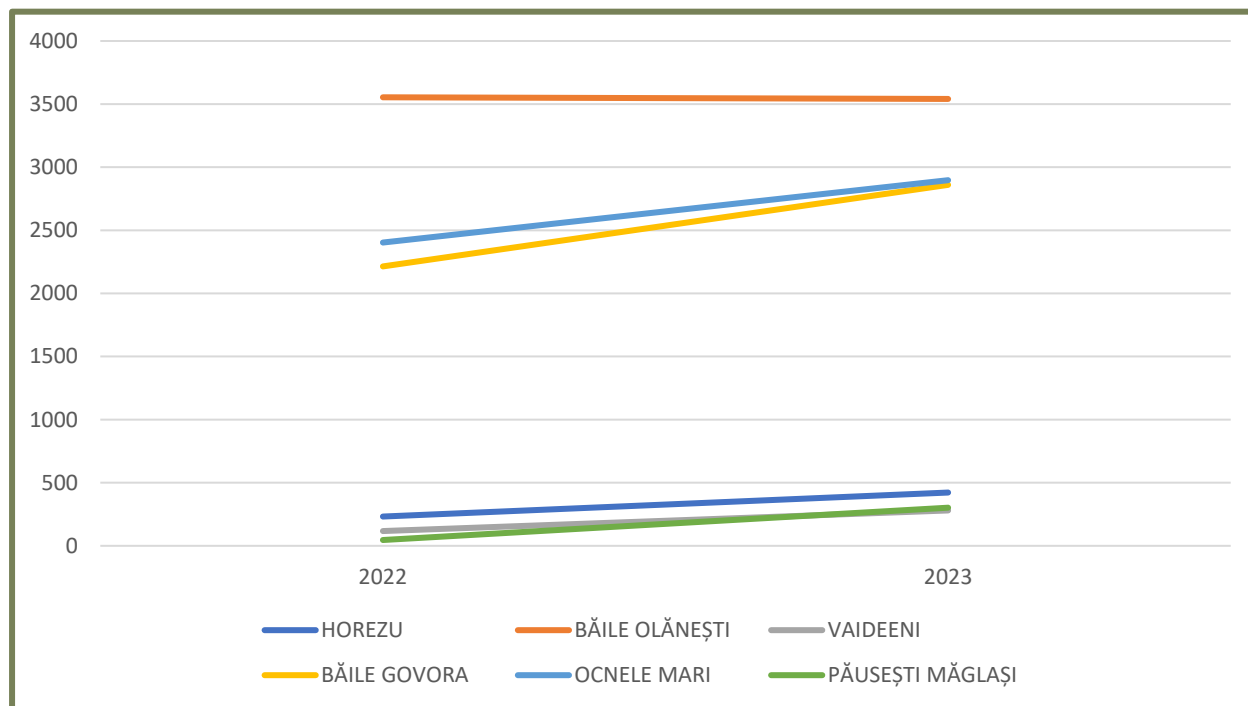

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivelul **Regiunii Sud-Vest Oltenia**, este o tendință de creștere, numărul de înnoptări a crescut de la **71.516 în 2021** la **131.098 în 2023**. În 2023, regiunea reprezintă aproximativ **4,26%** din totalul înnoptărilor la nivel național, ceea ce sugerează un potențial neexploatat în această categorie de cazare. La nivelul **județului Vâlcea**, numărul de înnoptări a crescut de la **35.971 în 2022** la **43.994 în 2023**, o creștere de aproximativ **22,3%**.

Figură 154 Dinamica nr. de înnoptări -apartamente și camere de închiriat, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

În **Horezu**, în 2023, numărul de înnoptări a crescut la **422**, aproape o dublare față de anul precedent (**232** în 2022).

Băile Olănești menține un nivel relativ constant, cu **3.541 înnoptări în 2023**, similar cu **3.554 în 2022**. Acest lucru sugerează o scădere a creșterii, deși cererea pentru turism balnear rămâne semnificativă.

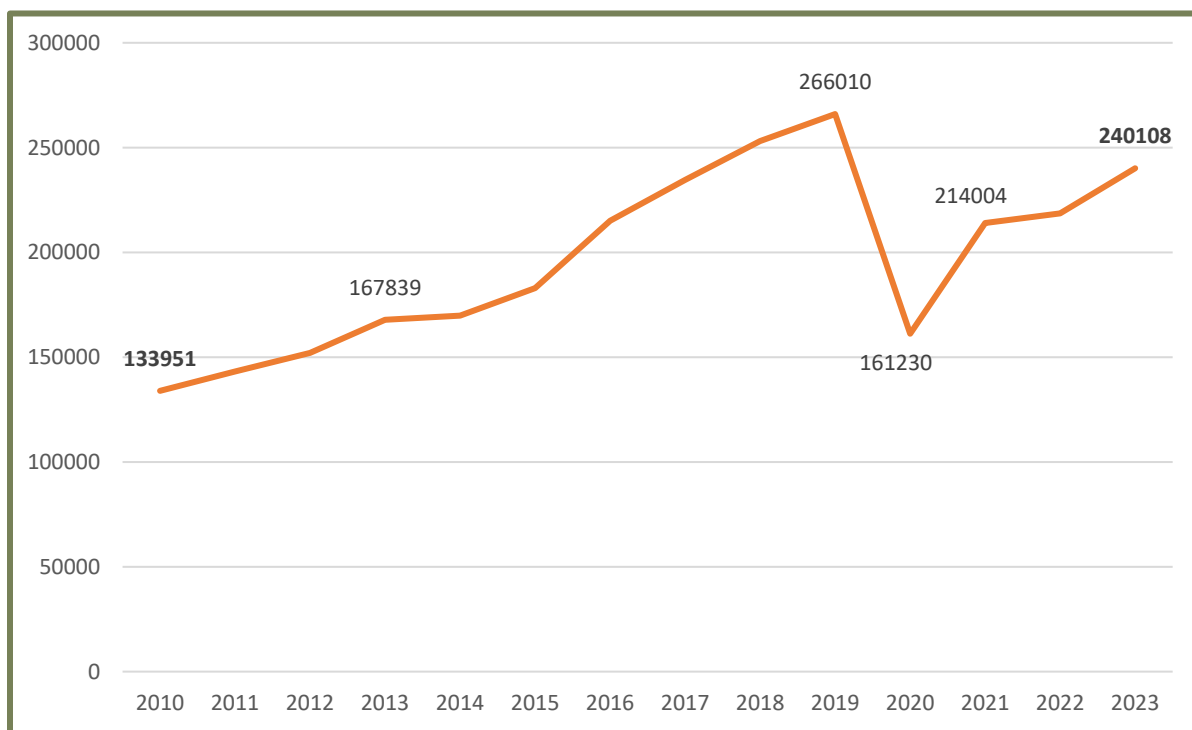
Băile Govora are o creștere constantă, de la **2.214 în 2022** la **2.860 în 2023 (+23%)**. Stațiunea arată o tendință pozitivă, ceea ce indică un interes crescut pentru această categorie de cazare.

Ocnele Mari, creșterea de la **2.403 în 2022** la **2.897 în 2023 (+17.05%)** indică o atractivitate în creștere pentru acest tip de cazare, posibil datorită proximității salinelor și a altor atracții locale.

UAT **Vaideeni** de la **117 înnoptări** în 2022 la **280** în 2023. Această valoare este mică însă sugerează o creștere a interesului pentru turismul rural. La fel și în cazul UAT-ului **Păușești-Măglași**, de la **46 înnoptări** în 2022 la **302** în anul 2023.

Înnoptări - Cabane turistice

Figură 155 Dinamica numărului de înnoptări -cabane turistice, la nivel național, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național** se observă o tendință de creștere, numărul de înnoptări a crescut de la **133.951** în 2010 la **240.108** în 2023. În 2020, numărul de înnoptări a scăzut semnificativ, **161.230**, din cauza restricțiilor legate de COVID-19, dar a revenit treptat după 2021, ajungând și depășind valorile anterioare pandemiei în 2022 și 2023.

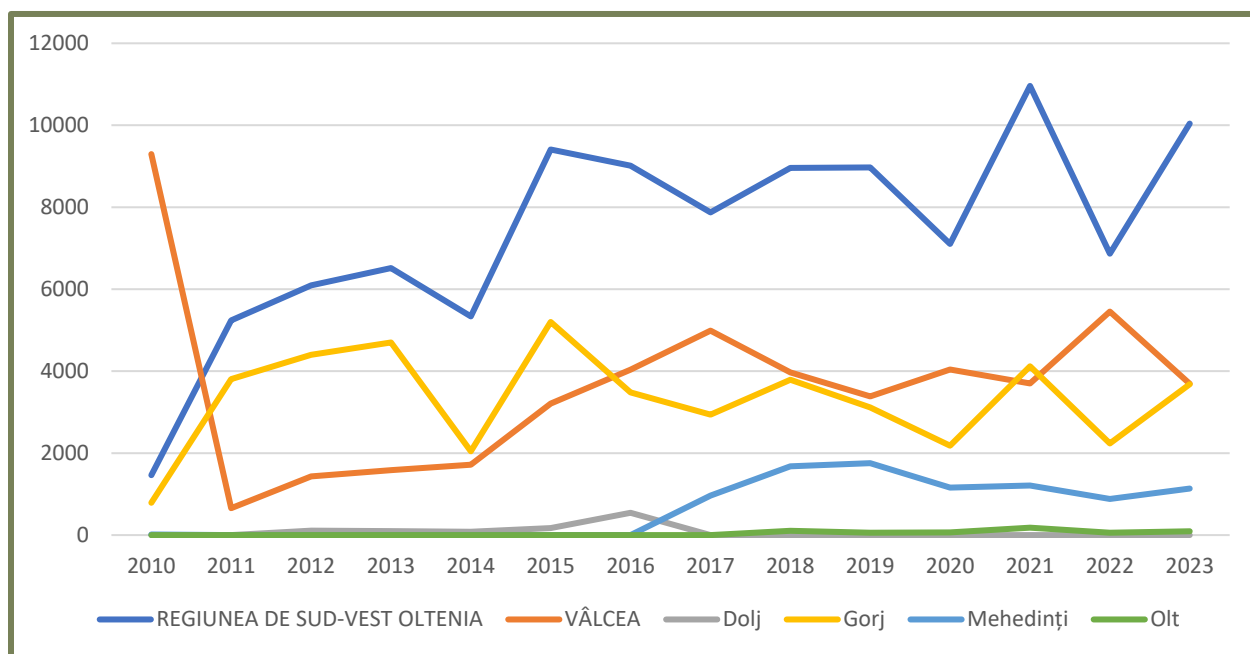
La nivelul **regiunii de Sud-Vest Oltenia**, numărul de înnoptări a crescut de la **1.462** în 2010 la **10.042** în 2023. În 2020, înnoptările au scăzut la **7.106**, dar în 2023 valorile au depășit cifrele pre-pandemice.

În 2023, **județul Vâlcea**, a înregistrat **3.693 de înnoptări**, comparativ cu **9.296 în 2010**, se poate observa o scădere semnificativă în intervalul de analiză, 2010-2023.

În județele **Gorj** (de la 789 înnoptări în anul 2010 la 3680 înnoptări în 2023) și **Mehedinți** (de la 16 înnoptări la 1137 înnoptări în 2023), în comparație cu județul Vâlcea, se înregistrează creșterii ale înnoptărilor în structurile de primire turistică – cabane turistice.

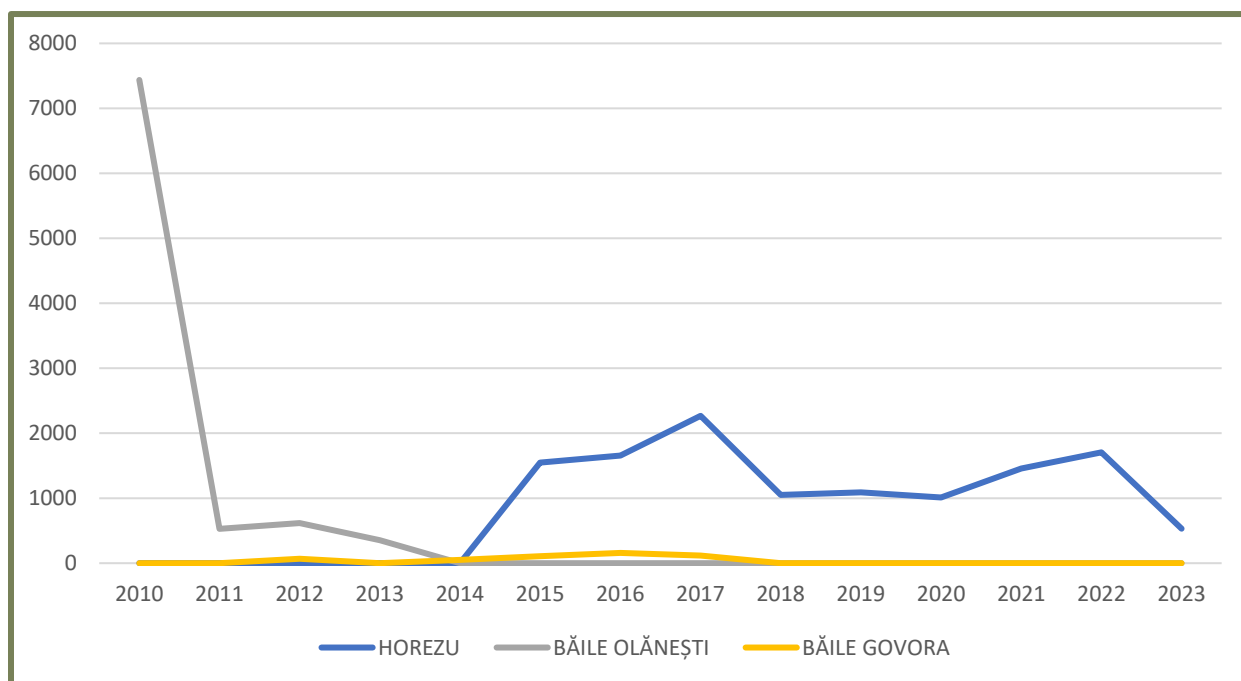
OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 156 Dinamica numărului de înnoptări -cabane turistice, la nivel regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 157 Dinamica numărului de înnoptări -cabane turistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

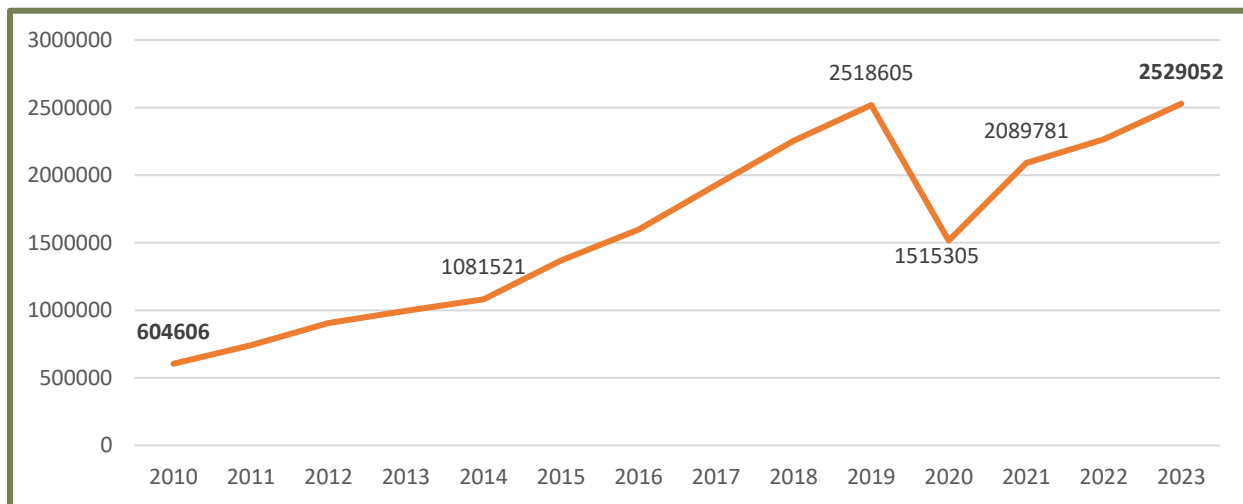
UAT Horezu, după un vârf în 2017, **2.268 înnoptări**, a scăzut treptat, ajungând la **532 în 2023**. Aceasta indică o scădere a interesului turiștilor sau a capacității de cazare în acest segment.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Băile Olănești înregistrează date semnificative în 2010, **7.437 înnoptări**, și anii următori până în 2013, **353 înnoptări**, dar lipsesc date în anii următori, sugerând o posibilă renunțare la cabanelor turistice în această zonă sau reorientarea către alte forme de cazare.

Înnoptări – Pensiuni agroturistice

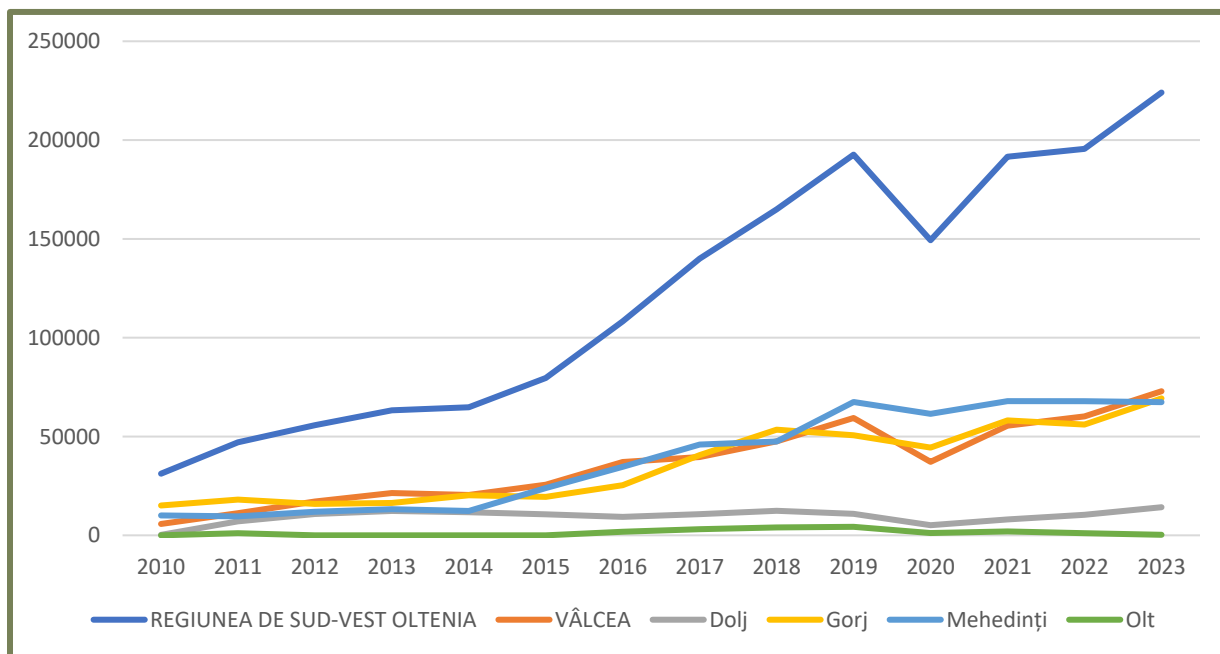
Figură 158 Dinamica numărului de înnoptări -pensiuni agroturistice, la nivel național, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, numărul de înnoptări în pensiuni agroturistice a crescut de la **604.606** în 2010 la **2.529.052** în 2023. Această creștere indică o alegere tot mai mare a turismului rural și agroturistic.

Figură 159 Dinamica numărului de înnoptări -pensiuni agroturistice, la nivel regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

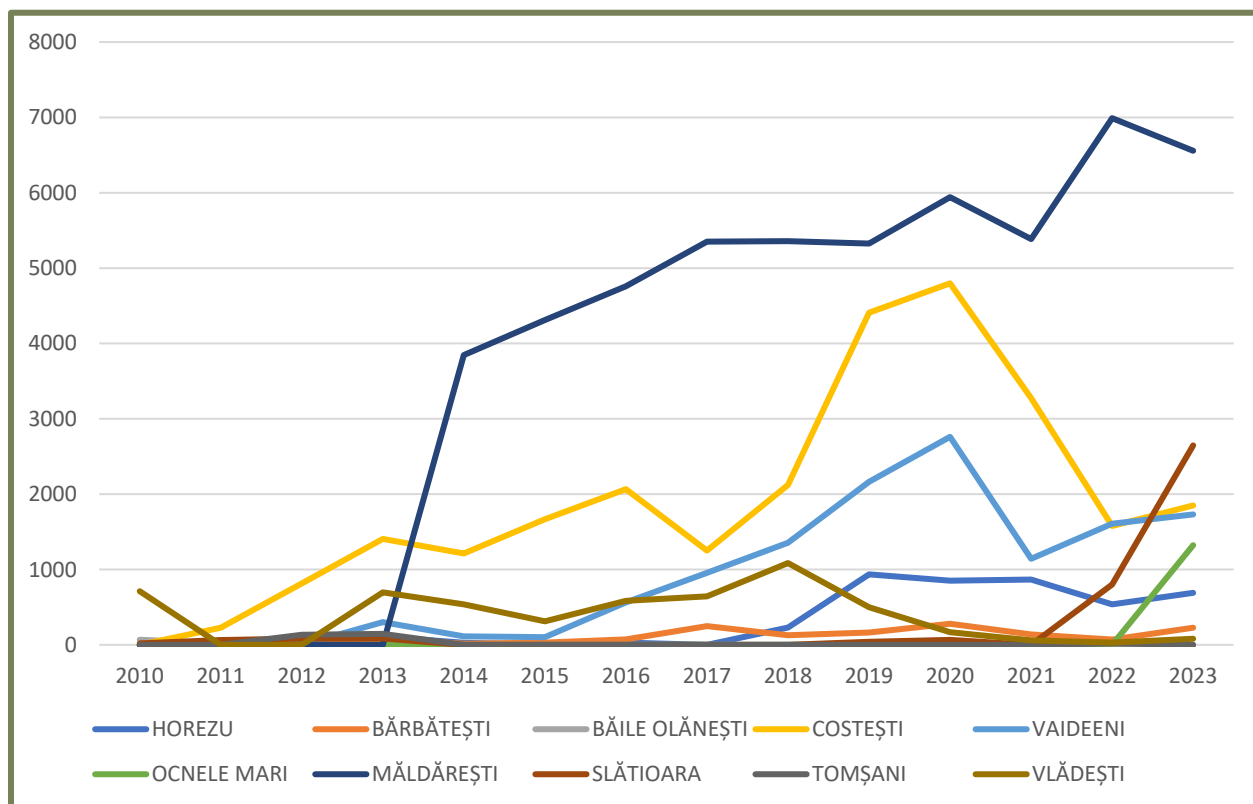
OLTENIA DE SUB MUNTE

De asemenea, la nivel regional și județean, numărul înnoptărilor este pe o pantă ascendentă. Înnoptările în pensiuni agroturistice au crescut de la **31.201 în 2010** la **224.055 în 2023**, în regiunea Sud-Vest Oltenia, care a urmat tendința națională, cu o expansiune semnificativă a acestui segment de cazare.

Județele **Gorj** (69.308 înnoptări în 2023) și **Mehedinți** (67.373 înnoptări în 2023) sunt printre județele din regiune care înregistrează valori mari, însă după județul **Vâlcea** care are o creștere până la **72.910** înnoptări în anul 2023.

Înnoptările în pensiuni agroturistice în **județul Vâlcea** au crescut de la **5.758 în 2010** la **72.910 în 2023**. Creșterea pensiunilor agroturistice în județ arată un potențial turistic ridicat, mai ales în zonele montane și rurale.

Figură 160 Dinamica numărului de înnoptări -pensiuni turistice, la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

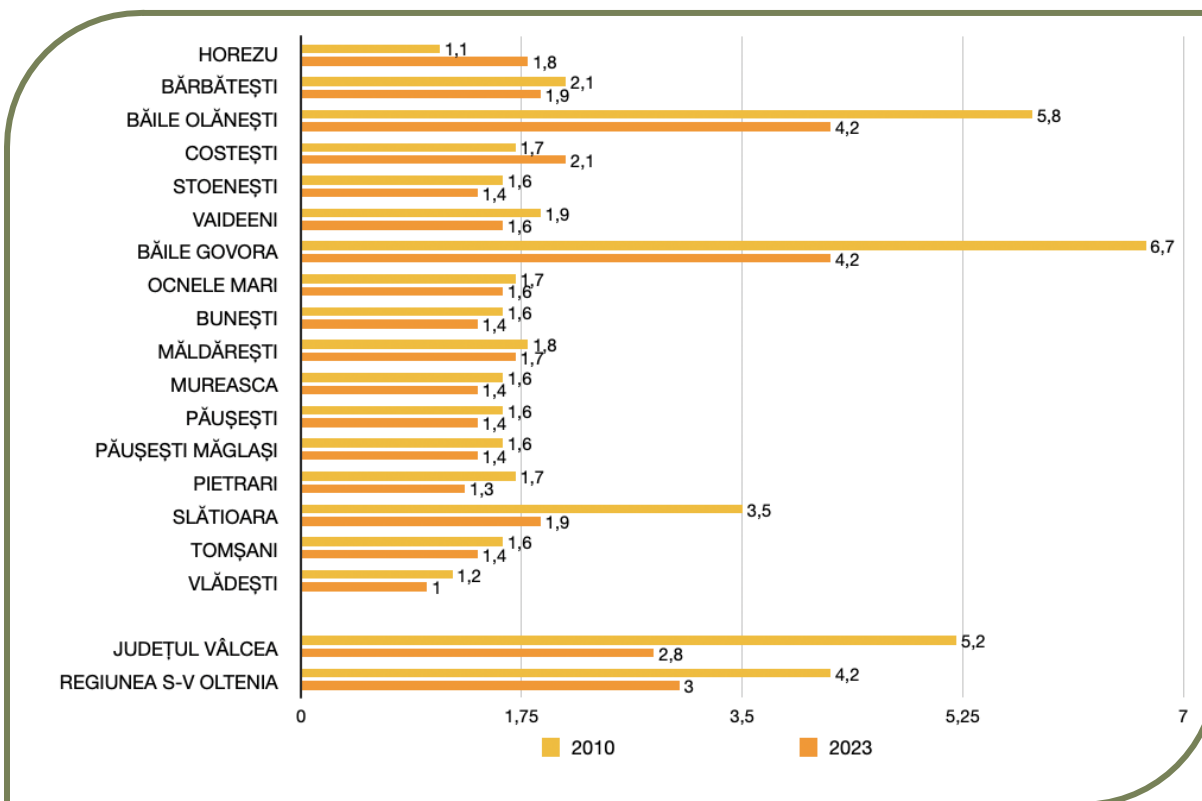
UAT Măldărești înregistrează cea mai mare valoare a înnoptărilor, **6.558 înnoptări în 2023**, marcând o creștere semnificativă față de începutul perioadei. **Măldărești** este o destinație importantă pentru turismul agroturistic din județ.

Slătioara de la **20** înnoptări în anul 2010, crește semnificativ în următorii ani, la **2.647 înnoptări în 2023**, sugerând un potențial ridicat în această zonă.

Cererea pentru pensiuni agroturistice s-a intensificat după pandemie, evidențiind avantajele acestui tip de turism pentru siguranță, liniște și natură.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 161 Numărul mediu de zile petrecute de către turiști, la nivelul UAT-urilor analizate, perioada 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Numărul mediu de zile petrecute de către turiști a înregistrat o scădere generalizată la nivelul majorității UAT-urilor analizate, precum și la nivel regional. Cele mai ridicate valori se mențin în stațiunile balneare, Băile Govora și Băile Olănești, unde durata medie a sejurului scade semnificativ, indicând tranziția de la sejururi balneare lungi către forme de turism mai scurte. La nivelul județului Vâlcea, durata medie a sejurului se reduce de la 5,2 zile în 2010 la 2,8 zile în 2023, evoluție care se aliniază tendinței observate în principalele stațiuni balneare și confirmă diminuarea duratei șederii turiștilor la scară județeană.

În restul UAT-urilor, valorile se situează preponderent între 1 și 2 zile, atât în 2010, cât și în 2023, reflectând un turism de scurtă durată sau de tranzit. La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, durata medie a sejurului scade de la 4,2 zile în 2010 la 3 zile în 2023, confirmând tendința regională de reducere a duratei șederii turiștilor.

9.3 Trasee turistice

Traseele turistice montane din județul Vâlcea se regăsesc în partea de nord a județului, zonă predominant muntoasă, unde se regăsesc majoritatea stațiunilor turistice și balneoclimaterice.

Infrastructura existentă de trasee turistice, include trasee de la cele mai ușoare la cele mai dificile și face legătura în teritoriu cu diverse obiective. Există **31 de trasee turistice omologate** și marcate în zona Oltenia de Sub Munte, însumând peste 500 km de poteci și drumuri forestiere, **13 trasee de ciclism** însumând peste 350 km de poteci și drumuri forestiere. Dintre acestea, **10 sunt trasee sunt de mountain-**

bike și 3 sunt trasee cicloturistice. Traseele au fost realizate de către Asociația Kogayon și sunt marcate și semnalizate. Sunt disponibile track-uri GPS, hărți tipărite și online, precum și descrieri detaliate. Pe trasee se găsesc puncte de informare, puncte de belvedere/odihnă, locuri de odihnă, zone de camping, refugii și izvoare.

Trasee tematice amenajate

În cadrul Parcului Buila-Vânturarița

- **Poveștile Pădurii** – Traseu de 7 km dedicat descoperirii pădurii prin simțuri și povești locale, inclusiv legenda Mumei Pădurii. Include lecții despre diferențele dintre pădurile naturale și cele plantate, biodiversitate și importanța arborilor bătrâni. Ușor accesibil, cu porțiuni amenajate.
- **Ranger Junior** – Traseu educativ de 8 km destinat copiilor, care oferă informații despre flora, fauna și geologia masivului Buila-Vânturarița. Include activități practice de explorare a naturii și comparații între păduri virgine și cele plantate de om.
- **Porțile Parcului: natură și spiritualitate** – Traseu de 9,5 km care îmbină peisaje spectaculoase cu obiective culturale, cum ar fi schituri și mănăstiri. Traversează Cheile Bistriței și Costeștilor, oferind priveliști asupra formațiunilor carstice, peșterilor și biodiversității locale.
- **Memoria partizanilor anticomuniști** – Traseu dedicat istoriei luptei anticomuniste din zona Muntelui Arnota, amenajat în colaborare cu Asociația Cultul Eroilor.

Trasee tematice localitatea Costești

Vatra satului Costești – Traseu amenajat în 2023, dezvoltat în parteneriat cu Hanul Vatra și Fundația Comunitară Vâlcea, destinat punerii în valoare a patrimoniului cultural local.¹³

Traseul dintre sate – Traseu în curs de amenajare (2025), dezvoltat în parteneriat cu parteneri din Vaideeni, destinat punerii în valoare a patrimoniului cultural local din satele Vaideeni și Urșani

Tabel 24 Trasee turistice

Trasee turistice	Localități traversate (din zona de studiu)
Traseul 1 Mănăstirea Bistrița – Cheile Bistriței – Între Râuri – Valea Cuca	Costești
Traseul 2 Mănăstirea Bistrița - Mănăstirea Arnota – Vârful Arnota– Șaua Târnicior– Vârful Prislop – Vârful Netedu – Vârful Lespezi– Vârful Govora – Șaua Zmeuret	Costești
Traseul 3 Satul Pietreni– Cheile Costești – Izvorul Priboiului– Valea Prislop– Cantonul Silvic Prislop – Valea Prislop – Plaiul Netedu – Vârful Netedu– Vârful Lespezi– Vârful Govora– Șaua Zmeuret	Costești
Traseul 4 Valea Bistrița (Între Râuri) – Valea Târniciorului – Șaua Târnicior– Valea Prislop	Costești
Traseul 5 Satul Pietreni– Valea Pârâului Sec (Valea Morii) – Poiana Scărișoara– Muntele Cacova – La Troiță– Poiana de Piatră – Poiana Fața Piscului (Poiana Frumoasă) – Curmătura Comarnice - Cabana Cheia	Costești

¹³ <https://discover-oltenia.ro/trasee-tematice>

OLTENIA DE SUB MUNTE

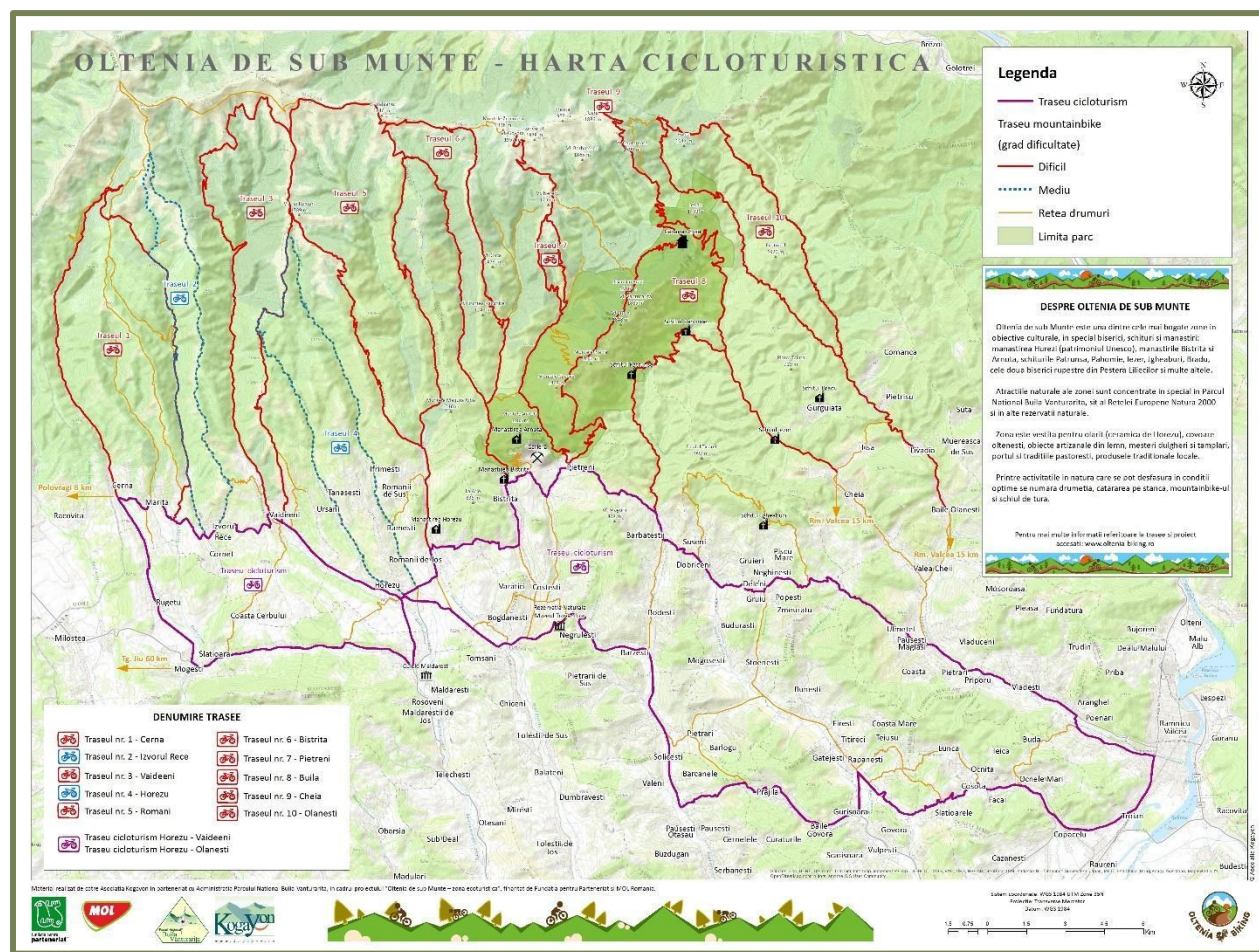
Traseul 6 Satul Bărbătești – Dealul Siliștea – Poiana Scărișoara -Schitul Pătrunsa – Curmătura Builei – La Troiță – Valea Costești	Bărbătești
Traseul 7 Satul Bărbătești – Valea Otăsăului – Valea Bulzului– Vf. Țucla – Curmătura Builei	Bărbătești
Traseul 8 Comuna Bărbătești– Valea Otăsăului– Schitul Pătrunsa– Schitul Pahomie– Valea Comarnice – Valea Cheia - Schitul Iezer – Satul Cheia	Bărbătești
Traseul 9 Schitul Pahomie– Stâna Ștevioara – Muchia Frumoasă – Șaua Ștevioara	Bărbătești
Traseul 10 Schitul Pahomie – Stâna Oale – Curmătura Oale (racord cu creasta Buila-Vânturarița) – Curmătura Comarnice	Bărbătești
Traseul 11 Valea Prislop (Izvorul Priboi) – Muntele Cacova– Vârful Piatra– Curmătura Builei– Vârful Vânturarița Mare	Costești
Traseul 12 Satul Valea Cheii – Schitul Iezer – Valea Cheia (comun cu traseul 8) – Cantonul Silvic Comarnice – Cabana Cheia (pe Brâna Caprelor)	Băile Olănești
Traseul 13 Cantonul Silvic Comarnice– Șaua La Lac - Șaua Stogșoare (tunel) – drum Cabana Cheia	Băile Olănești
Traseul 14 Băile Olănești – Valea Olănești – Cantonul Silvic Mânzu– Șaua Prislopel - Șaua La Lac – Curmătura Stogșoare – Cabana Cheia	Băile Olănești
Traseul 15 Băile Olănești – Plaiul Piatra Tăiată - Șaua Prislopel – Șaua La Lac– Curmătura Stogșoare - Cabana Cheia	Băile Olănești
Traseul 16 Băile Olănești – Valea Olănești – Cantonul Silvic Mânzu– Cheile Olănești – Vf. Folea	Băile Olănești
Traseul 17 Cabana Cheia– Curmătura Comarnice– Plaiul Lespezi – Curmătura Lespezi – Vârful Netedu – Vârful Lespezi– Vârful Govora– Șaua Zmeuret	Băile Olănești
Traseul 18 Cabana Cheia– Șaua Hădărău – Vf. Căprăreasa – Vf Gera (racord cu traseul crestei principale a Munților Căpățâni)	Băile Olănești
Traseul 19 Băile Olănești – Plaiul Piatra Tăiată - Șaua Prislopel -mȘaua La Lac - Șaua Hădărău– Vf. Căprăreasa – Vf. Gera	Băile Olănești
Traseul 20 Vaideeni -Valea Luncăvățului - Podul lui Pasăre - Lacul Balota - Stâna Balota - Vf. Căpățâna	Vaideeni
Traseul 21 Vaideeni - Plaiul Frăsinet - Vf. Ursulețu - Ursu Stâna - Vf. Ursu - Muntele Groapa Mălăii - La Ezer - Curmătura Popeștilor - Valea Repedea - Ciunget	Vaideeni
Traseul 22 Vaideeni - Valea Plaiului - Fântâna din Plai- Muntele Marginea - Coasta Lacurilor - Sub Vf. Nedeia - Șaua Gropița - Poiana Târnovu Mic - Stâna Târnovu Mare – Ciunget	Vaideeni
Traseul 23 Izvorul Rece - Valea Recea - Luncile Frumoase - Stâna Zăvideanu - Pietrele Stroeștilor - Coasta Lacurilor- Curmătura Funicelu	Horezu
Traseul 24 Cerna - Valea Cernei - Sohodol (Cheile Cernei) - Pârâul Moliftului - Stâna Bucium - Vf. Beleoaia - Vf. Nedeia	Cerna
Traseul 26 Lacul Balota - Tribunalul Haiducilor - Culmea Căpățâna - Pârâul Căpățânii - Lacul Balota	Horezu
Traseul 27 Lacul Balota - Izvoarele Luncăvățului - Coasta Lacurilor - Vf. Nedeia	Horezu
Traseul 28 Vaideeni -Valea Seacă - Vf. Teiș- Vaideeni	Vaideeni

OLTENIA DE SUB MUNTE

Traseul 29 Vaideeni - Brădățeua Mică - Dealul Capela - Brădățeua Mare - Vaideeni	Vaideeni
Traseul 30 Vf. Nedeia - Curmătura Funicel - Vf. Ursu - Curmătura Rodeanu - Vf. Zmeură	Horezu

Sursă: <https://discover-oltenia.ro/trasee-turistice>

Figură 162 Trasee cicloturism

Sursă: <https://discover-oltenia.ro/harta-cicloturistica>

9.4 Sinteză

Tabel 25 Tabel elemente de sinteză – infrastructură turistică

	Nr. Unități de cazare	Nr. mediu de zile	Sosiri ale turiștilor	Sosiri ale turiștilor -hoteluri	Sosiri ale turiștilor -cabane turistice	Sosiri ale turiștilor-pensiuni agroturistice	Înnoptări în structuri de primire turistică
JUDEȚUL VÂLCEA	/	\	/	/	/	/	\
HOREZU	/	/	/	/	\	/	/
BĂRBĂTEȘTI	/	\	/	-	-	/	/
BĂILE OLĂNEȘTI	/	\	/	/	o	/	\
COSTEȘTI	/	/	/	-	-	/	/
STOENEȘTI	-	\	o	-	-	o	/
VAIDEENI	/	\	/	-	-	/	/
BĂILE GOVORA	/	\	/	/	o	-	/
OCNELE MARI	/	\	/	-	-	/	/
BUNEȘTI	-	\	o	-	-	-	o
MĂLDĂREȘTI	/	\	/	-	-	/	/
MUEREASCA	-	\	o	-	-	-	o
PĂUSEȘTI	-	\	o	-	-	-	o
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	→	\	/	-	-	-	/
PIETRARI	-	\	o	-	-	-	o
SLĂTIOARA	/	\	/	-	-	/	/
TOMȘANI	o	\	o	-	-	o	/
VLĂDEȘTI	→	\	\	-	-	\	\

Legendă

- creștere / stabilitate → declin \ lipsă date O lipsă infrastructură –

Pentru domeniul turism au fost colectate date la nivel local doar pentru localitățile unde cifrele au fost disponibile din surse statistice. Lipsa de date pentru multe dintre localitățile de studiu poate sugera un sector turistic subdezvoltat, o lipsă a infrastructurii turistice sau o slabă promovare a sa. Pandemia a avut un impact negativ asupra mobilității turistice (sosirilor și înnoptărilor în structurile de primire turistică) provocând scăderi semnificative în perioada 2020-2021, însă majoritatea acestora și-au revenit rapid.

Infrastructură turistică: dinamică și capacitate

Creștere semnificativă a infrastructurii turistice la nivel național, regional și județean, cu Județul Vâlcea potențial pol turistic al regiunii. Băile Olănești, Horezu, Ocnele Mari și Băile Govora sunt bine poziționate pentru a deveni centre turistice de importanță regională sau națională, fiind principalele UAT-uri cu infrastructură turistică dezvoltată și în creștere.

Discrepanțe vizibile între localitățile din zona de studiu: Diferențele teritoriale sunt vizibile, cu localități unde infrastructura turistică mai puțin prezentă (Păușești-Măglași, Tomșani, Măldărești, Vlădești, Slătioara) sugerând oportunități pentru stimularea acestui sector prin strategii dedicate.

Deși s-a observat o creștere a cererii pentru cazare alternativă - apartamente și camere de închiriat (pensiuni mici, Airbnb) din anul 2021 când acest tip de structură a apărut în date statistice în zona de studiu în localitățile Horezu, Băile Olănești, Vaideeni, Băile Govora, Ocnele Mari, Păușești-Măglași segmentul rămâne unul slab dezvoltat, raportat la valorile județene deși s-a observat o creștere a numărului de înnoptări în anumite localități.

Capacitate de cazare turistică în funcție de structurile de primire turistică – Tendințe ascendente, sub cifrele județene

Trendul puternic ascendent în capacității de cazare în pensiunile agroturistice în Horezu, Ocnele Mari, Măldărești, Slătioara, poate reflecta interesul pentru a experimenta tradițiile locale, gastronomia, meșteșugurile etc.

Se remarcă dezvoltarea turismului în localitățile Costești și Vaideeni, care acum 15 ani nu dispuneau de servicii turistice. Comuna Vaideeni a fost declarată stațiune turistică de interes local în 2022, iar în 2024, comuna Costești a primit același statut, fiecare localitate având peste 100 de locuri de cazare.

Vizitatori si turisti

Predominanța hotelurilor în piața turistică: Hotelurile domină piața turistică din județ cu 65% din sosirile înregistrare. 35% sosiri înregistrare în alte tipuri de structuri de primire turistică (pensiuni, vile turistice, campinguri, etc.). În acest sector, contribuții din cadrul zonei de studiu se aduc din **Băile Olănești, Băile Govora și Horezu, principalele destinații vizate de turiști**. Pe de altă parte, cele mai slab vizitate localități au fost: Tomșani, Slătioara, Păușești-Măglași, Vlădești.

Județul Vâlcea reprezintă aproximativ 32% din numărul persoanelor cazate în pensiuni agroturistice și 47% din numărul persoanelor cazate în pensiuni turistice în Regiunea Sud-Vest Oltenia, confirmându-și statutul de destinație atractivă în aceste sectoare.

Printre localitățile cele mai vizitate în pensiuni și/sau pensiuni agroturistice se menționează Slătioara, Costești, Ocnele Mari, Horezu, Bărbătești, Băile Olănești, Băile Govora. Aceasta evidențiază interesul turiștilor pentru experiențe de cazare alternative, mai ales în zonele rurale sau montane din cadrul teritoriului, dar și a zonelor cu **concentrare mare de patrimoniu natural și cultural**.

Interes sporit pentru turism diversificat, experiențe rurale/în natură și facilități mai dezvoltate/confortabile: Dacă ne raportăm la tendințele de la nivelurile național, regional și județean, observăm o dezvoltare semnificativă în majoritatea structurilor de primire turistică, cu creșteri majore observate în cadrul hotelurilor, cabanelor, pensiunilor turistice și agroturistice. Excepție fac aici campingurile unde tendințele au fost negative.

Înnoptări în structuri de primire turistică

Dacă ne raportăm la tendințele de la nivel național, regional și județean, acestea sunt în marea majoritate pozitive cu creșteri semnificative, excepție făcând numărul de înnoptări în cabane (în scădere la nivel județean).

Provocarea de a prelungi durata șederii turiștilor: Regiunea reprezintă aproximativ 7,37% din totalul național în 2023, ceea ce indică o contribuție relativ mică și un potențial neexploatat ținând cont de infrastructura turistică dezvoltată și interesul crescut al vizitatorilor față de regiune dat de tendințe semnificativ crescute în numărul de sosiri pentru majoritatea structurilor de primire turistică. Acest lucru poate să arate că deși numărul turiștilor care ajung într-o unitate de cazare crește, aceștia rămân pentru o perioadă mai scurtă de timp (sejururi scurte, turism de tranzit, vacanțe scurte).

Județul Vâlcea contribuie cu aproximativ 58% la totalul înnoptărilor din Regiunea Sud-Vest Oltenia, confirmând încă o dată importanța județului în turismul regional și potențialul de pol turistic. Totuși, numărul de înnoptări totale este în ușoară scădere, ceea ce sugerează necesitatea unor acțiuni de a prelungii durata șederilor, aspect ce se observă și în cazul localităților cu cele mai mari cifre Băile Govora, Băile Olănești (tendințe în scădere). Pe de altă parte, există și localități atractive pentru șederi prelungite ale turiștilor cum ar fi Măldărești, Ocnele Mari, Slătioara, Horezu, cu număr în creștere a înnoptărilor.

Interes de a petrece mai mult timp în localități mai puțin vizitate: Deși Slătioara este una dintre localitățile mai puțin vizitate, turiștii care ajung aici tind să petreacă mai mult timp, ceea ce sugerează un interes pentru experiențele autentice oferite de pensiunile agroturistice. Același lucru se poate vedea și în Păușești-Măglași, care deși face parte din localitățile mai slab vizitate de turiști, șederile în apartamente sunt ușor în creștere ceea ce arată un interes de a petrece mai mult timp în localitate.

Infrastructură și atractivitate turistică slabă: Vlădești și Tomșani - aceste localități au o infrastructură turistică slab dezvoltată și înregistrează atât un număr redus de turiști, cât și o scădere a timpului petrecut de aceștia, ceea ce indică o atractivitate limitată și o posibilă nevoie de investiții pentru îmbunătățirea ofertei turistice.

Dinamică turistică pozitivă și cerere crescută pentru anumite structuri de cazare: Ocnele Mari, Slătioara, Horezu, Băile Olănești, Ocnele Mari, Băile Govora, Măldărești, Bărbătești. Creșterea atât a sosirilor, cât și a înnoptărilor turiștilor în diverse structuri de primire turistică indică o atractivitate turistică în creștere și o capacitate mai bună de a reține turiștii pentru perioade mai lungi.

- **Interes crescut pentru pensiunile agroturistice** în zone precum Măldărești, Slătioara, Costești, Horezu, Ocnele Mari, Bărbătești, Vaideeni poate indica o preferință pentru experiențe autentice și natură;
- **Creșterea popularității apartamentelor turistice** în stațiuni balneare precum Băile Olănești, Ocnele Mari și Băile Govora sugerează o preferință tot mai mare pentru cazare flexibilă și independentă. În același timp, în Băile Olănești și Băile Govora, scăderea timpului petrecut în cabane turistice și hoteluri poate indica o **reorientare a turiștilor către alte tipuri de cazare, cum ar fi apartamentele turistice.**

Trasee turistice

Distribuția traseelor este concentrată în zona montană centrală și vestică a arealului – Munții Căpățâanii, între Vaideeni, Bărbătești, Băile Olănești, Costești, Horezu. Componentele naturale și spirituale (chei, vârfuri, schituri) sunt valorizate turistic în zonele acoperite, însă discontinuități clare apar între zona montană și cea colinară sau depresionară (ex. Băile Govora, Ocnele Mari, Bunești, Vlădești), ceea ce sugerează un potențial nevalorificat pentru trasee tematice sau multimodale. Există potențial de

OLTENIA DE SUB MUNTE

conectare și diversificare prin: Trasee de cicloturism și drumeții de joasă altitudine în zona Slătioara–Pietrari–Tomșani–Băile Govora–Ocnele Mari, Trasee tematice (cultural–gastronomice, patrimoniu, wellness) în zona Măldărești–Govora–Ocnele Mari, Legături transversale între Valea Luncavățului și Valea Olănești (ex. Horezu–Olănești) pentru turism integrat.

Distribuția traseelor turistice nu răspunde nevoilor actuale de accesibilitate și diversificare a ofertei turistice. Se observă o nevoie clară de extindere a rețelei de trasee spre zonele locuite, în special în localitățile cu potențial turistic ridicat – inclusiv cele cu statut de stațiune – care în prezent nu dispun de astfel de infrastructură. Este necesară dezvoltarea unei rețele de trasee ușoare, bine marcate, semnalizate și amenajate, care să faciliteze vizitarea obiectivelor culturale și naturale și să creeze conexiuni funcționale între localități și punctele de interes.

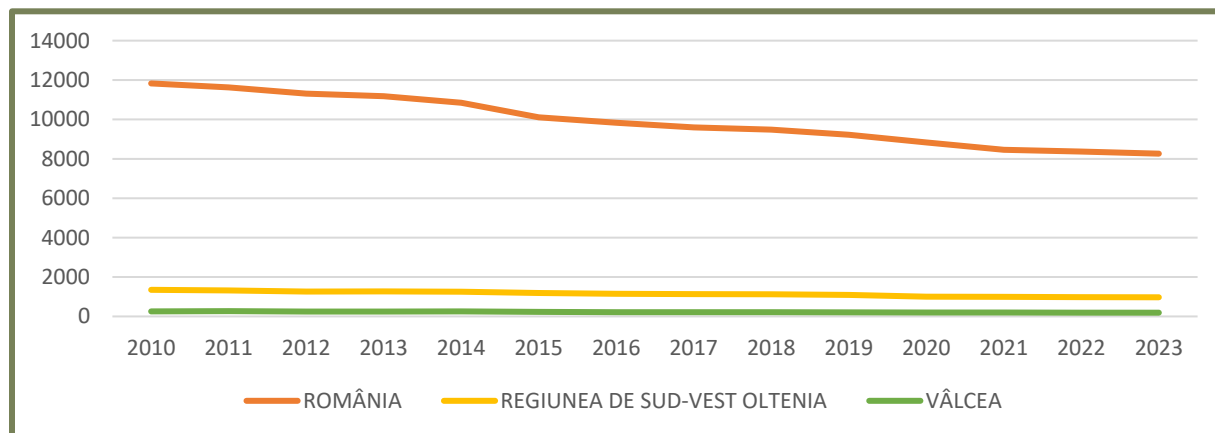
10. PETRECEREA TIMPULUI LIBER

10.1 Infrastructura culturală și de petrecere a timpului liber

Dotări culturale pe categorii

Biblioteci

Figură 163 Dinamica numărului de biblioteci la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

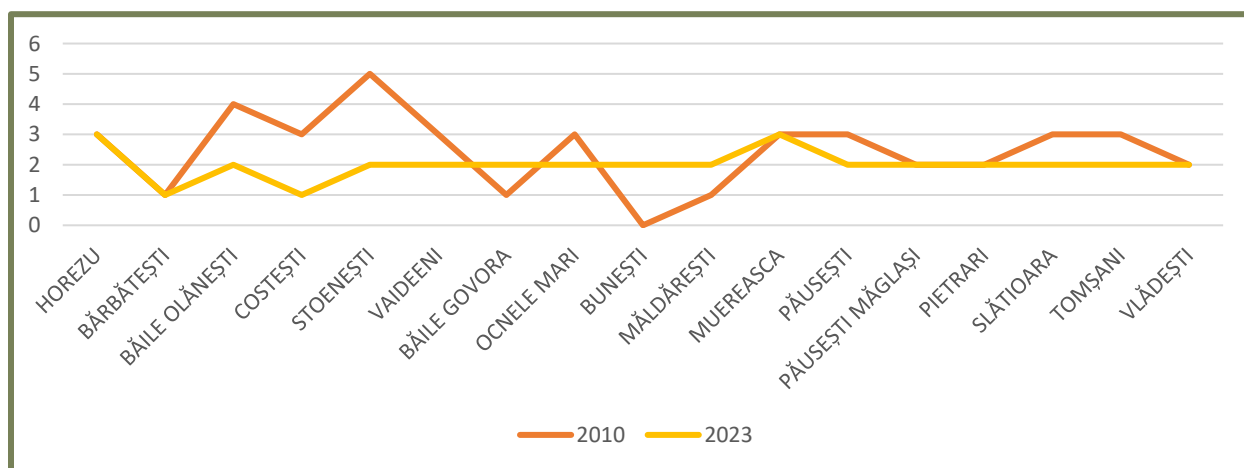

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național** este o scădere, de la un număr de **11.829 în anul 2010** la **8.263 în anul 2023**, ceea ce reprezintă o reducere de aproximativ **30%**. Aceasta reflectă o tendință generală de declin a infrastructurii culturale tradiționale, posibil cauzată de digitalizare, migrația populației sau reducerea finanțării. **Regiunea Sud-Vest Oltenia** urmează tendința națională de scădere, numărul de biblioteci a scăzut de la **1.352 în anul 2010** la **972 în anul 2023**. Numărul bibliotecilor din **județul Vâlcea** a scăzut de la **256 în anul 2010** la **190 în anul 2023**. Județul a avut o scădere mai puțin pronunțată decât media națională.

În majoritatea UAT-urilor, numărul de biblioteci a rămas constant în perioada analizată, ceea ce indică o lipsă de dezvoltare sau investiții în acest sector.

Figură 164 Dinamica numărului de biblioteci la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010 și 2023

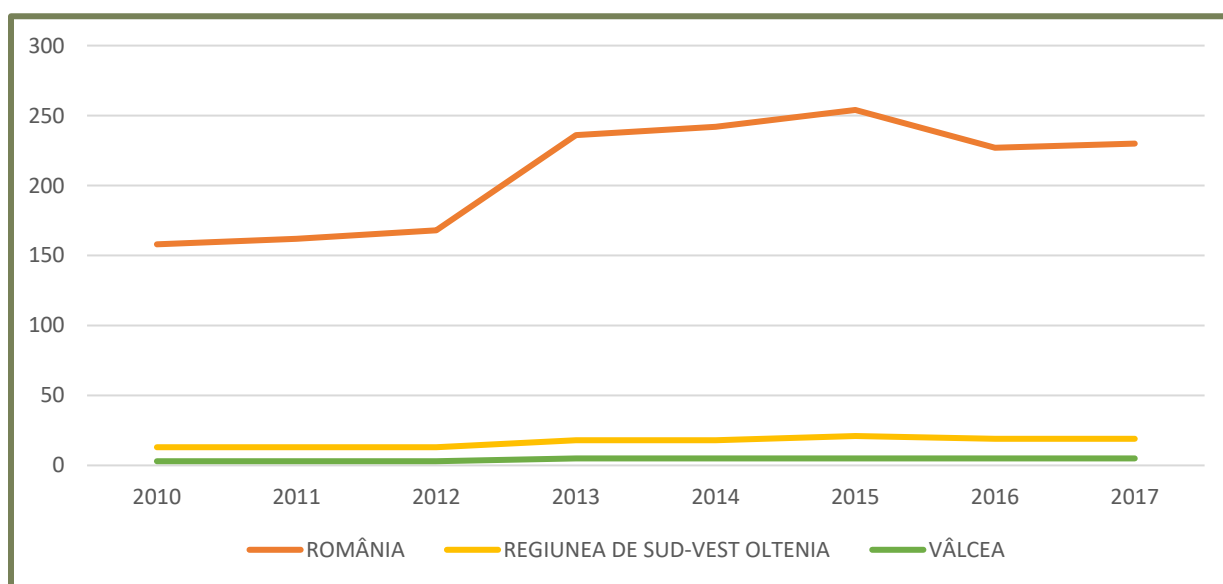
Sursă: Institutul Național de Statistică

Horezu, Băile Olănești și Stoenestii au înregistrat cele mai mari numere în anul 2010, dintre acestea singura localitate care și-a păstrat valorile constante și inițiale, este Horezu, **3** biblioteci în 2023. **Băile Olănești și Stoenestii** au avut scăderi, ajungând în anul 2023, prima localitate să aibă 2 biblioteci de la 4 numărul inițial, și respectiv **2** din 5 numărul inițial pentru cea de-a doua localitate.

Măldărești și Băile Govora prezintă o mică creștere de la o singură bibliotecă în anul 2010 la un număr de două în anul 2023, ceea ce sugerează inițiative locale pentru menținerea infrastructurii culturale. Majoritatea UAT-urilor au păstrat un număr constant de 1-3 biblioteci, ceea ce sugerează un nivel scăzut de dinamism cultural în această privință.

Instituții de spectacol

Figură 165 Dinamica numărului de instituții de spectacol, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2017

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, numărul instituțiilor de spectacol din România a crescut de la **158** în 2010 la **254** în 2015, apoi a scăzut la **230** în anul 2017.

Regiunea de Sud-Vest Oltenia, urmărește același trend ascendent, numărul instituțiilor de spectacol crescând de la **13** în anul 2010 la **19** în anul 2017. Creșterea nu este una substanțială și proporțională cu numărul de persoane, dar este un plus că numărul acestora nu a scăzut.

La nivelul **județului Vâlcea**, în anul 2010 erau **3** instituții de spectacol, numărul acestora a crescut la **5** în anul 2017. Județul Vâlcea reprezintă aproximativ **26%** din totalul instituțiilor de spectacol din Regiunea Sud-Vest Oltenia, indicând o contribuție notabilă la oferta culturală regională.

La nivel județean activează și 6 instituții și companii de spectacole sau concerte dintre care 2 dramatice, Filarmonica „Ion Dumitrescu” care are două ansambluri, Orchestra Simfonică și Corul Euphonia, 1 orchestră populară și 2 alte unități de tip cultural.¹⁴

¹⁴ Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Vâlcea pentru perioada 2023-2030

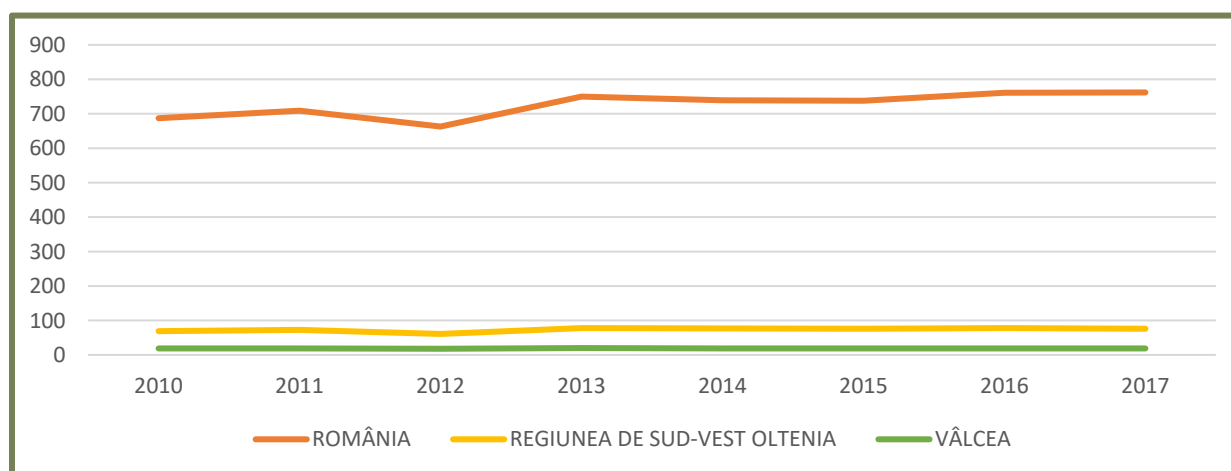
OLTENIA DE SUB MUNTE

Cele mai importante instituții și companii de spectacole de la nivelul județului Vâlcea sunt :¹⁵

- **Teatrul „Anton Pann”** – instituție de cultură aflată în subordinea Consiliului Județean Vâlcea, înființată în 1990 dar el este continuatorul unei tradiții teatrale locale, veche de peste 100 ani. Clădirea în care funcționează teatrul a fost dată în folosință în 2009 și dispune de o sală de spectacole cu o capacitate de 204 locuri (Sala Mare) și o Sală Studio cu o capacitate de 60-90 locuri. Pe lângă acestea, dispune de un amfiteatru, o sală de repetiție, o terasă, ateliere de producție, birouri, cabine și camere pentru găzduirea personalului artistic.
- **Teatrul Municipal „Ariel”** - înființat în anul 1998 prin transformarea în teatru profesionist a trupei de amatori înființată în anul 1994 de către organizația nonguvernamentală Societatea Culturală Nonprofit „Ariel”.
- **Filarmonica „Ion Dumitrescu”** - Fondată în 1995, sub egida Consiliului Județean Vâlcea, Filarmonica „Ion Dumitrescu” are din 1999 drept ordonator principal de credite Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea, fiind o instituție de prestigiu care, de 27 de ani, oferă iubitorilor de muzică, o bogată activitate artistică.
- **Orchestra populară profesionistă „Rapsodia Vâlceană”** - secție a Centrului județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea.
- **Școala Populară de Arte și Meserii Râmnicu Vâlcea** - este o instituție publică de tip așezământ cultural de drept public, respectându-se prevederile OUG nr. 118/2006 privind înființarea, organizarea și desfășurarea activității așezămintelor culturale.
- **Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcene** - Activitatea instituției este orientată atât în direcția inițierii și sprijinirii de proiecte și programe de promovare a obiceiurilor și tradițiilor populare, a efectuării de studii și cercetări privind obiceiurile, tradițiile și meșteșugurile tradiționale cât și în derularea de programe pentru conservarea și protejarea acestora.

Muzee

Figură 166 Dinamica numărului de muzee, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2017

Sursă: Institutul Național de Statistică

¹⁵ *Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Vâlcea pentru perioada 2023-2030*

OLTENIA DE SUB MUNTE

La **nivel național**, numărul muzeelor din România a crescut ușor de la **687 în 2010** la **762 în 2017**, marcând o creștere de aproximativ **11%** pe parcursul celor opt ani. Între 2012 și 2013, numărul a crescut semnificativ (de la **663** la **750**), dar ulterior a rămas stabil, în jurul valorii de 760. Aceasta indică o perioadă de consolidare și menținere a infrastructurii existente.

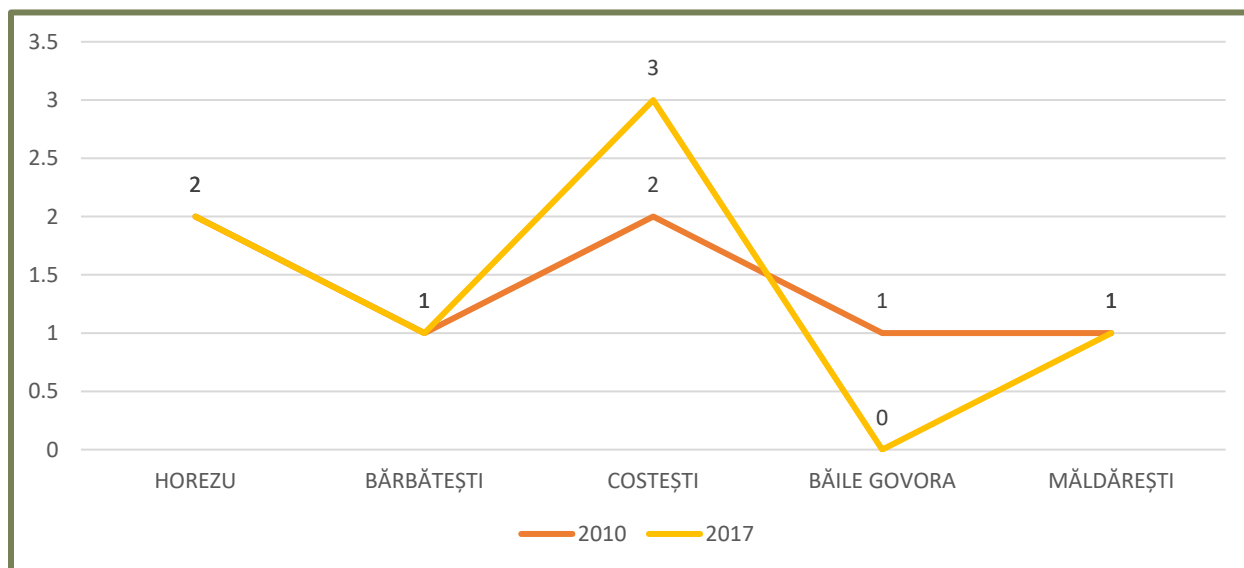
La **nivel regional**, numărul muzeelor a crescut de la **69** în anul 2010 la **78** în anul 2013, rămânând apoi constant în jurul valorii de 76-78, având **76** de muzee în anul 2017.

La **nivel județean**, numărul muzeelor din Vâlcea a rămas stabil la **19** unități pe aproape toată perioada (2010-2017), cu o singură creștere minoră, de la **18** la **20** între 2012 și 2013. Județul a reprezentat aproximativ **25%** din totalul muzeelor din Regiunea Sud-Vest Oltenia, indicând o contribuție semnificativă în cadrul regiunii.

Cele mai recunoscute muzee din județul Vâlcea sunt:¹⁶

- Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea
- Muzeul de Artă „Casa Simian” Râmnicu Vâlcea
- Muzeul Satului Vâlcea, Bujoreni
- Muzeul Viei și Vinului Drăgășani
- Complexul Muzeal Culele de la Măldărești
- Casa Memorială „Anton Pann”
- Muzeul de Arheologie și artă religioasă Gh. Petre, Govora
- Colecția de artă plastică Alexandru Balințescu Costești
- Muzeul Memorial „Nicolae Bălcescu”

Figură 167 Dinamica numărului de muzee la nivelul UAT-urilor analizate, anii 2010 și 2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

¹⁶ *Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Vâlcea pentru perioada 2023-2030*

Localitățile **Horezu**, **Bărbătești** și **Măldărești** au menținut un număr constant de muzee pe toată perioada analizată.

Horezu are 2 muzee pe întreaga perioadă (2010-2017), reflectând o ofertă stabilă în această zonă turistică renumită pentru ceramica tradițională.

Costești prezintă o creștere de la **2 la 3 muzee** începând cu anul 2012 și se menține așa până în anul 2017, indicând o extindere a infrastructurii culturale.

Băile Govora nu mai figurează cu muzee începând din anul 2011, sugerând o posibilă închidere.

Deși datele statistice indică aceste cifre, realitatea de pe teren arată că în Horezu și Bărbătești nu există muzee active, iar în Costești ar fi activ doar unul.

Investiții în infrastructură și promovare ar putea atrage mai mulți turiști, în special în zonele cu potențial cultural, cum ar fi Horezu și Măldărești.

Număr și tipologii de evenimente culturale anuale

În **județul Vâlcea** se organizează anual diverse evenimente culturale, tradiționale, artistice și de divertisment, care pun în valoare patrimoniul local, tradițiile și talentul comunităților. Exemple de tipologii și evenimente culturale reprezentative:

- **Festivaluri de tradiții și meșteșuguri:** Târgul de ceramică „Cocoșul de Hurez”;
- **Evenimente de Artă și Cultură:** Expoziții de artă la Filiala UAP Vâlcea;
- **Festivaluri de muzică și dans:** Festivalurile de blues, folk și rock de la Brezoi, Festivalul Constelații Rock Rm. Vâlcea, Festivalul Național de Folclor „Cântecele Oltului”; Concerte de Crăciun în cadrul Târgului „Decembrie Magic”; Festivalul Tinerelor Talente - Filarmonica „Ion Dumitrescu”; Festivalul de Folclor Păstoresc „Învârtita Dorului” Vaideeni; Festivalul Brâul de Aur Bărbătești.
- **Evenimente gastronomice:** Eveniment gastro-cultural (Festivalul de pastramă și umor „S-o facem de oaie” Vaideeni).
- **Evenimente de cunoaștere a naturii și culturii locale:** Festivalul Licuricilor
- **Zilele localităților**

Industrii creative și culturale

În **județul Vâlcea**, industriile creative și culturale sunt în dezvoltare, având la bază un amestec de tradiții locale, meșteșuguri, inițiative artistice și tehnologii moderne. Aceste industrii contribuie atât la păstrarea patrimoniului cultural, cât și la dezvoltarea economică regională.

Ceramica de Horezu (meșteșuguri și artizanat tradițional) este una dintre cele mai cunoscute forme de artă tradițională din România, fiind inclusă în patrimoniul cultural UNESCO. Meșteșugarii locali produc obiecte ceramice unice, apreciate la nivel național și internațional.

Arta contemporană - Uniunea Artiștilor Plastici (UAP) din Râmnicu Vâlcea organizează expoziții, concursuri și ateliere de artă, susținând artiști locali care activează în domeniul picturii, sculpturii și designului.

Patrimoniul arhitectural, mănăstirile istorice (ex. Mănăstirea Cozia, Mănăstirea Horezu), și **peisajele naturale** atrag turiști care contribuie la dezvoltarea economiei creative prin participarea la evenimente culturale și achiziționarea de produse locale.

Industria culturale sunt susținute de festivalurile și evenimentele anuale, precum Târgul Olarilor, Festivalul "Cântecele Oltului", care aduc în prim-plan muzica, dansurile, tradițiile și arta locală. Acestea oferă oportunități de colaborare pentru artiști, meșteșugari și antreprenori din sectorul creativ.

Dotări sportive și de agrement pe categorii

De-a lungul timpului, județului Vâlcea a generat numeroși sportivi cu rezultate deosebite, precum: Maria Alboiu, Ion Alexandrescu, Mihaela Armășescu, Marian Bunea, Nicolae Bunea, Ion Crăciunescu, Petre Darie, Viorica Enescu, Nicoleta Mărgărit, etc. Cea mai recunoscută este însă echipa de handbal SCM Râmnicu Vâlcea (Oltchim Râmnicu Vâlcea), campioană a României în 2020.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, activitatea sportivă este una fluctuantă prin prisma numărului de secții sportive existente la nivelul județului Vâlcea, numărul acestora crescând cu 1,38% în 2020 față de 2016, ajungând de la 145 la 147 secții.¹⁷

Județul Vâlcea oferă o varietate de facilități sportive și de agrement, potrivite pentru diverse activități recreative și sportive.

Complexe de agrement și ștranduri:

- Ștrandul Ostroveni (Râmnicu Vâlcea)
- Ștrandul Alb-Albastru (Ocnița – la 2,2 km de Ocnele Mari)
- Ștrand cu apă sărată (Ocnele Mari)
- Complex Balnear Cozia Călimănești
- Parcuri de aventură la Ocnele Mari și Vaideeni
- Salina Ocnele Mari – a ajuns la 200k vizitatori pe an, la fel ca și mănăstirea Hurezi, cele mai vizitate obiective ale Olteniei de sub Munte

Centre sportive:

- Sala Sporturilor Traian (Râmnicu Vâlcea)
- Teren fotbal - Un teren de fotbal standard, folosit de echipele locale pentru antrenamente și meciuri oficiale, deschis și pentru publicul larg în anumite intervale. (Horezu)
- Sala de sport - O sală multifuncțională destinată activităților sportive precum baschet, volei și handbal, utilizată frecvent de școlile locale și pentru evenimente sportive regionale. (Horezu)
- Clubul Sportiv Aditen – terenuri tenis (Băile Govora)

¹⁷ *Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Vâlcea pentru perioada 2023-2030*

OLTENIA DE SUB MUNTE

Aceste facilități contribuie la promovarea activităților sportive și de agrement în localități, oferind locuitorilor și vizitatorilor oportunități diverse pentru petrecerea timpului liber într-un mod activ și sănătos.

10.2 Sinteză

Tabel 26 Tabel elemente de sinteză – infrastructura turistică

	Nr. Biblioteci	Nr. Instituții de spectacol	Nr. Muzeu	Dotări sportive	Sosiri ale turiștilor-pensiuni agroturistice	Înnoptări în structuri de primire turistică
JUDEȚUL VÂLCEA	/	/	/	/	/	\
HOREZU	/	/	/	\	/	/
BĂRBĂTEȘTI	/	/	-	-	/	/
BĂILE OLĂNEȘTI	/	/	/	o	o	\
COSTEȘTI	/	/	-	-	/	/
STOENEȘTI	-	o	-	-	-	o
VAIDEENI	/	/	-	-	/	/
BĂILE GOVORA	/	/	/	o	-	\
OCNELE MARI	/	/	-	-	/	/
BUNEȘTI	-	o	-	-	-	o
MĂLDĂREȘTI	/	/	-	-	/	/
MUEREASCA	-	o	-	-	-	o
PĂUSEȘTI	-	o	-	-	-	o
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	→	/	-	-	-	/
PIETRARI	-	o	-	-	-	o
SLĂTIOARA	/	/	-	-	/	/
TOMȘANI	o	o	-	-	o	o
VLĂDEȘTI	→	\	-	-	\	\

Legendă

- creștere / stabilitate → declin \ lipsă date O lipsă infrastructură –

Provocări

- **Declinul bibliotecilor:** La nivel județean și regional, numărul bibliotecilor a scăzut semnificativ, reflectând o lipsă de investiții și interes pentru infrastructura culturală tradițională, influențată de digitalizare, migrație și lipsa investițiilor.
- **Dinamism cultural redus:** Majoritatea localităților au menținut un număr constant de instituții culturale, fără investiții semnificative care să îmbunătățească oferta culturală.
- **Distribuția inegală a instituțiilor culturale:** În timp ce Râmnicu Vâlcea beneficiază de o ofertă diversificată (teatre, filarmonică, muzeu), localitățile mai mici au un acces redus la astfel de facilități. **Prezența unor instituții culturale de prestigiu în Râmnicu Vâlcea și muzeele**

recunoscute la nivel județean pot constitui puncte de atracție pentru inițiative culturale și turistice.

- **Creșteri limitate ale instituțiilor de spectacol:** Deși numărul instituțiilor de spectacol a crescut între 2010-2017, ritmul este redus în raport cu nevoile culturale ale populației.
- **Acces limitat la instituții de spectacol:** În afara câtorva localități mai dezvoltate, oferta de instituții culturale este modestă, afectând accesul populației la evenimente culturale diverse.

Oportunități de dezvoltare

- **Inițiative locale pentru infrastructura culturală:** Creșterea numărului de biblioteci în Măldărești și Băile Govora indică un potențial pentru intervenții locale de revitalizare a infrastructurii culturale.
- **Stabilitatea și recunoașterea muzeelor:** Vâlcea contribuie semnificativ la oferta muzeală regională, iar menținerea numărului acestora sugerează un interes constant pentru patrimoniul cultural.
- **Creșterea potențialului turistic cultural:** Dezvoltarea infrastructurii culturale poate susține turismul în județ, mai ales în orașe cu o tradiție istorică și culturală bogată, precum Horezu sau Drăgășani.

Localitățile cele mai performante

- **Râmnicu Vâlcea (în afara zonei de studiu)** – centru cultural major, cu cele mai diverse instituții de spectacol și muzee.
- **Brezoi** – model de revitalizare prin evenimente culturale
- **Horezu** – a reușit să își mențină infrastructura culturală stabilă, având cel mai mare număr de biblioteci din județ.
- **Băile Olănești** – deși a înregistrat o ușoară scădere, rămâne una dintre localitățile mai bine dotate cultural.
- **Măldărești și Băile Govora** – au reușit să își crească numărul de biblioteci, ceea ce indică un potențial de dezvoltare locală în acest sector

Localități mai puțin performante

- **Localitățile mai puțin dezvoltate: Stoenesti** – a pierdut o mare parte din bibliotecile sale, indicând o reducere a accesului la cultură.
- **Nivel scăzut de dinamism cultural: Localități rurale fără creștere semnificativă** – multe UAT-uri au stagnat la 1-3 biblioteci, fără inițiative de dezvoltare culturală.

Potrivit experiențelor locale, în afară de Biblioteca Pietrari, recunoscută pentru proiectele sale educative, activitatea culturală în celelalte biblioteci din zona de studiu pare limitată.

11. ADMINISTRAREA TERITORIULUI

11.1 Dinamica teritoriului

Suprafața totală

Tabel 27 Suprafața totală a județului Vâlcea și a UAT-urilor analizate, anii 2010-2014 (UM: Hectare)

	2010	2011	2012	2013	2014
VÂLCEA	576477	576477	576477	576477	576477
HOREZU	11769	11769	11769	11769	11694
BĂRBĂTEȘTI	4125	4125	4125	4125	4125
BĂILE OLĂNEȘTI	16434	16434	16434	16434	16434
COSTEȘTI	10921	10921	10921	10921	10921
STOENEȘTI	4969	4969	4969	4969	4969
VAIDEENI	15759	15759	15759	15759	15759
BĂILE GOVORA	1332	1332	1332	1332	1332
OCNELE MARI	2505	2505	2505	2505	2505
BUNEȘTI	2272	2272	2272	2272	2272
MĂLDĂREȘTI	2873	2873	2873	2873	2873
MUEREASCA	4288	4288	4288	4288	4288
PĂUSEȘTI	2175	2175	2175	2175	2175
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	3155	3155	3155	3155	3155
PIETRARI	1947	1947	1947	1947	1947
SLĂTIOARA	4814	4814	4814	4814	4814
TOMȘANI	4117	4117	4117	4117	4117
VLĂDEȘTI	2118	2118	2118	2118	2118

Sursă: ANCPI

La nivelul **județului Vâlcea**, în intervalul 2010-2014, valorile au rămas constante, **576.477 ha**. Această constanță reflectă lipsa unor modificări administrative sau a unor recalculări majore ale suprafeței județului.

La nivelul UAT-urilor s-a menținut un trend constant ca la nivel județean, suprafețele nu s-au modificat în intervalul 2010-2014.

UAT Horezu a înregistrat o scădere minoră de la **11.769 ha** în anul 2010 la **11.694 ha** în anul 2014. Această scădere **(-0.64%)** poate fi rezultată din urma unor ajustări cadastrale.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Tabel 28 Suprafațe per UAT-uri. Anul 2014

UAT	Supraf. totală ha	Supraf. agric. ha	Supraf. arabilă ha	Supraf. pășuni ha	Supraf. fânețe ha	Supraf.vii și pep.viticole ha	Supraf. livezi ha	Terenuri neagric. ha	Terenuri degrad./ neprod. ha	Păduri și altă vegetație forestieră
HOREZU	11694	4046	514	2117	1014	-	401	7648	266	636
BĂRBĂTEȘTI	4125	2454	265	1163	755	-	271	1671	101	13274
BĂILE OLĂNEȘTI	16434	2626	136	1826	434	-	230	13808	195	7008
COSTEȘTI	10921	2149	399	1029	501	-	220	8772	126	991
STOENEȘTI	4969	2985	775	793	487	-	930	1984	63	1374
VAIDEENI	15759	5691	320	2992	1739	-	640	10068	72	804
BĂILE GOVORA	1332	544	151	222	54	1	116	788	7	8509
OCNELE MARI	2505	1271	406	712	98	1	54	1234	37	761
BUNEȘTI	2272	1288	530	292	159	1	306	984	28	2564
MĂLDĂREȘTI	2873	1893	464	256	1002	-	-	980	86	194
MUEREASCA	4288	1525	300	320	668	1	-	2763	56	1138
PĂUSEȘTI	2175	1826	505	596	345	-	-	349	15	329
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	3155	1814	225	957	502	-	-	1341	44	982
PIETRARI	1947	1443	413	279	431	-	-	504	13	1681
SLĂTIOARA	4814	3432	761	1319	1291	2	-	1382	73	1129
TOMȘANI	4117	2655	696	780	836	-	-	1462	54	9633
VLĂDEȘTI	2118	935	402	297	214	-	-	1183	47	1007

Utilizarea terenurilor (CLC) 2018

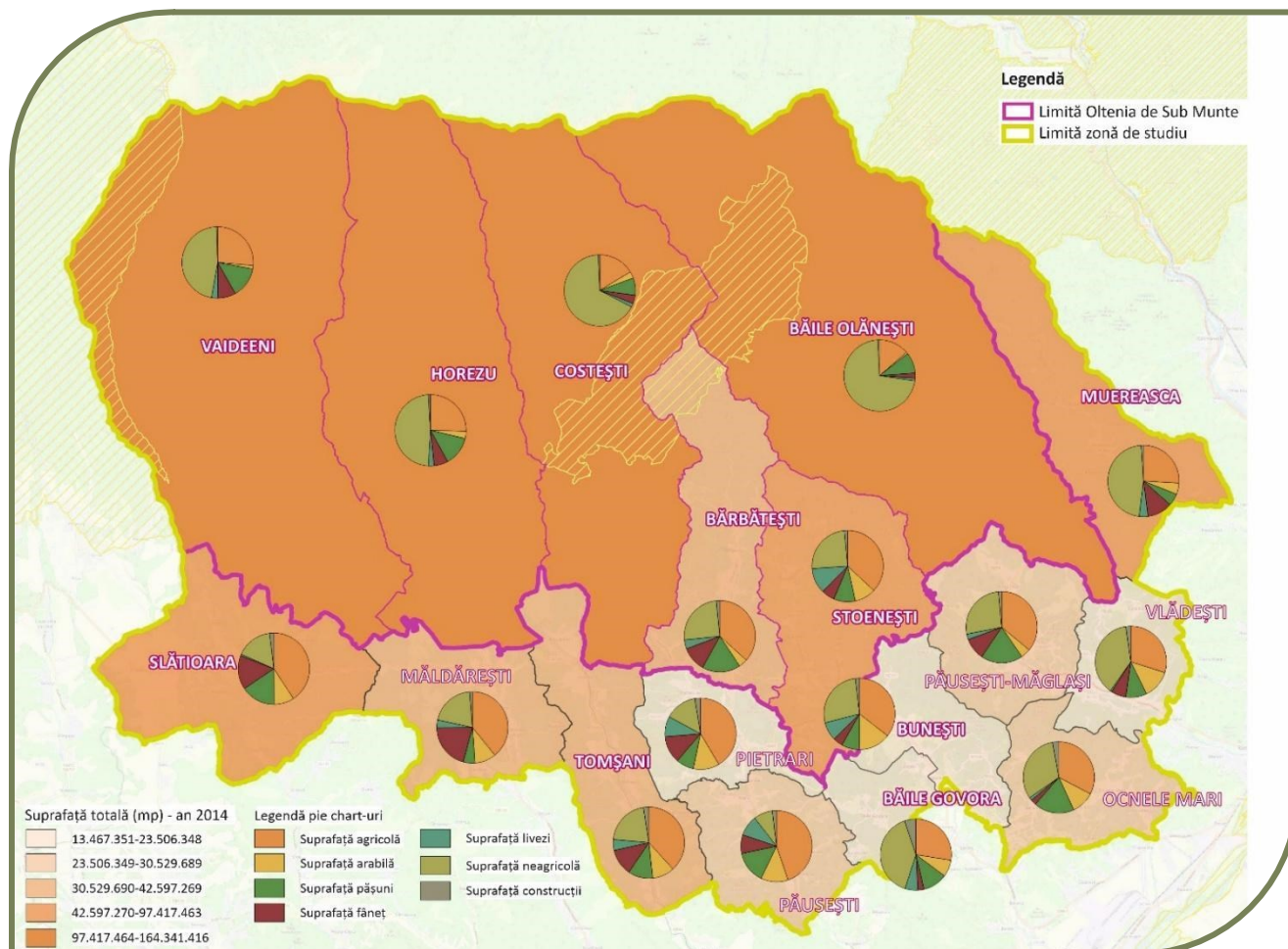
Băile Govora. Structura teritorială este dominată de păduri de foioase (64%), ceea ce conferă localității un caracter forestier puternic și limitează extinderea naturală a construcțiilor. Zonele agricole sunt fragmentate, iar prezența redusă a terenurilor arabile și a culturilor mixte sugerează o agricultură de mică intensitate, complementară funcțiilor turistice. Țesutul urban discontinuu (11,2%) indică o răspândire relativ difuză a construcțiilor.

Băile Olănești. Localitatea prezintă una dintre cele mai ridicate ponderi forestiere (peste 55% foioase + 26% conifere și păduri mixte), consolidând profilul montan și balnear. Agricultură este prezentă, dar

OLTENIA DE SUB MUNTE

secundară, iar prezența pajiștilor alpine (peste 4%) marchează zone înalte cu potențial pentru activități turistice extensive. Țesutul urban este foarte redus în raport cu suprafața totală.

Figură 168 Suprafața totală mp an 2014, pie chart-uri suprafețe per tipologii – 2014

Sursă: Prelucrare QGIS

Bărbătești. Structura terenurilor este dominată de pădure (aprox. 56%), completată de o pondere ridicată de teren arabil (26,5%), ceea ce indică un echilibru între zonele forestiere și activitățile agricole. Prezența redusă a altor categorii arată un teritoriu compact, cu presiuni limitate asupra terenurilor naturale.

Bunești. UAT-ul prezintă o distribuție echilibrată între păduri (42,5%) și terenuri agricole (aprox. 48%), cu o pondere notabilă a terenului arabil (24,5%) și a pășunilor. Structura arată o comunitate agricolă tradițională, cu terenuri fertile și păduri care servesc drept tampon ecologic.

Costești. Este unul dintre UAT-urile cu cea mai mare diversitate de clase CORINE. Pădurile de foioase și conifere însumează peste 70%, confirmând caracterul montan-forestier puternic. Există și o pondere mică, dar relevantă, de situri miniere (1,2%), care indică istoricul extractiv. Dispersia tipurilor agricole sugerează o utilizare mixtă a terenurilor.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Horezu. UAT-ul are un profil predominant forestier (aprox. 65%), cu o agricultură dispersată și terenuri arabile de proporție medie (10%). Pajiștile și pășunile (aprox. 24%) indică potențial pentru agro-turism și gospodării montane. Prezența redusă dar existentă a zonelor stâncoase confirmă relief fragmentat.

Măldărești. Terenul este împărțit între suprafețe agricole (aprox. 50%) și păduri (42%). Livada are o pondere ridicată (11%), ceea ce sugerează o tradiție pomicolă.

Muereasca. Pădurile sunt dominante (aprox. 60%), iar terenurile arabile reprezintă o cincime din suprafață. Pășunile și zonele cu vegetație mixtă completează o structură agro-forestieră specifică localităților de la poalele muntelui.

Ocnele Mari. Profilul este în mod evident influențat de activitățile extractive: prezența suprafețelor asociate extracției minerale (1,2%) și structura agricol-forestieră diversă sugerează presiuni istorice asupra terenurilor. Aproximativ 54% din teritoriu este acoperit de păduri.

Păușești. Suprafața este puternic agrară, cu 42% teren arabil și pondere semnificativă pentru zone agricole mixte și culturi complexe. Pădurile (28,4%) asigură un echilibru ecologic, dar profilul este preponderent rural-agricol.

Păușești-Măglași. Terenurile forestiere predomină (41%), dar agricultura este majoră, cu aproape 28% teren arabil și 10% livezi. Structura sugerează un sat cu economie agricolă diversificată și presiuni moderate asupra fondului forestier.

Pietrari. Suprafața este dominată de teren arabil (48,7%), ceea ce conferă localității un profil agricol puternic, în timp ce pădurile (30,5%) formează o zonă tampon naturală. Livezile sunt marginale, iar restul terenurilor sunt foarte slab reprezentate.

Slătioara. UAT-ul prezintă un amestec complex: păduri (29%), teren arabil (13,6%), pășuni (17,8%) și culturi agricole diverse. Proporția semnificativă a pășunilor și livezilor sugerează un sistem agro-pastoral tradițional bine conservat.

Stoenești. Aproape 40% din teritoriu este teren arabil, completat de păduri (35%). Pajiștile și pășunile contribuie la un profil rural echilibrat, dar activitatea agricolă este clar dominantă. Terenurile complexe agricole sugerează un mozaic productiv tradițional.

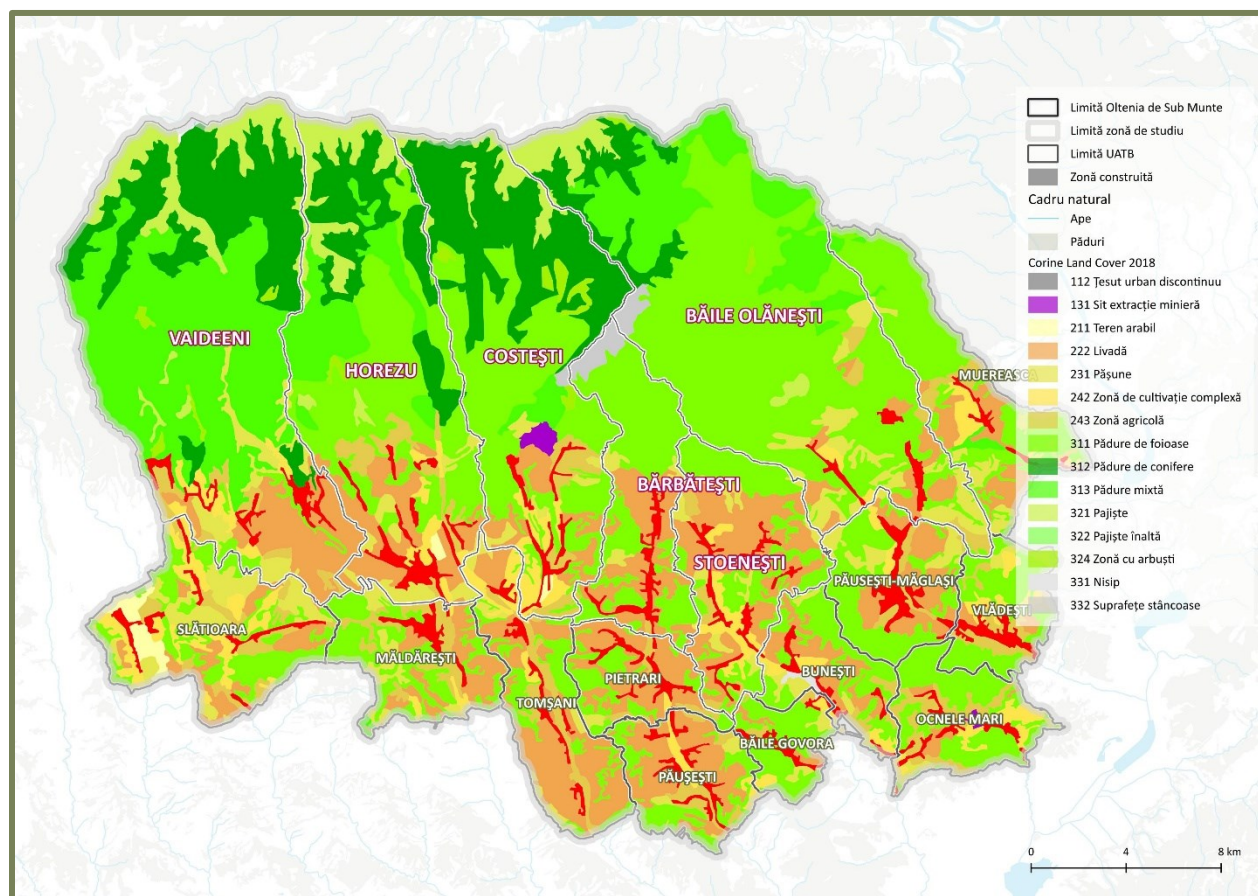
Tomșani. Terenurile arabile ocupă aproape jumătate din teritoriu (48%), ceea ce confirmă vocația agricolă puternică. Pădurile au o pondere redusă (20%) comparativ cu alte UAT-uri montane. Profilul general este de comunitate agricolă intensă, cu potențial ridicat pentru dezvoltare agro-economică.

Vaideeni. Este singurul UAT cu pondere foarte mare de pășuni alpine (peste 10%) și păduri mixte (aprox. 43% conifere + mixte), definind un peisaj montan autentic. Agricultura este marginală, iar structura terenurilor susține activitățile pastorale tradiționale. Este un teritoriu cu potențial ridicat pentru eco-turism și conservarea peisajului.

Vlădești. Pădurile domină structura (52,8%), iar agricultura are pondere redusă și fragmentată. Prezența semnificativă a zonelor agricole mixte și a livezilor indică exploatații familiale cu practici tradiționale.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 169 Utilizarea terenurilor (tabel asociat mai jos)

Sursa: land.copernicus.eu

OLTENIA DE SUB MUNTE

Tabel 29 Utilizarea terenurilor

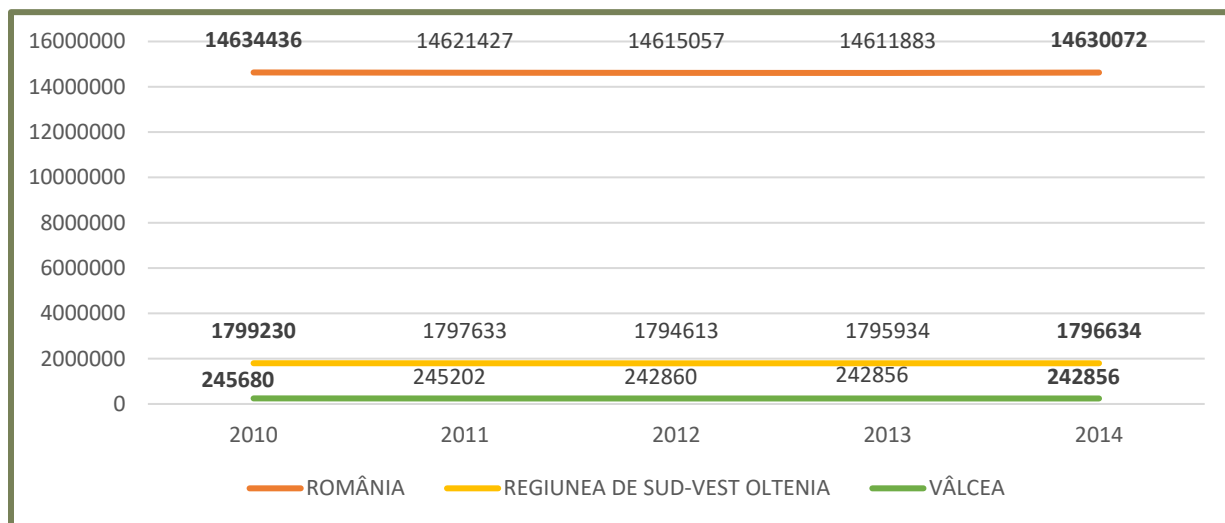
UAT	112 Tesut urban discontinuu	131 Sit extracție minieră	211 Teren arabil	222 Livadă	231 Pășune	242 Zonă de cultivație complexă	243 Zonă agricolă	311 Pădure de foioase	312 Pădure de conifere	313 Pădure mixtă	321 Pajiște	322 Pășune alpină	324 Zonă cu arbuști	331 Nisip	332 Suprafețe stâncoase	Total
BĂILE GOVORA	150.585		0.865	93.128	83.256	83.835	68.566	862.524						4.398		1347.157
	11.2%	0.0%	0.1%	6.9%	6.2%	6.2%	5.1%	64.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%	0.0%	100%
BĂILE OLĂNEȘTI	218.966			568.4	1042.058	80.737	249.789	9093.072	1151.937	3050.524	748.518		70.719		165.206	16439.926
	1.3%	0.0%	0.0%	3.5%	6.3%	0.5%	1.5%	55.3%	7.0%	18.6%	4.6%	0.0%	0.4%	0.0%	1.0%	100%
BĂRBĂTEȘTI	288.231			1114.335	152.915	6.268	26.1	2366.032	1.015				0.006		244.609	4199.511
	6.9%	0.0%	0.0%	26.5%	3.6%	0.1%	0.6%	56.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	5.8%	100%
	182.668		5.784	562.513	184.614	202.512	134.68	977.398						47.921		2298.09
BUNEȘTI	7.9%	0.0%	0.3%	24.5%	8.0%	8.8%	5.9%	42.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	2.1%	0.0%	100%
	280.479	133.752	31.659	603.897	209.444	392.27	416.755	4050.232	3713.097	288.303	525.335		268.042		51.351	10964.616
COSTEȘTI	2.6%	1.2%	0.3%	5.5%	1.9%	3.6%	3.8%	36.9%	33.9%	2.6%	4.8%	0.0%	2.4%	0.0%	0.5%	100%
	481.274		45.167	1175.169	486.316	271.132	481.247	3948.261	1969.811	1631.005	1100.822	0.054	43.738			11633.996
HOREZU	4.1%	0.0%	0.4%	10.1%	4.2%	2.3%	4.1%	33.9%	16.9%	14.0%	9.5%	0.0%	0.4%	0.0%	0.0%	100%
	192.694			674.268	339.763	74.317	459.482	1297.784		41.43						3079.738
MĂLDĂREȘTI	6.3%	0.0%	0.0%	21.9%	11.0%	2.4%	14.9%	42.1%	0.0%	1.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100%
	143.439			655.389	250.528	237.374	237.476	2612.354		165.773						4302.333
MUEREASCA	3.3%	0.0%	0.0%	15.2%	5.8%	5.5%	5.5%	60.7%	0.0%	3.9%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100%
OCNELE MARI	211.206	32.077		115.256	82.909	292.739	467.209	1427.873								2629.269
	8.0%	1.2%	0.0%	4.4%	3.2%	11.1%	17.8%	54.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100%
PĂUȘEȘTI	250.567		2.593	1082.348	91.181	154.973	255.139	727.767								2564.568
	9.8%	0.0%	0.1%	42.2%	3.6%	6.0%	9.9%	28.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100%
PĂUȘEȘTI-MĂGLAȘI	363.947			841.088	313.811	107.332	152.685	1257.885								3036.748
	12.0%	0.0%	0.0%	27.7%	10.3%	3.5%	5.0%	41.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100%
PIETRARI	230.932			988.922	43.386	20.653	127.97	620.841								2032.704
	11.4%	0.0%	0.0%	48.7%	2.1%	1.0%	6.3%	30.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100%
	276.122		332.985	661.866	866.609	820.98	496.274	1411.363								4866.199
SLĂTIOARA	5.7%	0.0%	6.8%	13.6%	17.8%	16.9%	10.2%	29.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100%
	346.363			1859.202	356.514	327.017	172.578	1642.507								4704.181
STOENEȘTI	7.4%	0.0%	0.0%	39.5%	7.6%	7.0%	3.7%	34.9%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100%
	266.537			1808.057	235.161	275.057	411.021	766.34								3762.173
TOMȘANI	7.1%	0.0%	0.0%	48.1%	6.3%	7.3%	10.9%	20.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100%
	359.535			1421.903	663.684	337.904	376.812	254.295	3898.438	6779.766	1576.93	36.225	135.214			15840.706
VAIDEENI	2.3%	0.0%	0.0%	9.0%	4.2%	2.1%	2.4%	1.6%	24.6%	42.8%	10.0%	0.2%	0.9%	0.0%	0.0%	100%
	211.113			105.06	96.339	215.608	332.411	1074.939								2035.47
VLĂDEȘTI	10.4%	0.0%	0.0%	5.2%	4.7%	10.6%	16.3%	52.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100%
Total general	4454.658	165.829	419.053	14330.801	5498.488	3900.708	4866.194	34391.467	10734.298	11956.801	3951.605	36.279	517.719	52.319	461.166	95737.385
	4.7%	0.2%	0.4%	15.0%	5.7%	4.1%	5.1%	35.9%	11.2%	12.5%	4.1%	0.0%	0.5%	0.1%	0.5%	100%

Sursa: land.copernicus.eu

Suprafață agricolă

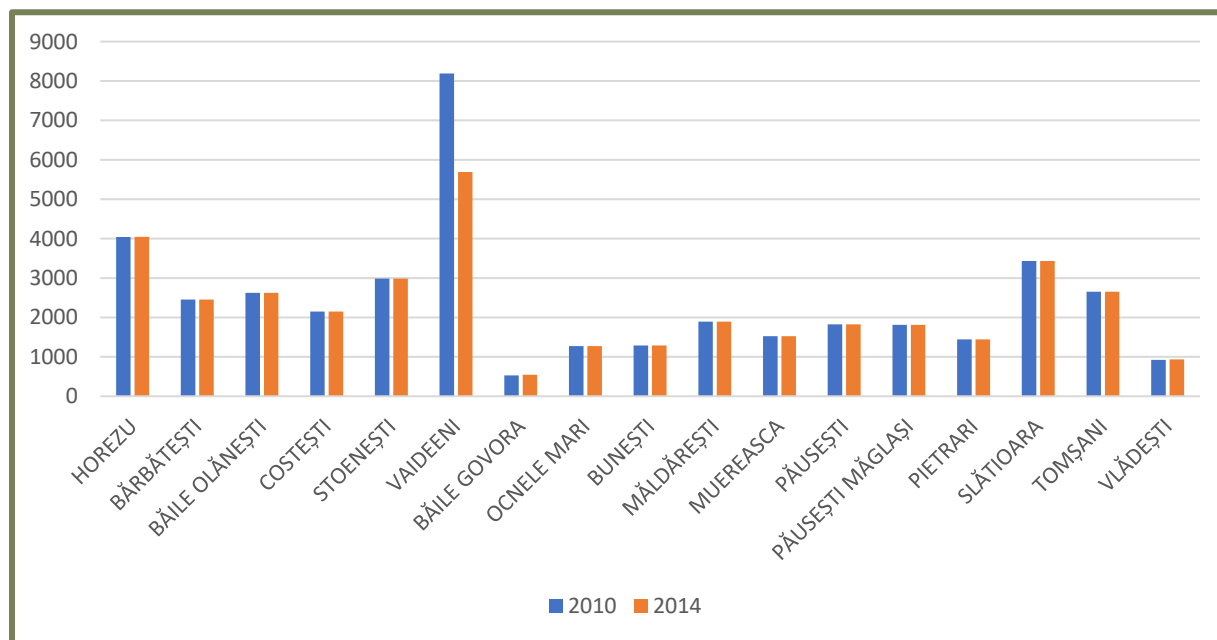
Suprafața agricolă totală a scăzut ușor în perioada analizată, cu un procent de **-0,03%**. Aceasta indică o tendință generală de ușoară reducere la **nivel național**. În **regiunea Sud-Vest Oltenia**, scăderea suprafeței agricole este mai pronunțată comparativ cu nivelul național (**-0.14%**), ceea ce poate indica o utilizare diferită a terenului (ex. pentru construcții, industrializare sau alte utilizări neagricole).

Figură 170 Dinamica suprafeței agricole la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 171 Suprafața agricolă la nivelul UAT-urilor analizate, comparație anii 2010 și 2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

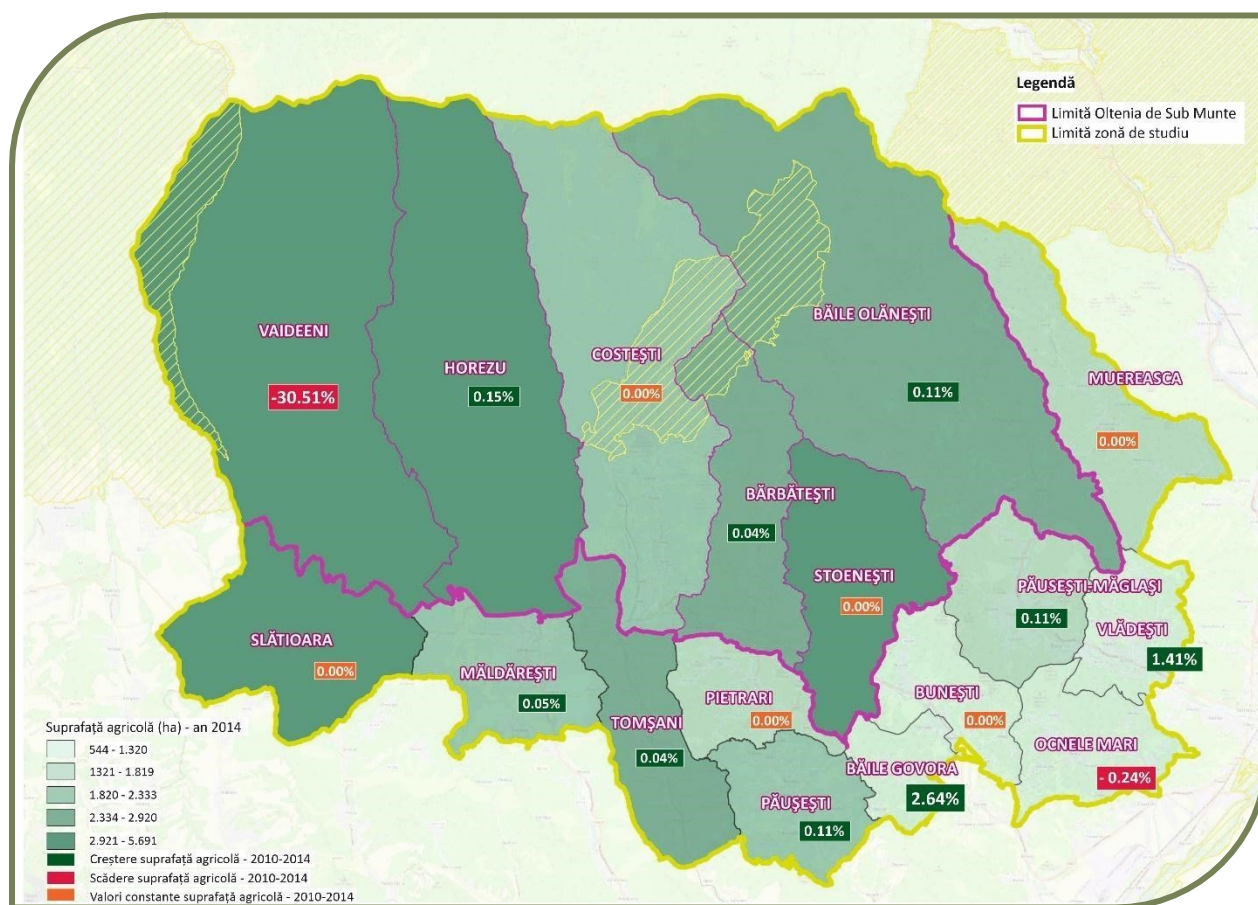
În **județul Vâlcea**, suprafața agricolă a scăzut cu **-1.15%**, ceea ce reprezintă o scădere semnificativ mai mare față de regiune și țară.

Valorile suprafeței agricole la nivelul UAT-urilor din anul 2010, se mențin aproape constante pe parcurs până în anul 2014, când majoritatea localităților au valori similare. La nivelul UAT-urilor analizate sunt remarcate localități cu tendințe pozitive. **Băile Govora** are o creștere de **2.64%** a suprafeței agricole în intervalul 2010-2014. Se remarcă prin cea mai mare creștere procentuală a suprafeței agricole, ceea ce poate reflecta o reorientare către agricultură sau recategorizarea unor terenuri.

Vlădești are o creștere de 1.41% în intervalul 2010-2014, înregistrând o creștere notabilă. Alte UAT-uri cu creșteri minore în intervalul de analiză, cum ar fi **Horezu (+0.15%)**, **Băile Olănești (+0.11%)**, **Păusești** și **Păusești Măglași (+0.11%)**.

Vaideeni înregistrează o scădere extrem de pronunțată a suprafeței agricole (**-30.51%**), posibil cauzată de reîmpădurire, extinderea altor tipuri de utilizări ale terenului sau dezastre naturale care au afectat suprafețele agricole. Alte scăderi minore sunt observate în **Ocnele Mari (-0.24%)**.

Figură 172 Suprafața agricolă an 2014, corelată cu creșterea suprafeței agricole 2010-2014

Sursă: Prelucrare QGIS

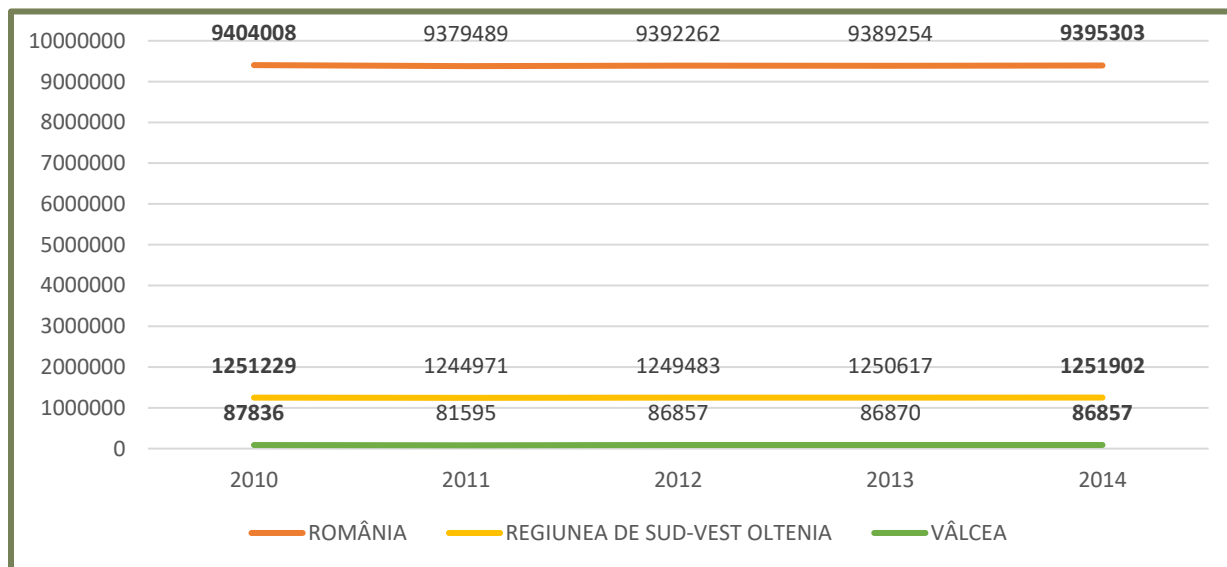
Majoritatea UAT-urilor din tabel prezintă valori constante pentru suprafața agricolă (**Bunești, Slătioara, Pietrari, Muereasca**), ceea ce sugerează o utilizare stabilă a terenurilor agricole în aceste zone.

Suprafața arabilă

La **nivel național** se înregistrează o **scădere ușoară (-0.09%)**, de la **9.404.008 ha** în anul 2010 la **9.395.303 ha** în anul 2014. Spre deosebire de tendința națională, **regiunea** a înregistrat o **ușoară creștere (+0.05%)** a suprafeței arabile. Acest lucru poate indica o extindere a utilizării arabile în unele zone ale regiunii sau o optimizare a suprafețelor utilizate.

Suprafața arabilă din **județul Vâlcea** a scăzut cu **-1.11%**, o scădere mai accentuată comparativ cu media națională și regională. Este posibil ca terenuri arabile din județ să fi fost convertite în alte utilizări (ex. pășuni, zone rezidențiale sau industriale).

Figură 173 Dinamica suprafeței arabile la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

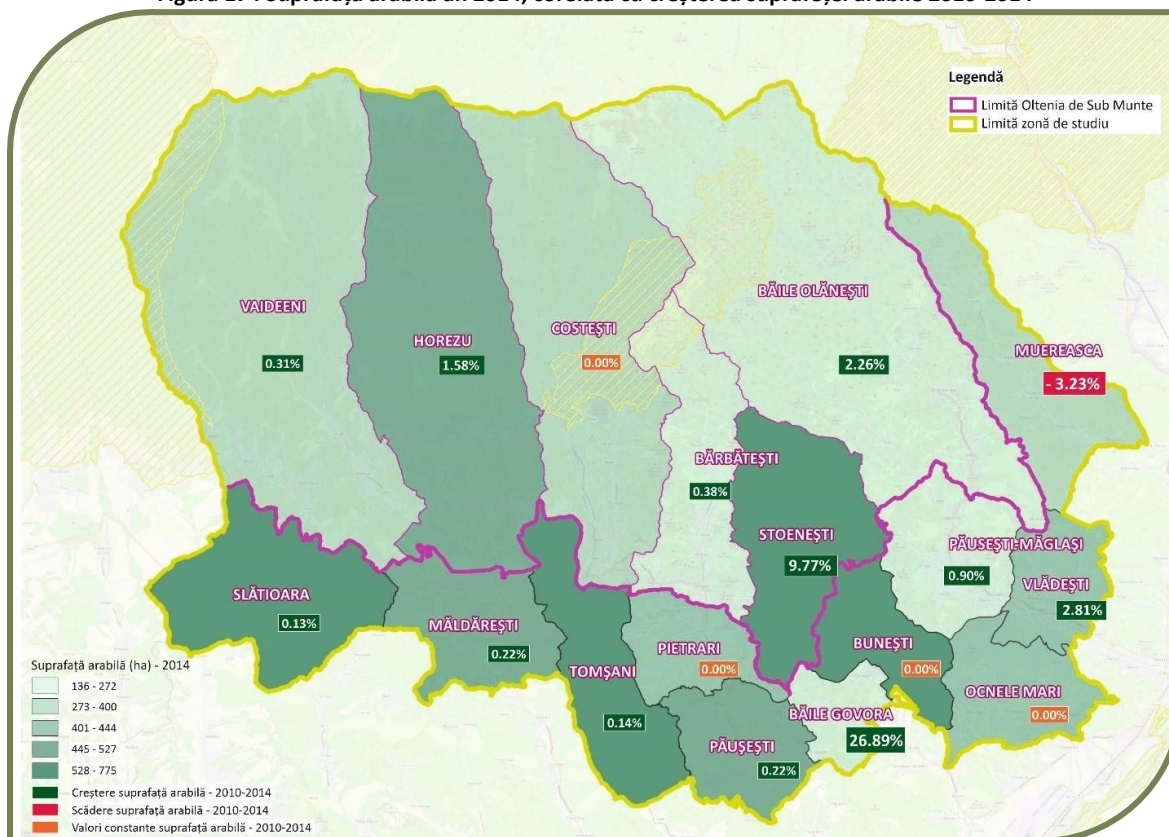
La nivelul UAT-urilor analizate, valorile de creștere sunt majoritare pozitive sau constante, cu o mică excepție. Băile Govora are cea mai mare creștere (**+26.89%**) a suprafeței arabile dintre UAT-uri. Alte creșteri notabile, au avut loc în UAT-ul **Stoenеști (+9.77%)**, UAT **Vlădești (+2.81%)** și UAT **Băile Olănești (+2.28%)**. Unele UAT-uri nu au înregistrat nicio modificare a suprafeței arabile, cum ar fi **Costești, Ocnele Mari, Bunești, și Pietrari**.

Muereasca este singurul UAT care a înregistrat o scădere a suprafeței arabile (**-3.23%**).

UAT-urile analizate din județul Vâlcea au înregistrat tendințe mixte. Unele zone au crescut semnificativ suprafața arabilă (Băile Govora), în timp ce alte zone au rămas stabile sau au înregistrat scăderi (Muereasca). La **nivel județean**, scăderea generală (**-1,11%**) sugerează că terenurile arabile tind să fie utilizate mai puțin, posibil din cauza unor factori economici sau schimbări în utilizarea terenului.

OLTENIA DE SUB MUNTE

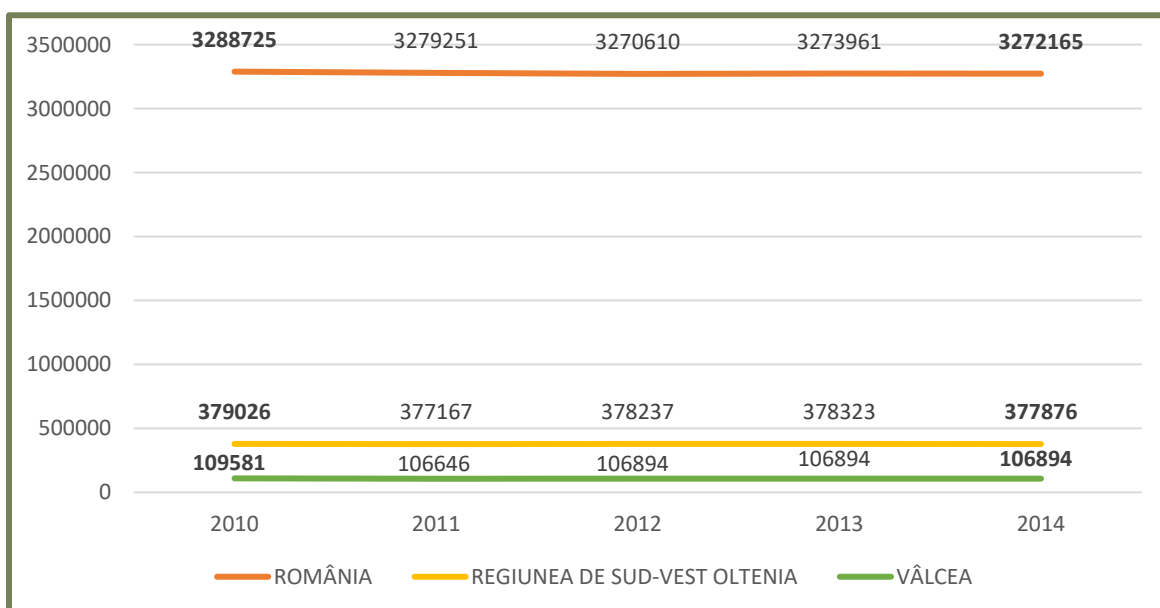
Figură 174 Suprafața arabilă an 2014, corelată cu creșterea suprafeței arabile 2010-2014

Sursă: Prelucrare QGIS

Suprafață pășuni

Figură 175 Dinamica suprafeței de pășuni la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

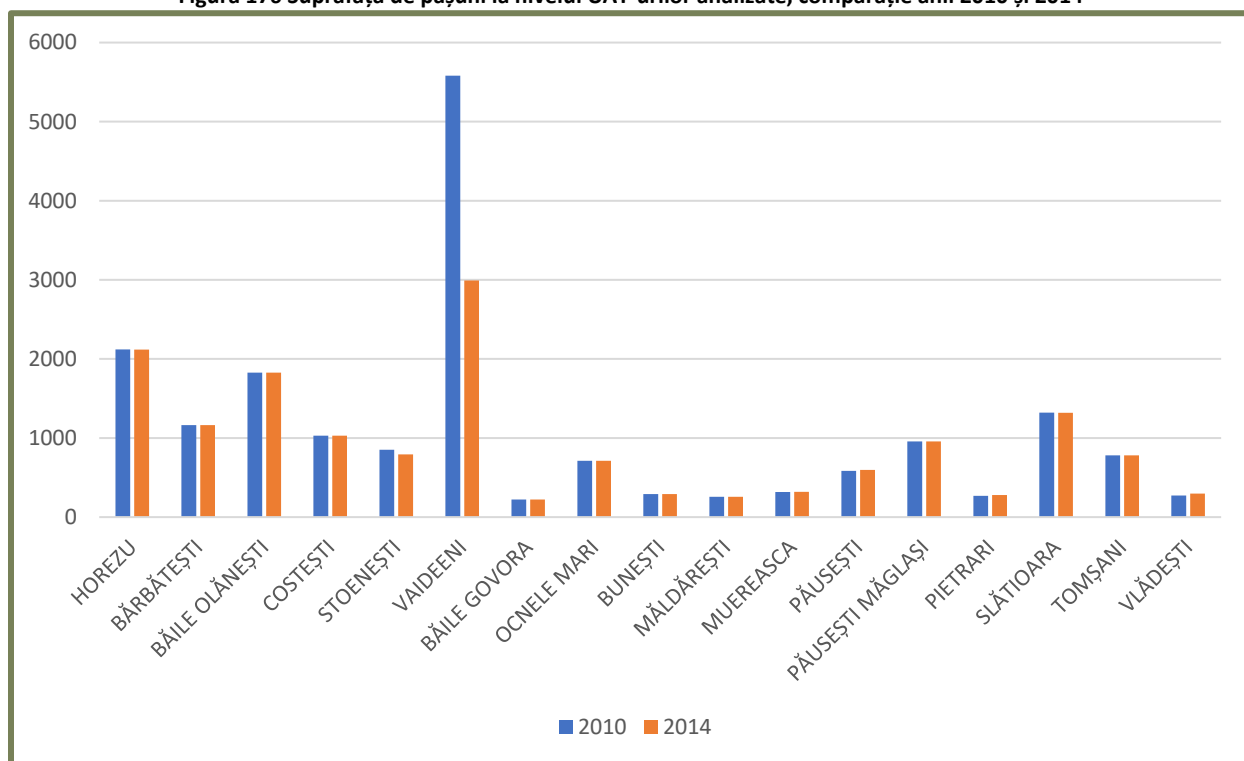
Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Suprafața totală de pășuni la **nivel național** a scăzut cu **-0.50%**. Această reducere poate reflecta schimbări în utilizarea terenurilor, precum conversia pășunilor în alte scopuri (terenuri agricole, industriale sau rezidențiale). **Regiunea Sud-Vest Oltenia** a înregistrat o scădere mai mică decât media națională, de **-0.30%**. Suprafața totală de pășuni în **județul Vâlcea** a scăzut mai abrupt, cu **-2.45%**, ceea ce sugerează o conversie semnificativă a pășunilor către alte utilizări.

La nivelul UAT-urilor s-au înregistrat creșterii ale suprafeței de pășuni în **Vlădești (+9.19%)**, **Pietrari (+3.32%)**, **Păușești (+1.88%)** și **Muereasca (+0.63%)**. Mai multe UAT-uri, cum ar fi **Bărbăești**, **Băile Olănești**, **Costești**, **Băile Govora**, **Ocnele Mari**, **Bunești**, **Măldărești**, **Păușești-Măglași**, și **Tomșani**, nu au înregistrat schimbări în suprafața pășunilor. Acest lucru indică o utilizare constantă și stabilă a acestor terenuri.

Figură 176 Suprafața de pășuni la nivelul UAT-urilor analizate, comparație anii 2010 și 2014

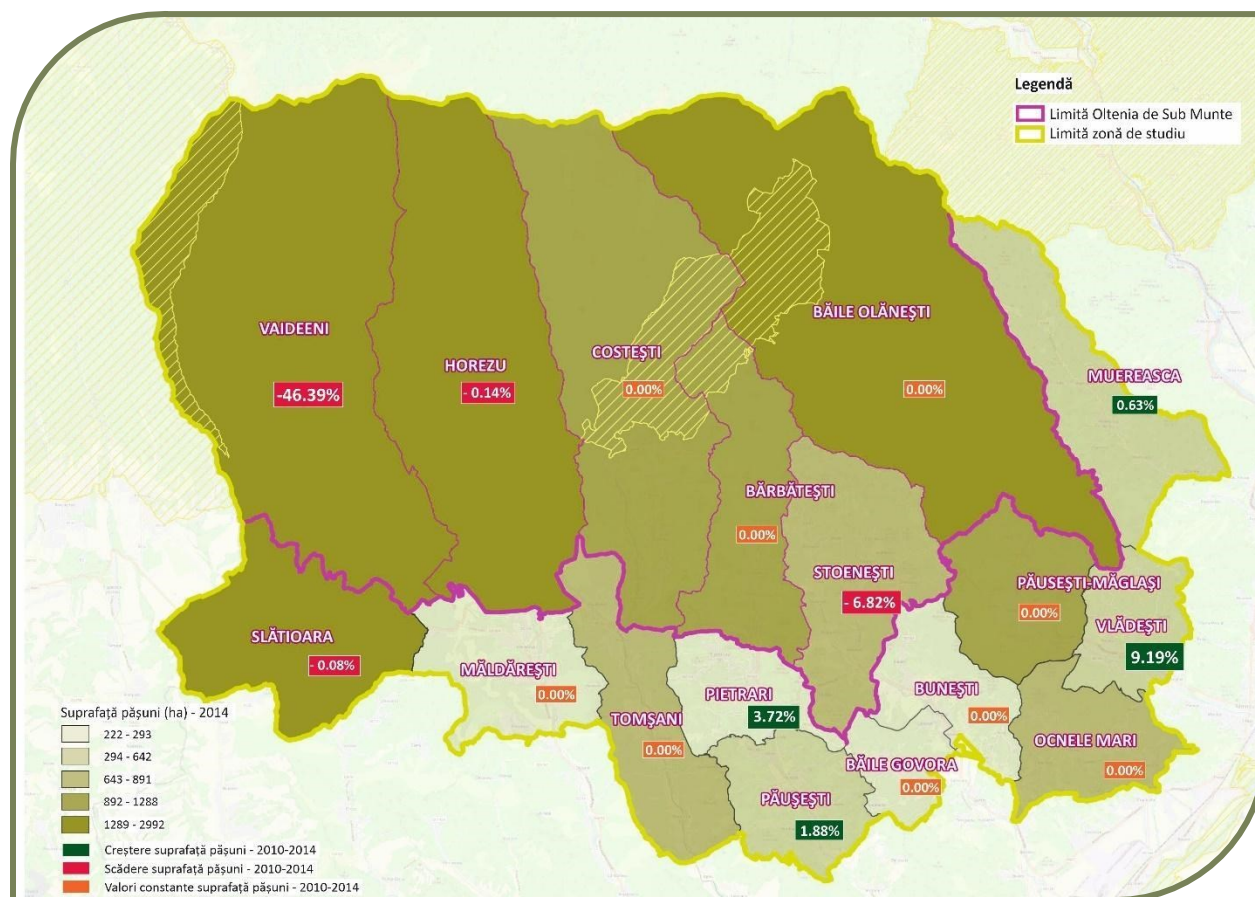
Sursă: Institutul Național de Statistică

Vaideeni este localitatea cu cele mai mari suprafețe de pășuni la nivelul zonei de studiu, având o tradiție îndelungată în păstorit. La nivel statistic, în **Vaideeni** s-a înregistrat cea mai mare scădere (**-46.39%**) dintre toate UAT-urile din anul 2010 în 2014. Această reducere reflectă o schimbare a metodologiei din raportările statistice după anul 2011, când o parte semnificativă la nivel național a fost reclassificată în alte categorii de folosință (fânețe, terenuri neagricole sau vegetație forestieră). Un alt UAT care are valori negative este **Stoenești** cu o scădere de **-6.82%** în intervalul 2010-2014.

Suprafața totală a pășunilor în județul Vâlcea a scăzut mai mult decât media regională și națională, indicând o sensibilitate a raportărilor la modificările metodologice și la criteriile de eligibilitate APIA.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 177 Suprafață pășuni, an 2014, corelată cu creșterea suprafeței de pășuni 2010-2014

Sursă: Prelucrare QGIS

Suprafață fânețe

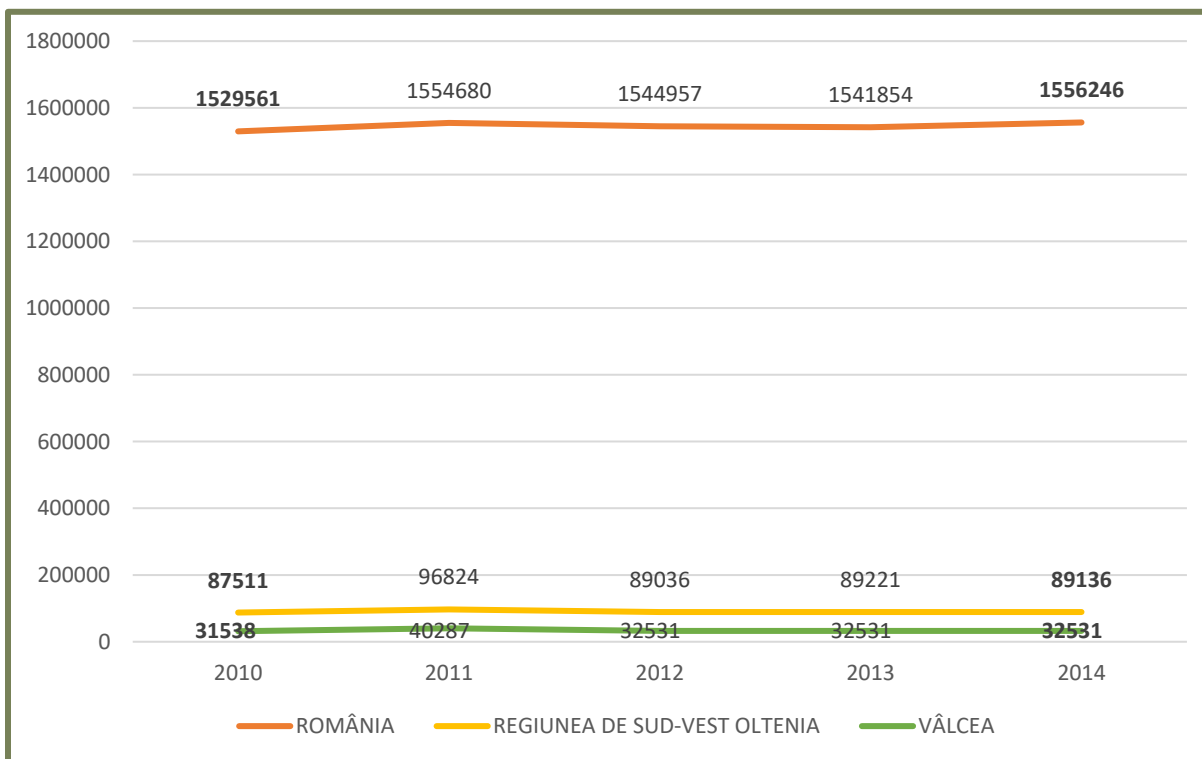
La **nivel național**, suprafața fânețelor a crescut cu **1.74%**. Acest lucru reflectă o tendință generală de păstrare sau extindere a suprafețelor pentru activități agricole.

La **nivel regional**, suprafața fânețelor a crescut cu **1.86%**, o creștere ușor peste media națională. Aceasta sugerează o atenție acordată zonelor agricole, poate pentru a sprijini agricultura tradițională și creșterea animalelor. La **nivel județean**, creșterea suprafeței fânețelor este mai semnificativă, de **3.15%**, indicând un interes local mai mare pentru păstrarea sau extinderea acestor terenuri, posibil ca răspuns la nevoile zootehnice ale zonei.

Valorile din anul 2010 se păstrează până în anul 2014, în cazul multor dintre localități. La **nivelul UAT-urilor** analizate, multe dintre acestea prezintă o stagnare. **Bărbătești, Băile Olănești, Costești, Ocnele Mari, Bunești, Păușești, Păușești Măglași, Pietrari, Slătioara, și Tomșani**, nu au înregistrat schimbări în suprafața fânețelor în anul 2014 față de anul 2010.

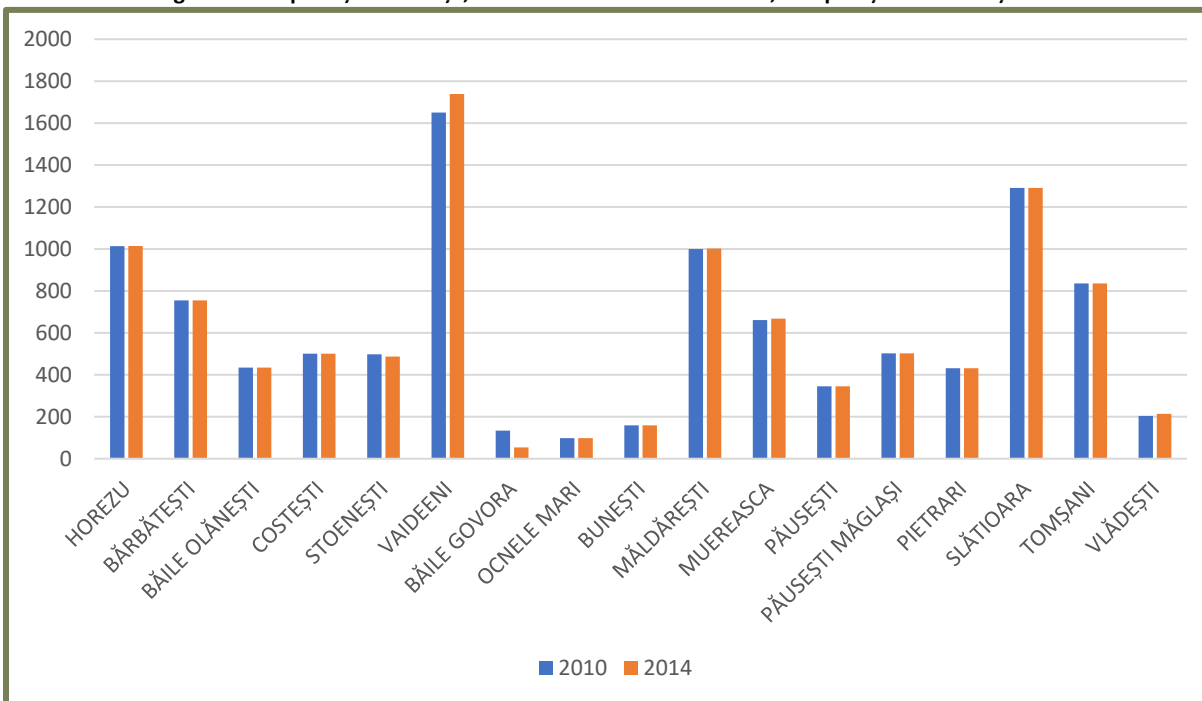
OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 178 Dinamica suprafeții de fânețe la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

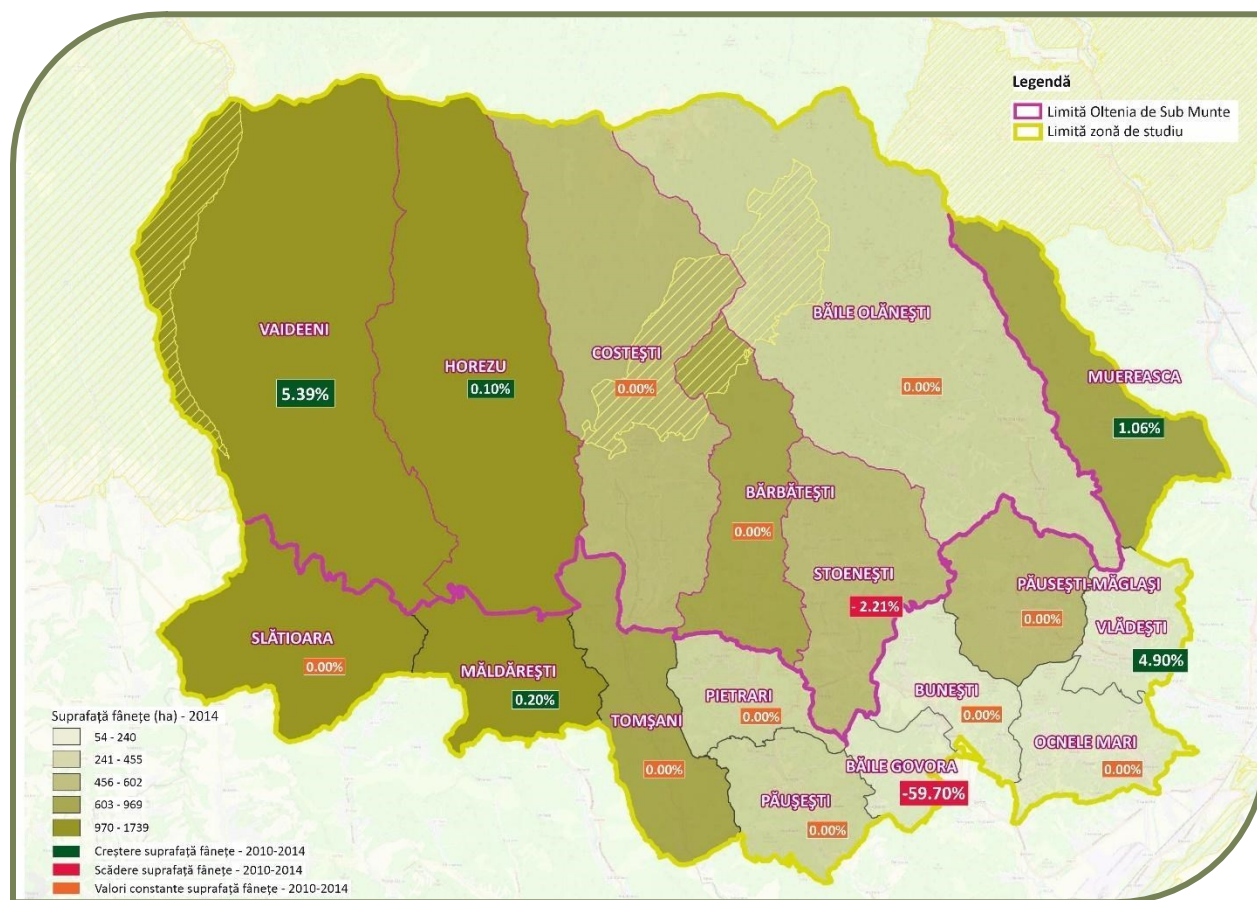
Figură 179 Suprafața de fânețe, la nivelul UAT-urilor analizate, comparație anii 2010 și 2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 180 Suprafață fânețelor, an 2014, corelată cu creșterea suprafeței de fânețe 2010-2014

Sursă: Prelucrare QGIS

Vaideeni are o creștere semnificativă (+5.39%), reflectă importanța fânețelor în această zonă cu o economie agricolă activă, bazată probabil pe creșterea animalelor.

Vlădești înregistrează o creștere de +4.90%, care poate fi legată de o reorientare locală către activități agricole tradiționale. Și UAT Muereasca are o creștere de +1.06% a suprafeței fânețelor.

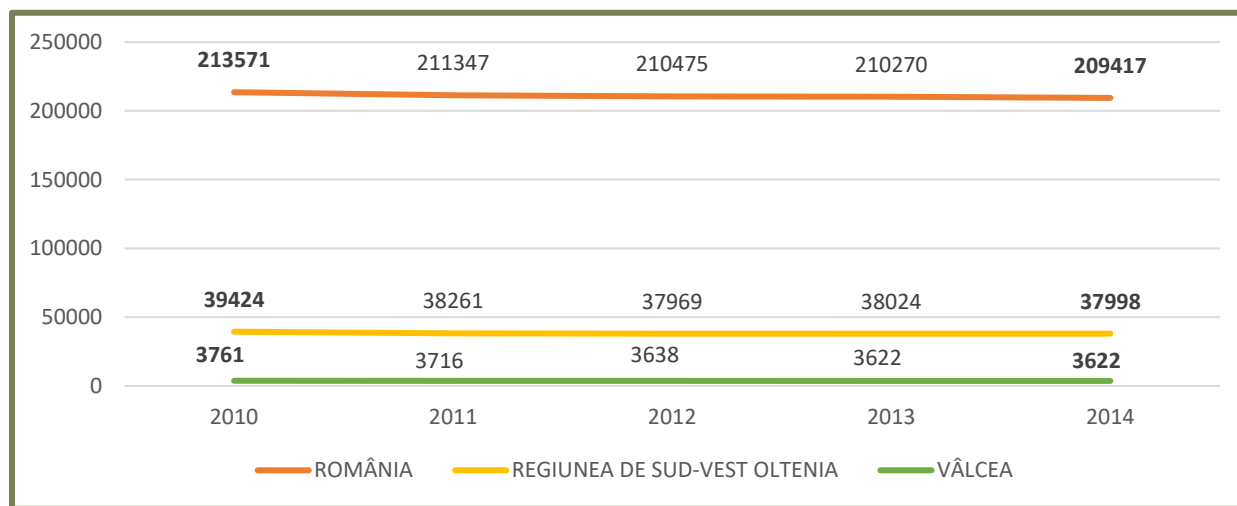
Băile Govora înregistrează cea mai mare scădere (-59.70%), indicând o pierdere masivă a suprafeței fânețelor. Aceasta ar putea fi cauzată de conversia terenurilor în alte scopuri (de exemplu, urbanizare sau utilizare industrială). O altă scădere a fost înregistrată în **Stoenești** (-2.21%).

Suprafață vii și pepiniere viticole

La **nivel național**, suprafața viilor și a pepinierelor viticole a scăzut cu -1.95%, indicând o tendință generală de reducere a acestei categorii de terenuri agricole. Acest lucru poate fi legat de schimbări în cererea pentru producția viticolă, reconversia terenurilor sau subdezvoltarea sectorului viticol în unele regiuni.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 181 Dinamica suprafeței de vii și pepiniere viticole, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel regional**, scăderea este mai pronunțată, de **-3.62%**, posibil din cauza preferinței pentru alte tipuri de culturi sau nevoii de teren pentru alte utilizări.

Suprafața **viilor și pepinierele viticole** a scăzut cu **-3.70%**, ceea ce reprezintă o reducere semnificativă la **nivel județean**, comparabilă cu media regională. Acest lucru poate fi explicat printr-un interes mai scăzut pentru viticultură în județ.

La nivelul UAT-urilor, suprafața viilor și a pepinierele viticole este extrem de mică (1-2 hectare). Acest lucru sugerează că viticultura nu este o activitate economică principală în județul Vâlcea. **Băile Govora, Ocnele Mari, Bunești, Slătioara, și Muereasca** (după 2012) au menținut o suprafață constantă de viță de vie (1-2 hectare).

În județul Vâlcea și în UAT-urile analizate, suprafața viilor și a pepinierele viticole este foarte redusă și tinde să scadă ușor în timp. Aceasta indică o importanță economică limitată a viticulturii în regiune. Este posibil ca tradiția viticolă să se fi păstrat doar în anumite zone, iar conversia acestor terenuri să fi fost favorizată de alte culturi sau utilizări. Pentru a susține acest sector, ar fi necesare politici de sprijin și investiții pentru revitalizarea tradițiilor viticole.

Suprafață livezi și pepiniere pomicole

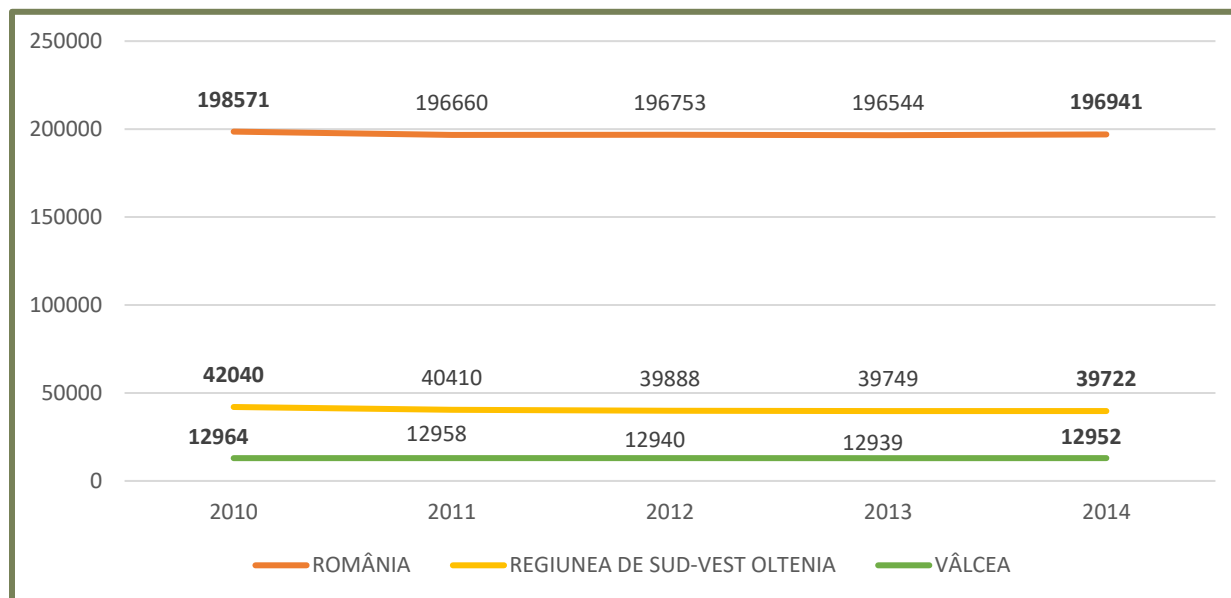
Suprafața livezilor și a pepinierele pomicole a scăzut cu **-0.82%** la **nivel național**, ceea ce indică o reducere modestă, posibil asociată cu schimbări în utilizarea terenurilor agricole.

Regiunea Sud-Vest Oltenia a înregistrat o scădere mai pronunțată, de **-5.51%**, reflectând o presiune semnificativă asupra livezilor, probabil din cauza conversiei acestor terenuri către alte utilizări agricole sau a lipsei investițiilor în pomicultură.

Suprafața livezilor și a pepinierele pomicole din **județ** a scăzut ușor cu **-0.09%**, ceea ce indică o relativă stabilitate a sectorului pomicol la nivel județean, comparativ cu media regională.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 182 Dinamica suprafeței de livezi și pepiniere pomicole, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul UAT-urilor, **Horezu, Bărbătești, Băile Olănești, Costești, Stoenеști, Vaideeni, Bunești, Muereasca, Păușești Măglași, Slătioara, și Tomșani** au păstrat o suprafață constantă de livezi și pepiniere pomicole. Aceasta sugerează o tradiție pomicolă stabilă în aceste localități, fără extinderi semnificative, și fără reconversia terenurilor.

Băile Govora a înregistrat o creștere spectaculoasă de **114.81%**, indicând investiții sau conversii de terenuri către pomicultură. Aceasta poate reflecta o strategie locală de dezvoltare a acestui sector. **Vlădești** a înregistrat o reducere drastică a suprafeței livezilor, de **-60%**.

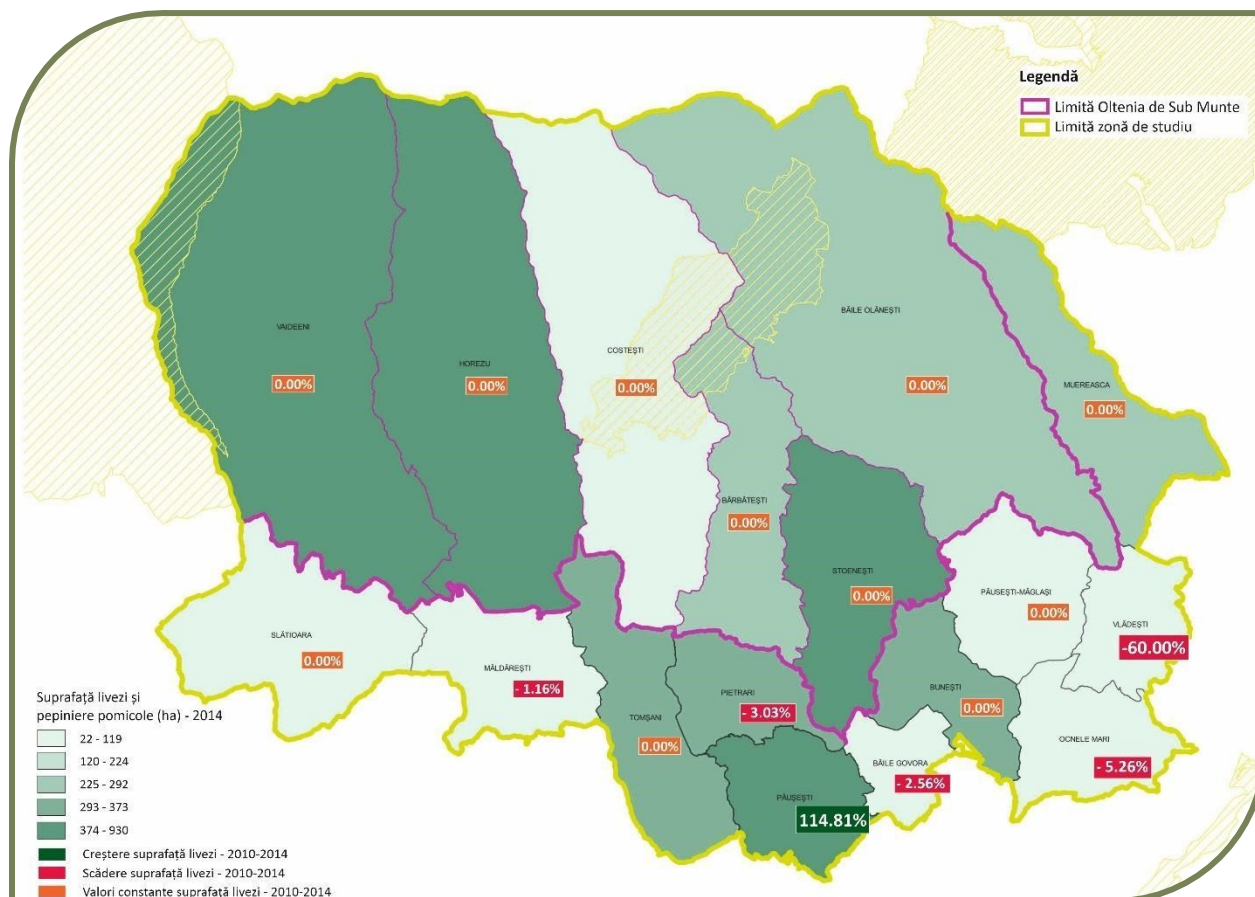
Este posibil ca terenurile să fi fost convertite către alte utilizări, ceea ce semnalează o scădere a interesului pentru pomicultură. **Ocele Mari** (-5.26%), **Măldărești** (-1.16%), **Păușești** (-2.56%), și **Pietrari** (-3.03%) au avut scăderi ușoare, indicând o diminuare treptată a activităților pomicole.

Stoenеști are cea mai mare suprafață de livezi și pepiniere din județul Vâlcea, ceea ce indică faptul că această localitate este un centru important pentru pomicultură. Stabilitatea suprafeței arată că nu s-au făcut schimbări majore în utilizarea terenurilor pomicole, semnalând o menținere a tradiției și a practicilor agricole în acest sector.

Suprafața livezilor și a pepinierelor pomicole este relativ stabilă în județul Vâlcea, cu mici scăderi sau creșteri izolate. Investițiile în modernizarea și extinderea livezilor sunt necesare pentru a preveni abandonarea acestora, mai ales în UAT-urile cu scăderi majore. În același timp, creșterile semnificative, precum cele din Băile Govora, pot servi drept exemple de bună practică pentru alte localități.

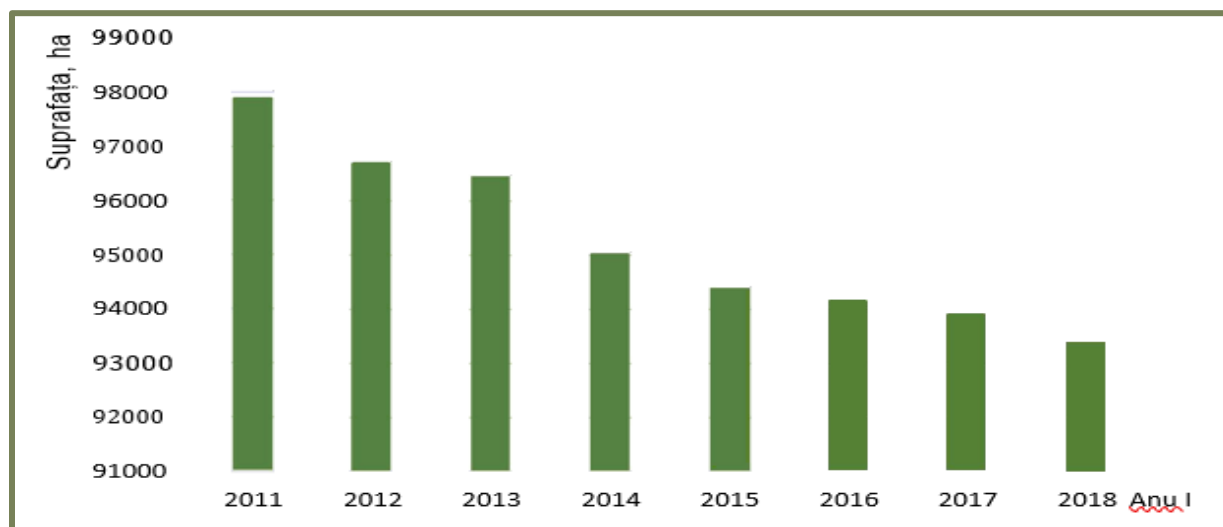
OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 183 Suprafața livezilor și pepinierelor pomicole, an 2014, corelată cu creșterea suprafeței de livezi și pepiniere pomicole, 2010-2014

Sursă: Prelucrare QGIS

Figură 184 Variația anuală a suprafeței de pădure (administrare RNP) – județul Vâlcea, 2011-2018

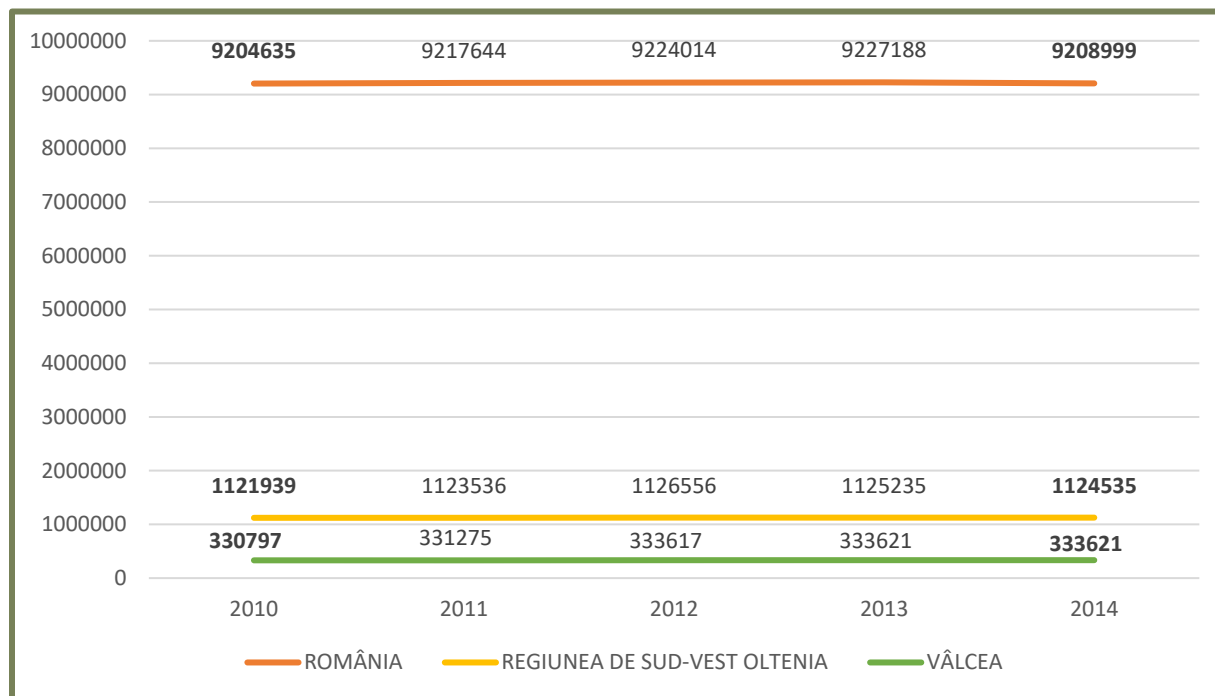

Sursă: Agenția pentru Protecția Mediului Vâlcea

OLTENIA DE SUB MUNTE

Terenuri neagricole total (păduri și altă vegetație forestieră, ocupată cu ape, bălți, cu construcții, căi de comunicații și căi ferate, terenuri degradate și neproductive)

Figură 185 Dinamica suprafeței terenurilor neagricole totale, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, suprafețele de terenuri neagricole au rămas relativ constante, înregistrând o creștere minoră de **0.05%** între 2010 și 2014 (de la **9.204.635 ha** la **9.208.999 ha**). La nivel național, terenurile neagricole reprezintă o resursă importantă pentru diverse activități: infrastructură, industrie, construcții și turism. Suprafața totală de terenuri neagricole în **regiunea Sud-Vest Oltenia** a crescut cu **0.23%** (de la **1.121.939 ha** în 2010 la **1.124.535 ha** în 2014). Suprafața de terenuri neagricole din **județul Vâlcea** a crescut cu **0,85%** între 2010 și 2014 (de la **330.797 ha** la **333.621 ha**).

Băile Olănești are cea mai mare suprafață de terenuri neagricole (**13.808 ha** în anul 2014), urmată de **Vaideeni** (**10.068 ha** în anul 2014) și **Costești** (**8.772 ha** în anul 2014).

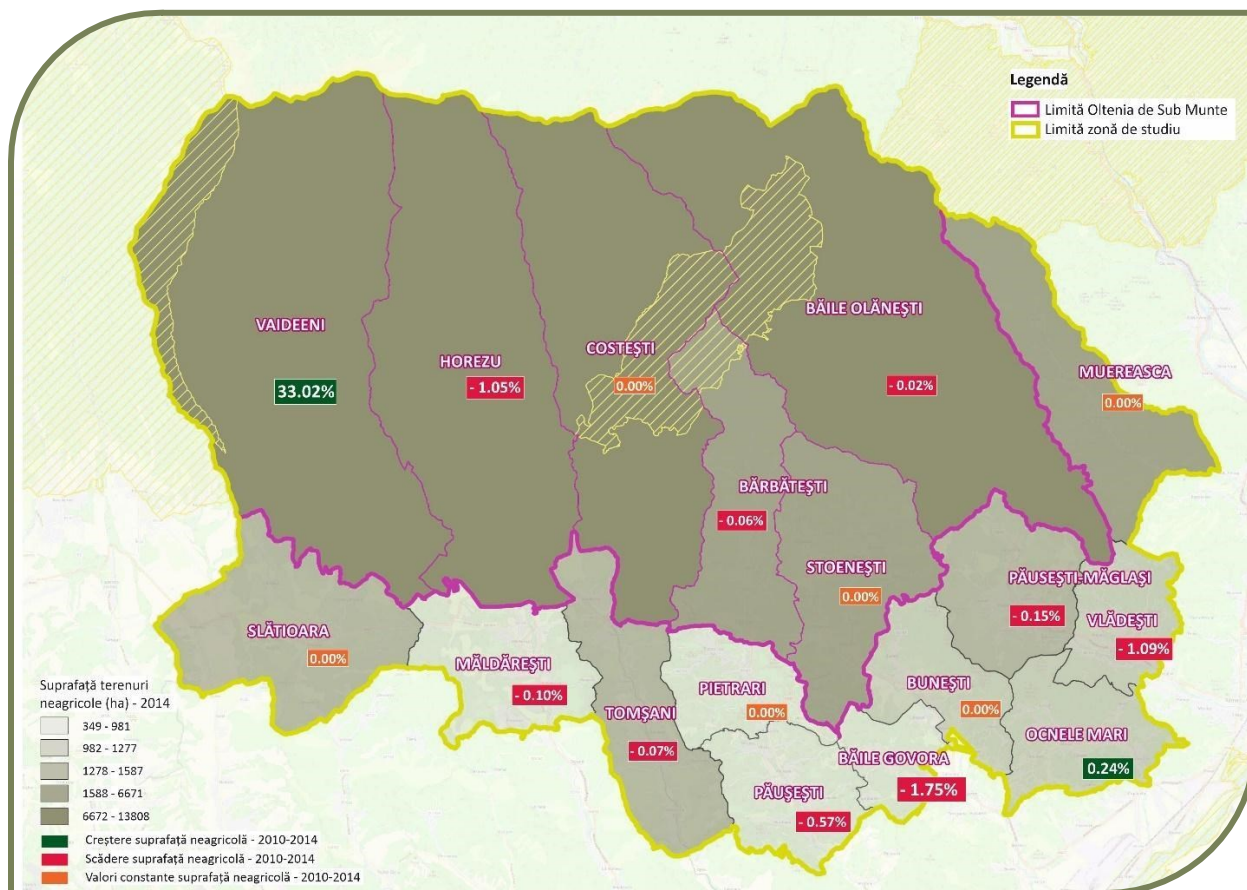
Dintre UAT-urile analizate, **Vaideeni** a înregistrat cea mai mare creștere procentuală a suprafețelor neagricole (**+33.02%**), ceea ce poate sugera dezvoltări locale importante (infrastructură, construcții sau reconversia terenurilor agricole).

Horezu (**-1,05%**), **Băile Govora** (**-1.75%**) și **Vlădești** (**-1.09%**) au înregistrat scăderi ușoare ale suprafețelor neagricole. Acest lucru poate fi explicat fie prin conversia unor terenuri neagricole în terenuri agricole, fie prin activități de împădurire sau alte schimbări funcționale.

Majoritatea UAT-urilor, **Costești**, **Bunești**, **Stoenești**, **Muereasca**, **Pietrari** și **Slătioara**, au menținut suprafețele terenurilor neagricole constante, ceea ce indică o utilizare fixă a acestor terenuri, fără schimbări semnificative în perioada analizată.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 186 Suprafața terenurilor neagricole, an 2014, corelată cu creșterea suprafeței de terenuri neagricole, 2010-2014

Sursă: Prelucrare QGIS

Suprafață ocupată cu păduri și altă vegetație forestieră

*Este important de menționat pentru analiza suprafeței ocupate de păduri au fost utilizate 4 surse de date care prezintă valori diferite.

Sursă de date	Suprafață totală ha în zona analizată
INS	50.640 ha (2014)
Corine Land Cover	57.082 ha (2018)
Global Forest Watch	38.580 ha (2024)
OSM	54.388 ha (2020)

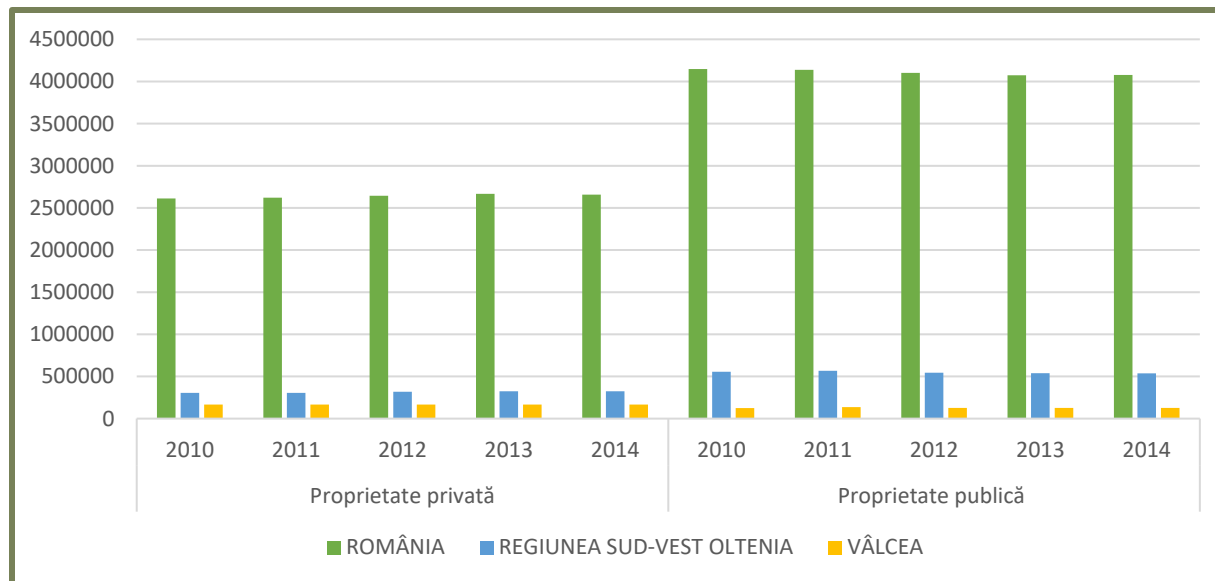
Conform INS, dinamica suprafețelor forestiere în perioada 2010–2014 arată o tendință clară la nivel național și regional: proprietatea privată crește constant, în timp ce proprietatea publică scade. În România, suprafața privată urcă de la 2.611.282 ha la 2.656.462 ha (+45.000 ha), în timp ce cea publică scade de la 4.146.815 ha la 4.077.541 ha (–69.000 ha).

Regiunea Sud-Vest Oltenia urmează același model, cu o creștere a proprietății private de la 305.726 ha la 324.453 ha și o reducere a celei publice de la 555.755 ha la 536.114 ha. Aceste tendințe reflectă finalizarea unor procese de retrocedare și o trecere treptată spre o structură de proprietate fragmentată, cu implicații directe asupra gestionării resursei forestiere.

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivelul județului Vâlcea, proprietatea privată rămâne constantă la 166.162 ha pe tot intervalul, în timp ce proprietatea publică variază între 124.718 ha (2010) și 136.625 ha (2011), stabilizându-se apoi la 127.753 ha în 2012–2014. Această evoluție arată că modificările structurale ale proprietății au fost minime după 2010, însă variațiile din proprietatea publică indică ajustări administrative sau reclasificări.

Figură 187 Dinamica suprafeței ocupate cu păduri și altă vegetație forestieră după proprietate la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

În anul 2014, structura proprietății forestiere în zona Oltenia de sub Munte prezintă diferențe între UAT-uri. În majoritatea localităților, pădurile se regăsesc aproape exclusiv în proprietate privată, cu valori constante precum 636 ha în Băile Govora, 991 ha în Ocnele Mari, 804 ha în Bunești, 761 ha în Măldărești sau 2.564 ha în Muereasca.

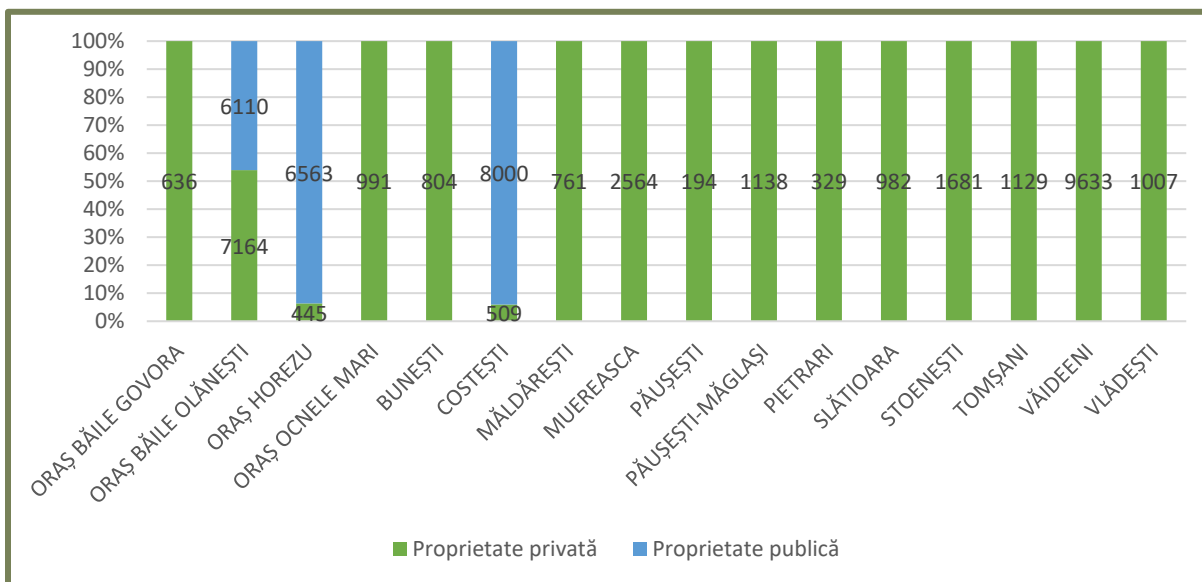
Zonele cele mai extinse rămân Costești (509 ha), Stoenesti (1.681 ha), Tomșani (1.129 ha) și Vlădești (1.007 ha), toate private. Totuși, două localități se detașează prin creșteri semnificative ale proprietății private: Băile Olănești, care ajunge la 7.164 ha (față de circa 825 ha în anii anteriori), și Vaideeni, cu 9.633 ha.

În contrast cu această predominanță a proprietății private, proprietatea publică apare în 2014 doar în patru UAT-uri. În Băile Olănești se înregistrează 6.110 ha de pădure publică, în scădere față de anii anteriori. În Horezu apar 6.563 ha de pădure publică, o valoare care inversează situația anilor precedenți, când aproape întreaga suprafață forestieră era clasificată ca privată.

Costești include în 2014 un fond forestier public de 8.000 ha, absent în anii anteriori, iar Vaideeni nu mai prezintă deloc pădure publică, după ce între 2011–2013 înregistrase între 2.499 și 2.935 ha. Această distribuție neuniformă a proprietății publice indică o perioadă de reorganizare a regimului silvic, cu implicații asupra administrării, controlului exploataților și capacității de conservare a fondului forestier în zonele cu presiune ridicată.

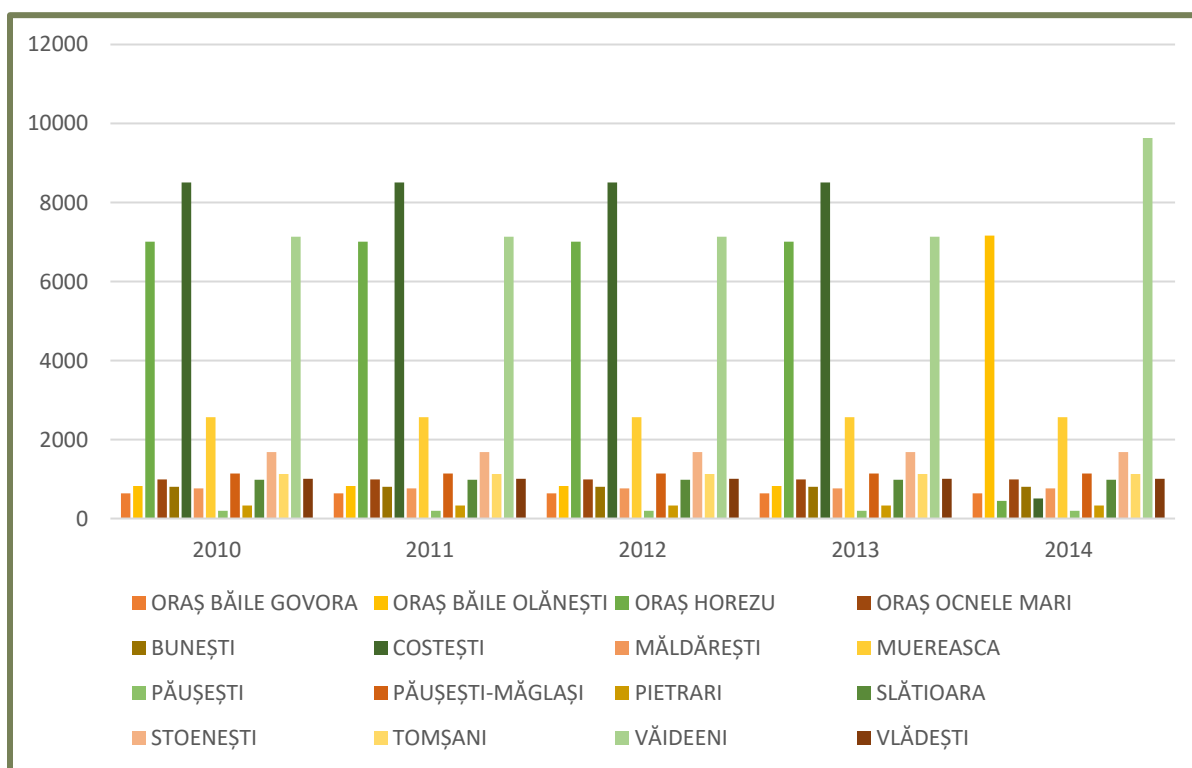
OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 188 Suprafața ocupată cu păduri și altă vegetație forestieră după tipul de proprietate la nivel zonei de studiu, 2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 189 Dinamica suprafeței ocupate cu păduri și altă vegetație forestieră aflată în proprietate privată la nivel zonei de studiu anii 2010 - 2014

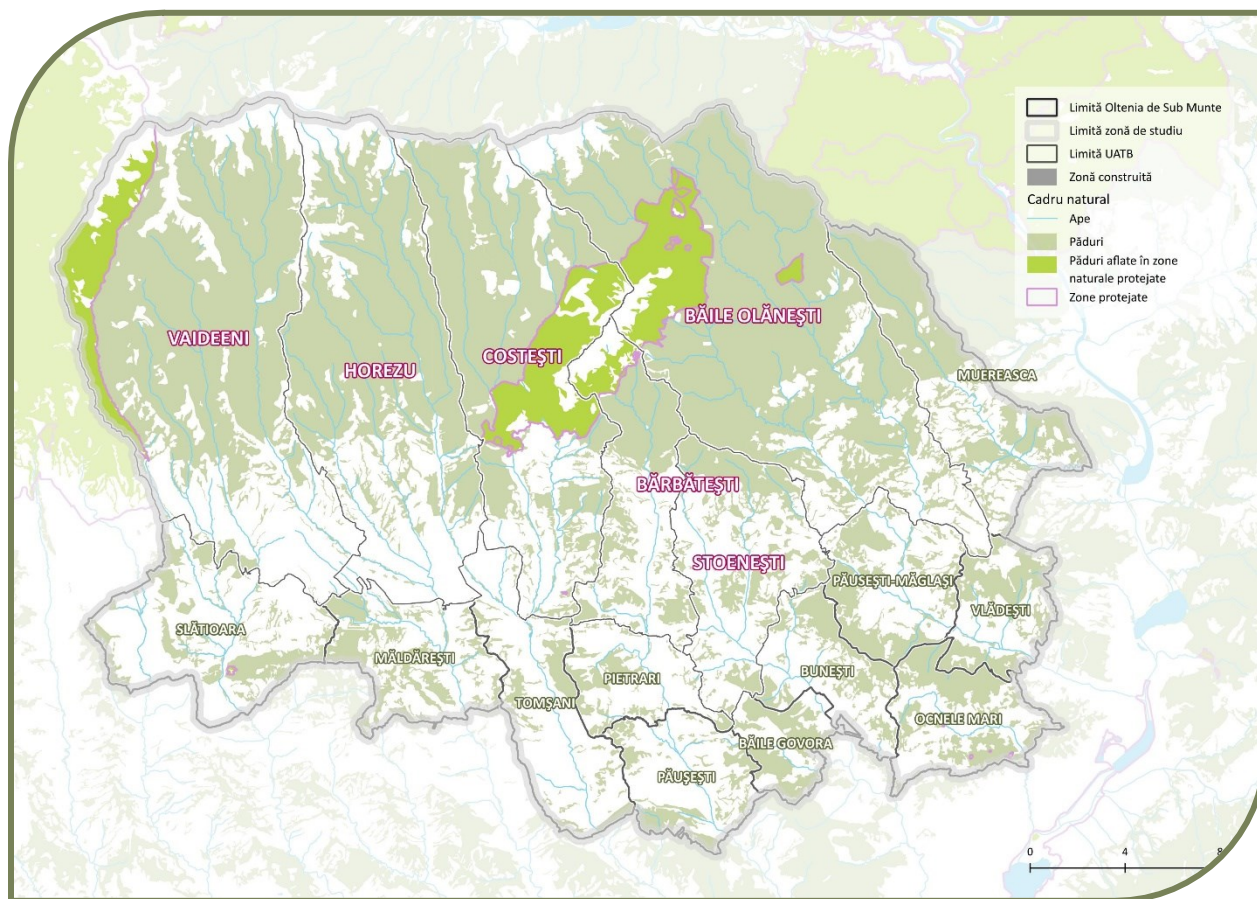

Sursă: Institutul Național de Statistică

Conform cu OSM pe teritoriul zonei Oltenia de sub Munte din suprafața totală de păduri (54388 ha), 9% (4905 ha) se află în zone naturale protejate. Astfel UAT-urile pe care sunt prezente păduri în zone naturale protejate sunt: Vaideeni, Costești, Băile Olănești, Slătioara și Ocnele Mari.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 190 Păduri și păduri aflate în zone protejate la zonei de studiu

Sursă: Prelucrarea autorului Qgis după Protectedplanet.net and globalforestwatch.org

Analiza dinamicii suprafețelor forestiere din Oltenia de sub Munte se bazează pe date satelitare provenite din Global Forest Watch, fiind diferite de datele oficiale (IFN, INS, CLC, amenajamente silvice). Aceste diferențe apar deoarece detecția satelitară măsoară modificările de coronament, fără a distinge între tăieri rase, tăieri de igienă, doborâturi de vânt, regenerări naturale sau conversii temporare de folosință.

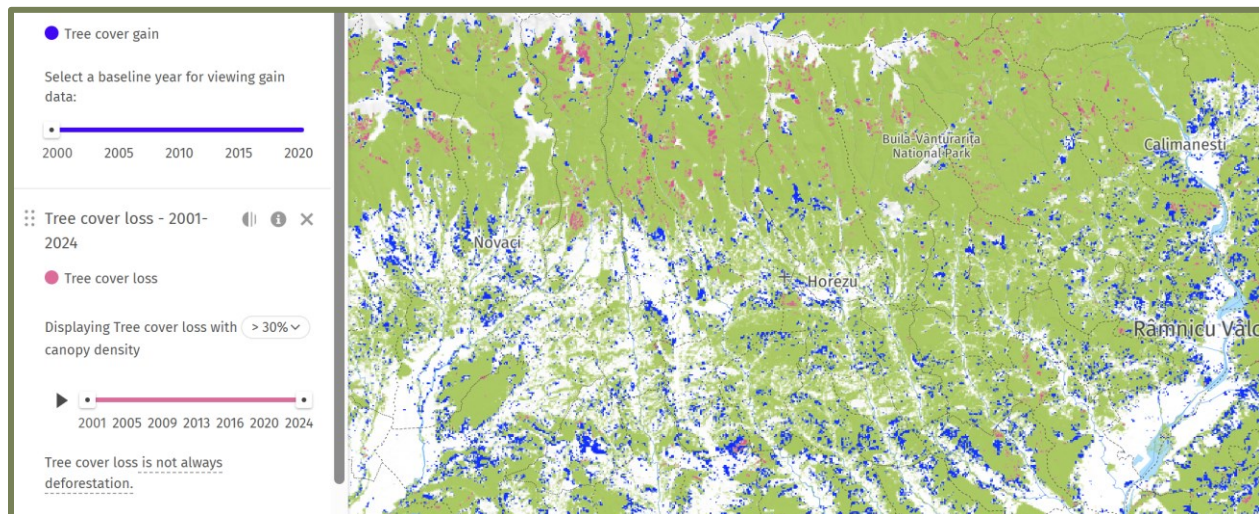
La nivelul zonei, se observă o variație semnificativă între localități în ceea ce privește raportul dintre creșterea și pierderea suprafețelor acoperite cu arbori.

UAT-urile cu suprafețe forestiere mari, precum Vaideeni (9.200 ha), Horezu (6.800 ha) și Costești (6.900 ha), concentrează atât cele mai ridicate creșteri absolute, cât și cele mai mari pierderi.

Vaideeni înregistrează cea mai importantă pierdere din teritoriu, cu 540 ha afectate (5,87%), în timp ce regenerarea este de 150 ha (1,63%). La Horezu, creșterea de 100 ha (1,47%) este depășită de o pierdere de 340 ha (5%). Costești prezintă o situație similară: doar 34 ha de regenerare (0,49%) comparativ cu 210 ha pierdere (3,04%).

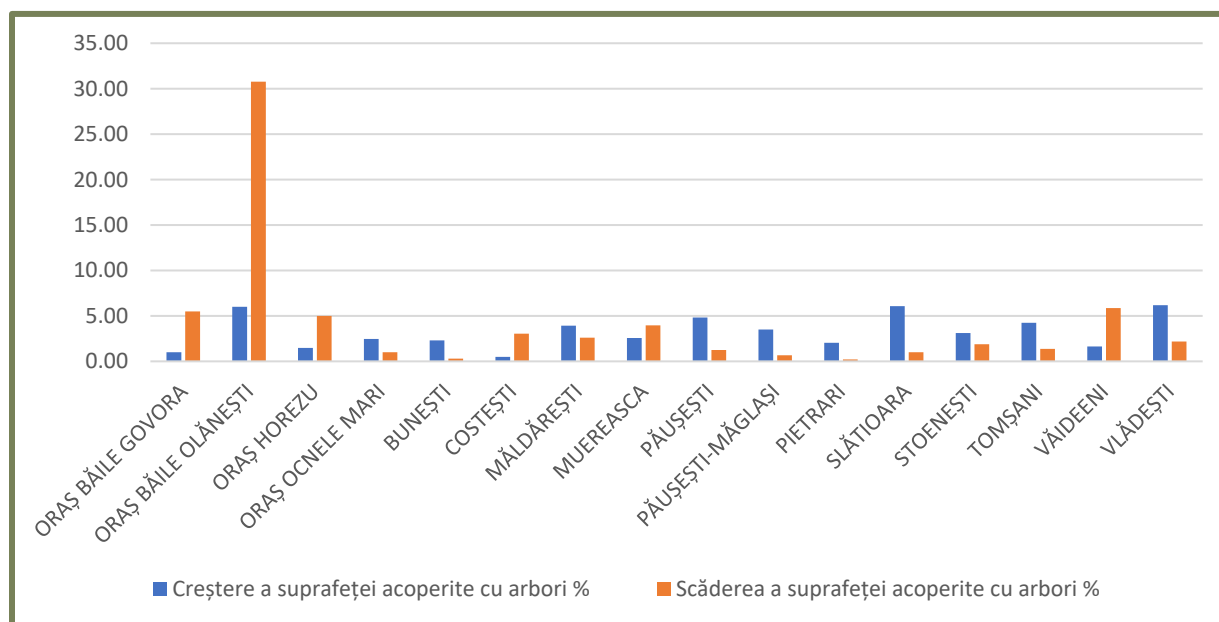
Figură 191 Creșterea suprafeței acoperite cu arbori (2000-2020) și pierderea suprafeței acoperite cu arbori (2001-2024)

OLTENIA DE SUB MUNTE

Sursă: globalforestwatch.org

Figură 192 Creșterea suprafeței acoperite cu arbori (2000-2020) și pierderea suprafeței acoperite cu arbori (2001-2024)

Sursă: globalforestwatch.org

Băile Olănești se remarcă printr-o dinamică dezechilibrată, pierderea fiind de 400 ha (30,77% din suprafața analizată), față de o creștere de doar 78 ha (6%). Muereasca înregistrează, la rândul său, pierderi proporțional ridicate, 91 ha (3,96%), depășind cele 59 ha de creștere (2,57%). Aceste valori indică zone în care presiunea asupra pădurii este semnificativ mai mare decât ritmul de regenerare.

O parte semnificativă a pierderilor raportate în UAT-urile din Oltenia de sub Munte poate fi asociată cu prezența extinsă a pădurilor de producție, care permit un regim de exploatare mai intens decât pădurile de protecție. În localitățile cu suprafețe mari de pădure și cu tradiție silvică, precum Vaideeni, Horezu, Costești sau Băile Olănești, proporția ridicată a pădurilor încadrate în funcții de producție explică, parțial, diferența dintre creșterea moderată a suprafețelor acoperite cu arbori și pierderile identificate prin detecție satelitară. Exploatările periodice, lucrările de regenerare după tăieri rase sau extragerea lemnului

OLTENIA DE SUB MUNTE

afectat de doborâturi pot genera semnale satelitare interpretate ca pierdere, chiar dacă terenul rămâne în regim forestier și este supus regenerării conform amenajamentelor silvice.

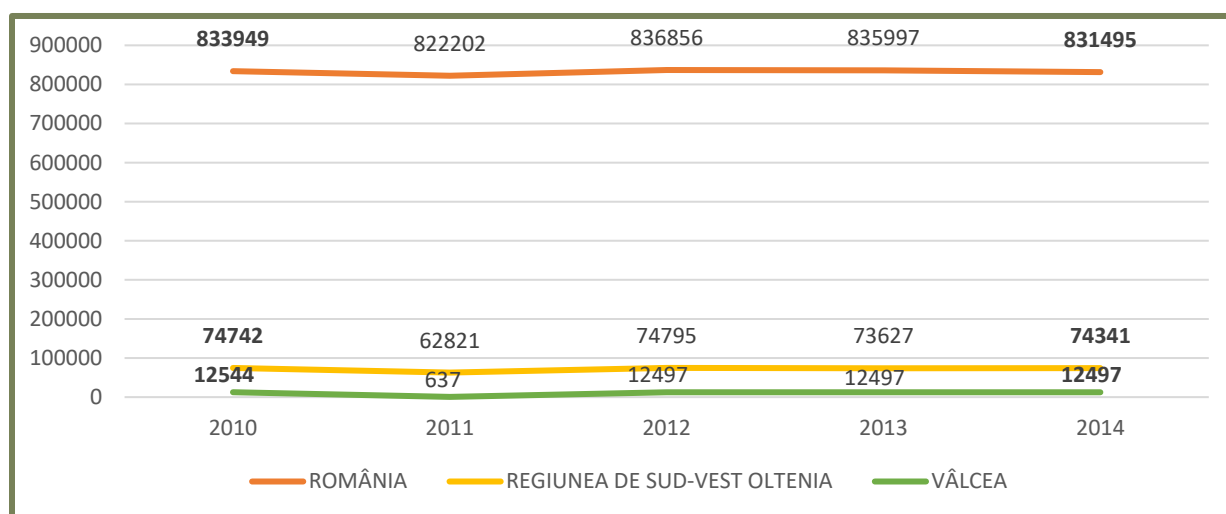
În contrast, există localități unde creșterea depășește pierderea, sugerând procese de regenerare stabilă sau succesiune naturală. Slătioara prezintă o creștere de 91 ha (6,07%) și o pierdere redusă, de doar 15 ha (1%). Vlădești înregistrează 68 ha creștere (6,18%) și 24 ha pierdere (2,18%). Bunești evidențiază un bilanț clar pozitiv, cu 23 ha câștig (2,30%) raportat la doar 3 ha pierdere (0,30%). Păușești-Măglași și Pietrari mențin același tipar, cu pierderi reduse (8 ha, respectiv 1 ha) și creșteri moderate (42 ha, respectiv 10 ha).

Unele localități se apropie de un echilibru între cele două procese. Ocnele Mari prezintă o creștere de 32 ha (2,46%) și o pierdere de 13 ha (1%), iar Stoenеști 53 ha creștere (3,12%) raportat la 32 ha pierdere (1,88%). Tomșani se află într-o zonă intermediară, cu 31 ha creștere (4,25%) și 10 ha pierdere (1,37%).

La nivelul contribuției la creșterea totală raportată la județ, Vaideeni reprezintă 2% din regenerarea totală, iar Horezu și Slătioara câte 1%, ceea ce reflectă predominanța lor suprafețelor forestiere regionale.

Suprafața ocupată cu ape, bălți

Figură 193 Dinamica suprafeței ocupată cu ape, bălți, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

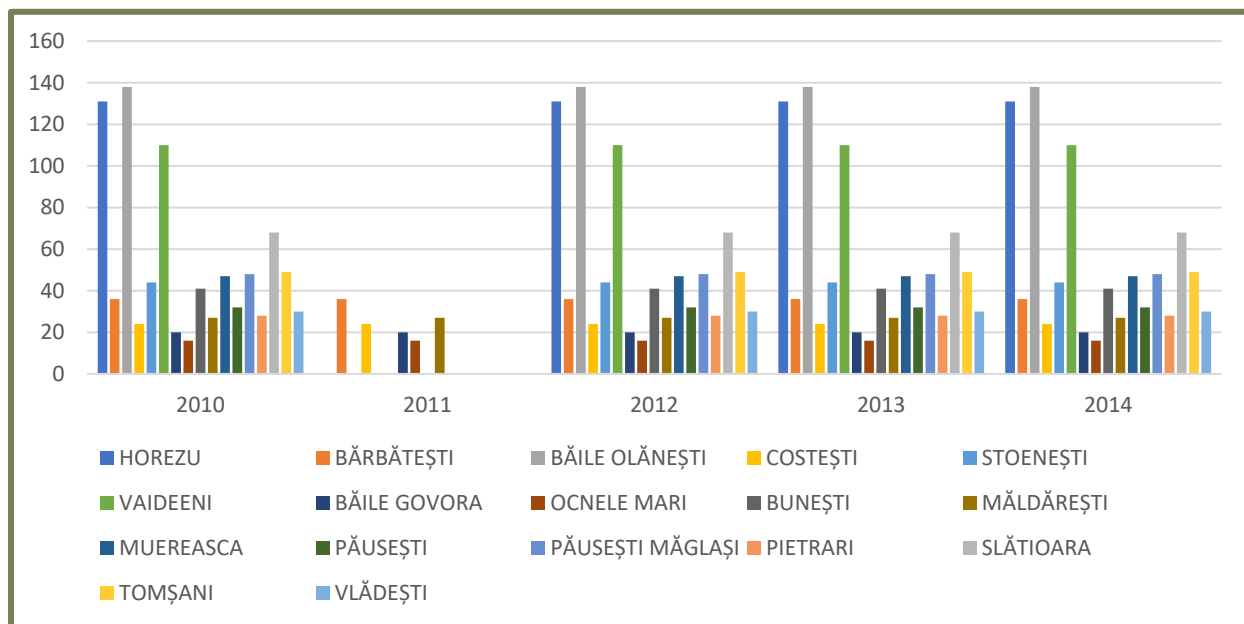
Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, suprafața ocupată cu ape și bălți a scăzut ușor cu **-0,29%** între 2010 și 2014 (de la **833.949 ha** la **831.495 ha**). Scăderea modestă poate fi asociată cu modificări naturale (secetă, sedimentare) sau cu intervenții antropice, cum ar fi desecarea unor zone umede pentru utilizare agricolă sau alte scopuri. Suprafețele de ape și bălți rămân o resursă importantă pentru biodiversitate, agricultură (irigații) și turism. În **regiunea Sud-Vest Oltenia**, suprafața ocupată cu ape și bălți a scăzut cu **-0,54%** între 2010 și 2014 (de la **74.742 ha** la **74.341 ha**).

În **județul Vâlcea**, suprafața ocupată cu ape și bălți a scăzut ușor cu **-0,37%** între 2010 și 2014 (de la **12.544 ha** la **12.497 ha**). Reducerea este destul de minoră, dar stabilește un trend descendent care necesită monitorizare, mai ales în contextul schimbărilor climatice.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 194 Dinamica suprafeței ocupată cu apă, bălți la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul UAT-urilor analizate din județul Vâlcea, suprafețele ocupate cu ape și bălți sunt relativ mici și constante în perioada analizată (2010-2014).

UAT-urile cu suprafețe mai mari de ape și bălți (**Horezu, Băile Olănești, Vaideeni**) pot valorifica acest potențial pentru turism sau activități recreative, dar cu o mare atenție asupra protecția mediului.

Suprafața ocupată cu construcții

La **nivel național**, suprafața ocupată de construcții a crescut cu **4.12%**, de la **728.261 ha** în 2010 la **758.285 ha** în 2014. Această creștere indică o dezvoltare semnificativă în construcții și urbanizare pe plan național.

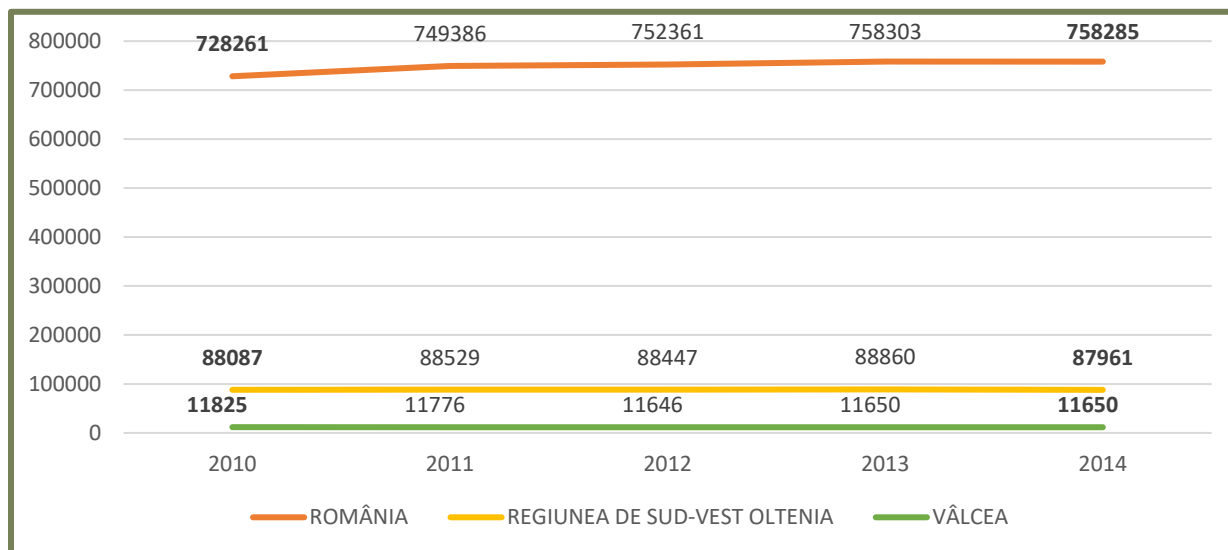
La **nivel regional**, suprafața ocupată cu construcții a înregistrat o scădere ușoară, de **-0.14%**, de la **88.087 ha** în 2010 la **87.961 ha** în 2014. Față de trendul național, regiunea a avut un ritm mai lent al dezvoltării construcțiilor, ceea ce poate reflecta o stagnare economică sau o reducere a investițiilor în infrastructură.

La **nivel județean**, suprafața a scăzut cu **-1.48%** de la **11.825 ha** în 2010 la **11.650 ha** în 2014. Acest trend descendent indică o stagnare a construcțiilor, fie din cauza reducerii cererii, fie a limitării suprafețelor disponibile pentru dezvoltare.

La nivelul județului Vâlcea, suprafața intravilană cumulată a crescut de la 9.991 ha în 2010 la 12.000 ha în 2014, înregistrând o creștere absolută de 2.009 ha și una procentuală de aproximativ 20,12%. Această evoluție reflectă extinderea limitelor intravilane la nivelul unităților administrativ-teritoriale, prin documentații de urbanism, având rolul de a crea rezerve de teren pentru dezvoltări viitoare, fără a implica o creștere proporțională a suprafețelor construite în perioada analizată.

OLTENIA DE SUB MUNTE

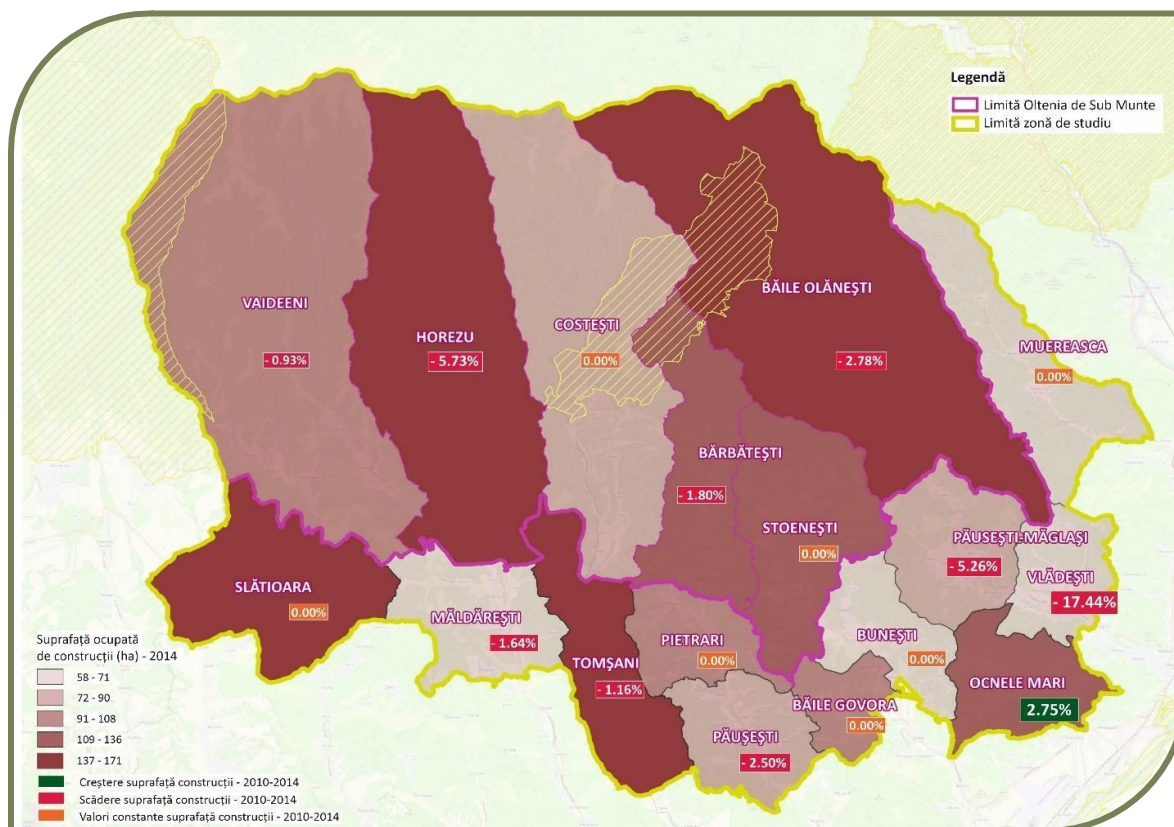
Figură 195 Dinamica suprafeței ocupată cu construcții, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

În județul Vâlcea, scăderile predomină, ceea ce indică o reducere a dezvoltării urbanistice, în contrast cu trendul național.

Figură 196 Suprafața ocupată cu construcții, an 2014, corelată cu creșterea suprafeței ocupată de construcții, 2010-2014

Sursă: Prelucrare QGIS

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivelul UAT-urilor, se înregistrează cea mai mare creștere în **Ocnele Mari (+2.75%)**, sugerând investiții în infrastructura locală.

Mai multe localități, precum **Costești, Stoenesti, Bunești**, și **Băile Govora**, nu au înregistrat modificări ale suprafețelor ocupate cu construcții. Aceasta indică o lipsă de expansiune urbană în aceste zone.

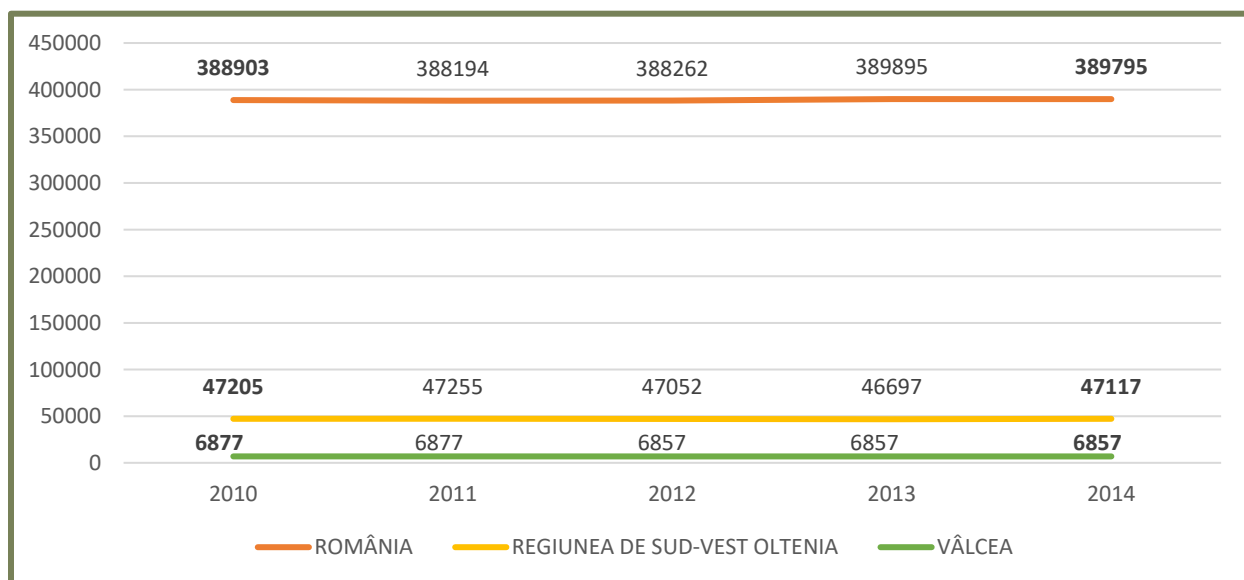
O scădere accentuată de **-17.44%** a fost înregistrată în Vlădești. În **Horezu** a fost o scădere de **-5.73%**, ceea ce ar putea indica un ritm scăzut de dezvoltare urbană în această zonă. **Păușești Măglași** are o scădere de **-5.26%**, sugerând o lipsă de investiții în sectorul construcțiilor.

Suprafața căi de comunicații și căi ferate

La **nivel național**, suprafața destinată căilor de comunicație și căilor ferate a crescut ușor cu **0.23%**, de la **388.903 ha** în 2010 la **389.795 ha** în 2014. Creșterea indică un nivel constant de investiții în infrastructura de transport la nivel național.

La **nivel regional**, suprafața a scăzut ușor cu **-0.19%**, de la **47.205 ha** în 2010 la **47.117 ha** în 2014. Aceasta arată o stagnare a extinderii infrastructurii de transport în regiune, fiind sub media națională.

Figură 197 Dinamica suprafeței căi de comunicații și căi ferate, la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

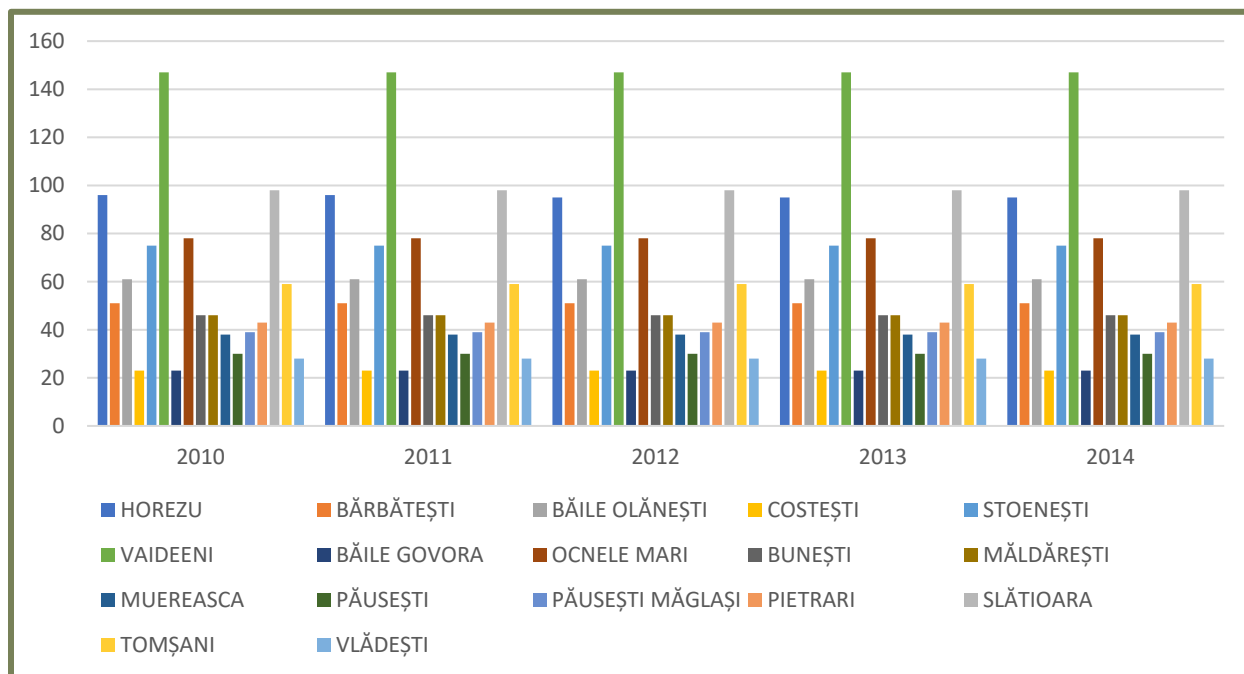
La nivelul **județului Vâlcea**, suprafața a scăzut cu **-0.29%**, de la **6.877 ha** în 2010 la **6.857 ha** în 2014. Această reducere reflectă o lipsă de noi investiții.

La nivelul UAT-urilor studiate, majoritatea nu au înregistrat modificări ale suprafeței destinate căilor de comunicație și feroviare. Această stagnare indică faptul că nu au fost realizate extinderi majore ale infrastructurii în aceste zone.

Singura excepție o reprezintă, UAT **Horezu**, care a înregistrat o scădere de **1.04%** în intervalul 2010-2014.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 198 Dinamica suprafeței căi de comunicații și căi ferate la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2014

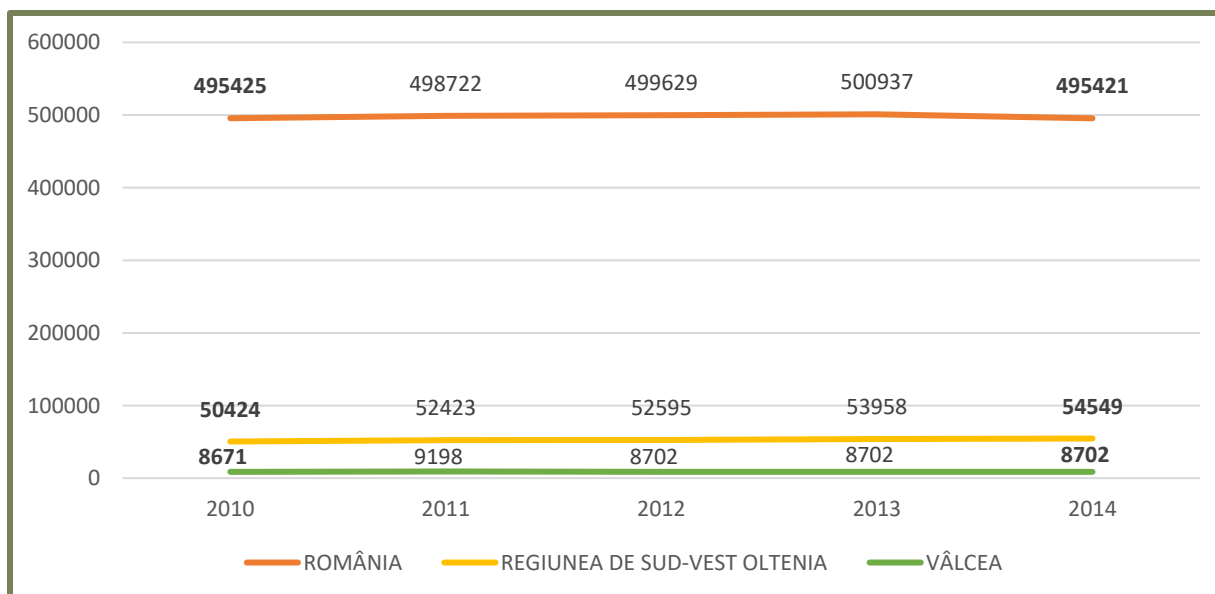

Sursă: Institutul Național de Statistică

Stagnarea la nivelul UAT-urilor indică o posibilă nevoie de investiții suplimentare pentru modernizarea sau extinderea infrastructurii de transport, în special în zonele mai izolate.

Suprafață terenuri degradate și neproductive

Figură 199 Dinamica suprafeței terenurilor degradate și neproductive la nivel național, regional și județean, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

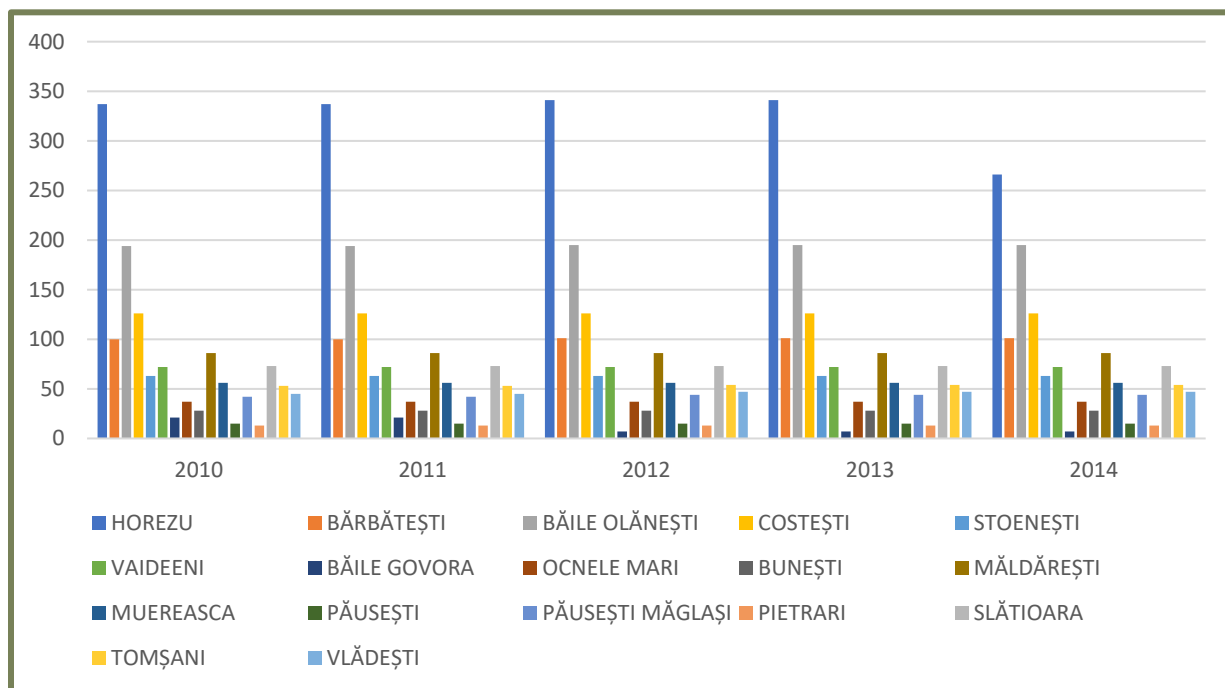
La **nivel național**, valoarea inițială din 2010 de **495.425 ha** a avut o mică scădere în anul 2014, **495.421 ha**. Această stabilitate a valorilor indică lipsa investițiilor pentru reamenajarea și reconversia acestor terenuri.

OLTENIA DE SUB MUNTE

La **nivel regional**, se înregistrează o creștere semnificativă a suprafețelor de terenuri degradate și neproductive, de **+8.18%** în intervalul 2010-2014. Această creștere poate semnală o degradare a calității solurilor.

La nivelul **județului Vâlcea** se înregistrează o creștere de **0.36%** a suprafeței terenurilor degradate și neproductive. Suprafața terenurilor degradate și neproductive a rămas relativ constantă, sugerând că nu s-au produs degradări majore în județ.

Figură 200 Dinamica suprafeței terenurilor degradate și neproductive la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2014

Sursă: Institutul Național de Statistică

În **UAT Horezu**, suprafața a scăzut cu **-21.07%**, de la 337 ha în 2010 la 266 ha în 2014. Această reducere poate reflecta eforturi locale de reabilitare a terenurilor degradate și transformarea lor în terenuri productive.

Cea mai mare scădere s-a înregistrat în UAT **Băile Govora (-66.67%)** în intervalul 2010-2014, de la 21 ha la 7 ha, indicând reabilitarea sau utilizarea acestor terenuri pentru alte scopuri.

Creșteri ale suprafeței terenurilor degradate și neproductive s-au înregistrat în **Păușești Măglași (+4.76%)** și **Vlădești (+4.44%)**, indicând o posibilă degradare locală a solului.

Majoritatea UAT-urilor, cum ar fi **Costești**, **Stoenești**, **Vaideeni** și **Măldărești**, nu au înregistrat modificări ale suprafețelor degradate. Aceasta poate indica fie o gestionare constantă, fie o lipsă de intervenție pentru reducerea acestor terenuri.

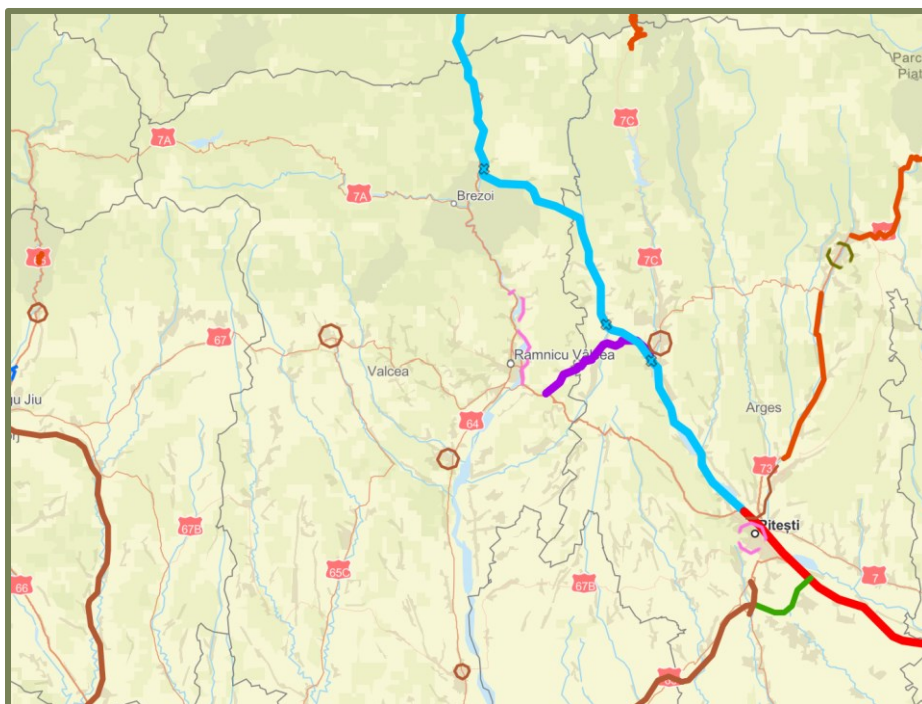
11.2 Mobilitate

Accesibilitatea zonei la nivel național - Zona din vestul județului Vâlcea este conectată la rețeaua rutieră națională în principal prin DN67, care asigură legătura cu municipiul Râmnicu Vâlcea și municipiul Târgu Jiu, fiind totodată un traseu important de tranzit pentru traficul care vizează nord-vestul Olteniei.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Județul Vâlcea este racordat la rețeaua Trans-Europeană de Transport (TEN-T Core) prin intermediul DN7 și Autostrăzii A1 (în execuție), care facilitează conexiunea cu vestul și sud-estul țării (principalele coridoare de transport București – Pitești – Sibiu – Deva – Timișoara). În proximitatea zonei de studiu este în pregătire (în fază de proiectare) și secțiunea 6 a Autostrăzii Sibiu–Pitești, în timp ce secțiunea 3 este parțial în execuție. Această autostradă va oferi un plus de accesibilitate națională și internațională, contribuind la creșterea mobilității persoanelor și a mărfurilor pe axa centrală a României.

Figură 201 Proiectele de infrastructură în execuție sau planificate pentru zona de studiu

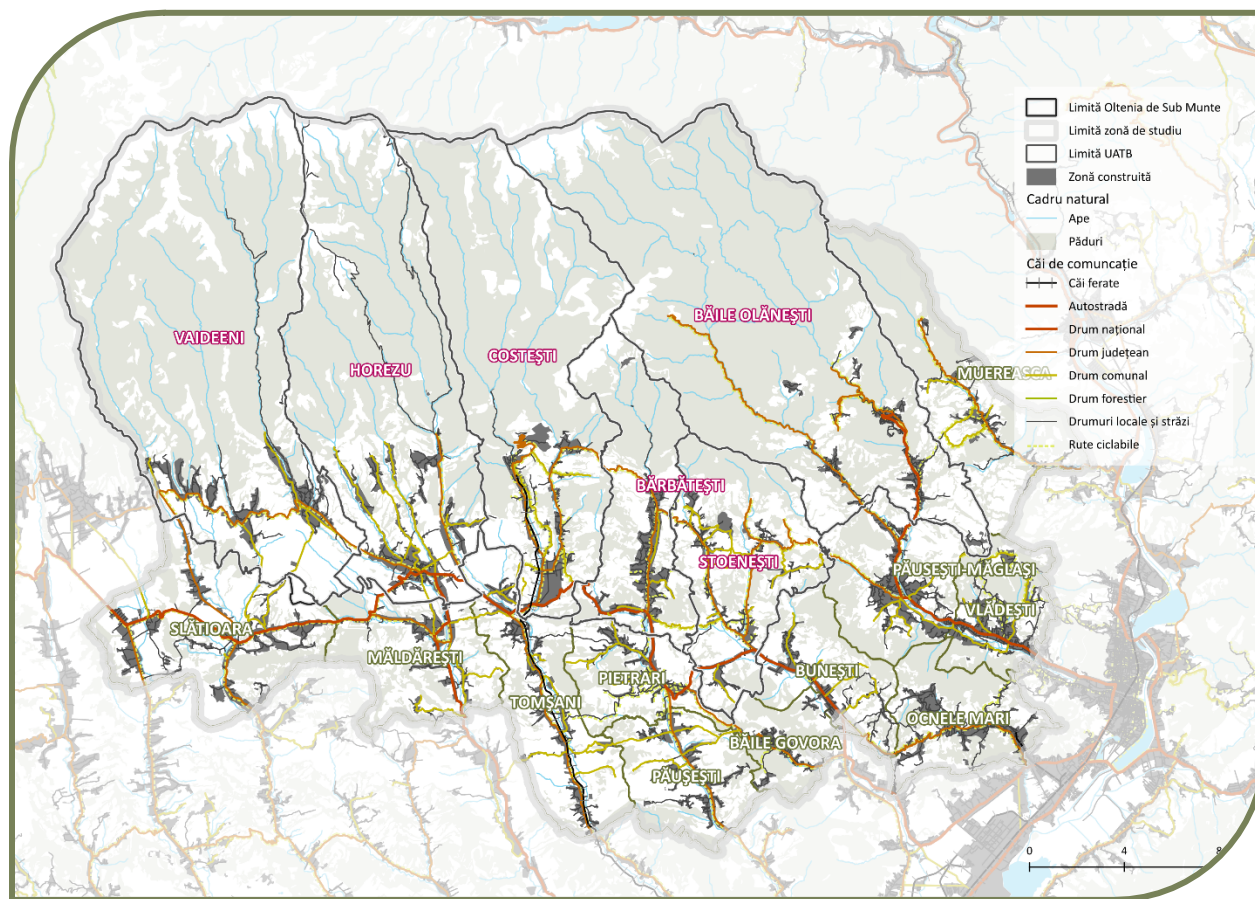

Sursa: CESTRIN.ro

Accesibilitatea și conectivitatea la nivel județean - DN67 rămâne principalul traseu rutier care traversează localitățile din “coroana de sud” (ex. Bărbătești, Costești, Bunești, Slătioara, Tomșani, Horezu, etc.) și le conectează cu reședința de județ (Râmnicu Vâlcea) și cu județul Gorj spre vest. Un alt drum important, DJ665, străbate zona “coroanei de nord” (ex. Vaideeni, Pietrari, Stoenesti) și asigură mobilitatea pe axa est-vest, permițând totodată conectarea localităților rurale de centrele urbane importante.

În zona Băile Olănești – Păușești Măglași – Vlădești, conexiunea rutieră cu municipiul Râmnicu Vâlcea este asigurată prin DN64A. Rețeaua de drumuri județene și comunale din zonă s-a îmbunătățit în ultimii ani prin modernizări punctuale, însă DN67 rămâne frecvent afectat de alunecări de teren și căderi de pietre, necesitând lucrări de consolidare în punctele vulnerabile.

OLTENIA DE SUB MUNTE
Figură 202 Traseele rutiere și feroviare

Sursă: OpenStreetMap database

În ceea ce privește transportul public, localitățile sunt deservite de operatori privați de transport rutier (microbuze), care asigură legătura cu orașele Horezu, Râmnicu Vâlcea, Băbeni sau Târgu Jiu. În general, frecvența curselor este mai ridicată în zonele unde se concentrează cererea de transport (spre municipiul Râmnicu Vâlcea ori către stațiunile balneare).

Zona de studiu este caracterizată de un mix de factori care determină fluxuri de trafic semnificative, influențate atât de activitatea administrativă și economică, cât și de potențialul turistic. Printre cele mai importante centre urbane și administrative se numără orașul Horezu, care deține un rol cheie în zonă datorită resurselor culturale (ceramica de Horezu, meșteșuguri tradiționale) și funcțiunilor publice pe care le îndeplinește pentru localitățile învecinate. În același timp, orașul Râmnicu Vâlcea, reședința de județ, este o destinație zilnică pentru numeroși locuitori din satele și comunele înconjurătoare, fiind principalul centru de servicii, educație și sănătate. De asemenea, localitățile cu statut de stațiuni balneare, precum Băile Olănești și Băile Govora, atrag în mod sezonier un număr mare de vizitatori, ceea ce duce la creșteri semnificative de trafic în perioadele de vârf.

Un alt factor generator de trafic îl reprezintă activitățile economice și industriale din proximitatea zonei. Platforma chimică de la Râmnicu Vâlcea (ce include Oltchim, CET Govora și Parcul Industrial Băbeni) determină fluxuri de marfă și de personal, însă influența asupra localităților din vest este mai redusă față de efectul direct asupra municipiului și împrejurimilor imediate. Totuși, există un impact indirect prin intermediul transportului de materiale și al navetei lucrătorilor din zonele rurale. Mai aproape de zona de

OLTENIA DE SUB MUNTE

studiu, centrele de prelucrare a lemnului și atelierele de mobilă, concentrate în special în Horezu, Vaideeni și comunele învecinate, generează periodic trafic greu pentru aprovizionare și transportul producției finite.

Pe lângă dimensiunea economică, turismul rămâne unul dintre cei mai importanți factori care determină creșterea fluxurilor de trafic. Stațiunile balneare Băile Olănești, Băile Govora și Ocnele Mari sunt recunoscute la nivel național pentru apele minerale și pentru facilitățile de tratament, atrăgând un aflux constant de vizitatori pe tot parcursul anului, cu vârfuri în sezoanele estivale și în perioadele de sărbătoare. De asemenea, Ocnele Mari se evidențiază prin salina activă și potențialul său de tratament, constituind un punct de interes major pentru turiști. În plan cultural și spiritual, mănăstirile și bisericile de patrimoniu din zonă (Costești, Mănăstirea Hurezi – inclusă în patrimoniul UNESCO etc.) atrag un număr semnificativ de pelerini și vizitatori.

Căile de transport ferate

Zona vestică a județului Vâlcea, care cuprinde localitățile precum Horezu, Bărbătești, Băile Olănești, Costești, Vaideeni, Băile Govora, Ocnele Mari sau Slătioara, nu beneficiază de o legătură directă prin transport feroviar de călători. Majoritatea navetelor pe calea ferată se orientează către municipiul Râmnicu Vâlcea și împrejurimi, acolo unde există principalele stații și halte de pe raza județului.

Principalele linii de cale ferată în județ:

- **Linia 201 Podu Olt – Râmnicu Vâlcea – Piatra Olt** este principala rută care traversează județul de la nord la sud, legându-l de magistralele feroviare naționale. Prin stația Râmnicu Vâlcea, călătorii pot realiza conexiuni spre Sibiu (în nord, prin Podu Olt) și spre Craiova, București ori alte orașe din sud prin Piatra Olt.
- **Linia industrială Băbeni – Alunu** deservește în principal transportul de marfă (cărbune, produse neferoase etc.). Aceasta nu operează curse de călători, însă are o importanță economică regională, fiind folosită periodic pentru aprovizionare și exporturi.
- **Ramura Govora – Berbești** (conexiune industrială) este destinată în special transportului de lignit către CET Govora și are un rol esențial în aprovizionarea cu combustibil a zonei.

Localitățile din vestul județului, precum Horezu, Bărbătești, Vaideeni, nu dispun de o legătură feroviară directă pentru călători. În absența unor stații sau halte funcționale în aceste zone, conexiunea cu rețeaua CFR se face cel mai adesea prin intermediul stațiilor din Râmnicu Vâlcea, Băbeni ori prin puncte mai apropiate de marile centre. Deși acest lucru oferă o soluție minimă de transport feroviar pentru locuitori și turiști, atractivitatea călătoriilor cu trenul rămâne scăzută, fiind necesară de regulă o transbordare cu autobuze sau microbuze.

Accesibilitatea în zona de studiu este influențată atât de rețeaua de drumuri naționale (în special DN67), cât și de drumurile județene și comunale care leagă între ele localitățile Horezu, Bărbătești, Băile Olănești, Costești, Stoenest, Vaideeni, Băile Govora, Ocnele Mari, Bunești, Măldărești, Muereasca, Păușești, Păușești Măglași, Pietrari, Slătioara, Tomșani și Vlădești. În general, drumurile principale și modernizate permit deplasări rapide de până la 10 minute între localitățile învecinate sau între centrul unui oraș și satele adiacente, facilitând naveta zilnică și accesul la servicii de bază. În intervalul de 20 de minute se pot acoperi distanțe mai mari, care includ legături cu alte comune și orașe aflate pe același traseu rutier, de obicei conectate prin drumuri județene modernizate. Pentru un orizont de 30 de minute, se ajunge la conexiuni mai vaste către reședința de județ (Râmnicu Vâlcea) sau către nodurile majore de pe DN67 ori din proximitatea Autostrăzii A1 (secțiunile în execuție), acolo unde condițiile de trafic și infrastructura

OLTENIA DE SUB MUNTE

permit o viteză constantă de deplasare. Astfel, zonele turistice și de interes economic din regiune rămân relativ accesibile într-un interval de timp rezonabil, contribuind la dezvoltarea integrată a întregului areal.¹⁸

Mocănița din Vâlcea

Mocănița din județul Vâlcea este un simbol al istoriei și tradițiilor regiunii, având o legătură importantă cu comunitățile locale și economiile din zona montană. Înființată la sfârșitul secolului al XIX-lea, mocănița a fost inițial creată pentru a conecta zona montană a Vaideeniului cu orașul Băbeni, un important centru forestier, și pentru a transporta lemne și pasageri. De-a lungul decadelor, linia a fost esențială pentru dezvoltarea locală, iar gările construite în stil arhitectural tradițional au rămas repere istorice.

După al Doilea Război Mondial, linia a fost amenințată de desființare din cauza dezvoltării infrastructurii rutiere, însă a fost salvată datorită unei inițiative industriale legate de Uzinele de Sodă Govora, care aveau nevoie de transport de materie primă. Astfel, traseul a fost modificat pentru a continua să susțină activitățile economice ale zonei, iar mocănița a rămas în funcțiune din 1959 până în prezent.

Mocănița parcurge o zonă extrem de diversificată din punct de vedere cultural și economic. Ea trece prin localități istorice, cum ar fi Mihăești, Băbeni și Frâncești, fiecare cu tradiții unice în apicultură, sculptură în lemn și spiritualitate ortodoxă. De asemenea, traversează zone montane impresionante, precum comuna Tomșani, renumită pentru numărul mare de apicultori și mierea vândută pe piețele internaționale.

Zona pe care o străbate mocănița este bogată în patrimoniu natural și cultural, incluzând mănăstiri istorice și peisaje montane deosebite. La Costești, de exemplu, se află Muzeul Trovanților și o serie de mănăstiri, iar localitatea este un important centru turistic datorită resurselor naturale și culturale.

Un proiect de colaborare între localitățile din traseul mocăniței și Uzinele Sodice Govora a fost propus în anii 2000 pentru a valorifica potențialul turistic al zonei, fără a afecta interesele economice ale companiei. În viitor, Vâlcea ar putea deveni o destinație turistică populară, atrăgând vizitatori care doresc să experimenteze o călătorie cu un tren de epocă, în mijlocul unui peisaj spectaculos, cu o atmosferă deosebită.

Transport public

Transportul public rutier în zona de studiu se bazează, în principal, pe rute operate de microbuze și autobuze care conectează localitățile rurale și stațiunile turistice cu municipiul Râmnicu Vâlcea. Acest sistem are rolul de a asigura naveta zilnică a locuitorilor către principalele centre de servicii (sănătate, educație, administrație, comerț), precum și de a facilita accesul turiștilor spre destinațiile balneare și culturale (Băile Olănești, Băile Govora, Ocnele Mari, Horezu).

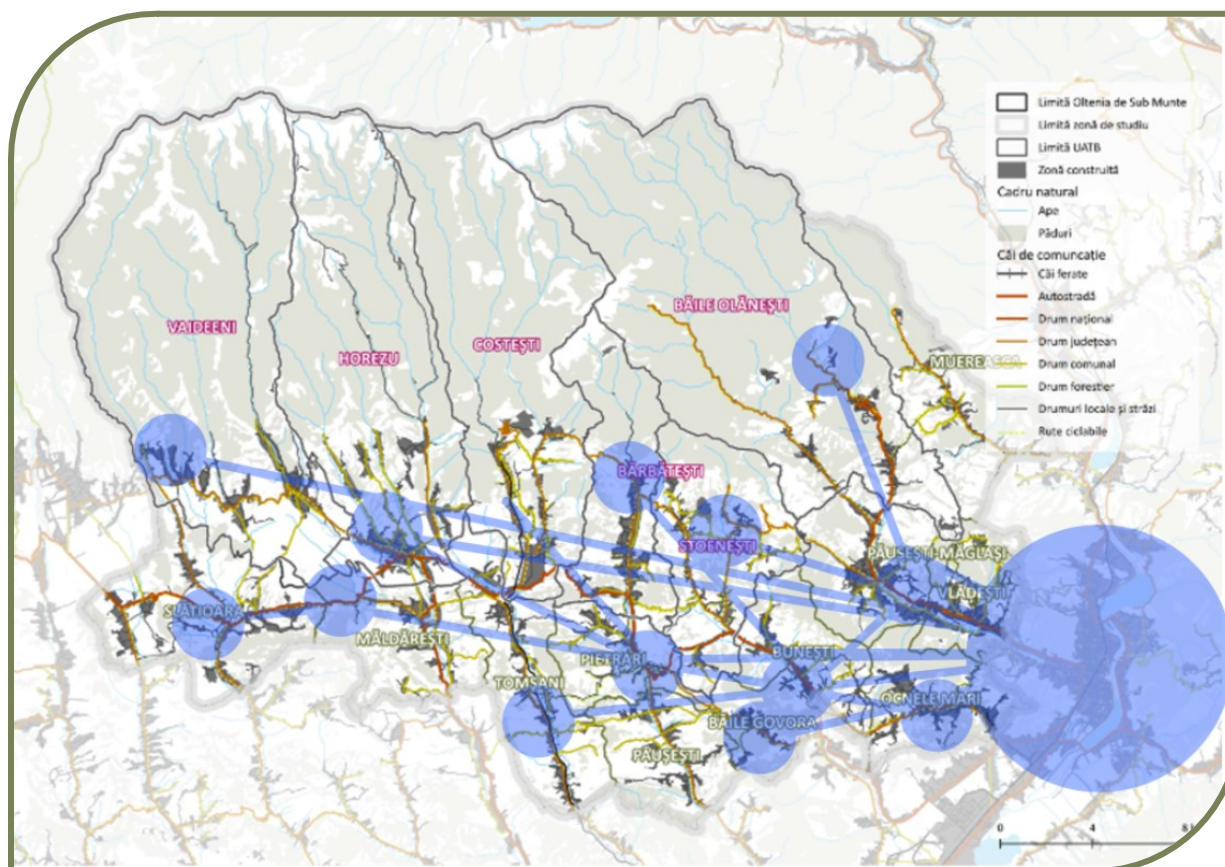
Deși există un număr relativ mare de trasee, frecvența și orarele pot varia în funcție de gradul de cerere și de operatorul privat care asigură serviciile. Localitățile mai îndepărtate sau cu populație scăzută tind să beneficieze de un număr mai mic de curse zilnice, ceea ce îngreunează mobilitatea pentru anumite categorii de locuitori.

¹⁸ <https://www.iso4app.net/demo.jsp>

OLTENIA DE SUB MUNTE

Trasee de transport public rutier (Consiliul Județean Vâlcea)¹⁹:

Figură 203 Distribuția spațială a infrastructurii de transport public

Sursă: OpenStreetMap database

1. Râmnicu Vâlcea – Căzănești - Băile Govora	11. Horezu – Platforma chimică – Râmnicu Vâlcea
2. Râmnicu Vâlcea – OLTCHIM - Băile Govora	12. Râmnicu Vâlcea – Bunești – Bărbătești
3. Râmnicu Vâlcea – Vlădești - Băile Govora	13. Râmnicu Vâlcea – Pietrari – Costești
4. Râmnicu Vâlcea – Păușești-Măglași – Băile Olănești	14. Râmnicu Vâlcea – Copăcelu – Stoenesti
5. Râmnicu Vâlcea – Ocnele Mari (Ocnița – Slătioarele-Lunca)	15. Râmnicu Vâlcea – Râureni – Stoenesti
6. Râmnicu Vâlcea – Francești – Horezu	16. Râmnicu Vâlcea – Bunești – Stoenesti
7. Râmnicu Vâlcea – Oteșani – Horezu	17. Râmnicu Vâlcea – Păușești-Maglași – Stoenesti
8. Râmnicu Vâlcea – Francești – Tomșani	18. Râmnicu Vâlcea – Francești – Vaideeni
9. Horezu – Surpatele – Râmnicu Vâlcea	19. Râmnicu Vâlcea – Pietrari – Vaideeni
10. Horezu – Pietrari – Râmnicu Vâlcea	

Rețeaua rutieră

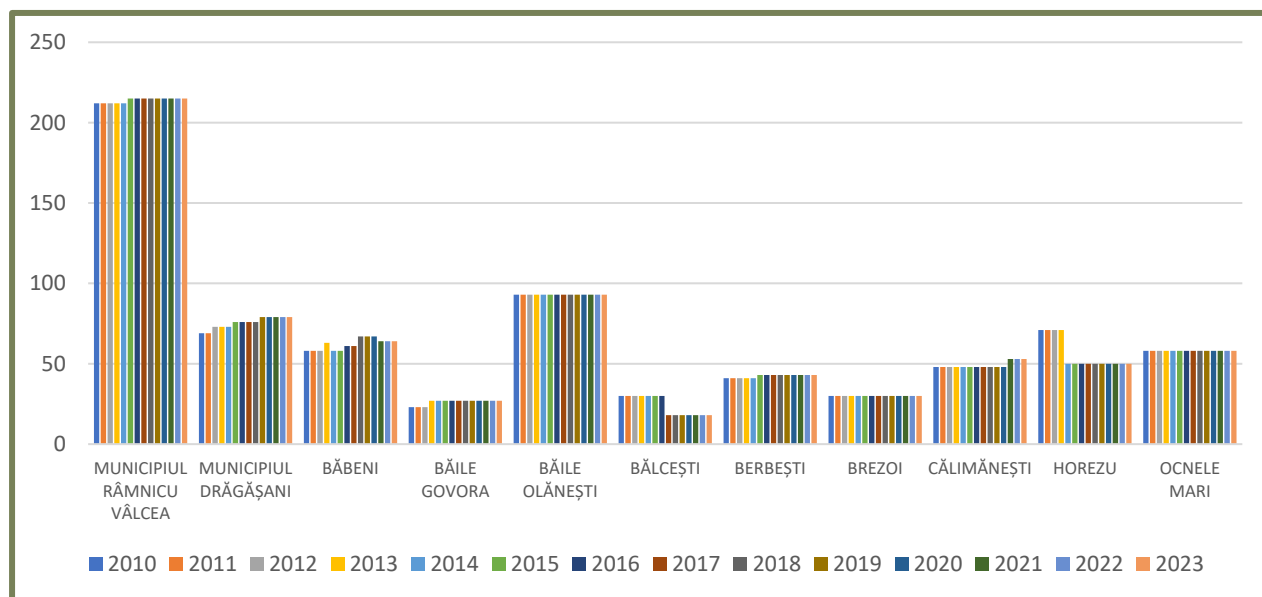
Lungimea străzilor orășenești

¹⁹ https://www.cjvalcea.ro/images/cjvalcea/transport/2020/program_transport_01-01-2020.pdf

OLTENIA DE SUB MUNTE

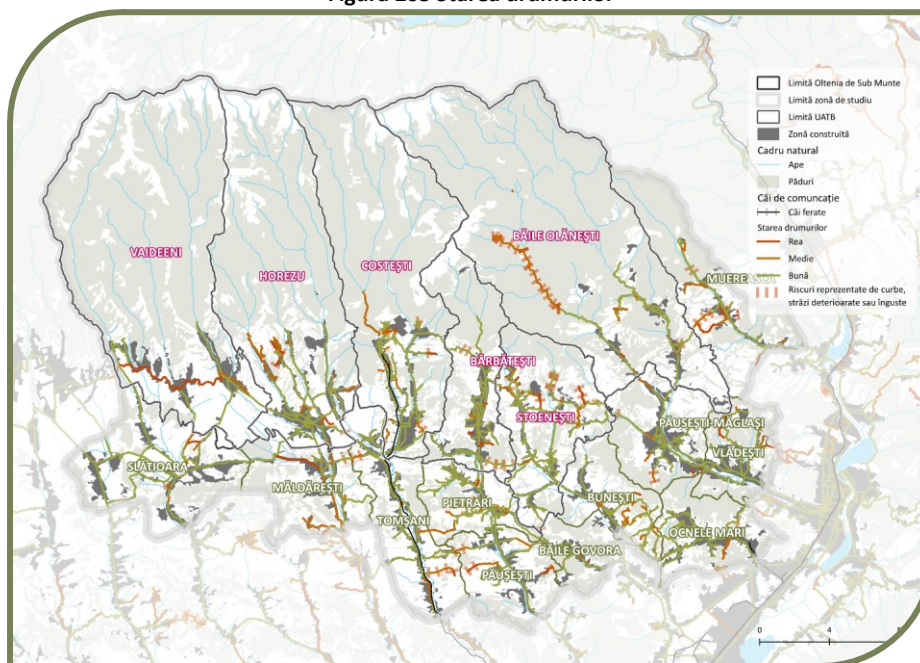
La nivelul **Municipiului Râmnicu Vâlcea**, lungimea străzilor a crescut ușor în 2015, de la **212 km/m** la **215 km/m**, și s-a menținut constantă până în 2023. **Municipiul Drăgășani** a înregistrat o creștere de la **69 km/m** în anul 2010 la **79 km/m** în anul 2023. Orașul **Băile Govora** prezintă o creștere la nivelul lungimii străzilor de la **23 km/m** în anul 2010 la **27 km/m** în anul 2023.

Figură 204 Dinamica lungimii străzilor orășenești, 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 205 Starea drumurilor

Sursa: OpenStreetMap database

Băile Olănești și **Ocnele Mari** au menținut aceleași valori pe toată perioada analizată. **Orașul Horezu** a înregistrat o reducere semnificativă de la **71 km/m** în anul 2010 la **50 km/m** în anul 2023. În orașele mai mici, modificările au fost minime sau inexistente, ceea ce poate indica un ritm redus de extindere sau modernizare a rețelei stradale.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Un prim reper îl reprezintă lungimea totală a rețelei rutiere analizate, care depășește 10.198 km. Dacă luăm în considerare clasificarea drumurilor după calitatea acestora, observăm că în jur de 7,1% (aproape 727 km) se află în stare rea, iar aproximativ 7,3% (circa 740 km) pot fi încadrate în stare medie. Totodată, aproape 28,8% (circa 2.934 km) dintre drumuri se regăsesc în stare bună. Cel mai mare procent, de peste 56% (aproximativ 5.798 km), rămâne însă necompletat în baza de date, ceea ce arată o lipsă de informații fie despre calitatea acestor tronsoane, fie despre statutul lor administrativ.

În ceea ce privește suprafața drumurilor, se constată o pondere semnificativă a sectoarelor asfaltate, care însumează peste 4.742 km, adică aproximativ 46–47% din total. Această preponderență a asfaltului se remarcă mai ales la drumurile naționale (unde peste 98% sunt asfaltate) și într-o măsură considerabilă la drumurile județene (peste 77%). Drumurile comunale prezintă și ele un grad de asfaltare de peste 60%, însă dețin proporții mai mari de pietriș și suprafețe de pământ față de celelalte categorii.

Tipurile de suprafață nemodernizată sunt concentrate în special în segmentele cu pietriș, care se apropie de 2.640 km (circa 26% din rețea), precum și în cele de pământ (dirt/earth), ce însumează peste 480 km (în jur de 4,8%). Aceste valori subliniază faptul că, în timp ce rețeaua principală (națională și județeană) se află într-o stare relativ bună sau medie, drumurile secundare și comunale, dar și cele neclasificate administrativ, pot fi slab modernizate, reflectând disparitățile dintre zonele urbane și rurale.

Din perspectivă strategică, situația relevă două aspecte principale. Mai întâi, există un necesar de reabilitare a celor 7% de drumuri încadrate în stare rea și a celor aproape 7% în stare medie pentru a preveni degradarea lor.

11.3 Utilități publice

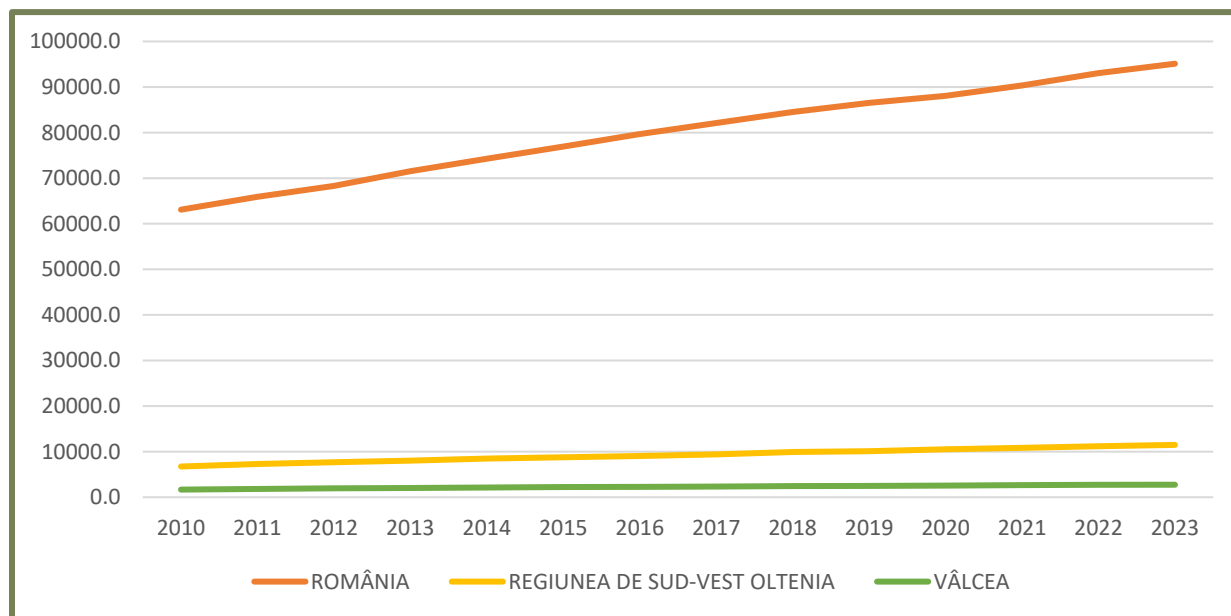
Lungimea rețelelor edilitare pe categorii (apa, canalizare, energie termica, gaze naturale)

Lungimea totala a rețelei simple de distribuție a apei potabile (km)

La **nivel național**, lungimea rețelei de distribuție a apei a crescut de la **63.094,9 km** în 2010 la **95.111,2 km** în 2023, ceea ce reprezintă o creștere de **50,74%**. Acest lucru indică investiții semnificative în extinderea infrastructurii de apă potabilă în această perioadă. Deși în intervalul 2010-2023, evoluția populației la nivel național este în scădere, creșterea se poate justifica prin și prin extinderea rețelei în zone care anterior nu aveau acces la infrastructura de apă potabilă.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 206 Dinamica lungimii totale a rețelei simple de distribuție a apei potabile la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

În acest context, extinderea rețelei nu este doar o reacție la creșterea populației sau a cererii, ci și un efort activ de a îmbunătăți accesul la apă potabilă pentru comunități care anterior nu erau deservite corespunzător.

În **regiunea Sud-Vest Oltenia**, rețeaua de apă a crescut de la **6.741 km** în 2010 la **11.484,3 km** în 2023, ceea ce reprezintă o creștere de **70,36%**. Regiunea a avut o rată de creștere mai mare decât media națională, sugerând prioritizarea și necesitatea dezvoltării infrastructurii în această zonă.

Județul Vâlcea a avut o creștere a rețelei de apă de **64,15%**, de la **1.674 km** în 2010 la **2.747,9 km** în 2023, o creștere importantă, dar sub media regională. Însă această creștere semnificativă demonstrează necesitatea majoră de extindere a rețelelor.

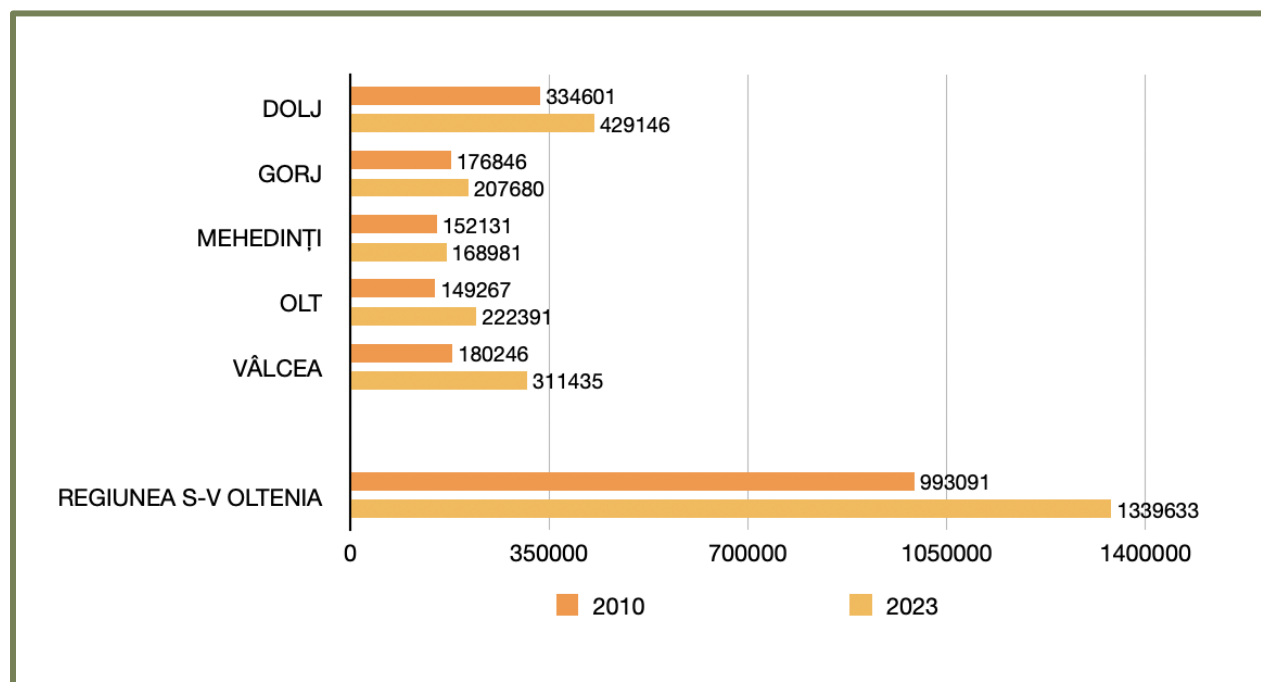
UAT Stoenesti a avut cea mai mare creștere procentuală (+4166,67%), ceea ce indică o extindere semnificativă a rețelei în acest UAT, pornind de la o valoare foarte mică în 2010 (**1,5 km**). **Păușești Măglași** (+534,29%) și **Muereasca** (+1987,50%) au avut, de asemenea, creșteri notabile, ceea ce sugerează investiții recente importante.

Unele localități, precum **Ocele Mari** (-10,58%), **Slătioara** (-15,38%), și **Băile Olănești** (-15,42%), au înregistrat scăderi. Aceste scăderi ar putea reflecta degradarea infrastructurii sau lipsa investițiilor.

La nivel național și regional, infrastructura de apă potabilă a fost semnificativ extinsă între 2010 și 2023. Cu toate acestea, există variații mari la nivel local, ceea ce indică prioritizarea anumitor zone, dar și nevoia de investiții suplimentare în localitățile rămase în urmă.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 207 Populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă (media anuală), la nivel județean, în regiunea Sud-Vest Oltenia, perioada 2010–2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă a crescut la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, indicând o extindere constantă a infrastructurii de utilități. La nivel județean, județul Dolj înregistrează cea mai mare creștere absolută a populației deservite, urmat de județul Vâlcea, care își consolidează poziția la nivel regional. Județele Mehedinți și Gorj prezintă creșteri mai moderate, în timp ce județul Olt se menține la valori mai scăzute comparativ cu celelalte județe, reflectând diferențe teritoriale în gradul de acoperire a rețelelor de alimentare cu apă.

În județul Vâlcea, ponderea populației deservite de sistemul public de alimentare cu apă crește de la 67,6% în 2010 la 90,0% în 2023 (*180.246 persoane din 266.503 locuitori în 2010; 311.435 persoane din 346.023 locuitori în 2023*). La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, gradul de deservire crește de la 67,3% la 98,3%, apropiindu-se de acoperirea integrală a populației (*993.091 persoane din 1.475.395 locuitori în 2010; 1.339.633 persoane din 1.362.127 locuitori în 2023*).

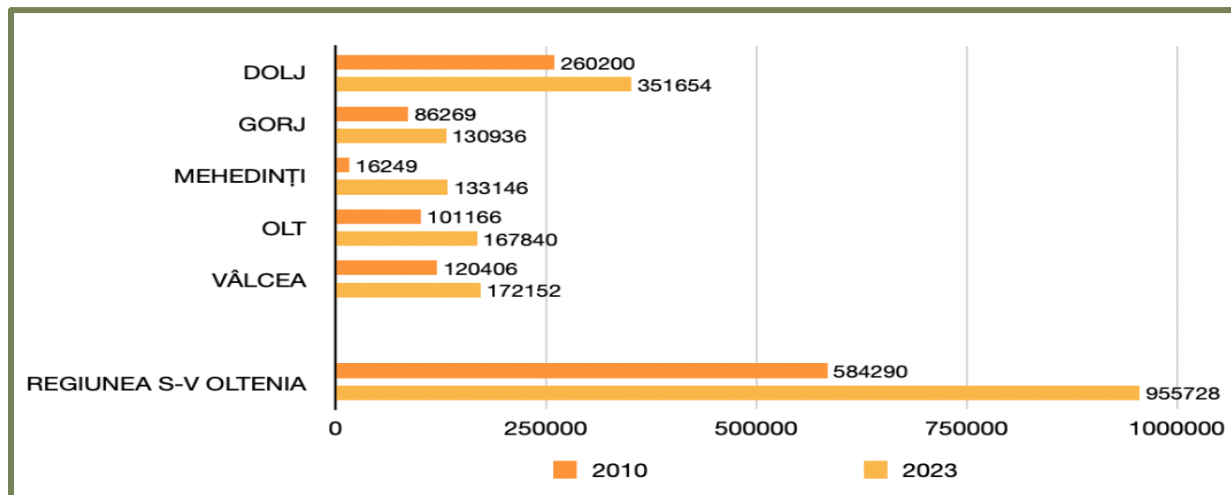
În ansamblu, evoluția evidențiază o extindere semnificativă a infrastructurii de alimentare cu apă la nivel regional, reducând decalajele de acces la utilități, deși diferențele teritoriale între județe persistă.

Populația conectată la sistemele de canalizare și epurare a apelor uzate a crescut la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, indicând o extindere progresivă a infrastructurii de utilități.

La nivel județean, județele Dolj și Olt concentrează cele mai ridicate valori, în timp ce județul Vâlcea înregistrează o creștere moderată, menținându-se sub media regională, ceea ce reflectă diferențe teritoriale în gradul de acoperire a rețelelor de canalizare. În județul Vâlcea, ponderea populației conectate la sistemul public de canalizare crește de la 45,2% în 2010 la 49,8% în 2023 (*120.406 persoane din 266.503 locuitori în 2010; 172.152 persoane din 346.023 locuitori în 2023*).

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 208 Populația conectată la sistemele de canalizare și epurare a apelor uzate (număr de persoane), la nivel județean și regional, în perioada 2010–2023

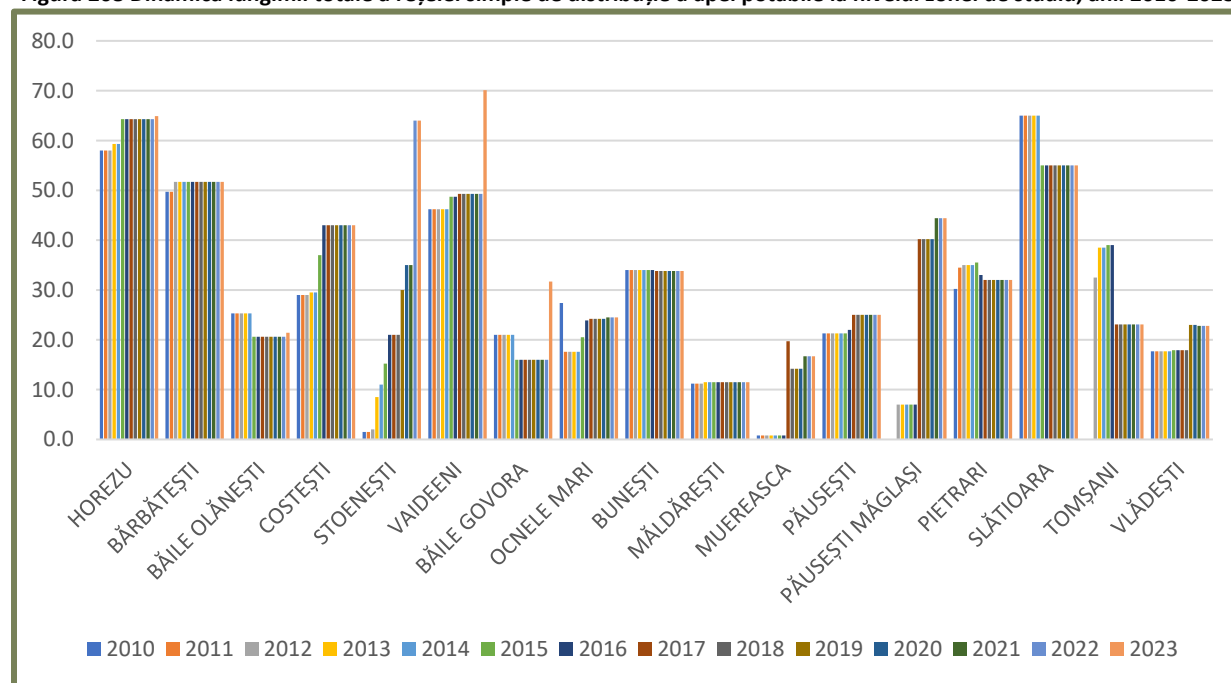

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, gradul de conectare crește semnificativ, de la 39,6% la 70,2%, reflectând extinderea accelerată a infrastructurii de canalizare la nivel regional (*584.290 persoane din 1.475.395 locuitori în 2010; 955.728 persoane din 1.362.127 locuitori în 2023*).

În ansamblu, aceste evoluții indică o îmbunătățire progresivă a accesului la serviciile de canalizare, deși diferențele teritoriale rămân evidente, în special între județe și la nivel regional.

Figură 208 Dinamica lungimii totale a rețelei simple de distribuție a apei potabile la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023

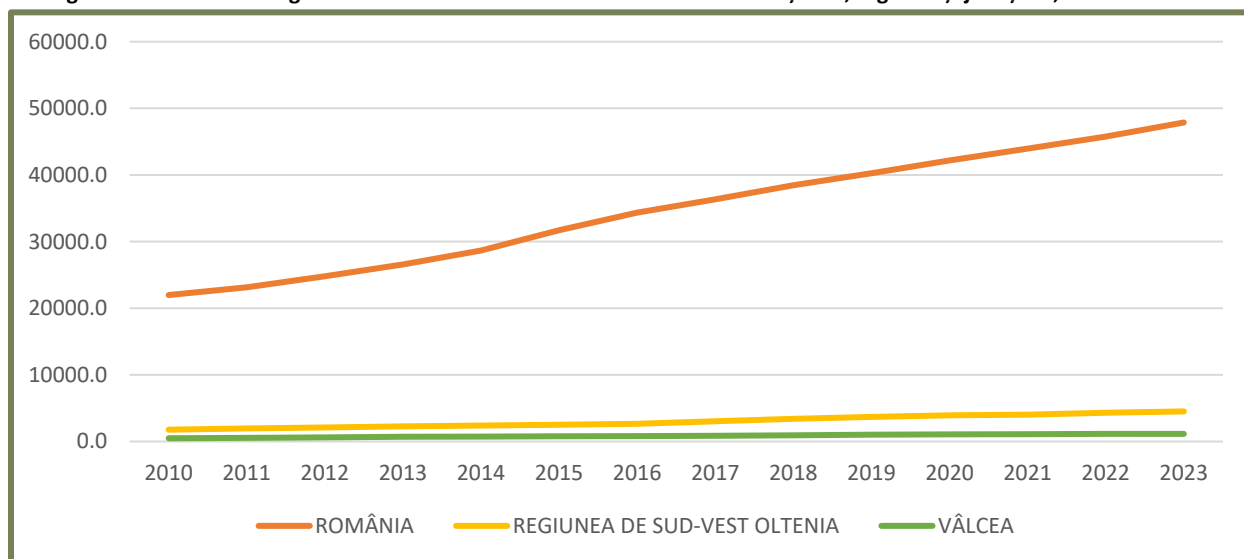

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Lungimea conductelor de canalizare (km)

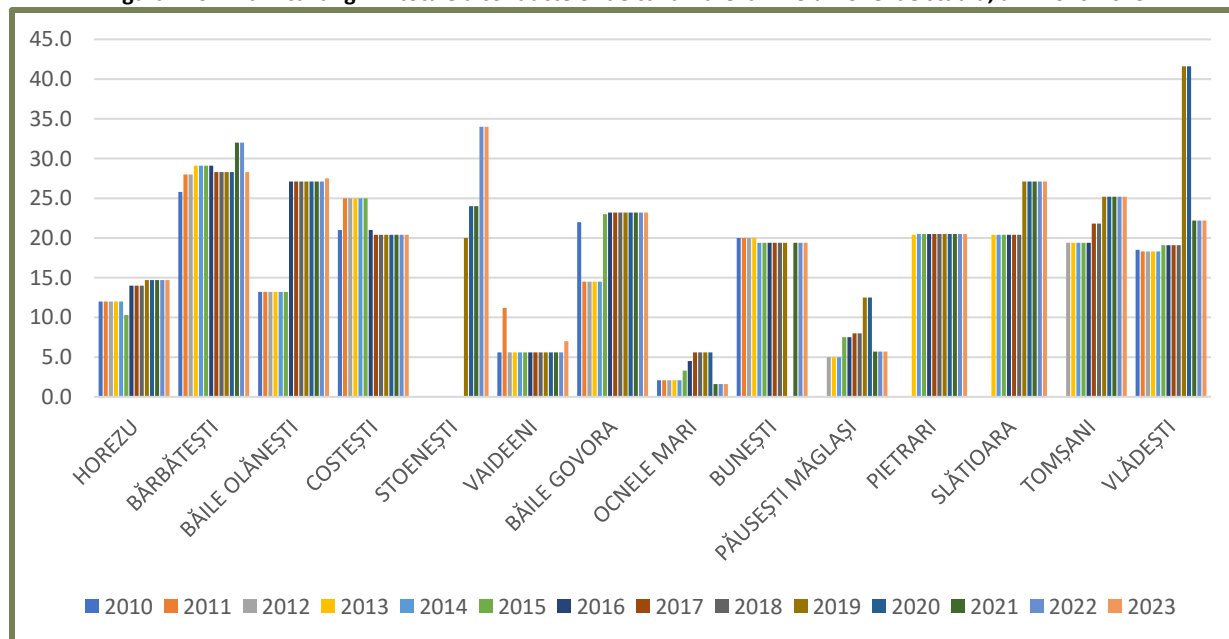
Figură 209 Dinamica lungimii totale a conductelor de canalizare la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, lungimea rețelei de canalizare a crescut de la **21.977,5 km** în 2010 la **47.873,2 km** în 2023. Acest progres evidențiază investiții constante în infrastructura de canalizare la nivel național. În cadrul **regiunii de Sud-Vest Oltenia**, creșterea a fost și mai accentuată, de **154,9%** (de la **1.771,8 km** în 2010 la **4.516,6 km** în 2023). Aceasta reflectă un efort susținut de modernizare a infrastructurii în această regiune. Lungimea rețelei de canalizare în **județul Vâlcea** a crescut de la **488,5 km** în 2010 la **1.138,2 km** în 2023 (**+133%**). Acest ritm de creștere este mai mare decât media națională, dar sub nivelul regional. Județul Vâlcea avea mai multe zone care nu erau racordate la conductele de canalizare.

Figură 210 Dinamica lungimii totale a conductelor de canalizare la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivel de UAT-uri, cea mai **mare creștere** a lungimii conductelor de canalizare s-a înregistrat în **Băile Olănești**, de la **13.2 km** în anul 2010 la **27.5 km** în anul 2023, indicând investiții importante în această stațiune.

Stoenești, creștere de **70%** în ultimii ani, de la **20 km** în 2019 la **34 km** în 2023, demonstrează o dezvoltare accelerată.

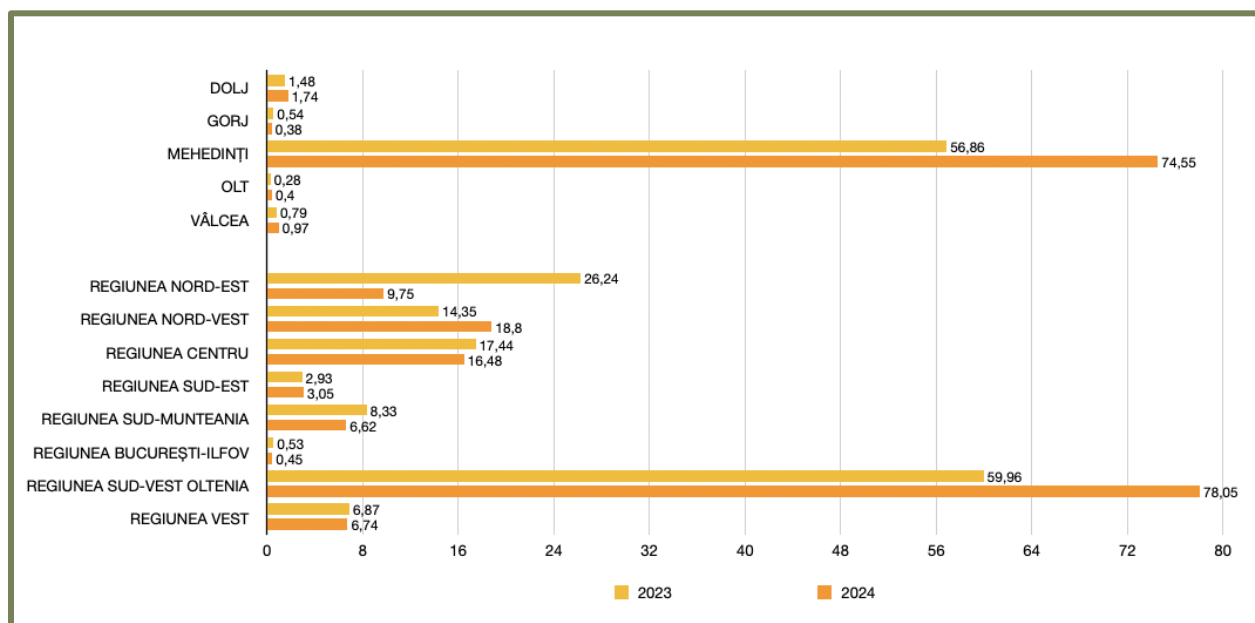
În cadrul UAT-ului **Ocnele Mari** se înregistrează o scădere de **-23.80%**, de la **2.1 km** în 2010 la **1.6 km** în 2023, posibil din cauza degradării infrastructurii. **Bunești (-3.0%)** și **Costești (-2.86%)** înregistrează scăderii posibile tot din cauza infrastructurii.

Unele UAT-uri (**Băile Olănești și Stoenești**) au înregistrat **creșteri** importante, în timp ce altele au stagnat sau chiar au înregistrat **scăderi (Ocnele Mari, Costești)**. Distribuția inegală a investițiilor reflectă prioritizări diferite la nivel local sau acces limitat la finanțare.

La nivelul localităților Muereasca, Măldărești și Păusești nu sunt furnizate informații legate de lungimea totală a conductelor de canalizare.

Energie termică distribuită (Gigacalorii)

Figură 211 Consumul de lemn de foc pentru uz propriu (mii m³), la nivel regional și județean, 2023–2024

Sursa: Balanța Lemnului

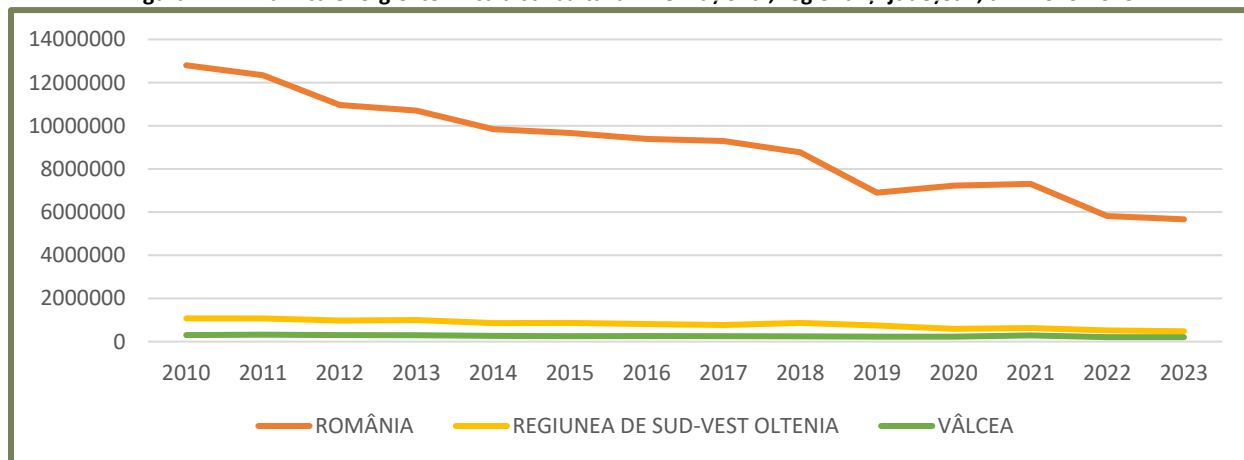
Consumul de lemn de foc pentru uz propriu prezintă diferențe teritoriale semnificative la nivel regional. Regiunea Sud-Vest Oltenia se detașează prin cele mai ridicate valori, cu o creștere accentuată între cei doi ani, evidențiind o dependență ridicată de biomasa lemnoasă. La polul opus, regiunea București-Ilfov și regiunile Vest și Sud-Est înregistrează valori reduse, reflectând un grad mai ridicat de racordare la rețelele de gaze naturale și utilizarea limitată a lemnului de foc.

La nivel județean, în Regiunea Sud-Vest Oltenia, județul Mehedinți concentrează cea mai mare parte a consumului de lemn de foc, în timp ce județele Dolj, Olt și Vâlcea înregistrează valori mult mai scăzute.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Această distribuție subliniază diferențele structurale dintre județe în ceea ce privește accesul la rețelele de utilități și tipurile de sisteme de încălzire utilizate.

Figură 212 Dinamica energiei termice distribuite la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

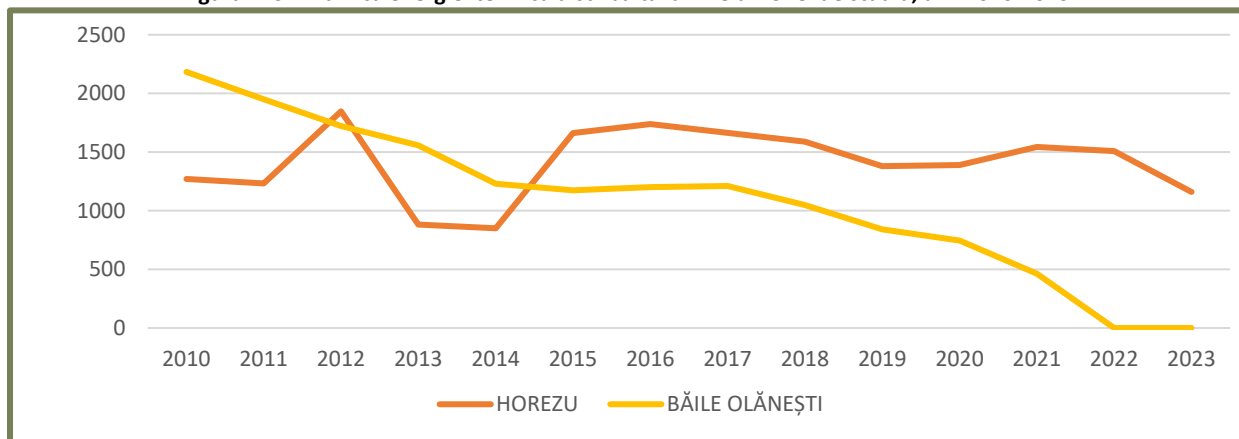

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, energia termică distribuită a scăzut cu **55,7%**, de la **12.801.073 Gcal** în 2010 la **5.665.850 Gcal** în 2023. Aceasta indică o reducere semnificativă a utilizării sistemelor centralizate de încălzire, în principal din cauza dezafectării sau degradării infrastructurii centralizate sau creșterii utilizării alternativelor, cum ar fi centralele termice individuale, pompe de căldură sau alte surse. La **nivel regional**, scăderea este similară, **-55.4%**, păstrându-se trendul descendent de la nivel național.

În **județul Vâlcea**, energia termică distribuită a scăzut cu **32,73%** (de la **305.008 Gcal** în 2010 la **205.175 Gcal** în 2023). Deși scăderea este semnificativă, aceasta este mai puțin pronunțată decât la nivel național și regional, ceea ce sugerează o menținere relativ mai bună a infrastructurii locale sau o mai mare dependență de rețelele centralizate. În **Horezu**, scăderea a fost de **-8.7%** (de la **1.271 Gcal** în 2010 la **1.160 Gcal** în 2023). Aceasta indică o reducere mai mică a energiei distribuite, comparativ cu media națională sau regională. **Băile Olănești** înregistrează o scădere, de la **2.183 Gcal** în 2010 la **463 Gcal** în 2021, ultimul an în care datele au fost raportate.

Figură 213 Dinamica energiei termice distribuite la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023

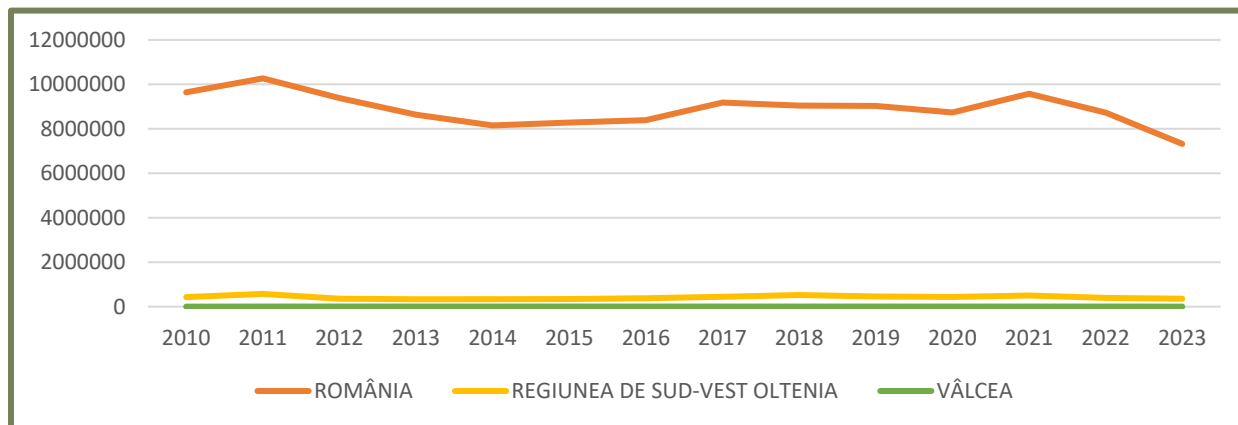
Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Datele indică un declin semnificativ al utilizării energiei termice distribuite, atât la nivel național, cât și în regiunea Sud-Vest Oltenia și județul Vâlcea. Acest fenomen reflectă tranziția către soluții alternative de încălzire și dificultățile economice ale sistemelor centralizate.

Gaze naturale (Km)

Figură 214 Dinamica lungimii rețelei de gaze naturale de la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

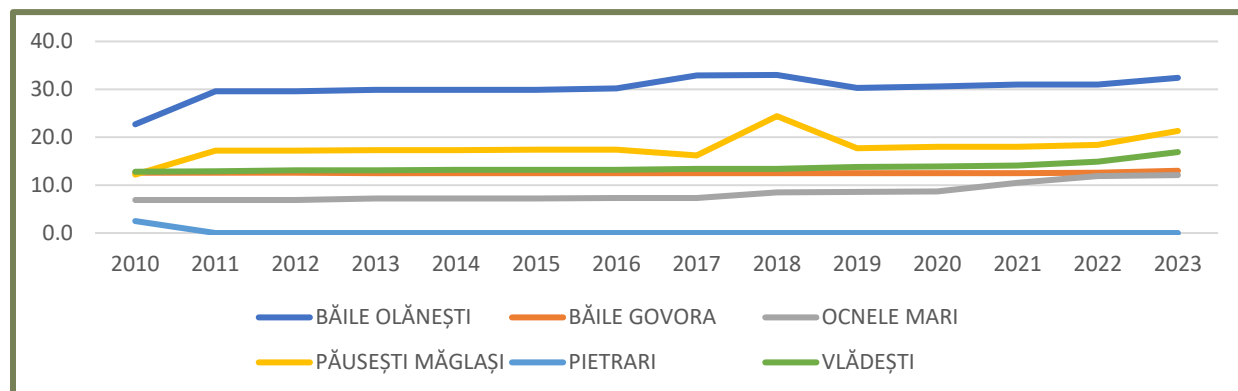

Sursă: Institutul Național de Statistică

În **România**, lungimea rețelelor de gaze naturale a scăzut cu **24.03%** (de la **9.639.054 km** în 2010 la **7.322.353 km** în 2023). Acest declin poate fi atribuit înlocuirii rețelelor de gaze naturale cu alte surse de energie (pompe de căldură, panouri solare etc.); reducerii investițiilor în extinderea sau întreținerea rețelelor sau schimbărilor demografice și economice (migrație și reducerea populației în anumite zone). La **nivel regional**, scăderea lungimii rețelelor a fost de doar **16.15%**. Aceasta indică o menținere relativ mai bună a infrastructurii regionale comparativ cu nivelul național.

La **nivel județean**, în contrast cu tendința națională și cea regională, lungimea rețelelor de gaze naturale a crescut cu **22.50%**, de la **511 km** în 2010 la **626 km** în 2023. Aceasta reflectă o extindere a infrastructurii în județ, probabil în contextul creșterii cererii și investițiilor locale.

Figură 215 Dinamica lungimii rețelei de gaze naturale de la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

În localitatea **Băile Olănești**, lungimea rețelelor de gaz natural a crescut cu **42.73%**, de la **22.7 km** în 2010 la **32.4 km** în 2023, indicând extinderi semnificative pentru a răspunde nevoilor localnicilor și ale turiștilor.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Ocnele Mari a înregistrat una dintre cele mai mari creșteri, de **75.36%**, ceea ce sugerează o extindere intensă a rețelei în această localitate.

Păușești Măglași are o creștere similară cu Ocnele Mari, de **74.59%**, confirmând o expansiune accelerată a rețelelor edilitare.

Tendința generală arată o scădere a lungimii rețelelor de gaze naturale la nivel național, însă există diferențe semnificative la nivel local. În județul Vâlcea și în anumite UAT-uri precum Ocnele Mari, Păușești Măglași și Băile Olănești, rețelele de gaze au fost extinse considerabil, reflectând o adaptare la cerințele locale.

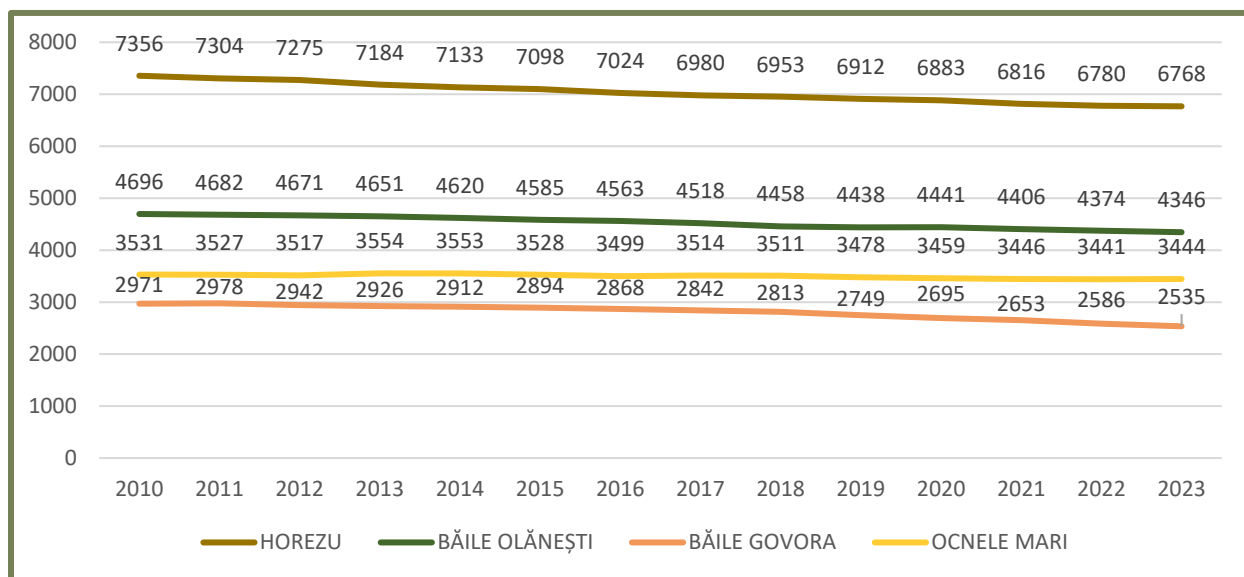
Suprafața spațiilor publice din interiorul localității (hectare)

În toate localitățile analizate (Horezu, Băile Olănești, Băile Govora, Ocnele Mari), suprafața spațiilor publice a scăzut în mod constant pe parcursul perioadei 2010-2023.

Băile Govora a suferit o reducere semnificativă (**-14.7%**), ceea ce poate indica o transformare extensivă a spațiilor publice în alte categorii de utilizare a terenurilor.

Reducerea suprafețelor verzi publice poate contribui la creșterea poluării și la agravarea problemelor climatice. În stațiuni **Băile Olănești** și **Băile Govora**, scăderea spațiilor publice poate influența negativ percepția turiștilor asupra localității.

Figură 216 Dinamica suprafeței spațiilor publice din interiorul localităților la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023

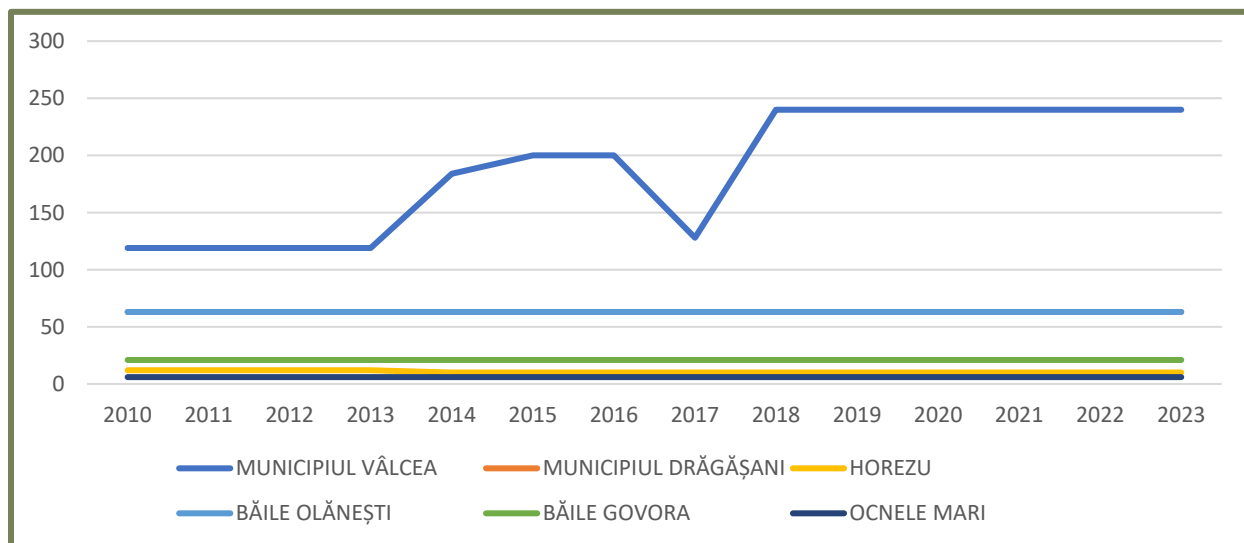
Sursă: Institutul Național de Statistică

Scăderea suprafeței spațiilor publice din interiorul localităților au un impact negativ asupra **calității vieții locuitorilor și atractivității localităților**. Este necesar ca autoritățile locale să ia măsuri proactive pentru a stopa acest declin și a îmbunătăți accesul la spațiile publice.

Suprafața spațiilor verzi din interiorul localității și media pe cap de locuitor

Suprafața spațiilor verzi din interiorul localităților (hectare)

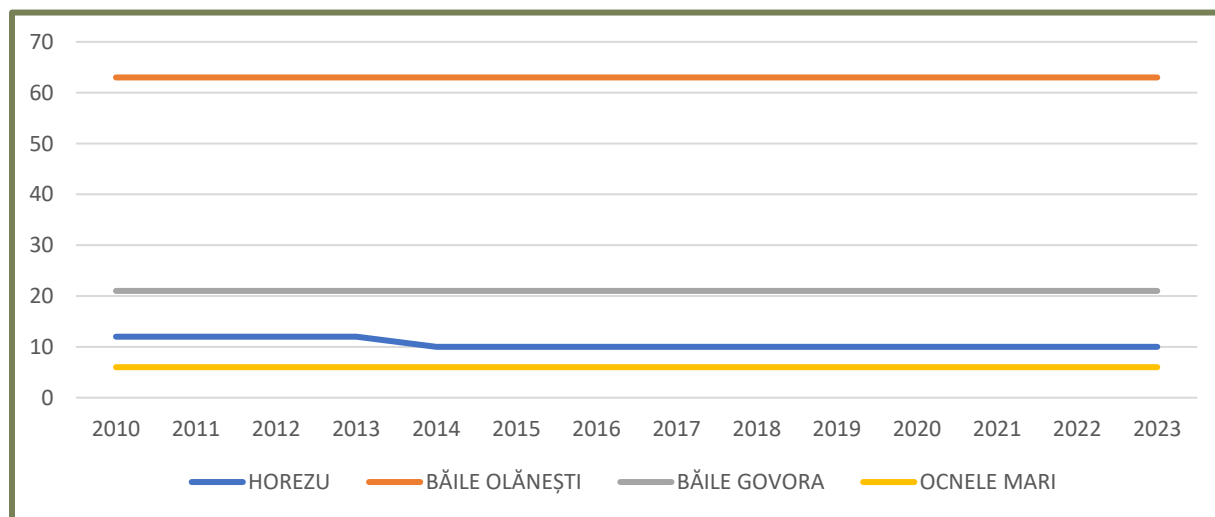
Figură 217 Dinamica suprafeței spațiilor verzi din interiorul localităților la nivel județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Municipiul Rm. Vâlcea demonstrează o tendință pozitivă în ceea ce privește dezvoltarea spațiilor verzi, cu un progres notabil în perioada 2014-2018 și stabilizarea acestora la 240 ha ulterior.

Figură 218 Dinamica suprafeței spațiilor verzi din interiorul localităților la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Municipiul Rm. Vâlcea este singura localitate care a înregistrat o creștere semnificativă a spațiilor verzi, de la **119 ha** în 2010 la **240 ha** în 2023 **(+101.68%)**. Această creștere reflectă o investiție semnificativă în extinderea sau reabilitarea spațiilor verzi sau rezultatul includerii în această categorie a pădurii de pe dealul Capela ca și pădure parc.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Municipiul Drăgășani, Băile Olănești, Băile Govora și Ocnele Mari au menținut **constante suprafețele de spații verzi** pe toată perioada analizată. Aceasta indică o lipsă de proiecte noi în acest domeniu.

Horezu a înregistrat o **scădere de -16.67%**, de la **12 ha** în 2010 la **10 ha** în 2014, rămânând constantă ulterior. Scăderea poate sugera o reducere a investițiilor sau conversia unor terenuri verzi în alte scopuri sau retrocedare. **Scăderea în Horezu** poate avea efecte negative asupra locuitorilor, precum reducerea zonelor de recreere și creșterea disconfortului urban.

Municipiul Vâlcea reprezintă un exemplu pozitiv de extindere a spațiilor verzi, în timp ce restul localităților fie stagnează, fie înregistrează scăderi, necesitând eforturi suplimentare pentru îmbunătățirea mediului urban și a calității vieții.

Media pe cap de locuitor

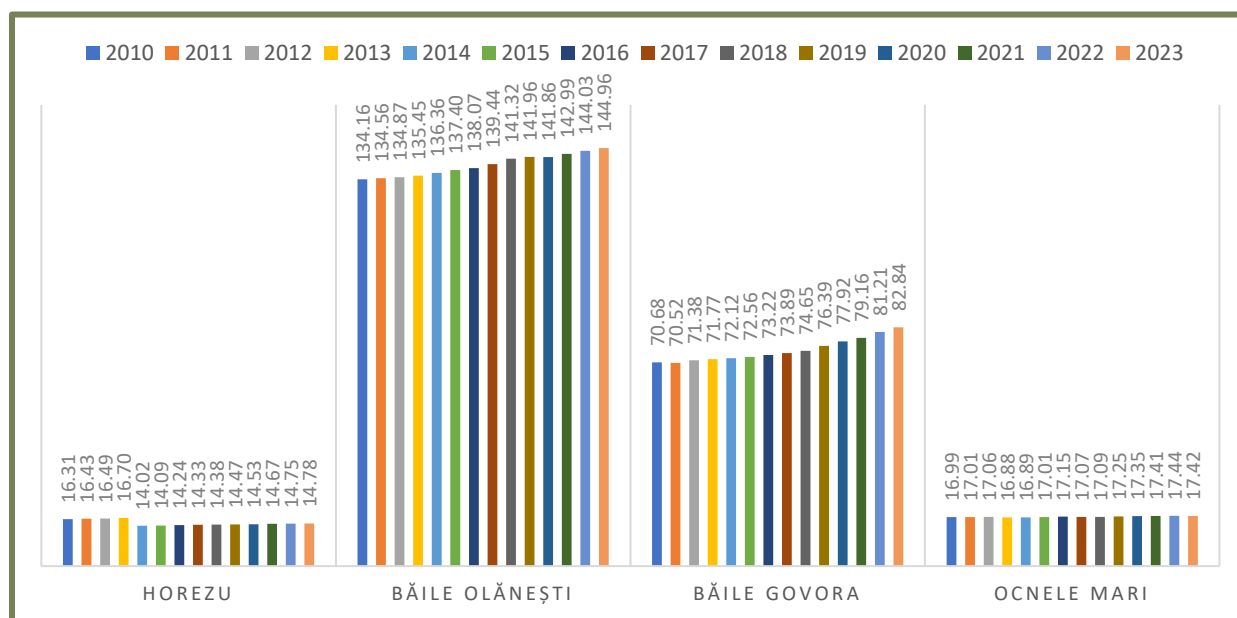
Horezu are valori constante în jur de **14-16 mp/locuitor** în intervalul 2010-2023. Este sub standardele UE care impun un minim de **26 mp/locuitor**, ceea ce indică un deficit de spațiu verde raportat la recomandările generale.

Băile Govora variază între **70 și 82.84 mp/locuitor** în 2023, cu o tendință ușor crescătoare. Prezintă o medie peste cea cerută de standardele UE, ceea ce indică că localitatea oferă un mediu sănătos și resurse verzi cetățenilor.

Băile Olănești are valori mari, cu o **tendență de creștere** continuă până la **144.96 mp/locuitor** în 2023 de la **134.16 mp/locuitor** în anul 2010. Este peste media națională și standardele UE și demonstrează o gestionare eficientă a spațiilor verzi, specifică stațiunilor turistice.

Ocnele Mari are o medie care variază ușor, în jur de **17 mp/locuitor**, fără fluctuații semnificative. Este **sub media națională**, dar mai aproape de prag decât Horezu.

Figură 219 Dinamica mediei suprafeței spațiilor verzi pe cap de locuitor, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

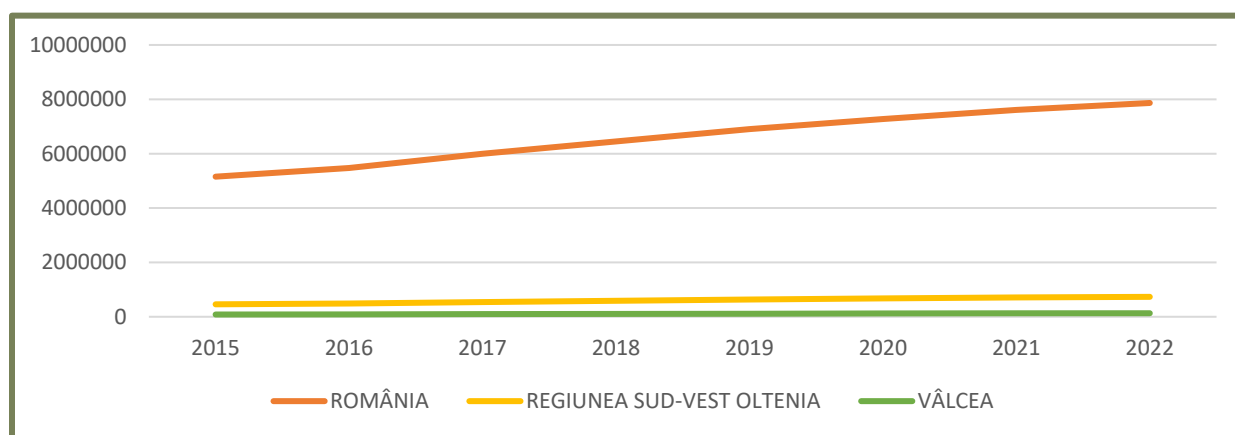
Horezu și Ocnele Mari au valori **sub** media recomandată de **26 mp/locuitor**, necesitând măsuri suplimentare pentru creșterea suprafețelor verzi accesibile populației.

Număr de locuitori raportat la nr. total de mașini

Număr autoturisme

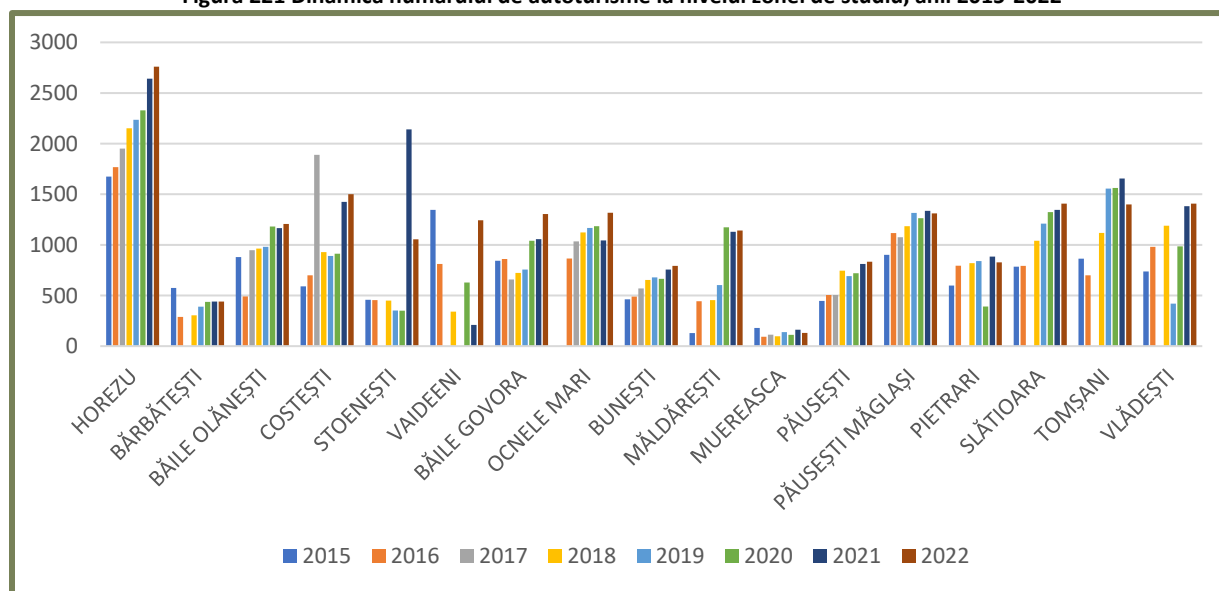
România a înregistrat o creștere de **52.57%** în perioada analizată (de la **5.155.059 autoturisme** în 2015 la **7.865.186 autoturisme** în 2022). **Regiunea Sud-Vest Oltenia** a crescut cu **59.94%**, depășind ritmul de creștere la nivel național, ceea ce sugerează o **dinamică regională pozitivă**, dar nu și beneficiază pentru mediu. **Județul Vâlcea** a înregistrat o creștere de **54.42%** a numărului de autoturisme (de la **83.908 autoturisme** în 2015 la **129.570 autoturisme** în 2022). Aceasta este ușor peste media națională, indicând o **dezvoltare susținută** a mobilității rutiere în județ.

Figură 220 Dinamica numărului de autoturisme la nivel național, regional și județean, anii 2015-2022

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 221 Dinamica numărului de autoturisme la nivelul zonei de studiu, anii 2015-2022

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivelul zonei de studiu, majoritatea localităților prezintă o creștere a numărului de autoturisme în perioada analizată, ceea ce indică o creștere a gradului de motorizare și a puterii de cumpărare a populației. Totodată, în unele cazuri se observă fluctuații neobișnuite, ce pot fi cauzate de modul de raportare la nivel local sau cu înregistrări incomplete pentru anumiți ani, precum în cazul Ocnele Mari, Măldărești.

UAT-urile Costești (+154.24%) și Stoenesti (+130.85%) au înregistrat creșteri semnificative. **Bărbătești** prezintă o scădere de **23.48%**, **Muereasca** a scăzut cu **27.22%**, și **Vaideeni** înregistrează o scădere de **7.65%**.

Numărul total de mașini raportat număr de locuitori

Figură 222 Numărul total de mașini raportat număr de locuitori

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
HOREZU	23.58	25.17	27.95	30.94	32.35	33.82	38.76	40.71
BĂRBĂTEȘTI	16.79	8.52	0.00	9.32	11.97	13.68	14.03	14.32
BĂILE OLĂNEȘTI	19.19	10.76	20.98	21.62	22.08	26.62	26.44	27.57
COSTEȘTI	18.05	21.64	59.44	29.54	28.75	29.71	46.78	49.72
STOENEȘTI	13.12	13.08	0.00	13.08	10.34	10.45	64.17	31.91
VAIDEENI	33.45	20.35	0.00	8.64	0.00	16.25	5.44	32.25
BĂILE GOVORA	29.16	30.02	23.15	25.70	27.50	38.63	39.84	50.43
OCNELE MARI	0.06	24.75	29.43	31.99	33.55	34.26	30.30	38.27
BUNEȘTI	16.46	17.43	20.39	23.49	24.56	24.15	27.59	29.04
MĂLDĂREȘTI	6.44	22.25	0.00	22.97	30.66	60.27	58.10	59.20
MUEREASCA	6.84	3.50	4.27	3.74	5.32	4.33	6.27	5.06
PĂUSEȘTI	16.69	19.34	19.54	29.21	27.41	29.10	33.27	34.72
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	22.51	27.79	26.87	29.62	32.63	31.29	33.23	32.68
PIETRARI	20.00	26.90	0.00	27.81	28.46	13.34	30.22	27.96
SLĂTIOARA	23.13	23.47	0.00	31.21	36.83	40.60	42.04	44.15
TOMȘANI	23.10	18.75	0.00	30.22	42.57	43.24	46.36	39.94
VLĂDEȘTI	24.13	31.38	0.00	36.44	12.61	29.43	40.46	40.37

Sursă: Institutul Național de Statistică

Majoritatea localităților prezintă o tendință de creștere constantă a gradului de motorizare (numărul de mașini raportat la populație).

Horezu a crescut de la **23.58** în 2015 la **40.71** în 2022, arătând o creștere stabilă și susținută a accesului la autoturisme. **Băile Govora** a crescut de la **29.16** în 2015 la **50.43** în 2022, indicând o dezvoltare economică ce permite achiziția de autoturisme.

Slătioara a ajuns de la **23.13** în 2015 la **44.15** în 2022, aproape dublându-și numărul de mașini raportat la populație.

Unele localități au valori mult mai mici comparativ cu altele, ceea ce poate indica un grad redus de motorizare sau un nivel economic inferior. **Muereasca** prezintă valori constante și mici (**6.84** în 2015 la **5.06** în 2022). **Bărbătești** are valori scăzute și chiar negative în evoluție, trecând de la **16.79** în 2015 la doar **14.32** în 2022.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Scăderea populației în unele localități poate contribui la creșterea aparentă a raportului dintre numărul de mașini și locuitori.

Tendința generală este de creștere a gradului de motorizare în județul Vâlcea, în concordanță cu media națională. Localitățile turistice și urbane, precum **Horezu**, **Băile Govora** și **Ocnele Mari**, au rate de creștere mai mari decât localitățile rurale sau mai puțin dezvoltate.

Transportul auto este unul dintre principalii factori care contribuie la **schimbările climatice**. Creșterea numărului de autoturisme duce la emisii sporite de CO₂, și particule în suspensie, afectând calitatea aerului. Localitățile turistice, unde fluxul de vizitatori este mare, pot avea un impact ecologic suplimentar.

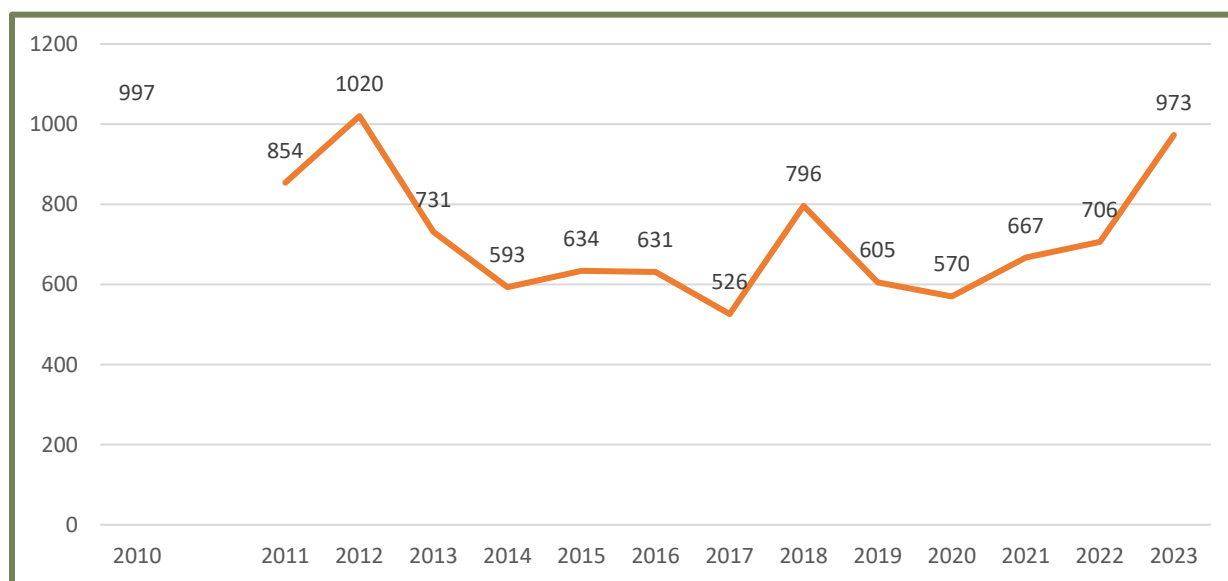
Localitățile turistice, unde fluxul de vizitatori este mare, pot avea un impact ecologic suplimentar.

Creșterea numărului de autoturisme în județul Vâlcea și în localitățile analizate reflectă progresul economic, dar aceasta trebuie gestionată cu grijă pentru a minimiza efectele negative asupra **mediului și sănătății**. Soluțiile **sustenabile** sunt cheia pentru a menține un echilibru între dezvoltare și protejarea calității vieții.

11.3 Locuințe

Locuințe terminate

Figură 223 Dinamica numărului de locuințe terminate la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

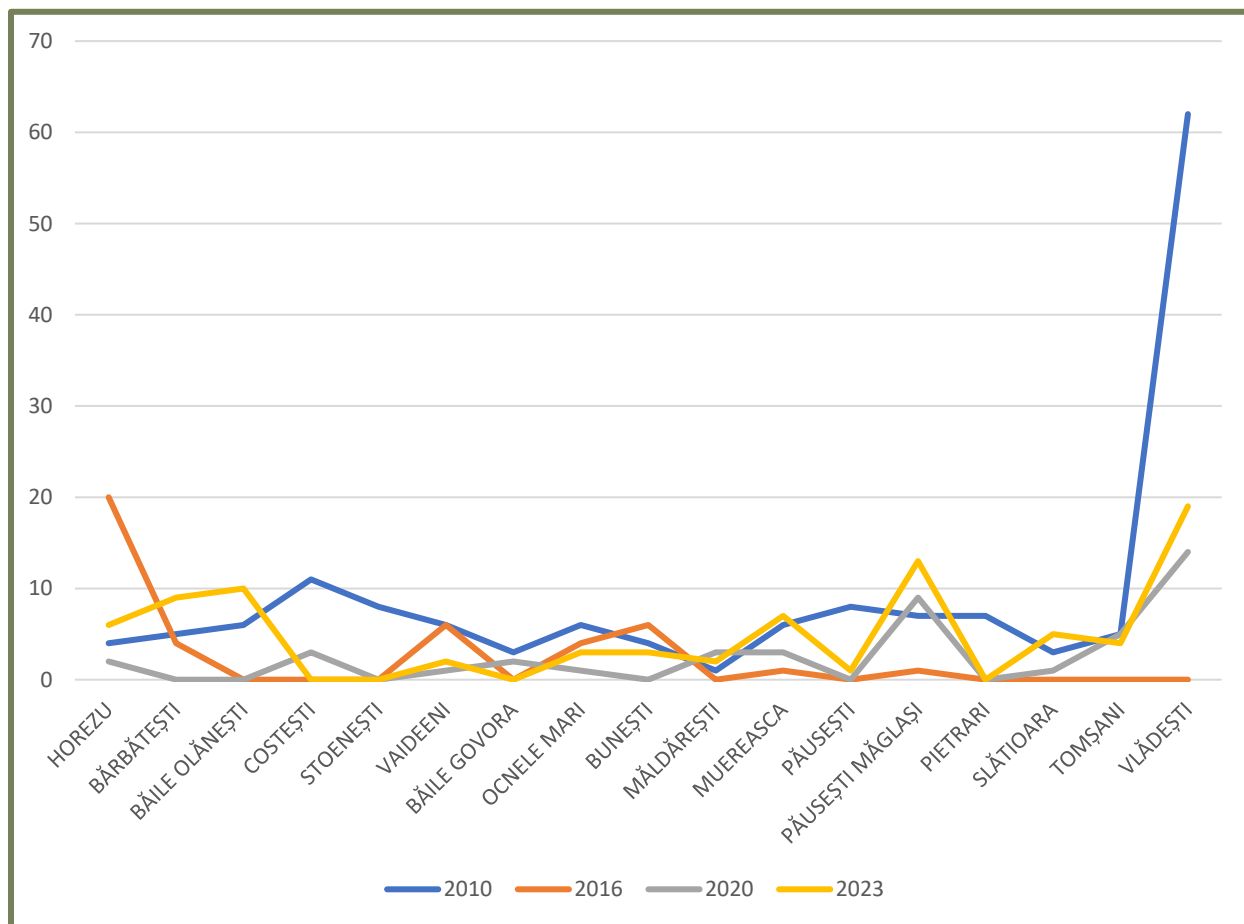
Sursă: Institutul Național de Statistică

Anii 2010-2014 au fost caracterizați printr-o scădere constantă a locuințelor terminate la nivelul **județului Vâlcea**, cu o **reducere** semnificativă de la **997 locuințe** în 2010 la doar **593 locuințe** în 2014.

După 2014, numărul de locuințe terminate a **crescut** treptat, ajungând la **973 locuințe** în 2023. Această creștere sugerează o recuperare economică, dar și o posibilă îmbunătățire a condițiilor pentru investiții imobiliare și construcții.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 224 Dinamica numărului de locuințe terminate la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2020-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Horezu, după o creștere constantă în perioada 2010-2013 (de la **4 la 21 locuințe finalizate**), numărul de locuințe terminate a scăzut în 2018 și 2019, iar în 2021 și 2022 a fost de doar 6-8 locuințe, în anul 2023 ajungând la **6 locuințe finalizate**. Aceasta poate reflecta fluctuații în dezvoltarea turistică sau în proiectele de infrastructură.

În **Bărbătești**, numărul locuințelor finalizate a fost destul de variabil, cu un vârf de 6 locuințe în 2013, urmat de o scădere semnificativă și o revenire în 2023 (**9 locuințe finalizate**). Poate indica schimbări în dinamica demografică și economică.

Vaideeni a înregistrat fluctuații mari, cu un vârf de **6 locuințe finalizate** în 2016 și o scădere accentuată în perioada 2017-2021. Totuși, în 2022 a avut o revenire la **15 locuințe**, ceea ce sugerează o revitalizare a zonei, dar apoi în 2023 a scăzut semnificativ la **2 locuințe**.

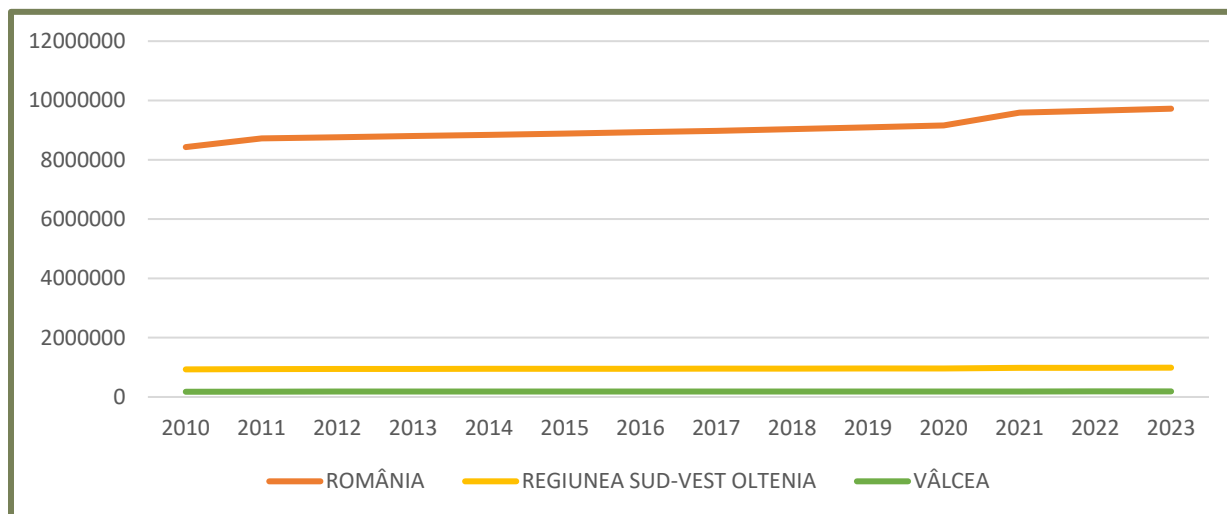
Vlădești a înregistrat cea mai semnificativă scădere la nivelul UAT-urilor analizate, de la **62 locuințe finalizate** în 2010 la **19 locuințe finalizate** în anul 2023.

În general, numărul de locuințe finalizate este un indicator al dezvoltării economice locale, al nivelului de investiții și al migrației interne.

Număr de locuințe pe categorii

Număr total de locuințe

Figură 225 Dinamica numărului total de locuințe la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

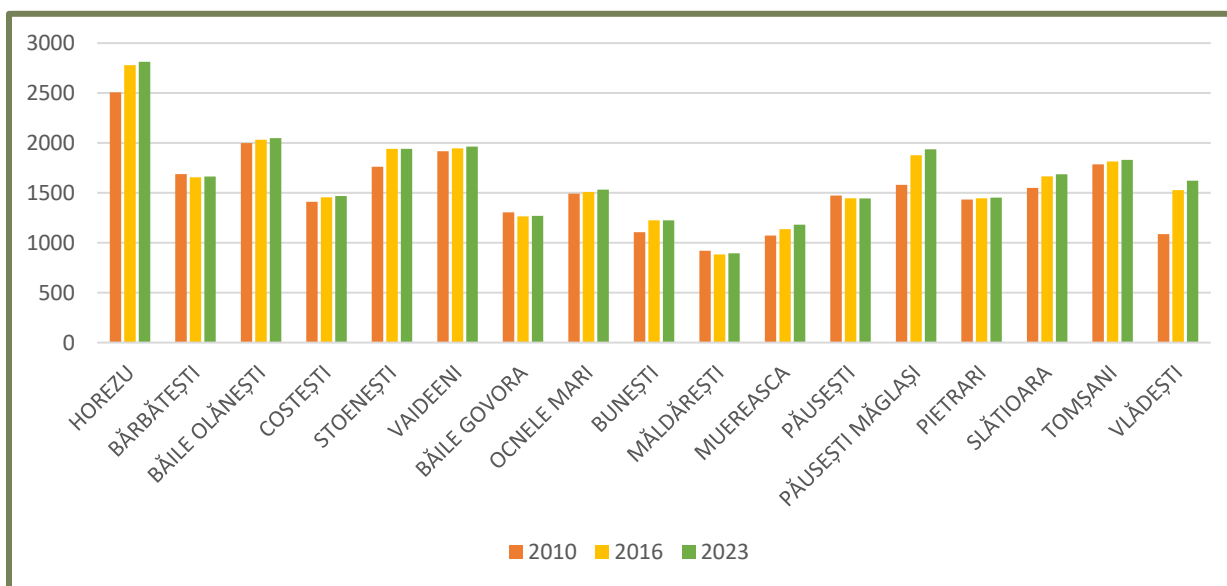

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, numărul de locuințe a crescut cu **15.36%** între 2010 și 2023, indicând o dezvoltare constantă a sectorului rezidențial din România. **Regiunea Sud-Vest Oltenia** a înregistrat o creștere de **6.22%** în aceeași perioadă, un ritm mai moderat comparativ cu nivelul național.

Județul Vâlcea a avut o creștere de **6.97%**, ceea ce sugerează o dezvoltare relativ constantă, dar nu la fel de accelerată ca la nivel național.

Figură 226 Dinamica numărului total de locuințe la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

La nivelul UAT-urilor, **Vlădești** a înregistrat o creștere impresionantă de **49.22%** între 2010 și 2023, de la **1.087 locuințe** în anul 2010 la **1.622 locuințe** în anul 2023. **Păușești Măglași** a avut și ea o creștere semnificativă de **22.59%**, ceea ce poate reflecta o dezvoltare rezidențială susținută, de la **1.580 locuințe** în anul 2010 de la **1.937 locuințe** în anul 2023.

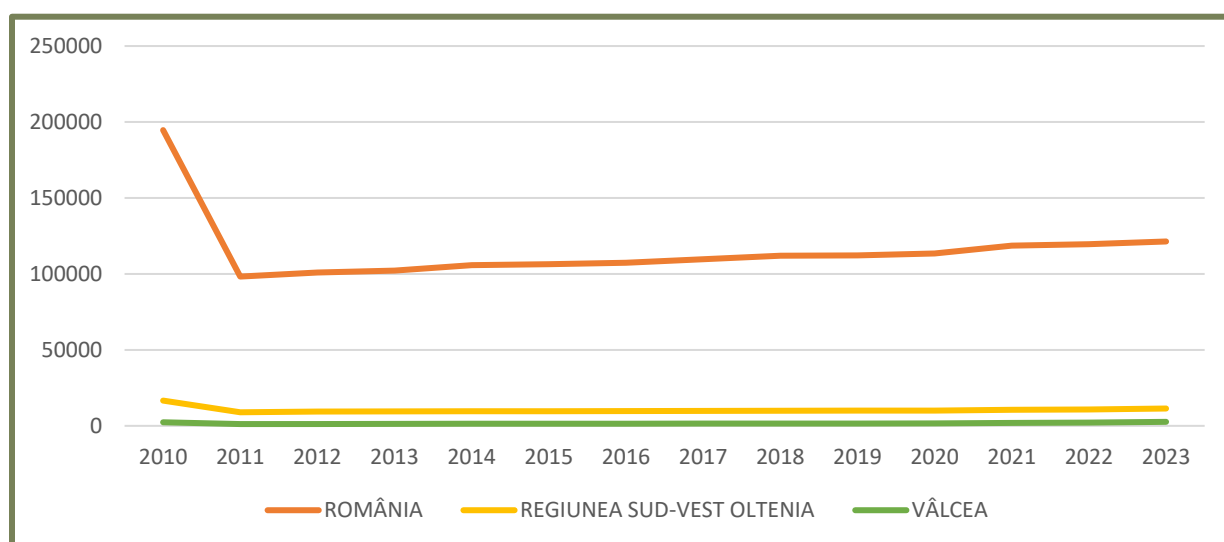
Cele mai semnificative scăderi au fost înregistrate în **Băile Govora (-2.68%)** și în **Măldărești (-2.83%)**.

Horezu, un oraș turistic cunoscut, a înregistrat o creștere de **12.21%**, ceea ce sugerează o dezvoltare stabilă și un interes constant pentru locuințele din această localitate, posibil legat de turism. **Muereasca** și **Slătioara** au avut creșteri de **10.26%** și **8.77%**, semn că aceste localități se dezvoltă moderat.

Majoritatea localităților din tabel au avut creșteri moderate, sub **10%**, indicând un ritm de dezvoltare constant, dar nu neapărat accelerat, **Vaideeni (+2.45%)**, **Pietrari (+1.33%)**, **Costești (+4.04%)**, **Tomșani (+2.52%)**.

Număr de locuințe proprietate publică

Figură 227 Dinamica numărului de locuințe proprietate publică la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La **nivel național**, numărul locuințelor din proprietatea publică a scăzut cu **-37.68%** între 2010 și 2023. Această reducere indică o tendință constantă de diminuare a locuințelor publice, fie din cauza vânzării către proprietari privați, fie din cauza lipsei de investiții în acest sector. În **Regiunea Sud-Vest Oltenia**, scăderea a fost de **-31.63%**, arătând o tendință similară cu cea națională, dar ceva mai moderată.

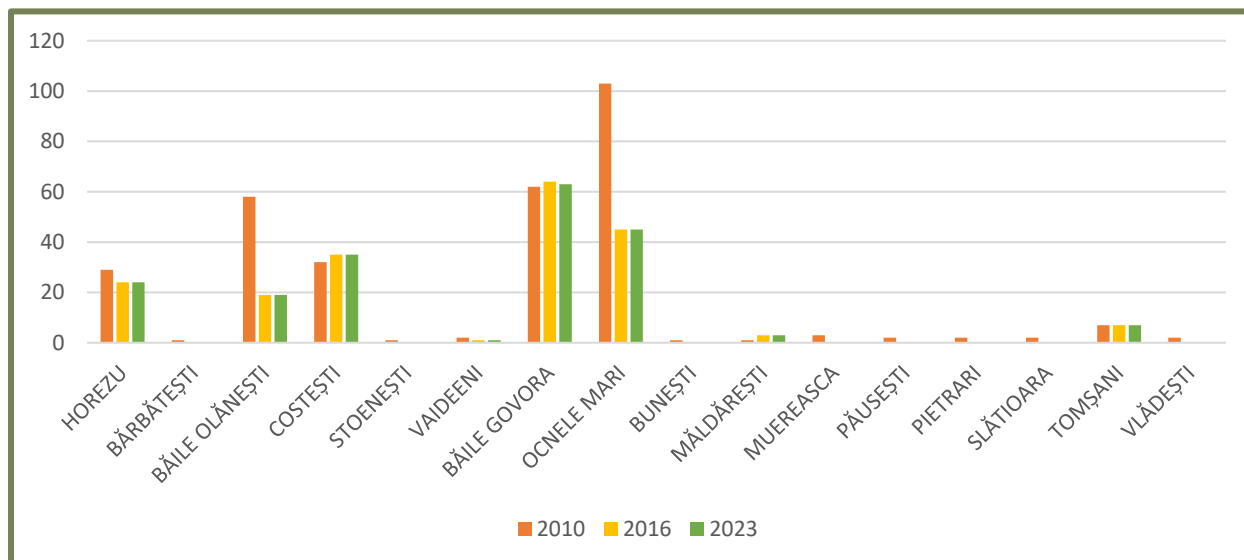
Contrar tendințelor naționale și regionale, județul **Vâlcea** a înregistrat o **creștere de 14.26%** a locuințelor din proprietatea publică în perioada 2010-2023. Acest lucru poate indica o îmbunătățire a programelor locale de administrare a locuințelor publice sau o politică locală favorabilă menținerii și dezvoltării acestui fond.

Multe localități analizate din județul Vâlcea, precum **Bărbătești**, **Stoenesti**, **Bunești**, **Păușești**, **Muereasca**, **Pietrari**, **Slătioara**, și **Vlădești**, au valori foarte mici sau zero pentru locuințele din proprietatea publică începând cu anii 2011-2023. Acest lucru sugerează că aceste localități fie au transferat locuințele către

OLTENIA DE SUB MUNTE

proprietari privați, fie nu au investit în noi locuințe publice. **Vaideeni** a înregistrat o scădere cu **-50%**, de la 2 la 1 locuință publică.

Figură 228 Dinamica numărului de locuințe proprietate publică la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023

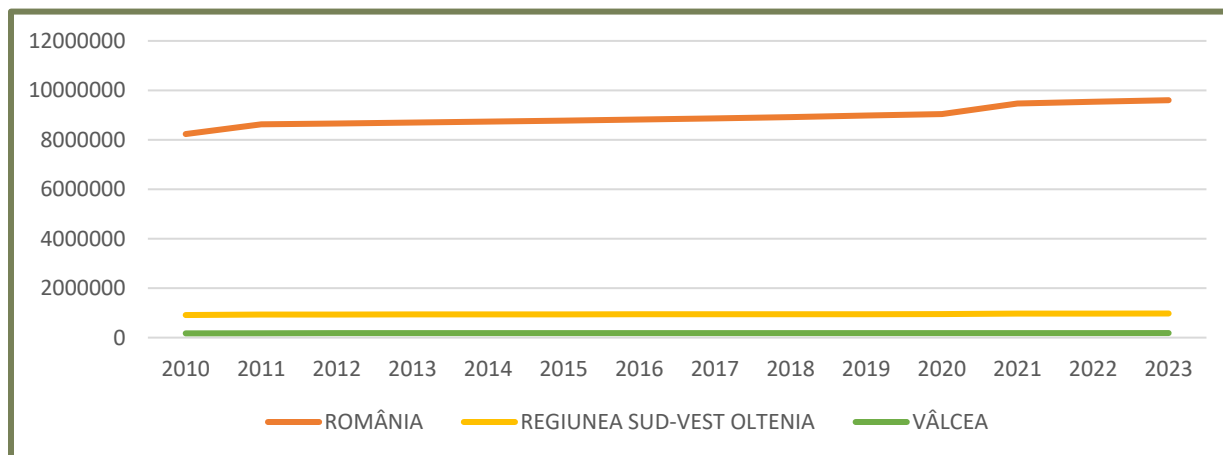

Sursă: Institutul Național de Statistică

În câteva localități, numărul locuințelor din proprietatea publică a rămas constant pe întreaga perioadă analizată, **Costești** a avut o ușoară creștere de **9.38%**, rămânând la **35 locuințe** în intervalul 2011-2023; **Băile Govora** de la **19 locuințe** în anul 2011 a rămas așa până în 2023. **Tomșani** a rămas stabil, cu **7 locuințe publice** în toți anii. Localitatea **Măldărești** a avut o creștere remarcabilă de **200%**, de la 1 locuință în 2010 la 3 locuințe în 2023. Chiar dacă numărul absolut este mic, creșterea procentuală este semnificativă.

Număr de locuințe proprietate privată

Figură 229 Dinamica numărului de locuințe proprietate privată la nivel național, regional și județean, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

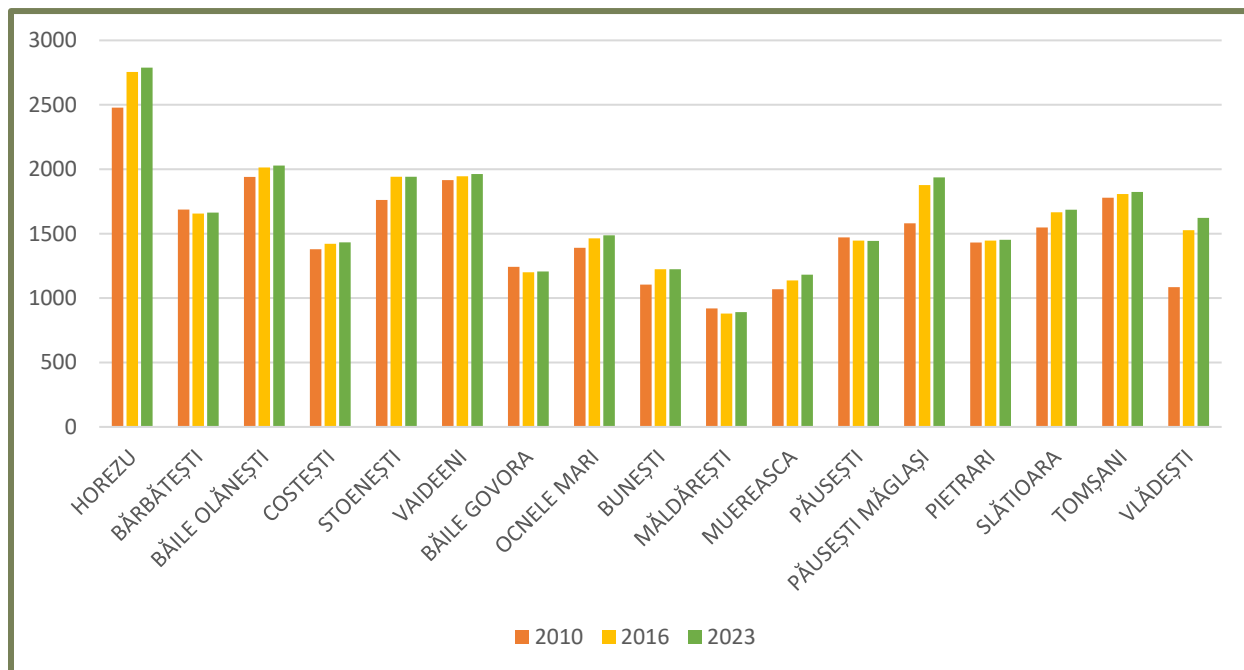
La **nivelul României**, numărul locuințelor private a crescut cu **16.61%** între 2010 și 2023, arătând o tendință ascendentă constantă. Aceasta reflectă dezvoltarea economică, creșterea investițiilor în sectorul imobiliar și preferința populației pentru achiziționarea de locuințe private.

OLTENIA DE SUB MUNTE

În **Regiunea Sud-Vest Oltenia**, creșterea a fost mai moderată, de **6.91%**, dar tot pozitivă, sugerând o dezvoltare mai lentă a regiunii în comparație cu media națională.

Județul Vâlcea a înregistrat o creștere de **6.87%** în numărul de locuințe private între 2010 și 2023. Deși sub media națională, această creștere este în linie cu tendințele regionale.

Figură 230 Dinamica numărului de locuințe proprietate privată la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Câteva localități analizate din județ au înregistrat creșteri notabile ale numărului de locuințe private, **Vlădești (+49.49%)**, cea mai mare creștere, sugerând o dezvoltare accelerată a sectorului rezidențial în această zonă. Proximitatea față de Municipiul Râmnicu Vâlcea poate fi un factor important în dezvoltarea sectorului rezidențial.

Păușești Măglași (+22.59%), indicând o dezvoltare semnificativă a locuințelor aflate în proprietate privată. **Horezu (+12.55%)**, demonstrând dezvoltare continuă și atractivitate ca zonă.

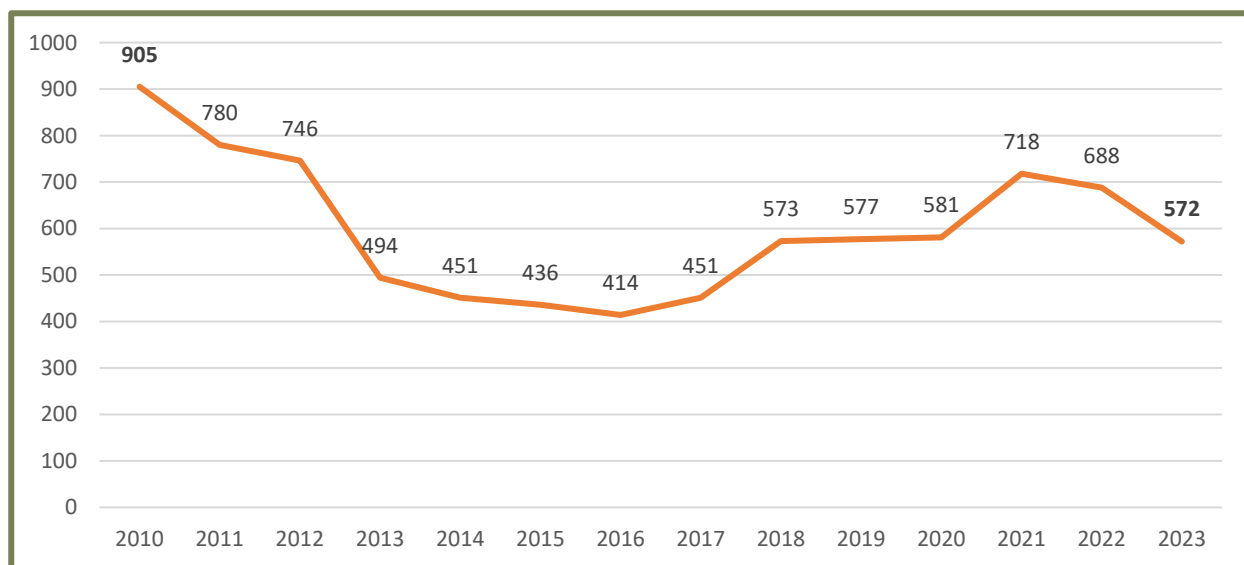
Există câteva localități cu stagnare sau chiar **scădere** a numărului de locuințe private, **Măldărești (-3.05%)**, o scădere ușoară, posibil cauzată de migrarea populației sau lipsa investițiilor în zonă. **Băile Govora (-2.90%)** și **Bărbătești (-1.42%)**, arătând o scădere a dezvoltării sectorului rezidențial.

Creșteri semnificative în localități precum **Vlădești** și **Păușești Măglași** sugerează dezvoltare urbanistică sau creșterea atractivității zonelor periurbane.

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri pe tipuri de construcții

Autorizații clădiri rezidențiale

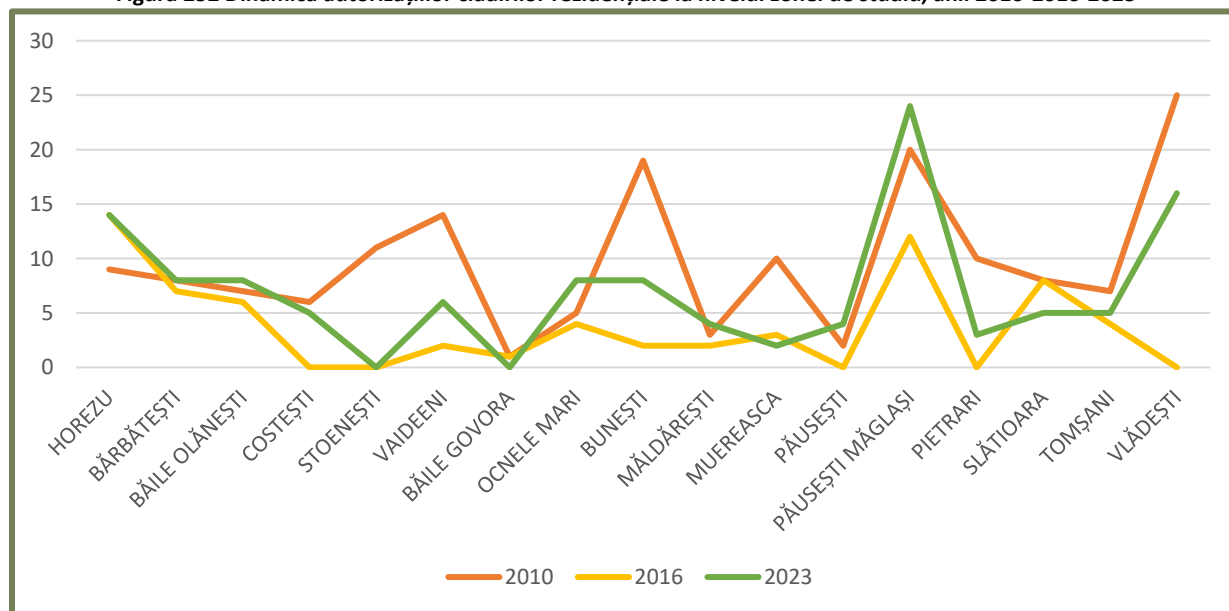
Figură 231 Dinamica autorizațiilor clădirilor rezidențiale la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul **județului Vâlcea**, în 2010, au fost raportate **905 autorizații** pentru clădiri rezidențiale, dar numărul scade progresiv până la **572 autorizații** în 2023. Aceasta reprezintă o **scădere** cu aproximativ **36.8%** în intervalul analizat. La nivelul județului Vâlcea, numărul de autorizații pentru clădiri rezidențiale construite anual a scăzut considerabil în perioada analizată, sugerând o încetinire a dezvoltării imobiliare.

Figură 232 Dinamica autorizațiilor clădirilor rezidențiale la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

OLTENIA DE SUB MUNTE

Păușești Măglași a înregistrat o creștere semnificativă în **2021 (27 autorizații pentru clădiri rezidențiale)** și **2022 (37 autorizații pentru clădiri rezidențiale)**, arătând o activitate susținută în construcțiile rezidențiale recente. În anul 2023 a avut o scădere până la **24 autorizații pentru clădiri**.

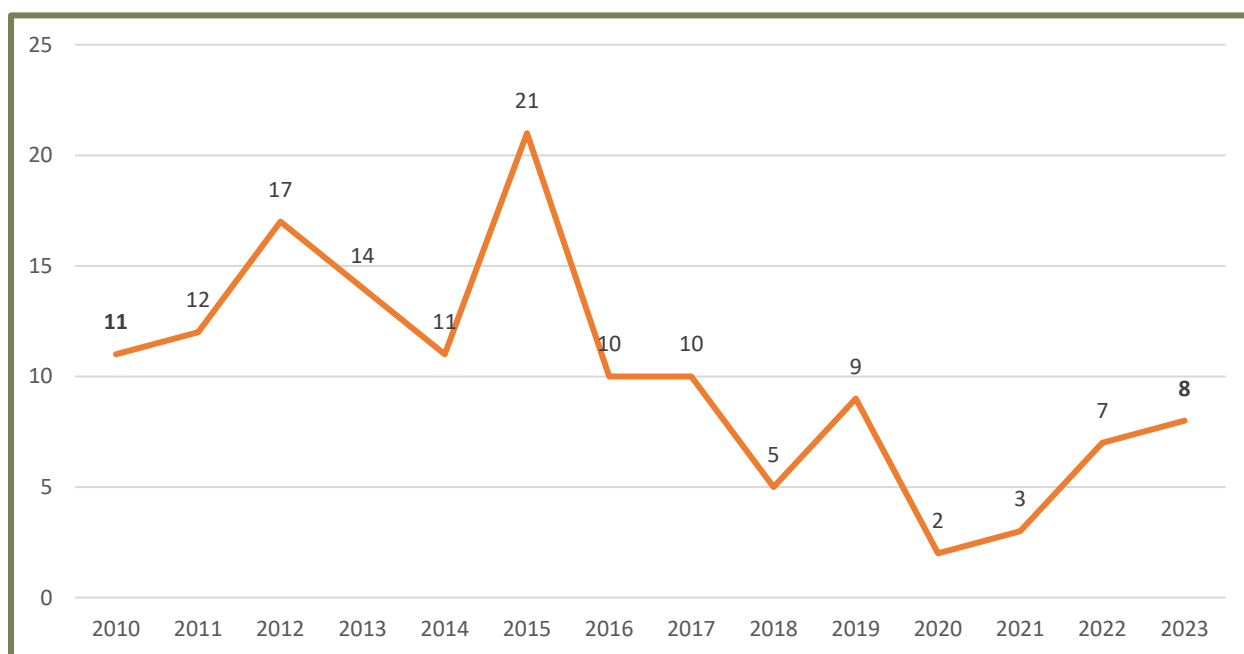
Bărbătești, valorile sunt mici, oscilând între **4 și 9 autorizații** pentru clădiri rezidențiale anual, fără o tendință clară de creștere. În 2023 se înregistrează **8 autorizații pentru clădiri rezidențiale**.

Costești înregistrează valori foarte reduse (**1-6 autorizații pentru clădiri pe an**), arătând o activitate scăzută.

Vlădești de la un maxim de **44 autorizații pentru clădiri** în 2012, numărul a scăzut la **16 autorizații pentru clădiri** în 2023.

Autorizații clădiri administrative

Figură 233 Dinamica autorizațiilor clădirilor administrative la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

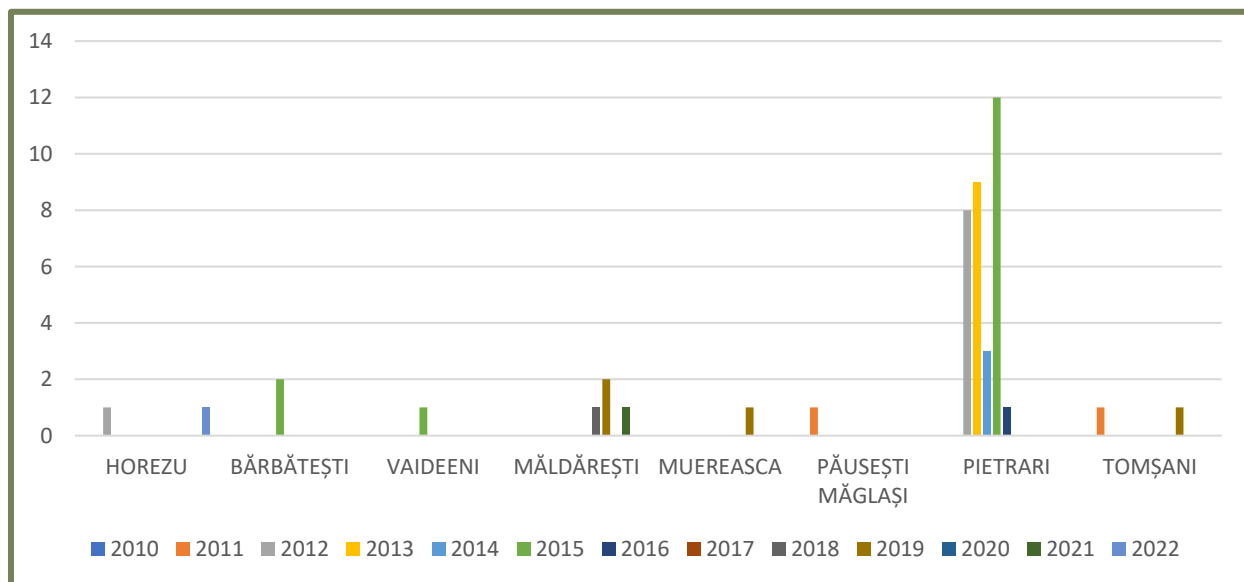
Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul județului Vâlcea, numărul autorizațiilor de construire eliberate pentru clădirile administrative este redus, oscilând între **2 autorizații** (cea mai mică valoare în anul 2020) și **21 autorizații** (cea mai mare valoare înregistrată în anul 2015) pe an. Se observă o scădere abruptă de la vârful înregistrat în 2015, 21 de autorizații la doar 2 autorizații în 2020.

Această tendință sugerează o **activitate administrativă limitată** în privința construirii sau modernizării clădirilor administrative.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 234 Dinamica autorizațiilor clădirilor administrative la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2022

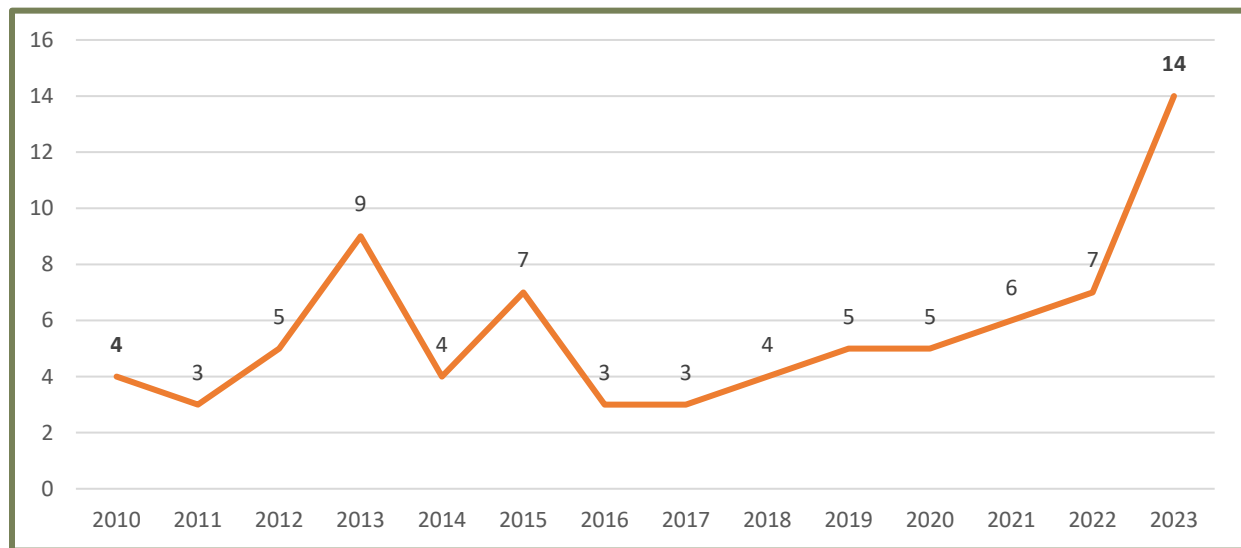
Sursă: Institutul Național de Statistică

Cele mai multe localități nu au emis **nicio autorizație** în anumite perioade, sau cel mult 1-2 autorizații, ceea ce arată o stagnare a investițiilor administrative. **Horezu, Vaideeni, Bărbătești, Muereasca, Tomșani** au ani în care nu există nicio autorizație înregistrată.

Numărul foarte mic de autorizații sugerează o **lipsă de investiții în infrastructura administrativă**.

Autorizații hoteluri și clădiri similare

Figură 235 Dinamica autorizațiilor hoteluri și clădiri similare la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul județului Vâlcea, numărul de autorizații este redus pe întreg intervalul analizat, oscilând între **3 și 14 autorizații/an**. Începând cu anul 2017, numărul autorizații a urmărit un trend ascendent până în anul 2023, când au fost înregistrate **14 autorizații** (maximul perioadei).

OLTENIA DE SUB MUNTE

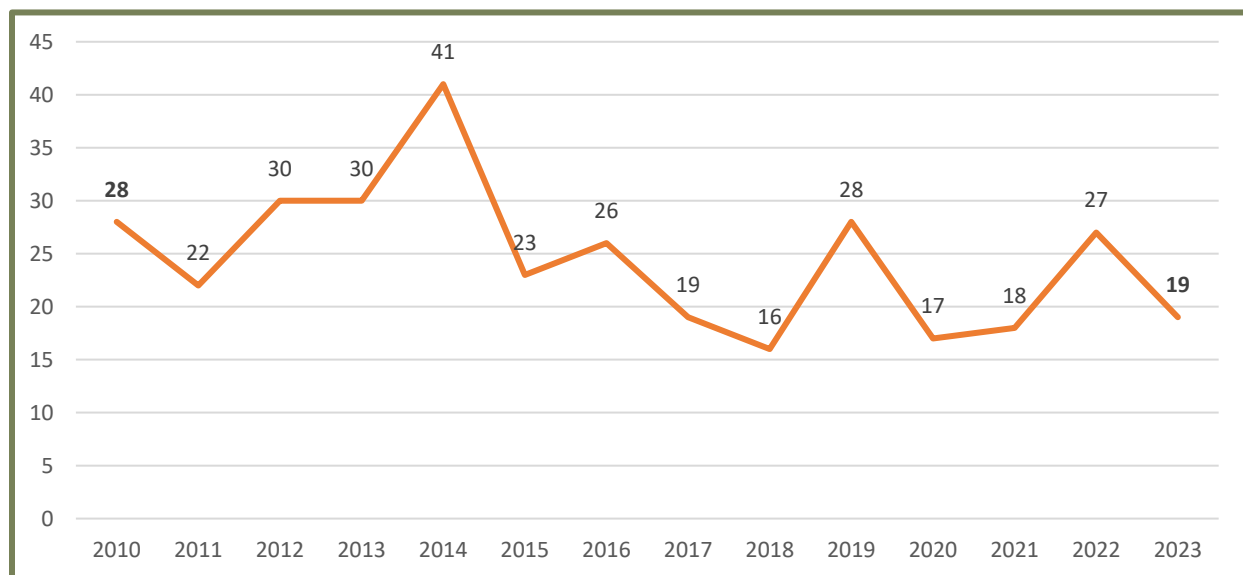
Cele mai multe localități, cum ar fi **Bărbătești (o singură autorizație în 2019)**, **Ocele Mari (o singură autorizație în 2012)**, **Bunești (o singură autorizație în 2023)**, **Vlădești (o singură autorizație în 2010)** au avut ani întregi fără nicio autorizație eliberată. Aceasta reflectă lipsa investițiilor în dezvoltarea de hoteluri și clădiri similare.

În **Horezu**, activitatea este limitată, o lipsă de autorizații între 2010-2016, cu o creștere notabilă în **2022 (3autorizații)** și **2023 (2 autorizații)**.

Băile Olănești înregistrează în anul 2022, **1 autorizație** de construire, și în anul 2023, **3 autorizații**, indicând un interes pentru construcția de unități turistice.

Autorizații clădiri pentru comerț cu ridicata și cu amănuntul

Figură 236 Dinamica autorizațiilor clădirilor pentru comerț cu ridicata și amănuntul la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul județului Vâlcea, autorizațiile clădirilor pentru comerț cu ridicata și cu amănuntul înregistrează valori ridicate față de alte tipuri de construcții (hoteluri și clădiri similare), dar nu și față de autorizațiile pentru clădiri rezidențiale. În **județul Vâlcea**, s-au emis **572 autorizații** pentru clădiri rezidențiale în 2023, mult peste cele **19 autorizații** pentru **comerț**.

Cele mai mari valori au fost în 2014 (**41 autorizații**) și 2013 (**30 autorizații**). Creșterea în 2019 (**28 autorizații**) a fost urmată de o ușoară scădere până în 2023 (**19 autorizații**).

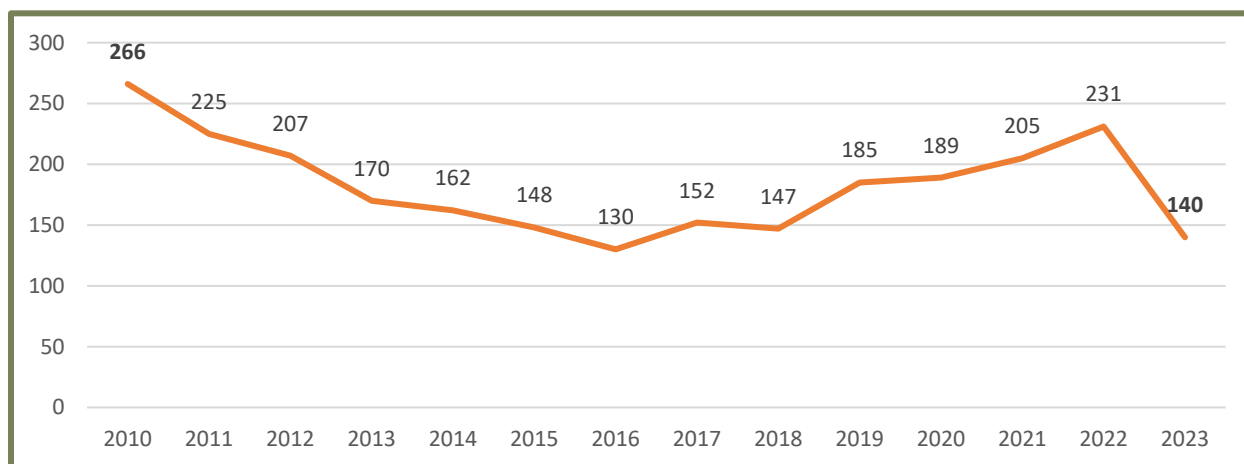
Localitățile Băile Govora, Băile Olănești, Costești, Tomșani, Vlădești au avut un număr **foarte redus** de autorizații, în general câte **1-2**, fără o tendință constantă. Muereasca, Păușești Măglași și Slătioara înregistrează câte o autorizație pentru clădirile de comerț cu ridicata și amănuntul, în anul 2023.

În majoritatea localităților, activitatea este aproape inexistentă, cu ani întregi în care nu s-a emis nicio autorizație.

Horezu se remarcă prin cea mai mare activitate dintre localități, a înregistrat un maxim de **7 autorizații** în 2016, iar în 2023 a avut **5 autorizații**.

Autorizații pentru alte clădiri

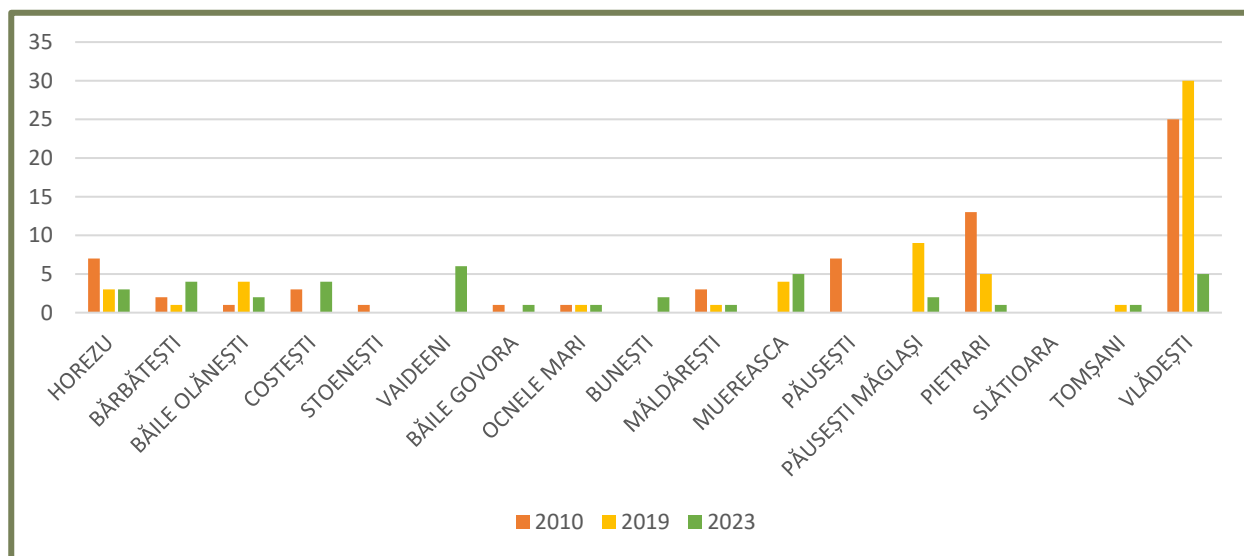
Figură 237 Dinamica autorizațiilor pentru alte clădiri la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Numărul total de autorizații în județul Vâlcea a înregistrat o scădere treptată între 2010 și 2016, de la 266 autorizații în 2010 la un minim de 130 autorizații în 2016. În 2017-2019, s-a observat o ușoară creștere, înregistrând 189 autorizații în 2020 și un vârf de 231 autorizații în 2022. În 2023, numărul autorizațiilor a scăzut la 140, ceea ce poate indica o stagnare sau o scădere a investițiilor în alte tipuri de clădiri. Per total, numărul de autorizații pentru alte clădiri în județul Vâlcea a scăzut față de începutul perioadei analizate (2010-2016).

Figură 238 Dinamica autorizațiilor pentru alte clădiri la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

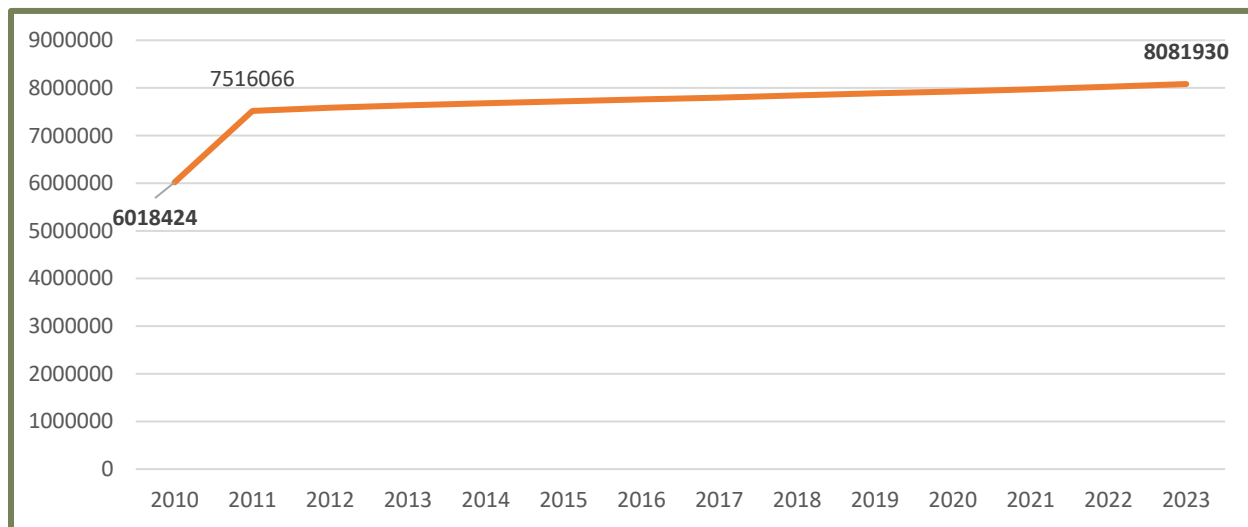
În **Horezu**, numărul de autorizații rămâne scăzut, cu valori constante între **2 și 7 autorizații/an**, fără evoluții notabile. În anul 2023, s-au înregistrat **3 autorizații**. **Vlădești** a fost lider local cu **25 autorizații** în 2010 și a atins un vârf de **36 autorizații** în 2020. După 2021, activitatea a scăzut semnificativ (**5 autorizații în 2023**). **Băile Olănești** a înregistrat activități modeste, cu mici creșteri izolate, a avut **9 autorizații** în 2021, dar doar **2** în 2023.

Suprafața medie locuibilă

Suprafața medie locuibilă – totală

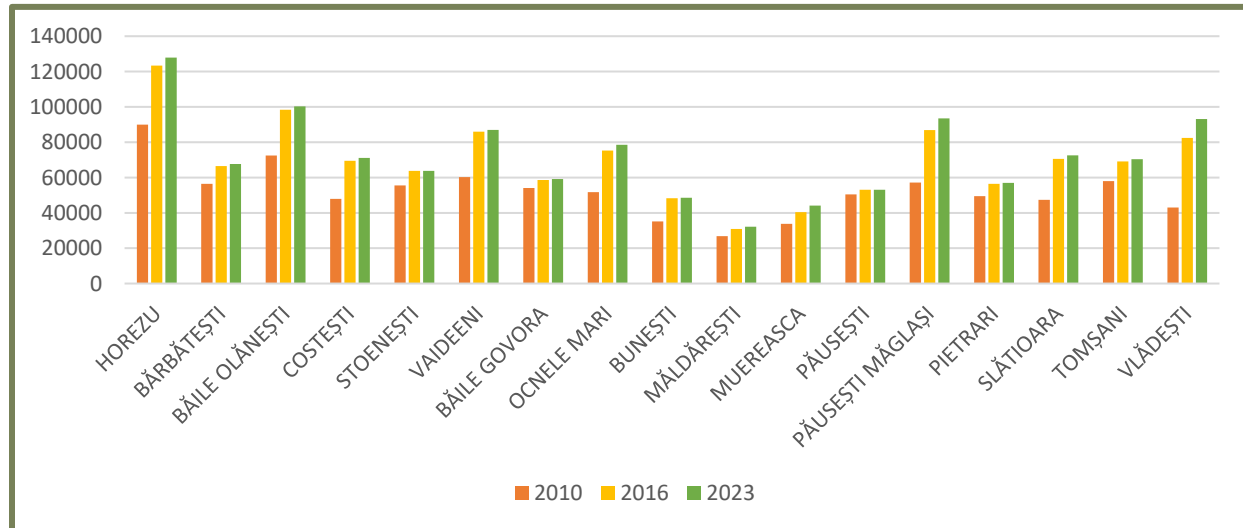
Suprafața (aria) locuibilă desfășurată (totală) reprezintă suma suprafețelor destinate pentru locuit a tuturor locuințelor sau spațiilor de locuit din clădiri.

Figură 239 Dinamica suprafeței medii locuibile la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Figură 240 Dinamica suprafeței medii locuibile la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023

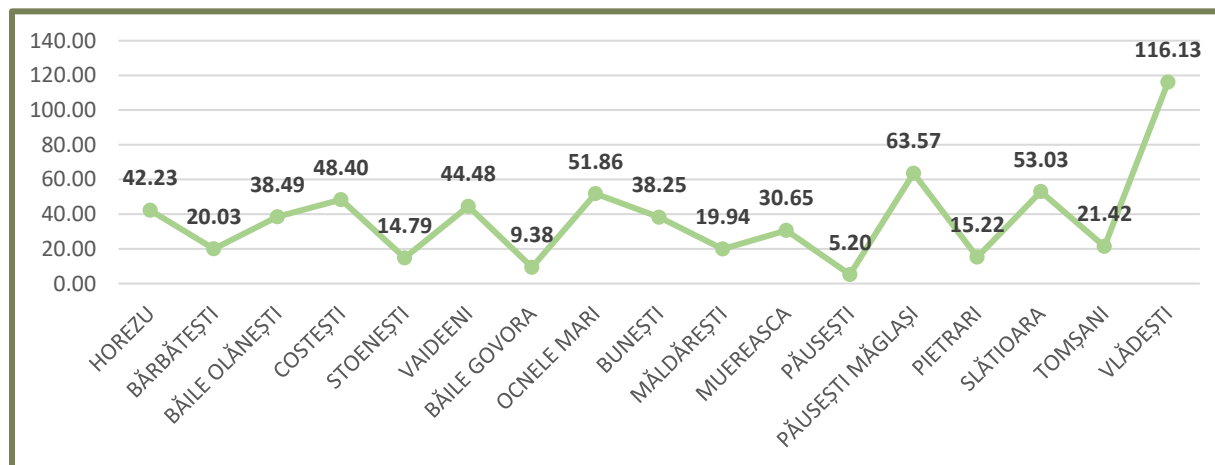
Sursă: Institutul Național de Statistică

Suprafața medie locuibilă la nivelul județului **Vâlcea** a crescut constant în perioada 2010-2023, de la **6.018.424 mp în anul 2010** la **8.081.930 mp în anul 2023**. Această creștere constantă poate sugera o posibilă îmbunătățire a calității vieții pentru locuitori și o creștere a investițiilor în imobiliare și infrastructură rezidențială.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Vlădești este una dintre localitățile cu cea mai spectaculoasă creștere a suprafeței locuibile, de la **43.077 mp arie desfășurată** în 2010 la **93.104 mp arie desfășurată** în 2023. **Păușești Măglăși**, suprafețele locuibile au crescut de la **57.120 mp arie desfășurată** în 2010 la **93.433 mp arie desfășurată** în 2023. **Slătioara** a crescut de la **47.410 mp arie desfășurată** la **72.551 mp arie desfășurată**, iar **Ocnele Mari** de la **51.727 mp arie desfășurată** la **78.551 mp arie desfășurată**, sugerând o dezvoltare progresivă a spațiului rezidențial.

Figură 241 Creșterea suprafeței medii locuibilă la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2023

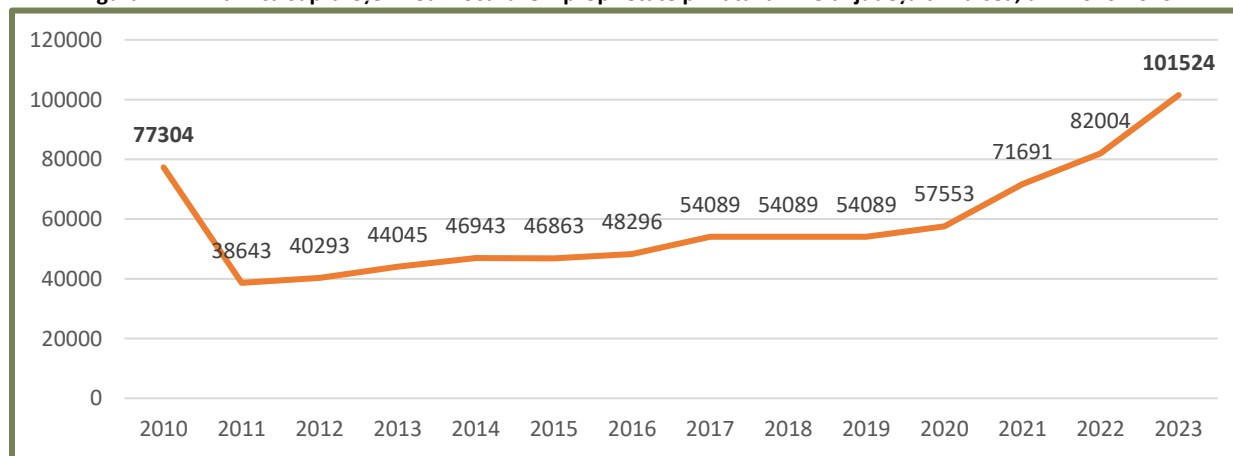

Sursă: Institutul Național de Statistică

Cea mai mare creștere a suprafeței medii locuibilă a fost înregistrată în UAT **Vlădești**, cu un procent de **116%** în intervalul analizat, 2010-2023, iar cea mai mică creștere a fost în UAT **Păușești** cu un procent de **5.2%**.

Suprafața medie locuibilă - Proprietate publică

Figură 242 Dinamica suprafeței medii locuibile – proprietate privată la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023.

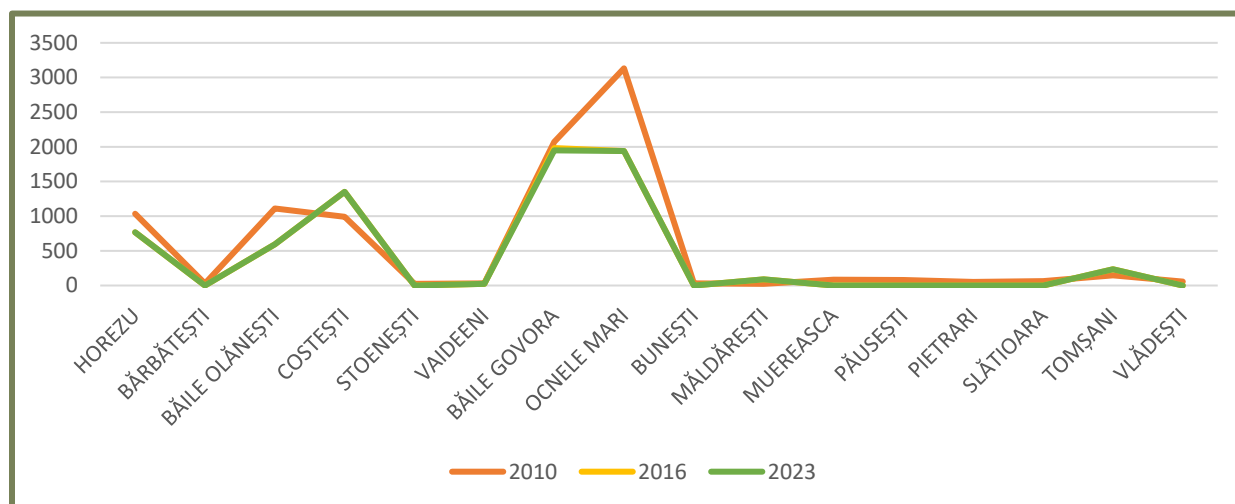

Sursă: Institutul Național de Statistică

Județul Vâlcea a înregistrat o creștere de **31,33%** între 2010 (**77.304 mp arie desfășurată**) și 2023 (**101.524 mp arie desfășurată**).

OLTENIA DE SUB MUNTE

Figură 243 Dinamica suprafeței medii locuibile – proprietate privată la nivelul zonei studiate, anii 2010-2016-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul UAT-urilor, **Măldărești** a înregistrat cea mai mare creștere procentuală de **270,83%**, de la **24 mp arie desfășurată** în 2010 la **89 mp arie desfășurată** în 2023.

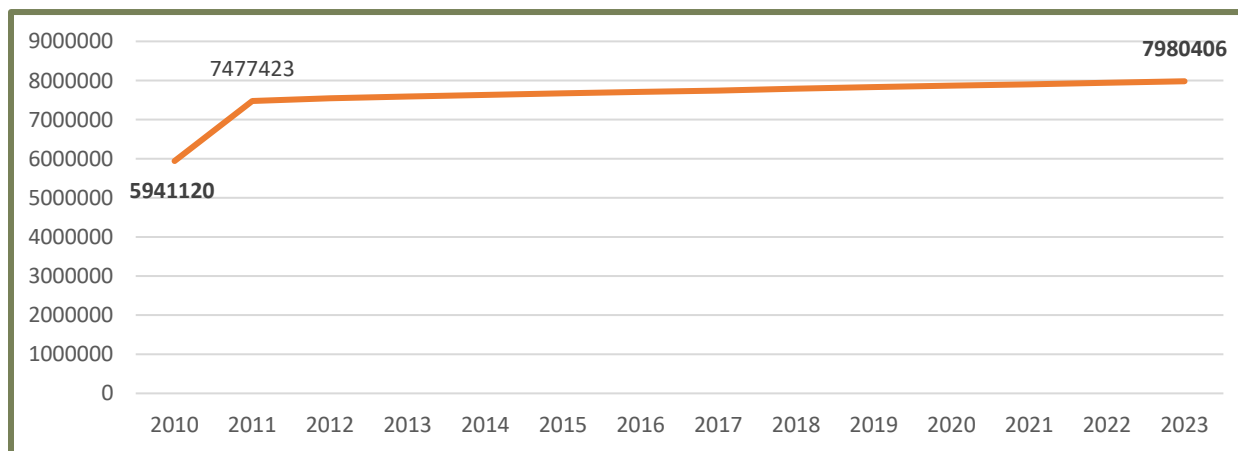
Tomșani a crescut cu **59,18%**, ceea ce indică o evoluție stabilă a suprafeței locuibile publice.

Se înregistrează și scăderi la nivelul UAT-urilor, cea mai mare scădere este în **Băile Olănești (-46.49%)** de la **1.110 mp arie desfășurată** în 2010 la **594 mp arie desfășurată** în 2023.

UAT **Ocnele Mari** are o scădere de **-38.09%**, de la **3.132 mp arie desfășurată** în anul 2010 la **1.939 mp arie desfășurată** în anul 2023. Scăderile pot indica lipsa investițiilor în aceste localități sau scăderea utilității suprafeței locuibile publice.

Suprafața medie locuibilă - Proprietate privată

Figură 244 Dinamica suprafeței medii locuibile – proprietate privată la nivelul județului Vâlcea, anii 2010-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

Județul **Vâlcea** a înregistrat o creștere de **34,32%** a suprafeței medii locuibile private, de la **5.941.120 mp** în 2010 la **7.980.406 mp** în 2023. Aceasta sugerează o tendință pozitivă în dezvoltarea spațiului locuibil privat, cu o investiție constantă în acest sector.

OLTENIA DE SUB MUNTE

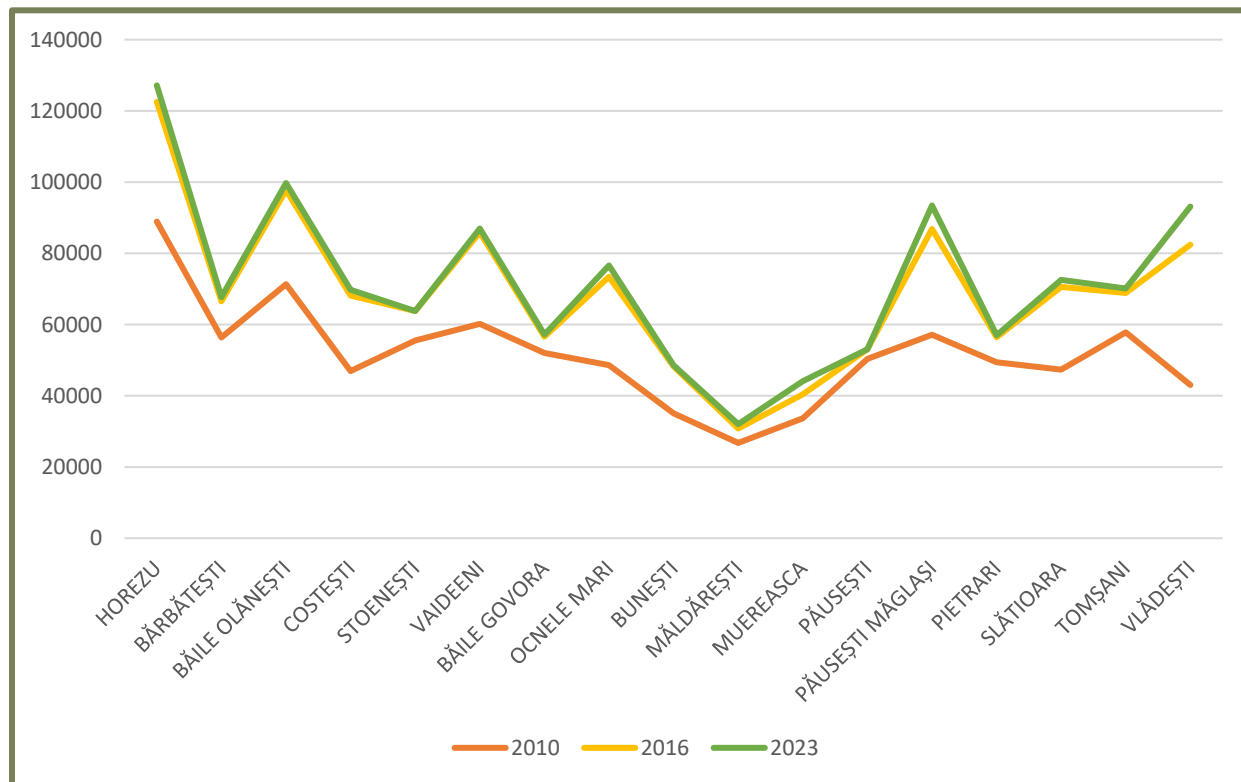
Vlădești are cea mai mare creștere, **116,42%**, de la **43.021 mp** în 2010 la **93.104 mp** în 2023. Aceasta arată o dezvoltare accelerată în această localitate, fapt datorat proximității față de Municipiul Râmnicu Vâlcea.

Păușești Măglași înregistrează o creștere semnificativă de **63.57%**, de la **57.120 mp** în 2010 la **93.433 mp** în 2023.

Păușești înregistrează cea mai mică creștere de **5.37%**. Aceasta sugerează lipsa investițiilor sau un număr limitat de proiecte noi.

Băile Govora, o creștere de **9,98%**, indicând o evoluție relativ stagnantă comparativ cu alte localități.

Figură 245 Dinamica suprafeței medii locuibile – proprietate privată la nivelul zonei de studiu, anii 2010-2016-2023

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul UAT-urilor nu sunt scăderi ale suprafeței locuibile în proprietate privată, toate acestea au creșterii ale suprafeței.

Proprietatea privată a avut o evoluție mai dinamică decât **proprietatea publică**, cu o creștere generală mai mare. **Proprietatea publică** în multe localități a prezentat scăderii (Ocnele Mari, Băile Olănești), în timp ce proprietatea privată a înregistrat creșteri ale suprafeței.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Număr mediu de locuitori pe locuință

Tabel 30 Numărul mediu de locuitori pe locuință, anii 2010-2023

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VÂLCEA	2.36	2.28	2.26	2.25	2.23	2.22	2.20	2.18	2.16	2.14	2.13	2.11	2.08	2.06
HOREZU	2.93	2.70	2.67	2.62	2.60	2.57	2.53	2.50	2.49	2.47	2.46	2.43	2.41	2.41
BĂRBĂTEȘTI	2.14	2.19	2.17	2.13	2.11	2.07	2.04	2.02	1.98	1.96	1.93	1.90	1.85	1.84
BĂILE OLĂNEȘTI	2.35	2.32	2.31	2.30	2.28	2.26	2.25	2.22	2.19	2.17	2.18	2.16	2.14	2.12
COSTEȘTI	2.42	2.32	2.31	2.29	2.27	2.25	2.22	2.18	2.16	2.12	2.10	2.08	2.05	2.05
STOENEȘTI	2.09	1.87	1.83	1.82	1.81	1.79	1.79	1.78	1.77	1.75	1.73	1.72	1.70	1.70
VAIDEENI	2.22	2.17	2.14	2.11	2.10	2.07	2.05	2.04	2.02	2.01	1.99	1.97	1.96	1.96
BĂILE GOVORA	2.28	2.41	2.38	2.36	2.30	2.29	2.27	2.24	2.22	2.17	2.12	2.09	2.04	2.00
OCNELE MARI	2.37	2.38	2.36	2.37	2.36	2.34	2.32	2.32	2.31	2.29	2.27	2.26	2.25	2.25
BUNEȘTI	2.60	2.43	2.40	2.37	2.33	2.31	2.30	2.28	2.27	2.25	2.25	2.24	2.23	2.19
MĂLDĂREȘTI	2.15	2.25	2.25	2.24	2.24	2.26	2.25	2.25	2.25	2.23	2.20	2.19	2.16	2.14
MUEREASCA	2.46	2.31	2.32	2.33	2.32	2.32	2.31	2.31	2.27	2.25	2.22	2.21	2.20	2.19
PĂUSEȘTI	1.92	1.94	1.90	1.88	1.87	1.85	1.81	1.79	1.77	1.75	1.71	1.69	1.66	1.65
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	2.49	2.17	2.15	2.13	2.12	2.13	2.14	2.12	2.12	2.13	2.12	2.11	2.09	2.07
PIETRARI	2.19	2.21	2.17	2.13	2.09	2.07	2.04	2.04	2.03	2.04	2.03	2.02	2.04	2.04
SLĂTIOARA	2.24	2.10	2.08	2.07	2.07	2.04	2.03	2.01	2.00	1.96	1.94	1.91	1.90	1.89
TOMȘANI	2.23	2.17	2.15	2.11	2.09	2.06	2.06	2.04	2.04	2.01	1.98	1.96	1.92	1.90
VLĂDEȘTI	2.44	1.91	1.91	1.92	1.95	2.00	2.05	2.08	2.11	2.13	2.14	2.14	2.18	2.18

Sursă: Institutul Național de Statistică

La nivelul județului Vâlcea, este o tendință generală de scădere, numărul mediu de locuitori pe locuință a scăzut de la **2.36** în 2010 la **2.06** în 2023. Această scădere indică o reducere a gradului de ocupare a locuințelor, cauzată de scăderea populației generale (natalitate scăzută) sau construirea de locuințe noi, ce duce la un raport mai mic între numărul de locuitori și locuințe.

Județul **Vâlcea** și majoritatea localităților au înregistrat o reducere a numărului mediu de locuitori pe locuință, sugerând o îmbunătățire a confortului locativ.

Localitățile **Păușești (-13.94%)**, **Bărbătești (-13.89%)**, **Slătioara (-15.89%)**, **Tomșani (-14.54%)**, au înregistrat o reducere semnificativă a numărului de locuitori pe locuință.

Horezu înregistrează valorile cele mai ridicate la nivelul localităților analizate de la **2.93** în 2010 la **2.41** în 2023, deși urmărește trendul descendent de la nivelul județului.

11.4 Sinteză

Tabel 31 Tabel sinteză utilizarea terenurilor

	Sp. totală	Sp. agricolă	Sp. arabilă	Sp. pășuni	Sp. fânețe	Sp. vii și pepiniere viticole	Sp. livezi și pepiniere pomicole	Sp. terenuri neagricole	Sp. Păduri și altă vegetație forestieră	Sp. ocupată cu construcții	Sp. terenuri degradate și productive
JUDEȚUL VÂLCEA	→	↘	↘	↘	↗	↘	↘	↗	↗	↘	↗
HOREZU	↘	↗	↗	↘	↗	O	→	↘	→	↘	↘
BĂRBĂTEȘTI	→	↗	↗	→	→	O	→	↘	→	↘	↗
BĂILE OLĂNEȘTI	→	↗	↗	→	→	O	→	↘	→	↘	↗
COSTEȘTI	→	→	→	→	→	O	→	→	→	→	→
STOENEȘTI	→	→	↗	↘	↘	O	→	→	→	→	→
VAIDEENI	→	↘	↗	↘	↗	O	→	↗	↗	↘	→
BĂILE GOVORA	→	↗	↗	→	↘	→	↗	↘	→	→	↘
OCNELE MARI	→	↘	→	→	→	→	↘	↗	→	↗	→
BUNEȘTI	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→
MĂLDĂREȘTI	→	↗	↗	→	↗	O	↘	↘	→	↘	→
MUEREASCA	→	→	↘	↗	↗	↗	→	→	→	→	→
PĂUSEȘTI	→	↗	↗	↗	→	O	↗	↘	→	↘	→
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	→	↗	↗	→	→	O	→	↘	→	↘	↗
PIETRARI	→	→	→	↗	→	O	↘	→	→	→	→
SLĂTIOARA	→	→	↗	↘	→	→	→	→	→	→	→
TOMȘANI	→	↗	↗	→	→	O	→	↘	→	↘	↗
VLĂDEȘTI	→	↗	↗	↗	↗	O	↘	↘	→	↘	↗

Legendă

- creștere ↗ creștere puternică ↗ stabilitate → declin puternic ↘ lipsă date O

Declinul suprafețelor agricole și impactul economic: La nivelul județului Vâlcea, suprafața arabilă și cea agricolă totală au înregistrat scăderi moderate (-1,1%), indicând mai degrabă redistribuiri și reclassificări a utilizărilor agricole. În acest context, se observă diferențe semnificative între localități, în special între zonele montane/subcarpatice și cele cu profil mixt (agricol-turist). Alte sectoare economice, cum ar fi industria forestieră și turismul, care au început să câștige teren, mai ales în zonele montane și subcarpatice. De exemplu, Vaideeni a înregistrat scăderi accentuate ale suprafețelor agricole (-30,5%) și ale pășunilor (-46,4%), ca efect al reclassificării și modificării metodologiei de raportare. În termeni teritoriali, scăderea pășunilor poate fi compatibilă cu scenarii precum reducerea efectivelor de animale, conversii către alte utilizări non-agricole, abandon urmat de împădurire sau inițiative de conservare.

Creșterea suprafețelor pomicole și implicarea în activități agricole de nișă: Băile Govora se remarcă prin creșterea masivă a suprafețelor de livezi și pepiniere (+114,8%), sugerând o accentuare a interesului pentru agricultură de nișă, cum ar fi pomicultura, în special pentru producția de fructe (meri, pruni) și valorificarea acestora prin mici afaceri locale. Aceasta poate fi corelată cu o tendință generală de

OLTENIA DE SUB MUNTE

diversificare a activităților economice din zonă, precum și cu accesul la fonduri europene pentru dezvoltarea agriculturii de nișă și activități conexe. Această dinamică este reflectată și în localități precum Horezu, care, deși are o creștere moderată a suprafețelor agricole și a fânețelor, continuă să se dezvolte în jurul unor activități agricole cu valoare adăugată, precum ceramica tradițională și agricultură. Totodată, este important de menționat că asemenea creșteri pot marca și efecte de reclasificare între categoriile de folosință.

În ciuda variației procentuale negative, Vaideeni rămâne UAT-ul cu cea mai mare suprafață de pășuni din zona de studiu (2.992 ha), confirmând rolul său de pol pastoral major, cu tradiție în creșterea animalelor. În localități precum Stoenesti și Păușești-Măglași, pășunile și suprafețele agricole au rămas relativ constante, cu creșteri minore (de exemplu, Stoenesti +9,8% la suprafața arabilă). Acest lucru sugerează o continuitate a agriculturii tradiționale, în special zootehnia, în aceste zone, susținând economia locală. Stabilitatea pășunilor indică o menținere a activităților de creștere a animalelor, în special ovine și bovine, care rămân importante pentru comunitățile rurale. De asemenea, stabilitatea acestor terenuri corelează cu politica județeană de menținere a tradițiilor agricole și de sprijinire a fermelor mici prin subvenții și programe europene.

În județul Vâlcea, agricultura începe să se orienteze tot mai mult către practici durabile și ecoturism. Localități precum Costești și Horezu au păstrat stabilitatea suprafețelor agricole și pășunilor, dar și-au diversificat economia prin promovarea turismului rural, festivalurilor culturale și agriculturii ecologice. Horezu, de exemplu, a reușit să-și mențină suprafața agricolă stabilă și a înregistrat creșteri moderate în livezi, ceea ce indică o concentrare asupra agriculturii sustenabile și integrării acesteia cu turismul cultural și meșteșugăresc, precum ceramica.

Băile Govora prezintă o dinamică distinctă, caracterizată prin creșteri simultane ale suprafeței arabile (+26,9%) și ale livezilor și pepinierei pomicele (+114,8%), corelate cu o reducere accentuată a fânețelor (-59,7%) și a terenurilor degradate sau neproductive (-66,7%). Acest profil sugerează procese consistente de schimbare a folosinței terenurilor și/sau reevaluări statistice, compatibile cu o specializare agricolă mai intensă (pomicultură) și cu reducerea suprafețelor marginale raportate.

În ceea ce privește fondul forestier, analiza evidențiază o presiune localizată în UAT-urile cu suprafețe forestiere extinse, unde pierderile cumulate depășesc câștigurile raportate prin monitorizarea satelitară (Global Forest Watch), în special în Vaideeni, Horezu, Costești și Băile Olănești. În paralel, alte localități (Slătioara, Vlădești, Bunești) înregistrează bilanțuri pozitive. Aceste rezultate indică necesitatea corelării datelor statistice oficiale (INS, CLC, amenajamente silvice) cu datele satelitare, pentru a distinge între exploatarea forestieră în regim autorizat, regenerare naturală și conversii reale de utilizare a terenurilor.

În concluzie, zona de studiu reprezintă un sector agricol important, cu o diversificare semnificativă a activităților, incluzând atât **agricultura de câmp (14,830ha)**, **pomicultura (4,829ha)**, cât și **creșterea animalelor (pășuni 16,400ha)**.

- **Terenuri agricole: VAIDEENI** deține cea mai mare suprafață, cu 5.691 ha, urmat de **HOREZU** (4.046 ha) și **SLATIOARA** (3.432 ha).
- **Livezi și pepiniere pomicele: STOENESTI** are cea mai mare suprafață, de 930 ha, urmat de **ORAS HOREZU** (401 ha) și **ORAS BAILE OLANESTI** (230 ha).
- **Pășuni: VAIDEENI** se remarcă cu 2.992 ha, urmat de **SLATIOARA** (1.319 ha) și **BAILE OLANESTI** (1.826 ha).

OLTENIA DE SUB MUNTE

Aceste UAT-uri reprezintă zonele de bază pentru activitățile agricole, pomicole și pastorale în regiunea de studiu, contribuind semnificativ la producția agricolă și la modelele de utilizare a terenurilor din județ. **Horezu** include atât terenuri agricole medii, cât și mari, fiind oportună producția agricolă mixtă (culturi și creșterea animalelor).

Tabel 32 Tabel elemente de sinteză utilități publice

	Lungimea strazilor orășenești	Lungime rețea apă	Lungime conducte canalizări	Lungime rețea gaze naturale	Suprafață sp.verzi	Nr. Autoturisme	Locuințe terminate	Sp. Medie locuibilă	Nr. Mediu locuitor pe locuință
JUDEȚUL VÂLCEA	o	↗	↗	↗	o	↗	↘	↗	↘
HOREZU	↘	↗	↗	o	↘	↗	↗	↗	↘
BĂRBĂTEȘTI	o	↗	↗	o	o	↘	↗	↗	↘
BĂILE OLĂNEȘTI	→	↘	↗	↗	→	↗	↘	↗	↘
COSTEȘTI	o	↗	↘	o	o	↗	↘	↗	↘
STOENEȘTI	o	↗	↗	o	o	↗	o	↗	↘
VAIDEENI	o	↗	↗	o	o	↘	↗	↗	↘
BĂILE GOVORA	↗	↗	↗	↗	→	↗	o	↗	↘
OCNELE MARI	→	↘	↘	↗	→	↗	↘	↗	↘
BUNEȘTI	o	↘	↘	o	o	↗	o	↗	↘
MĂLDĂREȘTI	o	↗	o	o	o	↗	↗	↗	↘
MUEREASCA	o	↗	o	o	o	↘	↗	↗	↘
PĂUSEȘTI	o	↗	o	o	o	↗	o	↗	↘
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	o	↗	↗	↗	o	↗	↘	↗	↘
PIETRARI	o	↗	↗	o	o	↗	↘	↗	↘
SLĂTIOARA	o	↘	↗	o	o	↗	↘	↗	↘
TOMȘANI	o	↘	↗	o	o	↗	↗	↗	↘
VLĂDEȘTI	o	↗	↗	↗	o	↗	↘	↗	↘

Legendă

- creștere ↗ creștere puternică ↗ stabilitate → declin puternic ↘ lipsă date o

12. CADRUL NATURAL

12.1 Biodiversitate și arii naturale

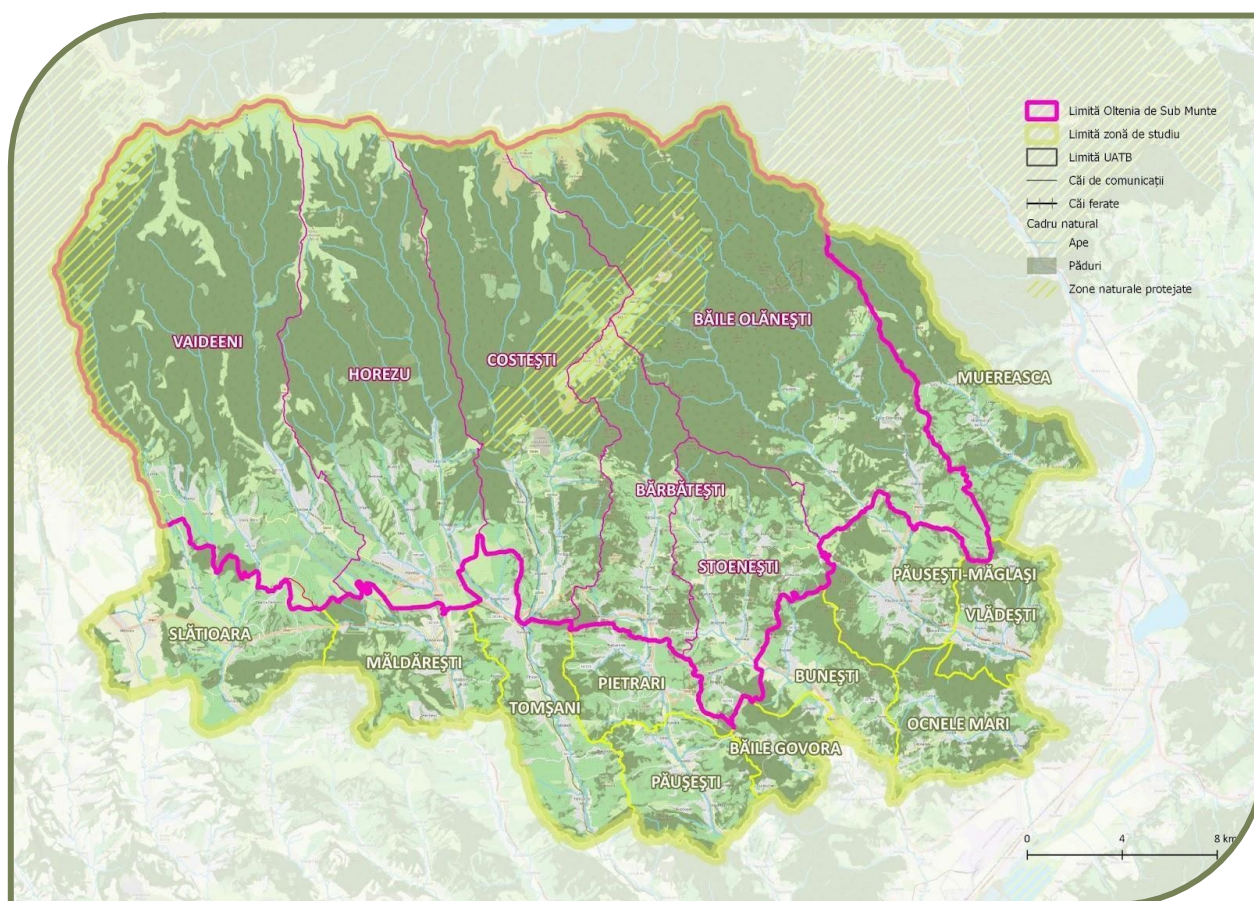
Arii și suprafețe naturale pe categorii (păduri, pășuni, vii, ape, suprafețe agricole, arabile, terenuri degradate și neproductive, rezervații naturale, situri NATURA 2000 etc.)

Situri NATURA 2000 - Parcului Național Buila-Vânturarița

În județul Vâlcea, în sudul Munților Căpățâanii, pe teritoriul localității Costești, Bărbătești și Băile Olănești se află **Parcului Național Buila-Vânturarița**, care este desemnat ca sit Natura 2000 cu codurile ROSCI0015 și ROSPA0025 Cozia-Buila-Vânturarița. Este cel mai mic parc național din România cu o suprafață de 4.186 hectare. Parcul a fost înființat prin HG 2151/2004 și este administrat de către RNP Romsilva, în parteneriat cu Asociația Kogayon până în 2016.

Dispune de numeroase elemente de patrimoniu natural: habitate naturale, păduri seculare, situri mineralogice și paleontologice, peșteri și numeroase specii de floră și faună, dar și de obiective cultural-istorice: mănăstiri, schituri, biserici, precum și tradiții, obiceiuri și arhitectură tradițională în satele de la poalele muntelui.

Tabel 33 Situri natura 2000, județul Vâlcea

Sursă: Prelucrare QGIS

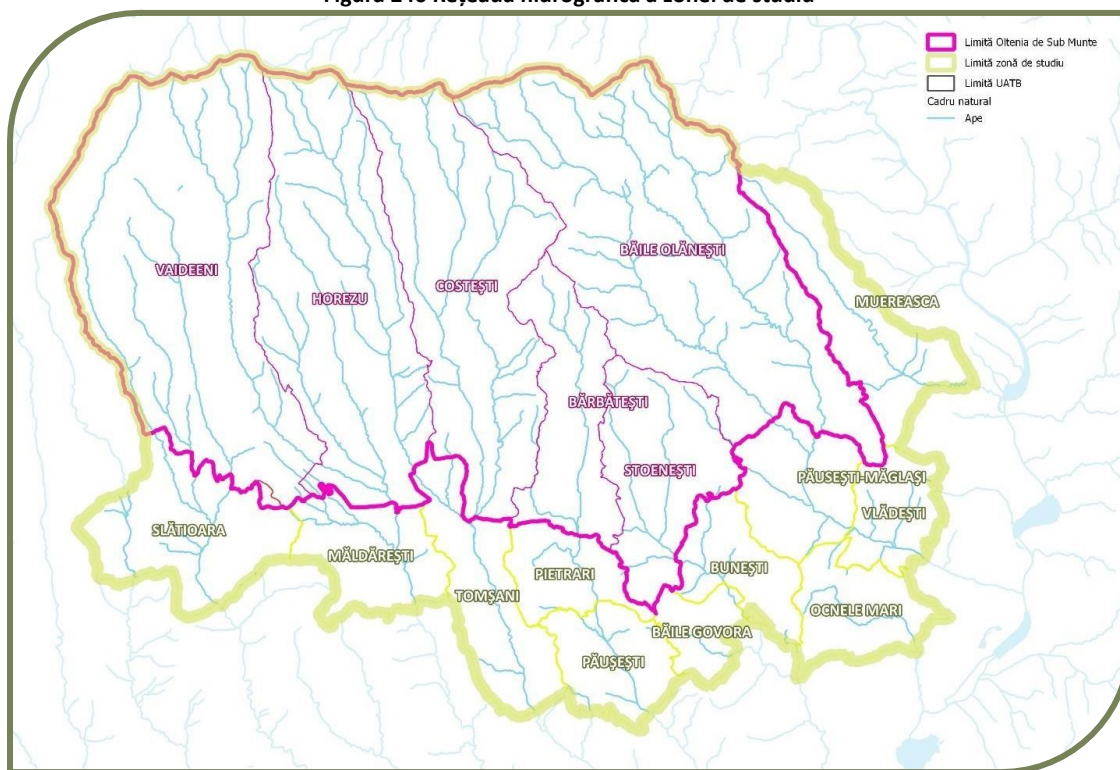
Hidrografia zonei

Rețeaua hidrografică a județului aparține în totalitate bazinului râului Olt și afluenților săi de pe tronsonul aval, confluență Vadu – aval confluență Cungra Mică, între care importanți sunt Lotru, Topolog și Oltețul. Râul Olt reprezintă axul hidrografic principal al județului, pe care îl străbate de la N la S pe o lungime de 135 km cu o pantă medie de 1,5 ‰.

Dintre lacurile antropice se menționează **lacurile sărate** de la **Ocele Mari** și **Ocița**, formate în urma prăbușirii unor saline. Importante sunt **lacurile de acumulare** de pe Olt: Dăești (S = 209 ha), Râmnicu Vâlcea (S = 319 ha), Râureni (S = 174 ha), **Govora (S = 477,2 ha)**, Băbeni (S = 905 ha), Ionești (S = 466 ha), Zăvideni (S = 839 ha), Drăgășani (S = 828 ha), și de pe Lotru: Vidra (S = 940 ha), Brădișor, Malaia. La acestea se adaugă acumulările Jidoaia de pe râul cu același nume și Petrimanu pe Latorița, de dimensiuni mai reduse.²⁰

Râul Olt străbate județul pe o distanță de 135 km, primind apele a numeroși afluenți din care cel mai important este Lotrul. Acest bazin hidrografic, care se află în partea dreaptă a Oltului, cuprinde aproape toată suprafața județului. Această rețea hidrografică este întregită de numeroase lacuri: Gâlcescu, Zănoaga Mare, lezerul Latoriței (lacuri glaciare), Vidra, Brădișor, Cornet, Călimănești, Dăești, Râmnicu Vâlcea, Râureni, Govora, Slăvitești, Ionești Zăvideni Drăgășeni (lacuri artificiale pe Lotru și Olt pentru hidrocentrale) și lacurile sărate de la Ocele Mari.²¹

Figură 246 Rețeaua hidrografică a zonei de studiu

Sursă: Prelucrare QGIS

²⁰ Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Vâlcea pentru perioada 2023-2030

²¹ Strategia de dezvoltare locală pentru perioada 2014-2020 a orașului Băile Govora, județul Vâlcea

OLTENIA DE SUB MUNTE

Afluenți principali din zona de studiu:

- **Râul Cerna** – izvorăște de sub Vârful Nedei, dintr-o zonă numită Coasta Lacurilor, și străbate satul Cerna (comuna Vaideeni).
- **Râul Luncavăț** – penultimul afluent al Oltului, străbate comuna Vaideeni și orașul Horezu, având cursul superior în cea mai mare parte pe teritoriul Vaideeni; este unul dintre cele mai reprezentative cursuri de apă din zona submontană.
- **Valea Govora și pârâul Hința** – Hința izvorăște din apropierea Dealului Păușești, are un curs orientat est-vest și traversează stațiunea Băile Govora, confluența cu Valea Govora realizându-se pe teritoriul satului Govora.²²
- **Râul Olănești** – afluent important al Oltului, traversează orașul Băile Olănești și întreaga vale cu același nume.

Întreaga zonă submontană este traversată de la nord la sud de o rețea deasă de ape curgătoare, dintre care cele mai reprezentative sunt Luncavățul și Horezu, pâraie care drenează zona analizată, având bazine de recepție și debite semnificative.²³

Fond forestier

Suprafața fondului forestier din județul Vâlcea este de 265.490 ha. Din aceasta, activitatea Direcției Silvice Vâlcea se desfășoară pe o suprafață de 143.235 ha, din care 94581 ha fond forestier proprietate publică a statului și 48.654 ha proprietatea altor detinători.

Direcția Silvică Vâlcea administrează prin cele 9 ocoale silvice: Babeni, Balcești, Calimănești, Dragășani, Horezu, Rm. Vâlcea, Romani, Stoiceni, Voineasa pădurile proprietate publică a statului și a celor 13.794 proprietari persoane fizice sau juridice care au încheiat cu direcția silvică contracte de prestări servicii cu specific silvic, respectiv pentru asigurarea pazii, depistarea și prognoza daunătorilor.²⁴

Suprafețe cu păduri regenerare

Pădurea este una din principalele resurse naturale regenerabile. Prin regenerare se asigură continuitatea pădurilor. În pădurile administrate de către Direcția Silvică Vâlcea regenerarea se realizează pe cale naturală (în suprafețe parcurse cu tăieri de regenerare) sau pe cale artificială (în suprafețe parcurse cu tăieri rase, substituirii și refaceri de arborete necorespunzătoare, terenuri degradate preluate în vederea ameliorării prin împădurire, etc.). Prin lucrările de împădurire sunt preîntâmpinate alunecările de teren, inundațiile, deșertificarea solului.

Situația pentru județul Vâlcea este prezentată conform datelor furnizate de la Direcția Silvică Vâlcea: Suprafețe de păduri regenerare total = 193 ha, din care: împăduriri în suprafață de 74 ha și regenerări naturale în suprafață de 119 ha.²⁵

²² Strategia de dezvoltare locală pentru perioada 2014-2020 a orașului Băile Govora, județul Vâlcea

²³ Studiu de fundamentare privind reatestarea orașului Horezu ca stațiune turistică de interes local

²⁴ https://valcea.rosilva.ro/articole/prezentare_generala__p_879.htm

²⁵ Strategia integrată de dezvoltare durabilă a Județului Vâlcea 2023-2030

Zone cu deficit de vegetație forestieră și disponibilități de împădurire

În zona de sud a județului se simte deficitul de vegetație forestieră, existând terenuri inapte folosințelor agricole, care sunt pretabile pentru împăduriri, de aceea Direcția Silvică Vâlcea furnizează celor interesați puiți forestieri și asistență tehnică contra cost. Astfel suprafața de păduri din județ poate fi sporită atât prin ameliorarea terenurilor degradate, cât și prin efectuarea de împăduriri.²⁶

Amenințări și presiuni asupra suprafețelor împădurite

Schimbarea utilizării terenurilor - Fragmentarea ecosistemelor

Cauza principală a fragmentării ecosistemelor forestiere o reprezintă schimbarea radicală a formelor de proprietate asupra terenurilor forestiere. Astfel, de la proprietatea statului asupra întregului fond forestier, după anul 1990, prin aplicarea legilor fondului funciar, s-a ajuns la situația în care terenurile forestiere se găsesc în diverse forme de proprietate (publică a unităților teritorial-administrative, privată a persoanelor fizice, privată a persoanelor juridice). În aplicarea regimului silvic, deținătorii terenurilor forestiere au obligații și responsabilități specifice. La nivelul județului Vâlcea, în anul 2020, suprafața de teren acoperită cu pădure convertită în alte clase (alte terenuri) era de 1.805 ha.

Schimbările climatice

Schimbările climatice prezintă amenințări asupra dezvoltării și productivității pădurilor precum creșterea frecvenței și severității secetelor din anotimpul de vară cu impact asupra speciilor de arbori sensibili la fenomenul de secetă. Efectele indirecte asupra productivității pădurilor sunt: modificări privind severitatea și frecvența focarelor de dăunători și boli, creșterea populației de insecte și mamifere dăunătoare și impactul speciilor invazive existente și noi.

O amenințare majoră o constituie incendiile forestiere cauzate de temperaturile ridicate și/sau evenimentele meteorologice extreme (descărcări electrice, furtuni), care pot provoca daune semnificative și pot pune în pericol vieți omenești.

La nivelul județului Vâlcea, în anul 2020, suprafața forestieră afectată de incendii a fost de 20,85 ha.²⁷

12.2 Sinteză

Zona de studiu din județul Vâlcea se remarcă printr-un cadru natural deosebit de complex și diversificat, caracterizat prin prezența unor resurse naturale valoroase, peisaje spectaculoase, biodiversitate ridicată și o istorie geologică și culturală bogată.

Patrimoniul natural protejat – Parcul Național Buila-Vânturarița, cu o suprafață de 4.186 ha, reprezintă o resursă importantă atât pentru conservarea biodiversității cât și pentru dezvoltarea turismului sustenabil. Deși este cel mai mic parc național din România, acesta cuprinde habitate naturale diverse, păduri seculare, situri paleontologice, peșteri și specii protejate, fiind un punct de interes pentru activități turistice și educaționale.

Biodiversitate ridicată – Zona se distinge prin prezența unui număr semnificativ de specii rare și protejate de floră și faună, incluzând 17 specii de plante declarate monumente ale naturii. Diversitatea faunistică

²⁶ Strategia integrată de dezvoltare durabilă a Județului Vâlcea 2023-2030

²⁷ Strategia integrată de dezvoltare durabilă a Județului Vâlcea 2023-2030

OLTENIA DE SUB MUNTE

este de asemenea remarcabilă, fiind reprezentată de specii cinegetice valoroase și păsări rare, ceea ce subliniază importanța protejării habitatelor naturale.

Hidrografie variată – Rețeaua hidrografică este dominată de râul Olt, care traversează județul pe o lungime de 135 km. Lacurile glaciare (Gâlcescu, Zănoaga Mare, lezerul Latoriței) și cele artificiale (Vidra, Brădet etc.) joacă un rol important în reglarea debitului hidrografic și în asigurarea resurselor de apă pentru diverse activități economice și recreative.

Resurse balneare – Stațiunile balneare Călimănești-Căciulata, Băile Govora, Ocnele Mari și Băile Olănești reprezintă un potențial de dezvoltare economică datorită apelor termale cu proprietăți terapeutice. Prezența acestora poate fi un motor al turismului și al dezvoltării economice locale, cu condiția adoptării unor strategii de promovare și valorificare durabilă.

Fond forestier semnificativ – Suprafața totală a fondului forestier din județul Vâlcea este de 265.490 ha, din care o mare parte se află în zona montană. Pădurile de foioase și mixte predomină, cu potențial pentru silvicultură sustenabilă și activități recreative. Însă, presiunile asupra fondului forestier generate de exploatarea intensă, schimbările climatice și fragmentarea ecosistemelor impun măsuri stricte de conservare și gestionare responsabilă.

Schimbări climatice și provocări asociate – Vulnerabilitatea ecosistemelor forestiere la schimbările climatice se manifestă prin intensificarea fenomenelor extreme, precum secetele și incendiile de pădure. Fragmentarea proprietăților forestiere complică aplicarea unitară a regimului silvic, ceea ce necesită o abordare integrată și sustenabilă a gestionării pădurilor.

Atractivitatea turistică – Numeroasele elemente de peisaj natural (chei, peșteri, doline, arcade naturale, văi spectaculoase) oferă un potențial semnificativ pentru dezvoltarea ecoturismului și a activităților recreative. În plus, biodiversitatea bogată și resursele minerale necesare pentru producția ceramicii de Horezu reprezintă oportunități economice locale.

13. OBIECTIVE DE PATRIMONIU

13.1 Patrimoniul natural

La nivelul Județului sunt constituite un număr de **33 de arii naturale protejate** în suprafață totală de 25.302 ha, după cum urmează:

- 2 parcuri naționale în suprafață de 21.286 ha
- 19 rezervații naturale în suprafață de 1.727,5 ha
- 11 monumente ale naturii – 10,5 ha
- 1 arie de protecție specială avifaunistică în suprafață de 2.378 ha²⁸

Atât Parcul Național Buila– Vânturarița cât și Parcul Național Cozia sunt parte integrată a rețelei ecologice europene Natura 2000, fiind declarate atât situri de importanță comunitară (SCI), cât și situri de importanță specială avifaunistică (SPA).

În ceea ce privește zona de studiu, parcurile naționale se regăsesc pe teritoriile localităților Băile Olănești, Muereasca, Bărbătești și Costești, rezervații naturale se regăsesc pe teritoriile localităților: Slătioara, Băile Olănești, Ocnele Mari, Băile Olănești și Costești, monumente ale naturii (speologice) în Băile Olănești, Costești și Bărbătești iar Situri Natura 2000 în: Băile Olănești, Bărbătești, Costești, Horezu, Muereasca, Văideeni, Costești.

Figură 247 Arii naturale protejate, monumente ale naturii și situri Natura 2000 Sursă: PATJ (Plan de Amenajare a Teritoriului Județean) Vâlcea, Partea 1, Aprilie 2020 ; Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă Județul Vâlcea 2023-2030²⁹

Parcuri naționale	Localizare	Suprafață (hectare)
Parcul Național Cozia	Băile Olănești , Berislăvești, Brezoi, Călimănești, Muereasca , Perișani, Racovița, Sălătrucel.	17,100
Parcul Național Buila - Vânturarița	Băile Olănești , Bărbătești , Costești	4, 186
Rezervații naturale	Localizare	Suprafață (hectare)
Piramidele din Valea Stancioiului	Municipiul Râmnicu Vâlcea	14,6
Piramidele de la Slătioara	Slătioara	12,08
Jnepenisul Stricatul	Voineasa	81,4
Mlaștina Moșoroasa	Băile Olănești	1,4
Pădurea Tisa Mare	Comuna Lungești, Sat Dumbrava	19,3
Pădurea Silea	Comuna Lungești, Sat Fumureni	19,4
Căldarea Gâlcescu	Voineasa	190,1
Pădurea Călinești– Brezoi	Brezoi	993
Rezervația Miru – Bora	Voineasa	74,9
Ocnele Mari	Ocnele Mari	1,4
Radita – Manzu	Băile Olănești	80,7
Iezerul Latoriței	Mălaia	51,6
Muntele Stogu	Băile Olănești , Sat Cheia	31,4
Pădurea Latorița	Comuna Malaia, Sat Ciunget	23,3

²⁸ Strategia integrată de dezvoltare durabilă a Județului Vâlcea 2023-2030

²⁹ https://www.cjvalcea.ro/images/cjvalcea/strategii/2023/strategie_integrata_dezv_durabila_VL_2023-2030.pdf

OLTENIA DE SUB MUNTE

Dealul Negru – Sterpu	Voineasa	120,90
Cristești	Voineasa	8,5
Pădurea Valea Cheii	Băile Olănești	1,2
Rezervația naturală paleontologică Golești	Comuna Golești, Sat Poienița	1,2
Muzeul Trovanților	Sudul comunei Costești	1,1
Rezervații naturale (speologice)	Localizare	Suprafață (hectare)
Avenul Piciorul Boului	Comuna Căineni, sat Căinenii Mari	0,1
Peștera Valea Caprelor	Oraș Băile Olănești, sat Cheia	0,08
Peștera Munteanu – Murgoci	Oraș Băile Olănești, sat Cheia	0,1
Peștera Liliacilor	Costești	0,1
Peștera Pagodelor	Baile Olănești	0,1
Peștera Rac	Băile Olănești	0,14
Peștera Valea Bistrița	Costești	0,25
Peștera cu Lac (Peștera Lacul Verde)	Bărbătești	0,08
Peștera cu Perle	Băile Olănești	0,17
Peștera Arnautilor	Băile Olănești	9,4
Situri natura 2000 (sit-uri de importanță comunitară)	Localizare	Suprafață (hectare)
Buila Vânturarița	Băile Olănești, Bărbătești, Costești, Horezu	4186
Cozia	Berislăvești, Brezoi, Băile Olănești , Călimănești, Muereasca , Perișani, Racovița, Sălătrucel	16720
Frumoasa	Brezoi, Căineni, Perișani, Titești	137113
Munții Făgăraș	Boișora, Căineni, Perișani, Titești	198495
Nordul Gorjului de Est	Mălaia, Vaideeni	49114
Oltul Mijlociu-Cibin-Gârtibaciu	Căineni, Racovița	2054
Pădurea Sarului	Laloșu	6.793
Parâng	Mălaia, Voineasa	29907
Târnovu Mare-Latorița	Mălaia	1304
Dealurile Drăgășaniului	Creteni, Gusoeni, Lungești, Madulari, Ștefănești, Susani	7625
Platforma Cotmeana	Danicea, Galicea, Milcoiu, Nicolae Bălcescu, Olanu	12529
Cozia-Buila-Vânturarița	Berislăvești, Brezoi, Băile Olănești, Bărbătești, Costești , Călimănești, Muereasca , Perișani, Racovița, Sălătrucel	21.769
Frumoasa	Brezoi, Căineni, Mălaia, Voineasa	130.980
Valea Oltului Inferior	Budești, Băbeni, Drăgoești, Drăgășani, Galicea, Ionești, Mihăiești, Olanu, Orelești, Prundeni, Râmnicu Vâlcea, Voicești	52.786

OLTENIA DE SUB MUNTE

Situri natura 2000 (Arii de Protecție specială avifaunistică)	Localizare	Suprafață (hectare)
Lacul Strejești	situată pe teritoriul a două județe, comuna Strejești (Olt) și comuna Voicești (VL)	2.374

13.2 Patrimoniul cultural

Patrimoniul cultural al județului Vâlcea cât și al zonei de studiu cuprinde atât **patrimoniul cultural material mobil și imobil cât și patrimoniul imaterial**.

Patrimoniul cultural imobil

În ceea ce privește patrimoniul cultural imobil, lista monumentelor istorice din Vâlcea cuprinde obiective din toate epocile istorice, din paleolitic până în perioada contemporană, acoperind un total de **805 monumente** (la 1 ianuarie 2022) din care 171 din grupa A* și 634 din grupa B**:

- Monumente de arheologie: 221
- Monumente de arhitectură: 523
- Monumente de for public: 18
- Monumente memoriale și funerare: 43

**Grupa A - monumente istorice de valoare națională sau universală;*

***Grupa B - monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local.*

Un număr de 96 de monumente și situri arheologice sunt incluse în patrimoniul cultural, acoperind perioade precum paleoliticul inferior, neoliticul, epoca bronzului, epoca fierului, cultura dacică și cultura romană. Printre cele mai reprezentative se numără rezervațiile de la Ocnița (Buridava Dacică), Stolniceni (Buridava Romană), castrele romane de pe Limes Alutanus („Pont Aluti” – Ionești, „Castra Traiani” – Sâmboteni – Dăești, „Arutela” – Păușa – Călimănești, Castrul de la Rădăcinești – Berislăvești, castrul de la Titești, „Pretorium” I și II – Racoviță).

La nivel județean, Biserica Ortodoxă Română deține aproximativ 80% din bunurile culturale incluse în lista monumentelor istorice. Monumentele civile sunt estimate la peste 70, fiind grupate în: cule, conace și case boierești; construcții reprezentând arhitectura tradițională din lemn; clădiri administrative și economice; locuințe; gări și monumente tehnice.³⁰

La nivelul zonei de studiu, monumentele istorice acoperă un total de 221 (27,4% concentrație de monumente din totalul la nivel județean pe anul 2022), cele mai multe dintre acestea fiind Monumente, ansambluri și situri de arhitectură (II) și Monumente, ansambluri și situri arheologice (I). Cea mai mare concentrație de monumente istorice din categoria II se regăsește în localitățile Horezu, Costești, Bărbătești și Băile Olănești, în timp ce cea mai mare concentrare de monumente istorice de categoria I se regăsesc în localitățile Ocnele Mari și Bunești. Monumente, ansambluri și situri de for public III se regăsesc în Băile Govora și Ocnele Mari, în timp ce numente de categoria IV se regăsesc în Horezu, Bărbătești, Costești și Ocnele Mari.

³⁰ Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă Județul Vâlcea 2023-2030

OLTENIA DE SUB MUNTE

Tabel 34 Numărul monumentelor istorice în funcție de natura lor pe UAT-uri. Surse: PATJ Vâlcea și Lista monumentelor istorice pe Județul Vâlcea (2015)

UAT	Monumente, ansambluri și situri arheologice I	Monumente, ansambluri și situri de arhitectură II	Monumente, ansambluri și situri de for public III	Monumente, ansambluri și situri memoriale IV	TOTAL
VÂLCEA (2015)	221	509	18	43	791
VÂLCEA (2022)	221	523	18	43	805
HOREZU	4	28	0	2	34
BĂRBĂTEȘTI	0	13	0	2	15
BĂILE OLĂNEȘTI	0	17	0	0	17
COSTEȘTI	3	23	0	1	27
STOENEȘTI	1	6	0	0	8
VAIDEENI	0	9	0	0	9
BĂILE GOVORA	5	5	1	1	12
OCNELE MARI	24	10	1	3	38
BUNEȘTI	11	1	0	0	12
MĂLDĂREȘTI	3	9	0	0	13
MUEREASCA	0	4	0	0	4
PĂUSEȘTI	0	2	0	0	2
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	0	7	0	0	7
PIETRARI	0	4	0	0	4
SLĂTIOARA	6	5	0	0	11
TOMȘANI	0	3	0	0	3
VLĂDEȘTI	3	2	0	0	5

Dintre acestea, sunt prezente la nivelul zonei de studiu 53 monumente istorice de valoare națională și universală și 168 monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local. Un număr ridicat de monumente istorice de valoare națională se regăsește în localitățile Horezu și Costești, în timp ce un număr crescut de monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul local se regăsesc în: Ocnele Mari, Bărbătești, Costești.

Patrimoniul cultural material mobil

Acesta cuprinde bunurile culturale mobile clasate, împărțite în două categorii, în funcție de valoarea lor: fondul patrimoniului cultural național (bunuri culturale de valoare deosebită) și Tezaurul patrimoniului cultural național (bunuri culturale de valoare excepțională), ambele fiind protejate de muzee. În Județul Vâlcea există trei instituții muzeale: Muzeul Județean Vâlcea, Muzeul Memorial Nicolae Bălcescu și Muzeul Viei și Vinului.

La nivelul zonei de studiu, patrimoniul mobil și vernacular cuprinde obiecte de artă, ceramică, textile, cărți și manuscrise, reflectând tradițiile și credințele comunităților locale. Pe lângă acestea, există un patrimoniu arheologic mobil, incluzând artefacte din Epoca Fierului, precum monede și arme. Mănăstirile

OLTENIA DE SUB MUNTE

locale contribuie, de asemenea, cu obiecte religioase și icoane. O parte din acest patrimoniu poate fi admirată în expoziții tematice din muzee și galerii de artă din București, Pitești, Craiova și Râmnicu Vâlcea.

Patrimoniul cultural imaterial

La nivelul județului Vâlcea, conform strategiei în domeniul culturii, activează peste 60 de meșteri populari. Patrimoniul imaterial din zona de studiu poate fi împărțit în cinci categorii principale: **meșteșuguri, cunoștințe despre materiile prime pentru industrie, agricultură și păstorit, povești și legende, credințe și obiceiuri, cunoștințe despre natură.**

- **Meșteșuguri notabile** păstrate în zonă includ: olăritul, covoarele din lână, borangicul, țesutul, sculptura în lemn și piatrăria
- **Cunoștințe despre materii prime și agricultură**, inclusiv arderea calcarului pentru var, prelucrarea lemnului și pietrei, păstoritul și pomicultura, cu un accent pe producția tradițională de țuică.
- **Povești și legende**, care reflectă conexiunea profundă dintre oameni și peisajul natural.
- **Obiceiuri și credințe locale**, cum ar fi dansurile, ritualurile de nuntă și înmormântare, colindele și cunoștințele despre izvoarele minerale tămăduitoare.
- **Cunoștințe despre natură**, inclusiv utilizarea plantelor medicinale, rețetele tradiționale și tehnicile de vopsire a lânii cu pigmenți naturali.

Tabel 35 Genuri artistice reprezentate pentru patrimoniul cultural imaterial în localitățile din Județul Vâlcea. Sursă: Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă Județul Vâlcea 2023-2030³¹

Genuri artistice reprezentate	Localități
Ceramica	Horezu, Vlădești, Lungești, Slătioara
Arta țesutului în război	Bărbătești, Pietrari, Stoenesti (cu fire de borangic produs în casă)
Arta cusutului	Mihăești, Pietrari, Stoenesti, Costești , Copăcenii, Bărbătești, Vaideeni , Păușești-Otăsău, Bunești, Brezoi, Rm. Vâlcea, Pesceana
Arta prelucrării lemnului	Băbenii, Horezu , Râmnicu Vâlcea, Vaideeni, Costești , Perișani, Glăvile, Bunești
Prelucrarea pielii	Vaideeni , Râmnicu Vâlcea
Pictura pe lemn și sticlă, realizată de artiști și meșteri iconari	Băbenii, Sălătrucel, Rm. Vâlcea, Vlădești , Călimănești, Pesceana
Prelucrare materii vegetale (răchită, pănuși de porumb, cânepă etc.)	N.Bălcescu, Stoenesti , Rm.Vâlcea
Prelucrare sare	Rm.Vâlcea, Ocele Mari .

În ceea ce privește patrimoniul cultural imaterial, la nivelul zonei de studiu sunt reprezentate toate genurile artistice: ceramica (Horezu, Slătioara), țesutul în război (Bărbătești, Pietrari, Stoenesti), cusutului (Pietrari, Stoenesti, Costești, Copăcenii, Bărbătești, Vaideeni), prelucrarea lemnului (Horezu, Vaideeni, Costești, Bunești), prelucrarea pielii (Vaideeni), pictura pe lemn și sticlă (Vlădești), prelucrare materii vegetale (Stoenesti), prelucrare sare (Ocele Mari). Ceramica de la Horezu este recunoscută ca patrimoniu cultural imaterial UNESCO din anul 2012.

³¹ https://www.cjvalcea.ro/images/cjvalcea/strategii/2023/strategie_integrata_dezv_durabila_VL_2023-2030.pdf

Muzee, monumente și alte obiective culturale

În anul 2020, conform INS, s-au înregistrat un număr de 20 de muzee și colecții publice și un număr de 8 pentru zona analizată, după cum urmează: Horezu (2), Bărbătești (1), Costești (3), Măldărești (1), Băile Govora (1). Printre cele mai cunoscute muzee din zona de studiu se numără: Complexul Muzeal Măldărești, Muzeul de arheologie și artă religioasă Gh. Petre – Govora – Muzeul din Băile Govora – fondul muzeistic îl constituie „Colecția de arheologie carte și artă veche românească a preotului Gheorghe Petre - Govora” și Colecția de artă plastică Alexandru Balințescu – Colecția de Artă Plastică de la Costești.

În ceea ce privește **patrimoniul cultural și spiritual**, la nivelul județului există un număr mare de așezăminte monahale (47) ce le oferă pelerinilor oportunitatea de a vizita monumente de cult unice. Printre cele mai reprezentative din zona de studiu se numără: Mănăstirea Govora (Băile Govora); Mănăstirea Bistrița, Mănăstirea Arnota (Costești); Mănăstirea Frăsinei (Muereasca); Mănăstirea Hurezi (Horezu); Schitul Iezer, Schitul Pahomie (Băile Olănești); Mănăstirea Turnu, Mănăstirea Ostrov (Călimănești).

Instituții de cultură complementare

La nivelul județului Vâlcea există 2 cinematografe, Cinema City Shopping City și Cinema Geo Saizescu (fost Cinema Ostroveni), ambele situate în municipiul Râmnicu Vâlcea și 6 instituții și companii de spectacole sau concerte. Cele mai importante instituții și companii de spectacole de la nivelul județului se regăsesc în Râmnicul Vâlcea: Teatrul „Anton Pann”, Teatrul Municipal „Ariel”, Filarmonica „Ion Dumitrescu”, Orchestra populară profesionistă „Rapsodia vâlceană”, Școala Populară de Arte și Meserii Râmnicu Vâlcea, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcene.

Patrimoniul Cultural Mondial

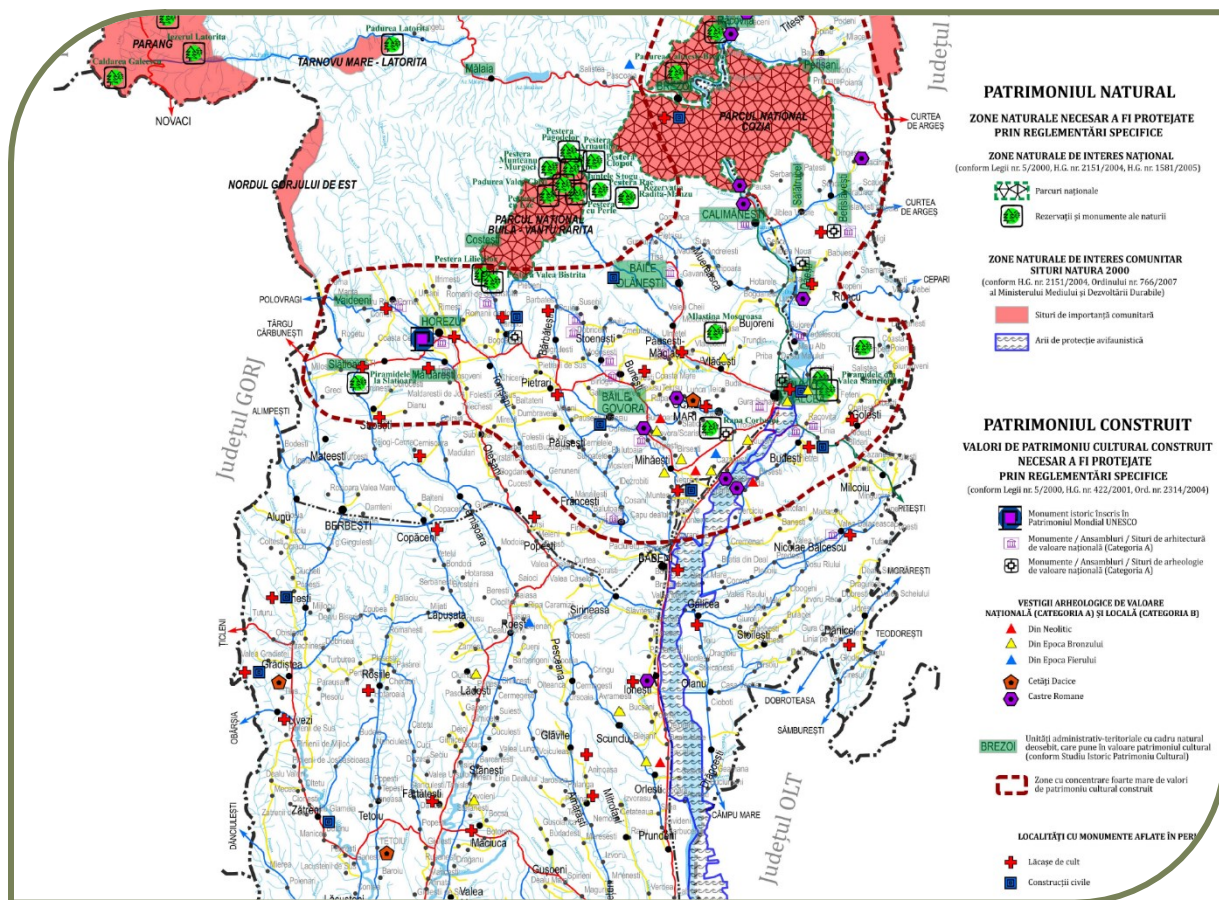
*Valorile istorice, spirituale și artistice acumulate în decursul timpului pe teritoriul județului Vâlcea au ca punct culminant construirea Mănăstirii Hurezi la sfârșitul secolului al XVII-lea, capodoperă a stilului brâncovenesc. Dintre toate punctele de reper din zonă, ansamblul monastic Hurezi este cel mai valoros monument Brâncovenesc, ce adăpostește valori unice, fapt susținut și de locul său în **Lista Patrimoniului Mondial UNESCO**.³²*

- **Arhitectura tradițională:** Se evidențiază bisericile de lemn din județ, construite în secolele XVIII și XIX, cu excepția bisericilor de la **Grămești** (Costești) și **Marița** (Vaideeni), datând din secolele XVII și XVI. Culele, locuințe fortificate, sunt reprezentate de cele de la **Măldărești** (Cula Greceanu și Cula Duca), **Zătreni** (Cula Zătreanu) și **Bujoreni** (Cula Bujoreanu), unde se află și Muzeul Satului Vâlcean.
- **Arhitectura civilă din perioada contemporană:** Arhitectura balneară, dezvoltată în stațiunile **Călimănești**, **Băile Olănești**, **Băile Govora**, și **Ocele Mari**, păstrează atmosfera Belle Époque, cu clădiri emblematice precum Hotelul Palace și Pavilionul Central. De asemenea, se remarcă clădiri administrative și economice importante din **Râmnicu Vâlcea**, precum Primăria, Tribunalul, Judecătoria, Parchetul și Colegiul Național Alexandru Lahovari.

³² Plan de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea, Partea 1, Aprilie 2020

OLTENIA DE SUB Munte

Figură 221 Patrimoniu natural și construit. Probleme și disfuncționalități.

Sursă: Extras din Plan de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea, Partea 1. Planșe

Peisajul/ peisaje culturale³³

Peisajul este înțeles ca un "patrimoniu comun" al cărui management trebuie să genereze "acorduri în domeniul economic și social", prin care să se "ajungă la o dezvoltare durabilă bazată pe o relație echitabilă și armoni oasă între necesitățile sociale, activitățile economice și mediu". "Peisajul contribuie la formarea culturilor locale și este o componentă de bază a patrimoniului natural și cultural european, contribuind la bunăstarea umană și la consolidarea identității europene".

PATJ Vâlcea identifică 3 categorii majore de peisaj în cadrul Județului:

- *Peisaj clar definit* — proiectat și creat deliberat; Aceasta include grădini, parcuri dar și ansambluri religioase;

Județul Vâlcea: stațiunile balneare Călimănești, Băile Govora, Băile Olănești.

- *Peisaj evolutiv* — reflectă acest proces în formă și compoziție; Are 2 subdiviziuni: (i) peisajul relicvă (fossil), cu procesul evolutiv oprit undeva în trecut și (ii) peisajul viu, care păstrează un rol social activ în cadrul societății contemporane, care poate oglindi un mod de viață tradițional în cadrul căruia procesul evolutiv continuă;

³³ Plan de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea, Partea 1, Aprilie 2020

OLTENIA DE SUB MUNTE

Județul Vâlcea: Valea Oltului (Parcul Național Cozia, vestigii antice, ansamblul Mănăstirii Cozia, ansamblul Mănăstirii Turnu, arhitectura balneară, arhitectura tradițională, etc.), Drăgășani, comunele Lungești și Ștefănești (zona viticolă tradițională).

- *Peisaj cultural asociativ* — fenomenele religioase, artistice și culturale se asociază cu naturalul; Județul Vâlcea: Zona Horezu - Măldărești, Valea Bistriței (comuna Costești), comuna Barbătești.

Concentrarea în teritoriu a monumentelor istorice din județul Vâlcea³⁴

Evaluarea potențialului cultural și turistic al județului Vâlcea se bazează pe distribuția teritorială a patrimoniului cultural imobil de valoare națională și universală excepțională. Marile ansambluri monahale, precum Mănăstirea Cozia din secolul al XIV-lea, au influențat dezvoltarea arhitecturii ecleziale prin crearea de schituri și biserici de mir. Mănăstirea Hurezi, monument UNESCO, conferă orașului **Horezu** o importanță culturală deosebită. În apropiere, în comuna **Măldărești**, se află Complexul Muzeal Măldărești, incluzând Culele Greceanu și Duca, alături de șase biserici din Horezu, constituind o zonă cu potențial cultural și turistic excepțional.

- **Zone cu patrimoniu dens de valoare națională și universală excepțională**
 - **Valea Oltului** — cu obiective principale: Mănăstirile Cozia, Ostrov, Cornet, Turnu, Berislăvești, fostul Schit Fedeleșoiu, ansamblul Episcopiei Râmnicului, bisericile din Râmnicu Vâlcea ("Toți Sfinții", "Cuvioasa Paraschiva" și "Buna Vestire"), Mănăstirea Govora, Mănăstirea Iezer — este delimitată la nord de localitatea Căineni și la sud de municipiul Râmnicu Vâlcea. Zona include stațiunile balneare Călimănești, Băile Olănești, Băile Govora și Ocnele Mari, caracteristică pentru această zonă fiind întrepătrunderea între valorile arhitecturii medievale cu arhitectura civilă influențată de stilul brâncovenesc și cu arhitectura balneară importată din stațiunile balneare de renume european.
 - **Valea Bistriței — Comuna Costești** — având ca obiective majore Mănăstirile Bistrița și Arnota, bisericile rupestre din Peștera "Sfântul Grigore Decapolitul" și fostele schituri Grămești, Păpușa, Peri, "44 de izvoare".
 - **Comuna Frâncești** — cu obiective majore Mănăstirile Dintr-un Lemn și Surpatele și bisericile unor foste schituri înființate de acestea (Colnic, Mănăilești).
 - **Comunele Lungești și Ștefănești**, comune învecinate din sudul județului — care au ca obiective majore Mănăstirile Mamu, Dobrușa și fosta Mănăstire Lunca - Stănești.
- **Zone cu arhitectură tradițională valoroasă:** Comunele Bujoreni (Muzeul Satului Vâlcean — rezervație de arhitectură tradițională vâlceană), **Stoenești, Vaideeni, Bărbătești, Slătioara, Mălaia, Alunu.**
- **Zone cu patrimoniu arheologic reperat**

Legea nr. 5/2000 ³⁵actualizată, menționează următoarele unități administrativ teritoriale din județul Vâlcea ca având concentrare foarte mare a patrimoniului construit, situate în arealul nordic, montan și submontan al județului:

- Municipiul Râmnicu Vâlcea;
- Orașele: Băile Govora, Băile Olănești, Brezoi, Călimănești, Horezu, Ocnele Mari;
- Comunele: Alunu, Bărbătești, Berislăvești, Boișoara, Budești, Bujoreni, Bunești, Căineni, Costești, Dăești, Frâncești, Golești, Goranu, Lungești, Mateești, Măldărești, Mihăești, Perișani,

³⁴ Plan de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea, Partea 1, Aprilie 2020

³⁵ <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/21860>

OLTENIA DE SUB MUNTE

Pietrari, Racovița, Runcu, Sălătrucel, Slătioara, Stoenеști, Ștefănești, Tomșani, Vaideeni, Vlădești, Voicești.

*Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural construit trebuie privită în concordanță cu protejarea și conservarea cadrului natural. Localități în care se află **zone naturale protejate de interes național**, care includ parcuri naționale, rezervații și monumente ale naturii și care se caracterizează și prin prezența valorilor de patrimoniu cultural construit: **Brezoi, Lungești, Ocnele Mari, Goranu, Băile Olănești, Mălaia, Golești, Slătioara, Căineni, Dăești.**³⁶*

Tabel 36 Obiective de patrimoniu natural și patrimoniu cultural identificate în zona de studiu

UAT	Obiective de patrimoniu natural	Obiective de patrimoniu cultural
VÂLCEA	33 de arii naturale protejate în suprafață totală de 25.302 ha: • 2 parcuri naționale • 19 rezervații naturale • 11 monumente ale naturii • 1 arie de protecție specială avifaunistică	805 monumente istorice din care 171 din grupa A și 634 din grupa B: • Monumente de arheologie: 221 • Monumente de arhitectură: 523 • Monumente de for public: 18 • Monumente memoriale și funerare: 43
HOREZU	Situri natura 2000 Buila Vânturarița (parțial) 2 geosituri Dealul Ulmului Căriera Romani	34 monumente istorice – 20 de interes național • Biserica "Dumineca Tuturor Sfinților"- Râmești • Biserica "Intrarea în Biserică", "Sf. Ioan Botezătorul" -Biserica din Târg • Biserica "Sf. Voievozi", "Sf. Vasile" – Covești • Ruinele schitului "Sf. Ioan" • Biserica "Sf. Îngeri" • Mănăstirea Hurezi (A) și UNESCO • Biserica mare "Sf. Împărați Constantin și Elena" (A) • Paraclisul "Nașterea Maicii Domnului" (A) • Palatul Domnesc (A) • Trapeză (A) • Turn poartă – clopotniță (A) • Corpuri de chilii - laturile N, V, S (incinta I-a) (A) • Zid de incintă (A) • Fântână (A) • Clădiri anexe (incinta a II-a) (A) • Ansamblul bolniței mănăstirii Hurezi (A) • Biserica - bolniță "Adormirea Maicii Domnului" (A)

³⁶ Plan de Amenajare a Teritoriului Județean Vâlcea, Partea 1, Aprilie 2020

OLTENIA DE SUB MUNTE

		● Ruine bolniță (A) ● Schitul "Sf. Apostoli" (A) ● Biserica "Sf. Apostoli" (A) ● Chilii (A) ● Zid de incintă (A) ● Schitul "Sf. Ștefan" (A) ● Biserica "Sf. Ștefan" (A) ● Chilii (A) ● Biserica "Intrarea în Biserică" și ● "Sf. Ioan Botezătorul" ● 2 cruci de piatră ● Schitul arheologic de la Horezu ● 3 Așezari – Horezu ● Ansamblu urban
BĂRBĂTEȘTI	Parc național Parcul Național Buila – Vânturarița (parțial) Situri Natura 2000 Buila Vânturarița (parțial) Cozia-Buila-Vânturarița (parțial) 6 geosituri Valea Otasau Albu Mountain Poiana de Piatra Curmatura Builei Casa de Piatra Peștera cu Lac (Peștera Lacul Verde)- (monument al naturii)	15 monumente istorice de interes local ● Biserica de lemn "Buna Vestire" ● Ansamblul bisericii "Intrarea în Biserică" ● Biserica "Intrarea în Biserică" ● Turn clopotniță ● Zid de incintă ● Biserica de lemn "Sf. Nicolae" ● Biserica "Cuvioasa Paraschiva" a fostului schit Pătrunsa ● Casa de lemn a preotului Gheorghe Pietraru ● Fostul schit Bodești ● Biserica "Sf. Treime" ● Zid de incintă ● Biserica "Intrarea în Biserică" ● 3 cruci de piatră - Bodești
BĂILE OLĂNEȘTI	Parcuri naționale Parcul Național Cozia(parțial) Parcul Național Buila – Vânturarița (parțial) Situri Natura 2000 Cozia (parțial) Buila Vânturarița (parțial) Cozia-Buila-Vânturarița (parțial) 17 geosituri Cheia Gorges Cheile Olănești Muntele Stogu (rezervație naturală) Pestera Valea Caprelor (monument al naturii) Pestera Munteani-Murgoci (monument al naturii) Pestera Pagodelor (monument al naturii)	17 monumente istorice – 5 de interes național ● Biserica de lemn Sf. Pantelimon (A) ● Biserica Sf. Ilie a fostului schit Pahomie ● Biserica „Sf Voievozi” ● Ansamblul Schitul Iezer (A) ● Biserica Intrarea în Biserică (A) ● Casa Stăreției (A) ● Clopotniță – Cheia (A) ● Schitul Bradu ● Biserica Sf. Ioan Botezătorul - Gurguiata ● Turn Clopotniță – Gurguiata ● Casa Bădescu ● Biserica Sf. Nicolae ● Casa Târcă ● Biserica Sf. Voievozi ● Casa Olănescu ● Biserica Sf. Ioan Botezătorul – Olănești ● Biserica Toți Sfinții a fostului schit Comanca

OLTENIA DE SUB MUNTE

	Pestera Rac (monument al naturii) Pestera cu Lac Pestera cu Perle (monument al naturii) Pestera Clopot Pestera Arnautilor (monument al naturii) Radita-Manzu (rezervație naturală) Dosul Pamantului Olanesti Valley Inf. Cheia Valley Inf. Cheia Valley Sup. Piatra scrisa 4 situri biodiversitate Padurea de Tisa Poienile cu orhidee (in parc național) Mlastina Mosoroasa (rezervație naturală) Pădurea Valea Cheii (rezervație naturală)	
COSTEȘTI	Parc național Parcul Național Buila – Vânturarița (parțial) Situri Natura 2000 Buila Vânturarița (parțial) Cozia-Buila-Vânturarița (parțial) 10 geosituri Muzeul Trovanților (rezervație naturală) Peștera Valea Bistrița (monument al naturii) Costesti Gorges Valea Voiceasa Valea Ignat Arnota Mountain Cacova Mountain Peștera Liliecilor (monument al naturii) Ursilor cave Cariera Bistrita 3 situri biodiversitate Poiana cu ghiociei bogati Padurea Comarnici Padurea Arnota	20 de monumente istorice – 13 de interes național ● Necropolă - Bistrița ● Necropolă tumulară de incinerare - Costești ● Așezare – Văraticea ● Mănăstirea Bistrița (A) ● Biserica Adormirea Maicii Domnului (A) ● Biserica-bolnița Schimbarea la Față (A) ● Turn clopotniță (A) ● Corp de chilii (din incinta veche) (A) ● Foișor (A) ● Mănăstirea Arnota (A) ● Biserica Sf. Arhangheli (A) ● Corp chilii (A) ● Incintă (A) ● Biserica Sf. Grigore Decapolitul-Eleonul a fostului schit Păpușa ● Biserica Intrarea în Biserică (A) ● Biserica Sf. Îngeri (A) ● Biserica Nașterea Maicii Domnului a fostului schit Ligănia (Schitul Păr) ● Podul Reginei Mariași cele 2 cruci săpate în stâncă ● Anamblu rural

OLTENIA DE SUB MUNTE

		• Biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului • Casă cu prăvălie • Stabilimentul băilor • Moară și joagăr de lemn • Biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului -Pietreni (A) • Biserica Intrarea în Biserică – Pietreni • Biserica Sf.Nicolae a fostului schit De sub Piatră • Cruce de piatră
STOENEȘTI	N/A	8 monumente istorice – 2 de interes național • Schitul Jgheaburi (A) • Biserica Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva- Cacova (A) • Biserica de lemn Popesti-Cacova • Așezare - Stoenesti • Biserica de lemn Cuvioasa Praschiva-ruină • Biserica de lemn Sf. Voievozi • Biserica Cuvioasa Praschiva • Casa Popescu
VAIDEENI	Situri Natura 2000 Nordul Gorjului de Est (parțial) 3 geosituri Valea Luncavat Cerna Gorges (chei) Avenul Suspendat (peșteră)	9 monumente istorice - 1 de interes național • Biserica de lemn “Cuvioasa Paraschiva” • Biserica de lemn “Cuvioasa Paraschiva”, Sf. Nicolae și Sf. Apostoli (A) • Biserica Sf. Ioan Botezătorul • Ansamblu de instalații tehnice • Joagăr hidraulic • Moară de apă • Dărac • Piuă hidraulică • Ansamblu rural
BĂILE GOVORA	N/A	12 monumente istorice – 1 de interes național • Manastirea Govora (A) • Biserica “Adormirea Maicii Domnului” • Cazinoul Govora • Vila Ivanovici • Hotel Palace • Situl arheologic de la Prajila • Ansamblu Urban Băile Govora • 3 așezări Prajila • Colecția de arheologie și artă religioasă “Gheorghe Petre” • Bustul generalului medic N. Zorilescu
OCNELE MARI		38 de monumente istorice - 4 de interes național

OLTENIA DE SUB MUNTE

	Ocnele Mari (rezervație naturală) ce cuprinde Salina Ocnele Mari (rezervație naturală geologică) Evantaiul (Râpa Corbilor) (rezervație naturală-geologică)	• Așezare civilă localitatea Coșota • Situl arheologic de la Gura Suhașului • 5 Așezări Gura Suhașului • Situl arheologic de la Gura Suhașului, punct "Lacul Doamnei" • 2 Așezări - Gura Suhașului – Lacul Doamnei • Situl arheologic de la Gura Suhașului • Situl arheologic de la Gura Suhașului, punct "Valea Goruneilor" • 3 Așezări – Gura Suhașului – Valea Goruneilor • Așezare Lunca • Așezare geto-dacică de la Ocnița (A) • Buridava dacică (A) • Morminte isolate (A) • Fortificație – Ocnița (A) • Situal arheologic de la Ocnița • 3 Așezări – Ocnița • Biserica "Sf. Treime" și "Sf. Nicolae" • Biserica "Sf. Ioan Gură de Aur" a fostei Mănăstiri"Titireciu" • Ruinele bisericii "Adormirea Maicii Domnului" • Casa Ghivercea • Biserica "Sf. Gheorghe Domnesc" • Clădirea băilor cu apă sărată • Biserica „Sf. Ioan Botezătorul" • Stabilimentul băilor • Casa Bădescu • Biserica Sf. Nicolae a fostei mănăstiri Slătioarele • Biserica Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru • Statuie comemorativă 1916-1918 • 2 Cruci de piatră Gura Suhașului
BUNEȘTI	N/A	12 monumente istorice de importanță locală • Situl arheologic de la Bunești • 3 Așezări sat Bunești • Situl arheologic de la Teișu • 3 Așezări sat Teișu • Situl arheologic de la Titireciu • 2 Așezări Titireciu • Biserica „Sf. Nicolae" a fostlui schit Teișul
MĂLDĂREȘTI	N/A	13 monumente istorice – 6 de interes național • Cula Greceanu (A) • Cula Duca (A) • Situl arheologic de la Măldărești • Val de pământ

OLTENIA DE SUB MUNTE

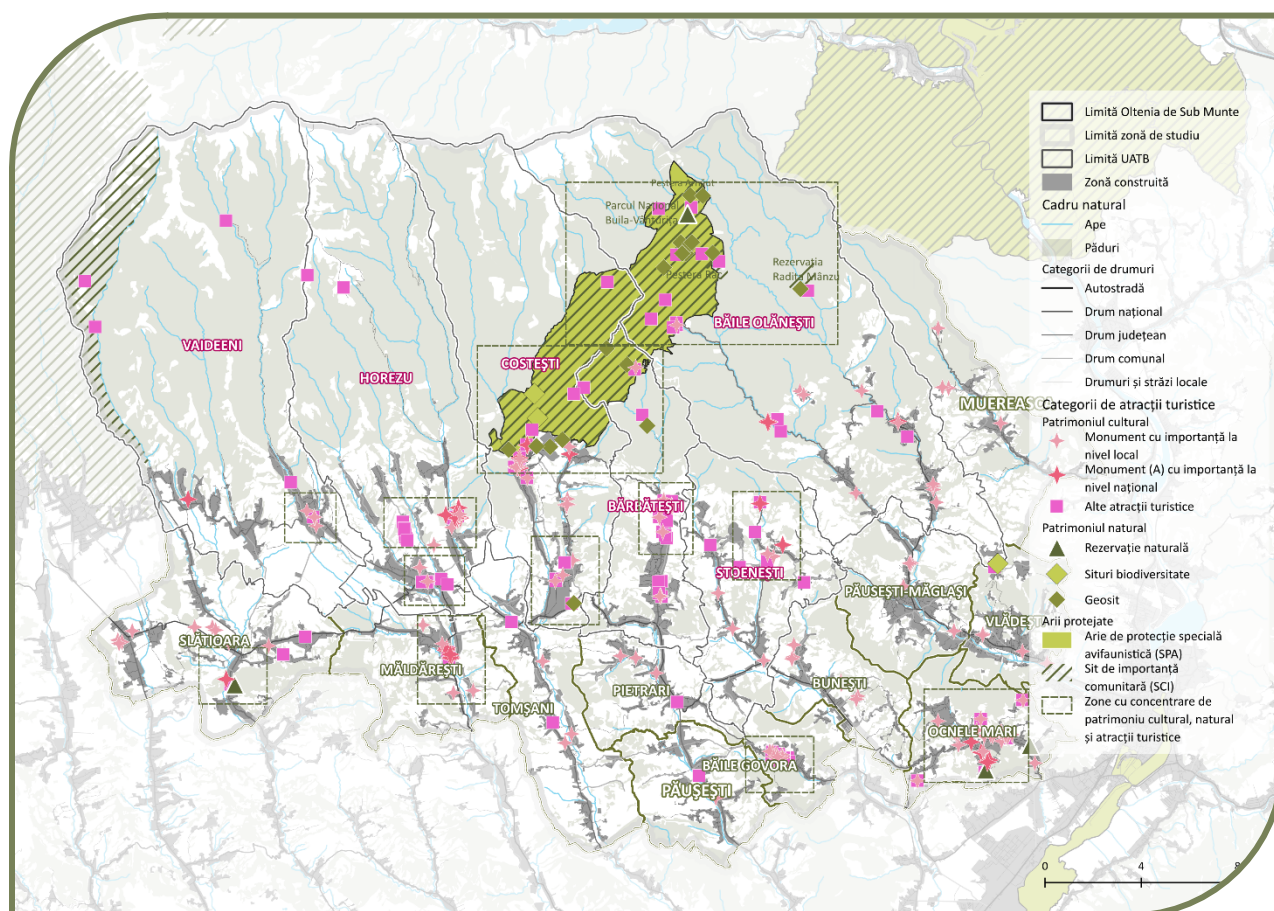
		• Așezare • Ansamblul Culei Duca (A) • Anexe (A) • Ansamblul Culei Greceanu (A) • Anexe (A) • Biserica “Sf. Nicolae” și “Sf. Voievozi”(A) • Biserica “Sf. Voievozi” • Conacul Pleșoianu (Sanatoriu TBC) • Biserica de lemn “Sf. Dumitru”
MUEREASCA	Situri Natura 2000 Cozia (parțial pe teritoriul UAT Muereasca) Cozia-Buila-Vânturarița (parțial pe teritoriul UAT Muereasca)	4 monumente istorice de interes local • Manastirea Frasinei • Biserica „Adormirea Maicii Domnului” • Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” • Biserica “Sf. Nicolae” (B)
PĂUSEȘTI	N/A	2 monumente istorice de interes local • Biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului
PĂUSEȘTI MĂGLAȘI	N/A	7 monumente istorice de interes local • Biserica Sf. Nicolae • Biserica Intrarea în Biserică • Manastirea Saracinesti • Biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului • Clopotniță • Zid de incintă • Conacul Oromolu
PIETRARI	N/A	4 monumente istorice de interes local • Biserica din lemn Sf. Nicolae • Biserica din lemn Sf. Voievozi • Biserica Buna Vestire • Conacul Oromolu
SLĂTIOARA	Piramidele de la Slătioara (rezervație naturală)	11 monumente istorice – 1 de interes național, 10 de interes local • Situl arheologic de la Milostea • Necropolă tumulară de incineratie • Așezare – Milostea • Situl arheologic de la Mogești • 2 Așezări – Mogești • Biserica Intrarea în Biserică (Biserica Potecașilor) (A) • Biseria de lemn Cuvioasa Paraschiva • Ansamblu rural – Milostea • Biseria de lemn Buna Vestire și Cuvioasa Paraschiva • Biserica Nașterea Maicii Domnului

OLTENIA DE SUB MUNTE

TOMȘANI	N/A	3 monumente istorice – de interes local • Biserica Sfinții Trei Ierarhi • Biserica Cuvioasa Paraschiva • Biserica Sf. Îngeri și Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril
VLĂDEȘTI	N/A	5 monumente istorice – de interes local • Situl arheologic de la Vlădești • 2 așezări - Vlădești • Casa N. Constantinescu • Biserica Buna Vestire

Surse multiple: PATJ Vâlcea, Lista monumentelor istorice, ANPM

Figură 248 Zone cu concentrare de patrimoniu cultural, natural și atracții turistice

Sursă: Prelucrare proprie QGis

13.3 Sinteză

Ofertă turistică culturală bogată raportată la nivelul județean

În ansamblu, județul Vâlcea combină un patrimoniu natural și cultural valoros și divers, care îl plasează printre cele mai atractive județe din punct de vedere al ofertei turistice la nivel național, un potențial semnificativ pentru conservare, dezvoltare durabilă dar și integrare în circuite internaționale.

OLTENIA DE SUB MUNTE

Densitate patrimoniului istoric în zona de studiu este mai mare comparativ cu nivelul județean, cu peste un sfert din monumentele județului concentrate aici. Creșterea ușoară a numărului total de monumente istorice din Vâlcea sugerează fie descoperiri noi, fie extinderea recunoașterii oficiale a unor situri existente. Patrimoniul cultural include biserici, mănăstiri, ansambluri rurale și cule, fiind dispersat în întreaga regiune, în principal în zona sud-estică.

Arhitectură locală și profil cultural divers

În toate localitățile din zona de studiu există obiective de patrimoniu cultural, iar Horezu și Costești se disting ca **principale centre culturale ale regiunii**, cu un patrimoniu cu valoare națională și universală, evidențiat prin **ansambluri monahale de patrimoniu UNESCO și național** dar și prin tradiții în prelucrarea lemnului, ceramica și arta cusutului. În apropiere, în comuna **Măldărești**, se află Complexul Muzeal Măldărești, incluzând Culele Greceanu și Duca, alături de șase biserici din Horezu, constituind o zonă cu potențial cultural și turistic excepțional.

Se evidențiază la nivelul zonei **arhitectura tradițională** în special bisericile din lemn, culele și locuințele fortificate, din zonele Costești, Văideeni și Măldărești dar și **arhitectura civilă din perioada contemporană materializată prin arhitectura balneară** dezvoltată în jurul stațiunilor Băile Olănești, Băile Govora și Ocnele Mari de valoare națională și universală. Acestea din urmă împreună cu localitatea Bunești se remarcă și prin **siturile arheologice** prezente în cadrul teritoriului. Bărbătești, Stoenеști și Văideeni, Slătioara dispun de **biserici de lemn și instalații tehnice tradiționale**, reflectând meșteșugurile locale.

Majoritatea localităților din zonă dispun de un patrimoniu cultural semnificativ, atât la nivel național, cât și local. Excepție fac localitățile Bărbătești, Muereasca, Păușești, Pietrari, Tomșani și Vlădești, unde au fost identificate doar monumente istorice de interes local cu **caracter predominant religios**.

Zona de studiu acoperă toate genurile artistice reprezentate pentru patrimoniul cultural imaterial din județul Vâlcea: ceramica, țesutul în război, arta cusutului, prelucrarea lemnului, prelucrarea pielii, pictura pe lemn și sticlă, prelucrare materii vegetale și prelucrare sare.

Potențial pentru turism integrat. Patrimoniul religios și tradițiile ca potențiali factori cheie de dezvoltare a zonelor defavorizate din punct de vedere al obiectivelor de patrimoniu

Predominanța monumentelor de arhitectură și arheologie la nivelul zonei de studiu evidențiază o moștenire culturală variată, reflectând atât evoluția construcțiilor, cât și importanța siturilor istorice din perspectivă urbanistică și arheologică. Patrimoniul diversificat (cultural, monahal, balnear, arhitectural, arheologic) permite dezvoltarea unui **turism integrat** care să atragă vizitatori pe tot parcursul anului.

Turismul cultural și spiritual are un potențial ridicat pentru valorificare, cu 40% din muzeele și colecțiile publice și peste 50% din așezămintele monahale și monumentele de cult de la nivel județean plasate în zona de studiu.

Deși cele mai importante așezăminte monahale și monumente de cult se regăsesc în Băile Govora, Costești, Muereasca, Horezu și Băile Olănești, patrimoniul religios rămâne un element reprezentativ și în localitățile cu obiective de interes local. Acest aspect subliniază **rolul patrimoniului religios ca factor-cheie** pentru revitalizarea economică și socială. În același timp, monumentele de interes local reprezintă o resursă valoroasă pentru consolidarea identității comunitare și promovarea tradițiilor și meșteșugurilor

OLTENIA DE SUB MUNTE

locale precum arta cusutului, arta țesutului la război, pictura pe lemn și sticlă, având potențialul de a fi integrate în circuite de turism rural.

Aceasta este cu atât mai relevant pentru localități precum Păușești, Pietrari, Tomșani și Vlădești, unde nu au fost identificate obiective de patrimoniu natural și unde numărul de monumente de interes local este scăzut, precum și oferta turistică. În aceste cazuri, patrimoniul religios și tradițiile locale pot deveni factori esențiali pentru dezvoltare economică și durabilă.

Patrimoniu natural

Patrimoniul natural este concentrat în principal în zonele montane și submontane, cu parcuri naționale, rezervații naturale și monumente ale naturii și dispune de numeroase habitate naturale, păduri seculare, situri mineralogice și paleontologice, peșteri și numeroase specii de floră și faună. Patrimoniul natural diversificat plasează județul printre zonele de mare interes turistic la nivel național.

Totodată, comparativ cu alte județe, Vâlcea are o suprafață modestă de arii naturale protejate, atât în termeni absoluți, cât și proporțional cu suprafața totală. Aceasta contrastează cu bogăția sa naturală, sugerând o **subprotejare sau o oportunitate de extindere a rețelei protejate**.

În mai mult de jumătate din localitățile de studiu nu au fost identificate obiective de patrimoniu natural semnificative: Stoenеști, Băile Govora, Bunești, Măldărești, Păușești, Păușești-Măglași, Pietrari, Tomșani, Vlădești.

Localități care se remarcă la nivelul zonei cu un patrimoniu natural semnificativ, incluzând parcuri naționale, situri natura 2000, și un număr ridicat de geosituri și situri de biodiversitate sunt Băile Olănești, Costești, Bărbătești. De asemenea, localități cu patrimoniu natural valoros, incluzând situri natura 2000 și un număr mai scăzut de geosituri sunt Văideeni, Ocnele Mari, Muereasca, Horezu, Slătioara;

Vâlcea se poziționează cel mai bine la nivel regional în ceea ce privește dezvoltarea turistică cu tendințe pozitive în capacitatea de cazare și numărul de turiști atrași în județ. Analiza arată că multe dintre localitățile performante din punct de vedere turistic sunt și cele cu un patrimoniu natural și cultural bogat precum Băile Olănești, Costești, Horezu, Ocnele Mari. La polul opus, există câteva localități unde **patrimoniul natural nu este suficient valorificat în oferta turistică precum Muereasca, Bărbătești și Slătioara**.

Trasee turistice se regăsesc în principal în partea de nord a zonei de studiu, în cadrul Parcului Buila-Vânturarița, unde sunt concentrate principalele atracții naturale ale zonei dar și în cadrul Băile Olănești. Traseele de cicloturism sunt singurele care fac legătura cu zona de sud și localitățile mai puțin vizibile din punct de vedere turistic. Putem spune astfel că **patrimoniul natural și cultural este slab integrat în traseele turistice existente, în special în localitățile din zona de sud a teritoriului**.

PARTEA 3 – CONSTELAȚII DE ACTORI

OLTENIA DE SUB MUNTE

Cele 3 dimensiuni ale strategiei:

- (iii)1 Abordare integrată pe termen lung – pentru dezvoltare teritorială sustenabilă;
 - (iii)2 Abordare pragmatică – pentru consolidarea identității locale;
 - (iii)3 Abordare inovativă – pentru noi oportunități și colaborare internațională
- implică identificarea unui set complex de nevoi ale actorilor locali, diagnosticarea în mod comprehensiv a stării teritoriului și în final elaborarea de soluții integrate aferente.

Impactul strategiei este puternic determinat de **capacitatea de mobilizare a actorilor locali și de armonizarea intereselor/câștigurilor** la nivel colectiv și individual (într-o manieră sustenabilă), raportat la scopul final al strategiei și la ceea ce poate oferi strategia (ca proces dar și ca recomandări pe termen lung). În final implementarea strategiei urmărește dezvoltarea durabilă a zonei (protejând și potențând resursele existente), și creșterea calității vieții (într-o manieră holistică). Astfel, păstrând logica unei abordări bi-dimensionale, prima cu caracter colectiv transversal (privind nevoile și oportunitățile grupurilor de actori), și a doua cu caracter directionat/individual (adresând nevoile și oportunitățile actorilor percepuți ca și indivizi, înafara grupului/colectivului în care se încadrează), se urmărește identificarea cerințelor specifice pentru dezvoltarea zonei.

- **Analiza Dinamicii Părților Interesate - Analiza "constelațiilor" de actori.**

În vederea elaborării STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ ȘI INTERCOMUNITARĂ DURABILĂ A TERITORIULUI "OLTENIA SUB MUNTE (ODSM)", un prim pas relevant este analiza „constelațiilor” de actori locali care sunt legați de diversele staturi/componente socio-economice și de mediu ale zonei. Astfel, identificarea actorilor implicați nu se rezumă la mediul intern (cele 6+11 UAT-uri), ci și la actori din mediul extern, care: influențează starea zonei (precum factorii de decizie la nivel județean, regional, național); interacționează cu actorii locali (precum actorii din mediul economic ce fac parte din lanțurile valorice la nivel regional/teritorial); sau care se află la limita/în tranziție dintre mediul intern și extern (precum turiștii).

Raportat la problematicile centrale ale ODSM (definite și explorate în mod participativ). Această analiză este relevantă în vederea definirii resurselor actorilor locali pentru implementarea strategiei. Diversii actori locali prezintă un nivel de interes și influență diferit în funcție de problematica în jurul în careia "gravitează".

"CONSTELAȚII" DE ACTORI LOCALI

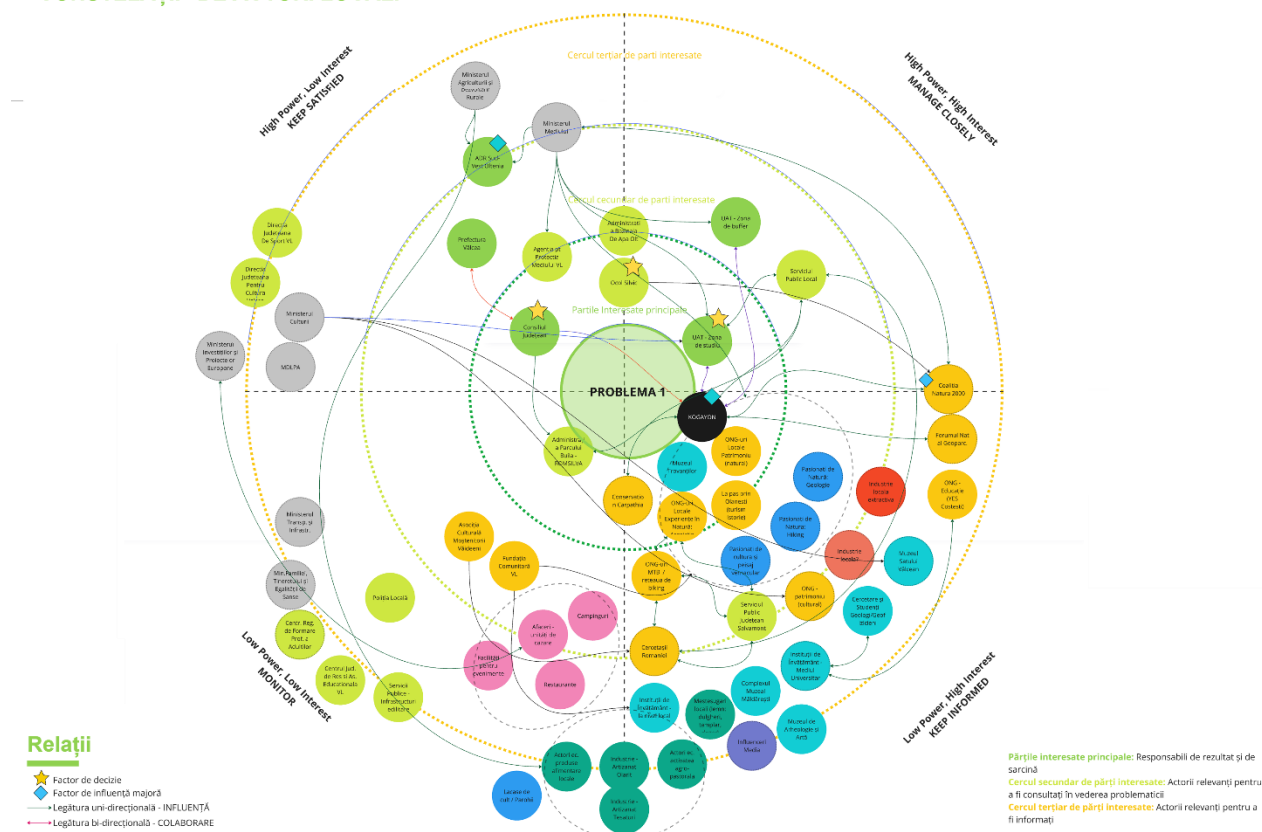
1. Natura protejată, viitor asigurat: Exploatarea sustenabilă pentru peisaje naturale și rurale reziliente.

Problema: Protejarea mediului și exploatarea sustenabilă a patrimoniului/peisajului natural și rural, cu menținerea stării de conservare favorabile a biodiversității și geodiversității, și regenerarea ecologică a teritoriului.

1. Natura protejată, viitor asigurat: Exploatarea sustenabilă pentru peisaje naturale și rurale reziliente.

Problema: Protejarea mediului și exploatarea sustenabilă a patrimoniului/peisajului natural și rural, cu menținerea stării de **conservare** favorabile a biodiversității și geodiversității, și regenerarea ecologică a teritoriului.

"CONSTELAȚII" DE ACTORI LOCALI

Sursă: Prelucrarea consultantului. Miro Board

Observăm că, în sfera actorilor cu un nivel redus de putere, dar cu interes mare, se regăsesc o serie de ONG-uri și grupuri de pasionați de natură și patrimoniu. Aceștia ar avea de câștigat de pe urma unei dezvoltări sustenabile a zonei și, în multe cazuri, depun deja eforturi active pentru a contribui la această dezvoltare.

Din zona actorilor privați, în special din domeniul HORECA – care se află în cadranul cu interes și putere redusă – considerăm că este posibilă o îmbunătățire a relațiilor cu actorii mai implicați în protejarea naturii. Acest lucru ar duce la consolidarea rețelei de actori locali și la întărirea colaborării dintre aceștia,

OLTENIA DE SUB MUNTE

având ca rezultat o ofertă turistică mai coerentă și o experiență autentică a zonei, din perspectiva valorilor naturale. În ceea ce privește actorii cu putere de decizie și interes crescut, aceștia sunt în principal UAT-urile (Unitățile Administrativ-Teritoriale), care dispun de resursele și oportunitatea de a valorifica peisajul natural și de a susține practici sustenabile. Considerăm esențială creșterea capacității administrației locale pentru a pune în valoare natura și pentru a sprijini dezvoltarea unei industrii locale care să valorifice sustenabil resursele zonei: produse locale, industria lemnului, tratamente balneo-climaterice.

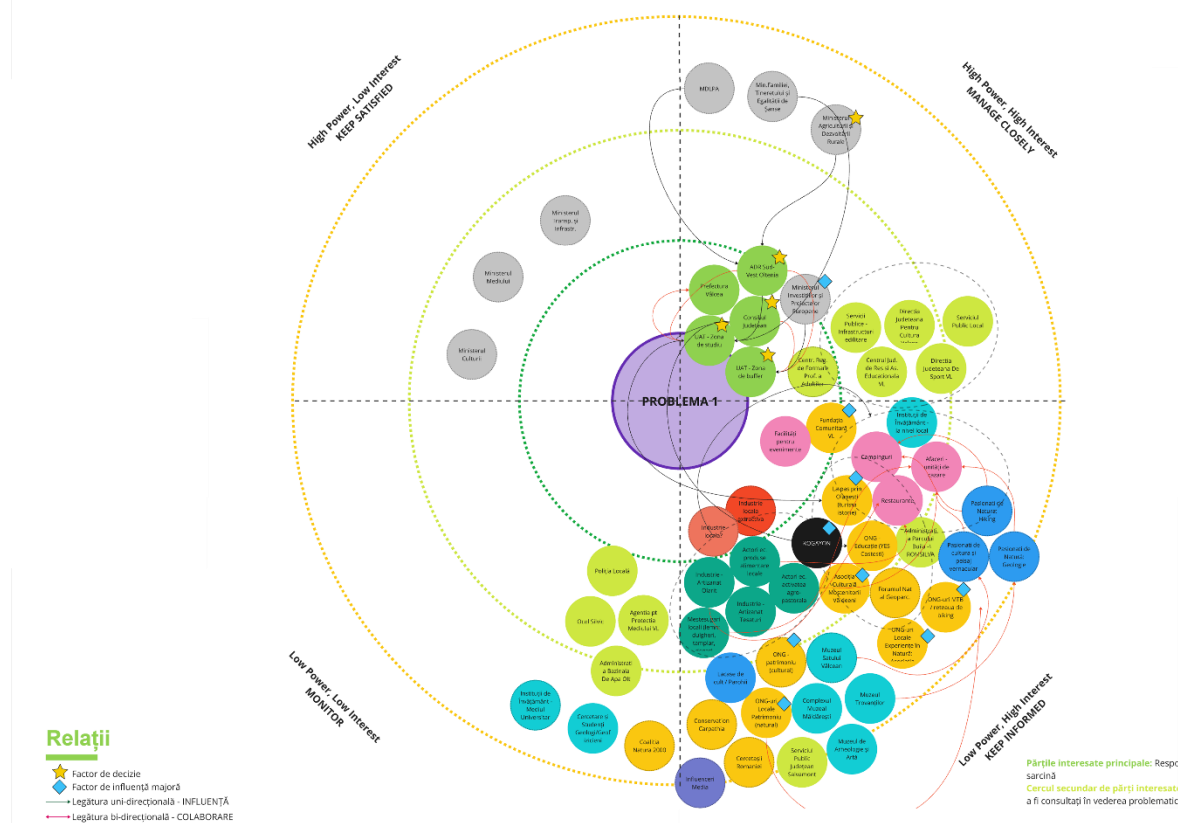
2. Economie durabilă, identitate puternică: Creșterea vizibilității teritoriului și a investițiilor (publice, private și în colaborare) în Oltenia de sub Munte.

Problema: Dezvoltare economică sustenabilă și consolidarea identității locale, cu creșterea vizibilității zonei și a numărului de turiști, precum și creșterea valorii investițiilor publice și private și a asocierilor tip PPP.

2. Economie durabilă, identitate puternică: Creșterea vizibilității teritoriului și a investițiilor (publice, private și în colaborare) în Oltenia de sub Munte.

Problema: Dezvoltare economică sustenabilă și consolidarea identității locale, cu creșterea vizibilității zonei și a numărului de turiști, precum și creșterea valorii investițiilor publice și private și a asocierilor tip PPP.

"CONSTELAȚII" DE ACTORI LOCALI

Sursă: Prelucrarea consultantului. Miro Board

3. Infrastructură modernă pentru oameni și comunități prospere: Regenerarea rurală, agricultură sustenabilă și îmbunătățirea calității vieții la sat.

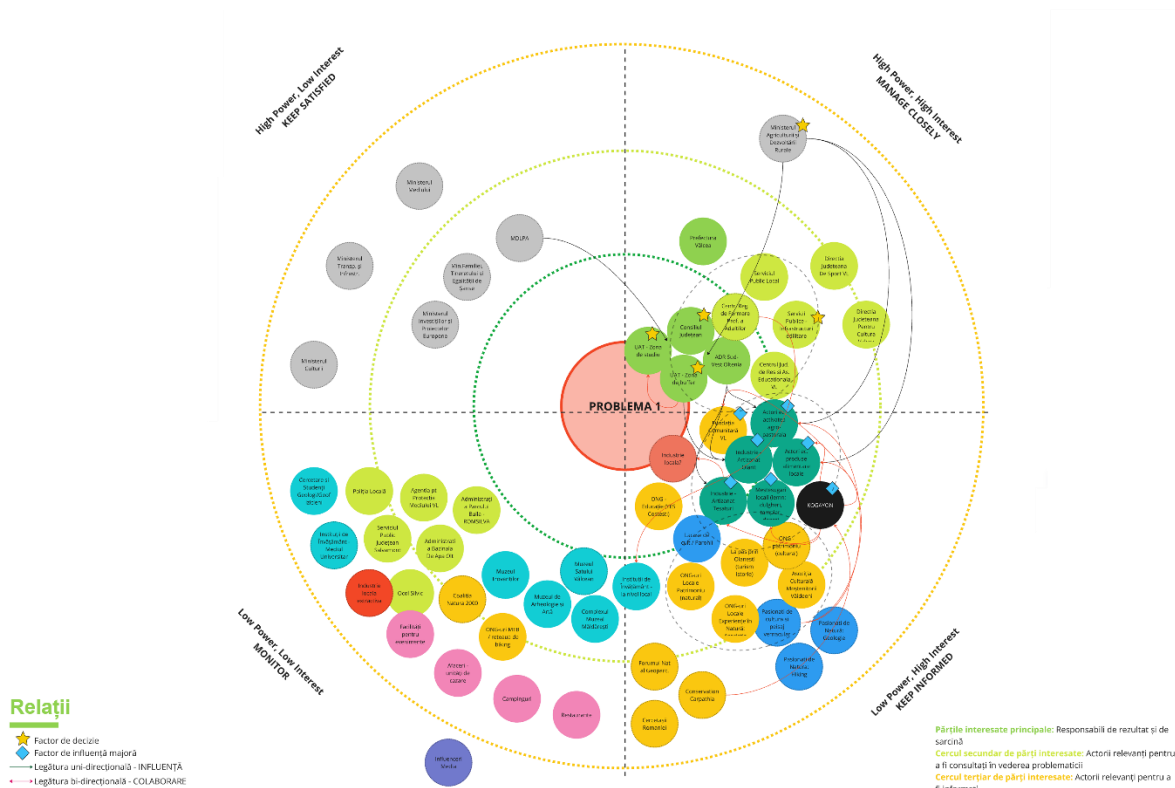
Problema: Dezvoltarea infrastructurii sociale și comunitare, regenerarea peisajului rural (inclusiv a agriculturii) și a vieții la sat, creșterea calității vieții locuitorilor și crearea de noi oportunități pentru populația din zonă.

Este important să subliniem că infrastructura care sprijină turismul nu răspunde întotdeauna și nevoilor comunităților locale. Dezvoltarea turismului contribuie la creșterea economică locală și poate genera venituri suplimentare pentru administrațiile publice, care astfel pot investi în dezvoltarea durabilă a zonei.

3. Infrastructură modernă pentru oameni și comunități prospere: Regenerarea rurală, agricultură sustenabilă și calității vieții la sat.

Problema: Dezvoltarea infrastructurii sociale și comunitare, regenerarea peisajului rural (inclusiv a agriculturii) și a vieții la sat, creșterea calității vieții locuitorilor și crearea de noi oportunități pentru populația din zonă.

"CONSTELAȚII" DE ACTORI LOCALI

Sursă: Prelucrarea consultantului. Miro Board

În acest context, administrațiile publice sunt actorii cu cel mai ridicat nivel de interes și putere decizională. Pentru a dezvolta noi infrastructuri comunitare sau pentru a adapta dotările locale în beneficiul locuitorilor, este necesar un proces real de consultare cu toți actorii implicați. Doar astfel pot fi identificate acele funcțiuni care răspund cu adevărat nevoilor comunității.

